

**AUTOBUS**

# **FULGIU**

**svět šedé magie**  
(7. kniha GSMB)

© 1994 ing. Václav Semerád

Veškeré připomínky vítám:  
[vsemerad@volny.cz](mailto:vsemerad@volny.cz)

# Katastrofa

**Motto:**  
**Není v lidských silách odlišit**  
**jakoukoliv dosti pokročilou**  
**technologie od černé magie.**  
**(Murphyho zákony.)**

»Připoutejte se, prosím,« ozval se v reproduktoru melodický hlas stevardky. Hovořila sice plynule jazykem Bar, společnou řečí Galaktického společenství myslících bytostí, ale podle její výslovnosti a zejména podle směšného ráčkování bylo zřejmé, že je to pozemšťanka. Alžběta ji ostatně viděla, když ji vítala na palubě, než odběhla do služební místnosti ohlásit na dispečink připravenost. Byla to štíhlá, drobná dívka, takový střízlík, o hlavu menší než Alžběta a mnohem útlejší, oblečená do vínově červené uniformy Transgalaktu **pozemského** s tradiční sukní. Sukně si nedávno pozemské letušky vymohly na Transgalaktu, aby byly přitažlivější. Hlavně že se lišily od kombinéz bardžanských nebo aigurských uniforem. K uniformě patřila čepička **lodička** stejné barvy, koketně šikmo posazená v krátkých, zvlněných černých vlasech a jemné, vínově červené botky. Obličej měla na rozdíl od Alžběty jemně nalíčený, jak se u pozemských letušek očekává.

Alžběta Hronová se pohodlně posadila a zacvakla kovové zámky popruhů. Také ona byla pozemšťanka, ačkoliv byla oblečená do typicky bardžanského obleku, přiléhavé okrově žluté bundy z kadeřavého materiálu **bronk**, s oblibou používaného na všech bardžanských planetách. Dále měla na sobě z téhož materiálu zemitě hnědé kalhoty a měkké hnědé botky do půli lýtek, na bardžanských světech rovněž obvyklé. O Alžbětě se ale rozhodně nedalo tvrdit, že je střízlík. Na Zemi obvykle z davu o hlavu vyčnívala a těžko ji kdo přehlédl. Nebyla ale tlustá, sami Bardžané o ní tvrdili, že je štíhlá a na planetě Bardžá byla velická docela přiměřeně. Od místních lidí ji tam na první pohled odlišovala jen její evropsky bledá pleť, což Bardžanům ani Alžbětě nevadilo. S nepatrnými doličky po stranách úst a s neustále šibalským úsměvem v oválné tváři si ji oblíbili všichni – od studentů i učitelů prastaré Biologické a lékařské univerzity, po zaměstnance kolejí Karasovy nadace, kde všichni pozemští studenti bydleli.

Ted' si prsty prohrábla dlouhé rovné vlasy barvy špinavé slámy, napnula se a čekala. Transfer v rámci planety zpravidla nedoprovází otřesy, nebo tak nepatrné, že jsou bezpečnostní pásy pouhou formalitou a málokdo je používá, ale u mezihvězdného skoku přes čtyři sta šedesát světelných let se dá očekávat pořádné prosednutí transportní kapsle. Někteří lidé přitom dostávají mořskou nemoc, všem se proto doporučuje zachovávat určitá opatření, popisovaná v »Průvodci nekonečnem«. Tuto tenkou knížečku znal každý skoro zpaměti.

Netrvalo dlouho, rozsvítlo se červené světlo a vzápětí se podlaha přepravní kapsle **uiku** tak prudce propadla, až křeslo pod Alžbětou zasténalo a zhouplo se až na doraz tlumičů. Byla na náraz připravená, ale málem jí vyrazil dech. Ou, to bylo tvrdé, pomyslela si. Jako by uik dopadl z výšky aspoň dvou metrů. Neletěla mezihvězdnou dopravou poprvé, včas se na náraz připravila, ale tak tvrdé dosednutí ještě nezažila.

Hned ale nastal klid a stevardka palubním rozhlasem profesionálně klidným tónem žádala cestující Transgalaktu, aby si rozeznuli pásy a dostavili se k přednímu východu.

Alžběta se usmála. Pobavilo ji nejen ráčkování stevardky, ale i letmý pohled na prostornou kabinu **uiku**, neboť jedinou cestující byla ona. V kapsli bylo i několik menších kabiněk, někteří pasažéři raději cestují odděleně, ale Alžběta dobře věděla, že jsou dnes všechna kupé prázdná.

Linka Cokrez/Bardžá – Turnov/Země nepatřila mezi pravidelné spoje. Alžběta se podívala, když zjistila, že letí přímo, bez přesezení. S jistotou očekávala dva přestupy, první v Mnichově, Paříži nebo v New Yorku a druhý v Praze, ale počítače Transgalaktu kupodivu vyhodnotily jako nejvýhodnější přímý spoj. Rozhodně to nebylo kvůli ní. Nejspíš potřebovaly – lhostejno odkud –

přesunout volný přepravní kontejner do Turnova, kde se asi chystalo odletět více lidí najednou a její objednávka mohla počítačům přijít vhod víceméně náhodnou. Příznivá shoda okolností pro ni znamenala jen vítané zkrácení cesty. Ještě patnáct kilometrů aerotaxíkem – a bude doma!

Doma – po deseti letech dobrovolného odloučení. Deset let studia biologie a lékařství v absolutně nejvyspělejším světě Galaktického společenství! Bylo obtížnější než jiné obory, ale na druhé straně se dnes Alžběta mohla počítat ke galaktické elitě. Na Zemi bylo odborníků pořád jako šafránu, měli by ji tam přijmout s otevřenou náručí.

Pomalou vstala a zamířila k přednímu východu. Kontejnery měly **přední** a **zadní** východ, ale toto označení mělo smysl jen vzhledem k orientaci sedadel. Málokdo ví, jak ve skutečnosti létají, zda dopředu, nahoru či po jednotlivých atomech. To ostatně nebylo důležité. Zajímalo ji jen, kde ji bude očekávat stevardka a hlavně, kde se nachází její zavazadlo.

\*\*\*\*\*

Stevardku našla před východem z transportní kapsle a v široké chodbičce ležela na podlaze i Alžbětina obrovská kabelka. Letuška ji zřejmě přinesla ze zavazadlového prostoru, aby urychlila odbavení své jediné cestující a aby jí zbylo víc volného času. Nestálo ji to ale žádnou námahu. Ještě před patnácti lety byla kabelka s antigravitačními baporgy záležitostí pro snoby, dnes už jsou taková cestovní zavazadla běžná. Uvnitř bylo všechno co Alžběta dosud potřebovala na planetě Bardžá a navíc pár drobných dáreků pro rodiče. Spíš maličkosti, které ale potěší.

Stevardka svou cestující vyhlížela s profesionálně milým úsměvem a jakmile ji spatřila na konci výstupní chodbičky, stiskem svítícího tlačítka otevřela vnější pancéřové dveře transportní kapsle. Oběma ihned zalehlo v uších. Na planetě Bardžá je průměrný tlak vzduchu vyšší než na Zemi, ale automatika zajistila pozvolné vyrovnání tlaku a na to si rychle zvykly – stačilo párkrát naprázdno polknout. Až pak se těžké dveře pomalu pohnuly a vysunuly se ven. Alžběta věděla, že dveře jsou tak veliké, aby jimi bez nesnází prošly větší bytosti než lidé, pancéřované musí být, aby během přenosů vydržely vakuum. Ale tady se stalo něco divného. Dveře se hned na začátku své dráhy zarazily. Stevardka s nimi chvíli marně zápasila; zkoušela je zavřít a opět otevřít, ale kromě blikání kontrolky a slabého syčení stlačeného vzduchu se nic nedělo. Přitom cosi říkala, jenže **rodnou řečí**, které Alžběta nerozuměla. Od připojení Země ke Galaktickému společenství rapidně ubývalo lidí, ovládajících více než dva jazyky – obvykle rodný a pak univerzální Bar.

»To se mi ještě nestalo,« přešla letuška konečně na Bar; zavrčela to na Alžbětu nahněvaně, ale hned se vzpamatovala a zašvitořila jakoby nic, že budou muset použít zadní východ, protože »se zrovna teď tyhle dveře nějak zasekly...«

»Musím to nahlásit na dispečink,« řekla už zase klidným hlasem, když pospíchaly uličkou mezi sedadly k zadnímu východu. »Ti budou mít radost, každé neplánované zdržení jim zamotá hlavu. Ale co, oni si s tím poradí, beztak jsou tam od toho, aby řešili nenadálé problémy...«

Alžběta s kabelou, vznášející se za ní, cupitala za letuškou a usmívala se. Porucha **uiku** není běžný jev a nestává se často. Aspoň bude doma vyprávět o něčem jiném než o studiích...

Stevardka se dotkla svítící plošky vedle dveří. Ploška začala blikat, pak se ozvalo syčení, dveře se vysunuly asi o osm centimetrů směrem ven a začaly se odsouvat doleva.

»Jsme na místě a pokud cestuješ dál, přeji ti příjemný zbytek cesty,« pronesla stevardka naučenou a už tisíckrát otřepanou větu, jíž se loučila se svou jedinou cestující.

(Pozn.: V jazyce **Bar** se nepoužívá vykání, neboli užívání zdvořilostního množného čísla k jednotlivci.)

Vzápětí se ale zarazila a nevěřícími zraky se otočila směrem k východu.

Dveře se otevřely sotva ze tří čtvrtin a pak se s ostrým zaskřípěním zastavily, takže východ částečně uzavíraly. Ale důvod, proč stevardka ztratila řeč, byl jiný. Venku byla namísto jasně osvětleného nástupiště černočerná tma – a ani světlo z chodbičky **uiku** neosvětlovalo žádnou pevnou plochu, ačkoli ve všech stanicích bylo nástupiště stejně vysoko jako podlaha kontejnerů. Tady ale nebylo vidět nic – a když nedůvěřivě přistoupily k napůl otevřeným dveřím, spatřily pod sebou – černou propast.

Až po chvíli, když se jejich oči trochu přizpůsobily tmě, uviděly ve dvoumetrové hloubce pod sebou jakési sotva viditelné skály – či kameny.

Bylo jasné jen jedno – nejsou ve stanici Transgalaktu Turnov/Země – ale žádná z nich by v této chvíli nedokázala odpovédět na otázku, kde se doopravdy nacházejí...

\*\*\*\*\*

Stewardka se vzpamatovala jako první.

»Proboha – co když nejsme ani na Zemi?« vyjekla a rychle sáhla po uzavírání dveří. Opět se ozvalo zasyčení, dveře se zavřely a zaklaply do těsnění.

»Je tu docela normální a poměrně svěží vzduch – od pozemského se neliší,« uklidňovala ji Alžběta, ale i ona sama najednou zbledla, takže bylo znát, že i její klid je jenom zdánlivý.

»Kdoví kde jsme a co je to za planetu!« strchovala se stewardka. »Co když nás omylem odeslali na některou planetu technického typu? Mohly by tu být nebezpečné bakterie anebo jedovaté ovzduší!«

»Nějaké bakterie tu jsou – ale nic neobvyklého,« řekla Alžběta. »Těch se nemusíme bát. A vzduch je dýchatelný, to je snad zřejmé.«

»Co ty můžeš vědět o zdejších bakteriích?« obrátila se k ní podezíravě její partnerka.

»Jsem přece bioložka,« ujistila ji. »Čerstvě promovaná, vracím se z Biologické university.«

»To bys snad měla u sebe tento... takové zvířátko...« dívala se na ni nedůvěřivě. Bylo vidět, že má najednou před Alžbětou respekt. Nebylo ovšem divu.

»Myslíš **agisar**?« usmála se Alžběta. »Neboj se, mám jej, jenže mám **vnořený** druh...«

»To jsou – ty nové? V břiše?«

»Ano,« přikývla Alžběta. »Nejsou tak vidět.«

Stewardka od ní ještě o půl kroku poodstoupila a chvíli si ji prohlížela pohledem zvířete, zahnaného do kouta. Pravda, na tuto novější vymoženost si lidé zatím nezvykli. Stačilo, aby se Alžběta nadechla zdejšího vzduchu – a věděla, že se nacházejí na jiné planetě. Rozdílu ve složení zdejší atmosféry oproti Zemi si její spolucestující nevšimla, kdežto ona během vteřiny věděla, že v ovzduší je méně dusíku a více kyslíku a argonu, než na Zemi.

Současně se ale zachvěla mnohem více.

**Žádná** ze šestačtyřiceti obyvatelných a sto osmdesáti pěti technických planet nemá **právě takové** složení atmosféry!

Na rozdíl od své kolegyně tedy věděla, že jsou hosty úplně neznámého světa. Naštěstí s dýchatelnou atmosférou – kdyby byl za dveřmi **uiku** fluór, horká kyselina sírová nebo zmrzlý metan, ležely by tu už obě mrtvé.

\*\*\*\*\*

»Co budeme dělat?« zeptala se bezradně stewardka Alžběty, jako kdyby od ní čekala pomoc a snad i záchranu. »Kde jsme se to vlastně ocitly?«

»Nevím,« řekla nešťastně Alžběta. »Vím jen, kde určitě nejsme. Nejsme na Zemi ani na žádném jiném obydleném světě Galaktického Společenství.«

»Jak to můžeš tvrdit, prosím tě?« vyjekla stewardka.

»Znám přece složení atmosféry na všech osídlených i technických planetách. Tady je více argonu než na kterékoliv z nich,« řekla Alžběta. »Takže jsme na neznámé planetě, to je prostě fakt. Ale vzduch se dá dýchat, což je výborné. Skafoandry tady nebudeme potřebovat.«

»Beztak žádné nemáme, ale – co budeme dělat?« opakovala už podruhé stewardka.

»Obávám se, že moc možností nemáme,« řekla Alžběta skoro klidným hlasem. »Samy se odsud nedostaneme, to je jasné. Musíme doufat, že nás co nejdřív najdou a vysvobodí.«

»Ale kdy to bude?«

»Jak to mám vědět? Ale počítej s tím, že tady není žádná stanice a pokud nás budou hledat, musí pro nás vyslat hvězdolet Kosmického průzkumu. Ty jsou pomalejší než Transgalakt, takže bych řekla, že si na ně počkáme přinejmenším pár dní a možná i týdnů.«

»Nebo rok – a najdou z nás jen dvě vyschlé mumie...«

»To se uvidí,« pohodila vzdorně hlavou Alžběta. »Rozumí se samo sebou, že tu nebudeme sedět se založenýma rukama. Musíme se podívat kolem. Na každé planetě s kyslíkem jsou také rostliny; to je docela spolehlivé pravidlo. Je-li tu dýchatelné ovzduší, najdeme tu i něco k snědku. Já si myslím, že tu vydržíme. A vůbec... jsme ve stejné bryndě, měly bychom se skamarádit. Jsem Alžběta Hronová ze Země, z Čech. Můžeš mi říkat zkráceně Bětko. Jak se jmenuješ ty?«

»Camille Leroux, taky ze Země, z jižní Francie,« přijala nabízenou ruku stevardka, ale její úsměv byl trochu vynucený. Francouzka byla očividně řádně vystrašená; vzhledem k okolnostem ale nebylo divu.

»Takže Kamila... hezké jméno,« usmála se na ni Alžběta povzbudivě.

»Na neznámé planetě mohou žít netvoři,« strachovala se Kamila. »Jsi si jistá, že nás něco nesežere? Zajímalo by mě, co budeš dělat, když se na nás venku něco vrhne?«

»Poslyš, já ti nezaručím za to, že tu přežijeme,« pokrčila Alžběta rameny. »Budeme se o to samozřejmě snažit – a pokud možno obě. Když jsme přežily skok na neznámou planetu, máme část nebezpečí za sebou. Je tu dýchatelný vzduch, to je příznivé. Na jednu planetu s ovzduším vhodným pro lidi připadá dvacet planet jedovatých, žhavých nebo naopak zmrzlých. Tam by žádná z nás nepřežila ani otevření dveří. My zatím žijeme – už to je naše první výhra.«

»Ale co s námi bude dál?«

»Je tu kyslík a musí tu být rostliny,« opakovala umíněně Alžběta. »Počkáme nějakou dobu v **uiku**, ale kdyby se zdálo, že nás budou hledat delší dobu, budeme se muset o sebe postarat. Opatrně vyjdeme ven a podíváme se, zda tu nejsou nějaké požitelné rostliny. Když najdeme i vodu, máme napůl vyhráno.«

»Co když tu ale žijí nějaké obludy?« opakovala i Kamila. »A co uděláš, když budou ty rostliny jedovaté?«

»To by bylo horší,« připustila Alžběta. »Proti obludám nemáme nic než **uik**; snad je dost pevný, aby nás ochránil. Jedů v rostlinách se naopak nemusíme obávat vůbec; máme přece agisar a s ním se určitě neotrávíme. Byla jsem od univerzity na praxi na planetě Azoszáa, kde je sice ovzduší dýchatelné, ale všechny rostliny jsou prudce jedovaté, takže pobyt venku bez speciálních oděvů je pro pozemšťany životu nebezpečný. Stačí se trochu říznout o ostrou trávu nebo bodnout o trn – a už potřebuješ protijed. Bez skafandrů tam žijí jen ještěrovití lidé z Ilooniku, těm kůži jen tak něco nepropíchne; ale lidé našeho typu by nikdy nevyšli z budovy bez skafandru. Chodí vždy nejméně ve dvojicích, aby si mohli v případě nehody vzájemně pomoci. My jsme tam byli jen v normálním oblečení.«

Nedodala, že šlo o experiment výlučně s dobrovolníky vybavenými **vnořeným** agisarem – jen ti dokázali ochromující rostlinné jedy překonávat bez pomoci někoho druhého. I tak se starí ještěrovití usedlíci hrozili, když to viděli.

»Když myslíš... máme samozřejmě v baru nějaké zásoby jídla a nápojů a když s nimi budeme šetřit, nějakou dobu nám vystačí,« ujistila svou novou přítelkyni Kamila. Zdálo se, že už trochu převzala Alžbětino klidné vystupování.

»Výborně – i když nás nezachrání, určitě budou dobré pro strýčka Příhodu... myslím tím, že bychom si je měly schovat pro případ nouze.«

Obrátily se obě nazpátek. Alžběta s sebou nesla i svou kabelu, ale ve velké kabině ji položila na nejbližší sedadlo a dál šla bez ní. Kamila ji zavedla do zadního baru, kde se obě přesvědčily, že příruční zásoby potravin jsou na svých místech a na plném stavu.

»Můžeme si uvařit kávu, chceš?« navrhla Kamila.

»Také bych si ji dala,« přikývla Alžběta. »Ale poslyš, na čem ji chceš vařit?«

»Mám tu elektrickou konvici,« ukázala jí ochotně Kamila.

»To je pravda... ale odkud se bere elektřina, když nejsme ve stanici?«

»Z akumulátorů přece,« zabručela Kamila, zřejmě roztrpčená nad její nechápavostí.

»V tom případě bych si kávu odřekla,« odušila Alžběta klidně. »A pokud to půjde, zhasni nějaká světla. S elektrinou musíme šetřit, jinak jsme brzy potmě.«

»Kriste pane, máš naprostou pravdu!« chytla se Kamila za hlavu. Hbitě vyběhla do zadní chodbičky a okamžik nato začala jasná světla v kabinách i na chodbách postupně zhasínat.

»Pojď sem,« uslyšela Alžběta svou novou přítelkyni volat, když zůstala svítit jen nouzová lampička na chodbě.

Našla ji v zadní technické místnosti nedaleko odkrytované elektrické rozvodné desky. Kamila mezitím zručně na podlaze rozložila nosítka první pomoci. Druhá nosítka ležela vedle prvních, zatímco třetí zůstala připnutá ve věšáku pod stropem. Technická místnost neměla pravoúhlý tvar; byla na samém konci **uiku**, kde už bylo patrné jeho zaoblení.

»Tady můžeme přespávat,« navrhovala Kamila. »Nikde jinde si tak neodpočineš, jako na těchhle nosítkách.«

»Prima!« souhlasila Alžběta.

»Tady totiž nic jiného ani není,« vzhlédla na ni od podlahy s trochu trpitelným úsměvem Kamila. »Sedačky jsou měkčí a dají se trochu sklopit, ale vsedě se na nich špatně spí, já to znám. Nejsou na to stavěné.«

»Vždyť nám to bude docela stačit,« řekla Alžběta a začala vedle ní rozkládat druhá nosítka. Ovšem, Kamila se ve všech tajemstvích **uiků** vyznala lépe. Kolikrát čekaly letušky Transgalaktu na pasažéry, objednané na určitou hodinu, kterým počítače přistavily kapsli dříve, pochopitelně i s letuškou – a často i se dvěma.

Dvě pohodlná lůžka byla ihned hotová a Kamila vybalila ze skříňky ve stěně veliké, měkké deky. Byly tu připravené stejně jako nosítka pro případ náhlé nevolnosti pasažérů, aby je bylo kam uložit a chránit před prochladnutím, než se dostaví přivolaný lékař.

»To bychom měly,« řekla Kamila, když si všechno pečlivě přichystaly. »Máme střechu nad hlavou, přespávat se tu dá. Teď ještě jak se dostaneme ven.«

»Můžeme prostě seskočit,« přemýšlela Alžběta. »Jak jsem si všimla, ode dveří k půdě jsou dva metry, gravitace je srovnatelná s pozemskou, na tom si snad nohy nezlámeme.«

»Budeš to mít lepší než já, když jsi žila deset let na Bardžá,« řekla zamyšleně Kamila. »Určitě máš vytrénované svaly z jejich větší gravitace, ne? Jenže – když vyskočíme ven, už se nedostaneme nazpět!«

»Toho se nebojím,« vrtěla hlavou Alžběta. »Dva metry nejsou nic nepřekonatelného. Jistě dole najdeme něco, co se dá naskládat do nějaké pyramidy, i kdyby to měly být pouhé kameny. Otázka je, jestli na to budeme mít čas. Kdyby nás honil nějaký zdejší tyrannosaurus, nebudeme mít ani vteřinu nazbyt. Budeme si muset především zabezpečit ústupovou cestu.«

»Mám s sebou své vybavení,« řekla Kamila nejistě. »Ve volném čase lezu po horách, víš? Koupila jsem si předevčírem na planetě Momoroi kotouč nejlepšího horolezeckého lana, jaké se dá ve vesmíru sehnat.«

»Já mám něco mnohem lepšího,« odušila Alžběta. »Létací nárameníky typu **sygyt**, s nimi se dá létat rovnou do dveří.«

»Já je mám vlastně taky!« rozjasnila tvář Kamila. »Patří k povinné horolezecké výbavě! Jenže jsem na ně úplně zapomněla! To víš, my horolezci o nich víme, ale zásadně děláme, jako bychom je s sebou neměli. Sletět se skály na sygytech je strašná potupa – a použít je při výstupu nahoru? To by byla ztráta stavovské cti. Nikdo je dobrovolně nezapne.«

»Tady nejde o čest, ale o život,« připomněla jí suše Alžběta. »Až polezeš na nějakou skálu ze sportu, budiž. Kdyby tě ale honila nějaká obluda, půjde stavovská čest stranou, nemyslíš?«

»Výborně – tak o čem se vlastně dohadujeme?« protáhla se Kamila. »Vzhůru na průzkum – hic sunt leones!«

»Počkej,« přitáhla ji Alžběta zpět na lůžko. »Tady může jít vážně o život a vyplatí se nám promyslet to trochu dopředu.«

»Co chceš ještě promýšlet?« zarazila se Kamila.

»Předně je venku tma,« upozornila ji Alžběta, byt' celkem zbytečně. »Nevím jak ty, ale já nemíním klopýtat po neznámém světě v noci. Než se rozkoukáš, můžeš být v zubech nějaké zdejší obludy. Za denního světla je to jiná – aspoň než se otkáme. Zpočátku budeme ustupovat do výšky, ale spoléhat se na to nemůžeme, s létáním budeme mít brzy problémy.«

»Jaké, prosím tě?«

»Stejně jako se světlem,« odtušila Alžběta. »Sygyty přece létají na akumulátory – a jestli tu budeme od začátku poletovat jako dvě holubičky, nebudeme poletovat dlouho. Sygyty bych brala jako vy horolezci, jako prostředek poslední záchrany. Ne ze stavovské cti, ale z čiré nutnosti.«

»Pro Krista, máš zase pravdu,« chytila se za hlavu Kamila a posadila se. »Nekontrolovala jsem stav sygytů, ani nepamatuji. Možná mám v akumulátorech poslední zbytky energie. To víš, na záchranu při pádu se skály stačí i minimum, jistě pojistkou...«

»Ach jo,« povzdychla si Alžběta. »Myslela jsem si, že tě potěším. Od malička hrozně ráda létám, mám s sebou kapesní **isún** a pět čtvrtlitrových láhví **B-paliva**, takže si můžeme vyčerpané akumulátory celkem pětkrát dobít. Mám s sebou i elektrickou svítilnu, jenže o ní platí totéž. Energií budeme muset od počátku šetřit. Proto teď raději uvažuji o té pyramidě z kamení.«

»Poslyš, tebe mi sem poslalo samo nebe,« přiznala Kamila. »Při vši té smůle jsi ta nejlepší parťáčka, jakou jsem mohla v tak příšerné situaci čekat.«

»Já mám zase štěstí na tebe, vyznáš se v technice,« pokrčila rameny Alžběta. »Řekla bych, že se můžeme skvěle doplňovat. Ale musíme držet při sobě. Dokážeš to?«

»Možná na to nevypadám, ale horolezci spolu vždycky drží!« ujistila ji Kamila.

»Výborně!« usmála se trochu Alžběta. »To tu budeme potřebovat nejvíc!«

\*\*\*\*\*

Stejně, jako se před deseti lety nemohla dočkat, až bude poprvé ve vesmíru, těšila se dnes Alžběta domů. Její tehdejší sny se splnily více než vrchovatě. Nejlépe poznala planetu Bardžá, centrum Galaktického společenství myslících bytostí. V rámci různých praxí navštívila několik dalších světů, dokonce i takových, kam se normální smrtelník těžko dostane, protože nejsou dost bezpečné. Nejvzdálenější planetou, kterou navštívila, byla Sinthareia, vzdálená téměř sedm set světelných let od Země – dále tím směrem byla snad jen jediná technická planeta, Kyoran.

Teď už by ale byla radši doma. Ani proslulé siluety dvojsopek na Sintharei jí nemohly nahradit siluetu starého dvojitého hradu, nazývaného prostě Trosky...

Ztroskotání na neznámém světě jí návrat nenadále překazilo, ale nezlomilo ji. Proč se bát, když patří mezi biologickou elitu? V koutku duše v ní ale hryzaly pochyby. Neznámá planeta jim může připravit nenadálá a kdo ví, i nebezpečná překvapení.

Jako zavazadlo s sebou měla jedinou velikou odřenou kabelu; dostala ji od tatínka před pěti lety. Byla se tenkrát doma jen ukázat a oznámit rodičům, že úspěšně ukončila první část studia a rozhodla se pokračovat dalším stupněm. Potěšila je, obešla pár známých, zanechala doma svůj diplom a vrátila se. První část studia ji opravňovala léčit nemoci, napravovat zranění a biologické chyby, ale jen třetina studentů se první částí spokojí. Je to vlastně logické. Výběrové podmínky pro přijetí netestují vědomosti ani paměťové schopnosti uchazečů, rozhodují testy podvědomé vůle dosáhnout úspěchu, soucítění s utrpením jiných a další, pro pozemšťany neobvyklá kritéria. Podvědomí se prý nedá zfalšovat a ostatní schopnosti se studentům během studia zvýší, takže studium úspěšně končí i méně vybavení jedinci. Samozřejmě jen pokud opravdu chtějí.

Skutečností ovšem je, že studium na Bardžá je odedávna těžké a na rozdíl od pozemských zvyků na univerzitě neuznávají prázdniny. Pozemšťané dostávají výjimečně jednou za rok volno ke třídní návštěvě domova, ale musí se na stejném termínu dohodnout skupina aspoň padesáti studentů a cestu si navíc každý platí sám. Karasova nadace hradí pozemským studentům pobyt, cesty na počátku a konci každého pětiletého období a studijní cesty, plánované Univerzitou. I to je významná pomoc – krátce po připojení Země nebylo cestování po Galaxii levné. Alžběta byla

doma jen na první Vánoce, pak se s rodiči dohodla, aby za ty peníze opravili rodinný domek. Za těch deset let byla doma jen dvakrát, ale slíbila jim, že jim to pak vynahradí. Elektronické dopisy byly nesrovnatelně lacinější, proto si aspoň často dopisovali.

Studium na Bardžá se dělí na dvě části. V první části se studenti naučí základům genetické konstrukce a rekonstrukce. To umožňuje léčit a napravovat chyby směrem ke zdravému stavu. Tato část studia trvá pět let a studenti přitom získají o genetice znalosti, o jakých se pozemským lékařům nezdá ani po dlouholeté praxi na sklunku kariéry. Agisary totiž svým nositelům nejen pomáhají při vlastní práci, ale zpřístupní jim i tak zvané podvědomí, tedy oblasti mozku, o nichž většina lidí neví buď vůbec nic, nebo je alespoň neumí využívat.

Druhý, rovněž pětiletý stupeň studia, staví na znalostech získaných v prvním stupni, ale je mnohem obtížnější. Po jeho absolvování může biolog genetiku nejen napravovat, ale také měnit. Genetické změny, to není pouhé směřování k předem zakódovanému stavu, ale změna kódování samotného. Jsou proto obtížnější a musí se dělat zodpovědně. Rozhodně ne tak diletantsky, jako se předvedli pozemští genetičtí manipulátoři, když kromě pár pochybných rostlin se škodlivými vedlejšími účinky vyvinuli i několik nových nemocí. Bardžané to otevřeně prohlásili za zločin, nabídli lidem Země náhradou za nebezpečné rostliny vlastní bezpečnější a vyvolali tím mediální a později i soudní bitvu, kterou ale pozemští vědci na celé čáře prohráli.

Bardžanský kuist, bifarna a další plodiny se od té doby zabydlely i na Zemi.

Uváženým genetickým změnám se ale Bardžané nebránili a už v dávných časech geneticky upravovali nejprve sebe a později i jiné vesmírné rasy. Docílili tím prodloužení lidského věku až na desetinásobek pozemského a tento věk vyhlásili za přirozenou dosažitelnou hranici.

Teprve druhá část studia plně rozvíjí znalosti genetické konstrukce a rekonstrukce, proto jen dvojitě promovaný biolog smí zasahovat i do genetiky lidí, aniž by se jeho pacienti obávali katastrofy. Proto většinu studentů neodradí ani tvrdé podmínky studia a hned po ukončení první části studia na Biologické univerzitě pokračují další pětiletou částí.

Starodávná Biologická univerzita ve městě Cokrezu je nejstarší ve známé oblasti vesmíru. Její počátky sahají do doby před více než čtyřiceti tisíci lety, kdy po Zemi ještě pobíhali mamuti. Po celou dobu vychovávala odborníky na biologii nejen pro vlastní potřebu planety Bardžá, ale i pro světy Galaktického společenství. Zaostalý, barbarský svět Země se stal jeho součástí teprve nedávno. Kdo úspěšně prošel alespoň prvním pětiletým stupněm studia, stal se na Zemi váženým a obecně uznávaným odborníkem. Kolegové lékaři, promovaní na nejprestižnějších pozemských lékařských fakultách, ale i samoukové – léčitelé jim s nelíčenou závistí uctivě ustupovali s cesty. Konkurovat jim nemohli. Lékaři z Bardžá léčí i nejzákeřnější pozemské choroby, před nimiž **starodávní** lékaři obvykle jen bezradně kapitulovali. Není to mimozemským původem, stejné výsledky mívají i pozemšťané, vystudovaní na univerzitě v Bardžá. Na pozemských univerzitách se studenti medicíny pracně a co nejpodrobněji šprtají anatomii, ale málokdo z nich ví, co se v jeho pacientech odehrává. Na Bardžá anatomii přednášejí jen jako okrajový předmět. Agisary genetickou rekonstrukcí velmi rychle zjistí nejen vnitřní stavbu vyšetřovaného člověka, ale jakékoli, i neznámé bytosti. Tím víc se zde přednáší genetika a vědecké disciplíny, umožňující lékařům, aby v krátké době – i během minuty – zjistili nejen okamžitý stav organismu pacienta, ale i obraz, zakódovaný v genech jako **normální**. Genetická analýza a syntéza jsou silnou zbraní, která Bardžanům umožňuje léčit nemoci, zranění a defekty – a to nejen u lidí. Na Zemi se dosud nenašla nemoc, která by jim odolala. Správné vyladění organismu většinou napraví i psychické poruchy a duševní nemoci.

Na Zemi je lékařská věda rozprostřená do mnoha oborů. Specialista v jednom bývá v jiném oboru téměř laikem. Bardžané jsou univerzálnější. Jejich lékaři léčí vše – právě díky tomu, že si umí udělat přehled o normálním i změněném stavu pacientů a zasahují tak, aby nemocný dosáhl co nejdříve normálního, zdravého stavu. Pozemský specialista bývá navíc často odkázán na složité a drahé přístroje, jimiž získá zlomky informací, které má k dispozici Bardžan.

Bardžané nedávají pacientům žádné umělé léky. Speciální žlázy agisarů produkují nepatrná množství vysoce účinných látek, jimiž povzbudí přirozené schopnosti organismů – a ty se pak samy vypořádají i s nejméně zákeřnými druhy nemocí. Kromě toho mohou podle potřeby vytvářet ze základních stavebních prvků jednodušší organismy – sice jen bakterie, nanejvýš primitivní červy, ale tyto jednoúčelové umělé organismy mají pronikavé účinky. Příchod Bardžanů na Zem zničil tradičně výnosná odvětví farmaceutického průmyslu, kde statisíce lidí přišly o práci, ale většině lidí se naopak ulevilo. Bardžanské léčení bylo totiž účinnější a místo léků nabízelo lidem zdraví.

Při nesmírné efektivnosti léčení agisary se stává, že procento nemocných v celé populaci poklesne natolik, že se lékaři nemohou uživit jen léčením. Proto se většina z nich věnuje léčení nemocných jen okrajově vedle svého hlavního povolání biologa. I tento jev by byl na Zemi dříve považován za neuvěřitelný. Stejně neuvěřitelný, jako byl pro Bardžany při prvním setkání děsivý stav pozemské populace. Vždyť se pozemšťané dožívali desetiny věku Bardžanů! Proto dostala Země další výjimku v podobě vyššího počtu vyhrazených míst na Biologické univerzitě, než kolik by odpovídalo poměru množství lidí.

Po připojení Země ke Společenství Bardžané vyslali na Zem tisíce lékařů, aby i tady díky jejich úpravám lidé nestárli tak rychle. Stárnutí se jejich zásahem zpomalí až desetkrát, takže by se upravení lidé mohli dožít tisíce let – podle věku, v jakém tuto změnu podstoupili. Geneticky fixované změny znamenaly, že se i jejich děti dožijí vyššího věku, jako je tomu na planetách lidí B-typu, k nimž se teď pozemšťané počítali.

Prodloužení věku nebyla jediná úprava, i když ty ostatní zcela zastínila. Bardžanům se dalo důvěřovat. Jejich genetické úpravy spolehlivě prověřilo čtyřicet až padesát tisíc let, kdy se v nich neprojevila chyba. Čistě z principu je zavrhovali jen příslušníci ortodoxních náboženských sekt všech odstínů, ale těm obvykle nebylo nikdy rady ani pomoci.

Veškerá Bardžanská pomoc byla ale jednorázová. Bardžané na Zemi působili jen dočasně a postupně odcházeli zpět do rodných světů. Pro tyto příslušníky prastaré vesmírné civilizace bylo prý skličující pobývat na planetě, kde dosud nevymizelo násilí a lidé si tu dokáží ubližovat a dokonce se vzájemně i vraždit. Bardžané svůj pobyt na Zemi chápali jako nezištnou pomoc zaostalé planetě, ale byla to pro ně tak trochu oběť. Bylo o nich známé, že se vracejí po skončení svého pobytu domů s patrným ulehčením.

Naštěstí na Zemi přibývalo pozemšťanů, vystudovaných na planetě Bardžá, kteří mohli své starší a zkušenější kolegy mimozemšťany úspěšně nahradit. Krátce po prvních kontaktech začaly na Bardžá cestovat tisíce mladých pozemšťanů, aby v největší a nejstarší Biologické univerzitě ve městě Cokrezu získali agisar a s ním odpovídající vzdělání. Díky prodloužení lidského věku neznamená desetileté studium takovou zátěží, jako dříve poloviční doba studia medicíny.

Alžběta Hronová byla tedy jednou z nově promovaných bioložek. Mohla léčit lidi i zvířata, nebo se dát na biologii v zemědělství, ale všem bylo jasné, že bude dlouho trvale provozovat jen lékařskou praxi. Na Zemi bylo takových lékařů stále příliš málo.

Rodiče ji doma už netrpělivě čekali. V posledním mailu jí otec psal, jak si představuje její budoucnost a Alžběta s ním souhlasila. Měla zpočátku bydlet v jejich rodinném domě, kde už jí přichystali nově zařízené místnosti: jednu k obývání, druhou jako jednoduchou ordinaci s lůžkem a několika křesílky. Zpočátku by jí to stačilo, později bude nutné opatřit si nějaké větší prostory s čekárnou a s lůžky pro vážnější pacienty, kteří musí být pod dohledem, ale stavební úpravy by si měla řídit už sama, aby jí co nejlépe vyhovovaly. Jak známo, bardžanští biologové-lékaři nepotřebují nákladné přístroje, laboratoře ani lékárny. Bardžanská biologická věda je založena na využití agisarů, živých biologických pomocníků, které si nosí každý biolog u sebe. S rozšířením civilizace Bardžá se tito biologičtí pomocníci dostali na všechny spřátelené planety a když se Země připojila ke Galaktickému společenství, dostaly se agisary i sem.

Na tomto místě by bylo vhodné poněkud osvětlit vztahy mezi lidmi a agisary. Při dnešní záplavě informací se pořád stává, že někteří lidé mají o těchto tvorech zkreslené představy.

Z neznalosti pak často vyplývá i podvědomý odpor k neznámému. Někteří lidé se štítí i starých agisarů – a tím větší odpor vzbuzují nové druhy. Tito tvorové, podobní maličkým chobotnicím se šesti šupinatými chapadly, žili odpradáva v blízkosti lidí. Už nejstarší obrazové památky ze světa Bardžá, datované před více než padesáti tisíci lety, ukazují lidi se zvláštní kapsou v oděvu, kde agisary nosili. Lidé tedy žijí v těsné symbióze s agisary více než padesát tisíc let, i když zpočátku tomu tak bylo jen na planetě Bardžá, kde toto podivuhodné přátelství dvou odlišných biologických druhů vzniklo. Bardžanům nikdy nevadilo, že tito pomocníci biologů-lékařů byli a vlastně stále ještě jsou parazité. Nemají totiž vlastní trávicí ústrojí, odjakživa se živí lidskou krví a bez svého lidského hostitele by zahynuli hladem. Ale navzdory svým upířím vlastnostem se agisary od lidí dočkaly veliké obliby a péče. Poskytují totiž svým hostitelům vynikající služby, takže si Bardžané ani nedokáží představit život bez svých biologických pomocníků a pěstují je nejen pro svou potřebu, ale i pro jiné světy.

Úspěšný parazit svého nositele nenichá, ale pomáhá mu. Specializovaní biologové své agisary neodkládají ani na okamžik a kdybyste se jich zeptali, zda jim nevadí dávat svou krev tomu zvířeti, určitě by se urazili. Žádný z biologů nepovažuje agisar za zvíře. Všichni tvrdí, že agisary svým způsobem myslí, jen je dost obtížné jim rozumět a je k tomu třeba pěti až deseti let studia. Jejich spolužití s lidmi má odedávna charakter symbiózy, z níž mají prospěch obě strany; agisary jsou však na svých hostitelích závislejší a nemohou bez nich přežít ani týden. Tím více je lidé chrání a opatrují. Začínající biolog se musí nejprve se svým agisarem sžít, aby mohl využít svých znalostí, učí se však snadno, neboť agisary zpřístupňují svým nositelům pro ukládání vědomostí hluboké vrstvy lidského podvědomí, kam se lidská psychika sotva kdy dostane. Tím vylepšují lidskou paměť stonásobně a tyto znalosti pak využívají nejen lidé, ale především samy agisary. Potřebují je totiž víc.

Tito živočichové mají svou vlastní paměť, ale navíc mohou využívat paměť svého nositele včetně nesmírných hlubin lidského podvědomí. Dohromady to znamená úžasnou intelektuální kapacitu. Agisary k ní přidávají své dokonalé vnitřní orgány, umožňující analýzu i syntézu až do vysokomolekulární úrovně. Zkušený biolog se svým agisarem pak dokáže zasahovat i do spletností molekul DNA a tím i do genetiky.

Právě agisary prodloužily průměrný věk lidí na planetě Bardžá až nad osm set let, což jistě stálo za trochu krve. Každý agisar si ji bere bezbolestně ve spánku a přitom se stará o zdravotní stav svého hostitele, zejména aby si tělo chybějící krev samo rychle doplnilo.

Při prvním setkání lidí Země s lidmi z Bardžá se ukázalo, že tyto typy lidí jsou si velice blízké. Lidé Země na své biologicky zaostalé planetě agisary přivítali a ty jim pomohly nejen prodloužit průměrný lidský věk až na desetinásobek, ale – a to bylo možná důležitější – zažehnat biologickou katastrofu, k níž se v poslední době díky lidské nezodpovědnosti schylovalo.

Zajímavé je, že až v tomto století došlo k velice zajímavé změně ve vztahu lidí a agisarů. Zasloužila se o ni jiná civilizace zvaná Gurroa. Byla to velice mladá civilizace – před sto lety ani neexistovala – ale brzy po svém vzniku nabídla biologům nový druh agisarů, umožňujících ještě těsnější spolupráci lidí s jejich malými biologickými pomocníky.

Nový druh agisaru žije uvnitř lidského těla. Musel se proto značně změnit – a k tomu účelu se musí upravit i člověk, jeho hostitel. Genetickým zásahem se nad jeho žaludkem vytvoří nový orgán podobný kapse, spojený nově vytvořenou trubicí s jícnem. Právě tam se nový agisar usadí. Podle potřeby ovládá zvláštní chlopeň a může protáhnout dvě ze svých chapadel krkem a ústy ven, aby získal přístup ke zkoumaným objektům. Dvě chapadla má značně delší a ostatní naopak zakrněla, neboť je již ke svému pohybu nepotřebuje.

Studium na univerzitě v Cokrezu je i nadále zahajováno s běžnějšími *přítulnými* agisary. Úprava lidí k využívání této novinky trvá téměř dva roky; pokud se k ní vůbec přikročí. Zdaleka ne všichni zájemci přikývnu při přijímacích pohovorech na nabídku, aby se dali takto upravit. Třem čtvrtinám adeptů postačí starší *přítulné* druhy agisarů a všeobecně se mezi studenty tvrdí,

že **vnořené** agisary nejsou ničím převratným a původní druhy biologům úplně postačí. Je to sice pravda, ale jen částečná. Co do funkcí jsou si oba druhy rovnocenné a každý biolog, upravený pro nový druh, může zacházet i s původním. **Vnořený** druh má jen dvě velice důležité výhody.

Předně je uvnitř lidského těla lépe chráněný před nepříznivými vlivy. Je známo, že agisary se nebojí útoků bakterií a většiny chemických vlivů a agresivních prostředí; tvrdí se, že vydrží plavat i v koncentrované kyselině sírové. Mají ale velice křehkou tělesnou konstrukci a snadno se poškodí mechanicky – rozdrčením a přetržením. **Vnořenému** druhu takové nebezpečí nehrozí.

Další výhodou nového druhu je lepší způsob komunikace s člověkem-hostitelem. Všechny agisary umí chytat a rozluštit elektromagnetické vlnění, způsobené bioproudy uvnitř lidského mozku. Mají tak přímý přístup k myšlenkám svých pánů, mohou rozeznat i myšlenky lidí v bezprostřední blízkosti, jsou-li dostatečně ostré a jasné. Zpětný přenos myšlenek stejnou cestou ale není možný, neboť lidský mozek nemá žádný orgán, umožňující tyto slabé signály přijímat.

Původní agisary mají ve dvou chapadlech zvláštní světélkující orgány. Přisají se svými přísavkami na povrch očních rohovek a působí pak na mozek člověka nejkratší možnou cestou, očními nervy. Není to pouhé předávání barevných obrázků; agisary využívají psychorezonance. Člověk vidí zdánlivě nic neříkající slabé jiskření, ale po jeho skončení jakoby procitne a jasně vidí vše, co mu chtěl agisar sdělit. Po dobu komunikace je však člověk slepý ke svému okolí, má téměř vyražené ústrojí rovnováhy a zhoršuje se i koordinace pohybů. Lékaři proto musí pacienty vyšetřovat pokud možno vsedě a v klidu. Ve většině případů se to dá zařídit, ale někdy to vadí.

Nové agisary mají v těle člověka připraven tenký provazec nervů, táhnoucí se od hypofýzy po vnitřní straně páteře až do agisarova vaku. Díky přímému přístupu do lidského mozku mohou komunikovat bez dřívějšího omezení a lidé s touto možností svorně tvrdí, že je agisar součástí jich samotných a oni sami teď provádějí všechny potřebné analýzy. Říkají tomu **vnitřní zrak** a ačkoliv všichni umí zacházet se starými druhy, nikdo z upravených by se k původnímu stavu dobrovolně nevrátil.

Změny jsou prováděny geneticky, tedy nevratně. Jsou ale fixovány v submisivních genech. Znamená to, že dítě takto upravených lidí zdědí úpravu jediné tehdy, když jsou upraveni oba rodiče; jestliže jediný z nich tuto úpravu nemá, příslušný gen se u dětí ztrácí a v případě potřeby se musí upravovat znovu. Je to pojistka pro případ, že by všichni lidé o tuto změnu neměli zájem.

Alžběta byla ale kurážná studentka a když jí profesor Sofonai vysvětlil všechna pro i proti, svolila s úpravou pro **vnořený** druh agisaru. Z tisícovky pozemských studentů se jich k tomu ihned odhodlalo sotva padesát a jen kolem třiceti dalších se přihlásilo dodatečně; celkově tvořili nepatrnou menšinu, procentuálně mnohem menší než tomu bylo například u Bardžanů. Teď si ale Alžběta k této úpravě blahopřála a byla ráda, že má pohotovější druh. Na neznámém světě šlo jistě i o rychlost.

Jak se ale mohlo stát, že se tady ocitly? O tom neměly nejmenší tušení.

Kamila si vzpomněla, že se něco podobného nedávno stalo, když v blízkosti planety Gurr, sídla tajemné civilizace Gurroa, znenadání explodovala hvězda a změnila se v supernovu.

Planetu Gurr plameny nesežehly, Gurroa ji na poslední chvíli stihl přenést nadprostorem ke klidnější hvězdě. Přesun planety ho ale stál veškeré energetické rezervy a zkrotit vybuchující supernovu bylo už nad jeho možnostmi, ačkoli by za jiných podmínek nejspíš dokázal i to. Další planetu, připravovanou v jeho **hvězdné dílně**, proto zachránit nedokázal.

Stěhováním ledových planet ke hvězdám již Gurroa vytvořil a neustále vytváří další a další světy. Upravované planety jsou ke kolonizaci vhodnější než planety objevované hvězdnými letadly Kosmického průzkumu – už proto, že na nich není vlastní život, na který se musí podle starých zákonů Galaktického společenství brát ohled.

Druhá, dosud pustá planeta proto podlehla zkáze v plamenech hvězdy. Bohužel na ní bylo několik zapnutých nadprostorových stanic **vjosuzgu**. V okamžiku katastrofy se bez nejmenšího varování zhroutila dálková doprava nadprostorovými stanicemi. Selhaly nejen ty, jimiž disponuje

civilizace Gurroa, ale i všechny stanice, spravované pro Galaktické společenství mezihvězdnou společností *Transgalakt*.

Ve světech Společenství nastal nepředstavitelný zmatek. Několik desítek kontejnerů tehdy skončilo jinde než na jiném místě určení, do několika stanic pronikl z vybuchující novy hvězdný oheň. Ozářil vražedným pronikavým zářením několik desítek lidí, stovky popálil a dokonale zničil vnitřní prostory devíti stanic; velké štěstí bylo, že přitom nikdo nepřišel o život. Zranění lidé se péčí lékařů uzdravili a Gurroa se Společenství omluvil, ačkoliv nikdo nechápal, jakou vinu by mohl mít za vybuchující supernovu.

Tato událost měla ostatně i svou pozitivní stránku. Od té doby lidé vědí, že Gurroa dokáže v nouzi zachránit planetu i z plamenů supernovy a tato zkušenost učinila konec obavám, že by tato katastrofa zahubila některou z civilizací Galaktického společenství. Dalším přínosem byly nesmírně cenné zkušenosti o stabilitě hvězd – vždy je dobré vědět o možné katastrofě co nejvíc.

Při této události se jeden kontejner se dvěma pozemskými dětmi dostal na dávno opuštěnou planetu Gíjó. I Alžběta jejich příběh četla – a oprávněně se obávala, že se něco podobného stalo i tentokrát. Dívky byly v neznámém světě, na rozdíl od dobře vybavených expedicí Kosmického průzkumu, bez sebemenšího zajištění, s holýma rukama, bez možnosti návratu a nezbývalo jim než čekat, až je někdo zachrání.

Alžběta proto věděla, že pro děti na Gíjó přišla záchrana až za půl roku po katastrofě – a vděčily za ni víceméně náhodě. Mnoho nechybělo a zahynuly by v místní válce, která na této planetě právě probíhala (viz 5.kniha GSMB - »SORKY«).

Budou mít dvě trosečnice na neznámé planetě, daleko od domova, také takové štěstí?

Obě v to aspoň doufaly.

\*\*\*\*\*

Katalyzační vak **isún** se Alžbětě vešel do dlaně, lahvičky B-paliva měly sotva čtvrt litru, ale i to představovalo uspokojivou zásobu energie. Na plné nabití mohly létat několik hodin a při vodorovném přízemním letu doletět přes sto kilometrů, po větru jistě i dál. Pro běžné létání by to stačilo – ale na pusté planetě, kde nedokázaly předem odhadnout délku svého pobytu, to nebylo mnoho a rozhodně to neopravňovalo k plýtvání.

Alžběta si svou partnerku prohlížela s obavami. Štíhlá dívenka v uniformě letušky zrovna nevypadala na členku horolezecké party. Její uniforma se hodila více do baru než na trampský výlet. Vyznala se v transportéru, ale to byl její denní chleba. Hlavně aby po pěti kilometrech pochodu nezačala hledat všechny možné záminky k odpočinku, to bychom se daleko nedostaly. Kdoví jak bude vypadat nejbližší okolí.

»Dobrá,« rozhodla Alžběta po chvílce dalšího přemýšlení. »Navrhuji počkat na ráno. K opuštění **uiku** napoprvé použijeme nárameníky, ale hned dole se poohlédneme, jak to zařídit, abychom je už víckrát nepotřebovaly. Než ale opustíme tohle relativně bezpečné místo, dej mi kapku své krve, podívám se na tebe jako lékařka.«

»Nač to chceš?« naježila se ihned Kamila.

»Podívej se, kdyby se něco stalo se mnou, těžko mi pomůžeš. Kdyby se ale nějaká nehoda stala tobě a já bych zůstala schopná další činnosti, pokusím se tě dát dohromady, od toho jsem lékařka. A když budu o tobě dopředu vědět co nejvíc, budu mít usnadněnou pozici. Chápeš?«

Kamila neodpověděla, ale mlčky k ní natáhla ruku a odvrátila se, aby neviděla, co s ní chce Alžběta provádět. Ta jí jen lehce políbila ruku – tak to alespoň vypadalo. Ve skutečnosti Alžbětě vyklouzlo z úst chapadlo agisarů, přisálo se na ruku její pacientky a nasálo si skrz kůži nepatrné množství krve. Na hladké pleti letušky nezůstala ani stopa.

»Děkuji, to stačí,« pustila Alžběta ruku kamarádky.

»To je všechno?« podívala se Kamila.

»Naprosto,« přisvědčila.

»Kdykoliv mi brali krev lékaři z planety Bardžá, vypadalo to jinak,« řekla vyčítavě.

»Já vím – *přítulné* agisary se projevují mravenčením,« usmála se Alžběta. »*Vnořené* jsou bezbolestné. Ale to je snad dobře, ne?«

»No, přiznám se, v tom jsi mě potěšila, já to mravenčení nesnáším. Řekneš mi aspoň, co ses o mně vlastně dozvěděla?« zajímala se Kamila.

»Dost důležitých údajů,« pokývala hlavou lékařka. »Jsi druhé dítě neupravených rodičů, vid'?' Bardžané tě upravovali v deseti letech, nejspíš současně s tvými rodiči. Od té doby máš změněnou DNA, zpomalené biologické hodiny, blokové měsíční cykly a vyšší hladiny hormonů. V době růstu se ti stihly rozšířit i kosti pánve – tu výhodu oceníš až při porodu, ale zůstal ti například appendix, který už tvoje děti mít nebudou.«

»Jak víš, že mám staršího bratra?« zamračila se Kamila. »To se dá poznat z krve?«

»Nevím zda máš bratra nebo sestru,« usmála se. »Vím jen, že ses své matce narodila jako druhé dítě. Z krve se toho dá zjistit hodně. Například, že ti je něco přes pětadvacet let, měla jsi nadvakrát zlomenou ruku – ale o takové detaily snad ani nejde. Nejdůležitější pro mě je, že máš podle bardžanského označení krevní skupinu sedm, což je pro tebe výhodné. Mohla bych ti totiž dát svou krev, kdybys ji potřebovala.«

»A můžeš poznat i kolik kluků jsem už měla?« vybuchla Kamila podrážděně.

»To bys snad chtěla trochu moc, ale ve tvém případě je to čistou náhodou maličkost, ty jsi totiž ještě neměla žádného. Je to sice divné – jsi přece velice hezká – ale to je tvoje věc. Vlastně, proč ne? Život máš teprve před sebou.«

»O posuzování se tě neprosím! Kolik je ti vlastně let, že mě chceš poučovat?« vyjela si na ni Kamila. »Tohle mě na Bardžanech vždycky nejvíc štvalo, že o každém hned všechno vědí. A ty jsi také taková!«

»Nemusíš se bát, nechci tě poučovat, ostatně je mi jen o pět let více než tobě,« urazila se i Alžběta. »Myslela jsem si, že tě to bude zajímat. Já ti to povídám jen jako lékařka pacientce, jen tobě a nikomu jinému. Neboj se, nikomu o tobě nic neřeknu. Na Zemi se tomu říká zachování lékařského tajemství – na Bardžá principy psycho-ochrany osobnosti.«

»To taky doufám!« vypjala se Kamila. »Radím ti, nikomu o mě nic neříkej, nebo ti oči vyškrábu, i když jsi starší!«

Oči jí hněvivě jiskřily a působila dojmem, že se na lékařku každou chvíli vrhne.

»Raději si koukej co nejdříve dobít akumulátory!« odsekla na to už také tak podrážděně Alžběta. »Až tě bude honit nějaký zdejší predátor, bude na to pozdě.«

Co že je taková? pomyslela si. My dvě bychom měly držet pohromadě, jestli se budeme hádat, to to dopracujeme!

\*\*\*\*\*

## První průzkum planety

Samozřejmě musely obě počkat až na ráno. Průzkum neznámé planety nemusí být med ani ve dne, natož v noci. Potíž byla, že nevěděly, ve které denní či vlastně noční době se na planetě ocitly a jak dlouho trvá zdejší noc. V celém Galaktickém společenství se nevyskytovaly ani dvě planety se stejnou délkou dne. Nejmenší rozdíl činil jen dvě a čtvrt minuty, ale i když se to zdá málo, způsoboval značné potíže v komunikaci s ostatními světy – natož když se den na planetách lišil i o více hodin. Jednotný čas Společenství stanovili kdysi dávno podle Bardžá, kde trval den dvacet šest pozemských hodin. Naštěstí na Zemi vyvinuli osobní komunikátory v podobě větších náramkových hodinek, jejichž mikroprocesory měly v programech mimo jiné udržovat jednotný galaktický čas i desítky časů jednotlivých světů, jak to bylo nutné. Nebyl problém zadat jim, aby se postaraly o čas a kalendář libovolného světa. K tomu bylo potřeba znát maličkost: přesnou dobu otáčení planety kolem osy a dobu oběhu kolem jejího slunce. Jenže to tady žádná z dívek nevěděla a pochopitelně ani vědět nemohla.

»A co když jsme na planetě, kde je věčná noc?« starala se Kamila.

»Toho se neboj,« opáčila klidně Alžběta. »Ne že by tmavé hvězdy neexistovaly, ale žádná z nich nemá planety, kde by rostly rostliny a tudíž nemají kyslíkovou atmosféru. To je přírodní zákon – a ty platí po celém známém vesmíru stejně jako na Zemi.«

Dohodly se, že budou hlídkovat. Alžběta se nechtěně mezi řeči podřekla, že cestuje po velkém večírku na rozloučenou s universitou, takže ji Kamila poslala spát jako první s tím, že ona je odpočatější. Alžběta sice tvrdila, že si z únavy nic nedělá – má přece agisar a ten ji může podle potřeby povzbudit, ale na to jí Kamila opáčila, aby si tu možnost schovala na dobu, kdy to bude opravdu nutné.

Alžběta se tedy zabalila do měkké, huňaté deky, natáhla se na nosítka (kupodivu docela pohodlná) a zakrátko už byla v limbu, zatímco Kamila se posadila u východu a pozorovala okolí, kam až dohlédla. Nebylo to daleko, světlo nouzové lampičky v chodbě u dveří **uiku** dopadalo jen na pár metrů od vchodu a dál byla černá tma. Východ musel zůstat otevřený. Transportní kapsle neměla okna a jinak než dveřmi ven vidět nebylo, ale Kamila byla připravená jej při sebemenší známce nebezpečí rychle zavřít. Nemusela k tomu ani vstávat a sahat na tlačítko; dveře mohla zavřít i během ústupu pomocí dálkového příkazu ze svého komunikátoru.

Sotva se Alžběta probudila, mrkla na komunikátor a hned byla na nohou.

»Tys mě nechala spát celých dvanáct hodin!« vyčetla své nové kamarádce, když ji našla u pootevřeného východu z **uiku**. Venku už bylo světlo. Kamila na sobě neměla svou vínovou uniformu letušky, ale mnohem praktičtější **civilní** oblek – velikou tmavozelenou bundu, zpod níž vykukoval límec žluto-hnědě kostičkovaného svetru, k tomu univerzální džínové kalhoty a pevné boty, jistě mnohem vhodnější než lehounké lodičky od uniformy. V civilním oblečení byla méně podobná cukrové panence. Zajímavé, prohlížela si ji Alžběta. A pak že šaty nedělají člověka. Včera bych se s ní bála jít i na pětikilometrovou túru, zatímco dnes vypadá jako zkušená horská vůdkyně. A to je správné, budeme muset sebrat všechny síly k přežití.

»Spala jsi tak hezky, neměla jsem srdce tě rušit, ostatně – snad o nic nejde...«

»Nejde o nic jiného, než že budeš pro změnu unavená ty,« upozornila ji Alžběta, ale docela vlídným tónem.

»To nic není,« pokrčila rameny Kamila. »Já už jsem zažila víc takových nočních hlídek. Třeba na Kavkaze...«

»Kavkaz je v civilizované Zemi, tady jsme na neznámé planetě,« řekla Alžběta, ale Kamily se nijak nedotkla.

Alžběta si oblékla svou nepromokavou bundu, zakoupenou na Bardžá. Byla lehká a pevná; Kamila jí trochu záviděla. Bardžanské bundy udržovaly teplotu ze všech obleků nejlépe, takže si bez nich dnes nikdo nedovedl představit cestování v extrémních podmínkách, jaké se vyskytují

v okolí zemských pólů nebo na vrcholech věčně zasněžených hor. Tyhle obleky byly k dostání i na jiných planetách, dnes už dokonce i na Zemi, ale byly nekřesťansky drahé. Alžběta vypadala v bundě štíhlejší než Kamila, ačkoliv tomu bylo ve skutečnosti naopak. Kalhoty měla Alžběta z téhož materiálu – mohla by se v nich klidně procházet poblíž pólu stejně tak jako v tropech.

Obě dívky si pod bundami připjaly své létací nárameníky. Kamila již měla i naplno nabité akumulátory. K nabití nepoužila B-paliva; včas si vzpomněla, že může akumulátory sygytů nabít z akumulátorů **uiku**. Bylo to výhodnější než pomocí **isúnu**. B-palivo si mohly vzít s sebou a použít později. Pokud se vrátí s poloprázdnými akumulátory, vždycky si je tu nabijí bez ztráty B-paliva. Tím víc důvodů bylo k šetření elektřinou v kapsli. Kamila byla ráda, že ji to napadlo; vypadala spokojeněji než včera.

»Dají se zvenku zavřít dveře?« optala se jí Alžběta.

»Samozřejmě,« přikývla Kamila. »Stačí zadat kód pomocí komunikátoru. Počkej, naprogramuji ti ho, budeš to potřebovat.«

Alžběta jí odblokovala svůj komunikátor, jinak by neuposlechl žádný příkaz, zadaný cizí osobou. Kamila mu pak chvíli dávala potřebné příkazy.

»Bude se to otevírat heslem,« řekla nakonec Alžbětě.

»A jak zní?«

»Sezame, otevři se,« usmála se Kamila. »Když řekneš: Sezame, zavři se, dveře se zavřou.«

»Tisíc a jedna noc – máš zřejmě sklony k romantismu,« usmála se Alžběta.

»To je u horolezců normální,« souhlasila Kamila a mrkla šibalsky očkem na svou novou kamarádku.

»Horší je, jak dlouho nás bude tvůj Sezam poslouchat,« vzdychla si Alžběta. »Až se vybijí baterie **uiku**, bude pohádky konec, co?«

»Ne tak docela,« zavrtěla hlavou vážně Kamila. »Dveře nás přestanou poslouchat dřív, protože potřebují ke své činnosti stlačený vzduch a zásoba v nádržce stačí sotva na pár otevření a zavření. I pak se dají otevírat a zavírat ručně, až na maličkost. Bezpečnostní zámky, palubní počítač a nouzové lampičky jsou napájené z izotopové baterie. Tahle poslední novinka pozemské atomové techniky je na rozdíl od nás skoro věčná, jen je škoda, že její výkon nestačí na napájení všech spotřebičů. Izotopy utáhnou jen bezpečnostní světla a pár nutných zařízení. Nedávno jsem absolvovala kurs technického minima pro letušky, takže o tom vím. Můžeme i po několika letech požádat Sezam, aby nám otevřel. Zámky jen lehce cvaknou – a bude to. Ale do dveří budeme muset strčit a roztáhnout je samy.«

»Výborně – jsem ráda, že mám tak šikovnou společnici,« povzbudivě ji pochválila Alžběta.

»Co ty – já musím být ráda, že je se mnou někdo, kdo umí zacházet s agisarem,« zvažněla hned Kamila. »Venku to zatím vypadá pustě, ale já tomu tichu nevěřím.«

Když Alžběta vyhlédla ze dveří, spatřila kolem dokola jen kamenné horské štíty. Kamení a zase jen kamení, ale nedaleko od kapsle brzy rozpoznala i jakési chomáče zelené trávy, či co to bylo. Byl tu klid a ticho, jediný zvuk, který tu slyšela, byl slabý svist větru.

»Co se dá dělat – jdeme na to,« vzdychla si.

Obě zapnul sygyty a nejkratší cestou se snesly dolů, na kamenitou půdu neznámé planety. Alžběta vyletěla jako první. Chvíli nehybně visela sotva půl metru nad kamenitou půdou, než pomalu, obezřetně dosedla na vlastní nohy. Zato Kamila přistála bez okolků a nechápavě se na kamarádku dívala.

»Proč zdržuješ?« nevydržela po chvíli.

Alžběta se pomalu spustila na zem.

»Ty jsi nikdy nebyla na žádné planetě?« obrátila se ke Kamile.

»Ale byla – a mockrát,« ujistila ji dotčeně. »Byla jsem na všech planetách, na které létají linky Transgalaktu. Proč o mě pořád pochybuješ?«

»Byla jsi někdy na Gíjó a vyšla jsi tam ven ze stanice?«  
»Tam přece nesmí z bezpečnostních důvodů stanici nikdo opustit.«  
»No právě,« opáčila Alžběta. »Kdybys takhle zbrkle přistála na Gíjó, mohla bys šlápnout přímo na některou obří amébu – a do deseti vteřin by bylo po tobě.«

Kamila se zarazila.

»Pode mnou přece nic nebylo,« opáčila nerozhodně.

»Améby na Gíjó vynikají především průhledností,« ujistila ji Alžběta. »Poprvé nám je opatrně ukazovali zdálky, než nás pustili ven bez doprovodu.«

»Ty jsi byla na Gíjó – venku? A sama?«

Kamila vypadala opravdu vyděšeně – nebylo divu. Až teď si připomněla, co se povídalo o amébách z planety Gíjó. Jsou prý nebezpečnější než největší exempláře dravých vojtosaurů, obrovských ještěřů na Poenaid, jejichž obrázky jsou snad v každé školní učebnici kosmobiologie. Mohou být velké až šest metrů, ale i když jsou sotva jako pěst, jsou smrtelně nebezpečné. Bývají zalezlé pod kameny a ve vodě nejsou vidět vůbec. Místní obyvatelé je sice dokáží zlikvidovat v okamžiku, ale ani oni se k nim nestaví lehkomyšlně a své hosty před nimi hlídají velice pečlivě – i v dnešní době tam dochází ke ztrátám na životech. Pohybovat se na Gíjó mimo stanice je proto návštěvníkům přísně zakázáno a po pravdě řečeno, nikdo o to ani nestojí.

Kamilu zamrazilo a rychle se rozhlédla po okolí s rukou na ovladači náramenních létacích sygytů. Nezdálo se ale, že by za každým kamenem něco číhalo. Kolem nebylo nic, nic je zatím neohrožovalo. Ačkoliv – na neznámé planetě může být ledacos. Bardžané objevili na Gíjó améby až po půlročním pobytu, ale pak se najednou vyrojily ze všech stran, během týdne pohltily třicet tisíc lidí a ostatní planetu v panice na celé dva tisíce let opustili.

Alžbětina opatrnost byla rozhodně namístě.

»Byla jsem v rámci praxe na několika divokých planetách,« dodala Alžběta. »A drsnějších než jsou ty kolonizované. Byla jsem i na Gíjó, i když nejprve pod dozorem domorodců. Mám pro tebe radu. Prosím tě, drž se raději až za mnou.«

»Budu si dávat pozor,« zabručela Kamila. »Sezame, zavři se!« poručila.

Ozvalo se zasyčení. Dveře **uiku**, dosud ze tří čtvrtin pootevřené, se zavřely. Zelenavé slunce zatím vyšlo nad obzor a dívky teprve teď viděly, kde se vlastně nacházejí.

Byly těsně pod vrcholky hor. Nad nimi se vypínaly jen tři nevysoké skalní štíty – nejvyšší měl sotva šedesát metrů. Neútěšnou kamenitou půdou, porostlou bělavými, šedivými, zelenými, ale i namodralými lišejníky, zpestřovaly osamělé hrsti zelené trávy. Na opačné straně než štíty se rozkládalo údolíčko, jehož okraje zřejmě spadaly do hloubky. Převalovaly se tam kotouče mlhy a dál už nebylo nic než šedá deka mlhy či dokonce mraků. Alžběta nadhodila, že to vypadá skoro jako někde na Zemi v Krkonoších. V údolíčku bylo rozseto tisíce větších či menších balvanů. Zdálo se ale, že je tu pusto a prázdno.

Chvilí se obezřetně rozhlížely. Ale kolem byl takový klid a pusto, že se obě brzy uklidnily. Jestli na téhle planetě existuje nebezpečí, skrývá se někde jinde. Tady jsou obě vysoko v horách, proto je tu pusto. Jinde na této planetě, v údolích či v nížinách, může být život mnohem bohatší – a samozřejmě i nebezpečnější.

»Víš, připadám si trochu jako dávní muži-válečníci před rozhodující bitvou s neznámým protivníkem,« řekla po chvilce zasněně Kamila. »Ti také nevěděli, zda si jdou pro smrt anebo k vítězství.«

»Velice výstižné přirovnání,« souhlasila Alžběta. »Jen s jedním rozdílem. Ti válečníci šli do bitvy z vlastní vůle, mohli si to včas rozmyslet, kdežto nás dvou se nikdo neptal, zdali sem chceme nebo ne.«

»Co ty víš, jestli si to mohli rozmyslet?« povzdychla si Kamila. »Mnozí z nich určitě do války dobrovolně nespěchali. Co já jsem o tom přečetla knih...«

»Knihy bývají napsané krásně, ale skutečnost je obvykle jiná,« odvětila Alžběta.

Kde opravdu jsou, to nemohly posoudit. Vzdálenosti u mezihvězdné dopravy provozované Transgalaktem nehrály žádnou roli – jenže v opačném smyslu než u našich trosečnic. Těm teď mohlo být jedno, zda jsou dvě stě světelných let od Země, prakticky těsně u hranic Galaktického společenství, nebo na opačném konci Galaxie, osmdesát tisíc světelných let od domova. Obojí by pro ně bylo stejně nepřekonatelné.

To, že vzdálenosti nerozhodují, nedávno Transgalakt zřetelně vyjádřil při změně tarifů, kdy je výrazně zlevnil a sjednotil. Letenka z Prahy do Turnova stojí po úpravě cen stejně jako letenka z Prahy na planetu Aigura, nacházející se v jiném rameni Galaxie a vzdálenou od Země přes dva tisíce světelných roků **regulérního** Euklidova prostoru. Když počítače Transgalaktu vyhodnotí, že je k dopravě do cíle výhodnější přestoupit na jinou linku, přestup se do ceny letenky nepočítá. Podle přepravního řádu je navíc povinností Transgalaktu dopravit každého na požadované místo co nejrychleji a za každou překročenou čtvrt hodinu cestování poskytuje slevy, vyplácené přímo v koncové stanici. Jiné slevy poskytuje za předběžné ohlášení letu, za malé děti a zejména za let více osob současně. Nejvýraznější sleva je právě při plném obsazení transportního kontejneru skupinou osob, tedy pro sto čtyřicet osm míst u bytostí lidského typu. Toho využívají různé cestovní kanceláře, zabývající se optimálním kompletováním společných zájezdů – přidávají jen úplnou péči o cestovatele na místě.

Upřímně řečeno, Kamila ani Alžběta nikdy neslyšely o tom, že by Transgalakt svým klientům uznal slevu za zpoždění. Ne že by se tomu zpěchoval, ale zpoždění prostě neexistovala. Ať si zákazník vybral jako cíl cestování sebezapadlejší stanici, počítače Transgalaktu vždycky našly takovou kombinaci, aby celková doba cestování onu magickou čtvrt hodinu nepřesáhla.

Na to nejspíš myslela Kamila, když obě stály pod havarovaným **uikem** na skalnaté půdě neznámé planety. Znenadání se totiž podívala na hodinky, otočila se k Alžbětě a zdánlivě bez jakékoli souvislosti šelmovsky prohlásila:

»Tak – a od této chvíle jsi nejen cestovala zadarmo, ale naopak ti bude Transgalakt platit penále za zpoždění.«

Alžběta na ni vyřeštila oči, ale pak pochopila a také se rozesmála.

»A co ty?« obrátila se k ní.

»Já to mám horší. Mám nárok na přesčasy, ale protože jsem vlastně v nepřetržité službě, začíná mi už také naskakovat na kontě pěkná sumička...«

Znělo to dost směšně v pusté krajině neznámé planety, vysoko v horách, kde široko daleko kam až oko dohlédlo byly jen samé holé skály. Finanční otázky je ovšem mohly zajímat pouze v tom případě, podaří-li se jim vrátit. I pak budou na kdovíkolikátém místě co do významnosti. V současnosti byla tisíckrát důležitější otázka návratu samotného.

Zajímavý byl pohled na transportní mezihvězdnou kapsli **uik**, z větší části zabořenou do jednodité skály, takže vyčnívala sotva šestina. Stříbřitý zaoblený korpus kapsle působil ve skále cize. Jak se tam dostala, jim bylo záhadou. Rozhodně se sem nevkĺnila nárazem – vůbec nebyla natlučená, ani skála nevypadala jako poškozená. Jako kdyby nějaká gigantická diamantová fréza vykroužila do skály hlubokou, mírně šikmou jámu oválného průřezu a **uik** tam opatrně posadila. Okraje skály byly zrcadlově lesklé a hladké a geometrická dokonalost toho tvaru jim brala dech. Vysvětlit si to neuměly. Alžběta nebyla technický typ; Kamila měla odborné znalosti v rozsahu kursu technického minima pro letušky, což jí stačilo k obsluze technických prostředků Transgalaktu, ale nic víc. Jisté bylo jen že se obě nacházely na neznámé planetě, kdovíjak daleko od světů Galaktického společenství. Vodítkem by pro ně mohla být zelenavá barva zdejšího slunce. Zeleně zářících hvězd je málo a kdyby k tomu srovnaly souhvězdí, snad by mohly zjistit, u které z hvězd se nacházejí. Pokud se ovšem nacházejí v naší galaxii. V každém případě by jim ta znalost k ničemu nebyla, když věděly, že se odtud samy nikdy nedostanou.

»Co teď?« obrátila se Kamila bezradně na Alžbětě. Ta si pár metrů od kontejneru sedla na velký balvan a chvíli jen přemýšlela, ačkoliv to mohla ještě v bezpečí uvnitř.

»Budeme se muset vypravit z hor dolů, do údolí,« řekla po chvíli. »Nejprve si ale musíme zajistit bezpečný vchod do uiku. Pyramidu z kamení vidím až na posledním, zoufalém místě. Zdejší kamení se k tomu moc nehodí.«

Skálu tvořila jakási zvětralá a křehká břidlice. Na povrchu odpadávala v celých plochách a rychle se drolila. Tím větším kontrastem působila geometricky přesná výduť ve skále, kde ležel uik – ale kdo ví, jaké síly se na tom podepsaly?

Alžběta se samozřejmě nejvíc zajímala o zdejší rostliny, ale tady v horách se vyskytovalo jen několik druhů otužilé trávy; rozhodně nevypadaly požitelně. Alžběta rozmačkala v prstech pár stébel a vymačkanou šťávu si »prohlédla« agisarem. Na skalách rostly lišejníky nevýrazných barev, ale i s jejich průzkumem byla Alžběta brzy hotová.

»Jsou stejné, jako všude ve vesmíru,« prohlásila a znovu opakovala, že se budou muset vydat do údolí.

»Aspoň v něčem tě potěším,« obrátila se na kamarádku. »Tyhle rostliny by chutnaly jako rozmočený papír, ale nejsou jedovaté. Snad by se v nouzi po uvaření daly jíst. Lišejníky by byly horší, spíš jsou dobré jako palivo, ale i v nich je cosi výživného.«

»Vážně?« ptala se jí hned Kamila s nadějí v hlase.

»Ano,« řekla Alžběta. »Smrt hladem tedy vyškrtáme ze seznamu zdejších nebezpečí. To snad stojí za to vědět.«

»Kdybychom ještě tak věděly, kolik jiných druhů smrti tu na nás může všude kolem číhat,« vzdychla si Kamila. Měla jistě pravdu, ale naděje jim to nepřidalo.

Obě dívky si nadhodily na zádech pohotovostní batohy. Místo opravářského náradí v nich měly zásoby sušenek, konzervovaného ovoce, čokoládu a několik litrů nápojů pro případ, kdyby po cestě nenarazily ani na vodu, ani na zdroj potravy. To by pak bylo opravdu zoufalé, mínila Alžběta; ale právě ona byla plná optimismu, protože už podle přítomnosti kyslíku musí být na této planetě rostlin mnohem víc.

Francouzka byla ale skeptičtější:

»Kdybychom přistály na opravdu pustém koutě téhle planety, bude nám houby platné, že pár tisíc kilometrů odtud jsou rajske zahrady. Vezmi si takový Island na Zemi. Kdyby tam nežili lidé, nebylo by tam vůbec nic. I na Sahaře můžeš bloudit celé týdny, aniž bys spatřila jedinou rostlinu; co ti bude platné, že na Zemi je všude kyslíku i vody dost a dost? Jestli tu není nic víc než tahle tráva a lišejníky, bude to hrůza!«

»Nesmíš se na to dívat tak pesimisticky,« kárala ji Alžběta. »Musíš si říkat, že jsme přiděl smůly vyčerpaly už tím, že jsme tady a ne v Turnově.«

mlčky přešly horské údolí a sestupovaly do průsmyku. Tekl tudy potůček a Alžběta se rozhodla vyzkoušet jeho vodu. Pečlivě prohlédla okolí, zejména dno potůčku, pak se opatrně nahnula, agisar jí ústy vysunul své žlutohnědé chapadlo a na okamžik je ponořil do průzračně čisté vody. Alžběta si sice mohla nabrat vodu i do kelímku a nechat ji agisarem zkoumat až ve svých ústech, ale **bezpečnostní pravidla** trvala na tom, aby s neznámou látkou přišel do styku vždy nejprve agisar. Tomu by nevadila ani kyselina, zatímco v ústech...

»Odpusť, ale chce se mi z tebe zvracet,« vyhrkla najednou Kamila. »Stačí, když tě vidím.«

»Proč?« obrátila se k ní Alžběta nevinně.

»Tebe to nelechtá v krku?«

»Na to by sis zvykla,« usmála se Alžběta. »Pod vlivem agisaru to vůbec nelechtá. Nedávno mi něco zapadlo do **koláčové dírky**. Myslela jsem, že se udávím, ale tohle je úplně jiný pocit. Docela jako při polykání, ani mě to nenutí ke zvracení. Mimochodem, máš-li žízeň, klidně se můžeš napít, ta voda je velmi dobrá. Ale nedávej do ní ruku, raději ji nabírej tak jako já tady na tom splavu. Nateče do kelímku sama, ale pro jistotu si pořád dávej pozor, aby se v ní něco cizího nepohybovalo. Kdybys v ní něco spatřila, vychrtni ji co nejrychleji a připrav se na útěk.«

Napily se obě. Pak se Kamila Alžbětě omluvila.

»To nic,« usmívala se Alžběta. »Abych pravdu řekla, je to jen nezvyk. Máš dvě možnosti. Buďto si zvykneš jako jsem si zvykla já, což pro tebe bude jednodušší, vždyť to jen vidíš. Nebo se budeš muset pokaždé dívat jinam. Rozhodně ti doporučím to první.«

Zvedly se a horským průsmekem opatrně skákaly po velkých balvanech podél potoka dolů.

Konečně se dostaly do míst, kde se jejich očím otevřel pohled do dalšího údolí. Zastavily se a pozorně se dívaly. Horské pásmo tu zřejmě končilo, táhlo se dál do stran vlevo i vpravo, ale před nimi už hory nebyly a po strmém svahu následovala rozsáhlá, plochá nížina. V hloubce pod nimi se tmavěly hluboké zelené lesy, sahající až kamsi ke vzdálenému modravému horizontu – pokud to ovšem byly lesy.

Podle Kamilina návrhu se obě dívky posadily zády k sobě na veliký balvan a chvíli odpočívaly. Předtím ovšem pořádně prohlédly místo, kam se posadí.

»Vypadá to tu jako na Zemi,« pronesla Kamila zasněně. »Jak je možné, že jsou tu dálky do modra jako u nás?«

»Většina kyslíkových planet má modravé dálky,« řekla také tak tiše Alžběta. »Existují ale výjimky. Na planetě Gíjó převládá zrzavá barva, což je dáno spoustou oxidů v prachu. Momoroi má lesy modrošedé a úplně určují barvu krajiny. Jsou stejně šedé jako mnohé pozemské lišejníky – jenže na Momoroi dorůstají gigantických rozměrů. Auraeia, planeta starců, je zase celá do zelena včetně dálek, ale tam je to dáno převahou zeleně ve spektru její hvězdy Guissy. Sišak je více do ruda a jsou tam na mnoha místech jedovaté pouště. Na Solgu rostou typické modrobílé rostliny a na Eio je málo míst bez věčného ledu a sněhu.«

»Zbývá už jen Ullhettl, kde je neustále mlha, takže tam dálky ani neuvidíš – ale to je vodní planeta s několika ostrovy, často bičovanými hurikány,« tiše pokračovala Kamila.

»Odkud to znáš?« zajímala se Alžběta.

»Jednou jsem tam byla,« přiznala Kamila. »Nelétáme tam často, ale doprovázela jsem tam se speciálem Japonce. Nabízeli místním chobotnicím nějaké nestandardní počítače, měla to být zakázka za pár miliard *pugya*.«

»A jak uspěli?« zajímala se Alžběta.

»Slyšela jsem, že znamenitě,« pokrčila rameny Kamila. »Ale u vlastního jednání jsem pochopitelně nebyla.«

»A jak to tam vypadalo? Já jsem tam nikdy nebyla.«

»Však jsem z Ullhetllu neviděla víc než halu stanice,« přiznala Kamila. »Zuřil tam právě jeden z obvyklých hurikánů, okna zakryli pancéřovými deskami a ven nebylo vidět. Uvnitř bylo samozřejmě perfektní osvětlení jako všude, jen bylo slyšet silné hučení, jak se venku hnaly vlny přes celý ostrov i se stanicí. Říká se, že to tam tak vypadá pořád. Stanice jsou tam nesmírně robustní, pevně zakotvené několik set metrů do skály, jinak by to dlouho nevydržely.«

»Na Ullhetllu jsem nebyla,« řekla Alžběta a opět vstala. »Ale poznala bych to tam, měli jsme v univerzitě vzorky ovzduší i vody ze všech světů. Ale vím o obydlené planetě, kde je také spousta modravé mlhy. Není tam vidět do dálky a určitě jsi tam nebyla.«

»Co ty víš, kde všude jsem nebyla?« naježila se trochu Kamila. Rovněž vstala a oprašovala si vzadu kalhoty.

»Byla jsi snad na Gurru?« usmívala se záhadně Alžběta.

»Tam přece nevede žádná linka Transgalaktu,« zase se uvolnila Kamila. »Málokdo ví, kde se planeta Gurr nachází. Tam bylo tak málo lidí, že bys je mohla spočítat na prstech.«

»Ještě že tady mlha není,« podotkla Alžběta. »Nebo že jí tu není tolik... Ačkoliv, být tohle Gurr, měly bychom vyhráno... takže je škoda, že to Gurr není...«

Pak začaly sestupovat do údolí. Pokračovaly jako dosud podél potoka, ale ten teď občas přepadal přes kraje velkých kamenných stupňů a vytvářel překrásné perlivé vodopády. Překrásné ovšem až při pohledu zdola, ale tam se obě nejprve musely dostat. Kamila byla dříve členkou horolezeckého klubu a Alžběta zase trvala na tom, že musí bezpodmínečně šetřit energií, proto

nikde nepoužily létajících nárameníků, ačkoliv je měly neustále připravené, kdyby se některá z nich nešťastně zřítily.

Brzy našly další druhy rostlin. Alžběta je prozkoumala agisarem a spokojeně prohlásila, že by byly stravitelnější než tráva nahoře. Pak zase pokračovaly v sestupu.

Svah se dole zmírnil a objevila se na něm vysoká žlutá a zřejmě suchá tráva. Nebyla ani jedovatá a mohly v ní kráčet bez obav, jenže brzy jim sahala do pasu a když se skrz ni prodíraly, nepříjemně šustila. Byly z toho obě nervózní, šustění je muselo na dálku prozradit všem zdejším tvorům, ale na druhé straně by je snad varovalo, kdyby je chtělo něco přepadnout. Postupovaly raději pomalu, často se zastavovaly a naslouchaly.

Bylo tu horko a obtěžoval je malý, ale nepříjemně bodavý hmyz, který Alžběta prohlásila za nejedovatý a vyloučila tím Kamiliny obavy. Na jiná zvířata tu nenarazily – Alžběta očekávala aspoň nějaké hlodavce nebo hady, ale s jistotou nemohla tvrdit vůbec nic.

»Mouchy a komáři jsou asi v celém vesmíru, to je hrůza!« povzdychla si trpitelsky Kamila. »Ještě že jsou támhle dál nějaké stromy. Mohl by tam být stín.«

»Ano, také je vidím,« přikývla Alžběta. »Ale půjdeme tam pomalu a opatrně. V tom stínu by mohlo odpočívat nějaké zdejší zvíře a kdoví, jestli by na nás nedostalo chuť... Ale komáry ti zaženu snadno, chceš?«

Kamila byla nadšeně pro. Alžběta chvíli přemýšlela – aspoň to tak vypadalo. Pak požádala Kamilu, aby jí podala ruku a když jí vyhověla, plivla jí na dlaň, až dívka rozhořčeně ucukla.

»Co blázníš?« vyhrkla.

»Natři se tím,« nařídila jí Alžběta, jako by si nevšimla, jak se na ni kamarádka tváří.

»Proč?« opáčila Kamila dotčeně.

»Bude to ty potvůrky odpuzovat,« ujistila ji bioložka.

Sama si také roztřela po obličeji a po nechráněných částech rukou cosi podobného. Kamila to udělala po ní, jen s poněkud větším odporem.

A opravdu. Mračna komárů rychle prořídla a za chvíli bylo kolem naprosté ticho.

»Ty snad čaruješ!« nařkla kamarádku Kamila.

»To přece nic nebylo,« bránila se Alžběta. »Ty potvory mají pachovou řeč, jako většina hmyzu na všech světech. Stačilo jim podstrčit, že jsme pro ně nechutné. Dají nám pokoj, uvidíš.«

»Jestli je to tak, máš vše odpuštěno,« uznala Kamila. »Komáry a mouchy nesnáším.«

K brčálově zeleným stromům dorazily při vši opatrnosti za pár minut a zastavily se v jejich stínu. Zdálo se, že stromy podobaly pozemským borovicím, ale zblízka bylo vidět, že mají místo jehličí jakési zelené trsně. Jejich pokroucené větve pokrývala šupinatá kůra světlé hnědé barvy a na mnoha místech na ní ležely krůpěje příjemně voňavé smůly. Byl tu klid a ticho, slyšely jen šumění slabého větru ve větvích. Alžběta se sehnula a zdvihla ze země uschlou svlečenou kůži jakéhosi hada, ale pak ji zase odložila s tím, že je to nejedovatý druh, který se živí drobnými živočichy. Zatím tu neobjevily ani stopy svědčící o přítomnosti větších zvířat. Skoro se zdálo, že tu budou jen malé ještěrky, drobní hádci a hmyz. Přesto postupovaly pomalu a obezřetně. Na neznámé planetě nemohly vyloučit nepříjemné překvapení a pak by bylo pozdě honit bycha.

Zelené slunce jim mezitím vystoupilo vysoko nad hlavy a začalo nepříjemně pálit. Alžbětě to nevadilo, zato Kamile bylo brzy horko. Musela si rozepnout bundu, ale moc si tím nepomohla. Chtěla si ji svléci úplně, ale Alžběta ji od toho zrazovala. Radila jí, aby si nechala volné ruce pro případ nečekaného ústupu.

»Tohle si vezmeme,« ukázala Alžběta Kamile velikou hnědou dužnatou hlízu, kterou vyrýpla z měkké hlíny pod stromy.

»Jak jsi to našla?« divila se Kamila.

»Tyhle hlízy patří k těmto lodyhám,« ukázala jí na nevýrazné stonky s růžicí tuhých listů dole při zemi.

»Jak to víš?«

»Když nechám svému agisaru ochutnat nepatrnou část nějaké rostliny – u živých tvorů mi stačí získat jakýkoliv kousek tkáně nebo pár kapek krve – brzy znám celou rostlinu či živočicha skrz naskrz; včetně toho, co ani není vidět.«

»To máš proti mě výhodu,« uznala Kamila.

Trochu se rozhlédly na okraji lesa, ale do husté spleti větví, keřů a ostatných šlahounů se neodvažovaly. Po chvilce Alžběta navrhl, aby s sebou vzaly jako první kořist ony výživné hlízy, svázaly několik tenkých kmenů drobnějších stromů, aby si z nich mohly postavit žebřík – a aby se ihned vrátily ke kapsli.

»Je to dobré,« zdůvodňovala svou žádost. »Našly jsme vodu i jídlo, hladu neumřeme. Teď si musíme zabezpečit zpáteční cestu a až pak se vydáme na další výpravu. Můžeme nechat v **uiku** většinu jídla, půjde se nám lépe. Nadměrné zásoby by nás jen zdržovaly.«

Kamila byla sice proti, ale podvolila se, aby zbytečně nevyvolávala spor. Konečně – i ona uznávala, že je potřeba nejprve myslet na zadní kolečka a až potom vyrazit do kraje, na který se hodí staré latinské: *Hic sunt leones*, zde jsou lvi. Tím spíše, že i staří Římané o těch lvech věděli mnohem víc, než obě trosečnice o místní fauně.

Návrat do hor byl sice namáhavější než sestup, ale zato bezpečnější. Vždycky se lépe šplhá nahoru, než slézá dolů. Kromě toho už znaly cestu a nemusely hledat, kudy je to nejschůdnější.

Nahoře byly ale obě jaksepatří utahané a nebylo divu, že se jim chtělo odložit všechno na zítřek. Alžběta však trvala na tom, že musí nejprve udělat žebřík. Naštěstí to nebylo obtížné. Přivlekly s sebou na zádech několik tenkých třímetrových kmenů, očištěných a zbavených větví. Kamila je na místě poměřila a nařezala na potřebné délky malou elektrickou pilkou z výbavy **uiku**, schopnou řezat i ocel. Alžběta zatím odhrabala kameny až na pevnou skálu, aby byl žebřík bezpečně opřený. Pak spolu přivázaly na dvě šikmé postranice několik příčných tyček. Vzniklý žebřík byl sice trochu neforemný, ale každý pračlověk by se jím mohl oprávněně pyšnit. A obě trosečnice byly v roli pravěkých lidí. Z technické civilizace měly pár kousků vybavení; možná důležitého, ale ne věčného. Létací nárameníky měly omezenou zásobou energie. Náradí ke své činnosti potřebovalo elektřinu, nemohly počítat s jeho dlouhým provozem. Jen komunikátorům stačilo k činnosti pouhé teplo lidského těla; patřily mezi trvalé prostředky, ale jejich význam na pusté planetě byl zanedbatelný. Bylo možná hezké znát přesný galaktický čas – ale k čemu by jim tu tato znalost byla?

Nejdůležitějším vybavením byl bezesporu Alžbětin agisar. Varoval by je před jedovatými rostlinami, měly v něm záruku vyléčení všech běžných poranění a Alžběta si zavčas uvědomila, že jim může posloužit i jako zbraň proti některým živočichům. Samozřejmě by je nechránil před dravci od velikosti medvěda výše, ale menší živočichy by mohl velmi rychle paralyzovat, uspat, otrávit, nebo aspoň oklamat, jako před chvílí ty dotěrné komáry. Velkých dravců by se nemusely obávat, pokud by se Alžbětě a jejímu agisaru podařilo plně dešifrovat jejich genetickou strukturu a kdyby měla čas na přípravu specificky mutovaných bakterií, *enzodů*. Tyto bakterie, geneticky stvořené přesně pro určitý druh živočicha, dokáží prý během minuty proměnit i tyrannosaura v neškodnou hromádku hnijícího slizu a kostí. Bardžanské útočné bakterie se živí přesně určenou potravou, kterou zlikvidují a pak zahynou. Nemohou se tedy nechtěně rozšířit jako divná smrtící nemoc. Bohužel je k tomu nutné předem zjistit genetickou strukturu příslušného tvora – a to je nemožné, když se objeví znenadání a hned zaútočí. Při nenadálém přepadení by jim samozřejmě nezbývalo nic jiného než zachránit se útekem, ale s létacími nárameníky to nevypadalo černě. Tak to Alžběta vysvětlovala Kamile, aby ji trochu potěšila.

»Holka, pořád mi vrtá hlavou, jak jsme se sem dostaly,« svěřila se pak Kamile s utkvělou myšlenkou. »Žila jsem v domněnání, že mezihvězdná doprava je myslitelná jen mezi stanicemi, které si – přiznám se, nevím jak – mezi sebou kontejnery posílají. Tady přece žádná stanice není a uik se s námi napasoval rovnou do skály. Není ti to také tak podivné?«

»To ti nevysvětlím,« pokrčila rameny Kamila. »Protože jsem si myslela totéž co ty.«

»Víc o tom nevíš?« sondovala opatrně Alžběta.

»Nevím. Dokonce nám na všech školeních tvrdili, že přenos mimo stanice možný není a stanice musí být umístěna na dostatečně velké planetě. Jak jsme se mohly objevit mimo stanici, je mi záhadou jako tobě a nejspíš to bude záhada i pro odborníky. Stalo se něco neobyčejného a obávám se, že to bylo v historii mezihvězdné dopravy nadprostorem *Inith* poprvé. My máme jen smůlu, že jsme se k tomu nachomýtlly.«

Dívky se uložily k odpočinku, ale ne současně. První hlídku si vzala odpočatější Alžběta a Kamila rychle usnula na nosítkách. Noc byla klidná, nikde se nic nehnulo. Alžběta pozorovala hvězdy na obloze. Včera bylo zataženo, noc byla tmavá, ale dnes se vyčásilo a noční obloha byla plná hvězd. Jak se dalo čekat, tvořily naprosto neznámá souhvězdí. To není nic neobvyklého. Stačí přesunout se o stovku světelných let od Země a všechna souhvězdí se změni k nepoznání, to Alžběta znala. Na Bardžá byly noci často jasné a hvězdy tam tvořily úplně jiná seskupení než na Zemi. Bylo jich i více, neboť planeta Bardžá se nachází v místě, kde je hustota hvězd vyšší.

Která hvězda je asi naše Slunce?

Jedna z hvězd byla velice jasná a ozařovala kraj skoro tak intenzivně, jako pozemský měsíc v úplňku. Zřejmě byla velice blízko – ale právě proto nemohla být Sluncem, protože blízké hvězdy jsou dávno prozkoumané. To byla asi jediná jistota, kterou obě dívky měly. Možná to byla jen další planeta této soustavy. To by mohly rozhodnout jen prostředky, které neměly, nebo po delší době. Když se hvězda pohne ze svého místa na pozadí ostatních hvězd, je to planeta.

Až k ránu začal trochu víc foukat vítr, ale to by tady na horách mělo být normální. Alžběta nechala Kamilu spát celých osm hodin. Pak ji jemně vzbudila a lehla si místo ní.

»Dnes mě vzbud' hned po východu slunce,« kladla jí ale na srdce. »Je to moc důležité.«

Kamila přislíbila a Alžběta v klidu usnula.

\*\*\*\*\*

## Překvapení

Ráno Kamila Alžbětu vzbudila, sotva se zelené paprsky slunce váhavě přelily přes ohbí průsmyku. Alžběta vstala, ale neměla nic jiného na práci, než vydolovat z batohu jednu z hlíz, přinesených z první výpravy. Pomalu okrájela nepříliš tenkou slupku i s vrstvou hlíny, pod níž se objevila žlutá dužina s nahnědlým mramorováním. Alžběta ji krájela na tenké plátky a rozložila po sedačkách v kabině **uiku** sušit. Zajímavé bylo, jak se barva dužiny na vzduchu zvolna měnila. Žlutá barva pomalu přešla v modrou a hnědá v jedovatě zelenou, ale pak se obě barvy pomalu změnily zpátky v okrovou žlut.

»Co z toho bude?« zajímala se Kamila.

»Dalo by se to jíst i za syrova, ale usušené budou mnohem lepší,« vysvětlovala jí Alžběta. »Při sušení se část dřevě rozloží na hroznový cukr. Těch barevných proměn si nevšímej. I u nás na Zemi se barva dužiny některých rostlin při dotyku se vzduchem mění. Časté je to i u hub.«

»Jak víš, že to je neškodné?«

»Mám přece agisar,« usmála se Alžběta.

Kamila se už na nic nevyptávala a raději pomohla kamarádce připravovat příští večeři. Měla pěkný zálesácký nůž a šlo jí to lépe než Alžbětě s malou kudličkou, vhodnou ještě tak na ořezávání tužek, jak se hned Kamila dala slyšet.

Najednou Alžběta nechala práce, vyskočila a rychle se hnala ven z **uiku**. Venku se sotva zběžně rozhlédla; ihned sešplhala po novém žebříku a běžela kousek odtud.

»Alžběto, kam utíkáš?« volala za ní Kamila a rychle se spouštěla po žebříku za ní.

Dohonila ji u velkého kamene.

»Počkej, nepleť se mi tu, stíníš,« požádala ji Alžběta.

»Co zase máš?« urazila se Kamila. »To už ti tady začínám překážet? Nějak brzo, nemyslíš?«

»Včera jsem si tady poznamenala, kam svítlo světlo v deset hodin podle mých hodin,« ukázala jí Alžběta čáru, vyrytou jen tak kamenem do skály. »Až sem dorazí stín támhle toho štítu naproti, budu znát přesnou dobu otáčení planety kolem své osy – délku zdejšího dne, rozumíš?«

»Vidíš, to mě nenapadlo,« přiznala Kamila. »V tom případě promiň; uznávám, bude to pro nás důležitá informace.«

Konečně se stín dotkl čáry a Alžběta chvíli počítala.

»Den tu trvá dvaadvacet pozemských hodin a šest minut. To je jenom o dvě minuty více, než den na Momoroi. Myslím, že nejjednodušší bude obětovat znalost kalendáře na Momoroi a přepsat její konstanty. I přesnost nám zatím postačí.«

Přeprogramovat komunikátory bylo dílo okamžiku, to už Kamila dovedla. Pak teprve se na ni Alžběta obrátila s návrhem podniknout neprodleně další výpravu do údolí.

»Já jsem přece chtěla vyrazit hned po rozednění – uznávám ale, že zjistit délku dne bylo důležitější,« řekla na to smířlivě Kamila.

Tentokrát měly menší zátěž, nenesly s sebou těžké zásoby trvanlivých potravin ani vody. Měly jen poloprázdné batohy a každá jednu prázdnou plastickou láhev na vodu. Zamýšlely naplnit je až dole v údolí – celou cestu přece půjdou podél potoka s křišťálově čistou vodou.

Zavřely dveře Sezamem a vyběhly po velkých balvanech radostně do průsmyku. Obě byly odpočaté a svěží, navíc znaly první část cesty, neboť postupovaly ve svých včerejších stopách, proto se jim šlo veseleji. Alžběta měla stejné oblečení jako včera, Kamila však nechala v **uiku** těžkou a teplou bundu. Alžběta jí ochotně půjčila svou mnohem lehčí bundičku, se kterou kdysi přicestovala ze Země na tehdy pro ni neznámou planetu Bardzá.

Až dole u lesa zpomalily. U posledního vodopádu si pro jistotu naplnily plastické láhve čistou vodou a teď se jen nedůvěřivě přibližovaly k prvním stromům lesa. Stromy tu byly přece jen jiné než na Zemi. Měly spoustu vodorovných větví, z nichž visely svisle dolů menší větvičky

s drobnými světle zelenými lístky. Kříženec smrku a smuteční vrby, jak hned napadlo Alžbětu.

»Dáme si svačinu?« navrhla Alžběta.

»Myslíš tamty hlízy?« zeptala se Kamila. »Vždyť nemáme čas je tu sušit!«

»Já je zfermentuji,« nabídla se Alžběta.

Kamila na ni vytřeštila oči, ale nechtěla přiznat, že netuší oč jde, proto raději mlčela.

Alžběta brzy našla a vyhrabala jednu nejméně kilogramovou hlízu, velkou jako dvě její pěsti. Obě usedly na vyvrácený kmen velikého stromu, obrostlého už houštinami křoví a menších stromků. Předtím si ovšem dobře prohlédly kmen i nejbližší okolí, zda se tu nenachází něco nebezpečného. Mohl by se tu skrývat had, jedovatý hmyz a jiná nepříjemná překvapení, ale brzy se ukázalo, že tu je skoro pusto. Až na malé, neškodné mravence se tu nikde nic nepohybovalo.

Kamila se nabídla, že hlízu oloupe, neboť jejím nožem to půjde rychleji. Alžběta ji jen pozorovala a pak od ní hlízu převzala. Půjčila si i její nůž – Kamila měla větší – a rozkrojila mramorovanou dužinu hlízy podél na poloviny. Pak nejprve jednu a pak druhou olízla jazykem.

»Tak – a můžeš si sníst všechno,« zaškaredila se Kamila a vstala na znamení, že s tak nehygienickou procedurou nesouhlasí. Alžběta klidně přiklopila obě olíznuté poloviny k sobě a chvíli je navzájem třela. Pak jednu podala Kamile, ignorujíc její odmítavé gesto.

»Na – a nedělej drahoty,« řekla rázně.

»Olízané nejím,« odporovala Kamila a odtáhla se. Oloupané hlízy navíc právě měnily barvu do modra a do zelena, takže rozhodně nevzbuzovaly chuť k jídlu.

»To nebylo olíznutí, ale fermentace. Rychlokvasinky, víš? Vytvářím si je agisarem. Prosím tě, neškleb se tak; kdybys viděla, jak se připravují jídla na Zemi, nejedla bys ani polovinu z nich. No – ať má dušička pokoj...«

Porovнала obě půlky hlízy. Jedna z nich vypadala nepatrně větší. Z té Kamiliným nožem pomalu seřízla tenký plátek.

»Teď už jsi spokojena?« podávala kamarádce její díl. Odříznutý plátek sama jednou rukou stočila a klidně se do něj pustila. Kamila přijala svůj díl nedůvěřivě a se špatně skrývanou nechutí. Přičichla a pak opatrně ukousla malou špičku hlízy. Mezitím se barva ustálila na přijatelnější okrové a nevzbuzovala takový odpor.

»Vždyť je to kyselé...« zaškaredila se. »Předtím to přece vonělo úplně jinak! Kdoví co jsi s tím provedla!«

»Ale chutnat by ti to mohlo, ne?« namítla Alžběta.

Kamila ochutnala další kousek a pak si ukousla větší.

»No, docela to ujde,« prohlásila po chvíli už s plnou pusou. »Chutná to... jako... jako... nevím co... Ale je to dobré, to ano.«

»A kdyby to bylo nakrájené na malinké kousky a jedla bys to lžičkou?« naváděla ji Alžběta.

»Už vím – bramborový salát s majonézou...« rozjasnila se tvář Kamily.

»Tak vidíš. Víš co dělám.«

Snědly všechno, zapily z láhve vodou, nabranou u posledního vodopádu a vstaly.

»Bylo to dobré,« opakovala celkem zbytečně Kamila. »Ale proč jsi to samé neudělala už v uiku?«

»Protože sušené hlízy vydrží až do našeho návratu,« řekla Alžběta klidně. »Až se vrátíme, budeme možná rády, že tam máme něco k jídlu. Když něco zfermentuji, musí se to sníst do půl hodiny, pak se to kazí. Na univerzitě jsme si často takhle připravovaly jídlo. Nezdržuje to od učení a chuťově to také celkem ujde.«

Zvedly se, hodily si prázdné batohy opět na záda a pak se spolu vydaly podél lesa. Zvolily si směr doprava, ke slunci. Opět se ploužily vysokou, šustící trávou, klopýtaly o skryté balvany, ale přitom pomalu sestupovaly níž a níž do údolí, obcházejíce přitom úpatí jakési vysoké hory.

Najednou Alžběta pohybem ruky zarazila Kamila a opatrně se rozhlédla. Pak se obrátila

stranou, blíž k lesu a Kamila ji zvědavě následovala.

Na samém pokraji lesa ležela ve vysoké trávě ohlodaná hromádka kostí nějakého zdejšího zvířete. Původně mohlo být velké asi jako pozemské tele. Na kostech bylo ještě krvavé maso; zvíře tu zřejmě neleželo dlouho. Také tráva kolem byla uválená a nestačila se zvednout. Vlastně to Alžbětě umožnilo všimnout si, že tu něco je – byla to ale i neklamná známka, že se tu cosi odehrávalo před krátkou dobou. Alžbětě nadšeně zasvítily oči a rozhodla se zkoumat pozůstatky podivného zvířete agisarem. Kamila jí v tom nebránila. Naopak se sama nabídla hlídat, aby kamarádku nic nepřekvapilo. Zvíře nejspíš zabil a sežral nějaký větší dravec – a kdoví, zda by si netroufl i na člověka.

Alžběta byla s výzkumy hotová brzy.

»Půjdeme dál,« zvedla se snad po patnácti minutách. »Ale musíme si dávat pozor, aby na nás z lesa něco nevyrazilo.«

»Co to bylo za zvíře?« zajímala se Kamila a přišla si prohlédnout kosti zblízka. »Bylo to něco nebezpečného?«

»Tohle?« usmála se Alžběta. »Kdyby to mělo trochu delší přední nohy, řekla bych, že je to koza. Dokonce měla i rohy jako většina koz u nás.«

Sáhla stranou a nadzvedla ohlodanou lebku, na níž opravdu byly decimetrové, hladké a ostré rohy.

»Byla to samice,« pokračovala ve svém popisu. »Patřila ke zdejším savcům. Končetiny měla tříprsté s kopýtky, ale přední nohy měla zakrnělé a pobíhala jen po zadních. Neskákala asi jako klokan, spíše běhala jako pštros. Celé tělo měla porostlé krátkou srstí nažloutlé barvy; jistě z důvodů mimikrů, proti té trávě a žlutým skalám ji opravdu nemohlo být skoro ani vidět.«

Zbytky zakrvavené nažloutlé srsti tu byly skutečně znát, zejména na lebce mezi rohy. Jinde ale kůže chyběla i s masem.

»Živila se výhradně rostlinnou potravou. K tomuto účelu měla dvojité žaludek, něco mezi obvyklým uspořádáním většiny živočichů ve vesmíru a pozemskými přežvýkavci, kteří mají žaludky čtyři. I podle uspořádání zubů bych ji asi přiřadila k přežvýkavcům.«

»To všechno jsi zjistila z těch pár kostí?«

»Kosti jsem nechala ležet,« přiznala Alžběta. »Na úplnou analýzu jakéhokoliv tvora potřebuji pár buněk, pokud možno neporušených. Bylo tam trochu masa a krve...«

»Když říkáš, že byla býložravá, jak jsi to tedy myslela, že si na ni musíme dávat pozor? Myslíš, že by nás mohla... třeba potkat těmi rohy?«

»O kozu nejde,« mávla rukou Alžběta. »Ale podívej se tady na tom trnitém keři!«

Na listech bylo také pár kapek krve. Byly už zaschlé, ale ještě dobře patrné. Dvě – tři kapky byly setřelé, jak je Alžběta prve dala »ochutnat« svému agisar.

»Ta krev je pro změnu z úplně jiného lesního obyvatele,« ukazovala Kamile. »Toho bych ale nerada potkala, kdybych na sobě právě neměla létací sygyty. Je to totiž velice zvláštní šelma. Řekla bych, že je pěkně nebezpečná. Vysoká dobré dva metry, běhá též po zadních nohou a bude to úžasně rychlý tvor. Přední nohy má zakrnělé a k běhu je určitě nepoužívá, má na nich ale téměř čtvrtmetrové, srpovitě zahnuté drápy. Těmi svou kořist polapí a zřejmě i zabíjí. Tlamu má plnou ostrých zubů, ale nemá v ní charakteristické dravčí špičky. Asi je nepotřebuje, zabíjí svými drápy. Dále má silný ocas, takže mi trochu připomíná klokany, ale ani ona neskáče, nýbrž běhá – a určitě velice rychle. Ostatně – když vyskočí, pak to jistě stojí za to. Nebezpečná bude – řekněme jako pozemský lev nebo tygr.«

»Tohle všechno víš z těch několika kapek krve?« udivila se Kamila. »Jak je to možné?«

»V každé kapce krve je dost genetického materiálu, aby se z toho dal sestavit úplný obraz zvířete. Dokonce vím, že ten náš klokano-pardál má skvrnitou srst a nejenže to je savec, ale dokonce břeží samice. S dvojčaty.«

»Tohle bych také chtěla umět,« sklopila hlavu Kamila.

»Až se vrátíme, zkus se přihlásit na univerzitu,« navrhla jí bezelstně Alžběta. »Totiž – pokud se vrátíme...«

»Budeme si muset dávat pozor,« souhlasila Kamila.

\*\*\*\*\*

Před další cestou se Alžběta ke své společnici obrátila s vážnou otázkou: »Snad už jsme zjistily, co potřebujeme vědět především. Jsme sice na neznámé planetě, ale je na ní dýchatelné ovzduší, voda – i dost života na to, abychom nezemřely hlady. Když teď vykopeme plné batohy zdejších **brambor** a vrátíme se do kapsle, budeme na týden zabezpečené. Ale já bych se chtěla podívat trochu dál. Půjdeš se mnou, nebo jsi raději pro návrat do bezpečí?«

»Říkala jsi, že mám romantické sklony,« usmála se Kamila bezelstně. »Tak mi vysvětli, co může být romantičtějšího, než průzkum neznámé planety? Kdyby ses chtěla vrátit do kapsle, sama bych tě teď přemlouvala, abychom šly ještě trochu dál. Kromě toho si myslím, že dál to bude ještě zajímavější.«

Pokračovaly tedy po chvilce v cestě, ale držely se trochu stranou od okraje lesa, aby měly čas vzlétnout, kdyby na ně z houštin něco nebezpečného vyrazilo. Po čtvrt hodině došly k nevelké úžlabině mezi dvěma sousedními horami. Byla to úzká, strmá strž, podobná dlouhému kaňonu se dnem pokrytým kamením a pískem, v němž bylo vidět množství velikých stop.

»Je to stezka nějaké zvěře,« usoudila Kamila. »Podívej se na ty stopy. Tříprsté, jako ptačí, ale nějak moc velké. Takový pták by nás mohl i sezobnout.«

»Máš pravdu,« odpověděla tlumeným hlasem Alžběta. »Podle stop nechci usuzovat, ale mohli by to být i ještěři. Jako na Poenaid.«

»Tam jsem byla mockrát,« řekla Kamila tiše. »Ale žádného divokého ještěra jsem tam neviděla. Jen místní obyvatelé, ale ti byli oblečení a na nohou měli boty.«

»Ti totiž na Poenaid nepatří, vyrostli jinde,« poučovala ji Alžběta. »Přestěhovali se na Poenaid teprve nedávno. Ale původní ještěři tam stojí za to. Potkat takového vojtosaura, dala bych okamžitě plný tah vzhůru a tobě bych doporučovala totéž. Posádku prvního hvězdoletu z Bardzá ty obludy sežraly hned první týden – až na jednu bioložku. Nelíbilo by se mi ani jít mezi ty skály, tam by měla každá obluda výhodu.«

»Vždyť tam přece ani jít nemusíme,« navrhovala Kamila.

»Taky si to myslím,« souhlasila Alžběta. »Šla bych raději po stezce na opačnou stranu. Podívej se, zvířata ji prošlapala lesem rovně jako podle pravítka.«

Nebyla to tak docela pravda, asi po pěti stech metrech se stezka zvolna zatáčela doleva, ale až k tomu místu byla přehledná a široká.

»Kdyby něco, můžeme vyletět až do korun stromů,« navrhla Kamila ulehčeně.

»Na to bych se nespolehala,« zavrtěla hlavou Alžběta. »Stromy jsou sotva osm metrů vysoké. To by na pětimetrového tyrannosaura nestačilo. Doskočil by totiž ještě dalších pět metrů a strhl by tě dolů. Nemusím ti snad říkat, že by ses z jeho tlamy nedostala.«

»Myslíš tedy vzletět raději rovnou výš?«

»Anebo se naopak skrčit do křoví. Vzletět můžeš vždycky, kdybys viděla, že si tě všiml a jde po tobě. Kdyby tě ale přehlédl, bylo by to výhodnější. Když vzletíš, může nás sledovat, půjde za námi a přepadne nás až přistaneme.«

Vydaly se spolu dál nepřilíh širokou stezkou. Kráčely pomalu, ostražitě se rozhlížely a téměř spolu nepromluvily. Výhodu má v divočině ten, kdo protivníka – nebo kořist – uvidí dřív než je sám spatřen. Hovor může prozradit ještě dřív, než se člověk dostane na přímou viditelnost.

Najednou Kamila popadla Alžbětu za rukáv a strhla ji stranou do houští.

»Pozor – za námi!« sykla jí do ucha, sotva se za nimi zavřely zelené listy křovin.

Po cestě za nimi cosi supělo. Kamila sebou plácla do velikého dolíku, ale hned s Alžbětou opatrně vyhlížela ven. Bylo by jistě osudové, kdyby listy houštiny nad nimi rozhrnula nějaká obrovská zubatá tlama, před níž by nebylo úniku.

Po cestě rychlými kroky přeběhlo jakési velké zvíře a za okamžik už bylo z dohledu. Mělo dvě nohy a tvarem těla i způsobem chůze či běhu se podobalo pozemským pštrosům. Bylo nejméně tři metry vysoké a každý jeho krok měřil přes dva metry, takže se kolem úkrytu dívek přehnal velmi rychle. Nemělo peří, bylo celé zabalené do jakési tmavohnědé netopýří blány, či co to bylo.

Na zvířeti seděla nějaká bytost, zdála se velice podobná člověku. Byla také zahalená, ne do blány, nýbrž do nějaké bílé látky, pláště s kapucí, nebo burnusu, jako nosí Arabové na Sahaře.

»Co to bylo?« ptala se zvědavě Kamila.

»Myslím, že jsme se nemusely tak bát,« řekla Alžběta, ale její hlas prozrazoval, že šlo o něco významného.

»Povídej, viděla jsi to samé co já?« dorážela Kamila.

»Předně jsem viděla jedno velice zajímavé zvíře,« zkusila Alžběta popsat své dojmy z podivuhodného setkání.

»Něco jako pštroso-netopýr, vid'?'« vyhrkla Kamila.

»No, tak nějak,« souhlasila Alžběta. »Až na to, že bych v takovém případě očekávala, že bude udržovat rovnováhu křídly jako pštrosi. Tohle zvíře běželo kymácivěji, nijak si přitom nepomáhalo, ale to nebylo to nejlepší. Ta bytost na něm – to byl podle mě člověk.«

»Myslíš?« Kamila skoro zatajila dech.

»Odhadla bych, že ano,« trvala na svém Alžběta. »Jenom na krátký okamžik jsem tomu tvorovi viděla do obličeje, ale zdálo se mi, že to je člověk stejný jako jsme my. Měl asi plnovous nebo srst po celém obličeji, to nebylo dost dobře patrné. Až dostanu aspoň jednu kapku jeho krve, anebo šupinku odumřelé kůže, povím ti o něm všechno, ale z prvního pohledu nebylo nic zřetelné.«

»Takže jsme tu objevili – lidi?« rozjasnila se Kamila.

»Ještě nejásej,« tlumila její nadšení Alžběta. »Nevíme to jistě, mohou mít podobné klokaní nohy jako ta zvířata a hlavně nevíme, co jsou to zač a jak se k nám budou chovat.«

»To nevadí – vždycky jsem si přála objevit nějaké mimozemské bytosti!« hořela nadšením Kamila. »Když se u nás na Zemi objevili první Bardžané, zklamali mě, příliš se nám podobali. Proto jsem se přihlásila k Transgalaktu, teprve tam jsem se mohla setkávat s mimozemšťany jak se patří. A tihle – i kdyby se nám podobali sebevíc – jsou novým, neprozkoumaným druhem. Jak ti teď závidím, že máš agisar! Určitě je popíšeš jako první!«

»Nejde teď o to, podrobně popsat nějaké neznámé tvory,« pokývala hlavou Alžběta. »Aby to mělo smysl, musíme se vrátit domů. A to, bohužel, na nás v této chvíli nezávisí, nemáme na to žádný vliv...«

»Poslyš, co myslíš, stavějí si také města?«

»Jak to mám vědět?« pokrčila rameny Alžběta. »Ale možná se to brzy dozvíme.«

»Ano, půjdeme dál...« obrátila se Kamila opět směrem, kudy před chvílí zmizelo zjevení tajemné zdejší bytosti...

\*\*\*\*\*

## Divoši

Po lesní cestě postupovaly pomalu a opatrně. Cesta mírně klesala a šlo se jim proto docela dobře. Přesto byly obě neustále ve střehu, obrazně řečeno s rukama na vypínačích vznášecích sygytů, ale v lese ani na cestě se nic nepohnulo.

Uplynuly více než tři hodiny od chvíle, kdy nahoře u skal vstoupily na stezku. Jak se zdálo, provoz na ní nebyl tak hustý, když je za celé tři hodiny minul jediný jezdec na svém pštrosím komoni. Ani v lese nebylo nijak živo. Zbytky ulovené klokano-kozy byly podle Alžběty nejméně půl dne opuštěné a za celou tu dobu nespátřily ani jednoho živého tvora, ani malého ptáčka. Les byl tichý, jen stromy tiše ševalily drobnými listy, ale obě pozemšťanky byly v neustálém napětí. Mírumilovná krajina je nezbavovala obav z nejbližších okamžiků. Pořád se nic nedělo, ale mohlo by se stát, že je ticho ukolébá a pak najednou... Nesměly zapomínat, že tamten klokano-tygr měl výšku dobré dva metry a jak Alžběta – jistě velmi pravděpodobně – odhadovala, vyskočil by do pětimetrové výšky!

Po třech hodinách začal les řídnout a brzy nato přešel ve step, plnou šustící trávy. Tahle byla trochu do ruda a nižší, sotva po kolena. Stezka byla i nadále dobře znát, byla vyšlapaná na prach a nerostla tu tráva. Kráčely po ní odhodlaně, ale už ne tím tempem jako dřív. Obě měly v nohách desítku kilometrů a poblíž jedné větší skupinky vysokých stromů, tvořících jakýsi ostrůvek, navrhla Alžběta malou zastávku na odpočinek.

Než usedly do stínu stromů, Alžběta si od Kamily půjčila její nůž a vyrýpla z hlíny další jedlou hlízu.

»Prima,« pochválila ji Kamila. »Uděláš z ní zase salát s majonézou?«

»Mohla bych, ale zkusím něco jiného, chceš?«

Kamila souhlasila a ochotně pomohla hlízu oloupat. Už se neškaredila, když Alžběta hlízu jako prve rozkrojila na poloviny a obě olízla jazykem. Pak je chvíli třela navzájem a po několika minutách podala větší polovinu kamarádce.

»Báječně!« rozzářila se Kamila, když dychtivě ochutnala. »Teď to chutná jako nějaké cukroví!«

Hlíza změkla a chutnala jako tužší dortový krém.

Dívky snědly každá svůj díl, jen se zaprášilo.

»Má to jednu vadu,« přiznala po chvílce Alžběta.

»Neříkej – jakou? Bylo to vynikající!«

»Fermentace je dobrá věc, mohu s ní dosáhnout stovky různých chutí, stravitelnost to taky vylepšuje, ale nemůže to ty hlízy změnit v něco skutečně výživného. Jsou to něco jako pozemské brambory, většina jejich hmoty je škrob. Dají se jíst, dokonce i jako hlavní jídlo, ale časem se musíme poohlédnout i po něčem bohatším, nebo nás ani fermentace hladu nezabaví.«

Kamile nezbylo než věřit, ale zatím nad tím mávla rukou: »Takže je to vlastně dieta, ne?«

Alžběta s úsměvem přikývla. Potom se opět začala rýpat v zemi a vydolovala další, jen o málo menší **bramboru**. Tu jen zhruba očistily a Kamila se nabídla, že ji ponese. Dala si ji do batohu, odkud naopak vytáhla naplněnou plastickou láhev a obě se napily čisté vody.

Po půlhodině odpočinku vstaly a osvěženy nasadily tempo skoro jako na začátku. Jenže teď nekráčely dolů, ale do povlovného kopce. Několik set metrů před sebou měly oblý vrcholek, za nímž terén opět klesal. Povzbudilo je to, už aby byly nahoře. Přitom obě dbaly o to, aby mohly kdykoliv hledat úkryt mezi stromy, seskupenými do menších hájků.

Tráva se stávala čím dál zelenější. Těsně před vrcholkem pláň se dívky zastavily. Otevřel se jim další horizont a obě se s údivem zadívaly do údolí, jímž cesta pokračovala.

Sotva kilometr od nich se na pláni bělaly špinavě bílé homole, ne nepodobné homolím cukru z prastarých obrázků v knížkách starodávných pohádek. Byly ale opravdu obří, na výšku měly odhadem dvanáct metrů; u země měly průměr deset metrů, pak se zužovaly do zaoblených

špiček. Stály nehybně v půlkruhu a kolem nich se nic nehýbalo. Po chvíli pozorování Kamila zjistila, že se z jejich vrcholků vine jemný, téměř neznatelný dým.

»Co myslíš, mohly by to být stavby zdejších lidí?« tiše zašeptala k Alžbětě.

Ta se k ní otočila, ale v tom okamžiku ztuhla překvapením a trochu i zděšením.

Dva metry za Kamilou stál vysoký, silný chlap, oblečený jen do otrhaného špinavě šedého pláště. Obličej měl téměř ukrytý pod hustými vousy, ale na nezakrytých místech a na ruce měl tmavě bronzovou pleť. Nejhorší bylo, že v napřažené ruce držel dvoumetrovou tyč, zakončenou dlouhým kovovým břitem – a mířil s ní přímo doprostřed Kamiliných zad.

»Nařizuji ti okamžitý start!« řekla Alžběta konverzačním tónem. »A neohlížej se, za tebou stojí chlap!«

Kamila nahnátla ovladače sygytů a prudce vyrazila vzhůru, Alžběta za ní. Domorodce tím dokonale překvapily – ani se nepokusil po nich mrštit svou zbraň. Jen se na ně udiveně díval.

Dívky na svých náramenících vystoupaly do dvou set metrů. Alžběta ukázala směrem k lesu, Kamila němě kývla a obě tam společně zamířily.

Nedaleko od něho se snesly níž. Letěly těsně vedle sebe a Kamila Alžbětě polohlasem navrhla těsně nad korunami stromů změnit směr, aby domorodec nezjistil, kde přistanou. Alžběta souhlasila a tak se i stalo.

»Tys mě vylekala,« oddechla si Kamila, když obě stály na pevné zemi pod hustou spleť větví. »Ale díky za varování, bylo to opravdu na poslední chvíli.«

»Stálo nás to naštěstí jen chvíličku leknutí a trochu energie,« souhlasila Alžběta. »Jak se tam ten člověk mohl objevit? Vždyť přece široko daleko nikdo nebyl!«

»Říkáš – člověk?« opáčila Kamila.

»Teď už to tvrdím zcela jistě,« pokrčila rameny Alžběta. »Možná není zrovna B-typu jako my dvě, ale rozhodně k nám má blíž než lidé A-typu, R-typu i E-typu. Snad jen u lidí G-typu si nejsem tak jistá, ti jsou s námi téměř kompatibilní.«

»No, Askarisané jako lidé nevypadají,« řekla Kamila. »Jen se jim tak říká. Vždycky mi připomínali všechno možné, jen ne lidi. Nejspíš se přece podobají klokanům. Aiguřané zase vypadají jako prasátka.«

»Všem se říká **lidé**,« trvala na svém Alžběta. »Tím spíš to platí o těch zdejších.«

»Vždyť se nám podobají k nerozeznání,« souhlasila Kamila. »To je báječné!«

»Nedávno jsi mi říkala, že se ti Bardžané nelíbili právě proto, že se nám tak podobají.«

»To bylo ze začátku,« zavrtěla hlavou Kamila. »Nějak jsme to zamluvily, jinak bych ti to dopověděla celé. Po čase jsem zjistila, že s nepozemšťany, co se nám nepodobají, není o čem mluvit. No vážně, o čem si můžeš zaslíbeně povídat s ještěry z Ilooniku, nebo s chobotnicemi z Uxu? Ti mají s námi lidmi společnou snad jen hudbu – ale nevím, jestli by ses dokázala bavit celé dny jenom o Mozartovi? Dnes už si s Bardžany rozumím a jsem docela ráda, že se jim tihle lidé podobají. Máme zkrátka štěstí.«

»Jen nevím, jestli bys hovořila o štěstí, kdyby tě hned první zdejší člověk propíchl tou špičatou tyčí,« trochu si povzdychla Alžběta. »Možná to jsou lidé, ale zdá se mi také, že to jsou pěkní barbari!«

»No a co?« opáčila Kamila. »Jsme obě ze Země, nějakého barbara se nezalekne.«

»Neříkám, že bychom měly okamžitě zalézt do **uiku** a už nevystrčit ani nos, ale – zjevil se nějak moc náhle. Kdyby tě chtěl skutečně zabít, mohl tu svou zbraň použít z větší dálky – a ani bychom si ho nevšimly,« sýčkovala Alžběta.

»Zkrátka se pořád musíme počítat mezi **greenhorny**,« mrkla Kamila spiklenecky. »Asi bude chvíli trvat, než z nás budou správní **westmani**. Nebo lépe – **westladies**.«

»Jen abychom dřív nepřišly o **skalp**,« přistoupila Alžběta na Kamilinu terminologii májovek. »Musíme postupovat opatrněji.«

Opět zamířily směrem, kterým tušily okraj lesa. Snažily se kráčet opatrněji, aby pod nimi

větvičky nepraskaly, ani křoviny a tráva příliš nešustily. Ačkoliv se opravdu snažily, pořád se jim zdálo, že dělají příliš velký hluk. Brzy se ocitly na pokraji lesa. Tentokrát travnatou plání postupovaly sehnutě, po čtyřech, aby nebyly patrné z dálky. Opět se obrátily k »homolím cukru«, v nichž tušily stavby domorodců, nejspíš jejich vesnici.

\*\*\*\*\*

Zamířily k vesnici z opačné strany. Předpokládaly, že onen muž bude ostražitější než prve a kdoví, možná už po nich pátrá v lese. A třeba i další. Ale dívky se tentokrát plížily k vesnici mnohem opatrněji a dostaly se k ní skoro na pět set metrů. Odtud už byly u základů staveb znát nějaké postavičky. Vypadalo to na malé děti.

Trochu se ovšem přepočítaly. Ačkoliv se plížily nenápadněji, pozornosti místních obyvatel neušly, tím spíš, že je kdosi prve spatřil. Spoléhaly se pořád na své sygyty a neuvědomily si, že jejich létací nárameníky už přišly o největší výhodu – překvapení.

Náhle se před nimi prudce vztyčili dva snědí muži a cosi obratně vrhli směrem k nim. Alžběta ani Kamila se nestačily vzpamatovat a dříve než stihly zapnout sygyty, padla na ně velká, jemná, ale podivuhodně pevná síť.

Kamila zapnula sygyty první, ale vzlétla sotva dva metry. Také Alžběta zapnula své nárameníky, ale jen se připojila ke své kamarádce. Obě se čím dál více zamotávaly do sítě, ale vzhůru nemohly, síť byla pevnější než tah sygytů. Teprve teď byly vidět provazy, přidržující síť ke kolíkům, zaraženým do země.

Další čtyři muži vyběhli z úkrytů a v několika okamžicích byli u polapených dívek. Pověsili se na síť a svou váhou dívky táhli k zemi. Létací nárameníky, stavěné na zátěž do sto osmdesáti kilogramů standardní gravitace, nemohly unést hrozen těl, který se na dívky navěsil. Bylo jich čím dál víc, jistě nejméně deset. Neozval se žádný výkřik, nepadlo ani slovo. Muži však jednali, jako kdyby se předem domluvili. Každý z nich věděl co má dělat – a bylo jasné, že si svou kořist uniknout nenechají.

»Nemá to cenu, vypínám sygyty,« prohlásila Alžběta. »Těm neutečeme – snad se s nimi přece jen dohodneme po dobrém.«

Kamila neodpověděla, ale když Alžběta vypnula vznášecí tah, udělala totéž. Rázem ie obě zavalila kupa zpocených těl a než se stačily vzpamatovat, chlapi je spolu zabalili do sítě a se sítí je přivázali k dlouhé tyči. Tu si vpředu a vzadu hodili dva muži na ramena a všichni se vydali na cestu k vesnici.

\*\*\*\*\*

»Co s námi budou dělat?« zašeptala poplašeně Kamila. »Co když to jsou lidožrouti?«

»Nevím, ale zatím nás nezabili, snad máme naději,« uklidňovala ji Alžběta – ačkoliv si tím sama nebyla příliš jistá.

Vpředu kráčeli tři muži s oštěpy či co to bylo za zbraně. Vzadu průvod uzavíralo dalších šest, celkem jich bylo třináct. Příliš mnoho cti pro pouhé dvě holky, pomyslela si Alžběta. Nahlas neřekla nic, místo toho se pokoušela vymotat si ze sítě aspoň jednu ruku, aby se dostala do kapsy u kombinézy. Ti barbaři je ani nespoutali na ruku; považovali asi síť za dostatečnou překážku v jejich cestě na svobodu.

Konečně se jí podařilo vsunout ruku do kapsy. Do dlaně jí vskočilo důvěrně známé těleso elektrické pilky. Nu což, aspoň něco, však uvidíme, pomyslela si.

Náhle se vzadu ozvalo hrozivé zařvání a vzápětí bolestný výkřik. Muži nesoucí tyč upustili obě dívky nešetně na zem a rázem byli pryč. Alžběta ihned zapnula elektrickou pilku a začala řezat. Nikdo si jí nevšímal, v krátkosti byla volná a vyprošťovala i Kamilu. Také to se jí podařilo a když byly volné obě, teprve se začaly rozhlížet kolem sebe.

Vzadu za nimi stálo pět mužů s oštěpy rozmístěných do půlkruhu a očividně připravených k boji. Uprostřed, nad nehybně ležícím tělem dalšího muže, ostražitě stála plavá, jemně skvrnitá dvounohá šelma, přesně taková, jakou Alžběta Kamile na kraji hor popisovala podle několika

kapek krve. Muž pod ní se nehýbal a šelma byla plně zaujatá ostatními muži kolem. Vyčkávala.

Alžběta vyrazila šikmo vzhůru. Kamila za ní, ale zatímco Kamila brzy vystoupala do dvou set metrů a marně se kolem rozhlížela po své kamarádce, Alžběta ihned po startu prudce změnila směr směrem k šelmě. Nalétla na ni, ale ne až na dosah; v dostatečné vzdálenosti od ní uhnula stranou a v mžiku byla v bezpečné výšce téměř deseti metrů.

Klokanopardálovitá šelma měla na každé přední tlapě jediný, zato půlmetrový srpovitý dráp. Hrábla po Alžbětě pařáty, ale na dívku nedosáhla. Opět zařvala hlubokým hlasem, až se jí ozvala i ozvěna od blízkého lesa.

To už se i Kamila ve vzduchu obrátila a klesala k místu střetnutí. Viděla, jak Alžběta opět nalétla blíž, z bezpečné dálky na šelmu plivla a opět prudce uhnula. Takové dětsky bezmocné, směšné gesto, napadlo Kamilu. Snad si nemyslí, že šelmu odláká od ležícího muže – v této chvíli možná už mrtvé kořisti...?

Alžběta ale měla v úmyslu něco jiného. Dva nálety jí asi stačily, po nich zůstala nehybně viset ve vzduchu v bezpečné výšce nad řvoucí šelmou a pomocí komunikátoru požádala Kamilu, aby visela výš a nepřibližovala se. Kamila naštěstí viděla obrovské drápy na zakrnělých předních tlapách veliké dvounohé kočky a nijak nezatoužila dostat se do jejich dosahu.

Šelma opět zařvala vztekem nad tím, že jí kořist unikla tam, kam za ní nemůže. Ale pak začala řvát víc, už ne vztekem, teď v jejím řevu bylo cosi strašidelného. Vyskočila, ale ne směrem k mužům, očekávajícím její útok, nýbrž nazpátek. Byl to obrovský skok, přenesl ji rázem aspoň deset metrů dozadu, pryč od ležící oběti. Současně se ve vzduchu otočila, ale nějak jí už nevyšel dopad, podvrtila se a padla k zemi. Ještě jednou vyskočila, opět na stejnou vzdálenost, ale padla na druhý bok – a zůstala ležet. Už ani neřvala, z jejího hrdla vycházelo jakési bolestné kňučení. Ještě chvilku naprázdno hrabala nohama, ale brzy znehybněla úplně a zmlkla.

Muži dole byli zřejmě překvapeni, ale nehýbali se. Pořád asi očekávali útok šelmy. Jejich původní půlkruh se mezitím zformoval do obranného kruhu; přibyli k němu další tři muži s oštěpy. Vznášející se dívky shora viděly, že šelma leží na zemi ve vysoké trávě bezvládně, ale muži dole dál s jistotou očekávali, že je napadne. Nevěděli, odkud tentokrát přijde a proto byli stále ve střehu.

V té chvíli jim dorazily další posily; pět jiných mužů přiběhlo směrem od vesnice. Donesli delší, silnější a mnohem hrozivější kopí a ihned se zařadili do kruhu. Pomalu se přesouvali k místu tragédie, až nakonec muž, šelmou sražený k zemi, ležel uprostřed mezi svými kamarády. Nehýbal se. Kamarádi ho obklopili a byli by ho chránili před dalším útokem, ale nikdo z nich se zraněným nezabýval, nikdo se ho ani nepokusil ošetřit. Šelma ve všech vzbuzovala respekt, to bylo očividné.

Alžběta požádala Kamilu, aby zůstala nehybně viset nad ostatními a šetřila energii – visení jí skutečně spotřebovávalo nejméně. Sama se pozvolna snesla doprostřed obranného kruhu mužů a sklonila se k ležícímu. Muži jí v tom nebránili, ale ani se jí nesnažili pomoci.

Hned poznala, že zraněný není mrtev, ale má ke smrti velmi blízko. Konečně se jí dostala možnost zkoumat genetiku zdejších lidí – ovšem v jak hrozně souvislosti! Srpovitý dráp šelmy probodl mužův hrudník a určitě zasáhl důležité orgány uvnitř. Muž byl bez vědomí a pod ním se rozlévala kaluž červené krve. Alžběta spatřila na jeho prsou ošklivou, hlubokou ránu a sklonila se k ní. Agisar vysunul z jejích úst tenké operační chapadlo, aby zranění prohmatal. Současně jeho malý, ale velice výkonný mozeček analyzoval krev toho tvora. Alžběta věděla, že dostane až hotový výsledek. Agisar se psychicky celý stáhl do sebe a ponechal své paní vládu nad svým tělíčkem; sám měl stejně důležitou práci. Alžběta převzala iniciativu a plně se soustředila na ránu. To ona teď prostřednictvím agisarova chapadla hmatala uvnitř. **Vnořený** druh agisarů jí umožňoval přímo vnímat jeho pocity a naopak ona mohla vlastní vůlí ovládat jeho chapadla i jiné orgány. Znamenalo to, že sama úplně přestala vnímat své okolí a soustředila se pouze na pacienta – důvěřovala mužům, tvořícím kolem nich obranný kruh a zejména Kamile, hlídkující

nevysoko nad ní.

Nejprve objevila částečně naříznuté srdce a okamžitě tam dopravila lepidlo agisar, aby zastavila krvácení. Na poslední chvíli; protože zraněné srdce začínalo vynechávat a nejspíš by se v nejbližším okamžiku zastavilo. Slepila je, povzbudila a ono začalo opět nepravidelně pracovat. To by zatím stačilo, teď musela něco udělat s věncem cév okolo, proudila z nich krev. Přistrkovala je k sobě přísavkami chapadla, pomáhala si i zvenku vlastníma rukama. Hnětla jimi hrud' muže tak, aby okraje ran vnitřních orgánů dosedly k sobě. Kde se tak stalo, okamžitě tkáň uvnitř chapadlem slepila agisarovým lepidlem, které rychle zgumovává a po nějaké době se beze zbytku vstřebá – to už budou tkáň bezpečně srostlé.

Agisar odsával krev a jeho chapadlo pomalu ustupovalo z rány ven. Ta se za ním postupně uzavírala, jak ji nepatrné kapky lepidla spojovaly. Rána přestala bezprostředně ohrožovat život, i když obrovská ztráta krve byla pořád varující.

Druhé zranění nebylo tak těžké, ačkoliv bez ošetření by samo o sobě bylo rovněž smrtelné. Alžběta obrátila raněného na druhý bok, sklonila se ke druhé ráně a stejným způsobem zavedla chapadlo svého agisar dovnitř. Překážel jí tu obsah potrháných střev – agisar jej nemohl odsát, musela mu pomoci sama. Neměla nástroje, neměla ani čas, musela vlastními ústy. Několikrát vyplivla stranou odpornou krvavou břečku i s kusy nakyslých, rozžvýkaných a už natrávených rostlin, zatímco rukou zvenku a chapadlem zevnitř srovnávala a lepila k sobě stěny střev. Pomalu se i tato rána zmenšovala a zacelovala. Teď už bych mohla uvolnit krevní rezervy organismu, řekla si, ale současně mu musím do krve dodat nějaké tekutiny a něco uklidňujícího proti šoku, to také nesnese odklad.

V tom okamžiku se zarazila. Agisar jí předal výsledek své genetické rekonstrukce.

Ano, měla prve pravdu. Tohle je opravdu člověk, a sice člověk někde na opačné straně od B-typu, než jsou Aiguřané. Bude to jistě další typ, nazvěme ho třeba B5, jsou tu jasně vidět některé genetické nekompatibility s lidmi z Bardžá i Země. Ale není jich mnoho, uvědomovala si. Genetický index mám devět devět šest, s několika genetickými korekcemi bych snad mohla mít s takovým člověkem i dítě, pomyslela si, ovšem napadlo ji to jen profesionálně, beze špetky emocí. Ačkoliv – ne, je tu pár nesnášenlivých genů, ty by to zkazily. Jako biologka měla jasnou představu, jaké nebezpečí tu hrozilo. Pozemšťankám by se s místními lidmi děti narodit mohly, ale jen deformované, bez očí, se zakrnělými ručičkami a nožičkami – brr! Vzhledem ke stupni genetických rozdílů by takhle katastrofa nebyla jen pravděpodobná, ale skoro jistá. Věděla, co nesnášenlivé geny dovedou. Ještě že máme obě aktivní genetickou blokádu cyklů, pomyslela si. Říká se jí *dabyrgy*; pomáhá prodlužovat lidský věk a funguje i jako antikoncepce. Naopak se musí vyřazovat, když není žádoucí – no, na něco takového na této planetě raději zapomeneme, řekla si. Ale je pravda, ti lidé jsou nám velice blízko. Tím lépe.

Ohledala několik drobnějších ran. Pouhé oděrky, spíš pro jistotu je uzavřela agisarovým ochranným gelem. Tak – a teď rychle povzbuzení krvetvorby, regeneraci tkání a udělat něco s regulací teploty, ten člověk je příliš studený. Jak by ne, když přišel o tolik krve! Pořád je v šoku a to není dobré. Agisar se napil krve k prasknutí, ale tomu člověku jí teď zoufale chybí...

Až teď vzhledla od raněného a začala vnímat své okolí. Muži stáli kolem, pořád obrácení zády k ní, čelem z kruhu. Stále očekávali útok šelmy a neměli zřejmě kdy postarat se o smrtelně zraněného druha.

»Kamilo, zaveď lidi k mrtvole té kočky,« navrhla Alžběta do komunikátoru kamarádce.

»Jsi si jistá, že je mrtvá?« ozvala se z miniaturního reproduktoru tlumená otázka. Kamila jí pořád nevěřila.

»Ta už bude v rozkladu,« ujistila ji Alžběta. »Použila jsem proti ní *enzody*, útočné hnilobné bakterie. Můžeš z ní trhat jednotlivé kosti. Přines těm chlapům aspoň přední dráp té šelmy, ať si oddechnou! Ale dávej pozor, aby tam nebyla další. Kdyby něco, hned nahoru a zavolej, já si s ní zase nějak poradím.«

Kamila slétla před obranný kruh mužů, naježený zbraněmi. Così na ni začali křičet, ale nerozuměla jim. Místo aby je poslechla, šla přímo k ležící šelmě.

Když se k ní opatrně přiblížila, poznala, že Alžběta nelhala. Šelma na ni upírala skelné oči, ale už asi nic nevnímala. Srst se začínala odloupávat i s vrchní vrstvou kůže a pod ní bylo vidět promodralé, shnilé maso. Kamila s odporem uchopila jeden obrovský srpovitý dráp, ještě mokrá čerstvou krví člověka, a trhla. Dráp se uvolnil a zůstal jí v ruce. Popadla druhý a také jej ze zahnívajícího masa vyškubla. Zajímavé bylo, že lidská krev na drápu byla červená, kdežto zvíře bylo celé promodralé a téměř shnilé. Kamile přejel po zádech mráz, když si uvědomila pravou příčinu. To Alžběta – a její agisar... Zdánlivě nevinné dětské plivnutí šelmě do tváře – ale v těch slinách byly útočné bakterie. Velice rychlá smrt!

Obrátila se a pomalu kráčela vstříc nedůvěřivým mužům, připraveným k boji. Così na ni křičeli, ale nerozuměla jim ani slova. Zvedla do výšky oba drápy šelmy – a muži naráz zmlkli. Došla až k nejbližším a ti se před ní rozestoupili, aby mohla dojít k Alžbětě.

»Tady jsou,« položila Kamila před svou kamarádku oba ty strašné, vražedné nástroje.

»To je dobré,« povzdychla si Alžběta. Postavila se, vzala od kamarádky oba strašné drápy a zabodla je před sebe do hlíny. Pak k mužům významně obrátila prázdné ruce. To gesto snad ani nepotřebovalo dalšího vysvětlování.

Chvíli stáli, nedůvěřovali jí. Pak se shlukli do houfu a vzrušeně debatovali, potřásající svými zbraněmi. Dva odběhli, ale za chvíli se vrátili. Jeden nesl utrženou přední tlapu z mršiny. Viditelně se rozpadala. Zatímco nad ní nedůvěřivě diskutovali, Alžběta vstala, vytáhla ze země jeden rohovitý dráp a pomalu s ním došla k mužům. Ustupovali jí s cesty, zjevně jí nedůvěřovali. Podala jim jej, aby si jej prohlédli a prstem je ještě upozornila na čerstvou krev na něm. Sama k nim potom opět obrátila své prázdné dlaně.

Teprve teď muži odložili kopí. Zabodli je hroty do země a také oni ukázali prázdné dlaně. Alžběta se otočila a beze slova se vrátila ke zraněnému.

»Teď bych potřebovala, aby mě odnesli,« řekla unaveně Kamile. »Třeba i v té síti...«

»Co je ti? Co se stalo?« zbystřila najednou pozornost její kamarádka.

»Nic mi není...« zavrtěla hlavou Alžběta a sklonila se nad raněným. Právě pomalu otevřel oči a když nad sebou spatřil obě dívky, udiveně se usmál.

»Měl málo krve, dala jsem mu trochu své,« obrátila se až teď Alžběta na Kamilu s vysvětlením. »Neboj se, to bude brzy v pořádku, já si ji rychle doplním.«

»Ty jsi mu dala – svou krev?« Kamiliny oči se rozšířily nelíčeným údivem. »Copak to jde? A co krevní skupiny?«

»Jde to – jsou nám tak podobní, že to je možné,« řekla Alžběta. »Náhodou jsem mu krev dát mohla, jsem univerzální dárce, víš? Opačně by to bylo horší. Máme sice così od sebe odlišného, ale jinak jsou to lidé jako my...«

\*\*\*\*\*

Návrat mužů do vesnice byl něco mezi Caesarovým triumfem a příchodem zmoklých slepic. Obě cizí ženy vedli ve svém středu, ale ne jako zajatkyně, nýbrž s velkým respektem. Dva muži podpírali svého raněného druhá. Místo aby byl mrtev, kráčet skoro sám, jen s malou pomocí. Strašné rány na jeho hrudi a boku překrývala slabá vrstva průhledného gelu, muž ale žil a jak se zdálo, dařilo se mu minutu od minuty lépe. Houževnaté tělo divocha se vzpamatovávalo, samozřejmě jen díky včasnému odbornému zásahu lékařky.

Několik dětí při spatření průvodu vykřiklo, hadovitými pohyby se vsoukalo pod dolní okraj nejbližší »homole cukru« a vzápětí odtud naopak vylezlo několik lidí, většinou žen, mezi nimiž bylo i několik starších mužů. Přivítali průvod krátkým, radostným pokřikem.

Z průvodu vystoupil jeden z mužů, ukazoval na dívky a cosi vykládal. Pak před všechny položil na zem obrovské drápy šelmy a opět dlouze così povídal. Pozornost všech se samozřejmě soustředila na obě pozemšťanky.

»Kamilo, budeš muset s nimi jednat ty,« zašeptala Alžběta kamarádce. »Pokus se z nich dostat něco z jejich řeči, ať se s nimi domluvíme. Mám dojem, že nás respektují.«

»A co ty?« obrátila se k ní Kamila.

»Já se teď asi složím,« oznamovala jí. »Strašně moc se mi chce spát. Neboj se, já se z toho vyližu, ale v téhle chvíli jsem prostě groggy.«

»Poslyš, kolik krve jsi dala tomu barbarovi?«

»Podělila jsem se s ním půl napůl,« řekla Alžběta. »Jsme teď na tom víceméně stejně, on má navíc ty rány, ale ty se mu už začínají hojit. Nedošlo mi, že on je určitě vytrénovanější než já a bude to snášet lépe.«

»No dobře,« zamyslela se Kamila.

Pak vystoupila před stařešiny a všemožně jim naznačovala, aby jim poskytli přespání. Jak se ukázalo, pochopili ji správně. Uvedli dívky k největší homoli uprostřed vesnice a naznačili jim, aby vstoupily – jako všichni, pod dolním okrajem.

Kamila s Alžbětou se tedy proplazily dovnitř.

»Vypadá to jako z betonu,« komentovala podivnou hmotu homole užasle Kamila.

Uvnitř byl poměrně velký prostor. Kolem stěn vytvářela ta bílá hmota až ke stropu jakési kóje, vystlané suchou trávou, některé také kožešinami. Jen málo jich bylo prázdných, většinou v nich byly děti a asi pět žen. Uprostřed žhnulo ohniště a plameny všechno spoře osvětlovaly.

Kamila se rychle dohodla se starším mužem, jehož tu, jak se zdálo, všichni uznávali jako náčelníka. Alžbětu uložili do jedné z prázdných kójí. Děti ji opatrně přikryly kůží velkého zvířete a dívka, opravdu na pokraji zhroucení, brzy usnula – navzdory tomu, že poprvé stála tváří v tvář dosud řádně neprozkoumaným mimozemšťanům.

Kamila se pak posadila na okraj jedné kóje, zapnula svůj komunikátor a začala se pomalu a metodicky vyptávat, počínaje stařešinou a konče zvědavými dětmi. Pomáhala si též tím, že do prachu na zemi občas kreslila obrázky. Mohla by použít i miniaturní obrazovku komunikátoru, ale bála se, že by tím domorodce vyděsila. Komunikátor ostatně využívala jinak. S mravenčí pílí do volné kapacity jeho paměti ukládala desítky slov, tvořících základ slovníku, jaký tato planeta dosud neviděla.

Kamila nebyla bioložka, zato měla větší praxi v jednání s mimozemšťany – a nebyli to vždycky jen lidé. Programové vybavení pro styk s cizími civilizacemi, jaké mají k dispozici členové Kosmického průzkumu, jí sice chybělo, ale brzy si poradila i bez něho.

Obávala se trochu okamžiku, kdy její komunikátor poprvé promluví. Bála se, že se lidé rozprchnou v hrůze před neznámým a ona bude muset začínat znovu. Ale když se z přístrojku na jejím zápěstí ozval zvuk, lidé sice zpozorněli, ale to bylo všechno. Přitom se Kamila dozvěděla, že jakýsi starý muž v této vesnici choval donedávna mluvícího ptáka *gyslyta* – a »tohle bude něco také tak mluvícího...«

Zaplaťpámbu za papoušky, pomyslela si.

Díky tomu postupovala ještě rychleji než předtím. Domorodci sledovali její počínání zprvu s úžasem, potom s pochopením a nakonec jí už zcela zřetelně fandili. Odvážila se ukázat jim obrázky, vytvořené komunikátorem, nejprve dětem, pak dospělým. Nikdo se jich nepolekal, jako kdyby byli všichni na obrazovky zvyklí. Kromě stařešiny a dětí se debaty nad elektronickým slovníkem účastnili i dva muži ze skupiny, jež se seznámila s dívkami už venku. Jak se zdálo, lidé je od jejich vystoupení proti šelmě respektovali...

\*\*\*\*\*

## Šamanky

Když se Alžběta probudila, byl už venku zářivý, bílý den. Všichni kolem ní ale chodili po špičkách, i děti si raději odběhly hrát jinam, aby nerušily. Probudila se nakonec sama. Vysoukala se z **domu** a chvíli zůstala stát, oslněná ostrým slunečním světlem. Nikde nikdo, ale stranou se ozývaly zvuky místní řeči a šplouchání vody. Vydala se tím směrem a na břehu kamenitého potoka za posledním domem osady spatřila skupinu žen a dívek.

»Pojď k nám,« spatřila ji jako první Kamila, klečící mezi ostatními. Alžběta, ještě trochu mžourajíc očima, došla ke skupině žen. Klečely všechny na břehu malého potůčku a cosi ve vodě kutily s různými namočenými kusy všelijakých látek.

»Jak jsme na tom?« obrátila se nejprve na kamarádku.

»Skamarádily jsme se,« vesele jí sdělovala Kamila. »Máš u komunikátoru adaptér?«

»Mám,« přikývla Alžběta.

»Tak pojď ke mně, přehraji ti slovník zdejší řeči. Zatím v něm sice mnoho slov není, ale i s těmi si vystačíme.«

Alžběta odepnula z ruky komunikátor a podala jej Kamile. Kamila si Alžbětin komunikátor položila na svůj, aby se laserové převaděče dostaly do nerušeného kontaktu. Zadala kopírovací příkazy a v minutě Alžbětě přístroj vrátila. Teď měly obě k dispozici slovní zásobu, jakou dosud Kamila od domorodců zjistila. Mezi nejdůležitější informace asi patřily popisy nebezpečných živočichů, s nimiž by se tu mohly setkat. Alžběta si je prolétla očima. Kromě nebezpečné šelmy **hruí**, s níž už se setkaly, tu bylo několik menších šelem, několik silných divokých ptáků a dvě formy hmyzu, jejichž žihadla také mohla být životu nebezpečná. Ve vodě mohly narazit na žravé úhořovité ryby a krokodýlům podobné ještěry. Pak tu bylo jedno neohrabané, ale velmi silné zvíře, něco mezi slonem a nosorožcem, i tomu bylo asi správné uhnout s cesty. Pár zvířat, která člověka napadají jen když hájí mláďata – a to bylo zatím všechno. Ale současně se dozvěděly, že v krajích na jih odtud je dravců více druhů a jsou i nebezpečnější.

»Muži soudili, že máme zůstat ve vesnici,« informovala Kamila kamarádku při kopírování. »Máme prý pomáhat ženám v jejich pracech. Odešli na lov, odpoledne má být na naši počest velká oslava.«

»Mohly bychom jít lovit s nimi,« nadhodila Alžběta.

»To už jsem jim navrhla,« opáčila Kamila. »Oni o tom nechtěli ani slyšet. Jednak prý jsme ženy, takže se nehodí, abychom s nimi lovily. Za druhé, což je závažnější, chtějí nám ulovit něco k jídlu, kdežto při použití tvých agresivních bakterií úlovky hned shnije.«

»To byl samozřejmě prostředek nejvyšší nouze,« namítla na to Alžběta. »Když jde o život, čerta starého záleží na tom, zda se tak nebezpečná šelma dá jíst, ne?«

»Ty bys mohla použít i něco mírnějšího?«

»Samozřejmě,« odtušila Alžběta. »Už staří Indiáni na Zemi používali šipky s jedem kurare. Stačilo lovené zvíře nepatrně škrábnout a za chvíli bylo po něm.«

»To bych ovšem teprve nejedla,« otřásla se Kamila.

»Proč? Večer už si na úlovku pochutnávali všichni. Kurare je jed nebezpečný jen když se dostane přímo do krve. Já mám možnost použít ještě něco lepšího. Kurare totiž oběť vždycky zabije a když zvíře zaleze do houští nebo zapadne do nějaké strže, zbytečně pojde a shnije. Moje bakterie jenom uspávají a když zvíře nesebereš, za pár hodin se zase probudí. Nejsou však tak rychlé jako tamty. Při lovu to stačí, ale na obranu by mohly být příliš pomalé.«

»To jsem nevěděla – ale stejně tě nechtěli budit,« usmála se Kamila. »Z toho si nic nedělej, i tady je to zajímavé.«

»Co tu vlastně děláte?«

»Neuhodneš,« usmívala se Kamila. »Hrajeme si na pračky. Pereme prádlo jen tak v potoce a ručně.«

»Ukaž – to mě docela zajímá!«

Chvilí společně s Kamilou máchala v potůčku pár kusů látek, které jim ostatní ženy svěřily. Alžběta to zprvu bavilo, ale brzy se Kamile svěřila, že se jí ta práce zdá jednotvárná.

»Já vím,« narovнала se Kamila a protáhla si záda. »Ale pračku tu nikde nemají, ani prášky na praní.«

»Může mi některá půjčit větší nádobu na vodu?« zeptala se Alžběta a Kamila její prosbu ochotně přetlumočila ostatním ženám – dokázala už trochu mluvit místním jazykem i bez pomoci komunikátoru.

Dostala velikou, skoro metrovou mísu, vyrobenou ze želvího krunýře. Nabrala do ní trochu vody a chvíli něco kutila. Že to bude něco od bakterií, bylo zřejmé jen Kamile, ale i ta byla zvědavá, co její kamarádka vymyslí.

Alžběta dala do mísy látku, kterou měla předtím prát v ruce, ale ihned požádala o další. Zvědavé ženy jí půjčily další a další látky, dokud nebyla mísa plná. Alžběta každý kus trochu pomnula v ruce a pak položila stranou.

Odložené kusy látek se postupně začaly pokrývat pěnou, vyrážející mezi všemi vlákny tkaniny. Po chvilce je Alžběta vhodila do potoka, krátce vymáchala a naskládala na plochý kámen, kam i ostatní dávaly čisté kusy. Pěna se přitom velmi rychle v potoce rozplývala.

»A je to,« konstatovala Alžběta. »Prášky udělat neumím, ale přírodní enzymy perou také – a možná rychleji.«

Po tomto úvodu nalila trochu nažloutlé vody ze své mísy všem ostatním ženám, aby si vyzkoušely modernější způsob praní prádla. Praní se tím značně urychlilo. Ženy, zvláště starší a zkušenější, si vyprané látky prohlížely nedůvěřivě a podrobně, ale pak se i jejich obličejové roztáhly.

Pozemské dívky pak s ostatními ženami usedly kolem ohně uprostřed vesnice, nad nímž visel na kovové trojnožce velký kotel. Dva chlapci udržovali slabý oheň, ale když přišly ženy, chlapci ihned na ohníček přidali otýpku suchého dříví a plameny jasně zaplály.

Podle hovoru se měla vařit polévka. Pozemšťanky nabídly ženám ze svých batohů jedlé hlízy a ženy je přijaly. Zručně hlízy oloupaly, nakrájely na kostičky a vsypaly je do kotle, odkud se brzy začala linout i vůně vařeného masa.

Alžběta si teprve teď všimla, že jedna z žen má na noze uvázan hadr, jímž prosakuje jakýsi hnus. Požádala ji, aby jí ukázala, oč jde. Mladá žena si před ní opatrně sňala obvaz. Měla na noze širokou a hlubokou ránu, jejíž okraje byly už trochu zmodralé. Kousla ji prý divoká *lagis*, když se před týdnem neopatrně přiblížila k její noze.

Alžběta už věděla, že *lagis* je menší šelma velikosti domácí kočky. Tyto šelmičky jsou prý velmi mrštné a troufají si i na větší a silnější protivníky. Tahle navíc bránila svá mláďata a byla proto odhodlaná ke všemu.

Lékařka mladé ženě ochotně nabídla, že ji vyléčí. Ta se na ni chvíli dívala nerozhodně, ale když se do přesvědčování zapojila i Kamila a neopomněla připomenout, jak včera její kamarádka vyléčila smrtelně zraněného muže, dovolila Alžbětě zkusit i na ní své lékařské schopnosti.

Alžběta ránu nejprve vyčistila vypěstovanými kvasnými bakteriemi. Pak ženě povzbudila přirozené regenerační schopnosti a okraje rány pečlivě slepila. Místo špinavého obvazu překryla ránu baktericidní pěnou a navrch přidala gelovitou vrstvu.

»Bude ji to svědit,« řekla Kamile. »Prosím tě, vysvětli jí, aby si to nerozškrábala. Zítra už to bude mít zahojené.«

Za malou chvíli přišla k Alžbětě ostýchavě sotva pětiletá holčička s ošklivě podebranou ránou na patě. Ošetřila ji – a pak se u ní začaly rychle střídát další děti. Novinka se rozkřikla a za odpoledne pozemšťanka ošetřila osm vesměs zanedbaných poranění, drobné oděrky nepočítaje.

K večeru přišli muži z lovu. Přinesli veliké černé zvíře, čtvernožce, už vyvrhnutého a bez hlavy. Alžběta si vyžádala několik kapek jeho krve, aby získala přehled, jak asi zvíře vypadalo

živé. Pověděla pak Kamile, že hlava toho zvířete je trochu podobná ovci a že bylo býložravé.

Pak nastala hostina. Nejprve ženy rozdělily mužům misky horké polévky, zatímco se maso peklo nad ohněm. Ačkoliv měla být hostina původně na počest návštěvnic, všechny ženy včetně pozemšťanek se musely držet v pozadí.

»Z toho si nic nedělej,« utěšovala Alžběta Kamilu, když si jí stěžovala, že to vůbec není spravedlivé. »U barbarů to tak obvykle chodilo i na Zemi. Až v civilizovaných zemích se ženám projevuje trochu víc úcty.«

Naštěstí po výborné polévce brzy následoval hlavní chod hostiny, pečené maso. A tady už se ženy mohly trochu vmísit mezi muže.

Alžběta se zajímala o zraněného mladého muže. Bylo vidět, že je skoro v pořádku – vřdyť už se dokonce účastnil lovu! Když se před ním pozemšťanka objevila a přeptávala se ho na jeho zranění, byl náhle trochu nesvůj. Jizvy jí však ukázal ochotně. Rány se mu hojily velikým tempem, ale Alžběta ho pro jistotu upozornila, aby se zbytečně nepřepínal.

»Byl jsi vážně zraněný – aspoň po několik dní šetří své tělo, ať se ti rány neobnoví,« varovala ho.

»Ano, poslechnu tě, čarodějko,« slíbil muž. »Vím, že jsi mi dala kus svého života, ačkoliv nejsem tvůj pán.«

Alžběta nevěřícně mrkla na displej komunikátoru, ale slova mladého muže tam stála bez jediného otazníku a tedy přeložená s naprostou jistotou. Francouzka přeháněla a něco těm lidem přikrášlila, pomyslela si. Ačkoliv už jsme jim předvedly tolik neuvěřitelného; není žádný div, že v nás vidí cosi nadlidského.

\*\*\*\*\*

Vesničané samozřejmě obě dívky rádi pohostili; ty jim zato na oplátku pomáhaly. Zejména Alžbětino lékařské umění našlo plné uplatnění. Nejprve léčila viditelná zranění, jichž bylo sice dost, ale byla s nimi rychle hotova. Pak za ní postupně přicházeli s jinými bolestmi a s prosbami.

Alžběta nikoho neodmítla. Měla tak příležitost seznámit se s mnoha zajímavými problémy, s jakými se nesetkala ani na praktickém pobytu na nově kolonizovaných planetách ve vyšších ročnících univerzity.

Navzdory poměrně zdravému klimatu trpěli vesničané mnoha různými nemocemi. Jako největší problém Alžběta shledala zamoření jejich těl všelijakými parazity. Většina těch různých červů a tasemnic žila v trávicím traktu, ale byli tu i nepříjemní parazité ve svalech, pod kůží a dokonce i ve vnitřních orgánech. Problémem byly i plísňe a cizopasné houby, mnohdy velice nebezpečné. Zatímco parazity ve střevech poměrně snadno vyhubila, s jinými to bylo obtížnější. Brzy se ukázalo, že nejzávažnějším problémem je druh mouchy, která kladla svá vajíčka přímo do hnisajících ran. Červíci se ihned po vylíhnutí zavrtávali do masa a působili těžké, nehojící se rány. Domorodci je léčili všelijak, často drastickými prostředky, jako vypalováním rozžhaveným uhlíkem, jedovatými tinkturami a obklady. I když byli úspěšní a parazita zahubili, obvykle také značně zhoršili rány a ty se hojily mnohem déle. Často se ale stávalo, že rány rozšťourali, dala se do nich buďto sněť, nebo houba – a takové léčení pak skončilo i smrtí.

Když vesničané zjistili, že Alžběta léčí nejen čerstvé rány, ale že si poradí i s nezvanými parazity, hrnuli se k ní tím víc. Brzy musela navštívit i »dům« na opačném konci vesnice, kde žili ti nejvíce postižení. Staraly se tam o ně dvě staré ženy – ale nebyl to příjemný pohled, jaký se Alžbětě naskytl, když tam zavítala poprvé...

Bylo tam dítě bez nosu a skoro bez tváří. Larvy už mu pod kůží nosu vyhlodaly skoro všechny tkáně a nevyživovaná kůže se propadla; byl to ošklivý pohled. Dítě bylo skoro otrávené jejich jedovatými produkty a otupělé neustálými bolestmi. Nikdo už nečekal, že by mu bylo pomoci. Tady musela Alžběta nejprve zničit larvy, rozlezlé pod kůží do dalších měkkých částí obličeje. Některé už ohrožovaly oči, jiné si pomalu prohryzávaly chodbičky do citlivých oblastí středního ucha. Agresivní bakterie, geneticky vypěstované pouze proti těmto larvám, brzy

všechny zahubily a rozložily. Pak nastoupily kvasné bakterie, aby v podobě špinavě hnědé pěny vytáhly z tkání vše, co tam nepatřilo. Až pak mohla Alžběta uvolnit regenerační schopnosti dětského organismu a posílit je tak, aby nešťastnému dítěti opět dorostly zničené partie obličeje.

Ležel tu starší muž, také na pokraji smrti. Břicho měl obrovské, napnuté a promodralé, ztěžka dýchal a trpěl krutými bolestmi. Alžběta mu musela ihned agisarem vytvořit nevelký otvor do břicha poblíž žaludku a dopravit až dovnitř bakterie, geneticky směřované proti zvláštnímu parazitu. Šlo o neobvyčejnou tasemnici. Zatímco většina tasemnic žije ve střevech, dají se tam celkem snadno zahubit a obvykle rychle vyjdou ven, tahle si kdysi dávno prokousala malý otvor do žaludeční stěny a rostla směrem do břišní dutiny.

Alžběta nejprve zahubila parazita a tím přerušila jeho zhoubné působení. Pak do břicha muže naočkovala kvasné bakterie a ještě více zvětšila otvor, jímž předtím zasáhla proti podivné tasemnici. Skoro osm dnů pak tudy vystupovala hustá pěna, černá jako smola, kterou Alžběta a dvě další ženy – ošetřovatelky trpělivě odstraňovaly.

Když léčení skončilo, mělo břicho muže téměř normální objem. Muži se brzy vrátila obvyklá zdravá barva a cítil se jako znovuzrozený. Jako projev díky a uznání přinesl dívce své nejcennější ozdoby – dva kly z vodního netvora.

»Vzácný dar!« komentovala to Kamila trochu ironicky.

»Zkus takové sehnat!« opáčila Alžběta. »Pak mi jistě řekneš, jak se ti podařilo tomu zvířeti otevřít tlamu. Má ji dva a půl metru velkou a když se skrčíš, vejdeš se mu tam celá.«

Jedna žena, trochu již postarší, měla na pravé noze podivnou skvrnu, velikou od kotníku až ke stehnu. Kůže byla vystouplá a zarudlá a stále ji nepříjemně pálila. Alžběta hned zjistila, že jde o druh houby, ale že její projevy na povrchu kůže nejsou nic proti tomu, jak zhoubně působí na některé vnitřní orgány. Téměř zničená játra a ledviny ženu přímo ohrožovaly na životě. Alžběta opět použila geneticky mutované protibakterie a houbu zničila. To ale zdaleka nestačilo a i když červená skvrna do večera splaskla a zmizela, žena k ní musela chodit celý týden. Teprve když byla zdravá, uvědomila si, kolik už zakusila bolesti v břiše a v zádech – a všechno teď zmizelo.

Další muž měl v noze sněť, ale s tou si Alžběta poradila velmi rychle a odmítala jeho díky, ačkoliv dobře věděla, že by žil sotva déle než dva týdny.

Na *zázračnou šamanku* se snesla upřímná slova chvály a díky, Alžběta se stala miláčkem vesnice. Její věhlas se brzy roznesl po celém kraji a začali se trousit pacienti i ze sousedních osad. Léčila je stejně ochotně jako místní lidi. Nejraději ale pomáhala dětem.

Pátrala také po původcích nemocí. Bylo by zbytečné léčit následky a opomenout příčiny. Musela lidi naučit chránit si rány před nečistotou a zejména před mouchami. Učila je sterilizovat obvazy převařením v odděleném kotlíku; později přišla i na účinnější obranu proti mouchám. Z občasných návštěv lesa si přinesla náruče různých rostlin; místní lidé mnohé znali, ale skoro nic nevěděli o jejich účincích. Alžběta učila ženy-ošetřovatelky připravovat vícevrstvé obvazy. Vrstva umístěná přímo na ránu obsahovala léčivé rostlinné výtažky a vnější naopak jedovatou kaši, která nebezpečné mouchy a zejména jejich larvy spolehlivě zabíjela dříve než se mohly dostat do ran. Nic z toho, co Alžběta podnikala se svým agisarem, nemohl nikdo z domorodců pochopit a tím méně napodobit; jen léčivé rostliny jim byly bližší. Rostlinné výtažky používaly ženy i dříve; Alžběta jim jen našla optimální složení, na které by lidé přišli jen náhodou a kdoví zda vůbec.

Učila také domorodce přísnější hygieně. Uvařené či upečené potraviny byly většinou zcela prosté mikrobů i zárodků větších parazitů. Zbývalo věnovat pozornost jídlům, pojídaným za studena – a především rukama. Tady byla zřejmě příčina zdejšího katastrofálního stavu a tady Alžběta začala svou misionářskou osvětu.

»Když dokážeš vyléčit v krátké době jakoukoliv zdejší nemoc, proč trváš na tom, aby si myli ruce? A ke všemu primitivním, nevonícím mýdlem?« zeptala se jí jednou Kamila, která se lidem snažila pomáhat také, ačkoliv neměla ani agisar, ani vědomosti.

»Ano, já jim vyléčím všechno,« souhlasila s ní Alžběta. »Jenomže co s nimi bude pak, až nás tu mít nebudou? Chceme se přece vrátit domů, ne?«

Kamila to uznala a dál trpělivě se dvěma výrostky vařila z odpadků mýdlo, vylepšené léčivými výtažky. Alžběta trvala na tom, že mýdlo před jídlem bude povinné pro všechny bez výjimky a udělala z toho dokonce jakýsi obřad. Mytí rukou se totiž zalíbilo jen některým, ale jiní novinku odmítali. Společný obřad si ale nikdo nedovolil porušovat.

»Mně se to nelíbí,« kritizovala ji Kamila, když byly spolu o samotě. »Vždyť jim tu zavádíš nové náboženství, kult Svatého Mýdla!«

»A co sis myslela?« podívala se na ni Alžběta bezelstně. »Vezmi si většinu známých náboženství, co jich na Zemi je! Ve všech je spousta pravidel, které mají za svůj základ tak či onak hygienu. Všelijaké to omývání rukou, nohou nebo i celého těla má původ ve snaze očistit se. Proč nejedí mohamedáni vepřové? Vepři jsou díky cizopasníkům, které přenášejí, v tropech biologickou bombou. V dávnověku určitě žili moudří lidé, kteří zjistili, že se nemoci skrývají ve špíně. Neměli na to agisary ani mikroskopy, ale poznali, jak je důležité udržovat čistotu a chránit se před zdroji nákazy. Proto vznikla spousta předpisů a nařízení. A už tenkrát asi nedokázali své prosté bližní donutit k těmto zásadám jinak, než že všechno zabalili do náboženských rituálů.«

Kamila už neřekla nic. Bylo vidět, že není přesvědčena, ale proti Alžbětě se už nestavěla.

Možná by dívky u těchto pohostinných lidí zůstaly déle. Vesničané je měli rádi. Žili tu spolu, připravovali si společné jídlo. Muži lovili zvěř a přinášeli jedlé rostliny, ženy obstarávaly domácí práce, pěstovaly na maso podivné hlodavce, donášely pro ně trávu, ale i jedlé plody. Pozemšťanky by mezi nimi mohly žít, ačkoliv podle všeho nebylo obvyklé, aby mladé dívky žily samostatně a nepatřily do některé z rodin. Alžbětu vesničané uznávali jako lékařku a také Kamila si našla užitečnou práci, ale obě se nechtěly trvale vázat v první vesnici, zvláště když se stále dozvídaly nové a podrobnější informace o tomto světě.

Z řeči vesničanů vyplývalo, že se tato vesnice nachází až na okraji jakési »mocné říše«. To ale mohlo znamenat, že někde jinde může být civilizace na vyšší úrovni, než zde. I na vyspělých planetách jsou místa, kde není vše uspořádané podle posledního stavu vědy a techniky. Také na Zemi můžete najít kraje, kde lidé žijí primitivním životem, ačkoliv nastala doba kosmických cest a Země se zapojila do hvězdného Galaktického společenství. Pozemšťanky se občas dohadovaly, co budou dělat dál. Alžběta prohlásila, že to tu »trochu pozvedne« a až uzdraví všechny zdejší nemocné, zejména děti, obě »zvednou kotvy« a zkusí své štěstí jinde. Planeta je velká a i kdyby se nikde dlouho nezastavovaly, stejně ji celou neprocestují.

»Musíme se vrátit k **uiku**,« připomínala Kamila. »Necháme tam zprávu pro záchrannou výpravu, aby věděli, kde nás mají hledat.«

»S tím bych si příliš hlavu nelámala,« mávla bezstarostně rukou Alžběta. »Uvědom si, Kamilo, jak to bude vypadat, až sem pro nás přiletí záchranná hvězdná loď. Myslíš, že budou potřebovat nějaké vzkazy? Jakmile objeví v horách náš **uik**, zapnou časoprojektory, v několika minutách nás najdou na obrazovkách a chvíli poté přiletí v celé parádě. Což bychom jim mohly zmizet ze spirál času?«

Kamila na to jen potichu prohlásila, že to sice uznává, ale »jistota je jistota...«

\*\*\*\*\*

## Za vidinou kouzel

Ačkoliv se děvčatům v domorodé vesnici u pohostinných lidí dařilo dobře, přece jen nastal čas, kdy se obě rozhodly tyto lidi opustit a vydat se do vzdáleného města.

Předtím ještě Kamila prosadila krátký výlet do hor, aby zkontrolovaly stav kapsle. Jako doprovod se jim sám od sebe nabídl mladý Miator – muž, zachráněný Alžbětou ze spárů strašlivé šelmy **hruí** hned při prvním setkání dívek s lidmi této vesnice. Dívky jeho nabídku přijaly se smíšenými pocity. Nebyly nadšené, ale nebránily mu, když je chtěl doprovázet.

Miator se trochu zarazil, když konečně dorazili k **uiku**. Ještě tajemněji působila Kamilina formulka, když požádala Sezam, aby se otevřel – skutečně se ozvalo syčení a dveře se otevřely. Bylo vidět, že v zásobnících zůstalo ještě dost vzduchu. Také stav akumulátorů nebyl úplně na nule a dívky si mohly naplno nabít baterie svých létacích nárameníků.

Miator je jen tiše pozoroval, ale neutekl.

Nabídly mu nějaké pochoutky z palubního bufetu. Předem si přesně podle rituálu všichni tři umyli ruce v umyvadle na toaletě **uiku**. Naštěstí ani vodní nádržky ještě nebyly zcela prázdné.

Kamila pak do palubního počítače zaznamenala vzkaz pro záchrannou výpravu. Od ruky načrtla i hrubý plán okolí a na něm vyznačila polohu vesnice.

»Před třemi roky jsem byl s náčelníkem Narajou na návštěvě u čaroděje Ugurmina,« řekl v jedné tiché chvíli Miator. »Vypadalo to u něj skoro jako tady.«

Oběma pozemšťankami to trhlo.

»Jak to myslíš?« zeptala se Miatora Alžběta.

»Jak to říkám,« odtušil Miator. »Také samý lesklý kov, měkké kameny na sezení, všude čisto. Vždyť to musíte znát lépe než já, když jste z rodu čarodějů!«

»Nejsme z rodu čarodějů,« prohlásila Alžběta rozhodně. »Jsme z velice vzdáleného světa, náš rod je odtud vzdálený víc, než si smrtelník dokáže představit, ale jsme lidé, rozumíš?«

»Žádný smrtelník...« pokýval hlavou Miator. »Ano, jenom vy dvě můžete vědět, co neví nikdo z nás.«

»Ne, tak to není,« zavrtěla hlavou Alžběta. »Je to mnohem horší. Ani my dvě nevíme, kde se v této chvíli nachází náš domov.«

»Tomu nerozumím,« pokrčil rameny Miator. »Ale to je asi v pořádku, žádný obyčejný člověk nemůže rozumět tomu, co se týká vás čarodějů.«

»Alžběto – co když... co když jsou tu někde nedaleko – lidé z Galaktického společenství?« vyhrkla najednou Kamila.

»Kde by se tu vzali?« namítla Alžběta. »Uvědom si, Miator říká, že to bylo už před třemi roky!«

»Nemusí to být záchranná expedice, vyslaná kvůli nám,« namítla rychle Kamila. »Může to být i normální průzkumná výprava některé hvězdné lodi Kosmického průzkumu Galaktického společenství, nemyslíš?«

»To by ovšem znamenalo...« vytřeštila oči Alžběta.

»...že máme záchranu na dosah ruky – a nevíme o tom!« dodala rychle Kamila. »Musíme je ihned najít, rozumíš?«

»Ba ne, spěchat nemusíme,« uvolnila se opět Alžběta. »Je přece nad slunce jasnější, že průzkumná loď neodletí, dokud na planetě s myslícími bytostmi nepostaví stanici transgalaktické dopravy. A pak už teprve nemusíme spěchat!«

»To nevadí – v každém případě se tam půjdeme podívat!« prohlásila Kamila odhodlaně.

Pokoušely se zachytit nějaké vysílání komunikátory – ale v éteru planety bylo naprosté ticho. Což nic neznamenalo – komunikátory nemají velký dosah.

V kapsli se už zbytečně nezdržovali. Sbalili nějaké věci, především zásoby jídla a nějaké nářadí, které by se mohlo hodit buď cestou, nebo i ve vesnici. Alžběta složila do sáčku i usušené

plátky »brambory«, které tu nechaly minule sušit na sedačkách. Opět uzavřely dveře formulkou »Sezame, zavři se,« ale tentokrát opouštěly **uik** v mnohem lepší náladě než posledně. Nejenom proto, že tentokrát už neodcházely do neznáma, ale zejména proto, že jim zasvitla další naděje...

\*\*\*\*\*

Cesta zpátky do vesnice proběhla v klidu a v pohodě. Byl už večer, dívky se s ostatními vesničany sešly jako obvykle u večerního ohně. Oznámily svůj úmysl vydat se na cestu do města a na rozloučenou jim rozdaly některé předměty přinesené z **uiku**.

»Budeme na vás dlouho v dobrém vzpomínat,« prohlásil za všechny Barogon, nejstarší muž vesnice. Býval kdysi náčelníkem, ale když zestárl a nemohl už s ostatními chodit na lov, odevzdal náčelnickou hodnost mladšímu a sám se stal poradcem kmene při všech důležitých rozhodnutích.

Alžběta naposledy zkontrolovala zdravotní stav pacientů. Většina se těšila plnému zdraví a malý Jogorro, chlapec s **novou tváří**, se se svou lékařkou nechtěl ani rozloučit a nabízel se, že půjde do města se **šamankami**.

»Asi by bylo lepší, kdyby vás někdo z našich mužů na dlouhé cestě doprovodil,« nabízel dívkám Barogon. »Ale ne malý Jogorro, spíš někdo zkušenější a silnější.«

Obě ale jeho starostlivost svorně odmítly.

»Nebojíme se ani šelem **hruí**,« prohlásila Kamila. »Dobře víte, že se dokážeme ubránit.«

»A přece vás naši muži zajali,« připomenul jim Barogon.

»To proto, že jsme proti vám naše prostředky nechtěly použít,« řekla Alžběta.

»To přece ví každý, že dobří čarodějové nemohou ublížit jiným lidem,« pokýval hlavou stařešina. »Jenže naopak to neplatí, mnozí lidé čaroděje nenávidí a mohli by vám ublížit.«

»Proč si myslíš, že čarodějové nemohou ublížit lidem?« podívala se na stařešinu tázavě Alžběta.

»To ví přece každý,« oplatil jí zvědavý pohled Barogon. »Když se čaroděj dostane do sporu s člověkem, musí vždy ustoupit čaroděj, ledaže by se jednalo o spor dospělého s dítětem.«

»To přece není pravda,« namítala Alžběta.

»Ale ano – jistě to dobře víš, děvenko,« trval na svém starý muž. »Tvá kouzla, ať jakkoliv mocná, nejsou čarodějům nic platná. Kdyby je chtěli použít proti sobě nebo proti obyčejným lidem, kouzla jim vždycky selžou. Čaroděj má proti obyčejným lidem samé nevýhody – až na čaroděje **černé**, ale těch je málo. Ještě jsem žádného neviděl.«

»Není to tak, jak říkáš,« oponovala Alžběta. »Já nemohu ublížit člověku, protože je to proti mému přesvědčení, ale vyloučené to není. Kdyby mě někdo ohrožoval na životě, budu se možná rozmyšlet, ale ve chvíli, kdybych už opravdu neviděla jiné východisko, útočníka bez výčitek zabiji, tak jako jsem zabila šelmu **hruí**.«

»Pak bys musela být černou čarodějkou,« pokrčil rameny Barogon. »Jenomže ti, co já vím, nikdy k obyčejným lidem nepřijdou. To je pravda, prověřená už tisíci lety!«

»Tak dlouho tu snad čarodějové ani nejsou,« zarazila se Kamila a pokračovala jazykem Bar, jen pro Alžbětu: »Galaktické společenství má přeci nadsvětelné lodi až od připojení planety Aigury – a to není ani sto let...«

»Měla bych tedy jiné vysvětlení,« napadlo Alžbětu, ale ona přešla do jazyku **Bar**. »Zdejší **čarodějové** možná ani nepatří k výpravě Kosmického průzkumu Galaktického společenství – aspoň ne k moderní výpravě. Ale mohlo by se jednat o některou zbloudilou výpravu Bardžanů z dob, kdy jejich podsvětelné lodi létaly od hvězdy ke hvězdě. Bardžané přece létají vesmírem už čtyřicet tisíc let – a za tu dobu jim ve vesmíru beze stopy zmizelo více než pět set hvězdných lodí! Nikdo nemůže vědět, kam až se dostaly. Co když některá z lodí zabloudila až sem?«

»Možná máš pravdu,« rozjasnila obličej i Kamila. »To by také vysvětlovalo jejich mírnost. Slyšela jsem, že žádný Bardžan nedokáže ublížit jiné myslící bytosti, i kdyby ho to samotného mělo stát život!«

»V tom případě máš nepatrné mezery ve vzdělání,« usmála se smutně Alžběta. »Obyvatelé planety Gíjó byli všichni původem z Bardžá – a přece proti sobě vedli krvavé války.«

»Výjimka potvrzující pravidlo,« zabručela Kamila.

»Taková výjimka by tě na Gíjó mohla stát život,« podotkla Alžběta.

Pak se obrátila k ostatním, kteří jejich rozhovoru nerozuměli ani slovu a dál už pokračovala jazykem místních lidí: »Ano, slyšely jsme už něco o zdejších čarodějích. Ale mohu vás ujistit, že my dvě pocházíme ze zcela jiného světa. Naše **čůry** jsou jiného druhu.«

Stařešina chvíli přemýšlel. Alžběta si až teď s údivem uvědomila, že nejen on, ale všichni vesničané berou jejich zdánlivě nadpřirozené schopnosti beze strachu, jako něco normálního. Jsi čaroděj, dobrá. Umíš tedy kouzlit. To je v pořádku – proč ne?

»Proč jste nás vůbec chtěli zajmout?« zeptala se náhle Alžběta stařešiny.

»Slyšel jsem, že to byl nápad Duwyho,« odvětil stařešina klidně. »Chtěl se zmocnit jedné z vás, udělat ji svou ženou – a druhou minil prodat. Ostatní muži by mu pomohli, Duwy opravdu ženu potřebuje, ale když jste zachránily Miatora, byli vám všichni – i Duwy – zavázáni vděčností. Ted' už něco takového nepřipadá v úvahu...«

»Kteroupak z nás si Duwy vyhlédl?« usmála se Alžběta.

»Tvoji družku,« odpověděl stařešina. »Ty máš, nezlob se, ošklivou barvu vlasů.«

Obě dívky na sebe pobaveně pohlédly. Duwy byl mladý muž, skoro ještě chlapec. Vida, Francouzka se mu zalíbila, pomyslela si Alžběta. Ale mě by prodal – nejsem zkrátka jeho typ. Ostatně – všechny zdejší ženy mají vlasy černé, slámová žluť pro ně asi vypadá značně exoticky.

»Možná máte pravdu,« řekl stařešina po chvíli. »Ani já se ve schopnostech čarodějů moc nevyznám, ale nikdy jsem neslyšel, že by uměli léčit. Možná je to vaše čarování přece jen jiné.«

Jako lékařka mohla být Alžběta spokojena. Její pacienti byli všichni zdraví. Kromě jiného všem nenápadně zpomalila **biologické hodiny**; ne až na svou úroveň a nedovolila si ani něco takového fixovat trvale a dědičně, ale všichni, dospělí a zejména děti, teď budou moci prožít zhruba dvojnásobek toho, co by jim bylo jinak vyměřeno díky **přirozené rychlosti stoupání entropie**. Každý týden přitom kontrolovala i zdravotní stav Kamily a svůj – při nadměrném výskytu nemocí a zejména parazitů mezi zdejšími lidmi byla opatrnost zcela namístě.

Zmínka o čarodějích ale obě dívky táhla jako magnet. Koneckonců, kdyby se ukázalo, že se jedná jen o nějakou zdejší pověst, vrátit se sem mohou kdykoliv. I lidé na Zemi přece ještě nedávno věřili – a mnozí dodnes věří – spoustě nesmyslů...

Dívky z vesnice se rozhodly zazpívat na rozloučenou svým podivným přítelkyním nejhezčí písně, jaké znají. Pozemšťanky však na sebe spiklenecky mrkly a na první melodie vesničanek odpověděly vlastními. Některé prastaré francouzské melodie zpívala Kamila sama, české zase Alžběta, ale na některých se pozemšťanky shodly – Alžběta znala část Zpěvů sladké Francie a Kamila zase s údivem zjistila, že některé jí dobře známé písně jsou domovem ve vlasti její kamarádky. Nikomu nevadila nesrozumitelná slova písní, tím méně to, že pozemské dívky část písní zpívaly dvojhlasně, ale každá jinými slovy. Neznámá slova přece spojovala jediná, mocná, čarokrásná melodie...

Říká se, že Bardžané, jejichž hvězdné lodě už po čtyřicet tisíc let bloudí vesmírem a spojují objevené světy do pestré mozaiky, nazývané **Galaktické společenství myslících bytostí**, ti nepřekonatelní biologové, lékaři a konstruktéři dokonalých nadprostorových přepravních stanic, nad krásou pozemské hudby dojetím plakali...

Barbarská Země, na níž se ještě nedávno vedly nesmyslné, krvavé bratrovražedné války a kde i dnes lidé občas umírají násilnou smrtí v krvi a bolesti rukou jiných lidí, převzala spolu s ohromující kulturou i jazyk Bar. Jednotnou řeč, již se dnes mohou lidé Země domluvit nejen s bytostmi po celém Společenství, ale konečně i navzájem sami mezi sebou, neboť si sami ani za dlouhá tisíciletí své civilizace nedokázali takovou společnou řeč vytvořit a dohodnout se. Vždyť ani Alžběta neznala francouzsky a Kamila česky – a přece se domluvily.

Lidé Země převzali mnohé vědomosti z vědecké úrovně Společenství. Sami toho mohli nabídnout mnohem méně. Naštěstí i oni měli co. Stovky a tisíce pozemských jazyků, mnohé již mrtvé, jiné dosud kvetoucí, přece jen dokázaly rozšířit i téměř dokonalý jazyk Bar, prověřený mnoha desetitisíci let soužití různých bytostí ve vesmíru.

Země dala Společenství jen tři slova, ale ta dnes zná po všech planetách snad každé dítě, ať už má ruce nebo chapadla.

**ROBOT** – označení stroje, který se chová, jako kdyby byl inteligentní myslící bytostí, vždy připravenou pomoci, vždy bezpodmínečně sloužící bytostem živým.

**JAPAN** – jméno nevelkého souostroví na Zemi, proslulého svými gigantickými továrnami, zásobující světy Společenství elektronickými součástkami, od náramkových komunikátorů, přes nedávno vytvořenou počítačovou síť Transgalaktu, zprostředkující dokonalé spojení mezi planetami bez svazující nadvlády jízdních řádů, po navigační systémy aigurských nadsvětelných lodí Galaktického průzkumu, křižujících dnes zeleným bludištěm nadprostoru mezi vzdálenými hvězdami.

**MOZART** – jméno člověka, který dokázal překonat bezděčný, ale nesmírně silný – protože podvědomý – odpor většiny lidí a jiných bytostí Galaktického společenství k barbarské Zemi, ačkoliv sám dávno nebyl mezi živými.

Pozemské písně se ukázaly ve své kráse i zde, na této planetě. Všichni poslouchali bez dechu. Ale dívky po každé skončené písni předávaly slovo zdejší, takže se střídaly místní popěvky s pozemskými. Poslední večer se stal přehlídkou melodií dvou velice vzdálených světů a loučení se tak změnilo v nový společný zážitek.

Snad nebude posledním tohoto druhu, doufali tajně všichni. Nejen lidé této planety, ale i pozemšťanky.

\*\*\*\*\*

Pozemšťanky vyrazily brzy po ránu, doprovázeny několika muži až k hranicím území vesnice. Tam se rozloučili, ještě několikrát se ohlédli, než si navzájem zmizeli za nejbližším ohybem cesty.

»Máš sygyty pohotově?« optala se na půl úst Kamila.

»Ovšem,« přikývla Alžběta.

Obě dívky se během pobytu ve vesnici ledačemu naučily. Především se teď mnohem tišeji pohybovaly nejen po cestě, ale zejména v porostu. Byly zkušenější i při vyhledávání nepatrných příznaků, jimiž se prozradí každý živý tvor. Tato znalost, u civilizovaných lidí již setřelá, byla ve zdejší volné přírodě nutná k přežití. Od lovců navíc získaly stručný přehled nejnebezpečnějších živočichů, s nimiž se mohly setkat. Tento seznam nebyl dlouhý. Tři větší šelmy, jedno hřmotné, ale pomalé zvíře, dva druhy jedovatých hadů a jeden druh hmyzu s nebezpečnými žihadly. Nebylo by dobré ani ocitnout se uprostřed stáda klokanokoz, ale ty mohly ublížit leda v obraně pošlapáním. Nejspíš by hleděly utéci.

K nejbližší další vesnici nebylo daleko, alespoň ne podle pozemských měřítek. Tady to ale mohlo znamenat obtížnější cestování. Nejen proto, že zde musely putovat po svých, ani cesta nebyla tak pohodlná jako turistické stezky na Zemi, většinou upravované z dávno opuštěných asfaltových silnic. Tady byly všelijaké výmoly, přes cestu se táhly hrboly způsobené kořeny stromů. Musely stále pečlivě hlídat okolní porost, aby je znenadání nepřekvapila číhající šelma. Na rozdíl od místních lidí jim pro život v divoké přírodě chyběla celoživotní průprava. Zato měly proti nim výhodu neustále připravených sygytů. O tuto výhodu by ale mohly až příliš snadno přijít jediným okamžikem nepozornosti.

Cesta se svažovala do úžlabiny, kde přetínala nehlubokou říčku. Byl tu brod, zřejmě často používaný. Rozhodly se, že se tu na chvíli zastaví, ale poněkud uhnuly stranou, aby nebyly na planině před brodem jako na jevišti. Těžko by tu mohly doufat, že se na ně snesou květiny jako na úspěšné divadelní umělkyně.

Alžběta Kamilino očekávání nezklamala. Brzy našla divoce rostoucí **brambory** a neomylně vyrýpla velikou, chutnou hlízu. Kamila jen vzdychla obdivem. Hlíza ležela pod zemí metr od rostliny a nebyla na povrchu nijak znát. Alžběta rostlinu **prokoukla** – sežmoulala si jediný lístek, agisar jí vytvořil dokonalou rekonstrukci rostliny a pak stačilo kopat na příslušném místě.

Fermentace proběhla jako vždy během minuty a brzy si obě pochutnávaly na něčem, co chutnalo skoro jako bardžanská **bifarna**, známá a pěstovaná po celém Společenství.

Po obědě přeletěly říčku na sygytech a pokračovaly na druhé straně opět do strmého kopce. Krátký vodorovný let bez sebemenšího stoupání nezatěžoval akumulátory sygytů, ale dívkám ušetřil koupel a zejména sušení – ačkoliv voda byla jistě docela teplá a za jiných okolností by se možná obě do říčky s nadšením vrhly.

»Koupání si musíme rozvážit,« starala se Alžběta. »Podle mého odhadu jsme v subtropech a to už bývají vody zamořené různou havětí. Pijavice, dravé larvy a podobně. Až se budeme chtít vykoupat, budeme muset vodu nejprve pořádně prozkoumat, jinak budu mít zbytečně moc práce. Ostatně – jen se podívej, jak je kalná, v té bychom se leda ušpinily.«

Kamila neodporovala. Jejich cíl byl ještě daleko, neměly čas se zdržovat.

Vyšplhaly na vrchol příkrého svahu po strmé cestě rozryté tisíci stopami. Jak už věděly, jezdily tudy stovky lidí, většinou jezdců na pštrosovitých **foltech**, místních jízdních zvířatech. Jednoho takového jezdce přece spatřily hned na své první výpravě. **Folti** měli křídla a mohli, byť trochu těžkopádně, létat. Nebyli to ptáci, ačkoliv stavbou kostry pštrosy nápadně připomínali. Ze všech zvířat staré dobré Země jim byli nejbližší netopýři. Osedlaní **folti** nelétali a měli proto křídla obvykle svázaná k sobě, což jim znemožňovalo jejich použití; zato z nich vznikaly příhodné kapsy vhodné k uložení lehčích zavazadel. Byla to zkrátka zajímavá a užitečná zvířata.

Do svahu se zvířata i lidé zřejmě škrábali, jak to jen šlo. Proto se tu stezka rozšiřovala, ale hned nahoře začínal poměrně úzký průchod lesem. Tady dívky opět zdvojnásobily opatrnost a kráčely bez jediného slova.

Po několika kilometrech se stezka rozšířila a les zřídł. Mezi stromy byla vidět pláň a na ní – stejné stavby, jaké tvořily minulou vesnici. Byla to další vesnice, cíl jejich dnešní etapy.

Tentokrát se nijak neskrývaly a záměřily přímo do osady. Příchozího, který se neskrývá, lidé častěji přijmou jako přítele, to už věděly z minulé vesnice.

Brzy jim vyběhlo vstříc několik dětí. To bylo dobré znamení, domorodci by asi nedovolili dětem běžet k neznámým podezřelým příchozím. I tak se dívky trochu podívaly, ale brzy zjistily příčinu takového bezstarostného uvítání. Byli za tím dva muži a mladá žena, kteří vyšli před ostatními a dívky přivítali s velkou úctou. Alžběta si brzy vzpomněla, odkud je zná. Nedávno je přece ošetřovala! Když selhalo dosavadní léčení, její věhlas je přiměl vyhledat **zázračnou šamanku**, podstoupit nesnadnou a nejistou cestu do sousední vsi, kam právě tuto ženu dovezli snad na poslední chvíli s hroznou snětí na noze.

Brzy byla kolem příchozích celá vesnice. Pozemšťankám se dostalo přivítání, o jakém ani nesnily. Opět je zavedli do největší stavby a tam jim předložili vybrané lahůdky. Hned poté se však začali dovnitř trousit jeden po druhém další a další pacienti.

»Jak vidím, budeme postupovat pomaleji, než jsme si obě myslely,« podotkla Kamila.

»Tady těch nemocných není tolik,« usmívala se Alžběta.

Samozřejmě se mylila. Do náčelnického domu se dostavili jen ti, jejichž zdravotní stav dovoľoval, aby se pohybovali. Závažní pacienti byli jako obvykle v krajním domě, stranou od ostatních. Alžběta šla sama, aby Kamilu ušetřila krutého pohledu, jaký se tam dal očekávat.

Očekávala těžké případy – a očekávala dobře. Když se po vyčerpávajícím ošetřování pozdě k večeru vrátila na udusané prostranství mezi domy, kde už hořel velký oheň a v kotli se připravovala společná hostina, padala únavou. Vyčerpaná byla ona i její agisar.

»Tak co?« obrátila se k ní Kamila.

»Fuška na týden,« svalila se Alžběta na sedadlo. »Dej mi, prosím tě, něco jíst.«

»Připravuje se veliká hostina,« ujistila ji Kamila. »Na naši počest.«

»Aspoň sušenku, ale teď hned,« přerušila ji Alžběta. »Já to do večere nevydržím.«

Kamila už bez řečí zalovila v batohu a podala jí balíček. Alžběta strhla obal a jedla. Kamila se na ni zadívala. Zdálo se jí, že je kamarádka nějak pobledlá.

»Komu jsi tentokrát dala svou krev?« zeptala se přísně.

»Ani se neptej,« mávla rukou Alžběta. »Řeknu ti jen, že ji nutně potřebovali. Stačí?«

»Ach jo,« podotkla Kamila. »Jestli budeme v každé vesnici tvrdnout celý týden, dorazíme do města nejspíš až na podzim příštího roku.«

»A co mám dělat?« vybuchla Alžběta. »Když odsud hned zítra utečeme, dva lidé zemřou tak jistě, jako že jedna a jedna jsou dvě. Ty bys těm lidem vzala právo na zázrak?«

»Já vím,« mávla rukou Kamila smířlivě. »Na tvém místě bych to asi udělala stejně...«

»Jen klid, do města dorazíme,« ujistovala ji Alžběta. »Že neuhodneš, jak jsem to dohodla? V příští vesnici, kam dorazíme za týden, nás budou očekávat pěkně v jednom domě nemocní ze tří dalších vesnic. A navíc tam mám slíbený rychlý odvoz na *foltech*. A nejen tam, i o další tři vesnice dál. Už jsi někdy jela na pštrosu?«

Tím vrátila Kamile dobrou náladu. Nikdy v životě na pštrosu nejela, takže jí vyhlídka na nevšední zážitek odvála chmury s čela.

Brzy dorazili muži s úlovkem. Přinesli několik menších zvířat, oněch klokanovitých koz. Ženy hned rozdělaly menší ohně a brzy se nad nimi otáčely rozně s vonící pečínkou.

»Žádná cestovní kancelář nenabízí nic podobného,« řekla Kamila, když se večer ukládaly do nejměkčích kójí uvnitř náčelnického domu. »Vědět najisto, že na nás někde čeká připravený *uik* na cestu domů, brala bych to všemi deseti.«

»Pak bys to ale rozhodně nemohla zaplatit,« podotkla Alžběta. »Levně se cestuje jen po civilizovaných světech – dokonce ani ne po všech. Příprava a zajištění výpravy do divočiny, jako je tady, to znamená strašlivé peníze. Divočin je málo a je o ně velký zájem. Vstup do kterékoliv rezervace je jen pro ty nejbohatší.«

»No vidíš – a my to máme zadarmo!« usmála se Kamila.

»Nevím,« povzdychla si Alžběta. »Nikde nestojí psáno, že za tuhle divočinu ještě draze nezaplatíme!«

Usnuly ale s pocitem úplného bezpečí. Byly tu mezi přáteli, tak jako u sousedů. Jen s tím rozdílem, že se tu už nemínily zdržovat celého půl roku...

\*\*\*\*\*

## Malá čarodějka

Zatímco Alžběta měla práce až nad hlavu, Kamila se teď často nudila. Nenaléhala sice, aby vyrazily dál, ale nebavilo ji ani pomáhat vesnickým ženám v jejich jednotvárné, namáhavé práci. Alžbětě příliš pomáhat nemohla a když se chtěla vnutit mužům do jejich lovecké party, rozhodně ji odmítli. Věnovala se tedy úpravám slovníku, hlavně sbírání dalších slov. Muži s ní nemohli ztrácet příliš mnoho času, ženy též a Kamile nezbývalo než zpovídat vesnické děti, ale i těm brzy zevšedněla.

Nicméně Alžběta pokračovala zdárně a nemocných ubývalo. Jak to odhadovala, tak se i stalo. Do týdne mohla s klidným svědomím propustit ze své péče i poslední pacienty. Teď už si vystačí s přírodní léčbou, jakou jim doporučila.

Vesničané také splnili slib a přivedli do vsi tři jízdní zvířata, pštrosso-netopýrovité **folty**. Po slavnostním rozloučení obě dívky vysadili každou na jedno dvounohé zvíře a karavana se vydala na cestu. Vpředu jel zkušený jezdec, zamračený muž s podivným výrazem ve tváři. Jmenoval se Urguun, jízdní **folti** mu patřili a jen jeho také poslouchali. Další zvířata uvázal jedno za druhé, takže je dívky nemusely řídit; po pravdě řečeno, žádná by to ani nedokázala.

Nebylo to ale potřeba. Dvounohá zvířata se rozběhla s větrem o závod a za pozdravného volání opustila vesnici. Dívky měly co dělat, aby se na houpajících se hřbetech udržely a nenašly odvahu pustit se byť na krátký okamžik. Jen zamračený Urguun si při té zběsilé jízdě dovolil jednou rukou řídit **folta** a druhou mávat.

Dva kilometry lesem projeli tryskem, pak následovala rozlehlá, travnatá pláň. **Folti** letěli jako vítr, bylo vidět, že to jsou vytrvalá a silná zvířata. Vyběhli stejným tempem i na nevelký hřeben, za nímž cesta opět strmě spadala do údolí. Zvířata se na pokyn svého pána srazila do houfu, aby jim nepřekážely provazy a všichni klouzali po rozbahněném svahu. Ozývalo se jen ostré hvízdání zvířat a hluboký hlas jejich pána, jímž je uklidňoval.

Dole pod svahem byl brod přes větší říčku, než jaká se dívkám postavila do cesty minule. Ale i tu překonali bez zastavení a bez oddechu. Voda dosahovala zvířatům po prsa, ale folti se brodili rychle a zakrátko se již vyšplhali i na protější svah. Teprve nahoře se na chvíli zastavili, Urguun seskočil na zem a obešel všechna zvířata, aby poopravil postroje jejich sedel. Každé zvíře přitom dostalo nevelký pamlsek, který spokojeně zchroustalo.

Pak vyrazili dál, opět stejným tempem. Jako větrná smršť prolétli lesem, dlouhým nejméně pět kilometrů. Když vyjeli z lesa na další travnatou pláň, byli u cíle.

Na pláni stály hloučky mužů, žen i dětí. Když spatřili jezdce, všichni propukli v jásot. Urguun poprvé za celou cestu zpomalil šílený let svých zvířat a přijížděl k jásajícím davům pomalu, důstojně. Zastavil uprostřed vesnice a na jeho pokyn všechna tři zvířata usedla. Dívky mohly pohodlně sesednout – po pravdě řečeno, byly už obě na pokraji mořské nemoci.

Po krátkém, ale upřímném uvítání je jako všude uvedli do náčelnického domu. Dostaly tam vydatně najíst – a to už se před domem utvořila řada zájemců o léčení.

Kamila se vysmekla z náčelnického domu hned po začátku Alžbětiny ordinace. Všude před domy plály ohně a na jednom se v kotlích cosi vařilo. Oheň udržovali dva důležitě se tvářící asi dvanáctiletí chlapci a na obsah kotle dohlížely dvě stejně staré dívky. Na kamenech u ohně seděl majitel zvířat Urguun a soustředěně okusoval velikou kost, na níž bylo ještě hodně masa. Zřejmě se do své porce pustil až teď, ale Kamila hned viděla proč. Urguun nejprve opatřil zvířata, která teď spokojeně žvýkala stranou; každé mělo před sebou kopec čerstvě posečené trávy.

»Jel jsi dobře,« oslovila Kamila Urguuna.

»To folti!« odpověděl muž a ukázal na svá zvířata.

»Skvělá zvířata!« pochválila je.

»Hmm,« přikývl Urguun a dál se pilně věnoval své porci masa. Bylo vidět, že s ním bude těžký rozhovor.

»Chceš také kus *gobúru*, čarodějko?« přitočila se ke Kamile jedna z dívek.

Kamila si ji chvíli prohlížela. Dívence mohlo být sotva dvanáct let, pokud by na její věk použila pozemská měřítka. Měla protáhlý, smutný obličej, okolo něho dlouhé, jako uhel černé vlasy. Oči měla černé a zvědavě jimi Kamilu okukovala. Nosík drobounký, zato velké červené rty. Na sobě měla šaty, či spíš přehozený kus zemitě žluté látky s otvorem pro hlavu, v pase přepásaný pruhem látky téže barvy. Kolem krku měla uvázaný šedivý šátek, tvořící vzadu kapuci, ze které jí občas zvědavě vykukovalo malé zvířátko – v první chvíli vypadalo jako ostře červená chlupatá kulička se dvěma jiskrnými černými očkami. Dolní okraje šatů měla dívka roztřepené a celkově působily čistě, ale značně ošuměle. Dívka byla bosa a kůži na nohou měla jistě tvrdou jako podešev.

Kamila poděkovala a dívka jí přinesla kus horkého masa, zabalený ve velkém listu. Kamila se posadila na konec řady kamenů, co nejdále od ohně i od nemluvného Urguuna, vzala je do rukou a pustila se do něj. Bylo dobré, chutnalo jí, i když před malou chvilkou dostaly dívky porci jakýchsi vařených fazolí, či co to vlastně bylo.

»A ty – nečaruješ?« vyzvíдалa opatrně dívka a posadila se vedle pozemšťanky na volný plochý kámen. Také její družka se přiblížila, aby jí nic neuniklo, zatímco chlapci zůstali u ohně a důležitě přikládali pod kotel.

»Nečaruji,« řekla Kamila. »Neumím léčit.«

»A co tedy umíš?« zeptala se jí dívka.

»Co umíš? Co umíš?« ozval se v té chvíli ještě jeden hlásek.

Kamila sebou trhla, ale pak si uvědomila, že ten hlásek zřejmě patří zvířátku malé dívky. Vykukovalo ze své skrýše, otevíralo červenou tlamičku a docela zřetelně artikulovalo.

»Tohle mluví?« zajímala se o ně hned. »Není to nakonec – gyslyt?«

»V životě jsi neviděla gyslyta, víd?« opáčila dívka shovívavě. »Gyslyt je přece pták, má opeřená křídla. Čvožach sice také umí létat, ale místo peří má velice hebkou srst.«

»Ale také mluví?« chtěla vědět Kamila.

»Čvožach je rozumnější než gyslyt,« ujišťovala ji dívka. »Gyslyt slova jen opakuje, ale čvožach ví, co znamenají.«

»To by ale znamenalo, že je to – rozumný tvor?«

»No, moc rozumný není,« odušila dívka. »Je to takový můj malý hlupáček.«

»Nejsem hlupáček!« ohradilo se hned zvířátko a schovalo se do šátku.

»Hele – ono to vážně ví, co to znamená!« divila se Kamila.

»To sice ví, ale hádat se s námi nemůže,« ujistila ji sebevědomě malá vesničanka. »Ty jsi vlastně také takový čvožach své čarodějně paní, že?«

Kamila nad tím strnula. Přirovnávat ji k nějakému zvířeti... to si ta malá holka dovolila hodně! I když to – podle tónu hlasu – nemyslela urážlivě.

»Umím jiné věci než Alžběta,« odušila mírně. »Každá umíme něco jiného. Teď se nám víc hodí umění Alžběty léčit. Já zase umím jiné věci. Třeba létat.«

»To umí i folti,« zamračila se dívka. »Jenže moc nevydrží. Nic jiného neumíš?«

»Folti nevydrží létat!« vykuklo zvířátko ze šátku. »Já lítám líp!«

»Tiše, Blucažgi!« okřikla je dívka. »Nebo žádné kouzlo neuvidíme! Kdo ví, jaká kouzla tahle čarodějka umí?«

Byla to jasná výzva. Trochu drzá, ale úspěšná.

»No tak dobře,« povzdychla si Kamila. Vyhrnula si trochu levý rukáv a cosi napsala na miniklávesnici komunikátoru.

»**PŘEJI TI DOBRÉHO DNE. JAK TI ŘÍKAJÍ, DĚVČE?**« ozval se z komunikačního přístroje strojový hlas.

Účinek byl okamžitý. Druhá, dosud mlčící dívka vyskočila a dala se na bezhlavý útěk – přesně tak, jak Kamila předpokládala. Také oba chlapci, dosud pilně přikládající pod kotel,

zmizeli, jakoby se rozplynuli v trávě. Zůstala jen nejodvážnější – majitelka červeného zvířátka. Naklonila se ke komunikátoru a tiše odpověděla:

»Tobě také přeji dobrý den, zýtý. Říkají mi Maardoi a neboj se, nebudu ti škodit.«

»Neboj se nás, zýtý!« ozval se v té chvíli vážným hlasem i Blucažgi. »My jsme hodní, nekoušeme ani neškrábeme!«

»Proč byste mi měli škodit?« usmála se Kamila. Ta vážně pronesená slova dívky i jejího malého tvorečka ji málem rozesmála.

»Tobě jsme to neříkali,« obrátila se k ní Maardoi. »To jsme přece říkali tvému zýtý, aby se nás nebálo!«

»Tomuhle?« ukázala Kamila na komunikátor. »Pročpak si myslíš, že se vás bojí?«

»Má tak ustrašený hlas! Jistě už je chtěl někdo rozbít kamenem!«

»A prosím tě, jak jsi říkala, že se to jmenuje?« trochu zpozorněla Kamila.

»No, zýtý přece! Mluvicí amulet! Mám snad oči a vidím, že není živý!«

Kamila rázem ztuhla. Mluvicí zvířata – budiž. Ta patří do sféry bioložky Alžběty. Mluvicí amulety jsou ale něco jiného. Mluvicí stroje nejsou pár papouškujících zvířátek! To už je přece technika – a ne leďák! V té by se měla lépe vyznat ona, letuška Transgalaktu! Nějak jí to do zdejšího primitivního prostředí nesedělo, ale i na Zemi jsou ještě místa, kde dodnes přžívá doba kamenná.

»Ty už jsi nějaký takový mluvicí amulet viděla?« zeptala se vážně dívky.

»Čaroděj Zobeln má také takový,« odpověděla jí dívka právě tak vážně. »Ale co se pamatuji, má už třetí. Dva už mu lidé rozbili – i když toho velice brzy litovali!«

»Čaroděj Zobeln, říkáš?« přemýšlela usilovně Kamila. »Má také mluvicí amulet...«

Náhle ji něco napadlo. Co nejrychleji naťukala příkaz vyvolání spojovacího programu a spustila všeobecnou výzvu, volání v nouzi.

Přístroj byl zticha, jen na displeji pomalu blikalo malé oranžové světélko.

»Zobelnovo zýtý svítí víc,« řekla dívka.

Kamila ťukla další povel. Mám na to vlastně plné právo, pomyslela si a spustila povel MAYDAY – volání SOS na všech pásmech, dostupných komunikátoru.

Komunikátor začal blikat červeně, ale jinak se opět nic nedělo. Náhle se rozsvítilo zelené světélko, červené zhaslo a z přístroje se ozval rozrušený hlas Alžběty: »Co se děje, Kamilo? Kde jsi? Co se s tebou stalo?«

»Ne, nic vážného,« odpověděla ihned Kamila. »Zkoušela jsem, jestli mi ještě funguje komunikátor, nechtěně jsem s ním trochu klepla o kámen,« zalhala.

»Fuj – tos mě vylekala,« oddechla si Alžběta. »Příště mi to řekni předem! Tohle bylo o infarkt. Už jsem se lekla, že se ti něco stalo!«

Alžběta spojení přerušila, ale Kamila se nehýbala.

»Ty mluvíš s tou druhou, vid'?'« ujist'ovala se dívka. »Zobeln se také tak s někým takhle občas baví...«

Překvapení se konalo, ale úplně jinak, než jak si to Kamila představovala. Ta malá žába, to sotva dvanáctileté dítě, zná osobně čaroděje, který tady na neznámé planetě používá vysílačku!

Kamilu náhle napadlo cosi kacířského. Co když... co když ti zdejší čarodějové nejsou ani kosmonauté z Bardžá? Mohli by být i z jiné, dosud neznámé, ale rovněž vyspělé civilizace. Nebylo by to první takové setkání při průzkumu vesmíru. Pozemská výprava se na planetě Poenaid setkala s Bardžany, na Saimeo zase hvězdolet Galaktického společenství objevil stopy výpravy z planety Kerré, na Askarisu se setkali hned čtyř civilizací – Aigury, Bardžá, Askarisu a Země. Co když je tomu tady také tak? Nemohli by cizí kosmonauté pomoci dvěma trosečnicím ze Země?

»Poslyš, Maardoi,« řekla Kamila po chvilce zaváhání trochu sevřeným hrdlem, »kdy sem zase zavítá čaroděj Zobeln?«

»Jak to mám vědět?« urazila se dívka. »Nikdo neví, co mají čarodějové v úmyslu. Až se objeví, bude tu.«

»A ty víš... ty víš, kde čaroděj Zobeln bydlí?« zeptala se Kamila dívky.

»Tobě to neřeknu,« odvětila dívka tiše.

»Proč mi to neřekneš?«

»Protože... Protože to nesmí nikdo vědět. Jen čarodějové.«

»Vždyť jsem taky trochu čarodějka, nemyslíš?«

»Ne, ty vůbec nejsi čarodějka,« prohlásila dívka zcela pevným hlasem. »Zýtý může mít i ne-čaroděj a ty přece čarovat vůbec neumíš! Myslela jsem, že vy dvě jste také... ta druhá možná je, ale ty nejsi...«

»Jak to můžeš tvrdit? Poslyš, Maardoi, ty si teď na mě něco vymýšlíš, přiznej se!«

»Já nikdy nelžu,« urazila se dívka.

»Jak bys mohla vědět, kde bydlí čaroděj Zobeln, když to mohou vědět jen čarodějové!?«

Jak elementární, milý Watson, pomyslela si Kamila. Ta žába má ale fantazii, to jí musím nechat! Jen v logice jí to občas zaskřípe. Tuhle jasnou logickou chybu mi nijak nevysvětlí – jak by také mohla?

»Protože... protože i já jsem čarodějka,« řekla dívka potichu a zrudla přitom.

Kdo ovšem zůstal na okamžik oněmělý, byla Kamila. Přece si věděla rady! Šikulka! Před takovou pohotovostí klobouk dolů, to se musí ocenit!

»Maardoi, děvče,« rozesmála se pozemšťanka ulehčeně. »Velice se mi líbíš, opravdu. Mám ráda lidi, co si dovedou vymýšlet všelijaké krásné báje! Ale ty jsi ze všech takových, co jsem poznala, rozhodně nejkouzelnější...«

»Ty mi nevěříš, vid'?'« vyhrkla dívka smutně.

»Ale ano, věřím,« rozhodla se náhle Kamila přistoupit na tu dětskou hru. »Jsi přece veliká a slavná čarodějka.«

Natáhla k ní ruku a pomalu ji hladila po černých lesklých hladkých vlasech. V jejích očích náhle spatřila dětské slzy, slzy ukřivděné malé holčičky. Moc nechybělo a vzala by ji do náruče a začala by ji utěšovat, jak to dělají letušky, když Transgalaktem cestuje poprvé ve svém životě nějaké malé dítě a poleká se nárazu při transferu nadprostorem.

»Ty mi nevěříš, cítím to!« zatvrzele opakovala dívka. »Já ale vážně nelžu. Nevěříš mi? Dobře, podívej se!«

Děvče natáhlo ruku před sebe otevřenou dlaní vzhůru. Na okamžik se Kamile zdálo, že jí na dlani zavířila miniaturní sněhová chumelenice, nepatrná smršť. Hned se rozplynula – ale pak by se v pozemšťance teprve krve nedořezal.

Na dětské dlani ležela veliká oranžová koule. Broskev velikosti grapefruitu.

»Na, vezmi si!« podala ji dívka Kamile.

»Co to je?« vyhrkla zmateně letuška Transgalaktu. Myslela si, že snad špatně vidí.

»Přece *supideg*,« řekla klidně Maardoi. »Ty to neznáš, vid'?' Je to ovoce. Tady kolem nás nikde neroste, ale je moc dobré. Občas si je vyčaruji.«

Kamila přijala plod jako ve snu. Jeho váha ji ale vzpamatovala. Mohl mít půl kila a zjevil se žábě na dlani – úplně z ničeho!

»Zobeln tě za to potrestá!« zavrčelo zvířátko malé Maardoi nesouhlasně. »Víš přece, že nesmíš čarovat!«

»Ale Blucažgi!« okřikla je Maardoi. »Být za lhářku by bylo horší!«

Zvířátko jen kýchlo a opět se nesouhlasně schovalo.

»Věříš už, že umím čarovat?«

Maardoi se ptala zbytečně, protože jestli něčemu Kamila věřila, pak jedině tomuto výroku. Vlastním očím věřila méně.

\*\*\*\*\*

Po tomto výstupu seděla Kamila jako zařezaná snad půl minuty. Pak mechanicky a jakoby bez vlastní vůle zapnula komunikátor na výzvu.

»Budu už končit, asi tak za půl hodiny,« ozval se trochu rozmrzelý hlas Alžběty. »Jsou tu samé lehčí případy, jen se dvěma bude delší zábava. První je úplný rozpad plic od nějakých houževnatých mikrobů; dívím se jen, že si ten chlap už dávno plíce po kouskách nevykašlal ven, ale obávám se, že by se mu to brzy podařilo. Pak tu mám jednu komplikovanou zlomeninu stehenní kosti s otravou krve a gangrénou.«

»Alžběto, sedím vedle skutečné čarodějky,« vydechla tiše řečí Bar Kamila, aby tu malou nepoplašila. »Jestli jenom trochu můžeš, nech všeho a pojd' sem!«

»Říkám – za půl hodiny jsem volná,« opakovala Alžběta.

»Ty jsi mě nepochopila? Prosím tě, začni okamžitě na plné obrátky přemýšlet. Sedí vedle mě taková malá holka a čaruje. Rozumíš mi? Neplatí pro ni zákon zachování hmoty! Ona tu hmotu vytváří jen tak – ze vzduchu!«

»No, to je opravdu šikovná!« odtušila pobaveně Alžběta.

»Jak to myslíš, proboha? Ona porušuje přírodní zákony! To přece není možné!«

»Ty že jsi jí na ten trik skočila?« vyprskla Alžběta. »Musí být skutečně šikovná, protože slyším, že na tebe udělala nejméně dvěstěprocentní dojem!«

»To nebyl žádný trik!«

»Možná tě trochu zhypnotizovala,« vzdychla si Alžběta. »Umíš komunikátorem natočit kousek videa? Přehraj si to potom po jednotlivých obrázcích. Komunikátor se zhypnotizovat nedá a hned uvidíš, co na tebe ušila.«

Trochu tím Kamilu zviklala. Má vlastně pravdu, pomyslela si. Snad to byla jen moje nepozornost, na Zemi toho kouzelníci také využívají.

Naťukala do komunikátoru příslušný povel a jeho objektiv namířila na dívku.

»Maardoi – můžeš ty čáry zopakovat ještě jednou?« zeptala se dívky skoro šeptem.

Miniaturní sněhová chumelenice, vznášející se nad drobnou dětskou ručkou, měla tentokrát větší průměr, asi jako kopací míč. Pak to prsklo, sníh zmizel – a ruka dítěte rázem podklesla pod váhou obrovského modravého plodu.

»*Pimušaša* ti postačí?« zeptala se dívka.

»Ano... postačí...« přisvědčila omámená Kamila. Okamžitě naťukala povel přehrávání po obrázcích, jako kdyby se chystala z videa něco vypustit.

Na miniaturní obrazovce se objevil vír sněhových vloček. Jeden obrázek po druhém – a nakonec tající vločky kolem velikého modrého – melounu.

Ne, tohle nebyl trik! Ale s těmi vločkami se rozplynula i naděje na setkání s kosmonauty další vyspělé civilizace. Ta holčička v otrhaných šatičkách na kosmonautku nevypadala. Přitom nepochybně čarovala. Jak to ale proboha dělala?

Slabé zašustění přimělo Kamilu ohlédnout se. Na poslední chvíli! Urguun, majitel rychlých jízdnic zvířat, se nedaleko od nich rozpřahoval, aby hodil loveckým oštěpem, jehož špička mířila přímo do zad dívky Maardoi.

Kamila ani nevykřikla. Znenadání prudce vyskočila proti dívence a srazila ji svým tělem stranou. Obě se odkutálely, zatímco oštěp zazvonil do kamene, na němž až dosud dívka seděla. Kdyby ji Kamila nestrhla, byla by dívka v tomto okamžiku probodena skrz naskrz.

»Urguune, co to děláš?« vykřikla až teď Kamila.

Urguun neodpověděl. V druhé ruce držel další takový oštěp a bez hlesu si jej přehodil do první ruky. Očividně se chystal hodit jej také, než se obě zvednou ze země.

Ani Kamila, ani Maardoi by to nestihly. Maardoi byla ke všemu pod Kamilou, zoufale zajčela, ale nemohla se dostat ven ani uhnout další ráně. Kamila ji úplně zalehla.

Urguun se rozpřáhl a hodil. Tentokrát byla navrchu a tedy na ráně Kamila. Ale ta se na poslední chvíli vzpamatovala. Jednou rukou hrábla pod sebe a pevně objala holčičku, druhou

nahmátla ovládací destičku létacích sygytů. Než aby ztrácela čas vstáváním, trhnutím vzlétla i se svou živou zátěží kolmo vzhůru. Také druhý oštěp dopadl na místo, kde už jeho cíl nebyl, ale bylo to až příliš těsné.

Maardoi začala vrískat ještě o oktávu výš. Kamila dívku hned po kvapném startu objala oběma rukama, ale ta ječela, jako by ji na nože brali. Nebylo divu. Dole pod sebou v hrozivé hloubce nejméně sta metrů měly jako na dlani celou vesnici. Zvírátko Blučažgi vypadlo ze svého místa v šátku, ale padalo jen krátce. Chlupatá červená kulička se náhle rozvinula do vlnící se placky a začala se rejnočími pohyby usilovně propracovávat vzhůru za svou paní.

»Alžběto!« křičela Kamila do komunikátoru, ale slyšela jen vrískot vystrašené holčičky.

»Zmlkni už konečně, šotku!« přitáhla si Kamila dívku pevněji k sobě. »Já ti přece neublížím a se mnou se ti nic zlého nestane!«

Maardoi v té chvíli nabírala dech k dalšímu jekotu, takže Kamilinu prosbu uslyšela. Naštěstí poslechla její rozhodný tón a přestala.

»Blučažgi, nech ji! Je hodná!« vykřikla místo planého jekotu.

Letící placička mezitím vystoupala na jejich úroveň a vystrčila dopředu dva dlouhé drápky, ale na povel své paní se nerozhodně zastavila a vlnila se dva metry před nimi.

»Vážně?« zeptala se nerozhodně.

»Nevidíš? Okamžitě zalez zpátky!« nařídila mu.

Zvírátko zatáhlo drápky a chvíli se vlnilo před nehybně se vznášejícími dívkami. Pak se přivlnilo blíž a najednou bylo opět ve svém místečku v šátku, sbalené do malé chlupaté červené kuličky.

»Drž se mě rukama i nohama, Maardoi,« vzpomněla si Kamila na její jméno a otočila si ji opatrně čelem k sobě. Nemusela to dvakrát opakovat, dívka se jí sama chytila jako klíště. Kamila na miniklávesnici neviděla a jen po paměti napsala příkaz MAYDAY.

»Kamilo, už jsem ti snad říkala, vypni ten pitomý signál poplachu!« zlobil se hlas Alžběty.

»To není planý poplach!« vykřikla Kamila řečí Bar. »Jde nám o život, okamžitě uteč z toho domu, ale směrem z vesnice, na návsi tě čeká smrt!«

»Co je, co se děje?« zvažněl hlas Alžběty.

»Napadl nás jeden domorodec! Chtěl zabít mě a Maardoi, tu malou čarodějkou,« chvatně jí vysvětlovala Kamila. »Visíme na mých sygytech sto metrů nad vesnicí. Alžběto, pozor, ten chlap míří rovnou do chatrče k tobě! Chce tě zabít, uteč!«

Urguun popadl další dva oštěpy, ležící dosud v trávě. Pak se shýbl, aby se protáhl pod okrajem domu, kde právě Alžběta ošetřovala těžce nemocné pacienty. Kamila si oddechla, když téměř současně z výšky uviděla, jak se lékařka vynořuje na opačné straně domu. Najednou ale shora zahlédla pět dalších domorodců, jak se plíží v půlkruhu k vesnici.

»Alžběto, proboha, sygyty a nahoru! Dělej!« vykřikla.

Lékařka ji poslechla skoro instinktivně. Vzápětí o bílou stěnu domu zazvonily dva další oštěpy. Přilétly ze stepi, kde se náhle v trávě vztyčili další dva muži.

»Proboha, proč?« uslyšela Kamila z komunikátoru udýchaný hlas Alžběty. Odpovědět jí nemohla, sama se z tohoto nenadálého útoku nemohla vzpamatovat – a sama ani nechápala, co se to s těmi lidmi stalo.

»To všechno kvůli mně,« zakňourala provinile Maardoi. »Omlouvám se ti. Přece jen jsi i ty čarodějka. Kouzla ti možná nejdou, zato umíš skvěle létat.«

»Vždyť jsem ti říkala, že to umím.« Kamila dívku opět pevně objala, druhou rukou na chvíli pustila řídicí destičku sygytů a pohládila její měkké vlásy.

»Jsi ale jiná než my,« rozumovalo dítě. »My umíme létat jen na dracích. Ty to umíš sama. Je to – úplně jiné.«

»Ty jsi už někdy letěla na draku?« usmála se na ni Kamila bez ohledu na vážnost situace. »Kde máš jakého draka?«

»Zobeln mě bral na výlety,« odvětila smutně Maardoi. »Jednou mi ho půjčil, abych ho mohla řídit, ale ne moc daleko. Jinak jsem směla létat jen s ním.«

Alžběta mezitím stihla vystoupat až na jejich úroveň. Zamířila přímo k nim. Náhle kolem nich cosi velkou rychlostí prosvištělo a Kamila zaslechla zdola jakési zadrnčení.

»Výš! Musíme výš!« křičela na ni Alžběta a sama nabrala směr vzhůru.

Dohonily ji ve dvou stech metrech. Tak vysoko už šípý nedolétly a všechny tři tu byly relativně v bezpečí.

»Jak je to možné?« ptala se Alžběta.

»Nevím,« odpověděla nerozhodně Kamila. »Musíme pryč!«

»Támhle k tomu lesu!« navrhla Alžběta.

Kamila neměla lepší nápad a obě zamířily směrem, kterým byl les nejhustší. Terén se tam pozvolna zvedal a i když letěly neustále vodorovně, brzy se musely vyhybat vyššímu, hustě zalesněnému kopci.

»Přistaneme z druhé strany!« navrhovala Alžběta. »Aby na nás odsud nebylo vidět.«

Nemusely přistávat svise dolů. Stačilo vyhlédnout si místo, kde byly koruny stromů řidší a z lesa vyčnívala skála. Přistály na ní a posadily se, domorodou holčičku usadily mezi sebe.

»To nepochopím,« vrtěla hlavou Alžběta. »My jsme jim daly jen dobré a oni takhle?«

»To kvůli mně,« vzlykala Maardoi.

»Proč si to myslíš?« sklonila se k ní Alžběta.

»Lidi nemají rádi čaroděje,« vzlykala dívka. »Už takhle mě vlastní máma neměla ráda – přitom o mně nic nevěděla. Nejspíš mě teď zabije, když už to vědí všichni!«

»Ty že jsi čarodějka?« rozesmála se trochu trpkým úsměvem Alžběta.

»Alžběto, prosím tě, vyslechni mě,« obrátila se ke kamarádce smrtelně vážná Kamila. »Nedělej si z ní legraci, to dítě je opravdu větší čarodějka než my dvě dohromady.«

»To myslíš vážně?« ztuhla Alžběta. »Poslyš, co ti to vlastně ve vesnici ukázala?«

»Ukázala jsem jí tohle,« řekla Maardoi. Natáhla ruku, zavířilo to – a na dlani dítěte ležel další oranžový plod *supideg*, stejný jako ten první.

»Teď už je to jedno. Aspoň si vezmi, supideg je moc dobrý,« podala jej Alžbětě.

»To se mi snad jen zdá,« vydechla Alžběta. Její trochu pobavený, trochu shovívavý úsměv zmizel jako když sfoukne svíčku. Pozemšťanka se teď na dívku zahleděla úplně jinými očima.

»No vidíš!« řekla Kamila. »Ženeme se za čaroději do města – a oni jsou ve vesnici.«

»Kdo vám řekl, že čarodějové žijí ve městě?« podívala se střídavě na jednu a pak na druhou Maardoi. »Co by tam dělali? Každý přece ví, že by je lidé zabili?«

»Zabili? Ale proč?«

»To je otázka!« odfrkla si dívka. »Nás čaroděje přece nikdo nemá rád.«

\*\*\*\*\*

# Waterloo

Na skále věčně zůstat nemohly. Chvíli se dohadovaly co dál, přibraly do diskuse i dívku Maardoi. Jednak byla zdejší a navíc – její nevysvětlitelné schopnosti obě pozemšťanky velice přitahovaly. To dítě před jejich očima nepopíratelně čarovalo – jinak se to nedalo nazvat. Tato skutečnost samozřejmě zasadila jejich vědecky založenému sebevědomí pořádnou ránu.

»Co budeme dělat?« vydechla Kamila otázku, která trápila všechny tři stejně palčivě.

»Zůstat tady na skále nemůžeme,« řekla Alžběta. Taková samozřejmá pravda ovšem vyvolala všeobecný úsměv a trochu pozvedla skleslou náladu, ačkoliv nic neřešila.

»Mohly bychom vyhledat čaroděje Zobelna,« navrhla Kamila. »Maardoi ví, kde bydlí. Teď už nám to snad můžeš prozradit, nebo ne?« obrátila se na dívku.

Ta se ale rozplakala a přiznala, že nic neví. Její čarodějný přítel jí nikdy neřekl, kde by ho mohla hledat a ona sama za ním nikdy nebyla.

»Tvrdila jsi mi, že to víš!« vyčítala jí Kamila. »A že nelžeš!«

»Říkala jsem jen, že vám to neřeknu,« bránila se Maardoi. »Neříkala jsem, že to vím. Vždycky se zjevoval znenadání, naučil mě pár kouzel a zase zmizel, ani nevím kam... Jsem přece čarodějka, mohl mi to prozradit, ale neřekl mi to. Bral mě občas na výlety s drakem, ale nikdy jsem nebyla u něho doma.«

»Učil tě kouzla?« zpozorněla Alžběta.

»Ovšem,« přikývla holčička. »On jich umí – to byste se divily! A jaká!«

»A jak tě to učil?« vyzvíдалa Alžběta. »Mohla bys nás také nějakým kouzlům naučit?«

»To je přece jednoduché,« rozjasnila se dívka. »Když něco chceš, musíš hlavně znát, jak se to správně jmenuje. Když mám chuť třeba na *supideg*, nastavím ruku a přeji si, aby se objevil, stačí vyslovit to jen v duchu. A on se tam objeví. Takhle! **Přeji si supideg!**«

Další oranžový plod. Maardoi jej podala Kamile, protože Alžběta stále držela v ruce ten první, stvořený před chvílí. Pak nad rukou dívky zavířil podivný sníh potřetí a objevil se třetí.

»Tak je aspoň ochutnejte,« pobídla své nové přítelkyně.

Zamyšleně snědly každá svůj plod. Chutnal výborně, trochu jako jablko, trochu jako broskev. Neměl ani jádra, ani pecku – jen měkkou, šťavnatou dužinu.

Alžběta zamyšleně natáhla ruku před sebe a chvíli ji tak držela. Pak ji spustila dolů.

»Přeji si ten... ten *supideg* velice intenzívně, ale nic se neobjevilo,« řekla po chvíli.

»To prostě znamená, že nejsi čarodějka, nic víc,« pokrčila rameny dívka. »Kdo není čaroděj, tomu kouzla nejdou. Náš čaroděj je pryč na světě už málo.«

»Ale jak to? Proč ty jsi čarodějka a umíš vytvářet takové dobroty a já ne?«

»To nevím,« pokrčila dívka rameny. »Ale vždyť ty umíš jiná kouzla než já. Umíš léčit! To také není špatné, věř mi. Lidi by tě měli rádi.«

»Dneska by nás všechny tři klidně zabili,« vzdychla si Alžběta.

»To kvůli mě,« sklopila hlavu dívka. »Nebýt mě, určitě by tě nechali naživu. Ale když se vrhli na mě, nevím... možná byste to odnesly i vy.«

»Proč se na tebe vrhli?« naléhala opět Kamila. »Což nejsi z této vesnice? Dosud jsi tu klidně žila – a najednou by tě měli zabít? To pořád nechápu.«

»Já jsem až do dneška nikdy před lidmi nečarovala,« řekla Maardoi smutně. »Zobel říkal, že mě lidi zabijí, když někdy něco před nimi vyčaruji. Směla jsem čarovat jen před ním, když mě učil, nebo o samotě. Anebo – anebo před jinými čaroději. Ani nevíte, jak jsem se těšila, že jste taky čarodějky...«

»Takže jsi dnes čarovala proti jeho zakazu?« došlo Kamile.

»Už ráno... byla to moje chyba,« rozplakala se dívka. »Nedávala jsem dost pozor. Ten chlap... Uргуun, mě sledoval, když jsem si chtěla o samotě vyčarovat *supideg*, mám je moc ráda. Že i vám chutnají? Chytil mě za ruku a musela jsem mu také něco vyčarovat, aby mě na místě

nepodřezal. Vyčarovala jsem mu raději co chtěl, ani unést to nemohl... on není z naší vesnice, ani ti ostatní, co vás chtěli zabít. Proto jsem chtěla být co nejbliž u vás, vás měli dodneška všichni rádi, i ti, co nejsou zdejší, ale oni si pak asi mysleli, že jste čarodějky jako já a málem by i vás... řekněte, že jste jiné?»

»Jsme jiné,« vzdychla si Kamila. »Ale neumím si představit, že bychom o tom přesvědčily ty lidi. Po tomhle se tam ani my dvě neodvážíme znovu ukázat.«

»Ale – já tam mám pacienty!« trhla sebou Alžběta. »Ten chlap s rozpadlými plícemi asi zemře, když ho nebudu ošetřovat! A ta žena s gangrénou? Dostali první ošetření, to nanejvýš zastavilo příčinu, ale bez dalšího léčení velkou naději na úplné uzdravení nemají.«

»Nemáme na vybranou,« rozhodla po chvílce Kamila. »Vrátíme se do kapsle, tam snad nějakou dobu vydržíme. Do zimy si naděláme zásoby, abychom nezemřely hladu. S léčením je konec – bude to především jejich škoda. A jestli se Maardoi nemůže vrátit domů, vezmeme ji tam s sebou.«

»Mohly bychom jít naopak někam dál,« navrhla nesměle Alžběta. »Jistě bychom se někde uchytily. Tady je všude plno nemocných, kteří potřebují pomoc. Ty bys opravdu chtěla někam zalézt – jako sysel?«

Kamila zavrtěla hlavou.

»Alžběto, pochop, především musíme mít zajištěnou ústupovou cestu. Sama jsi prve na tom trvala, ne? Na jaře bychom se mohly vypravit někam daleko a ty bys začala znovu léčit, ale teď to nemá smysl! Pomohlo by tvým nemocným, kdybys byla mrtvá?«

»Vy máte kam jít?« podívala se na ně Maardoi s nadějí.

»Ano, ty naše čarodějko!« pohládila ji Kamila po hlavě. »Máme v horách dům, vrátíme se tam. A jestli chceš, můžeš jít s námi. Nevyženeme tě, ani ti neublížíme.«

»Vezmete-li mě s sebou, budu vám sloužit,« řekla Maardoi procítěně, ale současně smutně. »Se mnou se nemusíte bát hladu, jistě vám budu užitečná.«

»Sloužit?« zavrtěla hlavou Kamila. »To tedy ne, šotku! Pokud půjdeš s námi, budeme tam mít stejné slovo všechny tři. Ale musíme být zajištěné co nejlépe. Jistota je jistota.«

»Máš asi pravdu,« ustoupila Alžběta. »Dobrá, vrátíme se do hor. Snad budeme mít příště víc štěstí.«

\*\*\*\*\*

Rozhodly se vrátit – a Alžběta souhlasila i s návrhem Kamily přeletět první část cesty vzdušnou cestou.

»Pěšky bychom mohly padnout na ty fanatiky,« zdůvodňovala svůj návrh Kamila.

Dívky při útěku přišly o batohy, ale ty byly i tak prázdné. Kamila litovala jen elektrickou pilku. Byla sice také na elektřinu, ale dalo by se s ní řezat i později, až v ní dojdou baterie. Naštěstí Alžběta vytáhla pilku z kapsy. Po zkušenostech s přepadením, kdy jí pomohla zbavit se sítě, ji nosila pořád v kapse.

Přípravy k odletu byly jednoduché. Alžběta vzala k sobě malou Maardoi. Rozepnula svou pevnou bardžanskou bundu a dívka jí vyskočila na záda. Alžběta pak bundu zapnula a pečlivě utáhla dolní pásek. Bunda se změnila v pohodlnou kapsu a dívka z ní nemohla vypadnout, ani kdyby se vůbec nedržela. Jen hlavička jí nahoře koukala, podobně jako předtím jejímu Blucažgi. Zvířátko se samozřejmě usadilo na svém místě u Maardoi.

Postavily se a zapnuly sygyty. Zamířily zpět k horám, ale protože byly skoro pod vrcholem kopce, nemusely hned zamířit do výšky. Vodorovný let je energeticky nejméně náročný. Nejvíce energie je třeba na stoupání vzhůru, kdy musí baterie vydat práci odpovídající zvednutí břemene do příslušné výšky. Následoval let proti silnému větru. Sygyty měly pro optimalizaci režimu letu mikropočítače, vybavené možností předpovídat dolet při různých podmínkách. Počítač rovněž zajišťoval nezbytnou rezervu energie. Dobře to znala zejména Kamila – pojistka by zachytila pád z pětikilometrové výšky a to pro horolezce znamenalo záchranu při jakkoliv nešťastném pádu.

Letěly proto vodorovně, jako kdyby klouzaly po napnutém, neviditelném laně. Když se jim postavil do cesty hřeben, přes který nedávno cestovaly na hřbetě *foltů*, pozvolna se zvedly, ale jen o potřebných dvacet metrů a dál pokračovaly už v této nové výšce. Nepotřebovaly kopírovat terén, heslem se stalo doletět co nejdál. Do hor to měly odhadem přes padesát kilometrů, ale se značným převýšením, takže musely počítat s tím, že je až tam akumulátory nedonesou.

Přeletěly nejprve říčku, přes níž se brodily na hřbetech zvířat a brzy spatřily stranou vesnici, odkud je nedávno s takovou slávou vyprovázeli. Nezastavily se tu ale – kdoví, jak by se k nim vesničané zachovali, až by se dozvěděli, že mají s sebou skutečnou čarodějkou. Letěly dál k modravým horám na obzoru – byly čím dál jasnější, jak se k nim blížily.

Energie v akumulátorech ale ubývalo rychle. Zvláště Alžbětiny zásoby tály jako sníh v teplé místnosti. Nakonec Alžběta požádala Kamilu o přerušení letu.

»Přistaneme,« řekla nesmlouvavě. »Nemá cenu vybit baterie úplně. Do hor nedoletíme tak jako tak a kdoví zda se nám nebude hodit možnost jednou nebo dvakrát se vznést před nějakou zdejší šelmou.«

Dole pod nimi byla právě říčka, kterou už jednou spolu přeletěly v opačném směru. Teď letěly dobrých padesát metrů výše než prve, ale proti nim byl povlnný svah, vyšší než jejich současná letová hladina.

Letěly pořád vodorovně, ale už zpomalovaly rychlost na minimum. Dopadly na svah sotva dva metry od sebe. Vypnuly ihned vznášecí sílu a postavily se.

»Pojď dolů, Maardoi,« vyzvala dívku Alžběta a rozepnula bundu. Dívka sklouzla na zem rychle jako lasička.

»To bylo krásné!« rozplývala se nadšením. »Letěly jste tak... tak jemně! Bylo to mnohem lepší než let na draku!«

Kamila se jen usmívala. Ne že by dívence nevěřila, ani ji nenapadlo o něčem pochybovat, byť by to vypadalo jakkoliv divoce. Vždyť i dvounozí *folti*, používání jen jako jízdní zvířata, měli křídla a mohli by létat, byť možná neohrabaně a jen bez zátěže. Proč by tu někde nemohli být i větší létající tvorové, schopní unést člověka?

Ale čarodějně holčičce se létání na náramenních sygytech líbilo víc než na draku a Kamila byla ráda, že jí aspoň trochu udělali radost. Bylo to poprvé od kvapného útěku z vesnice, co se čarodějná dívka usmála.

\*\*\*\*\*

Vyšplhaly na hřeben a pěšky postupovaly po pláni. Pozemšťanky se ani nesnažily skrývat. O svých zálesáckých kvalitách neměly iluze. I kdyby se snažily postupovat skrytě, pozornosti přírodních lidí by neunikly a jenom by vzbudily jejich podezření.

Někde tu měla být vesnice, kde prožily skoro půl roku v krásné pohodě a souladu s jejími obyvateli. Cestou se na chvíli zastavily a Alžběta nesměle navrhla, aby se tam spolu podívaly. Kamila nebyla proti, ale Maardoi prohlásila, že je jejich předchozí pověst nezachrán, jakmile se vesničané dozvědí, že udržují dobré vztahy s čarodějkou.

»Máš asi pravdu,« souhlasila nakonec Alžběta. »My se ve zdejších lidech nevyznáme tak dobře jako ty. Kdoví jaké nepříjemné překvapení by nás tam potkalo. Ale to ti povídám, kdybys upozorovala nějaké nebezpečí, křikni a ihned nejbližší z nás vyskoč na záda. My se s tebou vzneseme do výšky, rozumíš? A kdyby některá z nás vykřikla, nemeškej, rychle k ní a už abys jí byla na zádech.«

Kráčely dál po stezce a vesnici zanechaly po levé straně. Pozemšťanky si obě jen vzdychly, když na okamžik zahlédly vršky bílých homolí, ale neobrátily se tam déle než na krátký pohled. Možná by se tam přece jen měly zastavit. Starý náčelník Barogon byl přece takový rozumný... Rozhodly se ale nejprve vyhledat bezpečný úkryt. S tou vidinou Alžběta nenaléhala, aby si ihned nabily akumulátory pomocí *isúnu* a B-paliva. Měla u sebe už jen jednu lahvičku, dlouho by to trvalo a kromě toho, škoda paliva. V kapsli si nabijí sygyty naplno a do vsi se vrátí vzduchem.

Už je čekala jen cesta lesem ke skalnímu kaňonu a šplhání do hor. Musely být opatrné, v lese žilo dost záhadných tvorů. Šelmy **hruí** i jejich obrovské vražedné drápy byly pro ně ze všech nejméně nebezpečné, když proti nim Alžběta jednou našla obranu. Mohlo tam ale být i mnoho jiných, stejně nebezpečných zvířat.

Cesta nebyla klikatá, ale nevedla ani jako podle pravítka. Dokud se táhla hustým špalírem obrovských stromů, nebyl vidět obzor a dívky neměly ponětí, jak daleko ještě půjdou. Neustále přitom stoupala a pochod byl čím dál tím víc unavující. Konečně dívky spatřily její konec. Za povlovnou zatačkou se před nimi vynořila známá skalní stěna s nepříliš širokým kamenným kaňonem.

»Před tou skálou uhneme doprava,« utěšovala Alžběta velice unavenou Maardoi. »Hned za vodopádem půjdeme pořád nahoru, až uvidíš náš dům. Už to není daleko.«

Unavená dívka ale šlapala srdnatě a ani slovem si nepostěžovala. Krátkou zastávku na ukázání směru přivítala s nadšením – zejména proto, že se cíl jejich putování jevil na dosah.

Za nimi se ozval dusot mnoha párů nohou a všechny ihned nastražily pozornost. Přijížděla k nim větší skupinka jezdců na velkých, vytrvalých pštoso-netopýrech **foltech**. Pozemšťanky si připravily sygyty a Maardoi se sama přitočila na dosah ruky k Alžbětě.

»Je to obyčejná karavana,« řekla Alžběta ulehčeně, když si jezdce chvíli prohlížela. »Stačí uhnout jim s cesty.«

Kamila byla téhož mínění a také si oddechla. Na hřbetech jízdních zvířat seděli muži, oblečení do dlouhých šedivých plášťů. Zvířat bylo osm, mužů jen šest. Dvě zvířata, vedená jako obvykle na dlouhém provaze, nesla náklad. Skupinka přijížděla rychle, ale ne tryskem. Nezdálo se, že pronásledují čarodějky. Žádný z těch mužů nebyl zrádný Urguun.

Všechny tři se proto odklídily s cesty až na její okraj. Kamila i Alžběta ostražitě prohlížely mezery v hustém křoví, lemujícím cestu. Bylo by nepříjemné, kdyby se na ně právě teď a právě odtud něco vyřítilo. Maardoi naopak stále sledovala přijíždějící jezdce.

Karavana trochu zpomalila. Vypadalo to, jako by i jezdci zaváhali, ale pak zřejmě poznali, že budou muset projet jen kolem tří osamělých dívek a opět přidali.

Když se ozval jekot malé Maardoi, bylo už pozdě.

Muži se v těsné blízkosti dívek vztyčili a skočili na ně rovnou ze hřbetů svých zvířat. Jeden dopadl přímo na Alžbětu, druhý na Kamilu a srazili je k zemi. Třetí doskočil těsně vedle Maardoi, protože ta jako jediná nezůstala stát na místě a vrhla se po hlavě do křoví na kraji lesa. Ale ani ona by neunikla. Chlap ji dohonil a popadl za vlasy, ale náhle zařval bolestí a dítě pustil. Maardoi zmizela v zelené stěně pralesa a ta se za ní beze stopy zavřela.

Muž ji nepronásledoval. Místo aby v hustém porostu marně honil dítě, křičel bolestí a točil se dokola. Ale to už skákali ze svých zvířat další. Bylo vidět, že tak útočit dovedou. V okamžiku drželo obě dívky několik silných rukou a znemožnily jim jakoukoliv obranu. Sygyty je tentokrát nemohly zachránit – bylo jisté, že váhu, představovanou tolika silnými muži, ani nemohou unést.

»Výborně, chlapi!« rozhlédl se muž, na jehož plášti bylo několik zlatě se lesknoucích ozdob a podle všech známek byl náčelníkem tlupy. Alžběta pod ním ležela naznak; klečel na ní a koleno jí tiskl ruce k zemi. Měl docela pěkný oválný obličej, jiskrné černé oči, krátké černé vlasy, zastřižené vousy kolem úst, na bradě a pod nosem. Nevypadal ani jako nebezpečný barbar – kdyby jí nedržel pod krkem dlouhý, ostrý nůž.

Na odpor neměla ani pomyšlení – ostatně nemohla pohnout ani rukama, ani nohama. Za nohy ji pevně drželi další dva. Koutkem oka spatřila, že ani Kamile se nevede lépe. Ležela také naznak jako ona, jeden muž ji držel za nohy, další klečel na ní a stejně tak ji ohrožoval nožem. Francouzka měla pevně sevřená oční víčka, zřejmě už očekávala jen smrtící ránu.

»Co blázníte?« vykřikla Alžběta. »Nechte nás!«

»Zmlkni! Ještě cekneš – a uvidíš!« Chlap zasyčel jako had a přejel Alžbětě po hrdle ostřím nože. Nezranil ji, ale jako výstraha to stačilo. I Alžběta zavřela oči a držela je křečovitě sevřené.

Pak se vedle ní ozvaly podivné kovově znějící rány. Když opatrně pootevřela oči, spatřila, jak na dosah od ní zatlouká jeden z mužů do měkké hlíny na kraji stezky jakousi nepřiliš dlouhou tyč. Brzy poznala, k čemu to bude. Muž ji uchopil za ruku, zručně jí na zápěstí navlékl smyčku z tenkého koženého řemínku a než se nadála, měla ruku pevně připoutanou ke kůlu, zaraženému do země. Totéž se vzápětí stalo i na druhé straně. Ležela teď na zemi naznak, obě ruce napnuté do stran a pevně připoutané ke kůlům. Nemohla se pohnout, ani když ji muži pustili a ten, který na ní dosud klečel, pomalu vstal.

Všichni se ale nejprve věnovali svému druhovi, který neustále křičel bolestí. Vousatý chlap vytáhl nůž a rozřízl svému kamarádovi ruku, pak se k ní sklonil a hned začal kolem sebe plivat krev. Alžběta ani Kamila nechápaly, že týraný proti svému mučiteli vůbec nic nepodnikl.

Nakonec vytáhli kožený měch a muž, pořád s bolestným sykáním, se zhluboka napil.

»Kdo mohl tušit, že ta malá ještěrka má čvožacha?« vybuchl bolestí. »Vždyť se tady nikde nevyskytuje!«

»Buď rád, že to byla jen ruka,« řekl druhý. »A že to s tím Daouwir umí!«

»A co ty dvě?« napadlo dalšího.

»Uvidíme!« řekl velitel úsečně. Navlékl si na jednu ruku koženou rukavici a opatrně se sklonil k Alžbětě. V holé ruce držel připravený nůž, druhou rukou jí pomalu přejížděl po celém těle. Neměla mu kam uhnout a musela mu to strpět, jen se zachvěla bezmocným odporem, když jí s neskrývaným potěšením sahal na řadra. Nebyl to ale jeho hlavní cíl. V pravé boční kapse bardžanské bundy jí brzy nahmatal plastikovou láhev s B-palivem. Vytáhl ji, zběžně prohlédl a otevřel, ale když si přičichl, hned ji velikým obloukem odhodil do houští. Tekutina uvnitř se samozřejmě pít nedala a neměla pro něho cenu. Alžběta si začala vyčítat, že měla palivo raději spotřebovat, než aby se teď zbůhdarma vylilo, aspoň by měly pořádně nabitě akumulátory – ale pozdě honit bycha.

Při hledání si barbar naštěstí vůbec nevšiml náramenních sygytů ani náramkového komunikátoru. Šlo mu o něco jiného – a brzy uslyšela, co vlastně hledal.

»Bylo to velice snadné!« prohlásil spokojeně. »Neměla ani ochránce, ani nůž, ba ani malou dýku. Ta by nám neuškodila!«

Samozřejmě neobjevil kapesní nožik, ale ten měla Alžběta v zadní kapse u kalhot.

»Tahle je nějaká mrňavá,« ohodnotil jeden z chlapů Kamilu. »Žádná škoda, že nám ta nejmenší ještěrka utekla. Moc mladé dlouho nevydrží, nic bychom za ni nedostali. Kdoví, jestli budou chtít tuhle.«

»Neměj obavy, s tou si jistě budou vědět rady,« ujistil ho se smíchem druhý. »V Drinuzu mají i mladší.«

»Tahle také vypadá podivně,« ukazoval pochybovačně další muž na Alžbětu. »Má takové *plesnivé* vlasy...«

»Nevadí,« rozhodl náčelník. »Zato je větší a macatější. Ostatně, kdyby se zdálo, že si ji kvůli té barvě nikdo nekoupí, můžeme jí vlasy nabarvit u barvíře.«

»Ani ta druhá nemá u sebe zbraň!« ozval se další muž, když právě tak opatrně prohledal vzpouzející se Kamilu. Nechtěla si to nechat líbit, ale mohla se kroutit jak chtěla, nebylo jí to nic platné. Ani on u ní neobjevil nůž, stejně jako náčelník u Alžběty. Možná by si jej nevšiml, ani kdyby jej v její kapse nahmatal. Zřejmě o existenci zavíracích nožů nevěděli – i když Alžbětin by se jako zbraň nedal použít vůbec a Kamilin také jen stěží.

»To je mi divné,« přemýšlel náčelník. »Dvě osamělé bezbranné ženské s malou holkou... Jeden čvožach by je přece nespasil. Podívejte se raději, jestli k nim nepatří nějaká větší družina!«

Dva muži nasedli na zvířata a rychle odjeli; jeden zamířil do úzkého kaňonu, druhý zpátky. Za malou chvíli přijeli oba nazpět, seskočili a ohlásili, že nikdo v okolí není.

»Ale co, tím lépe pro nás,« prohlásil spokojeně náčelník. »Myslím, že barva vlasů nebude rozhodovat. Hlavně že jsou mladé a vypadají zdravě.«

»Za tak prvotřídní zboží dostaneme v kterémkoliv nevěstinci dobrou cenu,« dodal další.

Otrokáři, uvědomila si Alžběta. A my jsme si myslely, že to je obyčejná karavana! Zkusila se nenápadně vzepřít rukama a vytrhnout kůly z měkkého písku, ale držely pevněji než čekala. Napadlo ji ale, že to není tak zoufalé, jak to vypadalo zpočátku. Přepadli je naprosto nečekaně, ale pokud je chtějí prodat, neublíží jim, to by pro ně ztratily cenu. Bylo přece jen povzbuzující vědět, že jim aspoň nehrozí jistá smrt. Nedá se nic dělat, řekla si, musíme počkat. Přece nás tu nenechají věčně ležet přivázané. Byla si jistá, že pozornost otrokářů ochabne a pak se jim určitě naskytne vhodná příležitost k útěku. Nechali jim i létací sygyty; ani ve snu je nenapadlo, k čemu jsou dobré. Získala tak opět naději a začala se utěšovat, že to snad přece jen dopadne dobře.

Brzy se ale ukázalo, že jim nehrozí jen okamžité zabití. Chlapi se nemohli dohodnout na jejich věku a náčelník prohlásil, že to tedy zjistí. Nejprve přistoupil k Alžbětě. Svůj velký lesklý nůž jí hrozivě namířil do obličeje a nohou jí ze strany bezohledně přišlápl k zemi vlasy. Vykřikla bolestí a rázem měla oči plné slz. Měla pocit, že jí rve vlasy i s kůží, jak ji to tahalo. Musela zaklonit hlavu dozadu a nemohla jí pohnout ani o milimetr. Na okamžik jí s hrůzou blesklo hlavou, že má nekryté hrdlo doslova vystavené jeho noži a že by ji mohl jediným pohybem podříznout jako dobytče na porážce.

Naštěstí to neměl v úmyslu.

»Ukaž zuby, ženská!« poručil a začal ostrou špici pomalu, neúprosně přibližovat k jejím rtům, až se jí zdálo, že jí je probodne. Neměla jinou možnost než splnit ten podivný rozkaz a otevřít ústa.

Chvilí jí zblízka nahlížel dovnitř a oťukával jí dlouhým nožem postupně zuby. Bylo jí všelijak. Zrudla, jako kdyby ji přistihli při něčem špatném. Polévalo ji současně horko i mráz. Kdyby si to rozmyslil, mohl by ji jedním bodnutím zabít. Neudělal to, ale nemohla si pomoci, pocítila k němu bezmocnou, hořkou nenávist. Choval se k ní urážlivě, jako by ani nebyla člověk.

Konečně s touto ponižující prohlídkou skončil. Pak přešel naproti ke Kamile. Měla vlasy kratší než Alžběta, nemohl jí je přišlápnout, ale sklonil se k ní a rukama jí vjel do vlasů tak hrubě, že se ani ona nemohla pohnout. I ona musela pod hrozbou nože otevřít ústa a nechat si podrobit pečlivému zkoumání zuby, ačkoli se také červenala ponížením. Náčelník se pak mlčky vrátil k ostatním.

»Jak jsem říkal,« oznámil jim spokojeně, »jsou obě mladé, v nejlepším věku, mají dokonce ještě všechny zuby.«

»Takové jsou nejdražší,« přitakal mu další.

Alžbětě hořely tváře. Opravdu, posuzují je jako zvířata – podle zubů! Také Kamila se tvářila, jakoby právě kousla do citrónu. V životě jim nikdo nedal najevo takové pohrdání. Až tihle barbaři – kdoví zda vůbec dovedou číst a psát!

»Co kdybychom si teď s nimi trochu užili sami?« napadlo jednoho. »Tady za to aspoň nebudeme platit!«

»Dobrý nápad!« přidal se druhý. »Zamlouvám si tu menší!«

Alžběta strnula. Tak přece za tu rekreaci zaplatíme, napadlo ji. Když viděla ty hrubé tváře, obešla ji hrůza. Bylo jich šest – žádná legrace! Maně si vzpomínala, že se to kdysi dělo i mezi barbary na Zemi.

»Beze všeho, chlapi, ale až za průsmykem!« rozhodl rázně velitel. »Ta nejmenší má přece čvožacha! Kdo dá hlavu za to, že ho na nás nepoštvě?«

»Na šest chlapů si jeden čvožach netroufne!« opáčil první sebevědomě. »Tak pitomí zase nejsou. Rozsekali bychom ho na kusy!«

»Ale za chvíli se setmí a dobře víte, že ty bestie útočí v noci s výhodou! Koho d'obne do krku, má hned problém! Máte snad o to zájem?«

»No jo, pravda – tak raději až v lese za průsmykem?« podvolil se i ten nejžhavější. »Tady je to beztak moc na ráně!«

Chlapi se tedy obrátili k dívkám. Beze spěchu je odvázáli od kůlů, ale obě přitom koženými řemínky pevně svázali, vhodili na jedno nákladní zvíře a přivázali k postrojům. Kůly z měkké hlíny vytrhali a uložili do vaku vedle pokořených dívek – možná je budou na nejbližší zastávce potřebovat. Několik minut poté celá karavana rychle klusala úzkým kaňonem napříč mezi dvěma strmými horami.

\*\*\*\*\*

## Nový domov

Projížděli už aspoň druhým kilometrem kaňonu, když se Alžběta trochu naklonila ke Kamile. Ta celou dobu tiše vzlykala, měla zavřené oči. Z přepadení si odnesla pořádnou modřinu pod levým okem, měla je opuchlé a skoro neviděla. Ani Alžbětě nebylo do zpěvu, ale sotva se během jízdy uklidnila, sotva jí z toho ponižujícího zážitku přestalo srdce divoce tlouci, začala se starat, co bude dál.

»Kamilo, nespí,« nabádala kamarádku šeptem.

»Copak spím?« opáčila také tak tiše.

»Natáhni ke mně ruce,« prosila ji Alžběta.

»Proč? Stejně to nemá smysl,« vzdychla si Kamila. »Pochopila jsi, co na nás chystají za tím průsmykem?«

»Prosím tě, nefňukej. To ještě přežijeme,« ujišťovala ji Alžběta. »Mohlo to dopadnout mnohem hůř.«

»Co horšího se nám mohlo ještě stát?« vzlykala Kamila. »Padnout na takové grázly!«

»Například nás mohli podřezat,« připomněla jí Alžběta. »Ne že by se mi líbilo, jak s námi nakládali, a už vůbec ne, co s námi zamýšlejí, ale obě jsme naživu a to je ze všeho nejdůležitější. Tohle je barbarská planeta, Kamilo, lidé se tu chovají jinak než u nás. Musíme to hlavně přežít. Možná se to bez nějakého šrámu neobejde, ale to víme už dlouho. Podej mi raději ruce, kam až dosáhneš, nejlépe když mi je dáš před pusou. Nemíním trpně čekat na to, co na nás chystají.«

»Co chceš dělat?« zeptala se Kamila apaticky.

»Svázali nás jen koženými provazy. Já proti nim použiji silnější bakterie, umím je udělat. Osvobodíme se a uletíme jim na sygytech.«

»Ty bakterie jsi měla použít už proti těm chlapům!« vybuchla potichu Kamila. »Proč ses nebránila? Proč jsi je... Měla jsi k tomu dost času – s tou šelmou ti to trvalo pár vteřin!«

»Blázníš?« otřásla se Alžběta. »Cožpak jsem je mohla pro nic za nic zabít?«

»Pro nic za nic? Podívej se na ně, jsou to zločinci! Měla jsi je aspoň uspat! Tvrdila jsi mi, že to umíš! A i kdybys je zabila, tihle by si to zasloužili!«

»Nešlo to,« opáčila nešťastně Alžběta. »Uspávací bakterie jsou pomalejší než útočné **enzody** a navíc bych si je musela připravovat dlouho předem. A prosím tě, nechtěj po mně, abych zabila člověka, i když je to zločinec. Bardžan by člověka nezabil nikdy. Bardžanka sice nejsem a kdyby nám hrozila smrt, možná bych v sebeobraně použila i enzody, ale oni nás zabít nechtěli. Já tě chápu, ale na druhé straně jsem lékařka a vážně jsem neměla dostatečný důvod k vraždě.«

»Ale – to si s námi budou dělat, co se jim zachce? Nedošlo ti ještě, co od nás chtějí?«

»Nemohu použít víc, než co mi dovolí svědomí,« rozhodla Alžběta. »Navíc by ty útočné bakterie mohly zabít i tebe, nemáš proti nim imunitu. Umíš si představit, jak jsou agresivní? Bakterie účinné proti šelmě ti neuškodí, ale tohle jsou lidé jako my! Kdybych je nakazila, ještě půl minuty se to neprojeví a stačilo by, aby se tě v té době některý z nich dotkl – a rozpadla by ses mi před očima jako ta šelma! To jsi přece viděla, ne?«

Kamila na to neřekla nic, ale aspoň přestala vyčítat.

Alžběta se ke svým rukám nedostala, měla je přivázané až ke kotníkům nohou, ale když se trochu zavlnila, ocitly se ruce její kamarádky přímo před jejími ústy. Kamarádce na kožená pouta zblízka plivla trochu slin, smíchaných s čímsi, co jí na jazyk přidalo chapadlo agisarů. Nedbala ani odporu hnilobné chuti, kterou to mělo.

V první chvíli se nic nedělo. Kamila napnula svaly, ale řemínky držely pevně. Opět upadla do chmurné nálady a s ní do apatie. Z toho, co zaslechly, si nemohly dělat o záměrech otrokářů nejmenší iluze. Zvírátko malé Maardoi je zřejmě donutilo své úmysly odložit, ale jen než budou mimo dosah. Co by je čekalo za průsmykem – raději nemyslet!

»Zkus to teď,« zašeptala Alžběta asi po minutě.

Kamila trhla rukama a řemínky praskly. Hned ukázala osvobozené ruce Alžbětě.

»Zkus dostat bakterie na moje pouta a sobě na nohy,« poprosila ji Alžběta. »Dám ti je jazykem na prsty.«

»Fuj – to snad ne!« odtáhla se Kamila. »Sahat na takový hnus?«

»Já je mám i na jazyku,« vyčetla jí Alžběta. »Je to hnus, ale neboj se, člověku neublíží.«

Kamila se otrásla, ale přemohla se a přistrčila ruku Alžbětě k ústům. Ta jí na konečky prstů vyplivla chomáček slin a kamarádka jí je namazala na kožené řemínky pout. Hned si ale štitivě otřela prsty do svetru.

»Zničila sis svetr!« upozornila ji Alžběta. »Když už si musíš ruce o něco otřít, udělej to o jejich zboží a postroje. Když jim něco poničíme, bude jim to patřit.«

Kamila ji ihned ochotně poslechla. Během další minuty popraskaly zrosolovatělé řemínky i na Alžbětinih rukou. Pak už to šlo mnohem rychleji.

»Máš v pořádku sygyty?« sykla Alžběta na Kamilu.

»Ještě že nám je nevzali,« šeptla Kamila.

»To je dobře,« řekla Alžběta tiše. »Já mám ale skoro vybité baterie!«

Kdyby jim ti chlapi sebrali létací nárameníky, sebrali by jim i možnost útěku. Musela by je pak zneškodnit spavou nemocí, ale to teď nebylo nutné. Nechali jim všechno co měly na sobě – beztoho je počítali za svou kořist i se vším všudy.

Alžběta i Kamila rychle nanášely konečky prstů agresivní bakterie na řemínky, jimiž je přivázali k postrojům zvířete, ale i na postroje, na pytle a měchy se zbožím. Čím větší paseku za sebou zanechají, tím méně možností k pronásledování budou ti barbaři mít. Byla to od nich aspoň nepatrná odplata za způsobená příkoří.

Karavana zatím zpomalila. Skalní trhlina se poněkud rozšířila, ale o několik desítek metrů dál bylo vidět, že pokračuje stejně úzkým průchodem. Bylo už šero, nastal večer a tady mezi skalami byla tma dvojnásob. Chlapi jeli opatrně, nože v rukou, snadno by se jistě překvapit nenechali.

V té chvíli praskly popruhy postrojů a náklad začal zprvu po jednotlivých pytlích, pak už jako vodopád padat na zem. Pytle se ve vzduchu nebo nejpozději po dopadu na zem trhaly na kusy a všechno se z nich sypalo. Současně se zajaté dívky narovnaly a odrazily od rozpadajícího se sedla. Muži se ohlédli, ale spatřili jen, jak se jejich kořist vznáší podél téměř kolmé skalní stěny vzhůru. Začali klít. Nastal zmatek.

»Kamilo, neleť už výš, prosím tě!« zavolala náhle na svou kamarádku Alžběta, letící dole. »Musíme vodorovně, po vrstevnici! Mám prázdné akumulátory, blokuje se mi první pojistka!«

První pojistka nedovoluje další stoupání, jen nepřiliš dlouhý vodorovný let. Až poklesne zásoba energie pod další hranici, druhá pojistka způsobí, že nárameníky zamíří automaticky k zemi. V situaci obou dívek by to znamenalo katastrofu – pěšky by jízdám zvířatům neunikly.

Kamila se ihned snesla k Alžbětě.

»Podej mi ruku,« křikla nepřiliš hlasitě. »Zbylo mi víc energie, dlouho jsi nesla tu malou... Udržuj jen výšku, potáhnu tě.«

Rozletěly se průsmykem vodorovně. Uslyšely sice zasvištění a dokonce spatřily šíp, vyslaný očividně za nimi, ale proletěl hluboko dole. Na pohyblivý a vznášející se cíl otrokáři zřejmě nikdy nestříleli. Horší bylo, že bandité nechali náklad nákladem, otočili zvířata a začali dívky pronásledovat. Jako kdyby věděli, že mají málo energie pro útěk směrem vzhůru.

Kamila vpředu táhla za obě a Alžběta nervózně pozorovala, jak v akumulátorech ubývá i při nejúspornějším režimu napětí. Vzhledem k tomu, že její nárameníky jenom vyrovnávaly její váhu a pohyb vpřed obstarávala Kamila, ubývalo energie pomalu. Ale ubývalo.

Naštěstí brzy prolétly poslední zatáčku průsmyku a byly ze skal venku. Dole ještě bylo znát místo, kde je ti raubíři přepadli. Na zemi ležely i některé jejich věci; nemohly ale ztrácet ani okamžik času a ani metr výšky. Zabočily vlevo a pokračovaly podél vrstevnice dál, až za dalším

skalnatým výběžkem dorazily k nevelkému vodopádu. Musel to být potok pramenící na pláni v horách, u jejich **uiku**. Přistály na skalní stěně za vodopádem a začaly šplhat vzhůru.

Alžbětiny nárameníky po vypnutí vznášivé síly ihned přešly do **režimu druhé pojistky**. Znamenalo to, že by ji teď mohly zachránit jedině v případě pádu, nedovolovaly ale už ani metr vodorovného letu. Alžběta měla sice v boční kapse bardžanské bundy svůj katalyzační vak **isún**, ale chybělo jí palivo a hlavně, na nabíjení akumulátorů nebyl čas.

Také Kamila vypnula sygyty. Alžběta ji následovala seč mohla. Za sebou uslyšely zlostný křik otrokářů. Zřejmě právě vyjeli z kaňonu, ale nevěděli kudy dál. Dívky začaly šplhat do svahu ze všech sil, jako kdyby jim otrokáři byli v patách.

»Snad to vzdají,« tiše zašeptala Alžběta ke Kamile. »V tom hustém lese bychom jim zmizely beze stop.«

»Kdyby se rozdělili a jedna dvojice se vydala za námi, mohli by si nás i v tomhle šeru všimnout,« nesouhlasila s ní Kamila. »Máme příliš malý náskok, než aby nám vystačil až do bezpečí **uiku**. Nepochybuj, že jsou ti chlapi hbitější a vytrénovanější! Kdyby začali lézt nahoru za námi, začneme po nich házet kamení, i kdyby jim měl některý rozbít hlavu. Teď nejsi lékařka, ale kořist, které jde o krk! Kdyby něco, budeš házet taky, rozumíš?«

Pomáhaly si navzájem přelézat skalní stupně, ale po celou dobu už nepromluvíly ani slovo. Ostatně by to ani nešlo, obě byly zadýchané, jak usilovně šplhaly po svahu vzhůru. Kamila se nešťastně smekla po kameni porostlém lišejníkem, ale opět vyskočila a nevěnovala pozornost rozbitým kolenům, ačkoliv se jí obě ihned zalila krví. Strach byl silnější než bolest.

Až nahoře na kraji údolíčka mezi strmými štíty řekla Alžběta zadýchaně:

»Nejdříve ze všeho dáme nabít akumulátory. Pak se přestrojíme a až budou akumulátory plné, musíme se vrátit dolů pro Maardoi.«

»Vidíš – a já na ni úplně zapomněla,« vyčítala si Kamila.

Holčička zmizela v lese, ale co s ní bylo dál, nevěděly. Alžběta byla odhodlaná letět zpátky a přivolat ji, pokud už není pozdě. Pořád měly naději, že se přírodní dítě v lese neztratí a nedá se ani chytit lidmi, ani sežrat zvěří.

Konečně doběhly bez dechu ke kapsli uiku. Až nahoře si trochu oddechly. Zdálo se, že je všechno v nejlepším pořádku. Pancéřové dveře byly zavřené a pod nimi se o těleso kontejneru opíral žebřík, neuměle vyrobený ze slabých tyčí.

»Sezame, otevři se!« vykřikla Kamila tlumeně do mikrofonu svého komunikátoru.

Ozvalo se slabé syčení, široké dveře se pomalu odsunuly stranou a jako vždy narazily do skály, až to zaskřípalo.

»Já jsem věděla, že jsem tu dobře!« ozval se v té chvíli šťastný dětský hlásek.

V šeru pod osobním přepravním kontejnerem se ze stínu vylouplo děvčátko.

»Maardoi!« vykřikla Alžběta. Také Kamila se k ní přidala a brzy je dívka objímala obě najednou.

»Už jsem pro vás brečela,« přiznala se holčička. »Byli na vás zlí, vidíte? Vylezla jsem na strom a všechno jsem viděla, ale nemohla bych vám pomoci. Blučžgi by na ty bandity letěl, ale nedovolila jsem mu to, zabili by mi ho. Naštěstí ani vás nezabili. Řekla jsem si, že jim s vašimi kouzly určitě utečete a přijdete sem. Proto jsem tu na vás čekala.«

»Oba jsme tu čekali!« ozval se i Blučžgi.

Alžběta s Kamilou měly v té chvíli slzy na krajíčku. Jestli Maardoi viděla všechno, viděla i jejich ponížení... Nad nepřijemnými vzpomínkami ale převážily slzy radosti, že Maardoi žije a aspoň té se nic nestalo.

V minutě byly všechny tři uvnitř. Pneumatickému zavírání dveří už také docházel dech, ale dveře nakonec zaklaply do zámků a slibovaly jim poměrné bezpečí.

»Musíme se umýt,« prohlásila Kamila a strkala před sebou Maardoi k zadnímu baru, aby je neokukovala, jak byly pocuchané od otrokářů. Potřebovaly se dát do pořádku a vzpamatovat se.

V baru usadila dívku na židličku a vstrčila jí do ruky neveliký balíček.

»Vezmi si zatím sušenky. Strhni tu slupku, pod ní najdeš moc velkou dobrotu.«

Obě bar hned poté kvapně opustily, ale za dveřmi vzala Alžběta Kamila za rukáv.

»Počkej, nespěchej tak!«

»Teď hned se buď to umyji, nebo pozvracím,« řekla Kamila rezolutně. »Je mi z těch chlapů špatně, ty to nechápeš?«

»Počkej okamžik,« nedala se ovlivnit Alžběta. »Nejprve mi přenech všechno, co na tobě z těch chlapů zbylo. Stačilo by mi málo, pár šupinek kůže, uvázlé za nehty – máš toho u sebe určitě víc. Já to musím okamžitě prověřit.«

»To nemyslíš vážně!« zděsila se Kamila a obrátila se na kamarádku nevěřicně. Na levé oko skoro neviděla, tvář měla nateklou, nohy od krve – a Alžbětu zajímají ti raubíři?

»Myslím to vážně,« prohlásila Alžběta. »Potřebuji znát jejich zdravotní stav.«

»A nezdá se ti, že si dovoluješ trochu moc?« vyjela na ni najednou Kamila. »Už vím, že jsi do vědy zažraná, ale tohle je od tebe vyloženě nechutné! Kdo ti dal vůbec právo...«

»Když to chceš nutně vědět, dva z těch barbarů byli nakaženi,« přerušila ji Alžběta tiše. »Mají opravdu ošklivou nemoc – kdybych na to nepřišla, sama bych onemocněla. Kamilo, copak jsi neviděla, jak strašlivé nemoci mívají zdejší lidé? Pomůžeš mi, když tě snažně prosím, nebo počkáme, až co u tebe propukne? Uvědom si, jde mi především o tebe. Já se nemocí nebojím, ale dovedeš si představit, jak by ti bylo, kdyby nás dvě někdo rozdělil, nebo kdyby mě zabili a ty bys onemocněla? Tady ti nikdo jiný nepomůže! Pamatuj si, čím dřív tu nemoc zlikviduji, tím lépe! Nejraději ještě v zárodku. A navíc, mohu ti dát i nějaké trvale působící protilátky. Něco jako očkování. Tak co, poslechněš mě?«

Kamila zbledla jako papír.

»Promiň,« vysoukala ze sebe po chvíli suchým hrdlem. »To mě ani nenapadlo. Je mi z nich nanic, to snad pochopíš! Nikdy v životě si ke mně nikdo nic takového nedovolil.«

»Ano, já tě chápu,« řekla Alžběta vážně. »Nemusíš mi ani barvitě líčit jak ti je, také se nemohu dočkat až to ze sebe smyjeme, pokud se to vůbec dá smýt... Ale tady jde o víc než o to, co se nám stalo, jde o to, co by se teprve stát mohlo! A nejen za tím průsmekem, co tam na nás chystali, i později. V biologických otázkách se mnou budeš buď spolupracovat, nebo dopadneš špatně. V ostatním ti ustoupím, můžeš mít pravdu, ale v biologii jsem tu jediná autorita nejen z nás dvou, ale nejspíš celosvětově, věř mi! A bez důvěry to nejde!«

Pak ji vyšetřila na přítomnost nebezpečných cizích bakterií a přitom jí ošetřila zranění. Modřiny v obličejí se brzy začaly očividně ztrácet.

»Zjistila jsi něco?« zeptala se jí Kamila, když se pak umývaly. Alžběta nejprve vytvořila z kvasných bakterií účinnou očistnou pěnu, kterou pečlivě opláchly – nejspíš posledními zbytky vody z nádržky **uiku**.

»Bohužel ano,« přikývla po chvíli. »Nemusíš se bát, nám dvěma už nic nehrozí. Ale oni... oni budou chudáci... A nejspíš o tom ještě ani nevědí!«

»Cože? Ty bys je snad litovala? Ty grázly?« vybuchla Kamila hystericky.

»Máš možná pravdu,« povzdychla si Alžběta. »Koneckonců, způsobili si to nejspíš sami – a patří jim to. Ale řeknu ti, bude to pro ně strašlivý trest.«

»A víš aspoň, jak ta nemoc působí?« zeptala se Kamila už trochu mírněji.

»Dovedu si to představit,« odvětila tiše bioložka. »Trochu záleží i na jejich odolnosti a na dalších faktorech, ale mohu se mýlit leda při určení času – což nerozhoduje. Nejpozději do roka jim po celém těle začnou vyrážet ošklivé vředy a budou se rozrůstat. Brzy jim začnou odpadávat články prstů na ruku i na nohu, možná i dlaně, určitě přijdou i o měkké části obličejů jako je nos a uši. Při jejich úrovni léčení má všech šest před sebou nejvýš dva roky života. Mimochodem dost krutého.«

»Něco jako – malomocenství?« vydechla hrůzou Kamila.

»Ne *něco jako*... Já ani nevím, jak kdysi na Zemi lepra doopravdy vypadala, ostatně se tam dnes už nevyskytuje, zachovaly se jen obrázky – ale zdejší nemoc má podobné účinky. Když můžeme místní lidi nazývat lidmi, pak můžeme stejně tak dobře této nemoci říkat lepra, čili – malomocenství. Bez léčení je to příšerná nemoc!«

»A takovým bestiím jsme padly do rukou? Kdybys nebyla lékařka, byly bychom obě malomocné!« skoro vykřikla Kamila a opět se bezmocně rozvzlykala. Padla Alžbětě do náruče a ta vzala její hlavu do dlaní.

»Nebreč!« těšila ji. »Ničeho se neboj. Tady v uiku nám nikdo nemůže ublížit. Dokud jsem s tebou, žádných nemocí se nemusíš bát.«

Sama ale cítila v krku hořký kámen a věděla, že i ona má plné oči slz. Bezmoci – ale snad i soucitu s těmi barbary.

Když se navzájem utěšily, vybalily svá nevelká zavazadla a převlékly se do čistého. Část jejich oblečení vzala za své při přepadení, na Kamile se rozpadl i svetr, poničený hnilobnými bakteriemi. Alžběta měla pořád všechno co na sebe potřebovala – vracela se z dlouhodobého pobytu na vzdálené planetě, měla dostatečné zásoby oblečení. Oblékla si další čisté bardžanské kalhoty a zbývaly jí ještě jedny už trochu seprané, ale použitelné džíny. Zato Kamila měla v taštičce jen pár drobností. Alžběta by se s ní ochotně rozdělila, ale měly příliš odlišné velikosti. Věnovala jí alespoň kalhotky a elastický svetr, ostatní by na Kamile jen viselo. Kamila si musela vzít místo kalhot sukni – ještě že měla aspoň tu.

K dívence do baru se vrátily už zase s úsměvy na tváři. Kamila měla na sobě svou vínově červenou uniformu letušky a holčičku tím velice překvapila.

»Ty jsi ale hezká,« uvítala ji obdivně.

Pozemšťanky se ale stejně překvapeně rozhlížely po nevelkém barovém oddělení. Na všech stolcích stály vyrovnané sloupce balíčků čajových sušenek s čokoládovou náplní.

»Tolik jich tam přece ani nebylo!« vytřeštila oči Kamila.

»Byly tam dvě poslední,« přisvědčila Maardoi. »Ale byla to taková dobrota, že jsem se je hned naučila čarovat. To se přece vždycky hodí!«

»Proboha!« zalapala Alžběta po dechu.

»Jak se vlastně učíš čarovat?« obrátila se na dívku s praktickým dotazem Kamila.

»Jak jsem už říkala – u některých věcí stačí znát jejich jméno,« vysvětlovala jí ochotně dívka. »Ale tyhle dobroty jméno neměly a musela jsem jim **přidělit** nové jméno sama.«

»A jaké jméno jsi ...přidělovala?« zeptala se Kamila.

»No přece **sušenky**, cožpak jsi mi to neříkala správně? Teď *chci ještě jedny sušenky*, jsou strašně dobré,« natáhla ruku.

Těsně nad její dlaní zavířil podlouhlý vír bílých vloček. Pak zmizel – a dívka držela další balíček sušenek. Podala je Kamile a ta si je se zájmem prohlížela. Byly jako ty ostatní, včetně nápisů na obalu. Od nezbytného obecného popisu v jazyce Bar, až po heslo ***Made in France, Gea***, napsaného starodávnou pozemskou latinkou.

»A – chutnají ti aspoň?« vzpamatovala se i Alžběta.

»A jak! Nejlepší jsou, když se jedí s ovocem. Ochutnejte je také – je tu všeho dost!«

Na barovém pultu leželo i několik oranžových broskví a dva velké melouny, jeden už načatý. Nemusely zjišťovat čím – na pultu leželo i pět různě velkých nožů. Maardoi si je zřejmě vyčarovala až tady.

»Já se z toho asi zblázním,« řekla Alžběta odevzdaně. »To je přece proti všem zásadám zdravého rozumu!«

»Možná,« přikývla Kamila vážně. »Ale na téhle planetě to tak funguje. Třeba je jediná ve vesmíru, kde žijí opravdu čarodějové! Budeme si muset zvyknout, tady je tomu tak.«

»Tím chceš naznačit, že nám nezbyvá, než se s tím jen tak smířit?« podívala se na ni Alžběta přísně.

»Přesně tak jsem to myslela,« přitakala Kamila.  
»Dobrá,« zamyslela se na okamžik Alžběta. »Důkazy proti tomu nemáme... Poslyš, Maardoi, dokázala by ses naučit čarovat i tohle?«  
Podávala přitom dívence nevelkou lahvičku.  
»Co je to?« zeptala se dívka zvědavě. »Jak se to má jmenovat? A jak to chutná?«  
»Není to k jídlu,« řekla Alžběta vážně. »Ale je to moc důležité a jestli se to naučíš čarovat, budu s tebou venku dvě hodiny létat, jak se ti zachce. A pokud jde o jméno, říkej tomu *bevufe*.«  
Bylo to bardžanské slovo, na Zemi překládané jako B-palivo.  
»Dobře, když myslíš...« odpovědělo vážně děvčátko. Vzalo lahvičku Alžbětě z ruky, postavilo si ji na dlaň a potichu, ale zřetelně prohlásilo:  
»Jmenuješ se – *bevufe*!«  
Kolem lahvičky B-paliva zakroužil známý obláček, podobný miniaturní sněhové smršti. Stejně náhle zmizel – a dlaň dítěte byla prázdná. Alžběta strnula. Bylo to poslední palivo – teď už nemají čím nabít akumulátory. Tím tedy definitivně skončila možnost létání na sygytech.  
Malá čarodějka ale držela ruku napnutou dál a dodala: »Teď chci – dvakrát *bevufe*!«  
Miniaturní smršť. A pak na dětské dlani – dvě lahvičky koncentrované energie. Té energie, která jim nedávno tolik chyběla – a kvůli níž vlastně padly do rukou otrokářů.  
Alžběta si jen oddychla.

\*\*\*\*\*

Brzy se zařídily v **uiku** natrvalo.  
Druhého dne po svém neslavném návratu se vrátily na místo přepadení posbírat, co by se ještě hodilo. V křoví objevily elektrickou pilku a zavírací nože; ostatní věci jim bandité nadobro zničili. Přesto všechno přinesly – snad z těch zbytků využijí aspoň materiál.  
Alžběta si všimla, že Maardoi pořád pokukuje po Kamile. Napadlo ji, že kamarádce závidí vínově červenou uniformu letušky a navrhla jí *naučit se ji čarovat* a vyčarovat si další i pro sebe. Byla jí sice trochu velká, ale Alžběta měla s sebou přece šití a k nesmírné radosti malé čarodějky jí pozemšťanky obleček přešily. Nosila jej pak nejraději – vypadala v něm jako princeznička. Litovala jen, že se uniforma letušky nedá zvětšit, aby měla i Alžběta. Vyčarovala Kamile stejnou bardžanskou bundu i kalhoty, jako měla Alžběta a brzy obě zásobila i dalšími potřebnými částmi oděvu. Většinu z toho jí zmenšily i na její velikost – kromě bardžanských výrobků, které nebyly vyrobené šitím. Pomáhaly všechny, Kamila naučila zacházet s jehlou a nití i Maardoi. Mohly by oděvy jen zmenšovat, ale naštěstí měla největší zásoby Alžběta a ta měla všechno největší. Jak se ukázalo, i z různých zbytků se dalo šít; zejména se dobře hodil každý kus džínoviny.  
Maardoi už nechodila v otrhaných šatíčkách. Ty nosila ve vesnici, tady se ukázalo, že si umí vyčarovat docela slušivé oblečky. Od pozemšťanek se brzy naučila nosit jemnější prádlo, ale nejvíce byla nadšená z Kamiliny uniformy.  
Ani o ostatní teď neměly nouzi. Malá čarodějka vyčarovala tolik zásob, že nebylo ani kam je dát. Trvanlivější potraviny uložily do několika oddělených kajut, ostatní musely sníst.  
Pro Alžbětu byl vědeckou lahůdkou čvozach, zvířátko patřící Maardoi. Opatrně si odebrala vzorek jeho krve, aby zjistila, co je to zač. Malý tvoreček neměl žádné končetiny – jen ploché tělíčko s malou hlavičkou, ale to tělíčko bylo až neuvěřitelně tvárné. Většinou bylo sbalené do kuličky, ale létat uměl Blucažgi dobře a rejnočím vlněním se obratně pohyboval ve vzduchu i ve vodě. I když – do vody se mu nechtělo – v tom směru by si jistě dobře rozuměl s pozemskými kočkami. Alžběta potvrdila, že má inteligenci, sice jen na úrovni hodně retardovaného člověka, ale přece jen větší než delfini. Mohl proto mluvit. Rozhodně nešlo o břichomluvectví, jak si Alžběta v první chvíli myslela.  
»Ale – víš, že je Blucažgi jedovatý?« podívala se Alžběta na dívku pátravě.  
»Vím,« přikývla Maardoi. »To byla moje největší naděje na přežití. Nikdo si netroufne jen tak na člověka, který má jako ochránce čvozacha.«

»Ale – co kdyby škrábl i tebe?« ptala se dál Alžběta.

»Blucažgi je přece rozumný a má mě rád, ten by to neudělal,« ujistovala ji Maardoi. »Na jižních ostrovech dávají čvožachům hlídat děti – mají jistotu, že se jim nic nestane.«

Jen maně si Alžběta vzpomněla, že cosi podobného existuje i na Zemi. V Malajsii prý dodnes nechávají lidé hlídat děti ochočenými hady. Dětem se nic nestane, přitom je to účinné.

»Jak hodně je to jedovaté?« zajímala se Kamila.

»Něco mezi zmijí a korálovcem,« ujistila ji Alžběta. »To zvířátko nemá jedové zuby, ale dva duté drápky. Jednoho chlapa přece uštklo – ale ostatní věděli, jak na to. Nejspíš mu ránu zbavili jedu rozříznutím a odsátím. Bolestivý způsob, ale – přežil to. Bez té protiakce bych to neviděla tak povzbudivě. Já bych s agisarem volila něco jiného, proti většině jedů je lepší najít protijed, ale oni to vyřešili jinak.«

Kamila si náhle vzpomněla, jak viděla ony drápky pěkně zblízka, když zachraňovala Maardoi před Uргуunem.

»Poslyš – a nechystal se ten tvůj Blucažgi i na mě?« udeřila na dívku.

»Chystal, ale netroufal si,« přiznala Maardoi provinile. »Bál se, že mi ubližuješ, ale došlo mu, že bych spadla dolů, kdyby tě škrábl – a to by jistě nechtěl.«

»Promiň, Kamilo!« ozval se omluvně i Blucažgi. »Už to neudělám!«

Mazlíček Maardoi měl i další zajímavé vlastnosti. Živil se hmyzem, ale ne kdejakým. Jeho pochoutkou byli zelení kobylkovití dvanáctinozí brouci *pehrepo*, plní tmavozeleného, velice jedovatého oleje. Blucažgi byl nejen vůči jedu imunní, ale jak Alžběta usoudila, bez této stravy by rychle zahynul hladu. Maardoi mu je musela každý večer před spaním čarovat – naštěstí jen mrtvé. Tím víc to inteligentní zvířátko ke své paní lnulo. Alžběta prozkoumala i mrtvé brouky. Podle ní žili v tropech a Maardoi jí to potvrdila. Varovala ji ale, ať s nimi zachází opatrně, neboť jejich olej způsobuje na kůži nepříjemné puchýře.

»Já vím,« ujistila ji Maardoi. »Divoši je prý vaří a do té šťávy si namáčejí šípy.«

»Ještě že to dopadlo, jak to dopadlo,« vzdychla si Alžběta. »Teď máme jiné starosti. Musíme se tady v uiku pořádně opevnit a zajistit – a pak uvidíme.«

»Já vám vyčaruji, cokoli budete potřebovat!« nabízela se Maardoi.

»Musíme sem především dostat vodu,« opakovala starostlivě Alžběta. »Pokud možno přírodní, bez čarování.«

Na její přání vydolovala Kamila z technického podlaží ze soupravy na čištění vnitřních prostor dvacet metrů silné plastické hadice, Maardoi se ji *naučila čarovat* a rozmnožila ji podle potřeby. Alžběta s Kamilou pak hadici natáhly od pramene potůčku až k **uiku**. Kde to šlo, zakopaly ji do tenké vrstvy hlíny, jinde ji zarovnalý kamením a donesly hlínu odjinud. Alžběta na tato místa zasadila trávu – a byla by špatná bioložka, kdyby se jí ani tráva neujala.

Přímo u **uiku** vedly hadici skálou. Měly teď dost energie, Maardoi rozmnožila i jejich ruční elektrickou pilku a ta zvětralou skálu snadno řezala. Kamila od Alžběty získala bakterie, kterými v nádobce rozpouštěla kusy skály; vzniklou hmotou s Maardoi zaplácaly hadici v rýhách jako sádrou a Alžběta se postarala, aby se povrch nelišil od původní skály barvou ani strukturou. Při těch úpravách mimochodem prodlabaly i skálu kolem dveří kapsle, aby pořád nenarážely a neskřípěly.

V technickém podlaží našly kromě akumulátorů dva katalyzační vaky *isún*. B-palivo jim díky čarování Maardoi nepředstavovalo žádný problém. Když jí vysvětlily, že *bevufe* může být užitečné, ačkoliv se nejí ani nepije, vytvořila jim paliva tolik, že si mohly zapnout stropní osvětlovací panely, obě ledničky a dokonce i topná tělesa. V technickém podlaží teď ležela místo jediného prázdného pohotovostního kanystru celá řada plných, takže se nemusely nedostatku paliva bát. Přestěhovaly se ale do přední části, zabořené hluboko do skály. Místnosti tam byly tepelně lépe izolované skálou kolem **uiku** a vystačily s menším příkonem elektřiny k ohřívání.

Konstrukteři přepravního kontejneru jistě nepočítali s jeho využíváním na trvalé obývání,

ale po náležitých úpravách se v něm dalo žít jako v maringotce. Největší problém představoval přívod vody a odvod odpadů, dříve napojované na staniční síť. Alžběta si s Kamilou prohlédla vnitřní instalaci a prohlásila, že ji trochu předělá. Když skončila, fungovala jim v technickém dolním podlaží obstojná biologická čistička, z níž odcházela přečištěná voda jinou trubicí do potoka. Vedlejším produktem čističky bylo navíc další B-palivo.

Mezitím v této části planety skončilo léto. Nastal podzim a napadl sníh. Alžběta s Kamilou dávno věděly, že rok na této planetě vydá za dva pozemské; znamenalo to, že zima bude delší a studenější, než by odpovídalo stejné zeměpisné šířce na Zemi. Tady ve větší nadmořské výšce musely počítat i se sněhem. Nevadilo jim to – měly dobře zásobený bezpečný útulek.

Alžběta občas vzpomínala na lidi dole ve vesnici. Daří se jim také tak dobře?

Pak napadly místy až pětimetrové závěje. Odřízly je od okolního světa, ale nevadily jim. Kamila spojila Alžbětin kapesní katalyzační vak **isún** s létacími nárameníky **sygyty**. Šlo to dobře, vždyť byl k tomu stavěn. Chyběla jen příslušná propojovací šňůra, ale Kamila ji zručně vyrobila z náhradních dílů k palubnímu počítači. Maardoi podle toho vzoru vyčarovala další isúny a pro sebe i nové sygyty, takže teď mohly všechny tři létat nezávisle na sobě a téměř bez omezení – jen s sebou musely nosit lahvičky B-paliva, aby je mohly do isúnu dolévat. Šlo to i za letu. Díky sygytům se staly královnami vzdušného moře. Malá čarodějka si **vyčarovala** komunikátor, aby byla se svými kamarádkami stále ve spojení. Nebylo to skoro nutné, raději totiž létaly společně. Tři čarodějnice, vznášející se a dovádějící ve vzduchu – nepotřebovaly ani obligátní koště.

Dalo by se říci, že když je Maardoi teď v jejich kovovém domě živila i oblékala, měly z ní větší prospěch než ona z nich, ale nebyla to pravda. Dívence chyběla laskavá péče matky. Když na to někdy zavedly řeč, dozvěděly se, že matka malé čarodějky ji neměla v lásce. Odstrkovala ji a dávala okatě přednost jiným svým dětem, jako by Maardoi nebyla její vlastní. Také ostatní děti ve vsi se jí stranily. Porozumění, péči a lásku poznala až teď – a byla za ni nesmírně vděčná.

Kromě toho měla malá čarodějka jako všichni zdejší lidé obtíže s cizopasníky. Některé měla v oděvu a ve vlasech, jiné i ve střevech, ale Alžběta brzy zjistila, že bolestivý hrbolek na zádech dívence, který jí v noci budil ze spánku, obsahuje podivného článkovitého červa. Rostl pomalu, ale čím by byl větší, tím více by ji trápil. Lékařka si dívence vzala do péče a brzy ji veškerého trápení tohoto druhu zbavila. Tím víc k ní Maardoi přilnula. Musela pak samozřejmě prohlédnout i její zvířátko, čvožacha Blucažgiho, ale to bylo úplně zdravé. Blucažgi občas své paní cizopasný hmyz z vlasů a oděvu vychytával – ale nebyl tak úspěšný jako Alžběta, měl na to jen nepříliš dlouhý jazýček a tyto druhy hmyzu pojídal s odporem – očividně mu nechutnaly.

Jedna věc ale pozemšťanky rozesmála. Blucažgi se každý večer rozvinul a nafoukl, takže své paní posloužil i jako měkký polštářek. Nechtěl se toho vzdát ani teď, když měla Maardoi nejpohodlnější a nejměkčí lehátko ve svém životě.

Pozemšťanky se nějakou dobu snažily na tajemství čarování přijít, ale brzy to obě vzdaly. Kamila přijala tvrzení, že na téhle planetě je možné všechno a pak už se tím nezabývala. Alžbětu mnohem více sužovalo, že neví, jak to ta malá holka dělá. Ačkoliv ji pozorovala zblízka a přímo se jí dívala do ruky, viděla pokaždé jen vír vloček – nic, čeho by se mohla chytit. Ostatně – i ty vločky měly se sněhem společné asi tolik, jako světlušky s jiskrami elektrického sváření.

Alžběta se snažila nahradit Maardoi vlastní matku, dívka jí to oplácela přítulností. Jenže mateřské povinnosti mnohdy znamenají přísnost a Alžběta dívence nic neodpustila. Rozhodla se dát své přítelkyni úplné vzdělání pozemského typu.

Kamila byla proti, tvrdila, že malá čarodějka je na tom se svými čarodějnými schopnostmi lépe než ony dvě, ale Alžběta trvala na svém.

Naštěstí Maardoi našla zalíbení v palubním počítači **uiku**. Byla tu, jak by ne, celá dětská Encyklopedie – a když se skrz tu úžasnou sadu vědomostí dítě prokouše, může začít navštěvovat rovnou univerzitu, tvrdila reklama. Na rozdíl od většiny jiných, cosi pravdy na tom bylo.

V palubní knihovně počítače byly také desítky digitálně zapsaných filmů. Většina jich byla

určena pro děti. Kamila je dobře znala – občas pouštěla krátké filmy dětem svých pasažérů, aby je zabavila. Dívence se pochopitelně zalíbily také a Kamila jí tuto zábavu přece nemohla odepřít.

Došlo i na vážné učení, i když to zpočátku začínalo jako nějaká nová hra. Maardoi se učila o jiných světech, než byl tento. Sama často nadšeně sedala u barevné obrazovky počítače a ráda si vyvolávala nové a nové »pohádky«. Ani netušila, že to už dávno nejsou pouhé pohádky.

Žilo by se jim ve skalách docela v pohodě. Měly všeho dost, transportní kapsle byla jejich pevný hrad, dovnitř by se nikdo jen tak nedostal. Nebo si to aspoň myslely – to ještě netušily, s čím se na této planetě setkají. Maardoi nazývala svůj svět Fulgiu a na to jméno si pozemšťanky brzy zvykly. Svůj zdejší pobyt však chápaly jako pobyt trosečnic na pustém ostrově. Čím víc času od **ztroskotání** uběhlo, tím větší měly starosti.

Přece není možné, aby na téhle barbarské planetě zůstaly až do smrti!?! Jak to, že se po nich nikdo neshání? Uplynul rok a nikde ani náznak vysvobození. S ubíhajícími dny a týdny byla zejména Kamila čím dál nervóznější. Často před Alžbětou vzdychala, kdy už si pro ně někdo přiletí. Od setkání s otrokáři občas propukala v okamžiky zoufalství, ale když se jí Alžběta snažila pomoci a chtěla, aby se jí svěřila, Kamila se jen odvracela.

»I kdyby nás našli dnes nebo zítra, už se nikdy nevrátíme stejné, jako když jsme sem přišly,« řekla jednou tiše.

»To v žádném případě,« přikývla na to Alžběta. »Možná budeme rády, jestli se vůbec vrátíme. Ale udělaly jsme co se dalo, nikdo nám nemůže nic vyčítat.«

»Jenže nám to nebude vůbec nic platné.«

Alžběta na to jen pokrčila rameny.

\*\*\*\*\*

## Rozchod

Až skoro k jaru se stala událost, které jejich dosavadní poklidný život důkladně zamíchala a převrátila jim jejich dosavadní útočiště vzhůru nohama.

Přepravní kontejner měl tři podlaží. Hlavní podlaží bylo určeno pro pobyt cestujících, dvě technická se nacházela pod podlahou a nad stropem. Technická podlaží byla mnohem menší, jen asi metr vysoká. Bylo tu jen několik pomocných agregátů. V horním byly dvě veliké nádrže na vodu, agregáty hasicích přístrojů a kyslíkové bomby, aby bylo možné poslat kontejner i na světy bez dýchatelného ovzduší. Za normálních okolností starost o vzduch přebírala stanice, ale nedala se vyloučit ani situace, kdy by posádka potřebovala dodat kyslík nouzově.

V dolním technickém podlaží byly především akumulátory, kompresory, nádrže na odpad z umývár a toalet a zejména nákladové prostory pro příruční zavazadla s pohyblivými pásy, umožňujícími snadnější manipulaci.

Umývárny byly malé a byla v nich jen umyvadla. Nikdo nepočítal s tím, že by cestující toužili po koupeli, to při nejvýše čtvrt hodinovém transportu nepřicházelo v úvahu. Kamila měla zkušenosti i s případy mořské nemoci, spojené se zvracením. Trpěly jí při meziplanetárních přenosech dětí, někdy ani nedoběhly na toaletu nebo do umývárny. S takovými případy se ale počítalo – následky toho druhu obvykle odstraňovaly letušky při běžném úklidu. Měly na to odpovídající vybavení – účinné čističe koberců a potahů.

Ani letušky, jejichž pracovní dobu tvořilo hlavně čekání ve stanicích, nepotřebovaly víc než občasné opláchnutí. Když měly čas, mohly se umýt a osprchovat v odpočívacích místnostech stanic. Nikdo nikdy neočekával, že budou lidé bydlet v kapsli delší čas. Umývat se neustále jen v umývadle nebylo vždy příjemné.

Alžbětu napadlo přeměnit jednu z horních vodních nádrží v bazének. Stačilo by umožnit do ní přístup, vybavit ji biofiltry a ohříváním vody. Přístup do nádrže byl snadný, neboť tu bylo technické víko, sloužící k občasnému čištění. O biologické filtry se postarala Alžběta, cirkulaci a ohřívání vody zajistila Kamila. Ohříváče vody pro umývárny byly umístěné hned vedle nádrží, stačilo natáhnout do **bazénu** hadice. Kamila navíc zavedla do bazénu osvětlení – Maardoi jí **výčarovala** bezpečnostní svítidla, nakrátko vypůjčená z dolního technického podlaží.

Bazén měl necelý metr výšky a nedalo se v něm stát, vody v něm bylo jen do tří čtvrtin, aby otevřeným víkem nevytékala, ale bylo tu světlo, voda byla příjemně teplá a rozměry nádrže tři krát dva a půl metru umožňovaly trochu si v omezené míře i zaplavat.

Pozemšťanky se daly do budování bazénu se zápletem, který Maardoi nechápala. Až když bylo všechno hotové a obě dívky lákaly malou čarodějkou k sobě do teplé vody, dala se přemluvit a vlezla do bazénu za svými kamarádkami. Za žádnou cenu tam nezlákala jen Blucažgiho – ten se bazénu od počátku vyhýbal jako čert kříži. Společné koupání se ale Maardoi zalíbilo natolik, že od té doby žádné nevynechala. A často naopak ona lákala do bazénu je, protože podle jejího názoru bylo společné koupání zábavnější. Nemusela je nikdy přemlouvat. Pozemšťanky by těžko obětovaly tolik námahy, kdyby po koupání samy netoužily.

Alžběta měla v kabele i plavky, ale byly tu jen samé ženy a koupaly se proto raději nahé. Maardoi jim záviděla jejich ňadra, zejména Alžbětě. Ta ji však utěšovala, že je zatím příliš mladá. Ujišťovala ji, že se už brzy začne také pěkně zaoblovat a bude také tak hezká.

Byl to jen odhad, či utěšování?

Ani ne. Alžběta dobře věděla, jak **bude** jejich malá kamarádka časem vypadat, až dospěje. Věděla, že z ní vyroste opravdu krásná dívka a byla tomu ráda – jako kdyby byla Maardoi její vlastní dcera.

\*\*\*\*\*

Jednou ze zvláštností přepravních kontejnerů mezihvězdné dopravy proti většině jiných dopravních prostředků je to, že zde úplně chybí okna.

Je to ale pochopitelné. Okna by byla naprosto zbytečná. Převážný kontejner vlastně stále leží s otevřenými dveřmi v některé stanici. Za letu jsou dveře zavřené, ale let sám trvá méně než mikrosekundu a není při něm nic vidět. Ani suprarychlými kamerami se nedá natočit nic, co by stálo za zmínku. Kromě toho musí stěny kontejneru vydržet alespoň na krátkou dobu vakuum, nebo aspoň podstatné snížení tlaku kolem. Totéž musí v mnohem větší míře vydržet i odpalovací lůžka stanic, kde místo kontejnerů zůstává rovněž vakuum. Okna by za těchto okolností snižovala odolnost stěn a představovala by zbytečný luxus.

Převážný kontejner **uik**, zabořený z větší části do skály na pusté planetě, by ale okna občas potřeboval. Jeho obyvatelky musely čas od času otevřít dveře, aby se podívaly, jak je venku.

Od chvíle, kdy jim Maardoi vyčarovala dostatek B-paliva, nemusely elektrinou úzkostlivě šetřit. Mohly si tedy zapnout kompresor a doplnit stlačený vzduch k ovládání dveří. Ani neumělý žebřík už nepotřebovaly a vtáhly jej dovnitř spíš »pro strýčka Příhodu«. Uik dál trčel ze skály, ležela na něm sněhová čepice a jeho povrch pomalu šedl a splýval se stejně šedivými skalami.

Dívky často vylétávaly »nadýchat se čerstvého vzduchu«, ale nikdy nezanechávaly stopy ve sněhu, zejména ne v blízkosti uiku. Pokud chtěly přirozeně běhat po vlastních nohou, vždycky odlétaly několik kilometrů a pokaždé se až teprve tam spolu chvíli honily a kočkovaly. Také Blucažgi se musel občas proletět.

Na vycházkách trvala především Alžběta. Prohlásila, že ani zázračný biolog nezabrání měknutí svalů, pokud si je člověk sám netrénuje. V biologických otázkách měla vždycky pravdu a nikdo s ní nediskutoval.

Uik, zabořený do skály, se nemohl ani náhodnému kolemjdoucímu stát podezřelým podle stop. Kolemjdoucí se ostatně v tomto koutě hor nevyskytovali. Nedaleko vedla živá obchodní stezka, ale vedla úzkým kaňonem mezi strmými skalními stěnami a nikdo neměl chuť ani důvod šplhat někam nahoru, kde se beztak nic nenacházelo. Zdejší lidé neměli zájem o lyžování a jiné druhy zimních radovánek – na to by si museli při obvyklém vývoji civilizací počkat ještě pár staletí, až se zbaví nejtěžších problémů spojených se stálou houbou za nejnужnější obživou.

Byl večer, jeden z těch dlouhých večerů předjaří, kdy se venku honila sněhová metelice, ale v podhůří buď pršelo, nebo se pozdní sníh krátce po dopadu měnil ve čvachtající břečku. Jak se říká, počasí že bys psa nevyhnal. Dívky si povinnou vycházku odbyly už dopoledne. Teď všechny tři plavaly v bazénu a vesele po sobě házely malým míčkem z dětského koutku.

Zabušení, přicházejícího zvenčí, si všimly ihned. Ostré kovové rány se šířily kovovou konstrukcí kapsle jako zvuk vzdáleného zvonu. Všechny tři rázem ztuhly.

»Někdo buší na dveře!« vykřikla tlumeně Alžběta a bezděčně si rukama přikryla prsa.

»Půjdeme tam, nebo budeme zticha?« navrhla Kamila dvě varianty dalšího postupu.

Maardoi neříkala nic, ale schoulila se do koutka bazénu.

»Půjdeme se podívat, kdo to je!« prohlásila Alžběta.

Pozemšťanky už spolu s Maardoi mnohokrát diskutovaly, co budou dělat, kdyby je někdo navštívil. Po trpkých zkušenostech nemínily dovnitř vpustit kdekákeho banditu. Od začátku spolu soupeřily dva názory. Opatrnější velel být zticha a počítat s tím, že nepozvaný návštěvník ztratí trpělivost a odejde. Odvážnější počítal s tím, že vstupní chodbička má dvoje dveře; vnější, silně pancéřované, stavěné na kosmické vakuum a proto bez oken, vnitřní slabší, s malým okénkem uprostřed. Všechny dveře měly elektrické zámky ovládané palubním počítačem. Ten ale mohly přepnout i na hlasový vstup. Kdyby venku číhalo nějaké nebezpečí, mohly by couvnout za druhé dveře a včas je zajistit. Útočník by sice mohl rozbít sklo, ale tak malým otvorem by se žádný hromotluk neprotáhl, nebo by mu to mohly i slabší dívky na druhé straně jaksepatří znechutit.

Všechny tři teď okamžitě opustily bazén, osušily se a rychle se oblékaly. První byla připravena Maardoi, ale ta se držela nejvíce zpátky a následovala kamarádky až zpozzdálí. Blucažgi se jí rychle otočil kolem krku jako podivná chlupatá šála.

Dívky rychle došly k výstupní chodbičce. Kamila ze všech nejlépe rozuměla technické

stránce věci a proto se této operace ujala. Zablokovala vnitřní dveře a na dálku otevřela vnější, pancéřové dveře.

Ozvalo se zasyčení, ztlumené dveřmi v chodbičce. Vnější dveře se otevřely, ale nikdo do nich nevstoupil. Alžběta po chvíli dala povel k otevření vnitřních dveří a opatrně přistoupila k otevřenému otvoru, přikrčená, co kdyby zvenku přiletělo něco nebezpečného. Ale její obavy byly zbytečné. Dole pod kapslí stál jediný muž, vysoký a štíhlý, oblečený do obyčejného šedého pláště bez jakýchkoliv ozdob. V ruce držel dlouhou hůl bez ostří na konci, zřejmě obyčejnou poutnickou. Stál na špičkách a snažil se nahlédnout dovnitř, byl ale příliš nízko. Teprve když spatřil vykukující Alžbětu, zavolal na ni:

»Hej, vy tam! Jak se vlastně vchází do vašeho podivného domu?«

Alžběta pohledem zhodnotila situaci. Muž dole byl zřejmě sám. Dívky na svých výletech nikdy nedělaly žádné stopy ve sněhu kolem svého obydlí. Podle stop přišel muž proti proudu potoka, chvíli kapsli obcházel kolem, potom přistoupil přímo pod vchod a zabušil na dveře svou holí. Stop bylo přiměřeně a svědčily o tom, že mužů není více.

»Jak víte, že to je náš dům?« zaútočila protiotázkou.

»Ptal jsem se jako první, sluší se nejprve odpovědět,« pokáral ji, ale hned jim vysvětloval: »Hledám vás už dlouho a tohle údolí je poslední, kde bych vás hledal. Právě proto jsem si byl téměř jistý, že se budete skrývat právě v tomhle podivném kusu kovu.«

»Hledáte nás? Proč? Co o nás víte?« ptala se opatrně.

»Nevím o vás téměř nic,« přiznal muž. »Viděl jsem vás jen z dálky. Můžete být tři, může vás být i více.«

»Tak proč nás chcete navštívit?«

»Nepřišel jsem vás navštívit,« řekl rychle a úsečně. »Přišel jsem vás požádat, abyste mi po dobrém vydali unesenou holčičku. Jmenuje se Maardoi a když mi ji dáte, zaplatím vám za ni, co budete chtít.«

Alžběta se trochu zarazila.

»Ano, máme ji tu,« přiznala klidně. »Ale je tu s námi dobrovolně, ze své vůle. Nedržíme ji násilím a kdyby chtěla, může od nás kdykoliv odejít i bez placení. Kdyby ale nechtěla, nikomu ji nevydáme – a o prodávání už vůbec nechci slyšet! Lidé nejsou věci, které smí kdekdo prodat!«

»Kdyby tomu bylo tak, neměl bych důvod starat se o ni,« řekl muž zamračeně. »Ale abych vám uvěřil, musel bych ji vidět na vlastní oči. Když mi umožníte promluvit si s ní o samotě a ona skutečně nebude chtít odejít, ručím vám svou ctí, že odejdu v pokoji a nebudu na vás naléhat.«

Alžběta se zamyslela.

Jediný muž by je snad neměl ohrozit, nebude-li to nějaký dobrý zápasník. Pro jistotu ihned započala se svým agisarem pěstovat uspávací bakterie, ale ty mohou účinkovat až za dvě hodiny po použití – kdyby je opravdu ohrožoval na životě, nic by jim nepomohly. Pak by zbývaly jediné **enzody**, útočné hnilobné bakterie, specifikované na člověka. Bez důvodu by to ale byla jen těžko omluvitelná vražda.

»Dobrá,« řekla po chvíli přemýšlení. Pak se otočila za sebe a požádala Kamilu s Maardoi, aby utíkaly do zadního baru připravit pohoštění.

»Ty ho chceš pustit dál?« strachovala se Kamila.

»Budeme si na něho dávat pozor, ale zdá se, že je sám a neublíží nám. Hned za ním zavřu vnější dveře a kdyby dole čekali další, nedostanou se sem.«

Netušila jak hluboce se mýlí, ale k jejich štěstí patřil příchozí mezi **mírné** čaroděje.

Kamila s Maardoi spěchaly do baru a Alžběta opatrně spustila dolů jejich neumělý žebřík. Muž po něm vystoupil pomalu a obezřetně. Nebylo divu, žebřík nebudil důvěru. Alžběta zatím opatrně odstoupila k vnitřním dveřím a když se muž vyšvihl do chodbičky, uzavřela za ním pomocí Sezamu vnější dveře.

Návštěvník sebou trhl a učinil pohyb, jako kdyby chtěl zvolna se zavírající šterbinou dveří

vyskočit ven. Kdyby to udělal, dveře by mu neublížily, ale v takovém případě byla Alžběta rozhodnuta podruhé mu neotevřít.

Muž se naštěstí uklidnil, odložil u dveří poutnickou hůl a ukázal Alžbětě prázdné ruce. Alžběta ho mlčky uvedla do zadního baru, kde ostatní připravovaly pohoštění.

»Jé, Zobelne, kde se tu bereš?« přivítala hosta Maardoi, oblečená ve vínové uniformě letušky mezihvězdné společnosti Transgalakt.

»Maardoi!« vykřikl muž nadšeně.

Malá čarodějka mu v mžiku visela kolem krku.

»Necháte mě s Maardoi chvíli o samotě?« požádal Zobel překvapené pozemšťanky.

Kamila s Alžbětou na sebe mrkly. Alžběta viděla, že muž se s dívenkou zná a ona se ho nebojí. Proto obě opustily bar, ale Kamila hned vzala Alžbětu za ruku a vtáhla ji do přední technické obslužné místnosti s počítačem.

»Poslyš, Zobel – není to čaroděj, co chodil za Maardoi do vesnice a učil ji čarovat?« vzpomněla si Alžběta.

»Možná se to nemá dělat, ale já chci vědět, co si ti dva povídají,« prohlásila Kamila a rychle na obrazovku počítače vyvolala obraz snímáný minikamerou v baru. Současně uslyšely zřetelně slova čaroděje i malé čarodějky.

»Slyšel jsem, že se ti tu vede dobře. Je to pravda?« ptal se Zobel dívenky.

»Tady se mám báječně!« ujistila ho Maardoi. »Jako v královském paláci! Mám se tu lépe než ve vesnici.«

»A co kdybych ti teď navrhl, abys odešla se mnou do mého hradu?« zkusil to jinak.

»Nevím,« trochu se zachmuřila Maardoi. »Tady je opravdu krásně, ani se mi nechce odejít od kamarádek pryč. Nechceš tu raději bydlet s námi?«

»Máš tu kamarádky?« podíval se na ni divným pohledem. »Ty bys měla i u mě, mám tam více dětí jako jsi ty. Čarodějové by byli to pro tebe jistě lepší kamarádi. Říkal jsem ti přece, že se obyčejní lidé s čaroději nekamarádí!«

»Tohle jsou čarodějky jako my!« řekla dívenka.

»Nejsou,« odporoval jí čaroděj. »V širokém okolí jsi tu jediná čarodějka ty, tím jsem si naprosto jistý.«

»Naučily mě spoustu nových kouzel,« trvala na svém.

»Asi ti půjčily pár předmětů, ale naučila ses je čarovat zase jenom ty. Ony nečarují,« přesvědčoval ji naléhavě.

»Naučily mě létat,« prohlásila Maardoi sveřepě. »Je to kouzlo, nebo není? To jsi mě přece nenaučil ani ty. Proč?«

»Jak – létat?« zarazil se.

»Létáme jako ptáci, volněji než létá Blucažgi, vznášíme se dlouho nad horami ve dne stejně jako v noci a nepotřebuji k tomu ani draka. Ty jsi mi ho nechtěl samotné ani půjčit, abych nepadla a neublížila si. S jejich kouzlem se mi nemůže nic stát. Jejich létání je krásné! Líbí se mi viset ve výšce i vybírat pády do hloubky – ani drak to tak neumí!«

Muž byl zřetelně poněkud vyveden z míry.

»Létání – bez draka?«

»Moje kamarádky mají jiná kouzla než my,« ujistila ho Maardoi. »No, pravda, nejsou úplně stejné jako my. Bude to asi tím, že jsou z velké dálky. Pocházejí ze země, kde si všichni lidé létají, jak se jim zachce. A mají dobrá jídla. Vždyť jsi ještě ani neochutnal!«

»Mohl by v tom být smrtící jed nebo něco omamného,« zdráhal se. »Nechci upadnout tak snadno do jejich moci.«

»Smrtící to jistě nebude, už si na tom pochutnáváme skoro celou zimu. Měli tu pár posledních kousků, tyhle všechny už jsem čarovala já, takže jsou naprosto stejné.«

»Ale čaruješ tu jenom ty!« opakoval umíněně.

»Čaruji tu – v našem smyslu – jen já,« připustila. »Jenže ony čarují také, jen jinak. Alžběta například umí vyléčit jakoukoliv nemoc. Pokud vím, to neumíš ani ty.«

»Jakoukoliv?« podíval se na ni udiveně. »Malomocenství také? Nebo kašláni krve?«

»Viděla jsem Alžbětu léčit kašláni krve,« ujišťovala muže dívka. »Malomocenství – to nevím. Ale určitě jsem je viděla vyléčit jednomu lovcí *černou sněť*. Škoda, že jsem toho neviděla víc. Ale – ty přece černou sněť léčit neumíš!«

»Na některé mutované nemoci praléky neúčinkují,« přiznal. »Malomocenství je také příliš odolná nemoc, možná by bylo zajímavé dozvědět se, na co vlastně tyhle dvě přišly.«

»O malomocenství spolu mluvily, ale Alžběta říkala, že to dokáže. To jsem ale neviděla – a už těžko uvidím.«

»Ona přestala léčit?«

»Nevím – možná ano, možná ne. Zkazila jsem jí to asi já. Jeden honák mě stopoval a viděl mě čarovat. Pak se na mě vrhl a chtěl mě zabít. Kamila mi zachránila život, vzlétla se mnou a odnesla mě před ním vzduchem. Pak nás chtěli zabít nějací cizí muži, i Alžběta musela uletět a co se stalo s nemocnými, nevím. Už jsme se tam nevrátili.«

»Unesla tě vzduchem? Tak jsem to přece jen slyšel dobře! Ve vesnici mi tvrdili, že jí narostla křídla, popadla tě jako káně myš a odletěla s tebou pryč!«

»K mému štěstí! Vždyť ti říkám, že nás nějací chlapi chtěli zabít! Kamila mě popadla jako káně, to máš pravdu. Však jsem v první chvíli ječela! Vylétla se mnou tak vysoko, že na nás nedoletěly ani jejich šípy. Ale kdyby mě neodnesla, už bych teď asi nebyla. Není ale pravda, že k tomu potřebovala křídla. My teď létáme bez křídel – až na Blucažgiho, ten se vlní vzduchem jako vždycky.«

»Říkáš, že se k tobě chovají jako kamarádky?« zeptal se dívky přísně čaroděj.

»A jak! Mám se tu lépe než v paláci, věř mi to. Předně jim vůbec nevadí, že čaruji. Naučily mě hodně dalších kouzel, ale to není všechno. Mají spoustu pohádek – takové příběhy, vlastně obrázky, ale pohybují se... jistě ti je ukáží, když je poprosím. A koupeme se spolu ve vodě – i teď v zimě. Zrovna když jsi přišel, plavala jsem s nimi. A vůbec, není kouzlo i tohle divné světlo? Svítí a přitom nepálí jako oheň.«

»Tohle světlo není žádné kouzlo,« prohlásil čaroděj. »To umím také. I teplou vodu v zimě bych uměl zařídit, možná je tu někde podzemní pramen teplé vody. To ale nejsou žádná kouzla.«

»Možná,« připustila dívka. »Také mi to říkaly. Nemohu je naučit ani jediné moje kouzlo. Ale jen se podívej na moje nové šaty! Ty jsou, co? Ty mi udělala Kamila.«

»Kouzlem?«

»Tak napůl. Půjčila mi své šaty, ale byly mi moc velké. Proto mi je zmenšila.«

»Kouzlem?« opakoval otázku čaroděj.

»Ne, jehlou,« odtušila dívka. »Dalo jí to moc práce, ale udělala to pro mě ráda, rozumíš? Vždycky mají radost, když se mi něco líbí!«

»Jehlou... a dalo jí to moc práce. Zajímavé... a tomu ty říkáš kouzla...«

»Co je na tom divného?« zaútočila najednou Maardoi. »I kdybych jim uznala jako jediné kouzlo léčení, i to by stačilo, ne? Pamatuješ, co jsem mívala vši? Tady nemám ani jednu, prostě tu nejsou. V rameni jsem měla *virilio*, i to mi Alžběta vyndala. Ty bys to snad uměl taky, ale ne bezbolestně, jako ona. Mají mě rády, vím to. Věř mi, nejsou to obyčejné ženy! Opravdu nevím, proč bych se s nimi nesměla kamarádit.«

»Možná máš pravdu, Maardoi,« odtušil muž zamyšleně. »Ale na rozdíl od tebe si myslím, že tě vychytrale zneužívají pro svůj prospěch. Na tom by nebylo nic divného, lidé jsou už takoví. Ale třeba se mýlím.«

»Určitě se mýlíš!« vyhrkla a podívala se na něho zle.

»Dobře, Maardoi, já ti už věřím.«

Muž ztišil hlas jak mohl, ale stačilo trochu zesílit zvuk a pozemšťanky slyšely každé jeho

slovo stejně zřetelně jako předtím.

»Víš co, uděláme takový pokus, chceš? Řekneme jim, že ses rozhodla jít se mnou. Ta se žlutými vlasy tvrdila, že tě tu nedrží násilím. Uvidíme, jestli tě budou zdržovat. Kdybych viděl, že tě nechťejí pustit, odnesu tě i proti jejich vůli. Pak bys ale sama viděla, jak to s tebou myslely falešně – jako všichni obyčejní lidé.«

»Moje kamarádky nejsou obyčejné,« opakovala Maardoi tiše. »A pokud jsou, mají mě rády. Vůbec nejsou falešné.«

»Pak by tě také rády pustily a nebránily by ti odejít.«

»Nebudou mi bránit,« řekla dívka. »Ale budou smutné. Ne proto, že jsem jim tu a tam něco vyčarovala, ale bude se jim po mně stýskat. Také by mi po nich bylo smutno.«

»Přesto to tak uděláme,« rozhodl čaroděj. »Když tě proti tvé vůli zdržovat nebudou, řekneme jim, že to byla jen zkouška. Souhlasíš?«

»Souhlasím,« kývlo děvčátko vážně. »Ruku na to?«

»Ruku na to. Půjdem za nimi. Pamatuj ale, že se nesmíš ani slovem prozradit.«

»Vypni to, Kamilo,« řekla Alžběta tiše. »Ten člověk má naši malou opravdu rád – a ona jeho jistě také.«

»Proč si ji tedy nevzal k sobě dřív? Proč ji nechával těm lidem ve vesnici na pospas?« nesouhlasila Kamila.

»To se ho můžeme zeptat, ale přímo. Možná má k tomu důvody, které neznáme.«

»Dobře, ale jednej s ním ty,« odtáhla se Kamila od počítače. »Já jim nic hrát nechci.«

»Já také ne,« řekla Alžběta.

V té chvíli se ozvalo zaťukání na dveře. Když Alžběta svolila, Maardoi se svým přítelem vstoupila.

»Běto, Kamilo – já odejdu se Zobelnem,« řekla potichu dívka. »Nezlobte se na mě. Musím jít s ním.«

»Dobře, když je to tvé přání,« přikývla vážně Alžběta. »Dovol mi jen položit tvému příteli několik otázek.«

»Ptej se!« vyzval ji Zobeln zamračeně.

»Předně bych chtěla vědět, zdali jsi skutečně ochoten vzít si Maardoi k sobě. U nás by jí bylo dobře, to ti už sama řekla. Kdyby to nebyla jen zkouška, jak jste se právě dohodli, dal bys jí stejnou péči jako my? Nemyslím pohodlí, přepych ani dárky – ale skutečnou náklonnost. Zdá se nám podivné, že jsi ji nechal dlouho žít ve vesnici, kde jí podle všeho hrozila smrt. Najednou se bojíš, abychom ji nezneužívaly pro svůj prospěch? Proč se staráš až teď a ne dříve?«

Při jejích slovech Zobeln zesinal.

»Netušil jsem, že jste poslouchaly za dveřmi,« řekl mrazivě. »Pak ale ta zkouška neplatí a Maardoi musí se mnou odejít doopravdy!«

»Po dobu vašeho rozhovoru jsme nebyly za dveřmi, ale máš pravdu, poslouchaly jsme,« řekla Alžběta přísnějším hlasem. »Nezlob se, Zobelne, nejsi sám, kdo se o Maardoi bojí. Také ty bys ji mohl omámit, aby šla s tebou **zdánlivě** dobrovolně.«

»Maardoi se mnou půjde i bez omámení,« řekl Zobeln mrazivě.

»To je možné,« pokrčila rameny Alžběta, ale hlas měla jedovatý. »Však ona sama pozná, zda jsi skutečně její přítel, nebo zda ji chceš jen **vychytrale zneužít pro vlastní prospěch**. Věřím, vlastně **chci věřit**, že jí nechceš ublížit. Maardoi se k nám může kdykoliv vrátit, umí přece létat. Tebe, Maardoi, o něco poprosím. Neprozrazuj nikomu tajemství našeho létání – ani Zobelnovi ne. Sama už víš, že naše kouzla jsou jiného druhu, Zobeln by ti mohl sygyty vzít a už bys nikdy nemohla létat. A už bys nás nikdy neuviděla.«

»Nic z toho, co má od vás, jí brát nebudu, to přísahám!« vykřikl čaroděj hněvivě.

»To neříkej nám, ale sobě – kdyby se ti zachtělo ta slova porušit,« podotkla Alžběta.

»Já své slovo neruším!« ohradil se ještě prudčeji.

»A kdyby Maardoi onemocněla, přijď rovnou k nám. Kouzlo léčení jsem jí dát nemohla, to umím na celém světě jen já. Nezapomeň na to a netrap ji vašimi léčebnými metodami.«

»My také umíme léčit!« zavrčel Zobeln. »Není na celém Fulgiu moudrost, kterou bychom neznali.«

»Jenže vaše léčení není tak účinné,« řekla Alžběta klidně. »Moje schopnosti léčit nejsou z tohoto světa, léčím i malomocenství, na které vy nestačíte. Fulgiu není náš domov. Nepatříme sem ani my, ani kovový dům, kde teď žijeme. Rády bychom vás lépe poznaly, ale záleží to i na vás. Přijdete-li v dobrém, otevřeme vám kdykoliv.«

»Mně se opravdu nechce odejít,« rozplakala se Maardoi. »Ale musím jít se Zobelnem, vy to ještě nechápete, ale jinak to nejde!«

»Nebudeme ti v tom bránit, Maardoi,« řekla opět laskavě Alžběta. »Slíbily jsme ti to přece. Co ses u nás naučila, používej k dobrému, jen nikomu zbytečně neprozrazuj tajemství létání. To chci jen pro tvé dobro, víš?«

»Já vím... A slibuji ti to.«

»Abys neodešla s prázdnou, nauč se čarovat ještě tohle,« řekla Alžběta.

Při těch slovech odepnula přezky, přidržující na svém místě palubní počítač **uiku**, odpojila jeho konektory, spojující jej s čidly a výkonnými prvky a podala jej malé čarodějce.

»A říkej tomu **JAPAN**.«

»Děkuji ti, Alžběto,« zašeptala dívenka. Pak natáhla před sebe obě ruce, sotva v nich počítač unesla, a řekla nahlas: »Jmenuješ se – Japan.«

Vír sněhových vloček obkroužil počítač a netrval o nic déle než u ostatních, menších předmětů. Pak zmizel a spolu s ním i počítač.

»Teď chci – Japan.« prohlásilo děvčátko okamžitě. A když se po dalším sněhovém víření počítač objevil, podala jej dívenka zpátky Alžbětě. Ta počítač zapnula a když viděla naskočit úvodní obrazovku, s úlevou jej vypnula. Složitost čarovaného předmětu zřejmě nehrála žádnou roli. Osmdesát miliard tranzistorů se na jeden jediný povel vypařilo, ale opět se v pořádku objevilo. Jak se zdálo, i s veškerým obsahem.

»To ale není všechno. Aby ti pracoval, musíš mu občas nabít baterie,« upozornila ji. »**Isún** si vyčarovat umíš a **bevufe** také. Sem se připojuje zásuvka. A bude-li o ten přístroj stát tvůj přítel, vyčaruj mu jej také. Ať má i on nějakou památku na svět, zvaný Země!«

»Možná chováte k Maardoi opravdu sympatie,« řekl Zobeln, »ale to nemůže změnit naše rozhodnutí odejít.«

»Možná dáš Maardoi opravdu všechno, co potřebuje,« řekla na to Alžběta. »Doufám, že ji už nenecháš odstrkovanou mezi lhostejnými lidmi. Ostatně – i když od nás teď odejde, může se kdykoli vrátit – pokud tu budeme. Kdybyste ale na tomto místě náš kovový dům nenašli, znamená to, že jsme se vrátily do našeho světa. I to se může stát.«

»Kde vůbec je ten váš svět?« zeptal se Zobeln zamračeně. »Na opačné pevnině?«

»Vidím, že nás pořád nechápeš, stejně jako my nechápeme tvá kouzla,« podívala se na něho Alžběta. »Náš svět není na této pevnině, ani na opačné, je mnohem dále. Skrývá se mezi hvězdami na nočním nebi.«

»Takže vy jste – z hvězd?« řekl překvapeně Zobeln. »Víme o tom, že mezi hvězdami jsou cizí světy. Jen jsme nevěděli, že tam žijí lidé jako u nás.«

To znamená, uvědomila si Alžběta, že na jiné části světa Fulgiu jsou lidé vyspělejší než tady. Překvapená byla v této chvíli ona s Kamilou, ale nedaly to nijak znát.

»Mezi hvězdami žije mnoho lidí,« prozradila mu Alžběta. »Žijí tam i jiné bytosti. Myslí jako lidé, mohou s námi mluvit, ale nepodobají se nám a jsou chytřejší než čvožach. Když budeš chtít, japan ti je ukáže.«

»Je to velice zajímavé,« zahučel Zobeln. »Ale my už musíme jít.«

»Opravdu musíte? Nemůžete s námi zůstat oba, jak ti navrhovala Maardoi?« učinila ještě

poslední pokus.

»Ne, nemůžeme tu zůstat!« odsekl čaroděj. »Půjdem!«

To je k vzteku, pomyslela si Alžběta. Konečně dosáhneme kontakt s cizí civilizací, ne jen s primitivními barbary, ale s lidmi, kteří vědí i o světech u vzdálených hvězd! Příležitost, jaká se objevuje v průměru jednou za tisíce let – do toho už počítám i úspěchy Kosmického průzkumu v posledním století, dosažené Aigurskými nadsvětelnými mašinami. A on si od nás klidně odejde a vezme nám i Maardoi, jedinou s kterou jsme se v tomto barbarském světě dokázaly spřátelit!

»Aspoň počkej, až si Maardoi vezme jiné oblečení,« požádala ho už se slzami na krajíčku. »Takhle nemůže běhat venku ve sněhu, hned by prochladla.«

»To je pravda. Vyčaruj si *hisemah* a obleč se,« přikázal Zobeln Maardoi.

Děvčátko odběhlo a brzy se vrátilo oblečené jako malý tučňáček. Dívky na něm podobný kožešinový obleček ani pěkné botky nikdy předtím neviděly. Dívenka měla na hlavě huňatou kapuci, nemusely se o ni bát, že by s mokřými vlasy nachladla.

»Budu si vás pamatovat,« řekla Maardoi a podala jim ruce, jak ji to naučily.

»Budeš nám chybět,« odpověděla jí vážně Alžběta. »Moc nám budeš chybět. Bylo by snad lepší, kdybys neuměla čarovat – nikdo by tě pak nenutil odejít.«

Kamila neřekla nic, jen mlčky Maardoi objala.

»Já vám... nechám vám tu aspoň Blucažgiho, chcete?« vyhrkla Maardoi. »On už si na vás jistě zvykl a bude vás mít rád – jako mě!«

»To nejde, Maardoi,« utřela jí Alžběta slzičky. »Blucažgi je tvůj kamarád, ale nemáme pro něho ani brouky *pehrepo*. Dobře víš, že jiné nejí – ani nemůže.«

»Načaruji vám jich...« napadlo Maardoi, ale pak pochopila, že tím nic nevyřeší, jen by problém trochu odsunula.

Zobeln neřekl nic, ale když jim Alžběta otevřela pancéřované vnější dveře, sestoupil po žebříku dolů. Maardoi se rychle obrátila k Alžbětě:

»Vy to nechápete – ale já s ním musím odejít!« zašeptala omluvně. »Už kvůli vám! Vy jste neviděly, co Zobeln dokáže! Viděla jsem ho zkroutit dva lovce kouzlem, jako když pradena ždímá prádlo – jen z nich krev stříkala! O mě se nebojte – neublíží mi. Jsem přece čarodějka!«

Pak rychle vyskočila ze dveří uiku a plavně přistála na sygytech vedle překvapeného čaroděje. Ten to ale vzal jako skutečnost – nedivil se tomu. Vzal Maardoi za ruku a otočil se k odchodu. Ani jednou se neohlédl, když s malou dívenkou sestupoval po kamenitém svahu podél potoka do údolí.

Maardoi se naopak ohlížela snad každých deset metrů. Ale nechala se vést dál, až oba dva zmizeli za rozpraskanými šedivými skalami.

Kamila se rozplakala a Alžběta k tomu neměla daleko, přesto kamarádku utěšovala.

»To přežiješ,« řekla jí. »Třeba je to opravdu pro její dobro. Ostatně – kdoví, možná se k nám ještě vrátí.«

»Nevrátí...« vzlykla Kamila.

\*\*\*\*\*

## Léčitelky

Maardoi zmizela za obzorem – a do kapsle **uiku** se vkradl stín. Pozemšťankám její veselý smích chyběl. Vzpomínaly na ni často, častěji než by bylo zdravé. Kamila teď byla zamlklá a Alžběta ji starostlivě pozorovala.

Jako památka na Maardoi jim zůstaly jen vyčarované věci: oděvy, včetně malých velikostí, trvanlivé potraviny a velké množství B-paliva. Nepocítovaly nedostatek hned, ale Maardoi jim už nic nevyčaruje a musely se proto začít omezovat. Obnovily úsporný režim, vypnuly ohřívání vody v bazénu, topení a osvětlení v místnostech a také ledničky, z nichž musely sníst všechno ovoce. Z biočističky získávaly naštěstí menší množství B-paliva, ale ten proces probíhal příliš pozvolna. Bez omezení spotřeby by měly jejich zásoby prudce klesající tendenci. Při maximální šetrnosti se jim množství paliva dokonce pomalu zvyšovalo, ale – nebylo to nic slavného.

Zrušily i létání kolem kapsle. Alžběta sice nadále trvala na procházkách pro udržení fyzické kondice, ale teď se cvičily šplháním po okolních skalách. Tady hrála prim Kamila, přece jen měla větší praxi. Alžběta lézt po skalách neuměla a věděla, že jí bude spíš na obtíž, ale na druhé straně tím určitě zvyšovala její sebevědomí a proto s radostí Kamilu doprovázela.

Naštěstí už přicházelo jaro.

»Nemohly bychom pěstovat nějaké místní plodiny?« navrhla Kamila Alžbětě.

»Možná,« povzdychla si. »Ale které? Tady na kopci se nebude dařit ani bramborám – i když jsou dost odolné. Musely bychom je pěstovat dole v údolí. Mně se ani nechce.«

»A co se ti chce?« vyjela na ni podrážděně Kamila.

»Šla bych raději mezi lidi,« zasnila se Alžběta. »Léčit je, uzdravovat. Nebavilo by mě sedět tady a pěstovat brambory jen pro sebe.«

»Mezi lidi?« zakabonila se Kamila. »Tobě to nestačilo?«

»A co tady?« vybuchla Alžběta. »Jsme tu zalezlé jako křečci – a lidé venku umírají! Nikdo jim nepomůže!«

»No a co? Myslíš si, že ty sama spasíš svět? Můžeš vyléčit stovku lidí – tisíce jich mezitím zemrou. Proč? Můžeš se třeba rozkrájet, stejně všechno nestihneš. Jediná lékařka nemůže stačit na celou barbarskou planetu ani když má bardžanskou univerzitu! Nemáš šanci, pochop to!«

»To mi ani nemusíš připomínat. Ale já bych chtěla dělat aspoň něco, víš? Udělat co se dá, abych se pak mohla podívat lidem do očí, až se vrátíme.«

»A co bude se mnou?« vybuchla Kamila. »Necháš mě tady? Nebo mě vezmeš mezi ty barbary? Ty se o sebe dokážeš postarat, ale mně se vážně nechce umřít! Já se chci vrátit domů, rozumíš?«

»My dvě musíme držet spolu,« řekla Alžběta mírně. »To je nutnost. Když půjdu já, budeš muset jít se mnou, není jiná možnost. Kdybych tě tu nechala, do roka, nejdéle do dvou bys zemřela hlady, pokud by tě v pralese něco nezadávilo. Ale když tu zůstaneme, dopadneme stejně obě – jen mnohem dřív. Osamělé ženy nemají na přežití v divočině moc šancí, to platilo i na Zemi, natož tady. My zkrátka mezi ty lidi musíme!«

»A staneme se otrokyněmi,« oťrásla se Kamila. »To se tak těšíš na nějaký nevěstinec, kam nás ti barbari zavrou?«

»Anebo budeme váženými šamankami,« zavrtěla hlavou Alžběta. »Ti lidé dovedou ocenit péči, nemysli si. Jen se příště musíme včas vyhnout grázlům. Nebude to asi jednoduché, ale za pokus to stojí.«

Pak spolu posčítaly zásoby – a Kamila musela chtít nechtě ustoupit. V horách by vydržely jediné s čarodějnou pomocí své malé přítelkyně, rozhodně ne samy.

»Tentokrát budeme lépe připravené,« ujišťovala Alžběta kamarádku. »Známe řeč zdejších lidí, máme větší zásoby energie a kdyby něco, zmizíme vzduchem.«

Dlouho se dohadovaly o tom, kam půjdou.

Na jihu je lidé znali – ale fanatikové je tam chtěli zabít. Kamila byla proto rezolutně proti.

Na severu by zase nevěděly do čeho jdou, ale zato se tam spíše mohly mezi lidmi ztratit. Když létaly s malou Maardoi vysoko nad horami, viděly dvacet kilometrů od jejich severního okraje jakési město. Cesta tam vedla lesem, ale ten by mohly přeletět; energie měly naštěstí více než minule.

Uvážily všechna pro i proti a nakonec se rozhodly zkusit své štěstí. Posbíraly všechno co mohly potřebovat, uzavřely dveře kapsle Sezamem a napsaly krátký vzkaz pro Maardoi, kdyby sem v jejich nepřítomnosti zavítala. Malá čarodějka by si dveře otevřela, měla svůj komunikátor a znala heslo.

Vybraly si dobu před rozedněním, zavěsily se do nárameníků a klidným klouzavým letem zamířily k severu.

Dvacet kilometrů uletěly za půl hodiny. Pod sebou viděly vesnice, stezky pralesem i pár osamělých stavení. Nikdo si jich nepovšiml, letěly rychlostí vlaštovky tiše, jako dvě sovy.

Až nedaleko od města se snesly níž. Kus cesty letěly nízko nad lesní stezkou a v místech, kde skončily stromy, přistály na kamenitou půdu. K městu zbývalo sotva půl kilometru a dívky se rozhodly, že to už raději dojdou pěšky.

Vypnuly sygyty, ale nastavily je do pohotovostní polohy. Jejich minikomputer by s nimi samočinně vyletěl vzhůru při prvním silnějším výkřiku. Nepotřebovaly by k tomu ani ruce a riziko nenadálého přepadení se tím snížilo na minimum.

Zdejší město nebylo na místní poměry malé. Zdálky vypadalo jako nevzhledné hromady šedivých domů, obehnané silnou zdí, ale táhlo se po celém severním obzoru a podle Kamilina odhadu tam mohlo žít třicet tisíc lidí. Některé domy byly i víceposchodové a většina jich byla vystavěna z kamene. Hradby zpevňovaly vysoké kamenné věže. Podle nich se daly už z dálky poznat hranice městských částí a jistě sloužily i jako pozorovatelný. Předpokládalo to pokročilou organizaci, mimo jiné i v zásobování, ale místní lidé si zřejmě věděli rady.

Pozemšťanky se připojily ke skupině lidí, čekajících na otevření brány ve hradbách. Bylo brzy po ránu a silná vrata byla ještě zavřena.

»Kterépak vy jste?« zeptal se děvčat zvědavě jakýsi muž. Táhl spolu se svou ženou veliký dřevěný čtyřkolový vozík s neuměle vyřezanými plnými dřevěnými koly. Na vozíku byl zřejmě naložen těžký náklad, přikrytý silnou látkou.

»Jdeme si prohlédnout město,« řekla Alžběta klidně. »Nikdy jsme tu ještě nebyly.«

»Nevím, nevím,« vrtěl hlavou muž. »Že se nebojíte, chodit venku tak brzy po ránu.«

»Proč myslíte?« zeptala se Alžběta.

»Na vašem místě bych chodil v poledne, kdy je tu víc lidí. Co kdyby vám někdo ublížil?«

»Díky za starostlivost,« odvětila vážně Alžběta. »Nebojíme se.«

»A s čím pak jdete do našeho města? Máte něco na prodej? Nebo chcete nakoupit? Ronqe je bohaté město, tam je všeho dost.«

»Spíš něco umíme,« usmála se Alžběta. »Chceme lidem ve městě nabízet svou zručnost.«

»Takových tam je dost,« mávl rukou pohrdlivě muž. Žena, která mu pomáhala s vozíkem, se od děvčat rychle odtáhla.

»Když nás tam nebudou potřebovat, půjdeme jinam,« povzdychla si Alžběta. »Zatím nás všude rádi vítali.«

»Vítali?« vyhrkla přezíravě žena s velkým košem, stojící opodál. »Takové jako vy častěji ženou od svého prahu holemi!«

»A nepletete si nás s někým?« vložila se do hovoru konečně i Kamila. »Což bývá zvykem hnát holemi někoho, kdo umí vyléčit všechny nemoci?«

»Ach tak, léčitelky?« podívala se na ně s novým zájmem žena, patřící k muži s vozíkem. »To je něco jiného. Máte s sebou koření na rány? Potřebovala bych – koupím od vás hned tady. Případně bych potřebovala mast z **vruínu**.«

»Nemáme s sebou koření na rány ani masti,« řekla Alžběta vlídně. »Bolí vás něco? Mohla bych na to podívat?«

»Léčitelky – bez koření?« vyprskla žena a opět se od nich odtáhla. »Vykládejte si tyhle lži někomu jinému!«

»Alžběta umí léčit i bez koření,« trvala na svém Kamila. »Léčí, na co si vzpomenete.« Nezdálo se ale, že by jim někdo důvěřoval.

»Může se mi podívat na ruku?« zastal se dívek doposud mlčící mladík, stojící opodál. Měl oděv s kovovými ozdobami, ale vypadal utrápeně a smutně.

»Ukaž,« otočila se k němu ochotně Alžběta. Aspoň jeden zájemce se našel!

Mladík opatrně rozmotal obvaz. Měl nad loktem nevelikou, ale pořádně zanícenou ránu; i když zřejmě nedávno čištěnou. Rána sama však nebyla nejhorší, co mladíka trápilo. Alžběta brzy poznala, že má uvnitř dvě velice žravé larvy. Nebyly to larvy už povědomé mouchy, byly horší; nejenže rozežíraly tkáň, ale navíc se samy v ráně množily. Tím byly nebezpečnější než larvy much, které musely část svého vývoje absolvovat mimo svého hostitele a dřív nebo později ho musely opustit. Tyhle larvy byly menší, ale zavrtané hluboko do svalů a protože byly stejné barvy jako svalová vlákna, místní lékař či ranhojič na ně zřejmě nepřišel.

»Něco tam máš. Musíme chvíli počkat,« prohlásila. Umrtvila ránu i její okolí a pak dovnitř dopravila své agisarem cílené protibaktérie.

»Úplně mě přestala bolet ruka!« vykřikl najednou mladík. »Už jsem ani nemohl spát, jak mě tam píchalo – a teď mě nic nebolí!«

»Za chvíli to bude ještě lepší,« slibovala mu Alžběta. Počkala několik minut, pak se opět naklonila k ráně a z té se začala pomalu valit hnědá pěna. Všichni se shlukli kolem a udiveně tomu podivnému léčení přihlíželi.

»Tady máš, co tě tam píchalo!« sáhla náhle Alžběta do pěny a vzápětí držela v prstech maličkou mrtvou larvu.

»Xord!« vykřikl chlapec a zbledl. »Tak přece!«

»A tady je druhý!« přidala Alžběta druhou, menší. »Naštěstí jich tam víc nebylo.«

»Zahod'te je – rozšlapte je!« ozývalo se najednou ze všech stran. »Vždyť je to smrt!«

»Už se jich nebojte!« obrátila se Alžběta k lidem kolem. »Jsou mrtvé.«

»Jak jsi to dokázala?« podíval se na ni nevěřícíma očima mladík.

»Umím to,« přikývla. »Ještě chvíli počkej, ránu ti slepím, aby rychleji srostla.«

Chvíli bylo skoro ticho, až na tiché šuškáni lidí kolem. Z mladíkovy rány se přestala řínout očištná pěna a Alžběta se k ní opět sklonila. Okraje rány přistrčila k sobě a sklonila se ústy až ke zhnisaným okrajům. Ani zblízka nebylo vidět chapadlo, které se jí vymrštilo z úst, vniklo do rány a začalo slepovat její okraje. V několika minutách ránu stáhlo, slepilo a pokrylo vrstvou průhledného lepivého gelu.

»Za chvíli to přijde k sobě a začne tě to svědit, ale nesmíš si to rozškrábat, víš?« poučovala Alžběta chlapce. »Když to vydržíš, budeš mít večer ruku v pořádku.«

»Už večer?« vytřeštil na ni nevěřícíma očima. »To bys musela umět čarovat!«

»Ne, čarovat neumím, jenom léčit,« usmála se Alžběta trochu nervózněji, když si opět připomněla, jak dopadly v jižních vesnicích. »Znáte snad čaroděje, který léčí lidi?«

»To ne, ti přece nikdy neléčí,« zašumělo z davu, který se mezitím rozrostl.

»Ale jak to děláte?« přitočila se k nim žena, která prve Alžbětou opovrhovala, když zjistila že nemá koření. Teď už vypadala vlídněji.

»Nemáme koření, ale umíme to jinak,« usmála se Alžběta, ale neprozradila ženě nic.

Mladík mezitím ukazoval svou ránu dalším příchozím. Vodil je rovněž k místu, kde v prachu cesty ležely dvě rozšlapané obávané larvy. Alžběta by brzy měla další zájemce, ale v té chvíli se začala otevírat těžká vrata městské brány a dav se nahnul dovnitř.

»Pojd'te se mnou,« nabízel dívkám mladík.

Vedl je davem na náměstí, následovaly ho proto bez obav. Dovedl je před jeden patrový domek a zavedl je dovnitř.

»Grijič, dej těm dvěma dívkám pokojík,« obrátil se na tlustou ženu, která mu vyšla vstříc.

»Co jsou zač?« mračila se žena.

»Léčitelky,« ujišťoval ji mladík. »Dej jim slušný pokojík a o víc se nestarej.«

»Snad nechťejí léčit tady u mě?« vyhrkla Grijič. »To by se mi sem mohli slézat nemocní z celého Ronqe! O to vůbec nemám zájem!«

»Ale Grijič, nestačí ti, že se za ně přimlouvám? Můžeš jim přece dát ten pokojík vpředu s vlastním vchodem,« nedal se zastavit mladík.

»Ten si schovávám pro lepší nájemce!«

»Já za ně zaplatím!« nabídl se chlapec.

»Hokynář Zuryň mi platil jeden *kors* denně – než si pořídil vlastní dům!«

»Grijič, byl jsem dnes v noci ve Vrchoví, u té vyhlášené Morguše. Čistila mi ruku, až jsem jí pod rukama dvakrát omdlel bolestí, ale sotva jsem od ní odešel, začalo mi v ráně bodat znovu. Když jsem čekal před branou, byly tam i tyhle dvě a před malou chvílí mi tady ta dostala z ruky dva xordy!« přihodil na váhu svůj největší trumf chlapec a ukázal na Alžbětu.

»Xordy?« zděsila se Grijič.

»Grijič, nech je u sebe, neprohloupíš! Dostaneš zlat'ák dopředu, to ti slibuji! To je dost na celý rok, ne? Jen je, prosím tě, nevyžeň – kdyby mě ještě začalo píchat v ruce, přijdu k ní, aby mi vytáhla další.«

»Žádnou další larvu v ruce nemáš!« ujistila ho Alžběta.

»Zaručeně?« podíval se na ni s nedůvěrou. »Mohlo tam přece po nich něco zůstat – třeba malá larvička nebo jen vajíčko, co já vím.«

»Zaručeně,« přikývla. »Můžeš mi věřit, nic tam nezůstalo. Já léčím pořádně.«

»V tom případě bys byla moje spása! Grijič, nech je u sebe a máš zlat'ák jistý už dnes. Znáš mě přece, ne? Sliboval jsem snad někdy něco falešně? Vy dvě také nepřijdete zkrátka! Zlat'ák dostanete hned dnes – a druhý máte u mě za padesát dní, kdyby se ukázalo, že máte pravdu!«

Vyběhl z místnosti jako šílený. Tlustá Grijič si to rozmyslila a uctivě dívky odvedla do nevelké místnosti, kam opravdu vedl další vchod z boční uličky.

»Pojďte sem, děvenky,« přivítala je kupodivu přívětivě. »To bude pro mě opravdu velká čest... s takovou přímlovou je to jiná...«

»Co je to za mladíka? Jsme v Ronqe poprvé, nikoho tady neznáme,« zeptala se své nové domácí Kamila.

»To je Mílkir,« odpověděla jí Grijič s úctou. »Syn našeho knížete. Jestli jste mu opravdu zachránily ruku, pak se u vás dveře netrhnou!«

»Jen jsem mu odstranila z rány...« začala Alžběta.

»Už jsem slyšela! Dva xordy – chudák Mílkir! Určitě jich tam má víc! Viděla jsem to už mockrát. Larvu vytáhnete, ale vajíčko přehlédne každý. Proti těm bestiím pomůže jen sekera – pokud jsou v ruce nebo v noze a dají se odseknout i s ní.«

»To jsou tak nebezpečné?« zarazila se Kamila. Zeptala se Alžběty raději jazykem Bar.

»Když nevíš jak na ně, je i takové řešení možné,« přisvědčila jí Alžběta, ale řekla to v řeči místních lidí.

»Co? Že je to možné?« podívala se na ni Grijič. »Ve městě je spousta lidí bez ruky nebo bez nohy. A to všechno kvůli xordům. Kdekdo se pokouší ty bestie z masa dostat, ale většinou to strašně bolí a stejně to bývá marné. Jestli dovedete zbavit lidi těch bestií, budou se k vám hrnout ze všech stran, je to největší zdejší pohroma. Jen se mi nechce věřit, že byste to dokázaly. Sekera je, moje zlaté, jediný způsob, jak se proti nim dá postupovat.«

»Není jediný,« řekla Alžběta zamračeně. »Já to umím i bez sekery a bez bolesti.«

»Kéž by to byla pravda!« vzdychla si Grijič.

»Umím to,« trvala na svém Alžběta. »Léčím i rány a ještě jsem se nesetkala s nemocí, která by mi odolala.«

»Pak byste byly pro Ronqe požehnáním. No nic, budete chtít nějaké koberečky? Nebo měkké kameny na sedění? Pronajímám je velice levně.«

Když se ukázalo, že pozemšťanky nemají ani nejmenší zdejší minci, tlustá Grijič se nedala vyvést z míry.

»Jestli jste opravdu takové vědmy, určitě budete mít brzy peněz dost,« prohlásila. »Dám vám všechno, co budete potřebovat. Zaplatíte mi později.«

Kamila s Alžbětou se poradily a přijaly její nabídku.

Ten den o nich město ještě nevědělo, ale už se do domku tlusté Grijič přišlo poptat několik zájemců. Jedna z nich byla dívka. Neměla na zaplacení; zato měla nad kotníkem velkou ránu a v ní čtyři nebezpečné parazity. Alžběta na placení nespěchala a červy jí z rány vyjmula mrtvé. Bakterie, geneticky zacílené proti xordům, zlikvidovaly nejen dospělé jedince, ale usmrtily by i drobná vajíčka, která nebyla skoro znát ani v očistné pění.

Dívka by Alžbětě líbala nohy a slibovala, že určitě zaplatí, jakmile bude mít čím.

Přicházeli ale i majetnější pacienti. Alžběta pomáhala všem, ale pacienti, kterým vyléčila něco nebezpečného nebo nepříjemného, neskrbili chválou ani penězi. Už první den měly velice slušný výdělek a následující dny to ještě předčily. Pozemšťanky brzy splatily dluhy tlusté Grijič a ještě jim dost zbylo.

\*\*\*\*\*

Brzy si práci rozdělily.

Alžběta léčila a aby se nemusela ničím dalším zatěžovat, Kamila na sebe převzala starostl o pacienty, kasu, nákupy, vaření a celou společnou domácnost. Jejímu organizačnímu talentu to vyhovovalo a brzy se vedle Alžběty necítila ani méněcenná. Společně jim to šlo a obě uznávaly, že to je jediné řešení, jak všechny pacienty zvládnout.

Bydlely spolu v jedné místnůstce u Grijič, ale ta si je brzy tak oblíbila, že ji kdykoliv mohly na návštěvu. Grijič bydlela v poschodí, aby mohla výhodnější místnosti dole pronajímat. Často s ní také večer vysedávaly na ploché střeše domu, kam si donesly sedačky nebo lehátka a dívaly se spolu na hvězdy.

Souhvězdí tu byla jiná než na Zemi, ale obě dívky dobře věděly, že stačí přesunout se pár set světelných let od Země a obrazy souhvězdí se změni k nepoznání. Dívaly se ale na hvězdy dál a občas zkoušely hádat, která z nich je asi rodné Slunce. Alžběta si přála, aby to byla jasná hvězda v souhvězdí Velkého Folta, kdežto Kamila si vybrala malou hvězdičku v souhvězdí, jemuž místní lidé říkali Koruna. Tvrdila, že naše Slunce nemůže svítit za hranicemi Galaktického společenství tak jasně. Nikdo je ale nemohl rozsoudit – nikdo ze zdejších lidí to najisto nevěděl – a ani nemohl vědět...

Na těchto poklidných večírcích se Alžběta kromě jiného dozvěděla, že starší bratr Kamily je na Zemi dávno šťastně ženatý, Kamile nabízeli už dva nápadníky, ale ona oba odmítla. Měla donedávna velký vzor v jednom horolezci, ale ten se jí nedávno oženil, takže ho obdivuje už jen z dálky. Alžběta na sebe prozradila, že její rodiče mají jen ji, proto ji dali studovat mimozemskou biologii na Bardžá, jak si sama přála – a byli na ni jistě velice pyšní. V prvním pětiletém cyklu na univerzitě chodila rok s jedním pražákem, ale pak se dozvěděla, že to s ní nemyslel vážně.

»Eman, ten rošťák, se mnou chodil jen proto, že na Bardžá jinou takovou nánou nenašel,« vzpomínala s úsměvem. »Jenže byl už předem rozhodnutý se se mnou rozejít, až skončí studia. V jedné slabé chvíli se prorekl kamarádům, že pro něho nejsem dost nóbl a za chvíli to věděl kdekdo. Když jsem se to dozvěděla, udělala jsem mu scénu, že si o ní dlouho povídali, vyhodila jsem ho z pokoje a víckrát mi nesměl přijít na oči. Pochopitelně jsem všechno řádně obřečela, ale teď už se tomu jen směju.«

»Já bych takovému syčákovi oči vyškrábala!« řekla Kamila.

»Nemysli si, bylo to s ním pořádně nahnuté. Bardžané ho chtěli vyhodit z univerzity, že mi strašně ublížil a to se podle nich nesrovnává s posláním biologa-lékaře. Potom ho sice nechali dostudovat, ale až když jsem se za něho přimluvila.«

»Ty?« podivila se nelíčeně Francouzka. »Proč zrovna ty?«

»Všechny ostatní přimluvy by mu nebyly nic platné,« řekla Alžběta s úsměvem. »Jedině ode mě to mělo jakousi váhu.«

»Ale proč jsi to udělala? Vždyť zrovna ty jsi měla důvod ho řádně potopit!«

»Nesnesla bych, aby mě celý život nenáviděl,« otřásla se lékařka. »Ostatně – byla to i moje chyba. Neměla jsem mu tak slepě důvěřovat.«

»A co je s ním dnes?« zeptala se zvědavě Kamila.

»Vystudoval první cyklus, vrátil se a má už v Praze ordinaci,« pokrčila rameny Alžběta. »Je váženým panem doktorem a nejspíš už bude ženatý. Já jsem pokračovala ještě druhým cyklem genetiky. Díky tomu se mohu pustit do takových věcí, o jakých se Emánkovi ani nezdá – jenže tvrdnu tady, mezi zdejšími barbary. Co bylo kdysi, odvál vítr a odnesla voda...«

Říkala to sice s nadhledem, ale nedodala, jak v prvním ročníku druhého cyklu obřečela jeho svatební oznámení...

Častým hostem byl u nich Mílkir, syn knížete. Ne jako pacient, neboť se mu rána opravdu rychle zahojila a více o ní ani nevěděl. Když bylo jisté, že mu v ráně další larvy nezůstaly a ruka bude v pořádku, doplatil Alžbětě druhý zlaták a obě měly vystaráno na dlouho dopředu. Samozřejmě se to ve městě neutajilo. Vyléčení syna knížete se mezi lidmi rychle rozkřiklo a ta novina od začátku předznamenala věhlas Alžběty jako lékařky. Začali k ní chodit pacienti až ze vzdálenějších měst a vesnic a na nedostatek klientů si rozhodně nemohla stěžovat.

Mílkir občas pomáhal Kamile. Alžběta nejenže pomoc nepotřebovala, naopak vykazovala z ordinace každého, kdo tam nepatřil. Jen ona sama, pacient a nanejvýš ještě Kamila směli být u jejího léčení. Mílkir za nimi proto přicházel až odpoledne a často se loučil, až když se na obloze objevovaly první hvězdy. Rád jim vyprávěl dlouhé ságy a občas ho poslouchaly i několik večerů po sobě, když byla nějaká pověst příliš dlouhá. Kamila si ho nahrávala zvukovým vstupem komunikátoru a jeho pověsti zapisovala do volných kapacit paměti, tak se jí líbily.

Brzy měly peněz víc než potřebovaly. Na Mílkirovu radu si nechávaly nezbytnou hotovost a zbytek si ukládaly do domu bohatého kupce Burmašarka, kde by byly jejich peníze ve větším bezpečí než v komůrce Grijičina domu. Burmašarkovi mohly důvěřovat, vděčil jim za život své dcerky Víji, kterou nedávno vyléčily ze zhoubné horečky.

Alžběta ale neseseděla jen v ordinaci. Navštěvovala nemocné i v domech, pokud k ní sami nemohli přijít. Občas chodila tajně za město Ronqe do starého vápencového lomu, kde živořili ti nejubožejší nemocní, nakažení nejhorší nemocí, malomocenstvím. Takové ostatní lidé vyhnali z města, nemívali ani čím zaplatit, ale právě ty ubožáky Alžběta nejen léčila, ale donášela jim i jídlo, aby nezemřeli hladem.

Místní mastičkáři, pokud se odhodlali proti této nemoci něco podniknout, používali mast z **vruínu**. Tento druh kapradiny Alžběta znala již z doby svého působení ve vesnicích lovců. Její listy obsahovaly silice a opravdu měly léčivý účinek na různé kožní ekzémy a popáleniny. Sama **vruín** doporučovala pacientům, když za ní přicházeli z dalekých vesnic nebo i měst a nemohla je doléčit do konce. Kapradina mohla bohužel postup lepry jen zpomalit, ale ne zcela zastavit či dokonce zvrátit.

Vyléčit malomocenství nebylo pro Alžbětu obtížné, pokud se jednalo jen o zlikvidování samotné nákazy. Způsobovaly ji velice odolné bakterie, ale Alžbětiny protibakterie vždycky se svými zhoubnými protivníky bleskově zatočily, někdy i během půlhodiny. Horší byla náprava škod, které nemocným mezitím vznikly. Vředy se po odstranění příčiny hojily rychle, ale pokud už pacientům odpadly nějaké tkáně, musela zajistit, aby opět dorostly. Nebyla to žádná selanka. Malomocným už chyběly nejen články prstů, ale často i celé ruce po zápěstí, zpravidla i měkké

části obličejů. Takto deformovaný člověk se nemohl vrátit do města mezi ostatní, nikdo by mu neuvěřil, že je již vyléčený.

Zde musela Alžběta použít všechny znalosti genetické rekonstrukce. Znamenalo to uvolnit regenerační schopnosti, ukryté v každém organismu od pradávna. Jednodušším živočichům ztracené orgány často dorůstají, ale při regeneraci někdy vzniká víc škody než užitku. Ještěrkám ulomený ocásek obvykle naroste, ale když se jim jen nalomí, vyrostе vedle další a ještěrka se dvěma ocásky ztrácí podstatnou část pohyblivosti. Pak by na tom byla lépe, kdyby zůstala vůbec bez ocásku. Čím je živočich dokonalejší, tím více je proto tato schopnost omezenější.

Alžběta dokázala uvolnit pravěkou regeneraci tak, že lidem dorůstaly nejen celé končetiny, ale i tak jemné orgány, jako oči. Nejen malomocným, ale i jiným mrzákům. Ve městě bylo hodně lidí, kteří přišli o ruku, nohu či o oči. Na regeneraci musela zpravidla osobně dohlížet až několik týdnů, ale právě tady byly její úspěchy nejlépe vidět. Vracela lidem nejen zdraví, ale i chybějící části těla. Nejvíce ji zbožňovali bývalí slepci, kteří na tom dříve byli nejhuř.

Několik malomocných se uzdravilo natolik, že by se mohli i vrátit mezi lidi. S nimi ale byly problémy největší, protože už si ostatní příbuzní po jejich vyhnání rozdělili jejich majetek. V tom byl další kámen úrazu a vyléčení těch případů přineslo léčitelkám kromě neskonale vděčnosti pacientů i skrytou a v několika případech i otevřenou nenávist *poškozených* příbuzných.

Nejvíce se ale v Ronqe cítili ohroženi ostatní léčitelé. Jen málo jich přišlo k Alžbětě kajícně s prosbou, aby je svému umění naučila. Alžběta je neodmítala. Poctivě s nimi probírala léčivé prostředky, jaké může použít člověk bez agisarů, ale naučit je všemu co sama uměla bylo nad její síly – chyběl jim agisar a deset let studia na univerzitě v Cokrezu. Většinou jim doporučila léčit méně závažné případy a ve vážnějších se obracet na ni.

Většina léčitelů začala Alžbětu kvůli přebraným klientům nenávidět. Bylo to pochopitelné. Kdo by se dal léčit od felčara, který léčí bolestivými metodami a navíc až příliš často neúspěšně, když léčení zázračné lékařky nebolí a je jistější?

Mastičkáři naštěstí mívali i jiný zdroj obživy, léčení brali jen jako příležitostný výdělek; přesto nesli nelibě, když o tyto příjmy přišli.

\*\*\*\*\*

Alžběta díky náhodě přišla na zdroj obávaných a nebezpečných parazitů *xordů*, sužujících obyvatele města. Jedné noci se probudila zděšeným křikem Kamily. Okamžitě rozsvítila kapesní elektrickou svítilnu a v jejím světle dívky spatřily několik prchajících krys. Jedna z nich se ale divně motala a ani se už nedostala z místnosti. Byla totiž slepá. Chvilí bezradně narážela do stěn, pak padla na bok a v křečích umírání bezmocně hrabala nožičkami. Když po chvilce ztuhla, spatřily, jak z jejího těla vylézají ne desítky, ale stovky larev. Alžběta ovšem nečekala, dýchlá na ně a téměř okamžitě z nich udělala hnijící sliz.

Tím to ale pro ni neskončilo. Začala pátrat, odkud se sem nakažená krysa dostala a brzy na to přišla. Stopy vedly od záchodu, jehož dveře zůstaly v noci pootevřené.

Město mělo solidně postavenou kanalizaci, ale právě v ní bylo semeniště obávaných larev. Roznášely je po okolí krysy, jichž tu bylo nepočítaně. Larvy je rozežíraly rychle, ale krysy se množily ještě rychleji a bylo jich pořád dost a dost a tak se larvy dostávaly až do domů. Když napadená krysa pošla, *xordi* ji opustili. Parazitě sice mimo nedobrovolné hostitele brzy hynuli, ale část si přece našla jinou oběť. Larvy se orientovaly pachem a neomylně nacházely zhnisané i čerstvé rány a oděrky domácích zvířat nebo i lidí.

Do boje proti xordům zapojila Alžběta i Kamilu a všechny, koho znala. Zprvu doufala, že je zničí smrtícími protibakteriemi, ale tato akce neměla úspěch. Dokud se larvy ukrývaly uvnitř krys, bakterie se k nim nedostaly. Kamila sice navrhla vyhubit nejprve umělou nemocí krysy, ale tomu se Alžběta vzepřela. Podle ní by pak larvy xordů hromadně napadly lidi a to by teprve byla pořádná kalamita.

Kanalizace byla hustá síť chodeb pod ulicemi města, do níž ústily odpadové trubky ze žump jednotlivých domů. Trubkami však krysy zcela volně probíhaly a měly tak vlastně volný přístup do všech domů. Nebezpečné larvy *xordů* žumpami neprošly, nebyly tak odolné, aby tak vražedné prostředí uvnitř přežily. Krysy je ale snadno roznášely po celém městě.

Obyčejné mřížky krysy nezastavily. Alžběta proto vymyslela kombinované vodní uzávěry a Kamila jejich výrobu zadala místním hrnčířům. Musely být z dobře vypálené keramiky, musely mít nepropustnou glazuru na povrchu a hlavně správný esovitý tvar, aby se v nich udržovala vodní uzávěra, ale aby nepřekážely odtoku. V nejnižším místě byla pod vodou přímo z keramiky vytvořena mříž. Ani ta by krysy při jejím putování nezastavila, protáhly by se mříží a nezabránila jim v tom ani voda. Uzávěrou ale neprošly oslabené krysy, napadené *xordy*. Když narazily pod vodou na mříž, netroufaly si na ni a vracely se. Ani zdravé krysy tu cestu nevyhledávaly, mnohem více se zdržovaly uvnitř městské kanalizace a méně navštěvovaly chráněné domy.

Alžběta vyzkoušela nové uzávěry nejprve v domě, kde bydlely spolu se svou domácí Grijí; tlustá domácí jí byla vděčná, že ji už nebudou drzé krysy obtěžovat.

Potřebovala ale udělat stejné opatření ve všech domech ve městě. Kanalizace naštěstí nepatřila majitelům domů, ale městu. Její úpravy mohli schválit městští radní a Mílkir od nich nezbytné povolení obratem opatřil.

Zaplatily hrnčířům a začaly platit najatým mužům, kteří uzávěry vkládali do odtoků ze všech domů. Byla to práce na dlouhou dobu, ale Alžběta si slibovala, že se výsledky brzy dostaví a lidé si oddechnou.

\*\*\*\*\*

Ronqe bylo na zdejší poměry rozsáhlé město. Pozemšťanky bydlely na jednom z mnoha náměstí, ani největším, ani nejznámějším. Bylo spíše na okraji než v centru. Znamějši než ostatní se stalo jedině díky Alžbětě. Ta teď měla napilno od rána do večera. Kamila měla více volného času a častěji musela vycházet mezi lidi. Samozřejmě dávno věděla, kde se v nejbližším okolí dobře nakupuje a kam by raději neměla chodit. V každém barbarském městě jsou místa, jimž je radno se vyhnout, pokud člověk nemá vážný důvod k návštěvě. Kamila se ale na taková místa přímo třásla. Ráda navštěvovala osobitý Starý bazar u hradeb, kde se často zdržovali zloději a podobná cháska. Jednou jí tam za bílého dne nepozorovaně ukradli tašku a ona hodnou chvíli chodila po bazaru jen s odříznutými uchy, než si toho všimla. Vylezla i na Prokletou zvonici, odkud prý dříve biřici shazovali povětrné ženy a kam se proto žádná žena neodvažovala, chodila do Rudé cihelny venku za hradbami, kde se dávno nepálily cihly, zato se tam konaly trhy všelijakých podezřelých obchodníků, kterým odepřeli vstup do města. Právě tady se ale daly koupit velice zajímavé předměty, často pocházející z dalekých krajů. Dobře se tam prý prodávaly vzácné zbraně. Kamila o ně zájem nejevila, ale občas tam sobě nebo Alžbětě koupila i nějakou pozoruhodnou maličkost. Nebylo tam ale bezpečno, zvlášť pro osamělé ženy. Mílkir tam chodil s Kamilou, aby ji chránil, ale neviděl ji tam rád.

»I chlap se tam může snadno dostat do rvačky, ale když je sám, má pořád naději, že se dostane domů po svých. Jakmile se musí ohlížet na slabou ženu, je ve velké nevýhodě.«

Kamila to uznávala. Ostatně moc dobře věděla, co by ji tam mohlo potkat, ale zvědavost byla silnější než strach. Pokud s ní byl Mílkir, jistě by se za ni postavil. Bedlivě jí aspoň kladl na srdce, aby v takovém případě na něho nečekala a utíkala jako kdyby jí za patami hořelo.

»Dva až tři muže zadržím, ale kdyby jich bylo víc, neměl bych jinou možnost než ustoupit,« mračil se, ale přece jen chodil s Kamilou i nadále.

Jednou si spolu vyšli mnohem dál. Kamila chtěla vylézt na osamělou skálu hodinu cesty za městem. Lákala ji už dlouho, ale pořád se k ní nemohla dostat. Až jednoho dne prohlásila, že buďto tam vyleze, nebo začne sama sebe považovat za zhýčkanou slečinku.

Mílkir trval na tom, že tam poleze s ní. Tím jí celý plánovaný výlet málem zkazil. Ona měla své létací nárameníky sygyty, kdežto on, nováček, neměl žádné jištění, což samozřejmě

nemohla připustit. Nakonec se rozhodla půjčit mu létací nárameníky od Alžběty, a navíc ho jistit krátkým lanem. To by mohlo stačit.

Vyrazili brzy po poledni, aby se do večerního uzavírání městských bran stačili vrátit. Bez problémů došli až pod skálu, Kamila se tam chvíli rozhlížela a rozhodla, že začnou lézt úzkým »komínem« na straně odvrácené od města.

Brzy naučila Mílkira základním horolezeckým fintám. Sama lezla první a ukazovala mu vhodné úchyty. Tak se zanedlouho dostali do výšky dobrých šedesáti metrů a od vrcholu je dělilo sotva deset metrů.

»Mohli bychom si na chvíli odpočinout,« navrhl jí Mílkir. Dýchal už jako čtyři a sotva se odvažoval pohlédnout dolů.

»Vydrž,« napomenula ho s úsměvem. »Nahoru je to už jenom malý kousek.«

»Dva sáhy za tebou je úzká římsa,« upozornil ji udýchaně. »Po ní se dostaneš do nádherné jeskyně. Na vrcholku už nic tak zajímavého nebude...«

»Jak to víš?« podívala se na něho udiveně. Zprvu ji napadlo, že si vymýšlí, nic takového přece neviděla ani zdola, ani odsud. Pak se ale obrátila a zkusila opatrně přejít přes skalní římsu. A opravdu, sotva po dvou metrech spatřila za ohybem skály docela velkou otevřenou jeskyni se širokým vchodem, nebo spíš plošinu, nad níž se klenula převislá skála. Když se podívala dolů, bylo jí hned jasné, že tento skalní útvar při pohledu zdola nemůže nikdo vidět.

»Jak víš o téhle jeskyni?« zeptala se ho užasle. »Vždyť přece nelezeš po skalách jako já! Kdo ti o ní řekl?«

»Znám ji shora,« řekl tajemným hlasem.

»Nevymýšlíš si?«

»Jednou mi sem spadla čepice,« tvrdil. Obrátil se dál do tmavšího kouta a skutečně odtud brzy vylovil jakési zvetšelé kožešinové zbytky. Předvedl jí, že to kdysi opravdu bývala čepice. Byla mu malá, ale zřejmě se časem srazila. Pokud tu neležela od jeho mladších let... Kožešina byla ovšem dávno zteřelá a Mílkir ji po chvilce vzpomínání opět odhodil do kouta jeskyně.

»To bys musel umět létat!« vyhrkla Kamila, které to nedalo a musela o tom přemýšlet.

»K výsadám knížat našeho rodu patřilo právo držet si na zámku létacího draka,« přiznal jí tiše. »Létal jsem na něm často, i když jen v době jasných nocí.«

Planeta Fulgiu měla oproti Zemi zvláštnost. Nedaleko její hvězdy se nacházela jiná, velice jasná hvězda, jejíž světlo mohlo zhruba po dobu půl zdejšího roku nahrazovat pozemskou zvláštnost, totiž měsíc v úplňku. Doba jasných nocí připadla v této části světa na léto. Mohlo být opravdu velmi zajímavé vznášet se v tomto období nad spícím krajem.

»Proč jsi létal jen v noci?«

»Nevím, rodiče mi to ve dne nechtěli dovolit,« pokrčil rameny. »Jednou mi sem na skálu spadla čepice, ale drak tady nemůže přistát a musel jsem ji ožet. Nečekal jsem, že se s ní ještě někdy setkám.«

Na jednom místě ve zhruba dvoumetrové skalní prohlubni vítr časem navál hlínu a rostla tu hustá zelená tráva. Mílkir se do ní svalil a Kamila se po chvilce váhání k němu posadila.

»Tady na nás vůbec nikdo nemůže vidět,« řekl zasněně.

»Leda někdo shora,« připomněla mu.

»Ve dne nikdy nelétáme,« zavrtěl hlavou.

»Tak někdo jiný,« nadhodila.

»V celé provincii má jediného draka už jen naše rodina,« vrtěl hlavou. »Draci jsou vzácní, málokde na ně narazíš. Zdaleka ne každý si může dovolit takového žrouta!«

»A vůbec, jak je to vlastně s tvým rodem?« zeptala se ho. »Říkají ti kníže, ale co já vím, široko daleko je ten titul naprosto ojedinelý.«

»To má svůj původ ve starých pověstech,« usmál se a jen mimoděk ji vzal za ruku. »Podle prastarých knih bývaly kdysi na Fulgiu rody s výsadami, dnes už možná těžko pochopitelnými.

Můj prapradědeček býval prý veliký čaroděj, podivín, ale hodný k lidem. Pomáhal jim prý stavět město Ronqe. Nevím, co je na tom pravdy, ale našel si jednoho dne mezi lidmi krásnou dívku a vzal si ji za ženu. Pak ještě postavil náš rodový zámek a žil tam s mou praprababičkou až do smrti. Lidé na to za ta staletí nezapomněli a oslovují nás knížecím titulem. Někdy tě pozvu k nám na zámek. Poznáš sama, že není myslitelné, aby něco takového postavila lidská ruka. Kouzla a čáry tam na člověka dýchají z každého sloupu, schodiště, chodby či stěny.«

»A ty sám – také čaruješ?« usmála se na něho, ale trochu jí přitom zamrazilo. Aby takovou dobu žily nablízku čaroděje a nevěděly o tom...

»Ani ne,« oplatil jí úsměv. »Je s tím spojená jiná dávná pověst. Podle ní čaroděj, jakmile začne pomáhat lidem, dříve či později přijde o svou kouzelnou moc. Nevím, zda on sám, ale jeho děti se pak určitě stanou obyčejnými lidmi a nikdo z nich neumí čarovat. Podle pověsti můj prapradědeček o této kletbě věděl. Proto náš rodový zámek postavil tak pevně, aby odolal věkům i zlobě našich nepřátel. Už nás prý dvakrát od té doby dobývali cizí vojáci, ale pokaždé odtáhli s nepořízenou. Není jednoduché proniknout dovnitř a kdo se tam přece jen proti naší vůli dostane, nikdy nevyjde ven, pokud se nad ním neslitujeme. Několikrát už jsem z podzemí slyšel zoufalý vzdálený křik, jak tam prý dodnes úpí dávno mrtví vojáci. Vtrhli dovnitř, podlaha se pod nimi otočila, spadli do sklepení a tam bídně zahynuli. Zpřeráželi si kosti pádem, nabodli se na trčící kopí, nebo zemřeli hladu.«

»Hu, až mě z vašeho rodu zebe,« otrásla se Kamila a jemně vytrhla svou ruku z jeho.

»Nikdy jsem neprošel všechna sklepení našeho zámku,« řekl tajemně Mílkir. »Otec mi slíbil předat klíče, až si přivedu nevěstu, nebo až si vezmu takovou, kterou mi rodiče vyberou. Snad si představíš, že mě tajemství našich sklepení vždycky lákala, ale říkal jsem si, že mám ještě dost času svázat se jen kvůli tomu pevně s nějakou neznámou ženou.«

»Mě také zajímají tajemné věci,« zasnila se Kamila.

»Chtěla by ses někdy podívat k nám do zámku?« podíval se na ni s šibalským úsměvem. »Třeba bych si tě tam přivedl a požádal přitom svého otce o klíče...«

»Určitě bych se tam chtěla podívat... zvláště když mi to tak líčíš... Ale ty bys mě pak ve vašem nejhlubším sklepení zamkl, vid'?'« pokusila se to obrátit v žert. »Něco takového jsem už četla v jedné prastaré knize, nazývala se, tuším, **Předčasný pohřeb**.«

»Ty umíš číst staré knihy?« podivil se.

»Ovšem,« přikývla. Až v té chvíli jí ale došlo, že asi oba mají na mysli něco jiného. Ona myslela knihy pozemské, nebo možná bardžanské, kdežto on mluvil o knihách planety Fulgiu. O jejich existenci Kamila věděla, ale žádnou z nich dosud na vlastní oči neviděla.

»Tobě bych nikdy nemohl ublížit,« řekl s odzbrojujícím úsměvem. »Ty jsi taková... jiná než ostatní dívky...«

»Já vím,« povzdychla si. »Jsem menší než ostatní, mívám ztřeštěné nápady, ráda chodím i do Rudé cihelny, kde jinak slušnou dívku neuvidíš... a lezu po skalách...«

»A umíš číst, to se také jen tak nevidí... a staráš se o lidi spolu s tou tvou kamarádkou...« přidal se k jejímu výčtu. »Poslyš, jak ses vůbec skamarádila s tou podivnou Alžbětou? Vždyť přece neumíš čarovat – a ona ano. Já vím, měl bych jí být vděčný a to já jsem, zachránila mi život či aspoň ruku, jenže je mi z ní chvílemi horko a pak zase zima...«

»Mýlíš se,« zavrtěla hlavou. »Ani Alžběta není čarodějka. Jen toho opravdu hodně ví. A jak jsem se s ní spřátelila? Pocházíme ze stejného kraje, dvě krajanky mezi cizími lidmi a jsme proto na sobě závislejší, než se ti zdá. Už mi několikrát zachránila život a bez ní bych tu byla strašně ztracená.«

»Jsi na ní závislá až příliš,« zamračil se.

»No, máš trochu pravdu,« přiznala. »My dvě musíme držet spolu – už proto, že se obě chceme jednou vrátit domů.«

»Proč byste se vracely?« podíval se na ni. »Což nemůžete zůstat tady?«

»Fulgiu je hrozný svět...« povzdychla si, ale zarazila se a umlkla. Málem by mu prozradila svůj pozemský původ. Prve se s Alžbětou dohodly, že budou tohle tajemství před lidmi z města uchovávat za každou cenu.

»Svět je všude stejný, ať po něm cestuješ kolem dokola zleva nebo zprava,« zavrtěl hlavou. »Tady v Ronqe je docela hezky, jinde bývá lidem mnohem hůř.«

»Já vím, ale doma je doma,« povzdychla si. Na okamžik si s hrůzou uvědomila, že už jsou rok a půl z domova. Rok a půl zdejšího času, čili – tři roky pozemského! Co asi dělají rodiče? Jistě už ji dávno oplakali... Ach, maminko, kdybys jen věděla, že tvá dcerka Camille teď sedí na skále kdovíjak vzdálené barbarské planety a vzpomíná na tebe... Mami, já bych se už tak ráda vrátila domů...

»Kamilo, neplač,« uslyšela Mílkira. Objal ji jednou rukou kolem ramen a druhou jí rukávem své jemné košile utíral slzy s tváří. »Na celém světě není nic, co by stálo za jedinou tvou slzičku...«

»Já vím,« řekla tiše. »Jenom se mi zastesklo...«

Najednou si uvědomila, že ji pevně drží v náručí. Slzy jí už neutíral rukávem, ale sbíral je ústy a všechny ty slané kapičky dychtivě polykal. Pak jí znenadání jemně, ale rychle rozepnul bundu. Vzpamatovala se a oběma rukama si přitáhla její okraje zpátky k sobě.

»Ne, Mílkire, já nemohu být tvá,« řekla smutně.

»Proč ne?« držel ji dál v objetí. »Neboj se, já to tvým i svým rodičům vysvětlím... Nebo už někoho máš?«

»To ne, ale...«

Nenechal ji domluvit. Možná mu měla dát důrazněji najevo, že mu víc nedovolí, nejspíš by její vůli respektoval, Mílkir přece nebyl žádný hrubián. Kamila se ale zdráhala příliš povolně...

»Neboj se mě, já ti přece nechci ublížit,« ujišťoval ji tiše. Jemně jí přitom odsunul ruce stranou a rozepnul jí i halenku právě tak hbitě, jako předtím bundu. No ovšem, blesklo jí hlavou, cožpak se dá chodit s mladým chlapcem jen tak i na taková opuštěná místa? Nemohu přece od něho čekat, že se na mě bude pořád jen dívat. Kdo jiný by se na jeho místě o něco podobného nepokusil?

»Mílkire, nech mě... prosím tě... To nesmíš... Já nejsem správné děvče pro tebe...«

V rozrušení na něho mluvila francouzsky. Nerozuměl jí, ale i když mu to hned zopakovala ve zdejší řeči, nevěřil jí a snad ani nechtěl věřit. Shrnul jí rozepnutou halenku přes ramena a sevřel ji pevně v náručí. Vnímala teď horko jeho snědé kůže přímo na svém těle. Opět jí vhrkly slzy do očí. Cožpak je možné, aby ji objímal kluk ze středověku, barbar zaostalé civilizace? A ona se mu ani nepokusila vytrhnout, ba ani ho od sebe neodstrčila... Bylo jí najednou jasné, že ho od sebe odstrčit ani nechce, nemůže... Slovy ho sice odmítala dál, ale její slova byla v rozporu s tím, že i ona ho pevně objala.

»Budeme oba strašně nešťastní,« ujišťovala ho plačky, ale dobře věděla, že ho žádným varováním nepřesvědčí.

»Naopak, uvidíš...« šeptal rychle a horečnatě. Znovu jí slíbal všechny slzy. Nijak mu v tom nebránila. Ještě že mám dabyrgy, pomyslela si; když už to došlo tak daleko, těžko bych teď mohla po něm chtít, aby přestal.

»Mílkire, blázínku, tohle špatně skončí...«

Stále se pevně objímali, ale přitom ji opatrně pokládal do trávy. Ani si nepovšimla, kdy na ní rozepnul pásek; bez námahy z ní svlékl i kalhoty.

»Neboj se, nic to není...« utěšoval ji. »Určitě se ti to se mnou bude líbit...«

Za okamžik poté ho přijala jako žena muže... Objala ho rukama i nohama, přitiskla si ho k sobě a prudce ze sebe spolu s pláčem vydechla všechno napětí posledních dnů a měsíců...

\*\*\*\*\*

## Grabiš

Když někteří lidé slyšeli, že podivné křivé trubky mají být zbraň proti obávaným xordům, začali se jim pošklebovat. Nejvíce v tom směru vynikali mastičkáři. Posmívali se pozemšťankám i jejich nádeníkům. Vzniklo několik hádek a jedna pranice, neboť horkokrevní muži se nenechali beztrestně zesměšňovat.

Spor skončil u soudu, kam byly pozvány i obě pozemšťanky, neboť všechno začalo na jejich příkaz. Alžběta si z úředního předvolání nic nedělala, ale Kamila byla nejistá. Věděla, že místní soudce občas nerozhoduje podle práva, ale podle toho, kdo mu lépe zaplatí.

»Co nám mohou udělat?« usmívala se Alžběta. »Nic jsme přece neprovedly. Jen ať si nás pozvou, ráda se s nimi pobavím.«

»Ale co ti kopáči?« strachovala se Kamila.

»Jestli dostanou za tu rvačku pokutu, zaplatíme to za ně, tím přece nezchudneme,« pokrčila Alžběta lehkomyšlně rameny.

Soud měl být druhého dne večer. Pozemšťanky se dostavily včas, bez zdržování. Oblékly se do místních krojů, hlavy si převázaly dlouhými šátky, takže budily dojmem starousedlic.

Soudní síň nebyla příliš veliká ani nijak honosná. Bylo tu vyvýšené dřevěné podium pro svědky a nad ním se vypínala uzavřená lóže pro sudího, podobná kazatelně. V síni bylo lidí víc, než kolik se jich tam mohlo vejít, jablko by nepropadlo.

Biřic svědkyně uvedl na podium a vystavil tak pohledům davu. Po pravdě řečeno se trochu ošivaly. Povšimly si, že mezi těmito lidmi nejsou jejich přátelé a vděční pacienti, zato se zde shromáždila úplná konkurence mastičkářů, felčarů a zaříkávaček. Alžběta jim přebrala drtivou většinu klientely a oni by teď jistě rádi viděli jejich prohru.

Biřic zahájil soud zvednutím dřevěné desky a odkrytím okna soudcovské lóže na znamení, že soudce je přítomen. Okno však i poté kryla dřevěná mříž, takže soudci nebylo vidět do tváře. Prý proto, aby soudce nemohl nikdo urknout a zhatit tak průběh soudu.

Obžalovaní kopáči seděli na zvláštní lavici a očekávali trest. Alžběta jim před začátkem soudu slíbila, že veškeré pokuty za ně zaplatí a proto seděli klidně. Pozemšťanky byly zvědavé, jaké obvinění kdo může vznést. Vždyť se jednalo o obyčejnou pouliční rvačku. Nikomu se nic nestalo, několik oděrek Alžběta ošetřila *grátis* a podle ní to tím mělo skončit. Obžaloba ale byla jiného názoru.

»Jde o mnohem více, než o pár rozbitých nosů!« hřímal vysoký muž s rudým obličejem, zastupující obžalobu. »Nejde o nic méně, než o zlovolný pokus vlákat naše důvěřivé měšťany do spárů nečistých sil!«

Sálem proběhlo zašumění.

»Všichni víme, co je prapůvodní příčinou!« hřímal žalobce do sálu. »Jde o ty divné zkroucené trubky, vkládané tam, kde by si jich nikdo nepovšiml. Co těmi kouzelnými znameními obžalované sledovaly?«

»Snad to nemyslí na nás?« šeptala Kamila Alžbětě.

Ta se k ní klidně obrátila: »I kdyby, nejsme obžalované, klid... Až řekneme, k čemu ty uzávěry jsou, všechno se otočí, uvidíš!«

»Já vám to povím,« hřměl mezitím žalobce. »Ty trubky mají tvar hadího hřbetu, to je snad zřejmé. Je to magické znamení za účelem otrávení všech lidí, kteří v domě bydlí!«

No počkej, až dostaneme slovo, pomyslela si Alžběta.

Jenže když je soudce vybídl, aby se obhájily, vypukla v sále taková vřava, že je nikdo neslyšel. Mastičkáři křičeli, třískali do přinesených kastrolů, ječeli a hulákali. Soudce ihned začal zvonit na veliký zvonek a hluk rychle utichl. Všem pohrozil, že největší výtržník zaplatí pokutu. Pozemšťanky však už slovo nedostaly a namísto toho jim soudce oznámil, že jsou tedy obě v plném rozsahu vinné pokusem o očarování většiny měšťanů tohoto města. Vina je příliš vážná,

proto se odsuzují nejen ke ztrátě veškerého majetku, ale navíc k prodání do otroctví v nejbližší dražbě, konané již zítra.

Na tato slova vypukl jásot všech mastičkářů, v němž zanikly jejich protesty. Náhle se na ně vrhli ozbrojenci a než se vzpamatovaly, měly ruce spoutané za zády kovovými pouty a biřící je šťouchanci odváděli ze sálu. Vřavu ukončil soudcův zvonek na znamení, že soud je u konce.

»To přece není žádná spravedlnost!« vykřikl kdosi v sále.

»Kdo se odváží pochybovat o výroku soudu?« zvýšil hlas soudce a dokonce vyhlédl ze své kukaně.

Alžběta sebou trhla a strčila do Kamily.

Soudce byl – náčelník otrokářů, která je před rokem zajala na opačné straně hor.

»Já tvrdím, že tohle není spravedlivé!« vykřikl znovu ten v sále a před podium se protlačil Mílkir, syn knížete.

»To je urážka soudu!« křičel soudce. »Chopte se ho!«

Mílkir vytáhl svůj krátký mečik a postavil se do střehu. Přehlédl ale biřice za svými zády. Ten se rozmáchl těžkým obuškem a udeřil chlapce zezadu do hlavy. Kamila vykřikla hrůzou, ale ozbrojenec jí hned zkroutil ruku za záda. Stejně už bylo pozdě, Mílkir padl bez sebe k zemi. Biřící mu sebrali zbraň a bezvládného syna knížete odnesli ze síně. Hned poté ho následovaly obě pozemšťanky. Pořád se nemohly vzpamatovat z další křivdy, která se jim právě stala. Jedno ale věděly s jistotou.

U grázla se spravedlnosti nedovolají.

\*\*\*\*\*

Vhodili je do sklepa a zavřeli silnými okovanými dveřmi vyrobenými z masivního tvrdého dřeva. Ve sklepě bylo vlhko a tma, nohy klouzaly po vlhké udusané hlině.

»Tohle už je moc!« vybuchla Alžběta, když spolu osaměly.

»Co bys čekala, když takový grázl dělá soudce?« opáčila smutně Kamila. »Doufám že nás aspoň nepoznal, ale – nejsme na tom o moc lépe než tenkrát.«

»Jsme,« usmála se trochu trpce Alžběta. »Tentokrát mám na to víc času a toho syčáka to bude mrzet.«

»Chceš mu něco provést? Zabiješ ho?« zachvěla se Kamila.

»Možná ne – a přitom ano,« odvětila záhadně Alžběta. »Až se dostaneme na svobodu, znemožním ho před lidmi z celého města Ronqe. Bude litovat, že se nedržel zpátky!«

Ve vězení nebylo ani okénko ven, ani lavice. Po hmatu objevily kamenné stěny a těžké, okované dveře. Ani na vlhké podlaze nic neleželo. Prostě sklep.

Alžběta dveře prozkoumala zblízka. Tma jí nevadila, horší bylo, že obě měly ruce sevřené v železných poutech za zády. Nejprve dveře ohmatala rukama; musela se k nim otočit zády, pak je zkoumala agisarem. Netrvalo jí to dlouho a brzy spokojeně zavrčela: »Mám toho právě dost, abych jim z toho nadělala perník.«

A zblízka na dveře zlostně plivla.

Kamila se k ní obrátila s netajenými obavami: »Myslíš, že tentokrát něco zmůžeš?«

»Uvidíme!« řekla Alžběta. »V případě nouze odletíme. Máš sygyty nabitě?«

»Samozřejmě – dobře jsem tušila, že je budeme potřebovat! Já je neodkládám ani v noci, spím s popruhy na ramenou. Ale někde tady je Mílkir. Neměly bychom ho nechat na pospas tomu darebáku soudci!«

»Souhlasím, vezmeme ho s sebou,« ujistila ji Alžběta. Pak obě zběžně zkontrolovaly své vznášecí nárameníky.

»Víš co?« obrátila se náhle Alžběta na Kamilu. »Pojď sem ke mně, ať jsem klidnější!«

»Co chceš dělat?« otázala se tato zvědavě.

»Budeme si hrát na umělé dýchání,« prohlásila Alžběta. »Pořádně se nadechnu a co nejvíce vzduchu ti vdechnu do plic. Ty zadržíš dech alespoň na půl minuty, co vydržíš. Rozuměla jsi?«

»K čemu to bude?« ošívala se Kamila.

»Preventivní očkování,« usmála se Alžběta, ale také trochu smutně. »Ve vzduchu, který do tebe vdechnu, budou ochranné bakterie. Musíš si je co nejrychleji dostat rovnou do krve. Plicemi to je nejrychlejší.«

»Proti čemu?«

»Kdyby mi nezbylo nic jiného, použiji útočné hnilobné bakterie *enzody*,« řekla vážně Alžběta. »Nebudou zaměřené proti zvířeti, ale proti člověku a byly by nebezpečné i tobě, kdybys proti nim neměla ochranu. Dám ti ji raději předem, rozumíš? Útočné bakterie nezabíjejí rychle, jako střela z pušky, ale když o tebe letící kulka jen lehce zavadí, nezemřeš, což u bakterií neplatí. A nejsou ani moc pomalé, jsou dvakrát až třikrát rychlejší než jed kobry – stačí aby se tě jen dotkly a...«

»Ty chceš...« zděsila se Kamila.

»Nechci,« zavrtěla hlavou důrazně Alžběta. »Nejsem vrah! Ale nechci se ani znovu, tady v tom sklepení, setkat s tím *váženým soudcem*, rozumíš? Ty snad ano? Ať se nám někdo postaví do cesty! Budeme se snažit dohodnout, ale já se do cely dobrovolně nevrátím. Možná by stačily uspávací bakterie, ale u těch je inkubační doba skoro dvě hodiny a to by nemuselo stačit. Pro jistotu si připravím oboje. Vlastně – už je mám hotové.«

Kamila neprotestovala a raději svolila. Stačilo, když jí Alžběta připomněla soudce a jeho otrokářskou bandu. Lékařka vdechla kamarádce z úst do úst neviditelný ochranný obláček, pak se postavila stranou a obě chvíli čekaly. Kamila celou dobu stále zadržovala dech.

Alžběta vyčkávala ještě minutu – a pak odhodlaně kopla svou měkkou botkou do těžkých dřevěných dveří. Masivní dřevo se rozpadlo a vysypalo na zem a jenom těžké kování bezmocně viselo na skobách kamenných veřejí.

Dívky opatrně vyhlédly do chodby. Na konci chodby hořela neveliká olejová lucernička, ale nikdo tu nehlídal. V slabém světle Kamila viděla, že se dřevo rozpadlo na drobné krychličky. Bylo ztrouchnivělé – a přitom suché. Suché i ve zdejších vlhku! Alžběta byla fenomén!

Dodaly si odvahy a podívaly se po dalších dveřích. Dveře všech cel měly nepatrné okénko – kromě posledních, za nimiž byly ony. Okénky nahlížely, kdo je uvnitř, ale sousedící cely byly prázdné. Až na opačném konci chodby, u samého východu, objevily Mílkira.

Alžběta rychle naočkovala i tyto dveře a Kamila se začala s vězněm šeptem dohadovat. Byl nesmírně překvapený, když na něho promluví, a ještě více, když Alžběta ramenem vyvrátila těžké okované dveře a ty se rozpadly na kousky.

»To si soudce Grabiš troufl příliš,« vztekal se Mílkir. »Můj otec povolá nejvyššího sudího, aby ten rozsudek přezkoumal. Mám dojem, že soudce Grabiš dlouho soudcem nebude. A na mě si také neměl troufat!«

»Rozhodly jsme se utéci z vězení,« prohlásila Alžběta.

»Dobře uděláte,« souhlasil Mílkir. »Nevidím nejmenší důvod, proč tady zůstat. Kdyby mi biřicové nesebrali můj mečík, já bych jim ukázal!«

»Pojď s námi,« navrhla mu Alžběta. »Je už večer, ve tmě máme větší naději na útěk.«

»Poslyš – s těmi dveřmi – to bylo kouzlo, vid'« otočil se najednou na Alžbětu.

»Nebylo,« řekla. »Jen urychlená hniloba.«

»Přede mnou si snad nemusíš hrát na obyčejné děvče,« řekl mírně Mílkir. »Já vím své. Ty jsi čarodějka, ale bílá. Že je tomu tak?«

»Nejsme čarodějky,« odmítala Alžběta. »Ani nevím, co to znamená bílá čarodějka.«

»To je přece jednoduché,« zazubil se na ni Mílkir. »Jsou čarodějové černí, kteří lidem na každém kroku škodí. Je jich málo, ale každý z nich představuje strašné zlo a kde se usadí, odtud všichni prchají. Komu se poštěstí takového černého čaroděje zabít, tomu ostatní obvykle dobře zaplatí. Bílí čarodějové naopak lidem pomáhají. Většina čarodějů jsou šedí, nepomáhají ani neškodí. Starají se jenom o sebe a jsou vlastně k ničemu.«

»Máš snad pravdu, ale jen v jednom,« řekla Alžběta tiše. »Nejsme obyčejné ženy z tohoto světa. Jsme z daleké země, kde lidé znají víc než lidé na Fulgiu. Ale jsme lidé, ne čarodějky. I když bych takovou bílou čarodějkou, jak říkáš, byla docela ráda.«

Pak ho požádala, aby jí ukázal pouta. Když zjistila, že má na ruku jenom kožené řemínky, naočkovala mu do nich hnilobu. Obě dívky měly na ruku pouta kovová, proti kterým bakterie nebyly nic platné. Mílkir ale na její pokyn napnul svaly a svá pouta snadno roztrhl.

Zastavili se u dalších těžkých dveří na konci chodby.

»Ukaž mi, jak je dokážeš rozdrtit!« obrátil se Mílkir na Alžbětu zvědavě.

»Takhle!« prohlásila a plivla na ně.

Sklonil se rychle k místu, kam dopadla na vlhké dřevo její slina. Ve slabém světle spatřil, jak se drobné bublinky rychle, až příliš rychle vsakují. Udeřil do dveří dlaní, ale ozval se zvuk pevné fošny z tvrdého dřeva.

»Teď je ještě brzy,« usmála se Alžběta. »Musíme chvíli počkat, než se hniloba ve dřevě rozmnoží. Neboj se, Sirraneiská hniloba je rychlejší, než můžeš čekat.«

V tom okamžiku se ale ozvalo rachocení klíče v zámku dveří. Mílkir od nich odskočil a všichni tři rychle vběhli do jeho prázdné cely, aby se tam schovali.

Dveře se skřípavě otevřely a opět zavřely. Klíč se v nich opět otočil. Na kraji chodby mezi celami stál soudce Grabiš, bývalý náčelník karavany otrokářů. V ruce, na níž měl ještě bílou soudcovskou rukavičku, držel dlouhý ostrý nůž, který Alžběta i Kamila znaly – až příliš dobře.

\*\*\*\*\*

V první chvíli soudce vykročil směrem, kde byla cela pozemšťanek. Hned si ale všiml, že dveře na kraji chodby, za nimiž dal zavřít odbojného synka knížete, také nejsou zavřené. Opatrně tam nahlédl – a spatřil v šeru cely Mílkira ve společnosti obou odsouzených dívek.

»A hled' me!« prohlásil s ledovým úsměvem. »Snad si nemyslíte, že se tu budete scházet na dostaveníčku? Mám vás – a všechny pěkně pohromadě!«

Napráhl ruku s nožem a držel je všechny v šachu, ale nespěchal, jen se škodolibě pásl na jejich zděšení. Byl to veliký nepoměr sil, tři bezbranní lidé proti jednomu dobře ozbrojenému rváči. Soudce jim přehradil jedinou možnou cestu k útěku. V téhle pasti nemohly dívky použít ani sygty, v úzkých sklepních prostorách by jim nebyly nic platné.

»Myslím si, že tohle byl tvůj poslední proces, Grabiši,« vzpomatoval se Mílkir. »Můj otec už se postará...«

»Tvůj otec mi dal za úkol diskrétně tě zbavit vlivu těch čarodějek,« přerušil ho Grabiš. »Nemyslím, že bych po tomhle případu přestal soudit. Naopak, čeká mě tučná odměna.«

»Něco takového by můj otec nemohl udělat!« vykřikl Mílkir rozhořčeně.

»Ale mohl, mohl...« pohrával si soudce velkým nožem v nebezpečné blízkosti chlapce. »Ale ani tvůj otec dosud netuší, jak nebezpečnou hru jsi s těmi vědmami hrál... a prohrál!«

Poslední slovo vyřkl hlasem, jako by křísł ocelí.

»Obávám se, že se mýlíš,« řekla Alžběta pevně.

»Já?« usmál se soudce. »Já se nemýlím, ale ty jsi dnes prohrála, čarodějko! Na celé čáře! V této chvíli mi biřici přinášejí všechno, co vám zaplatili blázni, co jsi léčila... Říká se po městě, že jsi pěkně zbohatla, ale to všechno bude moje. Nezůstane ti nic, vůbec nic!«

»O peníze mi nejde,« odtušila klidně. Také Kamila se usmála, když si představila, co asi u nich biřicové najdou. V komůrce zůstalo pár měďáků, ostatní měly bezpečně uschované jinde.

»Tobě nejde o peníze?« posmíval se soudce. »Možná mluvíš pravdu, ačkoliv i peněz máte jistě dost. Já ale vím, že tobě jde o víc. O postavení, o slávu! Pro ni jsi ochotně léčila i zadarmo, když někdo nemohl platit, jen aby tvá sláva byla větší, že je to tak? Nebylo to vlastně tak hloupé. Pak se u vás dveře netrhly a většina platila dobře, vid'? Ale s tím je teď konec, pamatuj si to. Budeš poslední otrokyní, osobně se o to postarám. Ptal jsem se už, do kterého nevěstince budou potřebovat něco obzvláštního – ve městě Delrog se už na tvé zajímavé vlasy všichni těší!«

»To chceš tvrdit, že jsi o nás dvou rozhodl už předem?« zajíkla se Alžběta.

»Ale ale, děvenky jsou docela chytré!« ušklíbl se. »To se rozumí, že jste byly odsouzené ještě dřív než začal soud! Ale ostatní mi v tom příčinlivě pomohli! Stačilo, abych zájemcům včas oznámil, kam se mají dostavit a co dělat!«

»Já jsem hned říkal, že to nebylo spravedlivé!« vybuchl syn knížete.

»Ale chlapečku! Odkdy je na tomto světě spravedlnost?« odpálil ho soudce. »Vyrůstal jsi dlouho jako ve vatičce, všichni k tobě byli mírní, ale svět je horší než si myslíš!«

»Věříš, že si v Ronce nechají líbit, aby je někdo zbavil naděje?« rozhorlila se i Alžběta.

»Jaképak naděje?« mávl volnou rukou soudce. »O jaké naději to mluvíš? Jakou cenu má pouhopouhá naděje?«

»Naděje na život!« vybuchla Alžběta. »Nevíš, že jsme léčily pacienty z nejhorších nemocí, některým jsme snad umožnily vůbec žít? Bez nás by dnes nejméně sto dvacet lidí beznadějně umíralo a padesát by už bylo mrtvých!«

»Místo vás jim budou pomáhat jiní léčitelé,« usmíval se ledově soudce. »Je jich tu ve městě pořád dost!«

»Jenže ti si s většinou nemocí nevědí rady!«

»No a co? Hlavně že tu naději umí každý dobře prodat!«

»Já neprodávám jen naději,« řekla už zase klidným hlasem Alžběta. »Já je skutečně léčím. A ty neděláš dobře, že se proti nám stavíš. Mohly bychom vyléčit i tebe – nevíš, kdy nás sám budeš potřebovat.«

»Nikdy vás nebudu potřebovat!« trhl sebou soudce.

»Obávám se, že se i v tomto směru mylíš,« řekla Alžběta s naprostou jistotou v hlase. »Až se lidé dozvědí, jakou nemocí trpíš, vyženou tě z města! Tak se odedávna děje malomocným a ty nebudeš výjimkou. Vždyť ani ty nemáš žádnou jinou naději – než mě.«

»To je lež!« vykřikl divoce soudce a napřáhl proti dívce svůj dlouhý nůž. Hned se ale vzpamatoval a stáhl ruku zpět.

»Ba ne, mě tak snadno nevyprovokuješ, krásná čarodějko!« rozlil se opět po jeho tváři známý ledový úsměv. »Ale něco by mě zajímalo. Jak se můžeš odvážit tvrdit, že jsem nemocný – a ještě ke všemu tak strašnou nemocí?«

»Vím to – ty to jistě víš také. Poslední dobou jsem se hodně zabývala malomocnými. Umím tu nemoc léčit a také už bezpečně rozeznám její charakteristický pach. Jsi malomocný, Grabiši. Sundej si rukavici a podívej se na své ruce! Sám poznáš, že jsem tvá poslední naděje.«

»Vlastně – proč ne?« rozhodl se náhle soudce. »Proč bych se nemohl podívat na své vlastní ruce? Ale nejprve vám povím, co se stane s vámi. Tebe, knížátko, nesnáším od té doby, co ses narodil. Tobě vypíchnu oči, pak ti vyříznu jazyk a nakonec ti usekám ruce. Nikdo ti nepomůže, protože tvé přítelkyně čarodějky zmizí beze stop jako pára nad lesem – zůstane tady jen jejich důvěřivá, zohavená oběť – ty!«

»Myslíš to vážně?« vzpamatoval se opět Mílkir. Stál zcela na kraji u dveří a jen očima sledoval silnou postavu soudce. Kdybych měl aspoň svůj mečík, myslel si trpce. Proti Grabišovu noži by se nemohl úspěšně postavit ani krátkým, lehkým mečíkem, nošeným spíše pro ozdobu – ale prázdné ruce byly ještě slabší zbraní.

»Ano, myslím to vážně,« řekl Grabiš ledově. »Nelíbí se ti to? Věřím – ale nemůžeš proti tomu nic dělat. Zohavím tě, abys do smrti jen živořil, ale nechám tě žít, aby ses do smrti trápil! A ještě tě budu před lidmi litovat, jak ti ty bestie čarodějné ublížily!«

»Myslíš, že tomu někdo uvěří?« nadechla se Alžběta odporem k proradnému soudci.

»Kdo by nevěřil? On už přece mluvit nebude. Všichni budou muset věřit mně – jedinému svědkovi té tragédie! Vám dvěma také osobně vyříznu jazyky, abyste věčně mlčely! A je tu snad ještě někdo další? Není!«

»Kdybys nás umlčel, jak nás chceš prodat?« namítla Alžběta. »Pak za nás nic nedostaneš!«

»Prodám vás, o to se nestarejte!« mávl rukou. »Nejprve si od vás vezmu malou zálohu sám a potom – však on se někdo najde, kdo si vás koupí. I němé otrokyně jdou na odbyt; někdy ještě lépe než obyčejné, užvaněné.«

»Nic nedostaneš!« vykřikla najednou Alžběta. »Jsi padouch, jakého svět neviděl, ale netěš se, nebude vždycky po tvém!«

Neudržela se a plivla mu zdálky přímo do tváře. Kamila zbledla jako křída. Alžbětiny útočné bakterie! Nebo by to mohla být spavá nemoc, i když ta by se projevila až za dvě hodiny... soudce Grabiš by si jistě zasloužil pořádný trest, více než kdokoliv jiný... Kamila by mu přála i smrt, ale Alžběta? Ta nikomu neublíží, od tohoto chlapa si už jednou nechala způsobit očividné bezpráví... Byl to útok – nebo jen projev její bezmoci?

»Vzteklá jsi jako divoká *lagis*,« otřel si soudce klidně tvář. »Ale tak se mi líbíš víc! Když jsme se setkali poprvé, byla jsi vyplašená jako divoký zajíc a pokorná jako domácí ovce! To není žádná zábava, takhle to bude lepší. Rád krotím vzpurné ženy!«

Pozemšťanky se zachvěly. Znamenalo to, že je poznal nejen jako vyhlášené léčitelky, ale i jako bývalé zajatkyně, ačkoliv od té doby uplynulo více času než jeden zdejší rok.

»Také si na tebe pamatujeme,« opanovala se zase Alžběta. »Ale tenkrát jsi byl možná ještě zdravý. Anebo už ne?«

»To nikdo neví,« odsekl Grabiš. »Asi ano, protože vy dvě byste teď zdravé nebyly.«

»Ty mi pořád nevěříš, že umím léčit?«

»Proti malomocenství není záchrany,« odsekl soudce.

»Byla by, kdybys přišel jako ostatní,« odtušila Alžběta.

»Abych se před vámi plazil? Nikdy!«

»To je tvůj konec!« vykřikla bezmocnou nenávistí Kamila. »Zemřeš, Grabiši – litovat tě ale nebudeme!«

»Vy mě litovat nebudete?« zasmál se ledově soudce. »Máte pravdu – vy totiž shnijete dříve než já. Co potkalo mě, to teď čeká i vás.«

Při těch slovech si dvěma prsty zvolna stáhl rukavici z volné ruky, aniž by položil svůj nůž. Mílkir vykřikl zděšením.

Kamila ztuhla jako kus kamene, jen Alžběta byla klidná. Jako jediná očekávala, co všichni spatřili. Ruka soudce Grabiše byla posetá strašnými mokvajícími vředy, mezi nimiž nebyl ani kousek zdravé kůže. Nejhorší nemoc všech dob a světů – malomocenství!

»Tohle teď bude i z vás! Dnes mi neutečete, jako posledně ve skalách. Nedal jsem vás spoutat obyčejnými řemeny, které dokážete očarovat, ale tvrdým železem. Jak vidím, to na vaše čáry platí. Neprodám vás nikomu, ale zavřu si vás do svého sklepa. Mám hluboký sklep, pomoci se nedovoláte. Něco si s vámi i užiju, dokud budete alespoň trochu vypadat jako ženské. Budu se léčit hojivou masťou z *vruínu*, moje nemoc bude postupovat pomalu, ale vy shnijete zaživa. Nic vám nebude platné, umíte-li léčit nebo ne, protože vás nepustím k žádnému léku. Budu se denně chodit dívat, jak vám odpadává maso z těla...«

»Nás to nečeká, Grabiši,« řekla Alžběta. »Já totiž opravdu umím léčit – neprodávám jen naději, jako většina ostatních léčitelů. Umím vyléčit i tuhle nemoc. Asi se budeš divit, dovedu to i bez léků. Měl jsi ke mně přijít po dobrém, byl bys teď možná zdravý!«

»Tomu nevěřím! Říkáš to proto, abych vás propustil, ale já vám na lep nesednu,« zasyčel Grabiš. »V jednom máš pravdu. Když jste mě vyprovokovaly, nečeká vás nevěstinec. Tam by se vám dařilo lépe; ale to jste si měly rozmyslet dřív, teď už je pozdě! I to, co potkalo mě, by pro vás bylo příliš mírné. Vás čeká něco horšího. Nezemřete jako já, ale rychleji. Povídačkám o tvém léčení nevěřím – a už vůbec, že k tomu nepotřebuješ léky. Teď vám dám jako nepatrnou zálohu pocítit opravdovou hrůzu – hrůzu, jakou mají jen ti, kdo se pomalu zaživa rozpadají!«

Jeho ruka vylétla proti Kamile. Neozbrojená ruka, jen zatáta v pěst – ale pokrytá smrtícím hnisem, plným zárodků i živých bakterií lepry.

Kamila vykřikla bolestí a hnusem. Z nosu se jí spustila krev a jak si chtěla ramenem rychle obličej otřít, smíchala svou krev s čímisi odporným, kluzkým. Zvedl se jí žaludek, vtiskla se až do kouta cely a začala zvracet.

»Jen se pokochej!« vykřikl soudce a stejně hrubě udeřil do obličeje i Alžbětu. Stačila trochu uhnout, ale i na její tváři zůstal nepříjemně páchnoucí hnis...

»Ty bestie – sám chcípáš a jiné bys zabíjel?« vykřikl náhle Mílkir. Rozpřáhl se – a udeřil soudce železným pásem, potají vytrženým z kování rozpadlých dveří.

Naneštěstí zachytil o nízký kamenný strop vězení. Železo se tím přibrzdilo a stočilo, nedopadlo na soudcovu hlavu, jen na jeho rameno a navíc zdaleka ne plnou silou.

Soudce odskočil a okamžitě se otočil proti svému mladšímu protivníkovi. Volný Mílkir mu byl v této chvíli nejnebezpečnější. Ve tmě mohl být nebezpečný i slabší soupeř, pokud by se dal zaskočit. Jak ale odskočil, smekla se mu na vlhké podlaze noha a soudce uklouzl. Mílkir chtěl k němu přiskočit a udeřit ho znovu a lépe, jenže Alžběta ho vlastním tělem odstrčila zpět.

»Mílkire – nech ho!« vykřikla v obavách.

»Nenechám!« zvolal. »Vždyť vás nakazil malomocenstvím! Je to vrah! Musím ho zabít!«

»Mílkire! Nech ho!« křičela Alžběta. »Tohle ještě zvládnou! Není to nebezpečné, věř mi!«

»Nevadí! Musím ho zabít! Je to bestie!«

Odstrčil ji až zavravorala a skočil před ni.

Grabiš byl ale zkušený rváč a neposkytl by svému protivníkovi druhou příležitost. Stačil se mezitím narovnat, popadl dech, postavil se zpříma na nohy a okamžitě zaujal zápasnický střeh s dlouhým nožem připraveným bodnout. Chlapec držel v každé ruce těžký pás železa; bylo to víc než jen holé ruce, mohl by tím několik bodnutí odrazit a možná i tvrdě udeřit, ale proti dlouhému noži to nebyla v žádném případě rovnocenná zbraň, zejména když protivníkem byl tak zkušený rváč, jako náčelník lupičů.

»Mílkire počkej! Ustup!« křičela zoufale Alžběta. »Nech ho – já... já už jsem ho zabila!«

Kamile přejel mráz po zádech, vyjekla hrůzou. **Enzody!** Alžbětiny útočné bakterie proti člověku! Tak je přece použila, ne jenom spavou nemoc, vždyť také další vyjednávání nemělo smysl... Jed kobry je proti nim pomalý... stačí se lehce dotknout a... proboha, Mílkir v sobě nemá ochranné protibakterie!

»Mílkire, zpátky! Nepřibližuj se k němu! Nebo zemřeš!« křičela na něho zoufale i ona.

Teď už přece není třeba s Grabišem zápasit, stačí ho chvíli držet v bezpečné vzdálenosti od těla, není nutné mlátit ho železem a vystavovat se nebezpečí nože, ačkoliv i to je nepatrné riziko ve srovnání s urychlenou hnilobou, jejíž jediný dotyk může znamenat smrt! Kamila si vzpomněla na šelmu **hrui**, jak se z ní loupala kůže a pod ní bylo promodralé maso, ačkoli na jejích drápech byla dosud čerstvá krev člověka...

»Mílkire, pro všechno na světě, vrať se ke mně!«

Chlapec nedbal jejího varování, ani soudcova velkého nože. Opět se rozmáchl dveřním kováním. Pásky železa byly o málo delší než Grabišův nůž a soudce by je mohl snadno odrazit. Pak by zaútočil sám – a nejspíš účinněji. Chlapec neměl v nízkém sklepení prostor, nemohl se rozmáchnout, zatímco jeho protivníku v bodání přímo před sebe nic nepřekáželo. Přesto mladý kníže neustupoval. Navzdory nevýhodě se chystal k boji, který mohl být jeho posledním.

Mílkira ale v téže chvíli cosi strhlo dozadu. To k němu přiskočila Alžběta, otočila se, aby ho mohla spoutanýma rukama uchopit za kazajku a zoufalým trhnutím chlapce prudce od soudce odtáhla. Strhla ho na opačnou stranu cely, kde oba upadli přímo před vyděšenou Kamilu. Ta vykřikla hrůzou, ale i ona měla ruce spoutané za zády a nemohla jim pomoci, rozhodně ne včas.

Grabiš náhle spatřil svého protivníka bezmocného, navíc zásluhou té potřeběšené léčitelky. To byla příležitost k útoku! A okamžitě vyrazil vpřed.

Totíž – chtěl vyrazit... ale nohy měl náhle jak z olova. Místo tygřího skoku, zakončeného smrtícím bodnutím, prohnul se v pase prudkou bolestí. Bez dechu poklekl na koleno a chytil se

za břicho. Kamila vyjekla, když si všimla, jak na ni vytřeštil skelné oči, pokryté vrstvou jakéhosi šedomodrého slizu. Přestal zřejmě vidět, jen instinktivně před sebe do prázdna zamával nožem. Nůž neškodně prolétl vzduchem – a vypadl Grabišovi z ruky.

Mílkir se konečně Alžbětě vytrhl a vyskočil na nohy, ale i jeho zarazila nečekaná změna ve tváři jeho protivníka.

Soudce zmodral v obličeji. Začal výt bolestí – a hrůzou. Chvilí lapal po dechu, pak se svalil obličejem k zemi a jeho hrubé ruce, pokryté odpornými vředy malomocenství, jen bezmocně škrábaly o tvrdou podlahu cely.

»Pro všechny vaše bohy, Mílkire, nech ho být! Prosím tě! Vždyť umírá!« vykřikla Alžběta. »Nedotýkej se ho, nebo zemřeš jako on! Má v sobě smrt, odstup od něho!«

»To jsi udělala ty?« obrátil se k ní s náhlým pochopením – a s děsem v očích.

»Ano, já,« přisvědčila temně.

Až teď, ve slabém světle kahanů, blikajícího až na opačném konci šedé chodby, spatřil Mílkir v očích obou dívek slzy. Alžběta brečela, ani se to nesnažila skrývat. Zabíla právě člověka – zbraní, kterou sami Bardžané váhali používat i proti dravcům na neznámých planetách, dokud si nebyli stoprocentně jisti, že neublíží rozumným bytostem – a kterou by nikdy, za celou svou známou historii, dlouhou přes padesát tisíc let, nikdy neobrátili proti člověku...

\*\*\*\*\*

Než se tři vězni odhodlali opustit vězení, Alžběta vytvořila kvasnými baktériemi očištnou dezinfikující pěnu. Ošetřila obličej nejprve Kamile a pak i sobě. Pěna obě rychle zbavila hnisu a spolu s ním i hrozby malomocenství. Pak podobným způsobem usmrtila své útočné bakterie v těle mrtvého soudce. I mrtvé tělo by mohlo být nebezpečné lidem, až sem vejdou.

Mílkir ji po straně pozoroval s posvátnou hrůzou. Nebyl to obvyklý pohled na dívku, které z úst vycházela nažloutlá, bledá pěna. Pomáhal Kamile touto pěnou umýt obličej. Dobře viděl, že raději snese na obličeji očištné bakterie, než hnis z malomocného soudce. Přesto bylo zřejmé, že Kamila spěchala, aby už měla všechno pokud možno za sebou. Alžběta nechtěla Mílkira šokovat chapadlem svého agisaru, proto si roztírala pěnu po obličeji jen symbolicky, ramenem.

Dveře ze sklepů se mezitím samy o sobě rozpadly, aniž by do nich někdo udeřil nebo se o ně opřel. Za nimi stál celou dobu soudcův biřic a když se rozsypaly, opatrně nahlédl do sklepa. Dokud slyšel jen křik dívek, nechávalo ho to klidným, měl asi v tomto ohledu přísné příkazy. Zoufalé vyť ale poznal jako hlas pána a rozpadající se dveře ho přiměly vstoupit – s dlouhým taseným mečem v ruce.

Našel svého pána ležet na podlaze cely obličejem dolů. Naštěstí jeho pohled padl nejprve na ruce plné vředů. Biřic okamžitě poznal nejobávanější nemoc, malomocenství. Ucouvl hrůzou, pak se na místě otočil a dal se na úprk. Ani nekřičel, asi aby ho s tím nikdo nedával do spojení.

Díky tomu nevznikl poplach a věžňové opustili budovu soudu, aniž by je někdo spatřil. Všude byla naštěstí tma a díky pokročilé době i klid. Ačkoliv neměli žádnou zbraň, na volném prostranství jim už bezprostřední nebezpečí nehrozilo. Dívky se několika útržkovitými slovy domluvily, že v případě ohrožení použijí syty, přepnutých na hlasový vstup. Stačilo by jim vyslovit klíčové slovo. Byly však pořád spoutané a mohly by s sebou odnést i Mílkira jen tehdy, kdyby některou z nich pevně objal a držel se jí. To by ale musel vědět, co má dělat a to nemohly očekávat. A na dlouhé vysvětlování teď neměly čas.

»Půjdeme zpátky ke Grijič?« navrhla nesměle Kamila.

»Tam ne,« mínila Alžběta. »Musíme pryč z města.«

»Zvu vás tedy k nám na zámek,« prohlásil mladý Mílkir.

»Tam také nepůjdeme,« odmítla Alžběta. »Víš přece, co říkal Grabiš o tvém otci. Že jsme nebezpečné čarodějky a on tě měl před námi zachránit. Tvůj otec by nás dal vsadit do vězení, až bychom se u vás objevily.«

»To byla sprostá pomluva!« ohradil se zprudka Mílkir.

»Víš to jistě?« pokoušela se ho zviklat Alžběta. »Zdá se mi to velice pravděpodobné, ale nerada bych se přesvědčovala na vlastní kůži, co je na tom pravdy.«

»Ale kam chcete jít? Zůstaňte v Ronce, spousta lidí vás ukryje ochotně a s radostí!«

»Tady nemůžeme zůstat,« zavrtěla hlavou Alžběta. »Teď je to horší než předtím. Grabišův soud nebyl spravedlivý, ale mohly jsme se ještě těšit, že mu utečeme a veřejně se obhájíme. Teď nám budou dávat za vinu nejen čarování, ale i vraždu soudce. To obvinění je navíc pravdivé. Sám jsi to viděl!«

»Viděl jsem to – ale byla jsi v právu!« obrátil se k ní rychle chlapec. »Jen ses bránila, to přece nebyla sprostá vražda! To musí uznat každý soud!«

»Předtím jsme byly úplně bez viny a co se stalo? Odsoudil nás, ani jsme se nedostaly ke slovu. Ty ostatně také ne. Teď by to bylo ještě horší.«

»Grabiš mohl být podplacený, ale nejvyšší soudce je jistě spravedlivý!«

»Jsi si tím tak jistý?« vrtěla hlavou Alžběta. »Vždyť nemůžeš věřit vlastnímu otci, natož cizímu soudci.«

»To bych se na to podíval, aby se člověk nedovolal spravedlnosti!« rozhorlil se chlapec.

»Dovolávej se spravedlnosti sám, my už jí nevěříme,« řekla Alžběta. »Ty můžeš doufat, jsi syn knížete. My jsme ale obyčejné ženské a nás se nikdo nezastane.«

»A co chcete dělat? Kam byste šly?« vrtěl nesouhlasně hlavou. »Začíná podzim, za chvíli bude zima. Kam se v této době chcete vypravovat?«

»Vyzvedneme si peníze u Burmašarka a půjdeme na jih do hor Benera,« řekla Alžběta.

Kamila se zděšeně podívala na Alžbětu a zase na Mílkira. Teprve teď jí došlo, že nastal čas loučení – ale tentokrát mělo být pořádně kruté! Jenže jí nezbývalo nic jiného, než s kamarádkou souhlasit.

»Půjdu s vámi!« napadlo Mílkira.

»Ne,« zavrtěla hlavou Alžběta. »Nejprve si vyříd' všechno se svým otcem. Možná na tom nemá vinu, darebáku Grabišovi se věřit nedá. Kdyby bylo třeba, povíme ti, kde nás najdeš.«

»Dobrá,« uklidnil se Mílkir. »Nejprve zjistím, jak je tomu doopravdy s mým otcem a co bych pro vás mohl udělat. Pak přijdu za vámi. Ale řekněte mi nejprve, kde vás najdu? Hory Benera jsou rozsáhlé. Máte tam ke komu jít?«

Kamila se s náhlou nadějí obrátila k chlapci, pak opět k Alžbětě, ale ta jí mlčky přikývla.

»Dávej dobře pozor,« řekla Kamila rychle.

Pak mu popsala cestu ke skalnímu průsmyku a podél vodopádů potoka vzhůru.

»Přijdeš tam za námi?« zeptala se ho rychle. »Máme v horách dům, ale nemůžeme v něm zůstávat trvale. Budeme se muset starat o živobytí.«

»K čemu je vám takový dům?« podivil se Mílkir.

»Nedostal se tam z naší vůle,« řekla Kamila, aniž by očekávala, že jí porozumí. »Bydlíme tam jen občas. Chystáme se tam například právě teď. Je to naše nedobytná pevnost, kam na nás nikdo nemůže.«

»Co když se zdržím? Najdu vás tam i pozítří?« staral se Mílkir, odhodlaný přijít za nimi.

»Budeme tam – nejméně týden,« slíbila mu Kamila.

Opatrně, za stálého rozhlížení, došly na náměstí. Byla už noc, nikde nikdo. Jen na strážních věžích na kraji města planuly ohně a odlesky vzdálené záře jim umožňovaly orientaci v uličkách. Brzy došli na náměstí a Mílkir tiše zabušil na těžké dveře spícího domu kupce Burmašarka.

Ozval se zvuk odsouvané závory a kupec je radostně přivítal. Když se ale dozvěděl, že je z vězení nepropustili, jak si v první chvíli myslel, ale že prchají před nespravedlivým rozsudkem z města, zamračil se. Pozval je dovnitř, zavřel závoru a zavedl do své dílny. Na malé kovářské kladivem k ostření žacích nožů zbavil pout a potom přinesl veliký váček, nabitý penězi.

»Tady máte všechno do posledního groše,« prohlásil.

Dívky mu věřily a nechtěly se ani zdržovat přepočítáváním.

»Kam ale půjdete?« staral se Burmašark. »U Zaduggy, to je ale nemilé! Nebojte se, biřice za vámi nepošlu, ale co kdybych já nebo někdo z mé rodiny potřeboval vyléčit? Věřím vám, že to nebylo spravedlivé, ale co lidí to zbytečně odnese, když tu nebudete!«

Popsaly mu tedy také cestu ke kapsli. Déle se ale nezdržovaly a rychle se rozloučily.

Pak se opatrně podívaly do domku tlusté Grijič. V jejích pronajaté místnosti bylo všechno zpřeházené. Biřici tu zřejmě hledali peníze. Jistě nějaké našli, ale bylo jich asi méně než čekali.

Alžběta tu našla zapomenutou lahvičku s B-palivem. Další byla prázdná – biřici ji zřejmě ochutnali a když zjistili, že B-palivo není k pití, vylili je na zem. Ještě že je nenapadlo je zapálit, pomyslela si Kamila. B-palivo hoří jako benzín a bez speciálních hořáků může explodovat. Bylo vsáknuté i do podlahy, ale Alžběta po chvilce přemýšlení vytvořila bakterie, které by B-palivo ve všech škvírách rozložily. Do rána snad bude pryč a pak už Grijičin domek nikdo nezapálí.

Zavřené brány města Ronqe pro pozemšťanky nepředstavovaly vážnou překážku. Musely se ovšem rozloučit s Mílkirem. Mladík se loučil nerad, ani Kamila se nezdržela slziček. Mílkir se staral, zdali se dostanou nepozorovaně ven, ale ujistily ho, že už o ně strach mít nemusí. Už ani před ním nepředstíraly, že jsou obyčejná děvčata. Dávno věděl, že v nich je cosi neznámého, co nemá většina ostatních lidí. Přesto se k nim choval přátelsky, i když občas nevěřil svým očím.

Vytřeštil je i teď, když mu naposledy podaly ruce – a pak se obě vznesly vzhůru do tmavé noční oblohy...

\*\*\*\*\*

## Osada malomocných

Po necelé hodině letu přistály pozemšťanky u svého **uiku**. Na heslo »Sezame, otevři se« se dveře tentokrát neotevřely, jen to v nich lehce cvaklo, jak Kamila předpovídala. V nádržkách už nebyl stlačený vzduch a kompresory odpojily, aby šetřily vzácnou elektrickou energii.

Naštěstí se s dveřmi dalo i nadále manipulovat. I bez tlakového vzduchu byly pohyblivé a svou funkci plnily. Kdyby je uzamkly, nikdo by je jen tak neotevřel.

Nouzové osvětlení svítilo po celou dobu. Proti záměrům konstruktérů **uiku** zapojila Kamila jednu větev izotopových baterií tak, aby dobíjela akumulátory. Pokud nebyl žádný další odběr, energie v akumulátorech pomalu stoupala; úplné nabití by ale při tomto tempu trvalo několik let.

Když za nimi zaklaply masivní dveře kapsle, pozemšťanky si oddechly. Tady byly doma, v tomto kousku, pořád vonícím po rodné Zemi. Jen tady se mohly uvolnit, natáhnout na lůžka a odepnout si předtím létací nárameníky.

Automatický deník nehlásil žádnou změnu od jejich odletu před více než rokem. Za jejich nepřítomnosti tu byl klid. Na jednu stranu bylo dobře, že se dovnitř nikdo nezvaný nedostal, ale nebyla tu ani Maardoi. Zapomněla na ně? Možná – anebo se k nim nemohla vrátit z důvodů, které neznaly? Žije ještě? To nevěděly. Komunikační mlčky – v jejich dosahu nebyla ani stopa po elektromagnetických vlnách.

Pořádně se obě umyly. Alžběta znovu vytvořila očištnou pěnu, i když ji už použily. Po přímém kontaktu s leprou byla opatrnost namístě.

Pozdní večeri si připravily společně. Potom teprve šly spát, ale ještě dlouho ležely na svých lůžkách potmě a ani jedna nemohla usnout.

»Myslíš, že se tam vrátíme, Bětko?« zeptala se Kamila. Pořád nemohla zapomenout na své dobrodružství na skále za městem, i když o tom kamarádce dosud neřekla.

»Nevím,« povzdychla si Alžběta. »Dopadly jsme zase jako sedláci u Chlumce.«

Musela Kamile vysvětlit smysl toho úsloví, příliš úzce svázaného s historií Čech.

»Ach ano, u nás ve Francii se v takových příležitostech vzpomíná na Waterloo,« řekla Kamila s nahořklým úsměvem. Kolosální francouzská porážka byla celosvětově proslulejší, než osud houfce nebohých sedláků v Čechách.

»Trochu si odpočineme od rozčilení, zbavíme se adrenalinu v krvi, ale řekla bych, že to zkusíme znova,« ujišťovala ji Alžběta. »Když to nejde v Ronqe, začneme jinde. Jsme zase o něco zkušenější, bude se nám začínat lépe. Přece nám jeden zloduch nezabrání...«

»Zatím nás pokaždé zastavil jeden jediný padouch,« řekla smutně Kamila. »Nejprve Urguun, teď soudce Grabiš... Pokaždé utíkáme a lidé nás pronásledují. Maardoi asi měla pravdu, lidé nemají čaroděje rádi. Chápala bych je, kdyby šlo o čaroděje **černé**, škodící a nebezpečné. Proč se ale lidé dají tak snadno strhnout i proti **bílým**?«

»Tohle vědět, možná bychom proti tomu něco vymyslely,« povzdychla si Alžběta.

Musely si ale trochu odpočinout. Zůstaly v kapsli téměř nečinně skoro dva dny. Pak se Alžběta zvedla a prohlásila, že se vrátí do města Ronqe, odkud tak neslavně prchly.

»Někdo nás tam chytí a bude zle!« strchovala se Kamila. »Raději bych počkala tady – Mílkir sem jistě trefí...«

Do města se jí nechtělo. Mílkir byl touto dobou nejspíš v zámku svých rodičů, ale mohl být už také na cestě sem do hor a Kamila by ho nerada propásla.

»Poletím tam sama,« rozhodla Alžběta, když kamarádku spatřila v tom rozpoložení. »Do města ani nepůjdu, jen se podívám na naše malomocné v lomu za městem.«

»Vždyť jsi říkala, že už jsou skoro uzdravení,« ošívala se Kamila. K malomocným teprve nechtěla jít. Alžběta jí sice tvrdila, že jí v její přítomnosti žádná nemoc nemůže ublížit, ale lepra je příliš odporná a když ji nakažený Grabiš v temném vězení udeřil, zvracela hnusem. Nebylo divu, že se jí při pomýšlení na malomocné udělalo špatně i teď a opravdu viditelně zezelenala.

»Uzdravení? Zatím jsem je zbavila původců lepry, ale víš jak dlouho bude trvat, než jim doroste obličej, prsty a všechno oč přišli? U toho musím být, aby se to nezvrhlo. Mohly by se jim začít tvořit nádory. Poletím tam třeba sama a jen na odpoledne, prohlédnu je a vrátím se. Sama budu mít i poloviční spotřebu B-paliva.«

Kamila se nakonec nechala přemluvit, aby Alžbětu pustila samotnou. Alžběta odletěla ke svým nemocným, zatímco ona se usadila u palubního počítače uiku a pustila se do výpočtů...

\*\*\*\*\*

Krátce po poledni Alžběta zakroužila nad opuštěným vápencovým lomem a zvolna přistála poblíž severní části. Nacházelo se tu několik jeskyní. Věděla už, že jsou všechny obydlené a že se v nich nacházejí nejvděčnější pacienti. Bez ní by byli všichni odsouzeni k pomalé smrti – a oni to dobře věděli. Když začínala léčit v Ronqe, přijali ji nedůvěřivě. Malomocní léčitelům nedůvěřovali oprávněně. Jakmile totiž některý felčar nebo mastičkář na někom zjistil počínající malomocenství, vyhnal pacienta nejprve ze svého domu a obvykle se přičinil o to, aby ubožáka co nejdříve vyhnali z města. Léčitelé malomocné léčili výjimečně. Blízcí příbuzní, nebo velice bohatí pacienti mohli očekávat slitování – ti druzí jen dokud měli čím platit. Navíc zůstávalo přírodní léčení bez valných úspěchů. Nemoc se dala zpomalit vrúinem, nic víc.

Alžběta ale malomocné přesvědčila, že ona je jiná. Začala nejprve s těmi, kdo se jí zoufale chytili jako tonoucí pověstného stěbla. Když už bylo očividné, že její léčení není pouhý klam, když nakaženým začínaly mizet vředy, kůže se jim vyhladila a obnovovala, přišli s prosíkem i ostatní. Po několika týdnech chodila za město mezi lidi, kteří by pro ni nasadili životy, jakkoliv na ni zpočátku hleděli divoce a v prvních týdnech si nebyla jistá, zda ji některý z těch zoufalců neprobodne, aby ji s sebou strhl do hrobu. Velkou roli sehrálo, že jim zpočátku nosila i jídlo. Pro hladovějící byla už tím záchranou. Pak už všichni věděli, že to jejich léčitelka skutečně umí a pokaždé ji obsypali, sotva za nimi přišla.

Bylo to často smutné vítání. Nemocní byli radostí bez sebe, kdykoliv ji spatřili, ale jí bylo z toho všeho smutno. Větší přehlídku lidského neštěstí si těžko mohla představit. I když všem brzy zmizely mokvající vředy, známka pokračující choroby, byli to i nadále nešťastní lidé. Některým chybělo jen tu a tam pár článků na prstech rukou, ale jiní už měli namísto rukou či nohou jen ubohé pahýly, měli znetvořené obličejy bez očních víček, nosů a uší, a naopak se všelijakými útvary, vytvořenými silně zduřelými uzlinami. Alžběta sem Kamilu ani nebrala. Její kamarádka mnohem hůř snášela pohled na tuto bídu a Alžběta ji tím nechtěla zbytečně trápit. Zpočátku potřebovala, aby jí někdo kryl záda, když je plně zaujata pacientem, ale posledního čtvrt roku sem chodila sama. Domnívala se, snad dokonce oprávněně, že jí tu žádné nebezpečí nehrozí. Do opuštěného lomu nikdo z města nechodil. Nebylo tu nic pozoruhodného, naopak. Lidé věděli, že tu dožívají svůj úděl malomocní. Alžběta tady byla jediným zdravým člověkem.

Pod jejím léčením se však uzdravovali i malomocní. Původce nemoci Alžběta zpravidla zlikvidovala už při prvním zákroku, potom vlastně i ona jednala s lidmi zdravými – jen o tom sami nevěděli. Musela ale zabránit, aby se hned po vyléčení opět nenakazili, což bylo složitější než vlastní léčení. Zdrojem nákazy mohly být oděvy či spíše hadry nemocných, obvazy, misky a ostatní nádobí, houně i výkaly. Nebezpečný hnis tady všude nasákl až do kamenů a když všechny zdroje nákazy zlikvidovala, přišel nějaký nováček a přinesl sem pořádnou kolekci živých mikrobů. Nemocní se navzájem neštíteli a kdyby si toho nevšimla, nemoc by se brzy rozšířila i na vyléčené a lékařka by mohla začínat od začátku.

Nakonec je rozdělila na dvě kasty. První tvořili nováčci s akutním onemocněním. Do druhé patřili léčení nemocní, jimž leccos chybělo a muselo jim teprve dorůst. Ti si museli udržovat od akutně nemocných odstup a dodržovat alespoň základní hygienu, aby se jim nemoc nevracela. Paradoxně to vedlo k tomu, že zohavení malomocní od sebe nováčky odháněli a posílali je do jedné jeskyně, vyhrazené pro *nečisté*, ačkoliv ti noví měli zatím jen sem tam pár vředů.

Když Alžběta přistála, vyrojili se malomocní ze všech jeskyň a seběhli se kolem ní.

»Naše Bětka je tu!« neslo se jeskyněmi.

»Co se to s tebou stalo? Prý tě odsoudili? Kdo si to dovolil? A jak to, že jsi tady?«

Otázka stíhala otázku. Na některé Alžběta odpověděla po pravdě – zejména pravdivě vylicila průběh přelíčení, kdy se s nespravedlivým soudcem spikli mastičkáři, aby ji odstranili.

»Půjdeme do Ronqe zabít soudce!« zakřičel kdosi vzadu.

»Mastičkáře taky, beztak nedovedou nic jiného, než tahat z lidí peníze, ale když jde do tuhého, člověka vyženou!«

Vypukla vřava plná souhlasu, ale Alžběta všechny zarazila sdělením, že soudce je mrtev a pomsta nemá cenu.

»Škoda,« prohlásil jeden z malomocných, kterému na rukou začínaly pomalu pučet nové prsty. »Těmahle rukama bych ho uškrtil!«

»Tak dost,« zamračila se Alžběta. »Seřaďte se zase podle obvyklého pořadí. Musím si vás zkontrolovat.«

Tak ukázněný nástup by mohli předvést jenom bývalí vojáci elitních jednotek pozemských armád v dobách, kdy na Zemi byly ještě armády.

Alžběta se posadila na obvyklý kámen do jedné menší jeskyně. Tady měla ordinaci, sem přicházeli lidé, aby odtud odešli s nadějí. Dva vyléčení jí ihned jako obvykle donesli umývadlo z krunýře velké želvy, plné vody. Alžběta ve vodě rozptýlila trochu škrobu, který si s sebou přinesla v malém sáčku a současně naočkovala očistné kvasné bakterie. Potřebovala je jen na čerstvé případy, ale ty si vždycky nechávala na závěr. Bakterie mezitím v míse začaly pomalu kvasit a tvořit pěnu.

Ti nejbližší k uzdravení nastoupili první. Bylo s nimi nejméně práce. Alžběta zkontrolovala, co se změnilo od její poslední prohlídky a na všechny změny k lepšímu každého pacienta zvlášť upozornila. Nedělala to pro svou slávu, ale především proto, aby je povzbudila. Pěti z nich dnes dokonce doporučila, aby se vrátili mezi lidi, neboť už na nich není vidět žádná stopa po hrozné nemoci. Ti byli ovšem nejšťastnější ze všech. Přijali od Alžběty po hrsti očistných bakterií v podobě nadýchané pěny, aby si jimi pečlivě vyprali oblek, než se vydají mezi zdravé.

Pak nastupovali ti, u nichž léčení začalo teprve nedávno. Někteří byli na tom celkem dobře, zejména nováčci, u nichž nemoc příliš nepokročila a po vyléčení šlo o nápravu nepatrných škod.

Úplně nakonec k ní zdráhavě přicházeli nováčci s rozvinutou nemocí, kteří jí zatím neměli důvod věřit. Malomocenství jako nemoc mělo strašnou pověst a tady se jich stranili i místní, ačkoliv někteří vypadali mnohem hůř.

Nikdo z nových nebyl z Ronqe. Tam v poslední době každý, kdo na sobě zpozoroval byt' jen neškodný vřídek, spěchal za Alžbětou. Ošetřovala banální záněty stejně vážně jako první fázi lepry a dařilo se jí zachytit nemoci dříve než si toho lidé všimli a nemocného vyhnali. Tihle noví nemocní byli z blízkého i z dalekého okolí a Alžběta se jich podrobně vyptávala, aby zjistila, jak k nákaze přišli. Mohla by včas zasáhnout proti dosud neznámým ohniskům, jak se už párkrát předtím stalo.

Jako prvního z nováčků přivedli ženu ve středních letech. Přišla ze sousedního města a měla teprve počínající stadium nemoci, pár vředů na rukou a jeden za krkem. Byla ale skleslá na duchu a Alžběta viděla, že ji musí spíše trochu psychicky povzbudit.

»Ukaž!« začala k ní mírným hlasem. »No, tohle není příliš těžké. To se dá vyléčit – možná do týdne.«

Žena na ni nedůvěřivě pohlédla.

»Naši Bětce můžeš věřit,« usmála se na ni tenkými, úplně novými rty starší žena, která ji přivedla. Sama měla na konci pahýlů rukou znát malé, jakoby dětské ručičky. Budou potřebovat ještě nejméně měsíc, než jí dorostou do normální velikosti.

»A copak jsi dělala, že se ti tohle stalo?« zeptala se jí tiše Alžběta.

»To přišlo samo,« odpověděla.

»Pamatuj si, tahle nemoc nikdy nechodí sama,« řekla přísně Alžběta. »Přenáší se hnisem z cizí rány. Kde jsi předtím pobývala? Nejčastěji mi sem chodí děvčata z hospod, kde potkávají plno neznámých lidí a k nakažení stačí letmý dotyk.«

»Já jsem byla lehká...« řekla lhostejně žena.

Alžběta se na ni udiveně podívala.

»V tom případě se nedivím,« řekla. »Tohle zaměstnání je skoro jistá vstupenka mezi malomocné. Já bych nejraději dala všechny majitele nevěstinců pověsit. Držet někoho u tohohle – a ještě k tomu násilím...«

»Nepřišla jsem z nevěstince. Dala jsem se na to sama,« odtušila žena. »Docela mě to bavilo – a taky jsem si při tom sama užila.«

»Jenže ti také muselo být jasné, že skončíš buď tady, nebo jako šílená.«

»Co ty do toho vidíš?« mávla rukou. »Já ničeho nelituju! Určitě jsem si za pár let užila víc, než ty za celý život! Žila jsem jako bohatá paní, i na zámek jsem se dostala, měla jsem spousty mužů – a hezkých, s ošklivými jsem se nezahazovala; já jsem si mohla vybírat! Zato ty jsi určitě nikdy nevytáhla paty z vašeho smradlavého Ronqe a kdoví zda víš, jak vůbec vypadá pořádný chlap! Můžeš mi jenom závidět!«

Alžběta se usmála. Pokud šlo o vzdálenost, v tom se s ní a s Kamilou nemohl měřit nikdo na tomto světě. Letuška Transgalaktu Kamila měla na kontě statisíce světelných let cestování a ona sama poznala víc planet, než kolik měst viděla tahle pouliční holka!

»Holčičko, jsi na omylu, o jakém se ti ani nezdá,« řekla shovívavě a pobaveně.

»A neříkej mi holčičko!« rozkřikla se žena. »Jsem nejméně dvakrát starší než ty! Já už jsem znala chlapy, když ty jsi byla malé dítě v kolébce!«

»Já vím, vypadám mladě,« usmála se polichoceně Alžběta. »Ale to se ti jen zdá. Podle počtu let je mi víc než tobě!«

To byla pravda jen zčásti. Pokud šlo o skutečný fyzický věk, byla tato žena starší než Alžběta. Jakmile ale Alžběta začala počítat roky, dopadlo to naopak, protože každý rok na planetě Fulgiu odpovídal skoro dvěma pozemským. Třicet let pozemských pak bylo číselně opravdu více než dvacet zdejších – ale o tom tato žena nemohla vědět.

»To není možné! Přece znám lidi jako nikdo jiný!«

Trochu se zarazila a nedůvěřivě si pozemšťanku prohlížela.

»Znáš jen část lidí,« ujistila ji Alžběta. »Znáš ten druh lidí, se kterým ses stýkala nejčastěji. Uznávám, více než já sis užila radovánek. Já jsem posledních pět let studovala, abych mohla léčit lidi. Neznám lidi jako ty, zato umím léčit i malomocenství.«

»Kdoví jestli!«

»Dnes jsem dalším pěti dovolila odejít zpět mezi normální lidi. Těch pět je zdravých. Můžeš si je prohlédnout.«

»A byli vůbec nemocní?«

»Zeptej se kohokoliv tady! Ostatně, za týden budeš moci sama posoudit, jestli umím léčit nebo ne.«

»To není možné! Ty že jsi pět let někde studovala? Kde to bylo? Já znám i lidi ze škol v Kuddeotu, to je škola, která má nějaké jméno!«

»Neznáš a nemůžeš znát školu, kde jsem studovala já. Je to příliš daleko,« povzdychla si Alžběta. »Mnohem dál než to znáš, mnohem dál, než si vůbec dokážeš představit.«

»Řeči! Jak mě o tom chceš přesvědčit?«

»Nejsem tu proto, abych přesvědčovala nedůvěřivé. Jsem tu proto, abych léčila. Ale jestli chceš vidět něco, co se na žádné tobě známé škole neučí a nikdy neučilo, pak se dívej, jak budu odcházet. Možná ti to něco napoví.«

Alžběta se přesvědčila, že během rozhovoru pronikly její protibaktérie do krve ženy. Do dvou hodin, až se krev prožene cévami, jí nezůstane v těle jediný živý původce malomocenství.

Tělo je odstraní samo a zahojení vředů bude otázkou dvou – možná tří dnů. A nebude k tomu ani Alžbětu potřebovat.

»Další, prosím!« obrátila se Alžběta za sebe.

»Počkej!« zesinala žena. »Ty mě nechceš léčit? Přece mě v tom nenecháš! Já jsem to tak nemyslela!«

»Proč si myslíš, že tě nechci léčit?«

»Vždyť jsi mi jen jednou políbila ruku!« vykřikla žena. »Říkali, že léčíš všechny bez rozdílu – proč ne mne?«

»Měla ses někoho lépe zeptat,« usmála se na ni opět. »Každý by ti řekl, že já takhle léčím všechny.«

»Pouhým olíznutím? To by bylo tak jednoduché, že by mohl léčit – snad každý!«

»Doporučuji ti, nemysli si to,« zachmuřila se na ni Alžběta. Představila si totiž znenadání, jak žena po svém vyléčení zkusí ten povrchní postřeh uplatnit na jiném malomocném – a nejenže mu nepomůže, ale sama se okamžitě od něho opět nakazí!

»Mezi námi dvěma je veliký rozdíl,« řekla tišším hlasem. »Já si mohu dovolit dotýkat se i malomocných, aniž by mi hrozilo, že tu nemoc dostanu. Ty ne – a varuji tě, ani to nezkoušej!«

»Ale v čem je ten rozdíl? I kdybych připustila, že jsi strašně dlouho studovala, nechceš mi přece namluvit, že by tě pět let pročitání nějakých šedivých knih tak od základu změnilo! To jsou pohádky pro děti!«

»Pět let studia není jen pět let pročitání šedých knih,« řekla na to pozemšťanka. »Dobrá, chceš-li uvidět největší, propastný rozdíl mezi námi dvěma, ukáži ti jej. Ale nejprve mi tady na tomto místě přísahaj, že nikomu nepovíš, co je příčinou mých léčitelských schopností. Jestli tuto přísahu porušíš, zemřeš, je ti to jasné?«

»Přisahám!« vyhrkla žena. »Na svou smrt!«

»Dobře – podívej se mi do úst,« řekla Alžběta.

Vysunula tenké žlutohnědé chapadlo agisarů čtvrt metru z úst, pak je opět vrátila zpátky.

»Ty máš – ty máš v břiše hada?« vyjekla žena.

»Není to had – s hady si nic nezačíněj,« řekla na to Alžběta vážně. »Je to jiný tvor, tady takoví nežijí. Nikdy v životě jsi jej nemohla vidět a už jej nikdy neuvidíš. Mám jej z dalekého světa. Tam žijí i lidé, jako jsem já – jiní, než jaké znáš ty.«

»To je strašné!« zesinala žena. »Ty musíš být čarodějka! Omlouvám se ti, já opravdu nemám nic z toho, co tě dělá tak mocnou...«

Proměna hostejné, až arogantní ženy během jediné minuty byla zázračná sama o sobě.

»Už jsi slyšela, že by čarodějové léčili lidi?« odbyla ji Alžběta obvyklou odpovědí.

»Šedí – ne. Černí teprve ne. Musíš být bílá, ale těch je málo. Proč ses mezi nás vydala?«

Tón jejího hlasu vyzařoval pokoru, jakou by v ní Alžběta před minutou nehledala.

»Dostala jsem se mezi vás neštěstím. Ale když už jsem tu, chci vám pomáhat. Nerozumíš mi, vid'?'«

»Možná ne – možná ano,« řekla žena zamyšleně. »Kdysi jsem slyšela prastarou báji. Dobří čarodějové podle ní žijí ze všech čarodějů nejdéle. Ale jsou nejsmutnější. Ty bys mohla vědět, co je na té báji pravda...«

»Podle vašeho počítání bych mezi vámi mohla žít tak pět set let,« přikývla Alžběta. »Ale – ujišťuji tě, nejsem pravá čarodějka. Taková, jako žijí na Fulgiu. Už jsem se s některými setkala.«

»Nejspíš jsi potkala nějaké šedé,« přikývla žena. »Zvěst o každém černém se roznese široko daleko – a už jsem dlouho o žádném neslyšela. Nechtěla bych se setkat s takovým tvářím v tvář. Ale jsem šťastná, že jsem potkala tebe. I když nejsi pravá čarodějka, jsi bílá.«

»Děkuji ti za uznání,« usmála se trpce Alžběta. »Dobrá, možná si spolu ještě popovídáme. Ale teď jdi, ať sem může přijít další...«

\*\*\*\*\*

Posledním malomocným byl člověk, který přišel z dálky. Zvěst o zázračné léčitelce se donesla až k ledovým horám severního království a muž se rozhodl z posledních sil se k ní vydat. Když dorazil k cíli, dozvěděl se, že o poslední naději přišel, neboť soudce mezitím zázračnou léčitelku odsoudil do otroctví, ale v noci záhadně zemřel a zázračná léčitelka zmizela. Muž si zoufal, zůstal ležet na své houni a čekal na smrt, která už nemohla být daleko.

Ale pak mezi nemocnými náhle zmatek a léčitelka byla opět zde! Jak asi vyslechl příkaz, aby se připravil, že již dnes stane před tváří spasitelky, lze těžko popsat.

Ale i Alžběta se otřásla hrůzou, když ho spatřila. A to bylo co říci, vždyť zde mezi malomocnými viděla tolik lidské bídy a neštěstí, jako nikdy předtím ve svém životě.

Místo rukou měl mokravé pahýly. V obličejí měl vidět jen veliké oči. Když mu do nich padlo sluneční světlo, musel si je zakrývat zbytky rukou, protože už neměl oční víčka. Rty a tváře už také neměl a jídlo mu mezi zuby vypadávalo ven. Kůže na hlavě mu na mnoha místech opadala a byla vidět holá lebka. Vypadal jako smrt – a jak se zdálo, už ho měla pevně v drápech. Nikdo o tom ani nepochyboval, až na zdejší vyléčené, kteří nováčka několikrát po sobě ujistili, že jestli může ještě doufat, pak už jedinež tady.

Alžběta požádala nemocného, aby jí podal ruku, či spíše pahýl, který mu z ní ještě zbýval a sklonila se k němu.

»Nakazíš se – pozor!« vykřikl nemocný a odtáhl se od ní. Měl sípavý hlas a nebylo mu dobře rozumět, protože v ústech měl jen zduřelý zbytek jazyka.

»Neboj se o mě,« ujistila ho. Vzala jeho ruku do své a sklonila se až k ní.

Pak mu poručila, aby si omyl ruce pěnou z želví mísy, jak jen to bude možné. Sama vzala do ruky houbičku, také ji namočila do pěny a jemně mu omývala zbytky obličejí.

Proces rozpadu se zastaví do dvou hodin, pomyslela si. Možná to bude pomalejší, jeho krev sotva proudí zanícenými cévami, srdce pracuje z posledních sil. Dobrá, tři hodiny uplynou a mohu začít s regenerací. To ale bude fuška, tady půjde o obnovení – málem celého člověka!

Agisar jí mezitím předal genetickou rekonstrukci, jak by měl ten člověk vypadat, kdyby byl zdravý. Alžběta *vnitřním zrakem* spatřila jeho původní podobu a v myšlenkách si ji už položila přes lidskou trosku, bezmocně sedící před ní. Ano, to souhlasilo – ten člověk je docela mladý, není to stařec, ačkoliv tak vypadá!

A v té chvíli sebou trhla, jako kdyby dostala do hlavy ránu kladivem.

Byl to – druhý muž z otrokářské tlupy, pravá ruka soudce Grabiše. Alžbětu tenkrát srazil k zemi a pak jí přivazoval ruce ke kůlu, aby se nemohla ani pohnout. Na takové věci se nezapomíná a ona si ho pamatovala příliš dobře, i když ho tenkrát viděla skrz bezmocné slzy. Bandita, lupič, nemilosrdný rváč a násilník – a teď taková troska!

»My dva jsme se už jednou setkali, Daouwire, že?« změřila si muže přísným pohledem. »A byli jsme si docela blízko. Pamatuješ se na to ještě?«

Odtáhla se od něho. Ale co, uvědomila si, ten člověk už nemá sílu, zbraň ani ruce, aby jí mohl ublížit.

Muž sebou trhl – a pak se před Alžbětou pomalu svezl na zem. Ležel teď před ní jako uzlíček lidského neštěstí.

»Smiluj se nade mnou!« vzlykal jako dítě. Bez slz, neboť zduřelé slzné kanálky měl jistě neprůchodné, byl div, že mu dosud aspoň trochu svlačovaly oči. Jen díky tomu viděl, i když měl oči zčásti šedivé. Pokud přes počínající zákal vůbec viděl, pak špatně.

»Já... já vím, byl jsem špatný... Ale už takový nejsem, určitě... Smiluj se!«

»Teď prosíš o smilování? Ale tenkrát, když jsi byl zdravý a silnější než já – tenkrát jsem pro tebe byla méně než nic! Ty ses také nesmiloval!« vyčetla mu příkrým hlasem.

»Ale říkali mi, že neodmítneš nikdy nikoho!« žadonil muž.

Alžběta chvíli seděla nehybně, jakoby do ní udeřil blesk.

»Není tomu dávno, co jsem způsobila, že jeden darebák začal zažíva hnít,« řekla potom

vyschlým hrdlem.

»Ano, vím,« vzlykl muž. »Grabiš byl prý ještě včera večer zdravý, ale dnes ráno ho našli shnilého, jako kdyby jeho tělo leželo celý týden na slunci. Lidé ve městě to dávají do souvislosti s tebou. Ale tady mi tvrdili, že to nemůže být pravda. Myslel jsem, že tě znají lépe.«

»Je to pravda,« řekla Alžběta suše. »Grabiše jsem zabila já. Použila jsem proti němu své umění, ne proto, abych se mu pomstila za dávná příkoří. On mě opět ohrožoval nožem – a nejen mě, ale i další lidi.«

»To – to nemůže být pravda! Čarodějové přece – kromě černých – nemohou svými kouzly zabít člověka! O tobě se říká, že jsi docela určitě bílá!«

»Ti lidé si to opravdu myslí,« přikývla Alžběta. »Ale já nejsem čarodějka. Víš přece, že jsem docela obyčejná žena. Jenom vím mnohem více, než vědí ostatní lidé. I moje kouzla jsou jiného druhu. Já mohu člověka nejen zabít, ale udělám to rychleji než uštknutí jedovatým hadem. Grabiše jsem zabila nerada, ale nešlo to jinak.«

»Vždyť tenkrát... tenkrát ses vůbec nebránila! Proč? Když máš takovou moc?«

»Řídím se svým svědomím, víš?« řekla zamračeně. »Nemohla jsem vás zabít, když mi nehrozila smrt. Vždyť jste nám vlastně ani příliš neublížili...«

»Nezdálo se mi, že by vám to bylo lhostejné,« řekl tiše. »Já bych spíš myslel, že jsi **bílá** a zabíjet nemůžeš!«

»Možná bych se ráda stala bílou čarodějkou, o které mluvíš, ale to je jen sen. Může se rozbít o prvního zlosyna, kterého zase potkám. Nejsem bílá a dokážu i zabít – padoucha, který je nebezpečný jiným lidem jako dravé zvíře. A tebe si dobře pamatuji, rozumíš?«

»Pak jsem již mrtev,« zaúpěl muž – a zřejmě omdlel.

Alžběta se k němu sklonila.

Skutečně – pouhá troska, pomyslela si. Jistě neváží ani polovinu toho, co já. A byl to jistě mladý muž, plný síly...

Co teď? Protibaktérie ho už prosákly, nemoc v něm brzy přestane hlodat a mohl by se začít uzdravovat... Vytrpěl si pravé peklo, jistě ho to pořádně poznamenalo...

Jenže – co když se uzdraví a vrátí se ke svému původnímu, divokému **povolání** otrokáře? Dokáže lepra změnit člověka, aby se dalo věřit, že už nikdy...? Neublížila právě teď jiným tím, že pomáhá zločinci a násilníkovi? Neměla by ho nechat, jak je? Malomocenství už ho zbavila, ale kdyby zůstal bez rukou, nikomu by nemohl ublížit... Co teď?

Alžběta seděla nad lidskou troskou nehybně. Až po nějaké době nahlédli do jeskyně dva z vyléčených, čekající jen na to, až se jim napraví rozpadlé části těla. Přišli se zeptat, zda Alžběta nepotřebuje jejich pomoc.

»On – umřel, že?« pravil jeden z nich tiše, když viděl pozemskou lékařku odevzdaně sedět nad zhrouceným balíčkem zničeného lidského těla.

»Já jsem říkala, že je pozdě i na zázrak,« řekla žena, nahlízející za prvními muži.

»Prosím vás, odneste ho a uložte ho opatrně na lůžko,« požádala je Alžběta. »Jak víte, první den je očistný. Až druhého dne budu pokračovat...«

Nebyla to pravda. První setkání bylo rozhodující a v dalších dnech už šlo jen o regeneraci. Teď ale Alžběta cítila, že dnes už víc udělat nemůže. Bude si to muset ještě pořádně promyslet.

»On není mrtvý?« udivila se žena.

»Ne, ještě není.«

»Ale je ve strašném stavu,« politovala ho žena. »Také vám ho je líto? Vypadá jako smrt!«

»Ovšem, je mi ho líto,« odtušila Alžběta automaticky.

»Co se vám stalo, doktorko?« podívala se na Alžbětu žena pátravým pohledem. »Není vám špatně?«

»Nic mi není... Jen... Jen jsem si vzpomněla, ale to už je dávno... Tenhle byl poslední, že?« Alžběta vstala.

»Vždycky chcete nejhorší případy konec,« souhlasil jeden z mužů. Oba muži popadli ležící trosku za pahýly rukou a nohou a opatrně ji odnesli.

»Není to někdo z vašich příbuzných? Nějaký přítel? Já to znám, takové člověk lituje více než neznámé lidi, které potká jen náhodou...« řekla žena tiše.

»Tak to není,« zašeptala Alžběta. »Tenhle člověk... mi kdysi ublížil... Hrozně ublížil... A já jsem mu přísahala pomstu...«

»Pak je s ním konec!« ztuhla žena.

»Ne, není,« téměř vzlykala Alžběta. »Cožpak se mohu mstít někomu, kdo už je *takhle* potrestaný?«

\*\*\*\*\*

## Bez naděje

Alžběta se večer vrátila ve velmi zadumané náladě. Ale ani Kamila ji nevítila netrpělivým vyptáváním, jak Alžběta najisto očekávala. Alžběta ji našla sedět v přední technické místnosti u zapnutého palubního počítače. Kamila málem ani neodpověděla na pozdrav a když jí lékařka zvědavě nahlédla přes rameno, nevrle se na ni utrhla.

»Co je s tebou?« zaškaredila se i Alžběta. Neměla náladu na takové jednání – sama si dnes věru prožila své.

»Jak jsme na tom my dvě s genetickou kompatibilitou se zdejšími lidmi?« vzhledla k ní Kamila nepříliš vlídně.

»Nic moc,« vzdychla Alžběta. »Nechtěné dítě by pro nás znamenalo katastrofu, ale jak už jsem ti říkala, máme aktivní blokádu cyklů *dabyrgy* a nemáme se čeho bát. I bez dohledu je naprosto spolehlivá po stovky let.«

»A – nedalo by se s tím něco udělat?« obrátila se k ní Kamila vyčkávací. »Podívej – čistě teoreticky může nastat okamžik, kdy by lidé pozemského typu a zdejší chtěli mít spolu děti. Jak by se to dalo zařídit?«

»Možná by to šlo, ale byl by to genetický zásah na samé hranici snesitelnosti a nevím, jestli bych se k němu odvážila. Snad až nasbírám trochu víc zkušeností. Vždyť to představuje úplnou genetickou přestavbu – to není jen tak.«

»Takže bys k tomu přistoupila až v případě krajní nouze, uvažují správně?«

»Tak nějak,« přisvědčila Alžběta. »Tihle lidé jsou velice blízcí našemu typu, ale ne úplně, aby bylo možné libovolné míšení. Nemyslím si, že se k tomu vůbec někdy přistoupí. Je to příliš riskantní úprava. Nás dvě to rozhodně bolet nebude, to může být aktuální leda ve vzdálené budoucnosti, až bude zdejší planeta civilizovanější a bude se uvažovat o jejím připojení ke Galaktickému Společenství.«

»Myslíš, že bude někdy připojena?«

»Jsem si tím jistá,« pokrčila rameny Alžběta. »Možná ne hned, ale až se sem dostanou lodi Kosmického průzkumu, určitě začnou tuhle barbarskou civilizaci ovlivňovat. U Saimeo to přece postupuje jako po másle.«

»Dobře, to bude aktuální, až se tu objeví naše hvězdné lodě,« přikývla Kamila. »Ale teď jsme tu jen my dvě. Bylo by – čistě teoreticky – možné, abychom se my dvě včlenily do zdejší civilizace – a eventuálně i do zdejšího genofondu? Říkám to snad správně?«

»Říkáš to správně, pokud myslíš, zdali je možné, abychom třeba my dvě přece jen měly děti se zdejšími lidmi. Tak jsi to myslela?«

»Ano, přesně tak.«

»No, podívej se, to nevidím zrovna vesele,« povzdychla si Alžběta. »Čistě teoreticky by to možné bylo. Snad bych mohla geneticky překódovat nějakého zdejšího muže – to by asi bylo jednodušší, tenhle druh rekonstrukce je snazší. Předělala bych ho na naše životní principy a on by se pak nelišil od lidí Země. Mohla bych přestavět nás dvě – to je mnohem těžší, jsme ženy a zásahy tohoto druhu jsou asi stokrát složitější. Nicméně ani to vyloučené není. Pak bychom se my dvě úplně zařadily mezi zdejší lidi.«

»Čili – v principu to možné je,« ujišťovala se Kamila.

»V principu ano, ale bylo by lépe, kdyby ses takovými myšlenkami nezabývala,« pokrčila Alžběta rameny. »Pro nás ti barbaři nepřicházejí v úvahu jako partneři; při jejich úrovni, zvláště morální, jsou pro nás nepřijatelní. Divím se, že se tím vůbec zabýváš.«

»No – zajímá mě to,« řekla Kamila. »A jak by to vlastně bylo s dětmi, kdyby se z takového spojení narodily?«

»To je právě to!« řekla Alžběta. »Když předělám někoho na jiné životní principy, bude se to pochopitelně týkat i jeho dětí. To by bylo hrozně komplikované. No – jen si to zkus představit.

Jsou tu vlastně jen dvě možnosti: první by byla, že předělám jednoho zdejšího muže, aby mohl mít se mnou nebo s tebou děti. Ty zde ale budou po genetické stránce stejně cizí, jako ty nebo já. My jsme tu cizinky, ale aspoň o tom víme a určitě nám to nepřijde tak kruté, jako by to přišlo zde narozeným dětem. Být cizincem na cizí planetě – to se dá snést, zvláště když víš, že ji stejně brzy opustíš a vrátíš se mezi své. Být cizincem ve vlastním domově by bylo mnohem krutější.«

»No a ta druhá možnost?«

»Myslíš, že bych předělala nás dvě?« podívala se na svou kamarádku udiveně. »Jak ti říkám, teoreticky by to šlo, pak by naše děti byly doma tady a navíc mezi svými, ale nezdá se mi, že by tahle možnost byla přijatelná pro nás dvě. Tím bychom samy sobě zavřely dveře domů – to snad nemyslíš vážně...«

»Ale kdyby to bylo naprosto nezbytné?«

Kamila trvala na svém umíněně jako mezek. Alžběta ale z tónu jejich slov vycítila podivné napětí. Uvědomovala si, že jsou obě na tomto světě vystaveny stresu a nebezpečí příliš dlouho. Zatím se to mezi nimi projevovalo občasnými výbuchy nesnášenlivosti. Častěji to postihovalo Kamilu, Alžběta byla klidnější typ, ale ani ona se poslední dobou necítila nejlépe. Zejména když měla pocit, že všechno její snažení je zbytečné a marné. Tak jako v této chvíli.

»Samozřejmě, když to chceš slyšet zpřímá, šlo by to,« vybuchla. »Myslím si, že bych na to stačila, kdybych tu neměla důležitější práci. Jak ještě víc ti mám dát najevo, že se už o takových věcech nemíním dál bavit?«

»A nešlo by to... třeba tak, aby tím míšením vznikl druh slučitelný s oběma typy?« nedala se odradit Kamila. »Něco takového jsem kdysi četla...«

»Aha – ty myslíš, něco jako vzniklo mezi Aiguřany a lidmi B-typu, tedy námi?«

»Ano, tak jsem to myslela už od začátku,« ožila Kamila.

»Já vím, to by bylo naprosto ideální,« zamyslela se nad touto možností Alžběta. »Tak vznikla civilizace Gurroa, slučitelná ve všech směrech. Přitom jsou Aiguřané od lidí Země dál, i to je pravda. Ale něco ti povím. Na něco takového bych si sama netroufla. To není práce pro začátečníky, ale pro pořádně pokročilé genetiky.«

»Proč by sis na to netroufala?«

»Radši ne,« zavrtěla hlavou. »Víš co? Necháme to povolanejším. I tak tady budeme mít práce, nebudeme vědět, co dřív a co potom. A vůbec, jak tě něco takového napadlo? Poslyš, není za tím Mílkir? Důrazně ti doporučuji, abys ho ze své ztřeštěné hlavy co nejdřív pustila. Není tu nakonec někde schovaný? Co jsi vlastně celý den dělala?«

»Mílkir tu není. A já jsem dnes počítala hvězdy.«

Alžběta to pochopila, jako že se Kamila raději pokouší nenápadně odvést rozhovor na jiné téma. Po pravdě řečeno, byl to i její úmysl a snadno se ho chytila.

»Vždyť ve dne nejsou vidět!«

»Víš, pořád mi vrtalo hlavou, jak jsme se na Fulgiu mohly dostat,« začala Kamila oklikou.

»A už to víš?« vyskočila Alžběta dychtivě.

»To ne, ale zkusila jsem něco jiného. Každou noc vidíme na noční obloze zdejší souhvězdí. Zkusila jsem polohu hvězd přibližně změřit kamerou komunikátoru. Ve škole jsem byla vždycky v geometrii nejlepší – až jsem příslušné úhly v polárních souřadnicích dostala do počítače. Samozřejmě s přesností na hranici bídy a utrpení, ale pro naše účely dostačující. Zaměřila jsem tak pár tisíc hvězd, víc jich tu ani není vidět. Dnes jsem je zkusila sjet programem; patří k dětské encyklopedii, ale dá se kupodivu použít. Počítal to dlouho, noc a den, až před dvěma hodinami se uchytil a domaloval mi celou oblohu. Asi se budeš divit, většina hvězd je tam, kde by měla být.«

»Kamilo, ty jsi pašák!« zvolala Alžběta překvapením a z radosti dala kamarádce přátelskou herdu do zad. »To by znamenalo, že už znáš naši polohu, vid'?'«

»Samozřejmě,« odušila Kamila. »Když obloha souhlasí s tím, co simuluje počítač podle katalogu hvězd, znamená to, že přesně víme, **odkud** se příslušný pohled zobrazuje.«

»Ukaž mi to!« trásla se netrpělivostí Alžběta.

»Počkej, nehrň se do toho! Vyznáš se v astronomii?« podívala se na ni pátravě Kamila.

»Asi tak jako každý, kdo se dostal mimo hranice naší Země a Sluneční soustavy,« přikývla Alžběta. »Když už jsem měla to štěstí cestovat po vesmíru, trochu jsem se o tom informovala. Jen povrchně, mnohem víc mě zajímala biologie, určitě toho víš mnohem víc než já...«

»Takže znáš... – tenhle pohled na Galaxii?«

Sáhla na klávesnici. Na obrazovce palubního počítače se objevil klasický obraz Galaxie, jak jej nedávno přivezly z nepředstavitelné vzdálenosti dvou milionů světelných let hvězdolety Gurroovy civilizace. Spirály vyplňovaly právě celou obrazovku, část dvou ramen zaplňovaly modře zabarvené hvězdy.

»Tady je oblast Galaktického společenství,« ukazovala prstem na nevelkou modrou oblast Kamila. »A tady je naše Země.«

Země blikala na okraji Společenství. Dál bylo jen málo nedávno objevených hvězd, žádné obydlené světy, jen několik málo technických planet. Většina hvězd Galaktického společenství se slévala do jediné modré plochy, neboť rozlišovací schopnost malé obrazovky nestačila v tom měřítku odlišit jednotlivé hvězdy od sebe.

»Ano, to znám,« souhlasila Alžběta. »Ale kde jsme my?«

»Hvězda, u níž se nachází Fulgiu, je až... tady...«

Kamila dotykem klávesnice přiměla jednu z hvězd pomalu červeně blikat. Alžběta ji přesto nemohla najít. Příliš se soustředila do oblasti Galaxie, kde byly všechny známé světy. Fulgiu našla až po chvíli – ale v té chvíli na ni sáhla smrt a svět se s ní zatočil...

Pokud by to byla pravda, znamenalo to, že jsou obě příliš daleko od světů Galaktického společenství. Se Společenstvím sousedí ještě větší říše Glug, obydlená inteligentními hmyzími bytostmi Agriši. Končí téměř u jádra Galaxie, takže většina hvězd z této oblasti není ze světů Společenství vidět, jenže – označená hvězda červeně blikala daleko za tímto jádrem, vzdálená od něho skoro jako Země – ale opačným směrem.

Nejvzdálenější planetu Společenství Aiguru dělí od Země kolem dvou tisíc světelných let prostoru. Aigura je ve výběžku daleko od ostatních světů. Fulgiu, na níž se obě pozemšťanky nacházely, byla od Země vzdálená nejméně třicetkrát dál, to znamená šedesát tisíc světelných let. Tak daleko se ještě nedostal žádný hvězdolet Kosmického průzkumu. Ty létají především po okraji oblasti Společenství a pokud objeví příhodné planety, dávají je k použití všem civilizacím. Při dosavadním tempu průzkumu by se do těchto míst dostaly lodě Společenství nejdříve za několik desítek tisíc let a Kamila s Alžbětou nemohly očekávat, že je některá z lodí brzy objeví a vysvobodí. Mají sice život teprve před sebou, ale než se dostane záchrana až do těchto míst, budou obě dávno po smrti.

Alžběta pochopila, proč se Kamila začala znenadání zabývat genetickými rozdíly a vším, co z toho pro obě dívky vyplývalo. Možná budou muset obě celý svůj život prožít mezi těmito barbary. To bylo příliš kruté... Jejich pobyt na planetě Fulgiu se rázem změnil z poněkud drsnější rekreace ve vyhnanství bez možnosti odvolání. Bylo to nespravedlivé, asi jako když je nevinně odsoudil zaujatý soudce – bandita. V takovém případě se už ani Alžbětě nejevila genetická rekonstrukce jako ztřeštěné, nesmyslné řešení. Pokud budou muset žít tady, bude pro ně lépe, když se přizpůsobí, než když tu zůstanou až do smutného konce cizinkami...

Alžbětě se zatočila hlava. Zbledla jako papír a musela se posadit, jak ji to sebralo. Cožpak mají celý život prožít mezi barbary? Kamila po ní pokukovala s obavami. Kdyby omdlela ona, Alžběta by si s ní jistě věděla rady, ale co by si počala Kamila v opačném případě?

»To znamená, že se už nikdy nevrátíme...« zašeptala zdrceně Alžběta.

»Nejspíš,« přikývla Kamila. »Došlo mi to, když jsem spatřila tenhle pohled. **Žádná** hvězda na zdejší noční obloze není naše Slunce! A co hůř, žádnou z hvězd Společenství nezahledeš ani v těch nejsilnějších dalekohledech. Tyhle končiny zmapovaly teprve nedávno Gurroovy dálkové

hvězdné lodě, vybavené vším možným vybavením, o jakém my dvě ani nevíme, ale k tomu musely naši Galaxii opustit a mapovaly ji z boku. Ani náš počítač by se nedokázal orientovat, kdyby neobsahoval nejnovější katalog. Je strašné, že žádná z těch tisíců hvězd, na které se v noci díváme, nemůže být Slunce. Všechny známé hvězdy jsou dokonale skryté v tmavých hlubinách kosmického prachu někde za žhavým jádrem Galaxie.«

Alžběta zdrceně mlčela.

»Jak dlouho tu asi můžeme vydržet naživu?« zeptala se jí po chvílce věčně Kamila.

»Podle toho, v jakých podmínkách žít budeme,« odvětila zamyšleně lékařka. »Možná rok, než nás někdo nebo něco zabije. Anebo tisíc let. Obě možnosti nevidím růžově.«

»A kdybychom si chtěly pořídit děti? Já bez nich zůstat nechci, rozumíš? I kdybych je měla mít tady!«

»Ještě nevím, jestli bude ta rekonstrukce vůbec možná,« odtušila Alžběta. »Když nebude jiného vyhnutí...«

»A ono nebude...« vskočila jí do řeči Kamila. »Říkala jsi mi, že si na to troufneš, nastane-li stav naprosté nouze. Já ti tedy říkám, že stav naprosté nouze právě nastal!«

»Pak bych se asi pokusila zachovat všechno dobré, co máme proti zdejšími lidem navíc. Dlouhověkost by byla jako první.«

»A co tvůj agisar? Budeš moci někoho dalšího naučit všemu co znáš?«

»Agisary nemají tak dlouhý život,« zbledla dívka ještě o poznání víc. »Vydrží nejvýše tři sta až čtyři sta let. Nemohu si ani vypěstovat jiný. I agisary se rozmnožují v párech. Jsou to sice hermafroditi, nemají dvojí pohlaví, ale musí být nejméně dva, jinak se o pěstování nedá mluvit.«

»Takže – až ti zemře, bude z tebe obyčejná žena, stejná jako jsem já?«

Alžběta přikývla: »Pak ze mě bude obyčejná nevzdělaná žena a léčit – léčit už nebudu.«

»A poslyš, když zemře přímo v tobě, nebude to pro tebe nebezpečné?«

»Myslím, že ne,« zavrtěla hlavou Alžběta. »Nevím, co se v tom případě stane. *Vnořené* agisary ještě nikdo nikdy neviděl umírat, žádný není ani sto let starý. Dovedu si to jen představit. Prostě ho vyvrhnu...«

Neveselé myšlenky se oběma honily hlavou.

»Asi by sis měla, dokud můžeš, důkladně prostudovat zdejší nemoci. Prozkoumat léčivé rostliny, najít si přírodní prostředky...« navrhovala Kamila. »Zdejší lidé to tak dělají odedávna. Nemají tvoje možnosti, ale i potom bys je možná mohla léčit...«

»Možná...«

»Ale – co budeme dělat teď?«

Alžběta se otrásla. Tím jako kdyby ze sebe setrásla vše, co ji tak náhle zavalilo.

»Budeme pokračovat v tom, co jsme už začaly,« řekla opět zdánlivě klidným hlasem.

»I když to nemá smysl?«

»Všechno může mít smysl,« řekla Alžběta. »Možná ne hned, možná ne pro nás, ale nějaký smysl to mít může. A musí!«

Ten den opět nic nedělaly. U večere se Kamila obrátila k Alžbětě se zajímavým námětem.

»Bětko, a co Zobeln a ostatní čarodějové? To jsou přece jiní lidé než ostatní. Řekla bych, že nejsou takoví barbaři. Mají větší znalosti a možná bychom se s nimi dohodovali lépe než s ostatními?«

»Nevíme, kde je hledat,« pokrčila rameny Alžběta.

»Něco přece jen víme,« usmála se Kamila. »Jeden z nich, Zobeln, je skoro na dosah od nás. Létal občas za Maardoi se svým drakem...«

»Zajímalo by mě, co víš o doletu zdejších draků, když jsi žádného ani neviděla?«

»O doletu draků toho moc nevím, ale Maardoi tvrdila, že je takový let houpavý. Maardoi by určitě dostala mořskou nemoc a těžko by později na to vzpomínala jako na něco hezkého. Mohly bychom se zeptat Mílkira, až sem přijde. Mílkirovi rodiče prý jednoho draka chovají.«

»Ty si myslíš, že čarodějové nebudou tak daleko od nás?« ožila trochu Alžběta.

»Mám návrh,« řekla Kamila. »Rozdělíme se. Ty si budeš létat za svými nemocnými, já se pokusím pátrat po zdejšími okolí. Měla bych už konečně nakreslit mapu zdejšího kraje. Přitom se podívám, kde bych mohla objevit čaroděje.«

»Když myslíš, že to pomůže, proč ne,« souhlasila Alžběta. »Budeme se tu asi muset zařídit zgruntu – to znamená pěkně od základů – a pořádně.«

\*\*\*\*\*

Druhého dne ráno dívky probudilo kovové bušení na zavřené dveře kapsle. Rychle vstaly a spěchaly otevřít. Dole na skalách podupával netrpělivý a trochu promrzlý Mílkir, syn knížete z Ronqe. Měl na sobě šedivý cestovní plášť, koženou vestu, kožené kalhoty a na nohou vysoké boty. Na hlavě měl kuklu až na ramena, jen s otvorem pro obličej. Bylo vidět, že i pod plátěnou kuklou má jakousi pevnou přílbu.

»Buď zdrav!« zavolala na něho shora Alžběta.

»Ani nevíte, jak jsem rád, že jsem vás našel!« zvolal na ně radostně Mílkir. »Ale popsaly jste mi cestu dobře, nemohl jsem zabloudit.«

Spustily mu žebřík a pozvaly ho dovnitř.

»Máte opravdu velice zvláštní dům,« řekl zaraženě, když ho usadily do pohodlného křesílka v barové místnosti a na stůl před něho postavily pozemské dobroty. »Představoval jsem si to úplně jinak. Spíš jako chatrč, ne jako palác.«

»Velký zas tak moc není,« usmála se Kamila.

»Malý také ne,« odvětil. »Místnosti tu nejsou, pravda, velké, ale je jich tu víc. A máte tu docela teplo, i když tu nikde nevidím oheň.«

Plášť hodil vedle sebe na křesílko, ale pořád proti nim vypadal příliš hromotlucky. Bylo to tím, že i pod vestou měl pevný kovový krunýř – kdežto obě dívky byly oblečené dost nalahko. V zatepleném uiku ani víc nepotřebovaly. Kamila měla sukni od uniformy, bílou halenku a botky lodičky, Alžběta zelené bardžanské kalhoty, bardžanské boty a hnědé tričko.

»Však to také původně nebyl dům,« usmála se Kamila. »Schválně, hádej co to bylo.«

Mohl by hádat několik hodin, těžko by uhádl. Kamila jen se smíchem vrtěla hlavou.

»Neuhodneš, nikdy neuhodneš,« škádčila hosta.

»A co to tedy je?« trochu se zamračil. Neměl rád, když si ho někdo takhle dobíral.

»Je to létající loď,« prohlásila Kamila vážně. »Vozila lidi od hvězd ke hvězdě.«

»Tomu nevěřím. Předved'te mi to!«

»To bohužel nejde,« trochu zvážněla Kamila. »Sám vidíš, narazily jsme s ní do skály a nemůžeme odletět. Budete nás muset strpět mezi sebou, ale neboj se, nekoušeme...«

»Prosím tě, Kamilo, šašky si tropit nemusíš,« vybuchla náhle Alžběta. Sebrala se, vyběhla z baru a jen jakoby neúmyslně za sebou práskla dveřmi.

»Co se jí stalo?« podíval se za ní udiveně Mílkir.

»Jak říkám, ztroskotaly jsme tu,« zvážněla Kamila. »Čekaly jsme, že si pro nás brzy přiletí jiná loď, která umí také létat mezi hvězdami. Jenže jsme se dozvěděly, že jsme příliš daleko od domova a nikdo nás odtud nevysvobodí.«

»To znamená, že tu s námi zůstanete déle než jste původně čekaly, že ano?« zeptal se hned opatrně Mílkir.

»Vypadá to tak,« povzdychla si Kamila. »Mnohem déle. Zdá se, že až do smrti. Nediv se Bětce, není jí do žertů. Mně také ne, ale – už jsem se z toho stačila vybrečet.«

»No tak tu zůstanete, co by na tom bylo špatného?« usmál se Mílkir s pochopením. »Tady se pro vás jistě místo najde, svět je přece veliký a všude žijí lidé.«

»Právě,« povzdychla si Kamila. »Jenže tenhle svět je příliš ošklivý, víš? Jsou tu vrahové a lupiči, ženy tu prodávají do otroctví, soud může odsoudit nevinného a nikdo se ho nezastane. Mimochodem, jak jsi dopadl doma na zámku?«

»Ani se mě neptej,« zvázněl okamžitě Mílkir. »Předně se ukázalo, že měl Grabiš pravdu. Můj vlastní otec mě chtěl dát zavřít do vězení, jen aby mě od vás odloučil. Netušil, že je Grabiš zločinec a že mě chce zabít. Když jsem mu vmetl do tváře, že připravoval můj pohřeb, trochu to s ním zacloumalo, pravda. Ale vzpomatoval se a prohlásil, kdoví co jsem slyšel, byl jsem jistě pod vlivem kouzel těch čarodějek – myslel tím vás.«

»No a potom?«

»Zeptal jsem se ho, co si o vás myslí teď, když se ukázalo, kdo měl pravdu. A on, že vás musí vyhlásit za škůdce kraje a vypíše odměnu za vaše hlavy.«

»Vidíš – a ty jsi nás zval na zámek! Rovnou do pasti.«

»Měla jsi pravdu,« sklopil hlavu chlapec. »Já jsem potom otcí řekl, že v tom případě mu lidé vypálí zámek, neboť vy dvě jste ve městě Ronqe udělaly tolik dobrého, že každý útok na vás ponesou lidé jako útok sami na sebe.«

»A co on?«

»O zámek se nebojí, ten vydrží i soustředěný útok deseti takových měst, jako je Ronqe. Já mu to věřím. Co se týče vás dvou, prý si to ještě rozmyslí. Ale že nemá na vybranou. Zabily jste soudce, tím jste propadly hrdlem.«

»Co to znamená?« zarazila se Kamila.

»To znamená, že vás chce zabít. Proto jsem také přišel za vámi. Samozřejmě ne abych vás zabil, ale abych vás varoval. Kdo všechno ví, že tu bydlíte?«

»Několik lidí,« řekla Kamila vyhýbavě.

»To není dobré,« řekl Mílkir. »Co byste dělaly, kdyby sem přitáhli biřicové a odvedli si vás? Já vím, mohly byste je nechat shnít jako Grabiše, ale tím by to určitě neskončilo. Zapálili by vám dům a rozstříleli by vás šípy.«

»Kovový dům nezapálíš,« zavrtěla hlavou Kamila. »Když pevně uzavřeme dveře, nikdo se k nám nedostane. Tenhle dům je přece jen odolnější než jiné domy.«

»Pak si na vás někdo počká, až půjdete ven. Venku vám znenadání usekne hlavu nebo na vás vystřelí otrávený šíp. Na to stačí i jeden jediný najatý kat. Sama jsi říkala, že tu bez zásob nemůžete dlouho vydržet.«

»Jsou tu zlí lidé,« povzdychla si Kamila. »Ani se Alžbětě nedivím, že se jí nechce v tak strašném světě žít.«

»Máš pravdu, zlých lidí je tu příliš mnoho,« řekl Mílkir. »Nejhorší na tom je, že k nim patří i můj otec. Já s ním ani nechci žít pod jednou střechou. Kamilo, mohly byste mě vzít k sobě?«

»A co bys tu s námi dělal?« usmála se Kamila.

»Budu vás chránit.«

»Víš dobře, že když jde do tuhého, umíme se chránit tak dobře, jak bys to ty ani nesvedl.«

»Nemáš pravdu,« zakabonil se. »Umíte používat strašlivé jedy, ale když na vás někdo znenadání udeří se zbraní v ruce, jako soudce Grabiš, jste příliš dlouho bezbranné. Dnes nemám s sebou malý mečík, ale pořádný meč – a umím s ním dobře zacházet. Budu vás tady chránit.«

Při těchto slovech sáhl za hlavu a vytáhl z pouzdra na zádech široký, skoro metr dlouhý meč, podivuhodně lehký, ale jistě pevný.

Kamila se na něho podívala s úžasem. Střídavě stáčela oči na jeho odhodlanou tvář a na lesklý vražedný nástroj v jeho ruce.

»To myslíš vážně?«

»Smrtelně vážně,« prohlásil. »A aby to mělo ještě větší platnost, chci si tě vzít za svou právoplatnou ženu a žádám tě o tvůj souhlas. Myslím si, že ani já ti nejsem lhostejný a že mě vyslechneš. Říkám ti to s rukou na meči – nic nemůže být vážnějšího.«

Kamile se zatmelo před očima a nevěděla najednou, co má na to odpovědět. Vlastně – ještě nikdy v životě nedostala tak vážně míněnou nabídku. Tohohle kluka by těžko odradila pouhým žertem. Dosud ho brala jako celkem dobrého kamaráda, když jí v Ronqe občas pomáhal a chodil

za nimi do domku tlusté Grijič; nikdy si ale na něho ani nepomyslela. Co se stalo ve skalách za Ronqe, nepovažovala za nic víc než za pouhé dobrodružství. Mílkir byl přece nepozemšťan, navíc nekompatibilní. Mohla by tvrdit, že tenkrát využil jejího momentálního rozpoložení, když se jí zastesklo po domově. Rozhodně mu nic nevyčítala, uvědomovala si, že i ona na tom měla svůj podíl, ale nepřikládala tomu takovou váhu.

On ale uvažoval jinak. Věděl, že ty dívky jsou exotické, že sem přišly z veliké dálky – ale asi si myslel, že to je všechno a že jsou jinak obyčejné. Nikdo mu ještě neřekl, o jak propastné dálky se tady jedná.

Jenže teď, když se ukázalo, že se pozemšťanky domů vrátit nemohou, že tu uvázly důkladněji než trosečnice na pustém ostrově, začala se Kamila na zdejší lidi dívat jinak než dřív a tohle upřímné vyznání jí vzalo dech. Mlčela, poněvadž mu najednou nedokázala odpovědět.

»Odpověz mi, Kamilo,« naléhal na ni. »Vždyť je snad jedno, kde budeš mít domov. Nikdo si tě nevází tak opravdově, jako já. Přece se mě nebojíš? Jsi nejkurážnější děvče co znám – a já jsem se setkal i s černými čarodějkami, ty se prý nebojí ani samotného Zaduggy, nejmocnějšího ducha na celém světě!«

Zarazil meč zpátky do pouzdra na zádech a pokusil se ji zlehka obejmout. V kyrsu mu to ale moc nešlo.

»Počkej, nespěchej na mě, Mílkire,« zarazila ho a trochu ho od sebe odstrčila. »To není tak jednoduché, jak si možná myslíš.«

»Co je na tom složitého?« podivil se. »Jsi docela hezké děvče, žádná malá dívenka a máš určitě nejvyšší čas někoho si najít a já se ti přece líbím, ne? Když v sobě dva lidé jako my najdou zalíbení, je přirozené, že si dají trvalý slib. Jistě se ti se mnou bude líbit, určitě nebudeš litovat...«

»Zadrž, Mílkire!« ozvalo se v té chvíli ode dveří. Stála tam Alžběta, mračila se a oči jí jiskřily. »Nevíš co říkáš! Žádná z nás nemůže být tvou ženou. Jsme příliš odlišné než vy.«

»Vím, že jste jiné. Ale nic mě nepřinutí vzít nazpět slovo! Už jsem je vyslovil – a to něco znamená!« vykřikl hněvivě Mílkir, rozezlený jejím nevhodným příchodem právě v této chvíli.

»Nejde o tvé slovo,« mávla rukou Alžběta. »Možná ve vašich záležitostech – ale ne tady. Pro nás tvoje slovo nemá větší váhu než jedna jediná kapka krve.«

»Dám vám svou krev, když to bude nutné!« vykřikl Mílkir a vytáhl nůž, jako kdyby se chtěl říznout do ruky.

»Zadrž ho!« vykřikla Alžběta na kamarádku. »Ten mladíček zase uvažuje v rovině svého barbarského myšlení!«

»Bětko, nehubuj ho, on nic neví...« přerušila ji Kamila. »Já nemám sílu, abych mu řekla *ne*. Cožpak nevidíš, že on to všechno myslí vážně?«

»Jako kdybych ti to neříkala!« pokračovala Alžběta, ale teď se otočila především k ní. »Ty přece víš, že to je vážnější, než si myslí on. Vzpamatuj se, jsme tu cizinky! Nejen vzdáleností, ale především geneticky, rodem!«

»Co to znamená?« zahučel chlapec. Alžběta v řeči Fulgiu použila slovo **geneticky**, ovšem vzala je z jazyka Bar, neboť neznala jeho zdejší ekvivalent.

»To znamená, že nesmí být tvou ženou,« pokračovala Alžběta k němu i ke Kamile. »Nic víc, nic méně. Je z jiného těsta než ty. Vypadáte oba stejně mladí, ale ona bude žít stovky let a pořád bude stejně mladá a krásná. Ty zestárneš a staneš se vetchým starcem. Myslíš, že něco takového uneseš? A co ona, až jí jako stařec zemřeš v náručí?«

»Já vím, že jste jiné...« opakoval odhodlaně Mílkir, ale už si zřejmě nebyl tak jistý, jako před chvílí. Stovky let si zřejmě nedokázal představit. Alžběta použila i poslední utajované argumenty, aby ho odradila.

»Můžeš prodloužit život i jemu, ne?« přešla náhle Kamila do protiútku. »Pak bychom na tom byli stejně.«

»Dobře, ale o tom si budeme povídat mezi námi dvěma, on to stejně nepochopí,« zamračila

se Alžběta, přešla na jazyk Bar, aby jim Mílkir nerozuměl, a posadila se stranou do křesílka.

Kamila byla bledá, ale oči jí najednou začaly jiskřit víc než její rozezlené kamarádce.

»Prosím tě, co tě to napadlo?« vyjela na ni Alžběta. »Ty by sis ho vážně chtěla vzít? Víím, máš dabyrgy a můžeš dělat, že o nic nejde, ale uvědom si, on je člověk jako my. Určitě tě chce jako ženu a k tomu patří i děti. Nemůžeš s ním žít jen naoko, to by byl od tebe ošklivý podraz.«

»To nemám v úmyslu,« pohodila Kamila vzdorně hlavou. »Poslyš, už mě snad trochu znáš. Snad si nemyslíš, že ho chci jen naoko? Proč jsem se tě dnes ptala na možnost genetického překódování? Já to s ním myslím stejně vážně jako on se mnou. Ano, chci si ho vzít a jestli to bude jen trochu možné, chci s ním mít i děti. Tobě ani mně beztak nic jiného nezbyvá, když už tu máme žít do smrti. Podívej se, Mílkir je jiný než ostatní barbaři. A že to je člověk, víím dobře i bez tebe. Jestli chceš vědět všechno, už jsem mu jednou v Ronqe podlehla – a nelituji toho.«

»O tom víím, nemysli si. Stalo se to při tvém horolezeckém výletu, víd? Vrátila ses tenkrát rozzářená, nedalo se to přehlédnout – a když jsem spatřila Mílkira, jak provinile se tváří, bylo mi to jasné. Ale brala jsem to jako krátký milostný románěk. Pokud to bereš opravdově, pak jsi mě příjemně překvapila. Ale ani teď si nemyslím, že to je od tebe moc odpovědné. Úplná genetická přestavba není žádná maličkost, to mi snad věříš.«

»Nic jiného nám ale nezbyvá,« opakovala Kamila. »Ani tobě ne, ledaže bys tu chtěla zůstat sama na ocet.«

»I kdyby to šlo, rozhodla by ses jednou provždy,« pokračovala Alžběta neúprosně. »Není žádná maličkost změnit genetickou podstatu tak složitého tvora, jako je člověk. Já bych tě mohla samozřejmě změnit i tak, že by tě tvá vlastní matka nepoznala. Kdybys chtěla, nechám ti na hlavě vyrůst rohy, na nohou kopyta, vzadu ocas a navíc bys mohla obrůst černými chlupy, ale těžko bys pak našla partnera, který by s tebou chtěl mít děti. Mohla bych zajít ještě dál a udělat z tebe ještěrovitou bytost, podobnou lidem z Ilooniku, Rhyinkáa, nebo i nějakému vyhynulému druhu, jako třeba byly bytosti z Ylliny. Je dokonce možné předělat tě na vejcorodou bytost či na něco ještě odlišnějšího. Jenže tady nejde jen o drastickou změnu organismu, ačkoliv ani to není jednoduché. Ta změna musí být slučitelná se zdejšími lidmi, jinak se projeví na tvých potomcích. Nejspíš by nebyli životaschopní – navíc v době, kdy už nebudu mít možnost případnou chybu napravit. Nemysli si, ani pro tebe to nebude legrace. Čím důkladnější změna, tím obtížnější proces k ní vede. A navíc si uvědom, že příroda nemá ráda návraty. To je naprosto železné pravidlo – když nějaký orgán není využíván, zakrní, ale kdyby zmizel úplně a později se ukázalo, že daná funkce bude opět potřebná, pak se zakrnělý orgán neobnoví a jeho funkci může převzít jen jiný, nově přeměněný orgán. Jestli se do tebe pustím, bude ta změna nevratná, poněvadž zpětnou přeměnu bys nevydržela. Řádně si to rozmysli. Vážně se chceš stát barbarkou a úplně si uzavřít cestu zpátky?«

»Víš přece, že cestu domů máme zavřenou,« řekla Kamila, bledá jako papír. »Jsme od domova dvašedesát tisíc světelných let! Nikdo o nás neví, nikdo nám nepřijde na pomoc!«

»Šedesát dva tisíc světelných let? Přelétly jsme je spolu v tisícině vteřiny! I pro pomalejší hvězdné lodě to nepředstavuje víc než dva měsíce letu nadprostorem!« vybuchla Alžběta tak vášnivě, jak ji Kamila už dlouho neviděla.

»Ano – kdyby letěly najisto,« odpověděla pevně. »Kdyby znaly souřadnice planety a letěly podle automatů. Jak ale ty souřadnice získají? Jen si uvědom, jaká směšná hračka je najít jehlu v kupce sena proti hledání neznámé planety ve vesmíru.«

Kamila kupodivu působila klidným dojmem, ale její slova na Alžbětu působila jako rány palicí do hlavy.

»Lidé přece vědí, že jsme zmizely!« vypálila Alžběta svůj další argument. »Nevíš jaké úsilí v této chvíli vynakládají, aby nás našli! Kolik hvězdných lodí po nás pátrá, kolik lidí se zabývá pročesáváním planet kolem Společenství.«

»Dvašedesát tisíc světelných let!« opakovala Kamila bez slitování. »V Galaxii je několik

miliard světů. Není v silách Kosmického průzkumu všechny prohledat. Na tomhle by si vylámala zuby i Gurroova supercivilizace. Miliony světů jsou nevhodné k životu. Na kterémkoliv bychom nenávratně zmizely. Některé jsou horké, že bychom se během půlhodiny rozpustily v tekuté lávě nebo v rozžhavené kyselině. Na jiných bychom s kapslí bez nejmenší stopy zapadly v bezedných bažinách. Až hvězdné lodi Společenství propátrají dostatečně velkou oblast kolem hranic a objeví pět nebo šest planetárních pastí, až kvůli nám dvěma zahyne několik průzkumníků, Rada kosmonautiky další marné pátrání zastaví. Kdybychom se od Společenství vzdálily sto až dvě stě světelných let, mohly bychom snad doufat. My jsme příliš daleko, nemáme sebemenší naději, už to konečně pochop, Běto.«

»Naději máme pořád,« mávla prudce rukou Alžběta, jako by svá slova podtrhávala.

»Nemáme,« vybuchla Kamila. »Přežily jsme s obrovským štěstím skok na cizí planetu, ale tím jsme štěstí vyčerpaly! Zůstaneme tady do konce života a je jen ve tvých rukou, zda se aspoň zařadíme mezi zdejší lidi. Mohly bychom žít jako oni – sama jsi říkala, že to jsou lidé. Je tu totiž i druhá možnost, vlastně hrozba: že tu jako cizinky zemřeme, což se mi zdá ještě krutější.«

»Ty bys za sebou spálila mosty a obětovat naději na návrat? To přece nesmíme!«

»Opakuji ti, zanech vší naděje. Návrat je nemožný. Nedovolím si přit se s tebou na poli biologie. Já jsem mnohem důkladněji obeznámená s technickou stránkou nadprostorové dopravy, vyznám se trochu i v astronautice. Do dvou set světelných let bychom mohly o sobě dát zprávu rádiem. Pak bychom mohly pomýšlet na stavbu pořádné hvězdné vysílačky, ačkoliv jsme na to jen dvě, takže i to by bylo iluzorní, ale řekněme – nebylo by to naprosto nemožné a stálo by to za pokus. Dvašedesát tisíc světelných let je nepřekonatelná bariéra. Nebudeme pálit mosty – žádné neexistují. Jsme tu jen my dvě a tenhle svět. Ať si to přeješ nebo ne, jsme jeho součástí. Je to rozsudek konečný a neodvolatelný.«

Kamila stála proti kamarádce bledá, neústupná. S Alžbětou se točil celý svět. Ledová slova kamarádky na ni dopadala jako kamenné desky pradávných hrobek. Slzy jí kapaly na tričko a zanechávaly na něm dlouhé mokré čáry.

»To máme vážně zůstat na téhle hrozně barbarské planetě až do smrti?« vykřikla s pláčem. »Já tady žít nechci, chci se vrátit, rozumíš? Uvidíš, už brzy pro nás přiletí krásná stříbrná loď a my s ní odletíme... domů...«

»Zanech vší naděje,« opakovala Kamila už potřetí. »Žádná stříbrná loď k nám nedoletí – asi to nevíš, hvězdné lodě Kosmického průzkumu jsou černé, jenže na tom nezáleží. Rozhodující je, že jsme na opačném konci Galaxie. Slunce už nikdy v životě neuvidíme.«

Alžběta neodpověděla a nahlas se rozplakala. Mílkir se na ně smutně díval. Slovům sice nerozuměl, ale jistě pochopil, že jde o něco nesmírně vážného a podle Alžbětina pláče si možná domyslel o čem jde. Rád by jim nějak pomohl, ale vážně nevěděl jak.

Kamila po chvíli přece jen změkla a pokusila se Alžbětu trochu utěšit:

»Podívej, Bětko, nebudeme přece první ženy, které vytrhl osud z domova a zanesl příliš daleko. V barbarských dobách válek jich na Zemi unesli plno a málokteré se vrátily domů. Nám může být jedno, zdali nás od domova dělí propast vesmíru, jakou nikdo kromě nás nepřekonal, nebo pár kilometrů, pokud se na cestě nachází jediná, stejně nepřekonatelná – zeď. Můžeme doufat leda v zázrak. Já na ně věřím, ale nemyslím si, že se stane kvůli nám. Máme jedinou možnost. Najít si tu nový domov.«

Bioložka jen nahlas vzlykala.

»Bětko, říkáš jsi, že se tu musíme zařídit zgruntu, pořádně,« řekla po chvíli smířlivě Kamila. »Podívej se, teď po tobě nechci, abys mě celou geneticky překódovala už dnes, postačí, když to uděláš – třeba až za třicet let. Ale jestli tě mohu o něco poprosit, uprav mi co nejdřív Mílkira. My dvě máme času dost, ale pro něho ubíhá čas jinak než pro nás.«

»A ty – ty by sis chtěla opravdu vzít takového barbara?«

»Jeho, nebo jiného, nemůžeme si vybírat. I ty se budeš muset rozhodnout, dříve než přijdeš

o agisar – pak bude totiž neodvolatelně pozdě. Když si vzpomenu na ostatní chlapy, pak mi Mílkir připadá skoro jako kluk od nás ze Země.«

»Dobře – ale proč hned? Na Zemi jsi neměla žádného kluka, proč teď tak spěcháš? Proč si chceš vzít prvního, kdo o tebe projeví zájem? Nechci ti lichotit, ale mohla by sis vybírat! Abys toho brzy nelitovala!«

»Neříkám, že se nedá najít někdo lepší,« zavrtěla hlavou Kamila. »Máš pravdu, jsme tu pár let, možná máme na takové úvahy čas. Ale podívej se na to z jiné stránky. Je to první barbar, který nás bere jako rovnocenné. Nebojí se nás, ani se nad námi nevyvyšuje. Je mladý, může se naučit všemu co umíme my – a možná i mnohem víc, vždyť máme počítač s koncentrovaným věděním celého lidstva. Čím dřív začneme s učením, tím dřív se nám může vyrovnat. A pak pro nás možná přestane být nepřijatelný i podle našich dnešních měřítek. Mílkir je inteligentní, bude se nám přibližovat rychle. Čím toho bude vědět víc, tím hůř bych hledala lepšího, nemyslíš?«

»Možná,« pokrčila rameny Alžběta a otřela si slzy.

»Pochop mě, nechci ho ztratit. Můžeš si to otočit – když budu váhat i jen padesát let, zemře mi. A jsi si tak jistá, že se později najde někdo lepší? Takových tu je málo, věř mi.«

»A co když se někdo takový přece jen najde?«

»Pak ho nechám tobě,« usmála se. »Už jsem si vybrala, po tobě chci, abys mu prodloužila život na naši úroveň. To je snad pro tebe maličkost, vid'?'«

»To bych mohla, ale ani to nebude jednoduché,« řekla po chvilce přemýšlení Alžběta. »Dlouhověkost s sebou přináší problémy, na jaké Fulgiu není připraven. Kdyby dostali všichni barbaři tisíc let života, přeplnili by planetu a nastala by katastrofa. Dlouhověkost znamená kázeň a řád, to není jen tak. Víš přece, co bylo i u nás na Zemi protestů, když lidé dostali na vybranou: buď tisíc let života pro všechny, ale tvrdé omezení porodnosti, nebo svobodnou volbu počtu dětí v každé rodině, ale krátký život, nemožnost expanze do vesmíru a bída ve většině světa.«

»Já vím. Ale nebudeš předělávat celý svět. Jen pár zanedbatelných výjimek.«

»To by byla pravda, kdybych tu změnu svázala s minoritními geny. To znamená – bez vlivu na potomky. Pak by jeho děti umíraly dříve než on – kdyby je měl s jinou ženou. Ty už to máš dědičně, takže i kdybych tě předělala, i tvoje děti budou žít dlouho.«

»Udělej to aspoň tak,« prosila Kamila za Mílkira.

»No dobrá,« svolila nakonec Alžběta. »Já ti ho předělám, ostatně – už jsem mu trochu přidala. Ale bude to platit jen pro něho – pro nikoho jiného.«

»Souhlasím,« vyhrkla Kamila rychle, aby si to snad kamarádka nerozmyslela.

»Ale tebe zatím předělávat nebudu. Nezlob se, netroufám si na to. Pochop mě, nedávno jsem vyšla z univerzity, nemám dost praxe a nemám to ani s kým konzultovat. Musím nejdříve získat víc zkušeností se zdejšími lidmi i s námi.«

»Ty jsi krutá!«

»To okamžitě odvolej! Pro mě za mě, vezmi si ho za muže. Můžeš s ním žít i jako žena, už jste s tím beztak začali, ale *dabyrgy* ti nezruším a budete zatím bez dětí. Další si povíme za sto let. Možná i dřív, podle toho, jak se vyvine situace. Kromě toho tě musím včas varovat. Mílkir je přece jen barbar a má jiné uvažování než my dvě. Aby ti nakonec něco zlého neprovedl!«

»Neboj se, já si ho vychovám...«

»Nejde o něho, jde také o tebe,« řekla Alžběta. »Nemysli si, že si s ním pohraješ a pak ho odkopneš. Má jiné vychování a než si pomyslíš, mohl by tě pak třeba uškrtit.«

»Toho se nebojím,« zamračila se Kamila. »Mílkir je chytrý a hodný kluk, už o něm něco vím. Měly jsme dost času ho poznat, když nás chodil navštěvovat v Ronqe. Až bude umět víc, bude z něho odborník, že mu nebudu sahat po kolena. A hlavně – má mě rád a já jeho. Neudělala jsem nic špatného, když jsem si ho vybrala už teď, vždyť ani nevíme, jak dlouho budeme žít. Vyměnit ho za jiného? Vždyť široko daleko nikdo lepší není – a možná ani nebude!«

»No dobře,« vzdychla si Alžběta. »Já ti ho přece přeju.«

»Jsi zlatá, Bětko,« roztála Kamila. Řekla to už jazykem Fulgiu, takže i Mílkir roztáhl ústa k úsměvu. Pochopil, že se pozemšťanky dohodly – a dobře pro Kamilu i pro něho.

»Ale s jednou výhradou,« vztyčila prst Alžběta a také ona pokračovala místním jazykem. »Dělejte si co chcete, ale jestli se rozejdete, podruhé za mnou nechod'.«

\*\*\*\*\*

## Černá magie

Kamila pak měla o samotě dlouhou a vážnou rozmluvu s mladým knížetem Mílkirem, po níž oba předstoupili před Alžbětu a oznámili jí, že od nynějška budou žít spolu. Navíc ji Kamila požádala, aby je oficiálně oddala.

»Máš z nás dvou větší slovo a jsi tedy kapitánkou naší ztroskotané lodi s právem oddávat.«

»Dobrá,« přikývla Alžběta. »Je ti už jasné, co to znamená vzít si za ženu Kamilu?« obrátila se na mladého chlapce.

»Ano,« ujistil ji. »Nesmím ji nikdy opustit. Jinak bych byl prokletý, já i moje děti.«

»To nestačí,« řekla Alžběta vážně. »Kamila tě bude muset mnohému naučit. Jsi ochoten strávit třeba deset let jenom studiem?«

»Jsem ochoten,« souhlasil odhodlaně.

»Dobrá, podej mi ruku,« požádala ho.

Ani neucukl, když spatřil, jak jí z úst vyklouzlo chapadlo podobné žlutohnědému hadu, jak si agisar skrz kůži nasával pár kapek jeho krve.

»Teď mě nechte přemýšlet,« odvrátila se od nich. »Upravte si zatím jednu kabinku, ať máte pro sebe trochu soukromí. Přijďte za tři hodiny. Pak uvidím, co pro vás dva mohu udělat.«

Kamila s Mílkirem odešli zařizovat co bude třeba. Kamilu napadlo odmontovat pár sedadel v kabině **uiku**, rozebrat je a pokusit se vyrobit z nich lehátka. Možná by jim postačila jako dosud nosítka, ale Kamila se rozhodla upravovat od základu, zgruntu. Možná tu budou muset žít dlouho a pak by se jim vyplatilo nešetřit námahou.

Za tři hodiny oba přišli za Alžbětou, aby jí ukázali, co se jim podařilo vymyslet. Hlavní kabina byla bez sedaček, naskládaných v zavazadlovém prostoru dolního technického podlaží, takže tu byl veliký volný prostor. Mílkir projevil přání umístit sem stůl pro společné stolování a slíbil, že jej opatří. Dvě menší kabinky v přední části transportní kapsle změnili ve dvě ložnice. V obou byla shodně dvě pohodlná lůžka, sestavená z několika opěradel. Kamila totiž plánovala, že si i Alžběta časem někoho najde a rázně rozhodla, bude lépe udělat tutéž práci hned dvojmo. Předtím tam byly kromě křesel i malé stolečky a skříňky, stačilo je jen jinak uspořádat. Všechno bylo původně přišroubováno k podlaze, ale šrouby nepředstavovaly žádný problém.

Alžběta po celou dobu seděla v křesílku v baru, měla před sebou otevřenou Coca-colu a přemýšlela. Když za ní oba radostně přiběhli, pokynula jim, aby se posadili také.

»Nepřijdeš se podívat, jak jsme to hezky zařídili?« začala Kamila zvesela.

»Půjdu,« souhlasila Alžběta. »Ale teď mě musíte vyslechnout. Očekávám, že pozorně.«

Tvářila se tak vážně, že oba zvažněli též.

»Stalo se něco, Bětko?« vyhrkla Kamila.

»Když jsem Mílkira naposledy prohlížela **vnitřním zrakem**, neboli agisarem, soustředila jsem se na jeho zraněnou ruku a na všechno, co v něm být nemá,« začala.

»Nikdy ti nezapomenu, co jsi pro mě udělala!« vyhrkl mladík. »Bez tebe bych už možná neměl ruku...«

»Nepřerušuj mě, prosím tě,« zarazila ho Alžběta temně. »Přiznávám, dosud jsem všechny detaily ani u něho, ani u jiných lidí tohoto světa nezkoumala. Kdybyste si dokázali představit složitost molekul DNA, nedivili byste se. Až teď, když jsem musela přemýšlet, jak naši genetiku srovnat s genetikou místního typu lidí, soustředila jsem se na rozdíly a přišla jsem na zvláštnost, která mi dosud neprávem unikala.«

»Co je to?« zeptala se Kamila, když se biologka odmlčela na delší chvíli, než kolik bylo třeba k nadechnutí mezi dvěma větami.

»Něco záhadného,« pokrčila rameny Alžběta. »Zdá se mi, že lidé na Fulgiu mají v hlavě symetricky mezi velkými polokoulemi mozku podivný orgán, který by tam být nemusel, neměl – a vlastně ani nemohl.«

»K čemu je to dobré?«

»To právě nevím,« povzdychla si Alžběta. »Je to záhadné. Orgán, který k ničemu není, nebývá obvyklým jevem na žádném známém světě. A tady to je. Malá pecka nervové hmoty, proložená jinými buňkami; trochu se podobají buňkám z elektrických rejnoků a zdá se, že musí mít aspoň nějakou souvislost s elektřinou. Ten orgán nemá viditelné spojení s okolním světem. Trochu vypadá jako nějaký dosud neznámý smyslový orgán. Ale kdyby tomu bylo tak, jistě by o něm zdejší obyvatelé věděli. Je obklopený mozkovou hmotou, takže je oddělený od okolního světa, až na krátké propojení nervovým vláknem do velkého mozku, ovšem do dost nešikovného místa – do centra řeči, zdejší lidé je mají na stejném místě jako my. Tam se ale neprojevuje, takže je vlastně k ničemu.«

»Myslíš, že mu to může vadit?«

»Řekla bych, že ne,« zavrtěla hlavou Alžběta. »Navenek se jeví jako neutrální a ani uvnitř mozku se neprojevuje. Kdyby mu to vadilo, možná by koktal, v horším případě by byl němý, ale tak tomu není a jiný vliv to podle mě ani nemůže mít. Je to orgán bez funkce – a to je záhada.«

»Jak to souvisí s prodloužením života?« zeptala se honem Kamila. »Můžeš mu prodloužit život nebo ne?«

»S tím to nesouvisí,« pokrčila Alžběta rameny. »Jenže mě ta záhada vysloveně vzrušuje.«

»Dobrá, nejprve udělej, co jsem chtěla,« trvala na svém Kamila. »Pak si ho zkoumej podle libosti, klidně ti ho na to půjčím. Ale nejprve chci slyšet, jak je na tom s věkem.«

Alžběta na to nic neřekla, jen oba ujistila, že to bude v pořádku. Pak Mílkira pohodlně uložily na lůžko.

»Budeš spát den a noc,« řekla mu Alžběta, než ho uspala. »Až se vzbudíš, budeš mít před sebou tolik života, jako Kamila.«

»Ale musíš mi ho pomoci ošetřovat, bude příliš bezvládný, mohl by se proležet. O nějaké další komplikace vážně nestojím,« řekla Kamile, když usnul.

»Jsi moc hodná, Běto,« objala Kamila kamarádku.

»Jestli se přece jen vrátíme na Zemi, možná mě proklejete oba, ty i on,« řekla Alžběta zachmuřeně.

»Ty ještě doufáš?« podívala se na ni udiveně Kamila.

»Dokud dýchám, doufám,« odvětila zamyšleně. »Přestanu-li doufat, zblázním se.«

»Také jsem si myslela, že se z toho zblázním,« přiznala se Kamila. »Ale už to mám za sebou. To přežijeme.«

»Já vím, nemáme naději,« řekla tiše Alžběta. »Už nikdy neuvidím tátu a mámu... Mně se chce tak strašně brečet, jako nikdy v životě.«

»Já tě chápu,« přikývla Kamila. »Zalez někam do koutka a vybreč se, to ti pomůže. Neboj se, já už jsem si to taky obřečela. Ale pak jsem si řekla, když už jsme tady, tak se do tohoto světa pustíme. Bětko, my tu jsme vlastně první vyslankyně Země. Dříve jsem si nemyslela, že ten svět můžeme předělat. Ale teď vidím, že nám nic jiného nezbyvá, než se o to aspoň pokusit. A dokonce začínám věřit, že budeme mít úspěch. Vždyť máme celou moudrost lidstva a to bych se podívala, abychom ji nedokázaly aspoň částečně uplatnit. Celý svět k lepšímu nepředěláme, ale aspoň ho tím správným směrem popostrčíme. Až jednou potomci těchto barbarů dosáhnou spojení s Galaktickým společenstvím, možná tu na nás budou ještě vzpomínat.«

»Kéž by!« povzdychla si Alžběta. »Žádní potomci na nás nebudou v dobrém vzpomínat, když nám tihle barbaři zakroutí krkem. A jak víš, mohlo by se nám to stát – kdykoliv.«

»Spolu se nám to nestane,« řekla Kamila.

\*\*\*\*\*

Když se Mílkir probral, uspořádala jim Alžběta obřady podle popisu v Encyklopedii. Obě to braly právě tak vážně jako mladý kníže. Kamila se rozhodla odložit průzkumné lety po okolí. Místo toho se bezesbytku soustředila na svého novomanžela. Začala ho učit – především jazyk

Bar, bez něhož by se nevyznal v počítačové encyklopedii. Pak se snad bude moci vzdělávat sám, ale teď potřeboval, aby se mu někdo věnoval. Mladík se do učení zakousl s příkladnou pílí. Chtěl se oběma dívkám vyrovnat a občas se mrzel, když mu to hned nešlo.

»Máme před tebou obrovský náskok,« utěšovala ho Kamila. »Z toho si nic nedělej, jsi přece mladší než my dvě, všechno ještě doženeš; pokud se budeš snažit.«

»Máte proti mě výhodu, že ten jazyk Bar umíte odmalička.«

»To není pravda,« ujistila ho Kamila. »My dvě hovoříme každá jinou řečí a jen díky jazyku Bar se domluvíme i mezi sebou. Já jsem se Bar učila až ve škole.«

Nesmírně ho překvapilo, když se dověděl, kolik let školy mají pozemšťanky za sebou. Tolik ztraceného času! To se snad ani nedá dohnat!

Kamila mu ovšem vysvětlila, že má teď před sebou asi desetkrát více života, než mohl doufat. Trochu zesmutněl, když mu řekla, že se to nebude týkat jeho rodičů, ale jinak byl rád. Nejvíce si považoval, že získal tak krásnou dívku za ženu. Kamila se mu nevěnovala jen po stránce učení. Alžběta si brzy všimla, že její kamarádka je poslední dobou milejší, méně výbušná a usměvavější než dosud. Pozorovala, jak Kamila přímo září dobrou náladou a byla tomu ráda, i když teď sama často potají brečela. Obávala se jen, že se v tom směru Kamila mýlila – pláč jí nepomáhal tak jako kamarádce.

Alžběta teď měla veškerou produkci B-paliva pro sebe. Žili pohromadě tři, takže bylo víc odpadu a tím i více biopaliva, stačilo občas kontrolovat nádržku v technickém podlaží a čas od času přečerpat B-palivo do prázdných kanystrů. Alžběta potřebovala energii pro létání do lomu za město Ronqe, kde ji stále očekávali *její* malomocní. Bylo jich tam čím dál tím méně a pomalu ubývali, jak se postupně vraceli vyléčení mezi zdravé. Nových tolik nepřibývalo a ti, co se sem přece jen utíkali, byli většinou v počátečním stadiu nemoci, kdy stačilo zlikvidovat nákazu bez rozsáhlých rekonstrukcí.

Nejvíce starostí měla Alžběta s Daouwirem.

Poznala ho jako násilníka, člena Grabišovy bandy otrokářů a měla mu co vyčítat. Ublížil jí, ale přece ho neodmítla. Na léčení ale potřebovala příliš mnoho času, protože ho nemoc hrozně zřídila. Přišel za ní v poslední chvíli, skálopevně přesvědčen, že ho v té hrozné podobě nepozná. Byl nesmírně překvapen, když ho poznala a ještě víc, když se o něho přesto starala, jako kdyby jí nebyl nikdy ublížil. Dozvěděla se od něho, že už je z Grabišovy bandy poslední naživu. Všech šest onemocnělo a čtyři už zemřeli. Zůstal jen Grabiš, který se dlouho úspěšně zuby nehty léčil sám a Daouwir, buď silnější, nebo možná později nakažený, než ostatní. Ale ani on by neunikl krutému osudu, nebýt Alžběty.

»Nikdy nepochopím, jak jsi mi to mohla odpustit,« řekl jí pokorně při jednom vyšetření.

»Nic jsem ti neodpustila,« odpálila ho. »Musel by ses změnit v jiného člověka. Mstít se ti nebudu, to je pod moji úroveň. Teď jsi pro mě pacient, ale to je vše, co ode mě můžeš očekávat.«

Pomalů mu dorůstaly nové ruce a nohy. Obličej už měl jako člověk, jen zmatelně růžovější, až do červena. Sedával často na okraji jezírka, nacházejícího se stranou od lomu a přemýšlel. Nebyl sám – všichni malomocní prožili chvíle, kdy se museli nad svým dosavadním životem zamyslet. Někteří před svým onemocněním několikrát stáli tváří v tvář smrti, ale hrozba smrti v boji s nepřítelem netrvá nikdy tak dlouho a není nikdy tak beznadějná.

Některé lidi ale nenapravilo ani malomocenství. Žena s *lehkým* zaměstnáním odcházela po vyléčení s netajeným úmyslem v něm pokračovat navzdory kruté zkušenosti a velké úctě, kterou Alžbětě projevowała. Ta se jí při posledním vyšetření otevřeně zeptala, co bude dělat, kdyby se jí opět narodilo dítě. Věděla, že by nebylo první, ačkoliv pacientka o žádném nikdy nehovořila.

Žena se zamyslela, ale jen krátce.

»Co bych s ním dělala? Zabíla – jako už jedno. Já si přece dítě nemohu dovolit.«

Alžběta se otrásla, ale nic na to neřekla. Jen jí během vyšetření aktivovala *dabyrgy*. Dokud jí nezruší, nemůže už mít dítě. Kdoví, možná jí tím prokázala vítanou službu, i když asi nebylo

správné, že to udělala bez jejího vědomí. Mohla ale zvolit jen mezi dvěma zly a vražda dítěte by byla podstatně horší. Kdyby dítě přece jen později chtěla, může k ní přece kdykoliv přijít.

Stejnou otázkou bylo, zda se Daouwir vrátí mezi otrokáře. To Alžběta nemohla tušit. Byla přesvědčená, že až ho propustí vyléčeného, zmizí z jejího života a nikdy víckrát ho už neuvidí. Neublížila však jeho léčením někomu dalšímu? Na Zemi to lékaři měli jednodušší, o zločince se tam starali jiní – ale tady byla občas na pochybách. Může lékař léčit a vyléčit vraha?

V té době však prožila důležitější setkání. Zcela jí zabránilo přemýšlet o Daouwirovi.

\*\*\*\*\*

Malomocní, kteří se vrátili do vesnic i do měst, museli před ostatními hodnověrně prokázat své uzdravení. Už sice neměli nejmenší známky nemoci, ale stačilo že je jednou vyhnali a zdraví se zdráhali přijmout je zpátky.

Všichni jako příčinu svého návratu uváděli zázračnou léčitelku Alžbětu. Její jméno se stalo pověstné tak, že za ní začali mezi malomocné přicházet i lidé s jinými nemocemi. Jistě je to stálo velké sebezapření, ale když jim mastičkáři nedokázali pomoci, vydali se pro záchranu až sem. Někteří mastičkáři, zvláště ti co se dříve snažili s Alžbětou vyjít po dobrém, posílali za ní své pacienty hned, jakmile jim bylo jasné, že sami nemohou uspět.

Alžběta pochopitelně neodmítla nikoho. Vyjímala jim z ran obávané *xordy* i larvy velkých much, tišila bolesti, léčila horečky. Zpravidla stačila jediná návštěva, aby pacienta vyléčila – jen někteří se museli vracet do hrozných míst kolonie pro malomocné.

Jednoho rána přišel za Alžbětou muž, který ji úplně vyvedl z míry. Přišel s několika jinými a jakožto *nováčka* ho k Alžbětě pustili až mezi posledními. Alžběta ho pozdravila jako každého a zeptala se ho, jak se mu daří a co mu schází. Dotaz to byl čistě zdvořilostní; dříve než jí každý pacient vypověděl svá trápení a neduhy, Alžběta již přesně věděla nejen co mu je, ale i co musí proti tomu podniknout. Políbení ruky příchozímu bylo pro ni vítanou záminkou, aby si její agisar nepozorovaně odebral vzorek krve. Rozhovor sloužil spíše k povzbuzení pacientovy psychiky, než k získání času pro analýzu.

Tento muž byl ale zdrav. Alžbětu to nesmírně udivilo.

Co ho přimělo vstoupit do těch prokletých míst? Vykládal sice o jakýchsi bolestech okolo srdce, ale musela to být lež jako věž – srdce měl naprosto zdravé.

»Co vás sem přivádí?« přerušila Alžběta jeho výřečnost. »Neříkejte, že vám něco chybí, jste naprosto zdrav.«

»Dobrá,« skončil muž s divadýlkem. »Přišel jsem se jen přesvědčit, zdali jste opravdu tak zázračná, jak se říká.«

»A přesvědčil jste se?«

»Umíte přiznat, že vám nekyne výdělek,« pokýval muž hlavou uznale. »To nesvede každý. Když například přijdu k některému mastičkáři – lhostejno ke kterému – aspoň mi vnutí koupit si nějaké koření na plíce nebo čaj.«

»Neléčím pomocí koření – i když ani takové léčení není bez účinku. Ale vás přivedlo něco jiného. Řekněte mi pravý důvod vaší návštěvy!«

»Dobrá, tedy na rovinu,« řekl muž. »Přišel jsem, abyste mi vrátily syna. Vydejte mi ho po dobrém, jinak toho budete litovat!«

»To asi bude nějaký omyl,« nehnula brvou Alžběta. »Nemám ve zvyku unášet děti. Tím méně moje společnice.«

»Dobře víte o koho jde! Jsem kníže Mílkir a chci syna. Držíte ho u sebe neprávem, vraťte mi ho!«

»Nedržíme u sebe nikoho, a rozhodně ne násilím. Váš syn u nás setrvává dobrovolně, o své vlastní vůli.«

»Vy jste ho očarovaly!« vybuchl muž.

»Nic jsem s ním nedělala, kromě toho, že jsem ho zbavila obtížných larev v ruce.«

»Však vy víte, co myslím!« vykřikl kníže. »Ale já si ho od vás vezmu, když ne po dobrém, tedy po zlém!«

S těmi slovy vytasil široký meč, ukrytý dosud pod oděvem na zádech, a jeho břit namířil proti Alžbětě. Víc nestihl udělat. Zezadu přilétla smyčka provazu, bleskurychle se mu zadrhla kolem krku a strhla ho k zemi. Dva další muži ihned vběhli do jeskyně. Jeden z nich vykopl kníže z ruky meč, druhý mu klekl na prsa a přidržel mu pod krkem zakřivený nůž. Okamžik – a tekla by krev.

»Nechte ho!« vykřikla Alžběta. »Gosdane, Warviči!«

»Chtěl zabít naši léčitelku!« zvolal muž se smyčkou a víc a víc ji utahoval kolem hrdla modrajícího knížete.

»Necháte ho?« vykřikla Alžběta rozzlobeně. »Jestli ho zabijete, už sem nepřijdu!«

Gosdan jen neochotně povolil smyčku. Warvič vstal, ale zůstal ve střehu a svůj nůž držel významně napřažený. Knížecí meč zatím beze stopy zmizel – nikdo z přítomných jej nedržel, ale nikde tu ani neležel na zemi.

»Opovážili jste se vztáhnout ruku na knížete?« vztekle vyprskl odzbrojený velmož. »Toho budete litovat!«

»Tady šlechtické tituly neplatí,« řekla přísně Alžběta. »A tihle lidé se neodvratné smrti dívali do očí tak dlouho, že je jen těžko zastrašíte. Uvědomte si, kníže, jsem pro ně jediná naděje. Pokuste se mi ublížit – a oni vás zabijí, i kdyby vás chránili vaši vojáci. Neděláte dobře, když se chcete postavit všem najednou.«

»Přišel jsem si jen pro svého jediného syna!« opakoval kníže zatvrzele. »Na to mám jako jeho otec právo. Kam jste ho ukryly? Čím jste ho očarovaly?«

»Váš syn není dítě, ale dospělý muž,« řekla Alžběta. »Opakuji, žije u nás dobrovolně. Je přece dospělý, nemáte na něho právo ani jako jeho otec. Pokud si myslíte, že jsme vám ho vzaly, zkuste uvažovat, zda jste ho sám neztratil. Možná budete pravdě blíž.«

»Však já už si zjistím, kam jste ho ukryly. A pak vám ho vezmu. A vy dvě se těšte!«

»Pokud bude chtít s vámi odejít, nikdo mu v tom nebude bránit,« usmála se trochu Alžběta.

»Ale pro příště – sem smí chodit jen lidé potřební. Pro ostatní zde není zdrávo.«

Kníže zavrčel vzteky a vyběhl z jeskyně.

»Nechte ho v pokoji, Gosdane, Warviči, Sirgane!« obrátila se Alžběta velitelsky k mužům, střežícím každý pohyb knížete. Sama vyšla za ním a sledovala ho pohledem – zejména aby jejimu nezvanému, ale už odzbrojenému hostu cestou nikdo neublížil.

»Co když sem teď přijde s vojskem?« strachoval se Warvič za všechny okolo.

»To je jednoduché,« napadlo Alžbětu. »Ti z vás, kdo dnes odcházejí, ať v Ronqe rozhlásí, že knížecí vojáky v těchto místech očekávají desítky malých šipek, napuštěných hnisem lepry. Tak malé, že nezabijí – jenom škrábnou. Každý už si dokáže domyslet, co to znamená.«

»My už přece nemáme žádné boláky,« namítl Warvič. »Kde vezmeme hnis k napuštění těch šipek?«

»Já vím, že nemáte, ale kníže to neví a uvěří i plané hrozbě. Copak ji budete muset splnit?« usmála se. »Myslíte, že se tu nějaký knížecí voják vůbec objeví?«

\*\*\*\*\*

Po odchodu knížete se zbývající muži z osady malomocných sešli k poradě. Zázračnou léčitelku seznámili až s tím, na čem se dohodli.

»Budeme hlídat a nikoho sem nepustíme,« oznámil jí jejich mluvčí, Warvič. »Už víme jak získat hnis. Přece od nováčků!«

»Tak to ne,« zamračila se. »Vy byste ke mně nepustili ani nemocné? Jak by k tomu přišli? A už vůbec nepochopím, jak se můžete zabývat myšlenkami na úmyslné nakažení zdravých lidí. Což jste si sami neprožili své peklo?«

»Nemocné samozřejmě k tobě pustíme, ale zdravé ne,« upřesnil. »Kdyby sem přišli biřici,

vojáci a tak... Zastavíme je.«

»Jak? Nestačilo by, kdyby někdo hlídkoval a podal nám sem včas varování? Poslyš, nelíbí se mi to. Sama jsem vám navrhla pohrozit jim, ale doopravdy jsem to nemyslela!«

»Ale co kdyby tě někdo zabil? Co bude s dalšími, kteří sem přijdou?«

Alžběta se nad tím zamyslela. Měl pravdu. Kdyby se daly ochranné protibaktérie uschovat nebo pěstovat jinak než agisarem, mohli by je tu aplikovat sami. Protibaktérie ale byly úmyslně geneticky vytvořené tak, aby bez přesně specifikované potravy zahynuly. Mohly by se nakrátko rozmnožovat i ve škrobu, ale ne déle než pár hodin. Ani ve formě spor by je dlouho neuchovali. I tak je smutné, že může ošetřit nemocné jen v okolí Ronqe, zatímco jinde nemocní trpí dál.

Alžběta odlétla a oznámila, že tentokrát přijde později, až pozítří. Zdůvodnila to tím, že zdravotní stav všech je velmi dobrý a nepotřebuje denní dohled.

\*\*\*\*\*

Vrátila se do kapsle a požádala Kamilu, aby se opět dala do sestavování mapy, jak slíbila.

»Ty budeš tady?« podívala se na ni kamarádka.

»Ano, něco si musím promyslet,« přikývla. »Půjčíš mi na to svého muže, jak jsi mi slibovala?«

»Doufám, že mi ho nepřebereš,« usmála se napůl vážně Kamila. »Je to moc hodný kluk a já ti ho nedám! Ostatně si myslím, že mě má rád a že by se od tebe ani svést nenechal. Ale pro jistotu – musím tě varovat předem. Dalo by ti hodně práce, než by sis obnovila vyškrábané oči?«

»Smím ho snad prozkoumat, to mi přece dovolíš,« požádala ji ihned Alžběta s úsměvem.

»Týká se to tamtoho orgánu v hlavě?« hádala Francouzka.

»To se ví,« ujistila ji. »Abys věděla, sledovala jsem teď většinu pacientů právě z téhle stránky. Vyšlo mi, že to tu má každý, jen u některých je zakrnělejší. Ten tvůj Mílkir má největší ze všech. Já jen abys věděla, proč se chci zajímat právě o něho.«

»Přeji ti ho, pokud zůstanete u vědy,« svolila Kamila s úsměvem. »Tobě snad mohu věřit, nejsi bestie! Dobrá, ale teď mi řekni, na co se mám při svých letech nad krajinou zaměřit?«

»Jen kdybys někde objevila kolonii malomocných, jako je ta u města Ronqe,« pokrčila rameny Alžběta. »Nebo kdybys našla nějaké pravé čaroděje...«

Kamila odletěla a vrátila se až večer s ručně nakreslenou mapou, kam zakreslila některé orientační body. Součástí náramkového komunikátoru byl elektronický úhloměr; doplňková hračička, podobně jako kompas; většina uživatelů je nikdy v životě nepoužila a byly tam nejspíš z reklamních důvodů. Toto vybavení konečně našlo uplatnění v ruce dívky, která si s ním věděla rady – na neznámé planetě, vzdálené šedesát dva tisíc světelných let od domova. Nejprve při měření hvězd na noční obloze, teď při triangulačním měření význačných bodů terénu.

»Až to zanesu do programu, budeme mít elektronickou mapu,« slibovala u večeře. »Pak to nechám překreslit programem. Kdybych tu měla pořádnou tiskárnu, nebo kreslicí zařízení!«

Kamila měla proti Alžbětě jednu významnou přednost. Uměla laický programovací jazyk LIM, použitelný na všem co se dalo programovat. Dokázala podle potřeby vytvořit program pro japan i pro komunikátory.

»Objevila jsi něco významného?« zajímala se Alžběta.

»Zatím ne,« pokrčila rameny. »Na obzoru jsem viděla další město, ale nedostala jsem se až k němu. Postupuji pomalu, ale zato, jak ty ráda říkáš, zgruntu. Tyhle skály mě ještě trochu zaměstnají, než je správně zakreslím.«

»To je dobře,« schválila jí to Alžběta. »Nemyslím to, že tě ty skály zdrží, ale že to bereš pořádně.«

»A co zajímavého jsi objevila ty?«

»Skoro nic,« zachmuřila se lékařka. »Přesněji – nic, co bych už nevěděla. Zítra si znovu prohlédnu všechny pacienty u Ronqe. Je to pro mě pořád záhada.«

»Doufám, že tě na Mílkirovi zajímalo jen tohle!« usmála se opět šibalsky Kamila.

Alžběta ale neměla náladu na žertování.

»Poslyš, zdá se mi, že ten orgán má přece jen nějakou funkci,« prohlásila ustaraně. »Orgán bez funkce je rozhodně nesmysl – ale rozčiluje mě, že pořád nevím, jakou!«

\*\*\*\*\*

Prohlídky druhého dne trvaly déle než obvykle. Alžběta přiletěla do Ronqe již brzy ráno a začala všechny velice podrobně prohlížet. Navenek to tak nevypadalo. Každému příchozímu letmo políbila ruku a pak se s ním chvíli nezávazně bavila. Během onoho políbení ruky si agisar bezbolestně z cévních kapilár vysál potřebné množství krve a dal se do analýz. Zaměřil se jen na jedno – na neznámý orgán v hlavě.

Kolem poledne nabídli malomocní Alžbětě skromný oběd. Neodmítla – jako ostatně nikdy. Vždycky jedla společně s nimi, což byl jeden z momentů, které ji k těm lidem také výrazně připoutávaly a odstraňovaly zbytky bariér, jaké mívají často nemocní ke zdravým. Dokud žila ve městě, pomáhala nemocným i jídlem. Teď už se o přísun potravin starali bývalí, nyní vyléčení pacienti a v kolonii nevládl hlad jako zpočátku.

Potom pokračovala ve vyšetřování. Nedlouho po obědě k ní přivedli ženu středních let, která sem právě přišla od města Ronqe. Chtěla mluvit se zázračnou léčitelkou, ale nechtěla se zařadit do obvyklého pořádku.

»Dej si na ni pozor, Bětko,« nabádal ji Warvič. »Budeme na stráži vedle, kdyby ti chtěla něco udělat, křikni.«

»Já vím – a vy ji uškrtněte!« zavrtěla hlavou Alžběta.

»Kdyby ti ublížila, prostřílíme ji tak, že bys ji ani ty nedala dohromady,« prohlásil vážně Warvič. »Sirgan už zase udrží v rukou svůj luk – a že to byl nějaký střelec!«

»No dobře, hlavně se neukvapte. Nechcete mi snad zbytečně přidělovat práci.«

Žena přišla a Alžběta ji začala vyšetřovat. Pár potřebných kapek krve si vzala při úvodním polibku ruky, čehož si žena nejspíš ani nevšimla. Alžběta se s ní začala nenuceně bavit a přitom si ji pozorně prohlížela.

Byla vysoká, štíhlá. Černé vlasy měla vzadu stažené do tuhého účesu a pozorovala Alžbětu bystrými černými očima. Obličej měla oválný a podlouhlý, bez jediného kazu. Poměrně tenké rty, úzký nepřilíš veliký nos, zdravé červené tváře. Byla bez výhrad krásná, to jí musela přiznat. Oblečená byla do černých šatů z velmi jemné látky, což prozrazovalo, že patří k majetnějším obyvatelům města Ronqe. Ještě nikdy za Alžbětou nebyla, zřejmě se dosud těšila plnému zdraví. Přes ramena měla přehozený černý plášť z tužšího materiálu, který jí volně splýval po kameni, na němž seděla.

Začala se jí vyptávat na zdraví, ale brzy se řeč stočila na rodinu. Ve všech směrech ale žena odpovídala vyhýbavě a nesdělila jí skoro nic.

Najednou Alžběta zpozorněla. Její »vnitřní zrak« agisar jí vstoupil do vědomí s něčím důležitým. Tato žena – měla také v mozku ten podivný orgán, ale ze všech dosud vyšetřovaných lidí největší. A co bylo nejpozoruhodnější – zdálo se, že je nejen nejvíce vyvinutý, ale dokonce projevuje nějakou aktivitu. Více se z pouhé krve nedalo zjistit, ale Alžběta by dala nevímco za to, aby se dozvěděla další podrobnosti.

Jinak bylo na ženě pozoruhodné, že byla také naprosto zdravá – jako nedávno kníže Mílkir. Alžběta se rozhodla neobcházet kolem horké kaše.

»Proč jste za mnou přišla?« zeptala se jí zpříma.

»Potřebuji vyléčit,« odpověděla.

»To není pravda,« zaútočila Alžběta přímo. »Jste zdravá. Sem mezi malomocné zdraví lidé nechodí. Nedávno jsem tu jednoho měla, ale přišel z jiného důvodu, nepotřeboval léčit.«

»Přišla jsem jako on,« řekla žena přísně. »Jsem kněžna Piruo, matka Mílkira, kterého držíte neoprávněně u sebe.«

»Těší mě, že vás poznávám,« uklonila se Alžběta.

Kněžnu tím sice vyvedla z konceptu, ale ta se nedala tak snadno zarazit a opakovala žádost o vydání syna.

»Nedržíme ho u nás násilím,« ujistila ji pozemšťanka.

»Pak ho držíte kouzly,« odsekla kněžna.

»Nepoužíváme kouzla, paní,« řekla Alžběta. »Ale pochopila bych vaši starost o syna. Nechcete se sama přesvědčit o mých slovech?«

»Chci!« prohlásila kněžna. »Dobře vím, jak mocná kouzla můžete proti mému synovi uplatnit. A abyste si o sobě tolik nemyslela, umím je i zrušit!«

»Vy?« usmála se Alžběta.

»Ano, já,« pozvedla hrdě hlavu kněžna. »Říkají, že jste čarodějka. Nevím, zda je to pravda, ale já čarodějka jsem. Už pěknou řádku let to tajím, ale vám povím, co už dlouho nikdo naplno neslyšel. Jsem **černá vědma** – a jestli jste čarodějka jako já, pak jistě víte, co to znamená. Lidé tvrdí, že jste bílá. To by znamenalo, že si musíte moc dobře rozmyslet, než mi začnete v něčem odporovat.«

V Alžbětě by se krve nedořezal. Najednou jí bleskla hlavou jedna z možných souvislostí. Ten podivný elektrický orgán v mozku! Je-li aktivní, jedná se o čarodějkou. Ostatní lidé mají jen menší, nefunkční orgány. To by mohla být část tajemství Fulgiu! Světa, kde si malá holčička vyčaruje jen tak ze vzduchu japonský počítač s osmdesáti miliardami tranzistorů a stovkami terabytů velejemných interferenčních pamětí jen tím, že vysloví přání a řekne příslušné jméno.

»Nevím přesně, co znamená bílá, šedá a černá čarodějka,« prohlásila s nuceným klidem. »Něco jsem už zaslechla. Ne moc – například mě nazývají bílou čarodějkou, ale já sama dobře vím, že moje umění s kouzly nesouvisí.«

»To jsem poznala na první pohled,« přikývla kněžna Piruo. »Ale máš pozorovací talent, děvče. Poznáš prý při letném rozhovoru každou nemoc – i to, že proti tobě sedí někdo, kdo žádnou nemocí netrpí. To jsem právě viděla.«

»Není to jen na první pohled,« zvedla hlavu i Alžběta. »Já nemoci poznávám tak, že je **ochutnám**. Tím polibkem ruky, jímž začínám u každého. Jenže pak je umím i léčit.«

»Slyšela jsem,« přikývla. »Velice mě to zmátlo, ale máš nepopiratelné úspěchy. Nějakým pověstem jen tak nevěřím, proto jsem k tobě poslala člověka beze všech pochyb malomocného. Všechna čest tvému umění, vrátil se naprosto zdravý. Mít na hlavě klobouk, smeknu. Opravdu pozoruhodné výsledky od děvčete, které mezi čaroděje vlastně ani nepatří.«

»Asi mám jiné schopnosti,« řekla Alžběta skromně.

»Ale ty ti dnes nebudou nic platné, rozumíš? Laskavě si uvědom, že umím použít kouzla, jaká tě rozcupují na kousky, kdyby ses proti mně postavila. Samozřejmě i každého jiného – to platí především pro tvou osobní gardu malomocných.«

»Já se proti nikomu nestavím,« usmála se opět lehce Alžběta. »Ani proti vám, ani proti vašemu muži.«

»Nelži! Tvoje banda mrzáků ho napadla, málem ho zabili! Ale kdyby to udělali, poznali by, co to znamená rozzlobit si černou kouzelnici! Ty to prý ani nevíš, ale musím tě ubezpečit, že mohu kouzlem smést naráz třeba celé vojsko!«

»Stěžoval si na mě?« zvažněla Alžběta. »Neřekl vám, že jsem se ho zastala, ačkoliv mi vyhrožoval mečem? Je pravda, lidé ho chtěli zabít, ale rozhodně ne na můj příkaz, naopak, paní! Já takové příkazy nevydávám.«

»Ne, ty takové příkazy nevydáváš,« usmála se na ni zlověstně kněžna. »Ty své protivníky zabíjíš osobně. Zabíla jsi přece soudce Grabiše, přiznej se!«

»Zabíla,« přikývla Alžběta a trochu zbledla. »Pokud víte všechno, jistě víte i proč.«

Tohle bylo její slabé místo. Když lékař zabije nemocného člověka, asi nikdy nemůže mít pocit nevinu. I kdyby to bylo v sebeobraně.

»Všechno sice nevím, ale dovedu si to představit,« mávla rukou kněžna. »Grabiš byl

padouch, úplatkář a násilník. Také si myslím, že jsi měla na vybranou buď ho zabít, nebo se dát zabít od něho. Zajímavé je, že se ti to povedlo, ačkoliv to byl protřelý a mazaný chlap. Zřejmě jsi proti němu použila nějaký prudký hadí jed. Aspoň podle vzhledu, když ho našli. Nemýlím se? Stačilo nepatrné škrábnutí, ani si ho nevšiml, vid'?

»Dobře si to umíte představit,« přisvědčila Alžběta.

»Ostatně – hadí jed, dávkovaný v nepatrných dávkách, může úspěšně i léčit,« pokračovala kněžna. »A pokud je dobře používán, může také – zbavit člověka vůle!«

»Nepatrně se mýlíte,« řekla Alžběta. »S hadím jedem nemám ty zkušenosti, jaké u mě předpokládáte. Dokonce jsem se tu nikdy nesetkala s žádným jedovatým hadem. Známa je jen z doslechu. Jsou prý častější na jižním pobřeží.«

»V tom případě bych ti mohla vyjmenovat desítky dalších jedů s podobnými účinky,« řekla kněžna. »Jedy jsou i mojí zálibou. Některý z nich asi znáš – a moc dobře. Ale nebudu zbůhdarma hádat. Přišla jsem si pro syna – a ty mi ho dáš. Můj syn není pro ledajakou děvku, to si pamatuj! Nemíním ho nechat nějaké obyčejné ženské, když mám pro něho připravenou kouzelnici, která si ho chce vzít.«

»Pokud se pamatuji, Mílkir nám tvrdil, že nebudete proti jeho vlastní volbě nic namítat,« podívala se na kněžnu zkoumavě. »Měla byste ho respektovat, už dávno není malé dítě.«

»Poslyš děvkeno, tobě do toho vůbec nic není!« odsekla na to kněžna nepřívětivě. »Ty mě poučovat nebudeš, na to jsi moc mladá – a hloupá!«

Náhle jí cosi vylétlo z ruky přímo proti Alžbětě. Ta pocítila slabé bodnutí na pravé tváři kousek pod okem. Sáhla si tam – a nahmátla malou kuličku s mnoha hroty. Okamžitě si ji dala do úst a vzápětí hroty *olízla* agisarem.

Nebyl to smrtící jed, to poznala okamžitě. Bylo to jen nějaké silné narkotikum – nějaká droga. Agisar bez dlouhého přemýšlení vytvořil protijed a nechal jej vsáknout do sliznice vnitřní strany úst, do tváře, co nejbliž vpichů. Pro jistotu probodl svým druhým operačním chapadlem i stěnu svého lůžka a další dávku protijedu jí píchl přímo do srdce. Trochu to zabořilo, ale jinak to nešlo. Přesně tak to nedávno absolventi bardžanské univerzity v Cokrezu, vybavení novým vnořeným druhem agisarů, trénovali s rostlinnými jedy na jedovaté planetě Azoszá, kde lidem ze Země nebo z Bardžá hrozila na každém kroku smrt.

Přesto Alžbětu na chvíli obešly mdloby. Čelila jim dobře, neupadla. V dalším okamžiku jí agisar sděloval, jaké by byly účinky podivné drogy, kdyby okamžitě nepodnikl protiakci. Nastalo by téměř úplné potlačení vůle a přechod do stavu podobného hypnóze. Neschopnost aktivní obrany, stav kdy mozek vnímá signály, ale provádí jen ty nejsilnější. Kdyby čarodějnici její útok vyšel, kdyby proti ní nestála bioložka bardžanské univerzity s vnořeným agisarem, byla by teď jen poslušnou loutkou v jejích rukou.

»Vrať mi to, děvkeno – a neolizuj to!« natáhla k ní ruku kněžna velitelským gestem. »Teď už nic nezjistíš.«

Alžběta se bleskově rozhodla. Nechá černou čarodějku v domnění, že ji má v hrsti, aspoň se dozví její úmysly. Mechanicky vstala, natáhla ruku před sebe a podala kněžně kuličku s hroty.

»Výborně!« pochválila ji. »A teď se rozluč tady se svými přáteli a řekni jim, že půjdeš se mnou k těžce nemocnému.«

Kněžna kuličku opět ukryla. Měla rukavici a neobávala se, že by jí droga ublížila. Kromě toho mohla být sama proti jejímu působení imunní.

Alžběta jako loutka vykročila směrem k východu z jeskyně.

»Warviči, musím zajít k jednomu těžce nemocnému,« řekla a kráčela ven na slunce.

»A co tahle..?« ukázal na kněžnu.

»Já nejsem nemocná,« řekla kněžna chvatně. »Přišla jsem jen požádat o pomoc. Že jste mi slíbila pomoc?« obrátila se přímo na Alžbětu.

»Ano, slíbila jsem jí pomoc,« papouškovala Alžběta.

Samozřejmě, kdyby skutečně byla pod vlivem drogy, musela by ke každé aktivní činnosti dostat přímý příkaz. Kněžna ji nenechala odpovědět na Warvičův dotaz, místo něj hned Alžbětě podstrčila jinou otázku. Bylo vidět, že ví, jak s omámenou obětí zacházet. Zřejmě ten prostředek nepoužila poprvé.

Vyšly spolu ven a pokračovaly po cestě, vedoucí z lomu. Nikdo se jim nepostavil do cesty. Alžběta už přece dnešní prohlídky skončila a teď šla podle svého slibu za pacientem do města Ronqe. Nikdo netušil zradu. Jen Alžběta – ta to věděla naprosto jistě, ale nesměla se prozradit, pokud chtěla zjistit, co má kněžna za lubem.

\*\*\*\*\*

Kráčely spolu chvíli po lesní cestě. Nebyl tu žádný provoz – cesta k malomocným nepatřila mezi místa vyhledávaná k procházkám. Zhruba po půl kilometru příjemné chůze stál za zatáčkou cesty veliký čtyřkolový vůz se zapřaženými dvěma folty, na jednom seděl jako kočí zamračený muž. Krytý vůz se trochu podobal kočárům, jaké Alžběta znala už jen z dávných pohádek Země. Okénka zatažená záclonkami, dvířka z boku.

»Jsme tu,« prohlásila kněžna. Dvířka se otevřela. Kněžna Alžbětu vstrčila dovnitř, kde ji hrubé ruce uchopily a přitáhly do sedadla, kdežto kněžna se usadila proti zajatkyni. Pozemšťanku držely silné ruce knížete Mílkira, který se na ni se zřejmým potěšením usmíval.

»Vida, naše mastičkářka si to rozmyslela,« promluvil na ni, jako když medu ukrájí.

»Je očarována,« zahučela kněžna. »Té je teď úplně jedno, že nám padla do rukou. Nech si to na jindy.«

»Ale to se rozumí, že počkám!« prohlásil kníže. »Času dost, až bude přikovaná ve sklepě. Jak si stojíme jinak?«

»Poslechně mě na slovo,« tvrdila kněžna. »Řekne nám, co budeme chtít. V tomhle stavu nedokáže lhát ani kdyby věděla, že ji to bude stát krk.«

»Výborně, drahá!« naklonil se kníže naproti.

Kněžna přijala jeho poklonu i s letným políbením. Potom křikla povel na kočího a vůz se rozjel. Alžběta ani nemrkla, když zaslechla, že ji chtějí přikovat ve sklepě knížecího zámku. U barbarů to bylo možné a dokonce pravděpodobné. Postavit se mocnějším nemohlo dopadnout jinak než špatně.

»Tak povídej, čím jsi přiměla našeho syna, aby šel s vámi a opustil rodný dům?« vypálil na ni kníže první otázku.

»Vděčností,« odpověděla mu Alžběta jako ve snu.

»Jakou vděčností?« vykřikl kníže. »Co má náš syn vděčit takové...«

»Zachránila jsem mu život,« odtušila klidně.

»Kdybys ho neočarovala, nedostal by se do rukou hulváta Grabiše!« vykřikl kníže.

Alžběta neodpověděla. Kníže jí jen cosi oznámil, otázka v tom nebyla. Mohla tedy mlčet – a dokonce musela.

»Počkej, nech mluvit mě,« požádala kněžna svého muže. »Nemusíš ji přesvědčovat, stejně ti nebude odporovat. S tím Grabišem jsi to ostatně zpackal především ty.«

»Copak jsem to mohl vědět?« vybuchl kníže, ale žena ho umlčela rázným pohybem ruky. Bylo vidět, že ani on není zvyklý jí odporovat.

»Čím jsi zabila Grabiše?« vyštěkla na Alžbětu.

Ta podobnou otázku čekala a celou pěší část cesty si připravovala odpovědi, aby kněžně prozradila co možná nejméně, ale nevzbudila přitom její podezření.

»**Rychlou hnilobou**,« odpověděla – vlastně po pravdě.

»Zajímavé!« zvedla kněžna obočí. »Takový prostředek neznám. Budeš mě to muset naučit, ale ne teď. Teď hned chci vědět, kde přechováváte mého syna. Odpověz!«

»V jižní říši, kousek od hranic,« odtušila pozemšťanka.

»V nějaké osadě lovců?« ujišťovala se kněžna.

»V domě v horách Benera.«  
 »Tam přece žádné osamělé domy nejsou!« divila se kněžna.  
 »Nebyly. Jeden tam teď stojí.«  
 »Kde?«  
 »Vysoko pod vrcholkem hor.«  
 »Dá se tam přijet naším vozem?«  
 »Nevede tam cesta,« ujistila ji Alžběta.  
 »A jak se tam dopravujete vy?«  
 »Pěšky.«  
 »To je podivné,« zamyslela se kněžna. »Jak jste tam mohly postavit dům, když tam nevede cesta? To by bylo možné jedině tehdy, kdyby vám pomáhal někdo z čarodějů. Jak se tam ten dům dostal? Odpověz!«  
 »Přiletěl.«  
 »To přece není možné!« vykřikl kníže.  
 Alžběta mlčela. Hádání neměla v popisu omámení.  
 »Neplet' se do toho,« peskovala muže kněžna. »Nevidíš, že nelže? Můžeš jí věřit každou čárku. Musíme jen zjistit, co to znamená. Přinesli jej tam létající draci, děvenko?«  
 »Ne.« odtušila. Mohla by mít z takového výsledku zábavu, kdyby nevěděla, že každé její slovo musí zapadat do stejné mozaiky, jinak vzbudí podezření vědmy.  
 »Co tam ten dům dopravilo?« pokračovala kněžna.  
 »Síla.« odtušila.  
 »Síla ukrytá uvnitř?«  
 »Zvenku.«  
 »Popiš mi tu sílu!« požádala kněžna dychtivě.  
 »Neznám ji,« odtušila Alžběta.  
 »Ty si dovoluješ vzdorovat?« vybuchl kníže, ale kněžna ho opět rychle utišila.  
 »Ona mi nevzdoruje, rozumíš? Prostě to neví. Zřejmě jde o nějaké kouzlo, které ona sama nezná a nemůže nám je popsat.«  
 »Má ten dům jen jeden vchod?« zeptala se věčně.  
 Alžběta jí původně chtěla umožnit setkání se synem, ale ne takové, aby si ho matka odvedla pod nějakou drogou. Možná ji měla raději zavést na úplně falešnou stopu, ale to by ji muselo napadnout dřív. Teď už bylo lépe zavést ji tam, pokud možno osobně. Kdyby se tam vypravila sama, nebyla by pod dohledem.  
 »Dům má dva vchody,« řekla proto opět podle pravdy. »Jen jeden je vidět.«  
 »Aha – tajný východ!« usmála se vítězně kněžna. »Ani bych se nedivila, kdyby byl vchod zabezpečený proti násilnému vstupu. Je tomu tak?«  
 Určitě jí šlo o to, jak vniknout do kontejneru – proto ta otázka. Odpověď mohla být velice důležitá, možná klíčová. Na ní bude záviset, zda kněžna vezme Alžbětu s sebou, nebo ji nechá svému muži přikovanou ve sklepě.  
 »Dveře mají zámek,« ujistila ji Alžběta.  
 »Máš u sebe klíč?« dychtivě vyštěkla kněžna.  
 »Nemám. Je uzavřen slovem.«  
 »Jakým slovem?«  
 »*Sezame, zavři se*.« prozradila čarodějce uzavírací heslo.  
 »Když je vyslovím, dveře se otevrou?«  
 »Ne,« odpověděla Alžběta po pravdě.  
 »Aha! Bude to spojené s jejím hlasem,« vysvětlovala kněžna svému nechápajícímu muži.  
 »Také umím používat kouzla, která nestačí opakovat, ani kdyby to byl čaroděj. Vždyť víš sám! Budu asi muset vzít tuhle holčinu s sebou, nedá se nic jiného dělat.«

»Drak tři lidi neunes!« upozornil ji kníže.  
 »Proto ty samozřejmě zůstaneš doma!« usadila ho.  
 »A ty mi ji pak přivezeš zpátky?«  
 »Drak tři lidi neunes,« opakovala jeho slova. »Vrátím se sama se synem a ty dvě budu muset nechat na místě divokým ptákům.«  
 Alžbětě zatrnulo. No nazdar, pomyslela si. Kněžna zřejmě nepatří mezi lidumily. Ale to se ještě ukáže. Nedala na sobě nic znát, ačkoliv to v ní vřelo. Dokonce nařídila agisarů, aby jí podal něco pro uklidnění. Jinak by ji mohlo prozradit bušení srdce nebo nějaký jiný takový příznak.  
 »Rád bych ji aspoň na chvíli viděl v našem sklepě,« řekl kníže. »Slíbila jsi mi to!«  
 »To mám čekat na syna, až se ta děvka vzpamatuje a až si s ní pohraješ?« vybuchla kněžna. »Nedá se nic dělat, pro tentokrát tvoje nebude!«  
 »Když hned teď vyrazím v čele jízdních a dojedu si pro ni až na místo, dáš mi ji? Případně i tu druhou!«  
 »No, zkusit to můžeš,« přikývla kněžna. »Jen bys to musel stihnout do večera. Pak přestane moje kouzlo působit a já ji budu muset zabít. Nechci, aby se to o mně rozkřiklo.«  
 »Očaruj ji stejným kouzlem znovu!« prosil kníže.  
 »I to ji zabije,« pokrčila rameny. »Dvojí použití toho kouzla v jednom dni je smrtící.«  
 Samozřejmě lhala, nebyla to pravda. Alžběta ji ale v této chvíli nesměla opravovat. Hlavně že znala aspoň část jejích plánů. Blíží se večer, den je kratší než na Zemi. Pokud kníže pojedje na jízdních *foltech*, nemůže to stihnout. Snad jen co se týče vzdálenosti vzdušnou čarou, ale nahoru do hor se tak rychle nedostane a jeho žena s tím zřejmě počítá. Až kníže dorazí na místo, dostane jen dvě mrtvá těla.  
 Skvělý plán! Tahle rodina je ale příšerná, pomyslela si Alžběta. Otec sadista, matka bestie. Kdyby byl synáček stejného ražení, nechtěla bych být v kůži Kamily... Ačkoliv on třeba za své povedené rodiče ani nemůže a sám může být úplně jiný.  
 Zatím pozorovala zdánlivě nezúčastněným pohledem svou nebezpečnou soupeřku. Chceš mě použít jen jako živý klíč, pomyslela si smutně. Myslíš si, že si mě potom můžeš rozlámat, jak se ti zachce... Krásná, ale bezcitná, takové bývají nejhorší...  
 No, možná máš aspoň jeden opravdový cit, opravila se po chvílce v duchu. Mateřská láska čarodějnice – přijatelný paradox. Pokud je syn pro tebe synem a ne vlastnictvím... Protože pak by bylo pro mladého knížete lepší, aby se už nikdy víc domů nevracel.

\*\*\*\*\*

## Dvě vědmy

Kočár po chvíli dojel až k zámku za městem Ronqe. Ocitli se na nádvoří, obklopeném zdmi bez oken, zato s mnoha zavřenými dveřmi. Kněžna Piruo vystoupila a poručila vystoupit i Alžbětě. Ta pořád hrála omámenou, ale dobře si všeho všímala.

Kníže Mílkir také opustil kočár. Ten vzápětí odhrčel, aby zajel do otevřených vrat. Za nimi byla tma, nebylo vidět, co se tam nachází.

»Gardo – připravte folty! I mého – pojedu s vámi!« zvolal kníže. Nebylo vidět nic, ale kdesi zadusaly těžké boty.

»Já to stihnu, děvenko, můžeš se těšit,« prohlásil kníže a plácl Alžbětu po zadečku. Musela v té chvíli překousnout jakoukoliv odpověď, tím spíše protiakci; i když měla chuť otisknout svou dlaň na tvář dobrácky působícího knížete. To by ji ale prozradilo a proto jen popoběhla dva malé krůčky dopředu. Jako když někdo vrazí do loutky.

»Jen aby ses nezchvátil,« starala se kněžna nevrle.

Kníže jen mávl rukou. Zřejmě měl dobrou náladu.

»Byla by přece škoda nechat tak krásné oči vyklovat pro nic za nic ptákům... A ty hezké, hladké tvářičky si to přece také nezaslouží...« liboval si.

»Jen ji nelituj,« řekla kněžna kysele. »Když ji rozklovou v horách ptáci, nebude už o tom vědět. Já bych ji rychle, bez dlouhého trápení zabila. Co ty s ní zamýšlíš, to je horší než rychlá smrt. Kdybys ji raději nechal být...«

»Ale dohodli jsme se přece...« zavrčel kníže.

»Naše dohody platí!« utřala další hovor kněžna. »Já ti ty tvoje holčiny nevyčítám – beztak to žádná dlouho nevydrží. Ale nechtěj po mně, abych z toho byla nadšená. Už jsem ti své mínění řekla, nebudu to zbytečně opakovat. Já jsem pro to, když zabíjet, tak rychle. A ty pojď za mnou, děvenko,« pobídla pozemšťanku, otočila se a vykročila napřed.

Proboha, co to Kamila říkala? Útržkovitým narážkám knížete se dalo rozumět tak, že kníže ve svých sklepech mučí nějaké dívky až k smrti – a kněžna mu v tom nebrání. Mílkir Kamile tvrdil, že z hlubokých sklepení jejich zámku slýchal občas nárek duchů. Mělo jít o duchy vojáků, kteří tam kdysi při obléhání napadali do pastí. Dost možná, že to nebyl nárek dávno mrtvých mužů, ale dosud živých dívek a kníže se svou chotí byli sadisté, zločinci. Chudák Mílkir! Vyjde někdy pravda najevo? Ale co když se ukáže, že o tom mladý kníže věděl více – a dokonce se na tom sám podílel? To by bylo smutné. Chudák Kamila!

Vstoupily spolu do budovy a šplhaly po točitém schodišti nahoru až nahoru, skončilo až na ploché střeše budovy, přesahovala ji jenom rozložitá věž. Z boku této věže ústilo schodiště jímž přišli a kromě jeho nevelkých dvířek tu byla velká vrata.

Kněžna Piruo pokynula. Kdosi neviditelný na ten pokyn veliká vrata pomalu otevřel. Byly tam jakési mříže, ale za nimi byla tma, navzdory tomu, že slunce dosud nezapadlo.

»Pohni sebou trochu, Gugure!« křikla kněžna.

Ze vrat úslužně vyběhl nevelký mužíček. Byl Alžbětě sotva po ramena, ale vedl za sebou něco, z čeho Alžbětě zasvítily oči nadšením. Pomalu k nim na dvou masivních nohách kráčela obluda, vzdáleně podobná pštrosovitému jízdnímu foltu. Ty Alžběta znala, ale tato obluda byla větší, rozpínala svá blanitá křídla o rozpětí nejméně deseti metrů, takže jedno měla nad nádvořím a druhé trčelo ze zámku ven. Nepodobala se drakům z Alžbětiných pohádkových představ, ale nebyla s nimi ani v příkrém protikladu. Na rozdíl od pštroší hlavy býložravých **folťů** měl **drak** krátký tuhý krk, na němž seděla hlava s krokodýlími kuželovitými zuby. Zřejmě masožravec, což by podivuhodně souhlasilo s pozemskými pohádkami. Alžbětu napadlo, čím ho krmí. Doufala jen, že ne lidským masem.

Na hřbetě obludy leželo popruhy připevněné kožené dvojsedlo s velikými opěradly. Drak došel až ke kněžně a neohrabaně se posadil na plochou střechu.

»Tak pojd', děvenko,« pobídla kněžna Alžbětu. Znělo to skoro dobrácky... nevědět, co jí tahle vlídná paní chystá...

»Sem si sedni,« přistrčila ji na zadní část sedla.

Alžběta se mechanicky posadila. Kněžna jí zručně připnula nohy dvěma popruhy, pak se sama pohodlně usadila v předním sedle, připoutala se stejným způsobem a velitelsky křikla na mužíčka. Podal jí úslužně opratě, upevněné na dračí hlavě ozdobnými kroužky.

Jednoho si nevšimla. Když Alžbětu přivazovala k sedlu, dotkla se tato loutka bez vůle její ruky. Vypadalo to jako mimochodem – ale na rukou pozemské dívky nebyl jen pot, jak se zdálo. Na holou kůži černé čarodějky se tak dostaly čerstvě vypěstované bakterie *spavé nemoci*. Ani si ruku neotřela, nevěnovala tomu pozornost. Nemohla vědět, že od této chvíle začal odťukávat čas z inkubační doby, že po necelých dvou hodinách neodolatelně na celý týden usne. Alžběta věděla právě dost na to, aby nadvládu kněžny ukončila. Nechtěla ji zabít. Spavá nemoc propukne až někde v horách Benera. Tam kněžnu zpacifikuje, aniž by jí ublížila.

»Trochu se podrž, ať nespadneš!« ohlédla se krátce kněžna a pobídla draka.

Zvíře nejprve pomalu, namáhavě vstalo. Pak rozepjalo svá desetimetrová křídla a jen tak na zkoušku jimi mávlo. Pak se nemotorně rozběhlo ke kraji ploché střechy, ale mělo silnější nohy než folti, protože síla rozběhu vtláčila Alžbětu do opěradla a na pouhých dvaceti metrech se už hnalo nejméně stokilometrovou rychlostí.

Následoval skok do prostoru, zbrzděný roztaženými křídly. Alžběta pocítila krátkou nevolnost, ale rychle ji překonala. Drak se mocným máchnutím křídel vznesl do výšky a brzy byl opět nad úrovní střechy hradu. A pak to pokračovalo ráz naráz, jedno mávnutí křídel následovalo za druhým, až Alžbětě vlály její dlouhé vlasy a pokaždé, když šla křídla nahoru, cítila žaludek až v krku. Kněžna se před usednutím pevně zavinula do svého silného pláště a jeho kapuci si hodila přes hlavu, byla před větrem lépe chráněná, ale ani Alžbětě vítr nevadil. Maardoi měla pravdu. Let draka byl něco úchvatného a od klidného letu se sygyty se lišil asi jako jízda na koni od jízdy na sportovní čtyřkolce. Ano, byl by to úžasný zážitek... kdyby tady nešlo o krk...

Kněžna zvíře nasměrovala k jižním horám nazývaným Benera. Alžběta už podruhé využila její nepozornosti. Nejprve vypnula zvukové projevy komunikátoru a po příkazu všeobecné výzvy vytūkala na datovém kanále zprávu. Popsala Kamile několika slovy svou situaci a nabádala ji, ať zavře dveře a spolu s Mílkirem nevycházejí ven.

Komunikátor mlčel, nic se na něm nehýbalo. Konečně blikl indikátor výzvy na fonii, ale i nadále bylo ticho.

»Vypnula jsem zvuk, prozradil by mě,« naťukala Alžběta další zprávu.

Seděla jakoby netečně a pozorovala krajinu pod sebou. Byl to velice úchvatný pohled, ale neměla čas se jím těšit. Čas od času mrkla na displej komunikátoru. Konečně se tu objevil jiný text než její zpráva.

»Co pro tebe můžeme udělat?« tázala se jí Kamila.

»Nic, čekejte,« vytūkala Alžběta. »Řekni Mílkirovi, že letím s jeho matkou. Chce si ho odvézt domů.«

»Mílkir s ní nepůjde,« objevila se odpověď.

»Víš, že má matku čarodějnici?« signalizovala Alžběta.

»Přiznal to,« objevila se po chvíli odpověď. »Kdyby tě jeho matka chtěla zabít, on jí v tom nezabrání. Můžeš jí uniknout?«

»Pochopila jsem. Mohu,« vytūkala krátce.

»OK. Čekáme.«

Pohoří se zvolna blížilo. Slůvko »zvolna« bylo relativní; vzhledem k pozemským grylům letěli pomalu, ale bohužel rychleji, než si Alžběta představovala. Drak se s nimi řítíl vzduchem jako uragán, letěli rychleji než vlaštovka.

Alžběta si mezitím zjistila genetickou podstatu draka, na jehož hřbetě seděla. Bylo by

zajímavé zkoumat takové krásné a možná už i vzácné zvíře, ale teď na to nebyl čas.

»Kde je ten váš dům?« potočila k ní hlavu kněžna. Musela křičet a přece ji Alžběta skoro neslyšela, jak kolem nich prudce svištěl vítr.

»Vlevo,« ukázala jí Alžběta rukou. Kněžna ihned tím směrem stočila houpavý let draka.

»To mrňavé, co vypadá jako kovové vejce?« ukázala kněžna na **uik**, trčící ze skály.

»Ano,« přikývla Alžběta.

»Tam že se vejdete? Do takové směšné mrňavé barabizny jste se opovážily přivést si mého syna, syna knížete?«

»Ano,« opakovala loutka.

Kněžna očima hledala vhodné místo, kam by drak mohl bezpečně přistát. Údolí s **uikem** k tomu rozhodně nebylo vhodné, bylo příliš členité a plné velkých balvanů. Zato níž na jih byla vhodná pláň, sice nepříliš velká, ale kněžna zřejmě usoudila, že jí vystačí. Nejen pro přistání, ale především pro hladké odstartování později.

Drak pomalu zakroužil a zamířil na loučku.

Náhle zvedl hlavu do výšky a zařval, až Alžbětě málem praskly ušní bubínky. Zmítal se a chvěl, obrovská blanitá křídla přestala mávat a jen se křečovitě rozepjala do stran. Kamenitá půda se blížila nějak rychle. Kněžna zlostně přitáhla opratě, ale drak na její příkaz nereagoval. Místo toho ještě zmenšil rozpětí křídel a tvrdě narazil na kamennou hráz před začátkem loučky.

Těsně předtím Alžběta odepnula popruhy a odrazila se od sedla vzhůru. Přistála s pomocí létacích nárameníků sygytů, ale těsně před přistáním zahlédla, jak dopadl na zem drak s kněžnou.

Drak se ani nepokusil nastavit před sebe své silné nohy. Bezvzádně narazil širokou hrudí na kameny, až se ozvalo praštění kostí, zvuk trhající se kůže, vylétla tmavě rudá krev. Zvíře s úplně rozdrčenou hrudí se zatočilo na místě a převrátilo až na záda, kněžna otřesená dopadem odlétla stranou i se svým dvojitém křeslem, jehož postroje praskly, jako kdyby byly z papíru.

Dvě tuhé nohy ještě chvíli bezmocně hrabaly do vzduchu. Potom ztuhly a bylo ticho.

»Bestie, tohle ti nedaruji!« vykřikla nenávistí kněžna, zvolna se odepnula od sedla a zvedla se z kamenité půdy. Zřejmě si neublížila, neměla na sobě nic zlomeného, ale roztrásl ji vztek. Alžběta věděla, že hra na loutku skončila. Odpoutáním se od sedla dala čarodějnici najevo, že má i navzdory jejímu kouzlu vlastní vůli. A ta to velice rychle pochopila.

»Vylez! Neschovávej se! Vím, že tu jsi!« křičela kněžna.

»Ovšemže tu jsem,« řekla Alžběta klidně a vyskočila na velký kámen.

»Co jsi to provedla s mým drakem?« křičela na ni vztekle čarodějka. »Vím že to bylo tvoje dílo, neříkej, že ne!«

»**Rychlá hniloba**,« ujistila ji. »Doufám, že jsem ti neublížila. To jsem ani nechtěla.«

»Kdybys mě zabila, udělala bys líp!« vykřikla vědma.

Alžběta jí chtěla odpovědět, ale na kluzkém lišejníku jí uklouzla noha, upadla, zaklínila se mezi dva kameny a nemohla hned vstát. Nejspíš ji to zachránilo. Náhle nad ní proletěl modravý blesk. Narazil do kamene, kde Alžběta ještě před okamžikem stála – a ostře práskl hrom, až ji to přirazilo k nejbližšímu kameni. Chvíli byla ohlušená, ale pak se přece jen vzpamatovala.

»Chceš skončit jako soudce Grabiš?« vykřikla nahlas. »Hrozně nerada bych ti ublížila, ale jestli proti mě zkusíš ještě něco jiného, přestanu brát ohled na to, že jsi Mílkirova matka!«

Pokusila se kněžnu zastrašit, ale včas ji napadlo, že její dočasný a vlastně nechtěný úkryt mezi kamením není docela bezpečný, protože se čarodějka může orientovat po hlase. Vysoukala se ze škvíry mezi balvany a přesunula se potichu a sehnutá skoro o deset metrů stranou. Právě včas. Náhle tam spatřila bílou, oslnivě jiskřící kouli, opět to zahřmělo a Alžběta viděla, jak se balvany v místě, kde byla před chvílí, rozstříkly do stran jako ničivé kamenné krupobití.

Exploze s ní opět mrštila o balvany. Pak na ni dopadly dva z tisíce kamenů, vymrštěných do výšky. Naštěstí byly menší. Ty větší, které neškodně prolétly kolem, by ji asi zabily, kdyby se strefily. Vstala, ale z nosu jí crčela krev. Zastavila ji agisarem, vysunul své chapadlo až do jejího

nosu, odsál krev a trhlínu zalepil. Navíc ji bolelo naražené rameno. Skrz kombinézu prosakovala krev, ale nebylo jí tolik a neměla čas se tím zabývat.

Uvědomila si, že je to vážnější, než čekala. Ta žena usiluje o její život, to už bylo zřejmé. A její prostředky rozhodně nejsou zanedbatelné. Exploze, která rozmetá do okolí dvoutunový balvan v podobě pětikilových úlomků, by z lidského těla udělala krvavé cáry.

Opět se pokusila vyjednávat. Musela získat čas. Spavá nemoc potřebuje dvě hodiny, aby se rozvinula a čarodějnici vyřadila. Kněžna si pak lehne mezi balvany, neodolatelně usne a bude konec. Do té doby byla stejně nebezpečná jako rozzuřená tygřice, bránící mláďata – a vlastně nebezpečnější, protože její sílu Alžběta pořádně neznala a neuměla si ji ani představit.

»Nechceš se raději dohodnout po dobrém? Neměly bychom se respektovat, místo abychom si škodily?« vykřikla a opět se odplížila o pět metrů dál. Naštěstí si stranou všimla pěkného dolíku, kde by na ni nebylo vidět a odplazila se až k němu.

Místo, odkud volala, náhle zaplavila ohnivá řeka. Hořelo snad i kamení. Plameny šlehaly do výšky, pocítila žár a dým ji na okamžik celou zahalil. Alžběta rychle dým nasála a ve chvíli věděla, že tam hoří jednoduché uhlovodíky, ale žár vydávájí dostatečný, aby člověka v několika minutách sežehl na popel. Byla si naprosto jistá, že ta žena u sebe žádné zbraně takového kalibru neměla, ale byla to čarodějka. Mohla si vytvořit cokoliv. Třeba dvě stě litrů hořícího benzínu, jak se podle účinků zdálo. Její prostředky zkázy mohly člověka v jediném okamžiku zabít, o tom už nemělo cenu pochybovat.

Začala raději ustupovat. Mezi kameny to šlo dobře. Kdyby vědma zůstala u zabitého draka, těžko by ji zahlédla, neboť už byla za nejbližším terénním zlomem. Jenže čarodějka na místě nezůstala. Vytušila, že se jí pozemšťanka pokusí uniknout směrem k **uiku** a vydala se tam také, aby jí odřízla cestu.

Naštěstí se přitom nijak neskryvala. Alžběta ji měla před očima jako na dlani. Kdyby měla stejně ničivé prostředky, dávno by ji mohla zahubit. Bioložka byla ale dál, než aby mohla použít pouhé bakterie. Plivnutí by na takovou dálku bylo bezvýsledné a snažit se přiblížit na účinnější vzdálenost by byla asi sebevražda. Kdyby měla více času, mohla by si vypěstovat **sorky**, řiditelné bakterie, vynalezené kolonisty na Gíjó, ale na to by potřebovala několik dní. Měla si je udělat dřív, teď to nepřicházelo v úvahu. Mohla se spoléhat jen na **spavou nemoc**, jejíž účinky se ale projeví až kdoví kdy, v této chvíli ještě neměly vliv. Uplynula teprve hodina z inkubační doby, ale většina připadala na let na hřbetě draka.

Alžběta si náhle uvědomila, že nedokáže vzdorovat černé čarodějnici celou příští hodinu. Kněžna by podle vlastních slov mohla smést celou armádu a Alžběta si už dovedla představit účinky těch kouzel. Otrásla se. Skutečně, kdyby se na otevřeném pláni proti této vědmě postavil bitevní šik barbarů, neměl by šanci na přežití. Naštěstí tu nebyl otevřený terén, ale kamenitá pláň, skoro všude se mohla schovat za balvany.

Černá čarodějka náhle přestala pátrat po Alžbětě a obrátila se k **uiku**. Alžběta pochopila, že větší nebezpečí teď hrozí těm dvěma. Pancéřové stěny **uiku** odolají i vakuu, ale pochybovala, že odolají i tak razantním výbuchům, jakých byla svědkem před malou chvílí.

Odblokovala fonetický výstup komunikátoru a do mikrofону potichu vykřikla:

»Kamilo, pozor, jde k vám! Má strašnou sílu, může rozbít i uik, utečte!«

»Myslíš?« ozvala se nerozhodná odpověď. Kamila jí zřejmě nevěřila. Jak to? Nesledovala, co se děje? Neviděla záblesky, exploze, létající kamení, hřibovitý oblak dýmu hořícího benzínu, či co to bylo? Kdyby hlídkovala s Mílkirem u pootevřených dveří, pochopila by, že se venku děje něco, co obyvatelé Země znali jen ze starých válečných filmů. Kamila s Mílkirem ale zůstali uvnitř a kapsle neměla okna. A vědma se k nim blížila!

»Ty nepřestaneš?« vykřikla Alžběta za čarodějkou, která už k ní byla obrácená zády.

»Ještě jsem tě nezabila?« otočila se k ní kněžna. Zdálo se, že si byla tak jistá úspěchem, že nemohla ani uvěřit, že pozemšťanka něco takového přečkala. A nejenom to! Kdyby kterákoli jiná

na jejím místě přežila takovou ohnivou smršť, ležela by v nejbližší škvíře a třásla by se tam jako osikový list ve větru. Tahle toho zřejmě nemá dost, ona si na ni troufá ještě drze pokřikovat!

Alžběta musela samozřejmě opět změnit pozici. Vyhlédla si dolík za skálou a sehnutá se tam mezi balvany rozeběhla. Kněžna ji ale zahlédla a plnou silou svých kouzel udeřila přímo do jejího vyhlédnutého úkrytu. Naštěstí nepřesně odhadla rychlost jejího běhu a zaútočila dřív, než tam její soupeřka doběhla. Před Alžbětou se ostře zeleně zablýsklo, až jí před očima létaly jiskry. Hromová exploze rozmetala pětimetrovou skálu na malé kousky; většina kamenů vzlétla do výšky, mnoho se jich rozlétlo i do stran. Alžběta instinktivně padla mezi velké balvany a to ji asi zachránilo. Vzápětí na ni dopadla několikatunová kamenná deska a udeřila ji do zad. Naštěstí dva jiné balvany kamennou desku podepřely – být to na rovině, dopadla by na ni naplocho a svými tunami váhy by z ní udělala krvavou placku. Následoval déšť menších kamenů, z nichž velká část byla jako lidská hlava a byly by ji roztloukly na kaši, kdyby neměla nad sebou nový kryt jako střechu. I tak jí to vyrazilo dech. Před očima se jí objevily hvězdičky a zřejmě nějakou chvíli nevěděla o světě.

Zachránil ji agisar. Poznal, že jeho paní a živitelka omdlela a zkusil ji zevnitř oživit. Právě včas, aby Alžběta, omámená tím nárazem, zpozorovala blížící se kněžnu. Čarodějka se zřejmě rozhodla svou soupeřku najít stůj co stůj a na místě ji už s konečnou platností dorazit.

Alžběta byla v nepatrné výhodě, že na ni skoro neustále viděla, kdežto kněžna o ní měla jen mlhavé tušení. Alžbětín bardžanský oděv barvou splýval s okolím, kdežto černý plášť kněžny viděla na velkou dálku. Alžběta neustále manévrovala, aby byla schovaná za nějakými balvany. Pochopila, že ji žádný kryt nezachrání, jediné, co může na vědmu platit, je úspěšně uhýbat jejím pohledům a dál a dál ustupovat. V téhle hře na schovávanou šlo ale o život. Čas a postupující spavá nemoc pracovaly pro pozemšťanku, ale bylo zřejmé, že se na ně nemůže spoléhat. Jestli kněžna usne až poté, co se jí podaří z obou pozemšťanek nadělat krvavé kusy, bude jim to málo platné. Mutovaná spavá nemoc nezabíjí; kníže si spící choť odveze na zámek a po týdnu se tam kněžna sama od sebe vzbudí – jako vítězka!

»Kamilo, pro všechno na světě, utečte!« vykřikla tlumeně do komunikátoru v krátké chvíli oddychu za větším balvanem. »Prchejte na sever, ale tak, aby vás neviděla! Nemohu ji pořád lákat na sebe, tady jde vážně o život!«

Kněžna právě prstem zkoumala místo, kde Alžběta ležela ještě před malou chvílí. Zastavila se, shýbla se a sahala na kameny. Byly asi od krve a teprve teď si pozemšťanka uvědomila, že jí krev prosakuje oběma rukávy. Byly to snad jen povrchní rány, ale pálily jako čert. Musela mít úplně zablokované vnímání bolesti, když je nevnímala. Neměla čas ošetřovat si rány. Ostatně ta trocha krve by jí neměla chybět tak, aby ji to vyřadilo, byla přece zvyklá dávat svou krev agisarů.

V té chvíli ji ale cosi napadlo. Zaváhala, ale pak se shýbla, prudce dýchla na červené skvrny své vlastní krve, které zůstávaly na balvanech, kdekoli se opřela rukama. Pak vyrazila stranou, co nejdál od blížící se rozezlené kněžny.

Jestli přijde i do těchto míst a sáhne si prstem do krve na balvanech, sáhne si na vlastní smrt. **Enzody**, útočné hnilobné bakterie, Alžbětinu krev nerozloží, ta je proti nim imunní, ale bez imunity bude konec s každým, kdo by se dotkl byt' jediné kapky.

Alžběta se otřásla hrůzou. Uvědomila si, že se právě pokouší o zbabělou vraždu kněžny, ale věděla, že nemá jiné východisko. Uletět jí na sygytech nemohla, čarodějnice by ji ve vzduchu okamžitě zabila bleskem. Její uspávací bakterie jsou příliš pomalé. Dosavadní ohledy kněžnu jen povzbuzovaly, vždyť se před ní ani neschovávala, tak si byla jistá svou převahou!

Ale co horšího, ona tu převahu měla.

Kroužily teď kolem sebe. Hra na kočku a myš pokračovala. Kněžna v roli kočky občas sekla drápy, Alžbětě zbyla úloha nebohé myšky.

Až na jednu maličkost. Past mezi nimi nebyla nastražená na myš, ale na kočku.

Kněžna se ale blížila. Alžběta se stále pohybovala mezi balvany, které ji na jednu stranu

pomáhaly skrývat, ale neusnadňovaly jí pohyb. Vzdálenost mezi kočkou a myší se zkracovala, kněžna šla po krvavých stopách jako ohař po stopě postřelené zvěři. Opět proti ní použila kouzel, tentokrát naslepo, protože exploze nastala stranou. Jeden vymrštěný kámen ale nešťastně udeřil Alžbětu do ruky. Okamžitě jí vyletěly před očima hvězdičky a brzy věděla, že má nejen odřenou kůži a naražené svaly, ale i naštípnutou loketní kost. Náhodná rána jí ublížila více než předchozí mířené. Levá ruka jí bezvládně visela a agisar jí urychleně dával přímo do krve tisíce prostředek, aby ji bolest nezbavila vědomí. Alžběta si s bolestným syčením prohmatala ruku a když zjistila, že kost není úplně přeražená, zvětšila si agisarem regenerační schopnosti a použila hormony pro srůstání kostí. Víc nemohla dělat – neměla na to čas. Ruku jí to ale vyřadilo úplně, nemohla se o ni ani trochu opřít.

Pak náhle zatajila dech. Na šedých balvanech po ní zůstávaly jasně červené krvavé skvrny. Kněžna se zřejmě se sadistickým potěšením zabývala každou z nich, do každé si sáhla, žádnou nevynechala. Za příštím kamenem, pokud si opět sáhne na krev své budoucí oběti, vymění si s ní roli – a to velmi rychle! Útočné bakterie enzody potřebují necelou minutu, aby vyřadily jakkoliv velké zvíře, včetně obrovského **draka** – u člověka nebudou o nic pomalejší.

V té chvíli se necelých dvě stě metrů odtud otevřely dveře **uiku** a vysunul se z nich žebřík.

Kněžna se zastavila a zahleděla se k transportní kapsli. Rázem ztratila zájem o Alžbětinu krev na kamenech a obrátila se ke svým dalším obětem.

Alžběta polohlasně zaklela. Když jsem říkala, aby prchali o život, neposlechli, pomyslela si zoufale. Teď, v tom nejnevhodnějším okamžiku, vběhnou čarodějné bestie rovnou do náruče!

\*\*\*\*\*

Po žebříku sestupovaly těsně za sebou dvě postavy, syn knížete a pozemšťanka Kamila. Kněžna se k nim blížila velkými skoky, přeskakovala z balvanu na balvan jako chrt vypuštěný za nic netušícím zajíčkem, ale nic víc nepodnikla. Nemůže použít svá razantní kouzla, uvědomila si v té chvíli Alžběta, zabila by si syna a to nechce! Až k nim ale doběhne, syna odstrčí a zblízka Kamila zabije.

Náhle ji napadlo, že ona, Alžběta, se stala pro kněžnu naprosto nezajímavou. Otočila se k ní zády a úplně si jí přestala všimat, ani se po ní neohlédla! Neměla by ji tak podceňovat, ani ona nemá jen holé ruce!

Prudce se odrazila vzhůru a současně zapnula náramenní sygyty. Vytáhla se pouhých deset metrů do výšky a plným tahem antigravitačních motorků se rozletěla stíhat utíkající kněžnu. Jen aby se neotočila, pomyslela si. Jestli se v této chvíli ohlédne, sestřelí mě jako myslivec kachnu! Věděla, že je to od ní hra **va bank**, všechno nebo nic, ale teď šlo opravdu o všechno. Měla teď jedinou výhodu. Letěla neslyšně a nic než intuice nemohlo kněžnu varovat.

Také mladý kníže a Kamila spatřili kněžnu, jak se k nim žene, až za ní její černý plášť vlál. Podobala se obrovskému zlověstnému netopýru. Mílkir se zastavil, skočil před Kamilu a vytasil z pouzdra na zádech meč. Děťinsky směšná zbraň proti černé čarodějnici!

»Nech ji žít!« vykřikl zběsile na matku.

»Půjdeš se mnou domů a o ty dvě poběhlce se už starat nebudeš, slyšíš?« vykřikla kněžna.

»Ustup mi s cesty!«

Alžběta byla pozadu pouhých třicet metrů, ale viděla, že to v žádném případě nestihne. Kněžna v běhu napřáhla ruku a cosi jí vylétlo z dlaně přímo proti synovi. Droga, která z něho udělá poslušnou loutku v jejích rukou! Poručí mu ustoupit stranou – a pak smrtícími kouzly roztrhá Kamilu na kusy...

Nezbývá než na ni z výšky zaútočit a srazit k zemi. Kdyby Alžběta neměla na nohou příliš měkké bardžanské botky, mohla by kněžnu kopnutím do hlavy omráčit. Alžběta ale věděla, že to nebude stačit. Může ji v nejlepším případě na okamžik knokautovat, ale úplně ji nevyřadí. Snad by to stačilo k tomu, aby všichni tři zmizeli za nejbližší skálou, ale jestli bude Mílkir omámený, ta možnost padá. Bude ji muset co nejrychleji zabít. Současně s úderem na ni musí plivnout smrt,

kamkoli na nechráněnou kůži. Teď to nejde, je k ní obrácená zády a její plášť ji proti útoku dobře chrání. Srazit ji, pokud možno omráčit, pak *enzody*, útočné bakterie a pryč, protože není jasné, jak rychle se kněžna vzpamatuje. I pak může ještě celou minutu zabíjet – a to ona bude, bude-li mít příležitost, o tom není pochyb.

V té chvíli se ale stalo něco, s čím ani Alžběta, ale ani kněžna rozhodně nepočítaly.

Mladý kníže se ohnal mečem a plochou čepelí odmrští pichlavou kuličku, která ho měla ochromit. Kněžna vykřikla údivem a z posledních záblesků vědomí si kuličku vytrhla z čela...

»Padni k zemi!« zvolal Mílkir zoufale.

Poslechly ho hned dvě. Kamila, stojící za ním, pochopila jeho výkřik jako varování a vrhla se mezi kameny. Také Mílkirova matka, kněžna Piruo, si poslušně lehla – zbavena vůle vlastní paralyzující drogou.

Alžběta na poslední okamžik zadržela na jazyku smrtící slinu s útočnými bakteriemi, jimiž se chystala kněžnu bez milosti zabít. Pochopila první, co se stalo. Kněžnu přemohla její vlastní zbraň. Zřejmě si byla příliš jistá, než aby ji napadlo vybavit se imunitou. Alžběta k ní ale letěla příliš rychle a nestačila by už zabránit srážce; naštěstí jí kněžna díky Mílkirovi uvolnila dráhu a Alžběta prolétla těsně nad ní. Místo aby ji kopl do hlavy, skrčila nohy, začala prudce brzdit, otočila se za letu ve vzduchu a vzápětí se jako orel vrhla na kněžnu ležící obličejem dolů.

»Nezabíjej ji!« vykřikl mladý kníže.

Nebyl to výkřik panovačný ani zoufalý. Spíš výkřik dítěte, které má dostat spravedlivý výprask a nedoufá v úplné odpuštění, jen ve zmírnění trestu.

»Už nemám důvod,« ujistila ho Alžběta. Pro jistotu spolkla své smrtící bakterie – chutnaly hnilobně, ale bylo to tak lepší. Jí samotné ublížit nemohly, ale každému kolem ní by přivodily zbytečnou smrt.

»Vezmeme ji s sebou do kapsle,« pokračovala rychle. »Až sem přijede i tvůj otec, Mílkire, nesmí nás tady překvapit. Jede sem v čele svých vojáků.«

Rychle se všichni vrátili do havarované kapsle. Kněžna na synův příkaz poslušně vstala a jako bez duše šla mezi nimi. Jakmile za nimi zapadly pancéřové dveře, Alžběta se obrátila na mladého knížete.

»Tak – a teď nám povíš všechno! Jestli něco zatajíš, je konec kamarádství!«

»Řeknu ti všechno, co chceš vědět,« sliboval Mílkir. »Ale nejprve mi pověz, co uděláš s matkou. Vím, máš plné právo ji usmrtit, ale pak to udělej rychle, ať se zbytečně netrápí!«

»Nechci jí ublížit,« vrtěla hlavou pozemšťanka. »Na druhé straně chápeš, že ji nemohu nechat být? To by pak nás dvě zabila a tebe by si přece jen odvěkla s sebou.«

»Ale ty ji budeš muset zabít,« řekl Mílkir zasmušile. »Matka nedokáže prohrávat. Bude-li na živu, nepřestane, dokud budete dýchat. Není jiného východiska. Buď ona, nebo vy dvě. Je mi z toho hrozně smutno, ale musím stát při Kamile.«

»Na rozdíl od tebe si myslím, že je třetí možnost,« řekla rychle Alžběta. »Ale potřebuji na to vaši pomoc.«

Dovedli stále ještě poslušnou kněžnu do kabiny a uložili ji na lůžko. Alžběta se pak chvíli zabývala svou rukou, ale tady byla brzy hotová.

»Pojďte mi ji přidržet,« vyzvala oba. »Nesmí se pohnout, jinak zemře.«

»Co s ní chceš dělat?« zeptala se nerozhodně Kamila.

»Uvidíte,« prohlásila tajemně.

Bezmocnou kněžnu pevně připoutali, Mílkir matce držel hlavu a Alžběta se k ní sklonila.

»Teď se raději nedívejte,« požádala oba. »Bude to vypadat hrozně, ale ve skutečnosti to je jediná možná cesta k jejímu uzdravení.«

»Ona je nemocná?« vydechl Mílkir.

»Tak trochu,« prohlásila Alžběta.

Přiblížila svá ústa k obličejí kněžny, která na ni nezúčastněně hleděla očima loutky.

Mílkir se nedokázal odvrátit, jak ho žádala. Díval se dál – ale zatajil hrůzou dech.

Alžbětě se z úst vysunulo chapadlo, ale nebylo to žluté chapadlo, jaké už viděl. Tentokrát to bylo jemné operační chapadlo, tenčí než pletací drát, bílé a velmi dlouhé. Ten drát zamířil do levého oka bezmocné kněžny, ale jen je odstrčil stranou, nepoškodil je, a pomalu se kolem něho zasouval dál a dál. Obličej kněžny se zkrivil posunutím oka i nervovou reakcí. Kněžna byla při plném vědomí, věděla tedy, co se s ní děje, ale s vůlí, umrtvenou vlastní drogou, nemohla nic na svou obranu podniknout.

Ani Alžběta teď nevnímala své okolí. Soustředila se plně na svůj **vnitřní zrak**. Spolupráce člověka a agisaru, dovedená do naprosté dokonalosti, kdy oba myslící tvorové tvoří jedinou bytost, takovou činnost umožňovala. Nezbyvalo jí už nic, neměla žádnou rezervu, všechny své duševní schopnosti musela soustředit jen na jediný úkol.

Chapadlo se vyhnulo oku, jemně odstrčilo na stranu oční nerv a proniklo podél nervu do lebky. Alžběta musela pracovat rychle. Nesměla tlačit na oční nerv příliš dlouho, přidělala by si tím další komplikaci. Nervy jsou na poškození nesmírně citlivé a špatně se regenerují.

Operační chapadlo nevelkou rankou probodlo mozkové pleny a vnořilo se přímo mezi obě hemisféry. Vtlačovalo se dál a dál, až nahmatalo pecku, jaká v těchto místech u lidí Země není. Podivný, tajemný orgán zdejších lidí...

Alžběta se tiše skláněla nad kněžnou. Chapadlo pomalu ohledávalo podivný shluk nervů. Tato tkáň byla zakódovaná ve kterékoliv buňce v chromozómech, ale vidět ji – ne, nedalo se říci na vlastní oči – ale vlastním chapadlem agisaru, to se žádnému lékaři ještě nikdy nepodařilo.

Čas ubíhal pro Alžbětiny pomocníky nesmírně pomalu, ale pro ni letěl jako splašený. Musela se odhodlat ke zvlášť riskantní operaci, nebyla si jistá, jak dopadne. Ale nesměla váhat. Tenhle tajemný orgán je zřejmě spojený s kouzly zdejších lidí – a stačí nepatrné poškození... Zhluboka se nadechla – a přímo uvnitř mozku čarodějně kněžny operačním chapadlem agisaru přestípla tenké nervové vlákno, spojující tajemný orgán s ostatní mozkovou tkání.

V té chvíli dosud nehybná kněžna zaúpěla bolestí, až sebou všichni trhli. Nevykřikla úmyslně, zasténání přišlo z hloubi jejího podvědomí, neměla ale ani vůli výkřik potlačit – neměla vůli k ničemu.

Mílkir jen o něco pevněji stiskl hlavu své matky. Nedbal slz, které mu padaly na zem. Až teď otočil hlavu na stranu, ale nevyskočil a neutekl. Také Kamila sebou leknutím trhla, ale i ona jen pevněji stiskla ruce kněžny.

Alžběta ale v první chvíli nemohla popadnout dech. Chapadlem agisaru dostali oba uvnitř mozku kněžny pořádnou elektrickou ránu. Buňky, podobné těm v orgánech elektrických ryb, mimoděk uvolnily náboj a ten Alžbětu na několik okamžiků téměř ochromil. Věděla dopředu, že mají co činit s elektřinou, věděla, že jsou aktivní, nějakou reakci mohla očekávat, přesto utrpěla pořádný šok.

Vzpamatovala se ale a pečlivě obalila konce přetrženého nervu lepivým sekretem. Nebyl to sekret, jaký se beze zbytku vstřebá, ale lepidlo určené ke spojování kostí, které ztverdne a vznikne zde vlastně nová kůstka. Agisarova hmota tak navždycky oddělila podivný orgán od jeho spojení s okolním mozkem. Pak teprve Alžběta pomalu vytáhla chapadlo kněžně z oka. Přitom zacelila vše co musela během operace poškodit a zkontrolovala, zda nevzniklo více škod.

Když chapadlo opustilo oko kněžny a to se opět vrátilo do svého lůžka, všichni si oddechli. Navenek se přece nic nestalo, až na pár okamžiků bolesti, která ale trvala jen krátce. Nebylo znát, co všechno to vlastně znamená.

Alžběta pak kněžnu uložila co nejpohodlněji. Z omámení se už neprobere, dříve u ní vypukne spavá nemoc a uspí ji na celý týden. Ta nemoc ale není nebezpečná – a upřímně řečeno, Alžběta svou krutou soupeřku nemínila ještě více šetřit. Stačilo, že ji nechala žít.

»To je všechno,« řekla suše. »Asi jsem jí ublížila, ale věřte mi, nemohla jsem jednat jinak. Bylo to tak, jak říkal Mílkir; buď ona, nebo já. Kdybych ji propustila, postavila by se proti nám

a příště by zvítězila. Byla silnější, než my všichni dohromady. Musela jsem ji... buď zabít, nebo aspoň zneškodnit...«

\*\*\*\*\*

Byl čas večere, ale po prožitém napětí nikdo neměl na jídlo ani pomyšlení. Alžběta Kamile i mladému knížeti vyprávěla, co ve společnosti kněžny a knížete prožila. Hlavně jak o ní mluvili, když si mysleli, že už nikdy nikomu nic neprozradí. Došlo i na dívky, mučené ve sklepeních.

Mladý Mílkir byl upřímně zdrcený.

»Vždycky jsem si myslel, že naše rodina patří k největším dobrodincům města. A teď se ukáže, že to jsou takové bestie, že se mi to ani nechce věřit. Ale když si teď vzpomínám na ty naříkající duchy – opravdu to byly ženské hlasy. To je hrůza! Moji rodiče – vrazi?«

»Obávám se, že je to tak,« vzdychla si Alžběta. »Nic si z toho nedělej, nemůžeš za ně. Jen mě mrzí, že jsi nám o tom neřekl dřív.«

»Nevěděl jsem to,« bránil se nešťastný hoch. »Máma přede mnou čarovala, ale na tom nic nebylo, čarodějů je ve světě hodně. Chtěla, abych kouzla po ní opakoval, ale mně se nikdy žádné nepovedlo.«

»O kouzla nejde,« řekla Alžběta. »Jde o ty dívky, které ve vašem zámku nevinně hynuly. Doufám, že ty sám na tom nemáš podíl.«

»Nikdy jsem o ničem takovém nevěděl!« vykřikl Mílkir. »To bych se raději sám zabil, přísahám vám to!«

»Mohla bych udělat pokus,« napadlo Alžbětu. »Vím, jakou drogou mě tvá matka chtěla zbavit vůle. Když ti ji teď vpravím do krve, budeš několik hodin bez vůle a nebudeš moci zalhat ani slovem. Zeptáme se tě, jak to doopravdy bylo. Jsi ochotný podrobit se té zkoušce?«

»Myslíš, že je to něco jako droga pravdy?« zeptala se jí Kamila a zbledla.

»Bez neutralizace je člověk loutkou v rukou toho druhého,« přikývla Alžběta. »Mílkirova matka tu drogu dobře znala a já to mohu jedinečně potvrdit.«

»Pak mi to kouzlo dej hned teď!« nabídl se Mílkir.

Alžběta se na něho pátravě podívala.

»Teď ne,« zavrtěla hlavou. »Za chvíli sem dorazí tvůj otec v čele gardy jezdců. Bude lépe, abys měl při setkání s ním naopak vůli hodně pevnou. Ale přiznám se, vlastně jsi obstál. Věřím, že bys zaváhal, kdybys cokoliv skrýval. Tak jako ty může jednat jen ten, kdo má svědomí čisté.«

Kamila se okamžitě rozzářila a Mílkira objala.

»I tak je to strašné,« vyvinul se jí mladík z náruče. »Mám se za ně do smrti stydět?«

»A co kdybychom se tvé matky zeptali, jak to bylo – když nemůže lhát?« napadlo Kamilu.

»Na to je pozdě,« prohlásila Alžběta. »Nevidíte? Před chvilkou usnula. Naočkovala jsem jí spavou nemoc, bude spát celý týden. A možná to tak bude lepší, já to ani slyšet nechci!«

Den končil, slunce zapadalo. Na dveře **uiku** dopadlo náhle krupobití kamenů.

»Aha – přijel tvůj otec,« obrátila se na chlapce Alžběta. »Myslím, že bys s ním měl jednat ty,« navrhla mu. »Tebe snad neprostrílí šípy, hned jak se objevíš ve dveřích.«

»Co mu řekneme o matce?« staral se mladík.

»Že je u nás; lhát mu nebudeme,« usmála se Alžběta. »Víš co? Pozvi ho dovnitř, ale zbraně ať odloží venku.«

Opatrně otevřeli dveře.

»Á, mladý pán!« ozval se zvenku kníže. »Už jsi dostal rozum?«

»Samozřejmě,« odtušil mladík.

»Vrátíš se domů s matkou na draku. Já pojedu za vámi.«

»To nepůjde,« prohlásil mladík. »Nemáme už draka. Leží nedaleko odtud – pošel.«

»Aha – tak proto jste ještě tady!« vykřikl kníže velice spokojeně.

»Vezmeš matku k sobě na **folta**?«

»Proč? Matka přece vezme tebe. Já povezu někoho jiného! Hej, hoši, sesedněte se trochu,

budeme potřebovat dva *folty* navíc!«

»Mámu budeš muset odvézt ty,« trval na svém mladý kníže. »Ona totiž spí.«

»Co.. cože?« zarazil se kníže.

»Jestli ji chceš vidět, pojd' sem,« navrhl otcí mladík. »Ale v tom případě tě musím požádat, abys nechal venku svůj meč, dýku i luk.«

»Co to má znamenat?« vybuchl kníže. »Nedělej si ze mě kašpary! Ať sem matka přijde a vysvětlí mi to!«

Místo kněžny se ve dveřích objevila Alžběta.

»Vysvětlím vám to já,« řekla klidným tónem a klidně si založila ruce. »Jak jistě dobře víte, vaše žena mě chtěla zabít. Nepočítala s tím, že může prohrát ona. Teď spí, aby se zbytečně nerozčilovala. Můžete si ji ale odvézt, je živá a vede se jí dobře.«

»Co je to za kouzla?« vyjekl kníže.

»A vysvětlíte jí, prosím, že jsme ji ušetřili jen proto, že je matkou mého Mílkira,« objevila se ve dveřích Kamila.

»Vašeho?« vybuchl kníže. »Je to můj syn, ne váš!«

»Mého! Je to můj muž, patříme k sobě mnohem víc, než patřil k vám!« prohlásila Kamila odhodlaně, až se na ni Alžběta udiveně ohlédla.

»Cože? Je to pravda?« běsnil kníže.

»Naprostá,« přisvědčil mladík. »A opakuji přede všemi, s rukou na meči: Kamila je moje žena. Sám jsem si ji vybral a na tom trvám.«

Starý kníže zůstal stát jako kdyby do něho udeřil hrom.

»A co je s mou ženou Piruo?« vyhrkl po chvíli.

»Když se podíváte kolem, zejména na jih odtud, uvidíte velké množství rozbitých kamenů a roztrhaných skal,« ukázala jim Alžběta tím směrem. »Vyhněte se jim obloukem a kdybyste tam viděli na kamenech krev, nedotýkejte se jí, nebo zemřete. Srážely se tam dva druhy kouzel. Kdo není čarodějem, tomu by se v těchto místech ani teď nemuselo vést dobře. Dále na jih leží mrtvý drak – zabila jsem ho nerada, bylo to krásné zvíře, ale vaší ženě dávalo příliš velkou výhodu. Proto v našem souboji zahynulo jako první.«

»Chceš mi tvrdit, že jsi překouzila černou vědmu Piruo?« Kníže tomu nemohl uvěřit, jako kdyby právě spatřil šestinohé a dvouhlavé tele.

»Ano,« přikývla Alžběta už zase se založenýma rukama. »Jsem přece naživu, vidíte mě snad dobře!«

»Dáte mi aspoň její tělo?« sklesl najednou kníže. Až teď pochopil, kdo zůstal v tom utkání jako poražený.

»Odvezte si ji – ale ona opravdu jen spí. Nevzala jsem jí život, ačkoliv mě k tomu málem donutila. Ale protože je matkou Mílkira, naposledy jí odpustím. Ani vám nebudu vyčítat, co jste mi sliboval ve sklepeních vašeho zámku, ačkoliv i to by zasluhovalo trest. Vaše žena se probudí za týden. Pak bude možná zuřit, možná si bude zoufat, ale určitě vás bude potřebovat. Uvidíte!«

»Nebojíte se, že se vrátí a dnešní porážku vám oplatí?«

»Sama pochopí, že se proti nám už postavit nemůže,« zavrtěla hlavou Alžběta. »Žijte spolu dál a vězte, že váš syn tu není v zajetí. On sám požádal moji přítelku o ruku.«

Kníže sesedl. Kamila s Alžbětou vzaly spící kněžnu mezi sebe a plavně se s ní snesly na létacích náramenících. Měkce ji složily na jízdního folta samotného knížete. Kníže nevěřil svým očím, když viděl, jak dívky létají bez cizí pomoci, bez draků a jiných létajících zvířat.

»Kde se perou vědmy, má být obyčejný člověk šťastný, když si zachová zdravou kůži...« uslyšely pozemšťanky hlas jednoho z jezdců. Říkal to svému kamarádovi, ale řekl to mimoděk tak nahlas, že ho slyšeli všichni.

»Dobrá – ale uvidíme, co na to řekne kněžna Piruo, až se probudí,« prohlásil kníže, jako by tím chtěl říci, že za svou ženu rozhodovat nemůže.

Jezdci pak otočili svá zvířata a pomalu odjeli.

»Až se matka vzbudí...« strachoval se Mílkir. »Co když se sem opravdu vrátí? Dnes jsi ji přemohla vlastně náhodou, ale co když tě příště zabije?«

»Tvá matka ode dneška neumí kouzlit,« řekla Alžběta s určitostí. »Potrestala jsem ji víc než si myslíš, udělala jsem z ní obyčejnou ženu. Ale ona si to nejspíš zasloužila.«

Mílkir jen němě sklonil hlavu.

»Mohla jsi ji zabít, nebránil bych ti v tom,« řekl po chvíli. »Ale takhle to je lepší...«

\*\*\*\*\*

## Další čarodějka

Po souboji s Mílkírovou matkou se Alžběta dlouho v lomu poblíž města Ronqe neobjevila. Měla jiné starosti, ale nemocní si už zvykli, že je nenavštěvuje denně.

Všichni teď bydleli v uiku. Mílkir občas vycházel do hor a pokaždé donesl nějaký úlovek – tu několik zajíců, jindy malou dvounohou kozu či několik ptáků.

Dvanáctého dne po souboji ale Alžběta s velkými horečkami ulehla na lůžku v **uiku**.

Kamila se zděsila. Nemohla kamarádce pomoci. Léčení byla přece vždycky starost Alžběty – ale když onemocněla ona, nebylo kdo by jí pomohl. Kamila kamarádku ošetřovala jak nejlépe mohla, ale ta brzy upadla do bezvědomí, kdy jí mohla nanejvýš otírat zpocené čelo. Alžběta v tomto stavu zvracela a Kamila musela s Mílkírem střídavě hlídat, aby se zvratky neudusila.

Kamilu napadlo vyzvat na pomoc Alžbětin agisar. Věděla o něm více než na začátku jejich společného pobytu, věděla, že agisar rozumí vlnění z lidského mozku. Sklonila se proto, aby její hlava byla co nejbliž Alžbětina žaludku, kde si představovala umístění agisaru. Snažila se co nejjasněji přemýšlet o tom, jak kamarádce pomoci. Myšlenky se jí ale míhaly hlavou útržkovitě jedna přes druhou a nemohla se nijak soustředit.

S hrůzou si uvědomila, že když její kamarádka zemře, ona sama definitivně ztratí možnost mít dítě a i banální nemoci začnou představovat obrovský problém. Ale ty starosti jí v této chvíli připadaly nepatrné ve srovnání s obavami o život přítelkyně.

Třetího dne se Alžběta trochu vzpamatovala. Probrala se, najedla, ale vzápětí opět upadla do mráкотného stavu a všechno vyzvracela. Pak jen ležela a pokud se nakrátko probrala, prosila, aby jí dali pít. Snesla ale málo, jakmile se napila víc, opět zvracela, i když vlastně neměla co...

Konečně, skoro po pěti dnech, Alžběta opět otevřela oči. Kamila byla zrovna u ní, padala už únavou, hned však vyskočila a starostlivě se k ní sklonila.

»Běto, nechceš něco? Jak ti mám pomoci?«

»Dej mi napít,« poprosila ji slabým hlasem lékařka.

Tentokrát bylo vidět, na rozdíl od předchozích mráкотných okamžiků, že vnímá a je při vědomí, i když je zřejmě podivnou nemocí velice zesláblá.

»Co se to s tebou stalo?« strachovala se Kamila.

»Měli jste se mnou starosti, vid'?'« usmála se provinile Alžběta. Opravdu byla ještě velice slabá. Napila se donesené čisté vody a požádala Kamilu, aby jí pomohla posadit se.

»To víš – a jaké!« povzdychla si Kamila.

»Přitom to byl jen takový malý pokus...«

»Co že jsi to říkala? Jaký pokus?« zvedla obočí Kamila.

»Prosím tě, dones mi něco čistého, chci se převléknout,« řekla Alžběta, aniž by jí na otázku odpověděla. »Jsem hrozně zpocená a chce se mi zvracet. Abych to tu nakonec nepozvracela!«

Kamila jí neřekla, že v horečkách zvracela několikrát a že ji vždycky musela umýt. Rychle odběhla, aby přinesla co bylo potřeba.

»Mohu tě ještě o něco poprosit?« otázala se jí Alžběta tiše, když se vrátila s balíčkem čistého prádla, oblečením a s velkým ručníkem.

»Splním ti všechno co chceš,« ujistila ji upřímně. Ráda by věděla, o jakých to pokusech se Alžběta prořekla, ale ta jí nedala příležitost k vyptávání.

»Ohřej vodu v bazénu. Vykoupeme se,« navrhla náhle.

Kamila se na okamžik zarazila. V téhle chvíli se starat o koupání? Na ohřátí vody v bazénu padnou veškeré jejich zásoby B-paliva – ale Alžběta teď nelétá a ona s Mílkírem také ne, proč by jí neudělala radost?

Beze slova odběhla do technického podlaží nalít B-palivo do katalyzačního vaku **isúnu**, pak do zadní technické místnosti k rozvodné desce zapnout vyhřívání vody. Když se vrátila, seděla už oblečená Alžběta na sedačce.

»Přišla jsem na něco úžasného,« řekla zamyšleně. »Kde je Mílkir? Pozvi ho sem, něco vám oběma ukážu. Rozhodně to bude stát za to.«

Mílkir na zavolání přišel a oznamoval Kamile, že polévka je hotová. Vařil ji na ohníčku před **uikem** a holedbal se, že takovou polévku ještě nikdy v životě nejedla. Však ji s sebou hned v malém kotlíku nesl a když spatřil Alžbětu, pozval ji, aby si i ona na jeho výtvaru pochutnala. Samozřejmě byl rád, že ji opět vidí při smyslech.

Alžběta ho nechala přinést misky a rozdat jídlo. Polévka byla opravdu vynikající a Alžbětě velice chutnala. Už se jí ani nedělalo špatně a jedla přímo s vlčí chutí.

»Tak nám předveď, Bětko, co nám chceš ukázat,« požádala Kamila kamarádku. Bylo vidět, že je ráda, že dobře dopadlo a její kamarádka je, jak se zdálo, zase jako dřív. Ale přece jen byla také nesmírně zvědavá.

»Mám pořád hrozné sucho v krku,« postěžovala si Alžběta. »Chtělo by to opatřit nějaké ovoce. Chci – třeba *supideg*.«

Kamila jí chtěla se smíchem odpovědět, že si může přát třeba modré z nebe, ale to ovoce přece neroste v těchto končinách, nýbrž na jižních ostrovech – jenže v té chvíli ztuhla, jako by vedle ní udeřil blesk.

Nad rukou Alžběty zavířil roj podivných sněhových vloček – a když stejně náhle zmizel, ležel na dlani bioložky veliký oranžový plod obří broskve. Takový, jaké jim čarovala jejich malá kamarádka Maardoi.

»Proboha! Ty – ty umíš čarovat!« vytřeštila oči Kamila.

»Ovšem,« usmála se Alžběta. »A je to docela snadné. Stačí vědět, jak se co jmenuje.«

»To snad není možné!« vydechla Kamila. »Vždyť jsi přece pozemšťanka – jako já!«

»Na téhle planetě se s tím musíme smířit,« vrátila zkoprnělé kamarádce její vlastní slova, ačkoli ještě nedávno s tímto názorem sama nesouhlasila.

»Na, vezmi si!« vnutila jí broskev. Pak stejným způsobem vyčarovala – opět jen tak ze vzduchu – druhou. Nabídla ji Mílkirovi a do třetí se hned sama s chutí zakousla.

»Proč nejlépe?« obrátila se k nim po chvíli.

Oba vedle ní seděli bez dechu a udiveně na ni zírali.

Alžběta Hronová, promovaná bioložka starodávné Biologické univerzity v Cokrezu na planetě Bardžá, místo aby se stala váženou lékařkou v Turnově, jak se od ní očekávalo, stala se právě – čarodějnici na barbarské planetě Fulgiu!

\*\*\*\*\*

Samozřejmě kamarádce ochotně prozradila, jak to vlastně s jejím čarováním je. Souvisel s tím tajemný orgán, nacházející se v mozku lidí – a zejména čarodějů. Když jej kněžně odpojila, kněžna ztratila čarovnou moc a stala se z ní obyčejná žena. Alžběta tušila, že kněžna byla zvyklá všechno čarovat podle potřeby a nikdy si žádné zásoby jedů ani jiných pomůcek neudělala. Když o kouzelnou moc přišla, nemohla nikomu škodit.

Alžběta teď tento orgán znala dopodrobna. Příliš mu nerozuměla, nevěděla co přesně dělá, ale když objevila jeho zápis v řetězcích molekul dědičnosti DNA, vložila si jej do příslušných řetězců i sama sobě. Pak si zvýšila regenerační schopnosti až k režimu, kdy dorůstá všechno, co nesouhlasí s DNA-obrazem. Bylo tu jedno velké nebezpečí. Uvolnění regeneračních schopností až na tuto úroveň neslo s sebou nebezpečí komplikací. Takový pokus by vlastně nikdy neměla zkoušet sama na sobě, když tu nebyl nikdo, kdo by jí mohl pomoci. Komplikace nastaly, ale její mladé a dosud naprosto zdravé tělo je dokázalo překonat i bez pomoci dalšího lékaře.

A výsledek se dostavil. Během pouhých osmi dnů jí vyrostl v mozku nový, dosud neznámý orgán. Když se probírala, byla si téměř jistá, že je hotový, ale chtěla to vyzkoušet o samotě. Proto pod záminkou ohřátí vody v bazénu poslala kamarádku ven z místnosti a opatrně zkusila, co jim kdysi ukazovala Maardoi.

**Přála si** sušenky. A balíček sušenek se skutečně objevil.

Pocit, který přitom prožívala, se dal těžko popsat. V první chvíli to byl okamžik rozjaření, jako když jí rodiče kdysi dávno, ještě jako malému děvčátku, poprvé dovolili samostatně vzletět do vzduchu na antigravitačních náramenních sygytech.

Když vyslovila svou prosbu, pocítila na dlani jemné šimrání a víření vzduchu, jako kdyby si dala ruku pod malý větráček. Pak jí ruka ztěžkla a ona v ní držela známý balíček – a ačkoliv tento pokus podnikala jen s tímto úmyslem, nemohla tomu sama uvěřit. Bylo tomu tak – stala se čarodějkou!

Točila se jí z toho hlava, ale mohlo to být slabostí po právě přestálé přeměně. Uvěřila tomu až když spatřila udivené, skoro šokované obličejy Kamily a Mílkira. Ani ti nevěřili svým očím – ale nezbylo jim nic jiného, než si zvyknout.

Na téhle planetě bylo přece možné všechno!

\*\*\*\*\*

Podle údajů náramkových komunikátorů se pomalu blížilo jedno výročí. Uplynul už třetí rok jednotného galaktického času od chvíle, kdy se dvě vystrašené pozemšťanky náhle objevily na planetě Fulgiu.

Dalo se očekávat, že první rok bude nejhorší, ale bez nebezpečí nebyl žádný. Až teď už to konečně začínalo být jakž takž přijatelné.

Smířily se s tím, že tu zůstanou. Bylo to kruté, ale nemohly proti tomu nic dělat. Musely se aspoň zařídit co nejlépe. Po půl roce pobytu ve vesnici, obydlené primitivními lovci a po dalším půlroce krásného pobytu v bezpečí **uiku** strávily rok ve městě Ronqe – nebýt soudce Grabiše, žily by tam dál. Zloduch Grabiš jim vstoupil do cesty dvakrát a pokaždé zničil, co zničit mohl.

Tři čtvrtě roku pak léčila Alžběta malomocné města Ronqe, kdežto Kamila se věnovala nezbytnému vzdělávání svého nového partnera. Pak přežily i největší nebezpečí za celou dobu svého nedobrovolného vyhnanství.

Nebylo jim přece vždycky jen zle. Pobyt mezi lovci byl docela příjemný a kdykoliv se teď mezi ně Alžběta nebo Kamila podívaly, lovci je vždycky srdečně přivítali.

Ani v dalších vesnicích jim už nehrozilo nebezpečí. Když je proradný Urguun s kumpány přepadl, unikly na poslední chvíli v domněnku, že se proti nim postavili lidé celé vesnice. Nebylo tomu tak. Vesničané ale pochopili, kdo zahnal zázračné šamanky od jejich vesnice a s Urguunem i s jeho kumpány naložili po svém. Na barbarské planetě se nedalo očekávat, že se sejde soudní tribunál, který viníky odsoudí ke směšné pokutě či k podmíněnému trestu. Již druhého dne trčely jejich hlavy nabodnuté na ostrých kůlech poblíž obchodní stezky pro výstrahu jiným.

Přední lovci se pak vypravili do jejich sídla v horách, aby je přemluvili k návratu, jenže na cestě před průsmykem našli jejich zničené, pohozené věci a z dosud zachovaných stop poznali, co se tam stalo. Zázračné šamanky přepadli a odvěkli neznámí lupiči na foltech.

Rozezlení lovci je sledovali průsmykem, ale otrokáře nedohonili a museli se vrátit. Na druhé straně hor stopy foltů překrylo mnoho dalších a nikdo už je nedokázal sledovat.

Ve vesnicích nastal smutek. Nikdo netušil, že šamanky otrokářům unikly – ze stop se totiž nedalo poznat, že uletěly vzduchem.

Když se do vesnice skoro po dvou letech dívky vrátily, vítal je nefalšovaný jásot. Zejména když Alžběta opět v krátké době vyléčila všechny nemocné.

Pozemšťanky se ve vesnici zajímaly o Maardoi, ale malou čarodějkou nenašly. Její matka o ní nechtěla nic vědět, jen jim začala nadávat, až ji sami vesničané okřikovali. Malá čarodějka zmizela s pozemšťankami a už se nevrátila. Od jejího odchodu nezachytily žádné volání jejího komunikátoru. Čaroděj Zobeln ji zřejmě uklidil dál, než vystačil dosah komunikátorů, tedy něco přes třicet kilometrů. Doufaly jen, že se dívence nestalo něco zlého; bylo těžké očekávat, že by celou tu dobu odolala pokušení kamarádkám zavolat. Nemohly v tom ale nic podniknout.

Alžběta brzy rozšířila klientelu o osadu malomocných poblíž dalšího města. Tentokrát to bylo v jižní říši u města Ruzuvoji. Malomocné tam vyváželi na ostrůvek uprostřed jezera, kde se

o ně ostatní lidé přece jen více starali. Dováželi jim potraviny, oblečení, léčivé kapradiny **vruín** a hojivé masti. Tyto léky pomáhaly málo, ale přece jen tam nemocní měli snesitelnější život.

Když přilétla Alžběta a nabídla jim své služby, hleděli na ni jako všude – s neskrývaným podezřením. Po prvních úspěších ale i oni pochopili, že jim opravdu svítla nová naděje. Pak už měla pobyt i v tomto působišti bez problémů.

Kamila se spolu s Mílkirem věnovala mapování pevniny. Létací sygity ani B-palivo jim už nechybělo. Kdykoliv se vrátili do **uiku**, Alžběta jim palivo podle potřeby vyčarovala.

Kamila chtěla, aby Alžběta udělala čarodějkou i z ní. Ta se však k tomu nijak neměla.

»Nech mě, ať si to v hlavě uspořádám,« odmítala její požadavek. »Chceš po mně moc věcí najednou. **Překódovat** tě do genetického kódu zdejších lidí se zachováním výhod lidí Země. To bude samo o sobě perný oříšek a je jasné, že to chceš především. Přeměna v čarodějkou je druhá, řekla bych nelehčí úloha. Ani jedno přitom není pořádně vyzkoušené. Vždyť ani nevíme, co to může udělat se mnou. Co kdyby se ukázalo, že ta druhá úprava znemožní **překódování**? Pak bys už nikdy nemohla mít děti a za čarování bys takovou cenu asi zaplatit nechtěla... Zatím stačí, že to umím já.«

Uvažovala i o tom, že přemění nejprve Mílkira, ale přece jen ji zaráželo, že on už v hlavě podobný orgán má – a přesto není čarodějem. Ten orgán by musela nějak přetvořit, změnit, aby se jeho nositel stal skutečným čarodějem. Proč jsou jen někteří čaroději a jiní ne, i když příslušný orgán mají a nic jim nemá bránit v jeho využívání, to bylo Alžbětě stále záhadou. Potřebovala by zřejmě dostat do rukou ještě další čaroděje, aby mohla srovnávat a utřídit si získané vědomosti. Přitom si byla vědomá, že o tom ví jen málo. Dokázala jej vytvořit, nebo přesněji – okopírovat, ale nevěděla jak funguje. Byla jako dělnice ve výrobě počítačů. Ta dokáže sestavit na běžícím pásu ve velmi krátké době počítač, ačkoliv neví, co která součástka dělá. Dělnici to zpravidla ani nezajímá. Alžbětu to zajímalo, ale nebyl tu nikdo, kdo by jí to mohl srozumitelně vysvětlit.

Její poznatky o čarování místních lidí ale byly nesmírně zajímavé. Čarování se tedy nedalo naučit, nebylo založeno na kouzelných slovech ani na předmětech. Zdrojem jejich čarodějné moci nebylo něco neznámého, nehmotného. Klíčem byl docela hmatatelný orgán v mozku. Jeho zničením nebo alespoň odpojením mohla kouzla zrušit a naopak, vytvořením podle prozaické genetické šablony mohla naučit čarovat i obyčejného člověka. Až sem by to bylo pochopitelné.

Něco tu ale pořád nesouhlasilo.

Kouzla zdejších lidí evidentně obcházela zákon zachování hmoty. Tak malý orgán, byť měl podle Alžběty něco společného s elektřinou, nemohl vytvářet kilogramy hmoty jen tak, z ničeho. To by dávalo pozemské vědě mnohem větší políček než čarodějné knihy, tajná slova a kouzelné předměty. Právě proto, že to zrníčko živé hmoty bylo tak hmatatelné...

Alžběta tušila, že ten nepatrný orgán není nic než pouhý klíč k záhadě. Nesmírně důležitý klíč – ale tajemství samo bude ukryto jinde.

A určitě mnohem lépe.

\*\*\*\*\*

## Shledání

Kamila zmapovala celou pevninu a pustila se do řetězce ostrovů v jižním moři. Byly na dohled od sebe a dobře se daly zaměřovat. Ale byly dál a i když skončily problémy s palivem, sama dlouhá cesta na jih unavovala.

»Chtělo by to postavit někde na jihu základnu,« navrhla Alžbětě.

»Nebo skončit mapování,« pokrčila rameny Alžběta. »Blízké okolí jste zachytili podrobně, nejdůležitější města též. No a dál – **Hic sunt leones**... Zde jsou lvi – jak staří Římané na mapách označovali neznámá území. Stejně, ať děláš co děláš, přes dvě stě kilometrů to jenom se sygyty nejde. Ledaže... Měla bych pro tebe velice zajímavý nápad. Nechtěla bys zkusit spolu s Mílkirem postavit menší letadlo? Nemusí to být gryul schopný letu v kosmu, stačilo by malé letadélko pro lety... dejme tomu do pěti set kilometrů.«

»...ses snad zbláznila!« vyhrkla Kamila. »Vážně si myslíš, že na to stačím?«

»Nemyslím, že jsem se zbláznila,« opáčila Alžběta. »Zkus trochu přemýšlet! Máš všechno, co k tomu potřebuješ. Sygyty jsou malé, každý pár unese sotva sto osmdesát kilo, ale můžeš jich mít kolik chceš. Jako zdroj energie ti vyčarují **isún** z podpalubí **uiku**, paliva budeš mít dost. Jako řídicí prvek máš úplně nový japan. Potřebuješ jen dát to nějak dohromady do vhodné karosérie a propojit. Sedačky si vezmeš z **uiku**, je jich tu dost a kdyby ne, udělám další. Co ti ještě chybí? Jistě, družicová navigace – ta tu není a nebude, ale jak tě znám, nějakou mapu do paměti japanu jistě dostaneš. Programy zvládneš, věřím tomu. Sama bych si na něco takového netroufla, ale ty jsi v tom oboru přece lepší.«

»A ty myslíš, že já na to sama stačím?«

»Proč sama? Zapoj do práce i svého muže, beztak se od tebe ani nehne. Ve dvou vám to jistě půjde líp.«

Kamila neodporovala a šla si to promyslet. Ještě téhož večera vybafla u večere na Alžbětu, aby odhadla, jak velké letadlo chce a kolik nákladu má její výmysl pobrat.

»Mikrobus pro šest lidí a přiměřeně nákladu,« stanovila své požadavky Alžběta. »Ale udělejte to pořádně, nic nesmíte ošidit, rozumíš? Musí to být solidní stavba, žádná rachotina! Ne aby se to samovolně rozsypalo při prvním poryvu větru.«

\*\*\*\*\*

Alžběta očekávala, že Kamila vymyslí dřevěnou karosérii ve stylu zdejších kočárů, dovnitř namontuje sygyty podle požadované nosnosti a všechno spojí s japanem. Kamila ji ale příjemně překvapila, když za ní po týdnů přišla s hotovým projektem.

Mělo jít o kovovou konstrukci, potaženou plechem. Kamila se vydala do Ronqe ke kováři Sutokynovi. Byl to bývalý, teď vyléčený malomocný, společníci Alžběty nemohl pomoc odepřít a slíbil jí, že udělá vše co bude v jeho silách a schopnostech, jako by šlo o jeho mistrovské dílo.

Nejprve zkusil vykovat tenké tvarované nosníčky a pobít je plechem. Kamila prohlásila, že to je to pravé a nakreslila svůj definitivní projekt.

Kde mohla, využila opakujících se dílů. Letadlo jakoby sestavovala z plátků. Na povrchu byl obyčejný železný plech, ale ochranu před rezivěním vyřešila nátěrem. Souběžně s montáží jednotlivých článků dávala pod podlahu sygyty a propojovala vedení k počítači.

Partě složené z Kamily, Mílkira a kováře Sutokyna, trvala stavba čtvrt roku. Po té době nad horami Benera zakroužil malý žlutočerný letounek s dobrými letovými vlastnostmi. Palivo by mu vystačilo na tisíce kilometrů vodorovného letu a běžně dosahoval rychlosti kolem šesti set kilometrů za hodinu.

Toho rána po slavnostním předvedení jedinému diváku – Alžbětě, posadila Kamila letoun na velký kámen a všichni čtyři si na úspěch připili. Kovář Sutokyn nesměl při zalétávání letounu chybět, byl přece jedním z tvůrců. Účastnil se prvního letu vedle Kamily a pochopitelně i ranní oslavy. Zasloužili si ji všichni, Alžběta přinejmenším za nápad.

Před **uik** vynesli barová křesílka a stolky, připili si Coca-colou a Alžběta navrhla letounek slavnostně pokřtít. Nápad přijali všichni s nadšením. Každý navrhoval jméno, jak by se měl nový dopravní prostředek jmenovat. Kamila navrhla název **Vosa** – podle toho, jak hezky a obratně létal, ostatně jej proto tak už natřela. Alžběta ale přišla s lepším návrhem.

»Budeme mu říkat **gryul**, jako se říká letadlům na naší staré, dobré Zemi,« rozhodla.

Nikdo nebyl proti, dokonce ani Kamila ne. Ten název pozemšťankám připomněl Zemi a ostatním na jménu tolik nezáleželo. Problém byl, kde sehnat šampaňské. V baru nebylo a shánět něco k tomu účelu bylo pozdě. Pozemšťanky se nakonec shodly, že na Fulgiu je možné všechno a proto se bude křtít citrónovým džusem. Byl to jediný nápoj ve skleněných lahvičkách, aby se jedna dala rozbít.

Alžběta se proto chopila láhve a rozbila ji za potlesku a jásání ostatních o pevnou kovovou příď letounu. Pak zbytek láhve odhodila, ukázala na letounek a zvolala:

»Jmenuješ se – gryul!«

Ve všech by se v té chvíli krve nedořezal.

Letounek neslyšně obkroužila smršť miniaturních sněhových vloček a když se rozplynula, letoun – zmizel. Kámen, na němž stál, byl prázdný.

Alžběta ale zůstala klidná. Když letoun zmizel a všichni se pořádně vyděsili, po správně dlouhé dramatické odmlce prohlásila:

»To bychom měli. Teď si přeji – dva gryuly.«

Na kámen se vešel jen jeden, druhý se vytvořil hned vedle a posadil se lyžinami na drobný štěrck. Až teď, když se na pokyn pozemské čarodějky objevil veliký vír podruhé, došlo Kamile i Mílkirovi, co Alžběta provedla. Ukázalo se, že ona jako jediná přesně věděla, co se stane. A co víc, ona to všechno udělala schválně.

Pak teprve nastalo to správné jásání. Všem bylo konečně jasné, proč Alžběta trvala na tom, aby letounek postavili co nejpečlivěji. Od samého začátku přece zamýšlela **naučit se jej čarovat**, aby mohla používat jeden a Kamila s Mílkirem druhý. Případně i někdo další. Na Fulgiu bylo přece možné všechno!

\*\*\*\*\*

Křest letadla se protáhl daleko přes poledne. Pak se ale stalo něco, co dalo příčinu k dalším oslavám. Nad údolím najednou zakroužily dvě postavy. Pomalu se pak snesly dolů, k nesmírně překvapené skupince.

»Maardoi!« vykřikla radostně Kamila.

Byla to skutečně jejich malá čarodějka. Za tu dobu, co ji neviděly, holčička povyroستla a stala se z ní hezká dívka. Byla oblečená do kožesinové kombinézy; podzim už začínal přinášet mrazíky a na horách bylo chladněji než v údolí. Přiletěla na svých sygytech, ve zvláštní kapsičce přinesla i Blucažgiho, ale stejným způsobem přiletěl i její průvodce, čaroděj Zobeln, který ji od pozemšťanek odvedl. Přistál dva metry od nich a s rezervovaným úsměvem všechny pozoroval.

Maardoi nejprve objala Alžbětu, pak Kamilu. Byla nesmírně ráda, že je zase vidí.

»Kuk, Bětko!« neodpustil si Blucažgi. »Nám se po vás taky stýskalo!«

»Maardoi, Maardoi,« pokárala ji ale trochu Alžběta. »Slíbila jsi nám, že tajemství létání nikomu neprozradíš!«

Dívka hned postřehla, jak to Alžběta myslí.

»Já jsem mu to neprozradila!« vykřikla. »Přečetl si to sám. V Encyklopedii z Japanu! Tu jste mu přece daly! Sygyty si vyčaroval také sám, na to stačí znát správné jméno!«

Alžběta se ale nezlobila. Pozvala hosty ke stolečku, zatímco Mílkir běžel do **uiku** pro další křesílka, aby bylo pro všechny. Brzy seděli kolem stolů všichni.

»Vidím, že jste si našly jiného čaroděje,« řekl na adresu pozemšťanek karatelsky Zobeln.

»Jak to víš?« vyhrkla Kamila.

»Vím jen, že se v této oblasti hor nedávno čarovalo,« řekl Zobeln vážně.

»Máš pravdu,« přikývla beze strachu Alžběta. »Čaruje se tu.«

»Já se na vás nezlobím, dobře vím, jak je bez kouzel život krušný, ale jak vidím, tentokrát jste si našly dospělého a tomu nebudu bránit, když vám chce sám od sebe pomáhat. Starám se jen o to, aby nikdo nezneužíval děti.«

»A víš aspoň, co my dvě tady děláme?« zeptala se Alžběta s úsměvem.

»Náhodou vím,« řekl a jako by mu chmury z čela trochu zmizely. »Léčíte lidi. Pověst o vás obletěla už celou pevninu a spousta lidí vám je tak či onak zavázána. Budiž, patříte k nim, není to tedy nic špatného a nemohu vám vaše snažení nijak vyčítat.«

»Snad tím nechceš říci, že by na našem léčení lidí bylo něco špatného, kdybychom byly čarodějkami?« zeptala se ho Alžběta a úsměv jí naopak rychle z tváře zmizel.

»Špatného?« pokrčil Zobeln rameny. »Tak bych to nenazval. Jen – zbytečného.«

»Proč si to myslíš?« vyhrkla Kamila.

»Protože lidé – ti lidé, o které se tak obětavě staráte, beztak vyhynou. Těžko na tom něco změníte. Důležité je jen jedno – zda spolu s nimi zmizí s povrchu světa i čarodějové. Musíme za každou cenu zabránit, aby lidé nestrhli s sebou do zkázy i nás, ale vy na to určitě nemáte vliv.«

»Aha,« pokývala hlavou Alžběta. »O to vám čarodějům jde. Jestli to ale dáváte lidem tak neomaleně najevo, ani se nedivím, že nemají čaroděje rádi.«

»To vám dvěma mohu těžko vysvětlovat,« pokrčil rameny Zobeln. »Vy přece do našeho světa Fulgiu vůbec nepatříte.«

»Víš to tak jistě?« provokovala ho Alžběta.

»Vždyť jste to netajily. Mnoho jsem se o vás dozvěděl z vaší *Encyklopedie*,« řekl s jistým uznáním. »Jste z jiné civilizace, mladší a zatím životnější. Obdivuji vaši mravenčí píli, s jakou se ženete do vesmíru, a připouštím, je v tom cosi úctyhodného. Naše civilizace je starší a má svůj vrchol dávno za sebou.«

»Smím se na něco nepatrného zeptat – jak je stará vaše civilizace?« přerušila ho Alžběta v okamžiku, kdy se odmlčel.

»Počítáme se zhruba na třicet tisíc let,« odpověděl hrdě. »To už jsem vyjádřil v délce roku, jaký znáte na Zemi, umím už vaše roky přepočítávat.«

»Pak nejste starší než my,« opáčila Alžběta suše. »Naopak!«

»Ve vaší *Encyklopedii* uvádíte, že nejstarší zápisy o pozemské civilizaci pocházejí z doby před šesti až deseti tisíci lety,« pokrčil rameny Zobeln.

»Ano, ale to se týká Země, odkud pocházíme my dvě,« připustila Alžběta. »Naše civilizace je poměrně mladá, ale Galaktické společenství trvá více než čtyřicet tisíc let. Písemné zprávy o počátcích nejstarší civilizace jsou o dalších deset tisíc let starší. Přesto si nemyslíme, že má bardžanská civilizace vrchol své slávy za sebou a je určena k vyhynutí.«

»Zřejmě neudělala naši chybu,« povzdychl si Zobeln.

»Na tu chybu se tě zeptám později, pokud k tomu budu mít ještě příležitost,« řekla Alžběta.

»Ale nejprve bych se chtěla zeptat: K jakému druhu čarodějů patříte vy dva? Mám na mysli, jak vás rozlišují *obyčejní* lidé. Jste čarodějové **černí** nebo **šediví**?«

»Zapomněla jsi na **bílé**,« připomněla jí tiše Maardoi.

»Nezapomněla,« obrátila se k ní úsečně Alžběta. »Ale vy dva **bílí** nejste.«

»Máš pravdu, ale určitě to myslíš špatně,« zamyslel se Zobeln. »Lidé si zvykli čaroděje dělit podle toho, zda jim škodí, pomáhají nebo si jich nevšímají. Ale tohle není správné, dělení do skupin je jiné. Souvisí s možnostmi každého čaroděje, ne s tím, jak je používá.«

»Můžeš nám to vysvětlit?« zajímalo Alžbětu.

»To jste se mohly zeptat toho, kdo vám pomáhá,« řekl Zobeln vyhybavě.

»Třeba to ani neví... Neřekneš nám to raději ty?«

»Každý čaroděj musí znát základní dělení,« zavrtěl hlavou Zobeln. »Určuje mu jeho možnosti, ovšem jak říkám, nedává mu to povinnost určitým způsobem je užívat. My čarodějové

bychom se s vámi dvěma chtěli zabývat. Jste jiné než obyčejní lidé, proto nám stojíte za trochu námahy. Proto vám i na tyto otázky rád odpovím.«

»Jaksi vás ani ve snu nenapadlo, zda se po tomhle vysvětlení budeme chtít zabývat my dvě vámi,« řekla Alžběta pomalu.

»Pochopili jsme, že vaše zvědavost bude silnější než živočišný pud, který vás jako lidi žene proti nám čarodějům,« řekl Zobeln. »Jistě se chcete o nás dozvědět co nejvíce, abyste to mohly sdělit svým krajanům, až se vrátíte domů. My vám všechno ochotně řekneme, ale něco za něco – budeme stejnou upřímností požadovat od vás.«

Pozemšťanky raději mlčely.

»Vrátím se k dělení čarodějů na skupiny,« přerušil mlčení Zobeln. »To vám řeknu i bez otázky, kterou bych chtěl na oplátku odpovědět.«

»Poslední vysvětlení zdarma...« špitla Kamila v jazyce Bar, aby to pochopila jen Alžběta.

»Nejslabší skupinou čarodějů jsou **bílí**,« začal Zobeln. »Jejich možnosti jsou nejmenší ze všech. Mohou jen žádat všechno, co dokáží správně pojmenovat. Znamená to, že jsou odkázáni na ostatní čaroděje a musí se pečlivě učit jména předmětů, které chtějí čarovat. Možná proto občas pomáhají i lidem, mají k nim přece nejbližší. To ale není pravidlo; když se o lidi nestarají, je také všechno v pořádku.«

»Takže ti **bílí** mohou být docela klidně i **šedí**...« došlo Alžbětě.

»Jen podle vašeho, lidského hlediska. Podle našeho dělení jsou šedí o stupínek výš. Mohou nejen čarovat podle jmen jako bílí, ale mohou jména i **přidělovat**. To znamená, mohou zvolený předmět označit jménem, pod nímž jej později může čarovat kdokoliv jiný – nejen oni sami, ale i bílí, pokud se správné jméno dozvědí.«

»Podle toho soudím, že ze všech čarodějů mají největší možnosti ti černí, nemýlím se?« podotkla Alžběta.

»Ano, je tomu tak,« přikývl Zobeln. »Bílí i šedí mohou čarovat pouze věci a užívat je způsobem, pro něž jsou určeny. Možnosti černých čarodějů jsou větší a jejich omezení nejmenší. Prakticky – žádná.«

»Maardoi je tedy šedá nebo černá, protože jsme ji viděly přidělovat jména...«

»Maardoi je šedá,« upřesnil Zobeln. »Může čarovat, přidělovat nová jména, ale nemůže kouzla měnit ani je otočit proti jinému čaroději. Bohužel ani proti lidem, kdyby ji ohrožovali. Tu možnost mají jen čarodějové černí.«

Mílkir při těch slovech zbledl. Vzpomněl si na ohňostroj, který jeho vlastní matka spustila proti Alžbětě a jímž chtěla na kusy roztrhat i jeho Kamilu.

»Ale ani černí nemusí nutně používat kouzla proti lidem. Jen když to uznají za vhodné,« hádala opět Alžběta, i když trochu napjatěji.

»Ano, tak tomu bývá,« souhlasil Zobeln. »Čistě teoreticky by mohl i černý čaroděj lidem pomáhat, kdyby se mu zachtělo. Ale prakticky to žádný neudělá.«

»Proč ne? Brání mu v tom něco?« optala se Alžběta.

»Nic než přesvědčení. Nikdo z nás nebude dělat něco, co považujeme za zbytečnou ztrátu času,« zavrtěl hlavou.

»Dejme tomu,« přenesla se přes jeho prezíravou odpověď Alžběta. »Co ale mohou ti černí? Předpokládám, že všechno, co je dovoleno předchozím skupinám – a něco navíc. Je to tak?«

»Ano,« přikývl Zobeln. »Možnosti černých čarodějů jsou, jak jsem řekl, největší. Kromě pouhého čarování podle vzoru mohou čarovat i podle svých představ – to je jistě těžší. Mohou zjišťovat přidělená jména, měnit je, ale co je nejdůležitější, mohou použít kouzla i ke své obraně – a také k útoku. Mohou útočit nejen na lidi, ale i na jiné čaroděje.«

»A máte zřejmě velice účinné prostředky zkázy,« zahučela Alžběta nesouhlasně.

»Máme,« přikývl Zobeln. »Nedoporučoval bych vám stavět se na odpor černému čaroději. Je jich ze všech nejméně, ale jejich síle se běžný člověk postavit nemůže.«

»To je opravdu zajímavé,« řekla Alžběta a zachvěla se, když si vzpomněla na svůj nedávný souboj s *černou vědmou* Piruo. »A ty sám jsi **černý**, nebo také **šedý**?«

»Já jsem **černý**,« ujistil ji Zobeln vážně.

Alžběta upozorovala, jak se kovář Sutokyn roztřásl. Strachem nebo vztekem? Nebylo jí to jasné, protože se ani nepohnul z místa. Skočil by Zobelnovi po krku, nebo by raději zalezl někde mezi kameny? Kovář ale viděl, jak se dívky nebojí a tvářil se jakoby nic. Až na to, že strašně zbledl. Naštěstí to rozhovorům nevadilo.

»A nemohl bys nám nějaké útočné kouzlo předvést? Nemusíš je snad obrátit proti nám,« podívala se na čaroděje tázavě. »Jistě pochopíš naši zvědavost, ale řeči jsou řeči a skutečnost je vždycky přesvědčivější!«

»Vy jste ale zvědaví, vy lidé Země!« usmál se trochu Zobeln. »Samozřejmě vám mohu něco předvést – pro mě je to jednoduché. Aspoň budete vidět, co je v naší moci.«

Vstal ze židličky, ukázal rukou přes údolíčko a vyřkl jedno jediné slovo.

Na skále naproti se ostře zeleně zablesklo a vzápětí se odtud sesypalo tisíce kamenů.

»Já si to samozřejmě mohu jen pomyslet,« vysvětloval. »Vyslovuji jména jen proto, abyste viděli přímou souvislost mezi mým příkazem a účinkem.«

Další příkaz. Naproti na skále vzplálo ohnivé jezero, hořící krůpěje se valily ze svahu jako ohnivý vodopád a vysoko do výšky se vzepjal černý hříbovitý oblak dýmu.

»Ty až na tom místě vyčaruješ nějakou hořlavou látku?« vydechla obdivně Alžběta.

»Výborný postřeh!« přikývl Zobeln a podíval se zpytavě na Alžbětu. »Některá kouzla jsou primitivně hmotná, ale už ten první zelený záblesk hmotný nebyl – a což třeba – **span!**«

Z čarodějovy natažené ruky vylétl dlouhý, trochu klikatý modravý blesk, natáhl se přes celé údolí a vpil se do skal naproti. Prásklo to pořádně. Na druhé straně údolí spadlo jen několik kamenů, ale Alžběta si představila, co by kilometrový blesk udělal s živým tvorem.

»Opravdu netoužím, aby tohle někdo zamířil proti mně,« otfásla se.

Ona, Kamila a Mílkir ale dobře věděli, že se tak stalo – a ne příliš dávno. Kamilu navíc znejistilo divné chování blesku. Letí si skoro kilometr vodorovně, místy velmi nízko nad terénem a nepokusí se zkrátit si cestu dolů, do země. Jako kdyby letěl po neviditelném drátu.

(Později si v Encyklopedii našla přijatelné vysvětlení. Blesk mohl opravdu putovat po neviditelném »drátu« – například vytvořeném ionizací rychle letící částicí.)

Čaroděj jim předvedl asi desítku kouzel. Podobně tu nedávno čarovala i Mílkirova matka, jenže od ní to nebylo přátelské vysvětlování s ukázkami, ale použití naostro, které Alžbětu stálo dost bolesti a krve. Teď to bylo neškodné předvádění, atrakce, na které všichni viseli očima, což hlavnímu aktérovi Zobelnovi samozřejmě lichotilo.

»Slyšela jsem, že dokážeš svého protivníka zkroutit jako ručník,« nadhodila Alžběta, když už Zobeln končil s předváděním.

»Dovedu,« přikývl, ale zamračil se trochu. »To vám ale nepředvedu a nevím, jak jste se to dozvěděly. Potřeboval bych na to něco živého, ale především – je to naše rodová zbraň a takové si každý rod pečlivě střeží. Nepředvádím ji a používám ji jen když mám k tomu opravdu pádný důvod. A nikdy ne tak, aby někdo jiný poznal, jak se to vyvolává. Příslušný příkaz si zásadně jen myslím. Máte mezi vámi čaroděje – nebudu riskovat, abych ho to naučil a on to pak otočil proti mně. Řeknu vám jen jedno – je to strašné kouzlo.«

Obrátil se zpět k ostatním a nenuceně se posadil do křesílka na znamení, že ukázkám je konec. Ostatní usedli též.

»Jak jste viděli, naše možnosti jsou veliké,« pokračoval po chvíli. »Ale vy se nás nemusíte bát. Nemíníme to používat proti vám.«

»Pokud se proti vám nepostavíme...« dodala Alžběta tiše.

»Ani pak ne,« prohlásil Zobeln. »Vy nám přece nemůžete ublížit a vaše samotná existence bytostí z jiného světa nás zajímá. Nechceme si vás poškodit, jste příliš zajímavé ...exponáty.«

»Exponáty – v muzeu?« vypěnila Kamila.

»Do jisté míry,« přisvědčil Zobeln. »Dokud budete u nás, budete předmětem našeho zájmu i výzkumů. Uvažovali jsme – zatím čistě teoreticky – i o tom, že by bylo zajímavé zjistit, zdali by se mohli naši lidé s vámi spojit... zejména jak by vypadaly děti, z toho spojení vzniklé... míšenci, víte? Možná byste byly na takovou otázku zvědavé i vy...«

»Příště se mě raději včas zeptejte, vy mágové!« zamračila se trochu Alžběta. »Řekla bych vám hned, že to za současného stavu není možné. To spojení by dalo vzniknout deformovaným jedincům, neschopným života. To není odhad, o biologii toho vím víc než vy všichni dohromady a problém genetické snášenlivosti máme na našich světech prostudovaný víc než dostatečně. Zanechte raději myšlenek na tak nebezpečné pokusy, zvlášť když toho o biologii víte tak málo.«

»Dobrá – vyřídím ostatním, že ta otázka je již vyřešena a je bezpředmětná. Můžeme s vámi zatím pokračovat ve výzkumech... jiného druhu.«

»I kdybychom si to nepřály?« zvedla tázavě obočí Alžběta.

»Jste příliš zvědavé,« usmál se Zobeln. »Nevydržíte s vaší zvědavostí. Víte, že se právě od nás můžete mnohé dozvědět a zato nám jistě povíte všechno, co zajímá nás.«

»Tím bych si tak jistá nebyla,« zamračila se Alžběta.

»Samozřejmě se můžeme mnoho dozvědět i z vašich strojů, jako je *Japan*. Můžeme si jich vyčarovat kolik chceme a pak je zkoumat odděleně. Dozvíme se ledacos i bez vás. Do dneška jsme to tak ostatně dělali.«

»Aha,« přikývla Kamila. »Takže jsi dnes přišel za námi dozvědět se, co v *japanech* není. Jinak se to ani nedá pochopit.«

»Ano – obě jste velice chytré!«

»A o co ti jde?« zamračila se suše Alžběta.

»O vaši mezihvězdnou dopravu,« řekl Zobeln. »Víme o tom, že létáte mezi hvězdami na létajících lodích, můžete se dopravovat i jakýmsi... bednami, ale nikde tam není princip těch strojů, ani návod, jak by bylo možné tyto stroje postavit.«

»Máš pravdu,« souhlasila Kamila. »Jsou tam jen povšechné informace. Jednu ti k nim hned přidám. Tam z té skály trčí jedna přepravní kapsle nadprostorové dopravy. Ale ani ta nikomu nic neřekne o principu. Stroje zajišťující dopravu jsou jinde, kapsle je opravdu pouhá kovová bedna bez možnosti vlastního pohybu.«

»Máte snad i lodě, které se mezi hvězdami pohybují vlastní silou?« nadhodil tázavě.

»Ano, ale to je trochu jiná kapitola,« řekla Kamila.

»Dejme tomu. Proč nejsou tyto stroje popsány v *japanu*?« zeptal se přímo. »Kdyby tam byly, jistě by se našla možnost sestavit je. Nemusely byste trpně čekat na záchranu, samy byste se odtud dostaly. Přesněji – s naší pomocí.«

»Bývaly doby, kdy tam byly veškeré informace o nadprostorové dopravě volně dostupné,« řekla Kamila. »Od jisté doby je odborníci pečlivě vymazávají ze všech počítačů, až na speciální, sloužící ke stavění podobných strojů. Zejména dbají, aby se ty informace nikdy nenacházely v prostředcích hromadné dálkové dopravy. Proto v žádném *japanu* nejsou.«

»To vám ale zabránilo dostat se vlastní silou z havárie, jakou jste zažily,« podivil se.

»Galaktické společenství se jednou v historii setkalo s opravdu nebezpečnou civilizací,« pokračovala Kamila. »Nebezpečnou tak, že mohla celé Společenství zničit. Měla jednu jedinou nevýhodu – neznala možnost cestování nadprostorem. Kdyby to tajemství znala, byla by to naše zkáza. Od té doby se staráme, aby se tajemství nedostalo do rukou žádné neprověřené civilizaci. Je lépe obětovat dvě trosečnice, než nedbalostí dopustit, aby se zkáza přivalila na všechny. My dvě to odneseme, ale – to už je osud...«

»Takže nám to nechcete říci?« zamračil se čaroděj.

»Ne že nechceme, nemůžeme,« pokrčila rameny Kamila. »My dvě o nadprostorech nevíme nic a náš *japan* obsahuje jen takové informace, aby to z nich nešlo odvodit. Počítače, které mají

v pamětech principy nadprostorů, nikdy nadprostorem necestují, ani lidé, kteří se v nich vyznají. Mají dokonce i zvláštní způsob komunikace. Víme jen, že něco takového existuje, ale my dvě vám to nesdělíme, ani kdybyste nás rozkrájeli na nudličky. Prostě proto, že to nevíme.«

»Aha, rozumím,« opět se trochu usmál. »Takže jste podle našich měřítek **bílé**. Umíte vaše prostředky používat, ale to je všechno.«

»Ne tak docela,« pokrčila rameny Alžběta. »Můžeme ledacos nového vytvořit. Podívejte se támhle...«

Zobeln se zběžně podíval na dva gryuly, stojící stranou.

»Dobrá, opravím si svůj názor,« usmál se. »Podle našich měřítek jste **šedé**. Umíte víc než jen věci používat, ale všechno vám dovoleno není.«

»No, dá se to tak říci,« pokrčila Alžběta rameny. »I když u nás jsou ta hlediska jiná.«

»V tom případě nám bude stačit, co jsme se dověděli a co se dozvíme z vašeho **japanu**, když už jste nám ho věnovaly,« usmál se čaroděj. »Dobrá, nebudu vás déle obtěžovat. Nemusíte se bát, zůstáváte pro nás stále velice zajímavými exponáty. Ostatní se dozvíme, až pro vás přiletí záchranná loď.«

»To se načekáte!« neudržela se Kamila, ale Alžběta ji pod stolkem kopla do nohy, aniž by přitom cokoliv změnila na svém úsměvu.

Kamila pochopila, že předávání informací je pro dnešek u konce. Obě pozemšťanky pak už odpovídaly jen velice zdvořile a vyhybavě.

Zobeln to zřejmě vycítil. Náhle se zdvihl a prohlásil, že se vrátí domů.

»Děkujeme vám aspoň za vznášivé sygyty,« řekl. »Jsou i pro nás přínosem. Vznášet se bez draků, jen tak volně, je opravdu výhodné. Včera jsme přišli na to, že ani vaše komunikátory nejsou tak nezajímavé, jak se zdají na první pohled. Mají cosi příbuzného s **japanem**, že? Můžete se s nimi domlouvat i na velkou vzdálenost, jsou lepší než naše **zyty**. Ani to není marné!«

»Komunikátor jsme věnovaly Maardoi,« připomněla Alžběta.

»Asi jste si neuvědomily, že jej tím předáváte všem čarodějům na celém světě Fulgiu, že?«

»Neuvědomily,« přiznala. »Ale na komunikátoru nic není, ten v našem světě nosí každé malé dítě.«

Budeme muset začít používat osobní kódy, napadlo ji přitom. Většinou sice nevadí, když poslouchá někdo, kdo nemá, ale tady by mohlo jít občas i do tuhého.

»Dobrá. Jsem rád, že jsem se něco o vás dozvěděl,« řekl už zase s úsměvem. »Je dobře, že můžeme zrušit alespoň ten nejistý pokus s míšením našich ras. Přiznám se, nějak se mi do něj od samého začátku nechtělo.«

»Byla by to pro někoho z vás jistě oběť...« poznamenala trochu sarkasticky Alžběta.

»V zájmu vědění se přinášely vždycky oběti,« pokrčil rameny. »Dříve víc než dnes.«

»Pro vás by to bylo jednodušší,« neodpustila si Kamila. »My jsme ale ty dvě, které by nesly největší rizika vašich experimentů, nemyslíte?«

»Samozřejmě,« přikývl. »Ale ani pro nás by to nebylo lákavé. Zejména proto, že by takové děti byly bez kouzel. Komu by se chtělo mít někde děti bez perspektivy?«

»Doufám, že byste se aspoň zeptali, zdali s takovou obětí souhlasíme i my dvě?« přisadila si Alžběta.

Zobeln na to nic neodpověděl, jen pokrčil rameny. Dalo se to vyložit tak i tak.

»Mějte se dobře,« pozdravil je naposledy. Zapnul vznášecí sygyty a bez zakroužení odletěl k jihu, ani se neohlédl. Kamila i Alžběta se za ním dívaly se smíšenými pocity, dokud nezmizel za obzorem.

»Ty s ním dnes neodletíš, Maardoi?« obrátila se Alžběta na malou čarodějkou.

»Dnes ne,« usmála se Maardoi. »Už smím dělat, co sama chci. Už nejsem malé dítě!«

»I škodit lidem?« podívala se na ni přísně Alžběta.

»Já jsem tak ráda, že jsem šedá,« povzdychla si dívenka. »Ne, já lidem nemohu ublížit. Ani

kdybych chtěla – ale já ani nechci, víš? A zvlášť ne vám.«

»Ale pomáhat nám už nebudeš, vid'?'«

»Máte tu prý jiného,« pokrčila rameny Maardoi. »Už mě nebudete potřebovat.«

Řekla to ale tak smutně, že všichni uhodli skrytý smysl těch několika slov.

»Ani předtím jsme nepotřebovaly, abys pro nás čarovala,« ujistila ji Alžběta. »Pomáhala jsi nám přece sama a byly jsme ti vděčné, ale měly bychom tě stejně rády, i kdybys vůbec čarovat neuměla. Nechceš zase bydlet s námi? Už nemusíš mít pocit, že tě chceme jen pro tvé čarování.«

»Vezmete mě zase k sobě?« rozzářila se dívka.

»Budeš-li chtít... Uděláme ti u nás postýlku, jakou jsi neměla. A teď, nechceš sušenky?«

»Strašně mi zachutnaly,« přiznala se. »Čaruji si je od té doby často.«

»Ale ode mě jsi je ještě neměla,« usmívala se na ni Alžběta. »Přeji si pro svou kamarádku sušenky.«

Všichni, i kovář Sutokyn, o Alžbětiných schopnostech věděli – až na Maardoi. Když ale spatřila, jak se Alžbětě nad rukou objevil obláček, zesínala.

»To... to... to přece... to přece není možné!« vykoktala po chvíli.

»Maardoi, holčičko,« objala ji Alžběta. »Proč myslíš, že to není možné?«

»Takže ta čarodějka – jsi ty!« přitiskla se k ní Maardoi. »Pak se na mě nemůže Zobelů už vůbec zlobit, když s vámi zůstanu! To je báječné! A umíte čarovat všichni?«

»Zatím ne,« řekla Alžběta. »I když – podívej se, jaký krásný nový letounek máme! Trochu jsme si při něm pomohli čarováním, ale jinak je postavený podle našich pozemských vědomostí. Pojmenovali jsme jej **gryul** a umí létat.«

»Vždyť létat je snadné i na náramenících,« podívala se dívka. »Proč takový stroj?«

»Gryul létá rychleji, dál doletí, je v něm teplo a neprší na nás,« řekla Alžběta. »Kromě toho stačí, aby řídil jen jeden a ostatní se nemusí zabývat řízením. Unese také více nákladu a létáme s ním po celé pevnině.«

»A naučíte mě s ním létat?«

»Ovšem,« ujistila ji Alžběta. »Není to těžké, jistě to rychle zvládneš!«

»Víte, já jsem vás měla ráda obě,« roztála úplně Maardoi. »Zvlášť tebe – a to jsem netušila, že zrovna ty umíš kouzla. Tvrdila jsi mi ale, že čarovat neumíš!«

»To jsem ještě opravdu neuměla,« přikývla Alžběta.

»Já jsem od vás nechtěla odejít,« přiznala Maardoi ulehčeně. »Ale proti Zobelnovi jsem jít nemohla. On je **černý** a u těch nikdy nevíte, co zlého provedou, lidem jako čarodějům. Kdybych ho neposlechla, asi by mi neublížil, on dětem nikdy neublíží, ale mohl by ublížit vám. Dovede to, věřte mi. I když to tady nepředvedl. Není o co stát, mně se pak dlouho zdálo o těch chlapech, jak z nich stříkala krev...«

»Ale mně bys věřila, že ti neublízím?« podívala se Alžběta na děvčátko.

»Tobě ano,« pohládila ji po vlasech. »Víš, Zobelů by nebyl zlý. Rád vyhledává malé děti, které umí čarovat – jako jsem byla já. Poznává to i na dálku a pak se jim věnuje. Má takových chráněnců hodně a když to nejde jinak, bere si je k sobě do hradu. Stará se ale o tolik dětí, že by se mu tam všechny nevešly. Proto mě nechával ve vesnici – měl prý i horší případy. Opatřil mi aspoň Blučážiho, aby mě chránil a naučil mě krmit ho vyčarovanými brouky **pehrepo**. Blučáži byl dlouho můj jediný kamarád. Zobelů říkal, že čarodějové musí držet spolu – na tom snad není nic špatného. Když mě od vás odvedl, žila jsem u něho na hradě a cvičila pro jiné čarodějné děti čvožachy. Bylo to zajímavé a užitečné. Moji žáci jsou dnes mnoha dětem dobrými kamarády. Zobelů byl na mě i na ostatní hodný, ale u vás jsem byla ještě raději. A když jsme teď obě **šedé** čarodějky, musíme i my držet spolu, ne?«

»Ale – co kdybych nebyla šedá, ale **černá**?« usmála se Alžběta.

»Ještě že nejsi...« otfásla se Maardoi, ale na chvíli se zamyslela.

»Ačkoliv – ty bys byla určitě hodná i jako černá. U tebe vůbec na barvě nezáleží,« dodala.

»To jsi mě potěšila,« objala Alžběta dívenku. »Také si myslím, že není správné rozdělovat čaroděje a čarodějky na bílé, šedé a černé. To má dvojí význam, podle toho, zda to chceš chápat podle čarodějů nebo lidí. Myslím, že by lidé vůbec neměli čaroděje rozeznávat podle barev. Asi by se mělo říkat, že jsou čarodějové dobří, neškodní a zlí. Ale tobě, Maardoi, ukáži ještě něco. Podívej se támhle! *Span!*«

Z Alžbětiny ruky vyletěl modravý blesk dlouhý půl kilometru a vpil se do skal naproti za údolím. Prásklo to jako obřím bičem a kolem zvoněl ve vzduchu ozón. Alžběta přitom pocítila jen lehké zabrnění konečků prstů, zato v místě, kam blesk dopadl, se zřítila kamenná lavina.

Mohla být spokojená. Aniž by to Zobeln tušil, před chvílí ji naučil některá obranná i útočná kouzla. **Stačilo vyslovit správné slovo.**

Tentokrát zůstali přibití k zemi všichni, ne jen Maardoi. Kamila zůstala jako solný sloup, Mílkir se údivem posadil a kovář Sutokyn se celý přikrčil.

»Ne... to snad ne!« vykřikla přidušeně Maardoi. »Ty jsi – ty jsi přece jen... **černá!**«

»Snad se mně nebojíš, nebo ano?« usmívala se na ni vlídně Alžběta.

»Ne, tebe... tebe se nebojím...« vzlykla dívenka. A přitiskla se ke své kamarádce.

»To je správné,« povzbudila ji Alžběta. »Ale Zobelnovi to neříkej. My **dobré** čarodějky přece musíme držet pohromadě.«

\*\*\*\*\*

## Nový přítel

Kamila s Mílkirem díky grylu dokončili mapování pevniny i jižního souostroví a začali pomýšlet na protilehlou pevninu. Mnoho o ní nevěděli. Znali ji jen z vyprávění, tradovaného mezi lidmi jižních ostrovů. Podle nich se na opačné polokouli planety nacházela velká, ale špatně přístupná pevnina, oddělená nebezpečným oceánem, kudy se kupecké lodě neodvažovaly plout.

Černožluté letouny brzy dobře znali lidé všech větších měst. Kdekoliv se objevily, zvedali k nim hlavy s nadějí. Zázračná Alžběta oblétila ordinace gryulem a její rajon se zvětšil téměř na celou pevninu; každý den věnovala jednomu z větších měst, kde na ni čekali všichni potřební. Byly jich pokaždé davy, mnozí z velké dálky, kam až dolétla pověst o zázračné léčitelce.

Nejhorší podmínky byly v přístavním městě Tarygis na jižním okraji pevniny. Malomocní tu téměř nebyli; bohužel jen proto, že se jich lidé zbavovali tím nejhorším možným způsobem. Zavazovali je do pytlů s kamením a topili v moři. Mělo to jistě své výhody – nemoc se nemohla šířit a bylo tu málo případů. Když se tu Alžběta objevila poprvé, jednoho takového nešťastníka na poslední chvíli zachránila před popravou. Bohužel se to neobešlo bez konfliktu s davem, který se už na tu podívanou těšil. Ač nerada, zastavila Alžběta rozvášněný dav kouzlem černé magie. Přehradila ulici ohnivou stěnou, malomocného přes ni přenesla a vyhlásila, že ho bere pod svou ochranu. Současně slíbila vyléčit každého, kdo se té nemoci právem či neprávem obává a kdo se s ní skrývá. Na pouhé sliby by lidé nedali, ale mohla je brzy doložit i mnoha případy uzdravení, takže za ní přicházeli s nadějí, jako všude, kde ji už znali. Alžběta lidem trpělivě vysvětlovala své rozlišování čarodějů – ne podle barev, ale podle toho, zda se jedná o zlé, neškodné a dobré. Původním představám lidí to ale odpovídalo natolik, že ji začali nazývat *dobrá bílá čarodějka*, ačkoli podle kategorizace používané mezi čaroději byla černá.

Na počátku jejich pobytu na Fulgiu Kamila tvrdila, že jediná lékařka s agisarem nemůže napravit celý svět. Už po necelých pěti letech své tvrzení opravila. Jedna lékařka může vykonat i zázraky, má-li stovky obětavých pomocníků. Naštěstí se jich všude našlo dost. Ve městech jí pomáhali zařídit nemocnice – budovy s ordinací a prostornými čekárnami včetně lůžkových částí a kuchyní pro péči o vážnější případy. Alžběta v každé nemocnici některé vyléčené zaměstnávala jako správce a kuchaře. Vyléčení nadšenci se dávali do jejich služeb rádi. Starali se o pacienty od příchodu do ordinace dne; v případě ohrožení života směli lékařku komunikátorem i přivolat. Kamila Alžbětě lékařskou službu organizovala, vedla účty a vyplácela pomocníky. Alžběta své nemocné ošetřovala bez ohledu na to, zda měli na zaplacení. Platili podle svých možností až po vyléčení, většinou rádi a s vděčností.

Samozřejmě se našli chytráci, kteří se nechali vyléčit, ale k placení se neměli. Alžběta pro sebe nic nepotřebovala, ale provoz nemocnic nějak hradit musela. Řešila to tak, že nepoctivce, pokud potřeboval další ošetření, nejprve požádala o zaplacení minulého léčení s úroky. Několika nemocným dokonce odmítla poskytnout ošetření – ovšem jen ty, jejichž léčení sneslo odklad. Ty případy se ale rychle rozkřikly a další chytráky odradily.

Občas Alžbětu navštěvovali i lidé, kteří sami její pomoc nepotřebovali. Někteří přicházeli prosit o pomoc pro své blízké či známé, jiní – naštěstí jich byla menšina – jen ze zvědavosti, aby viděli zázračnou léčitelku na vlastní oči.

Jeden takový muž přišel za Alžbětou do přístavního města Tarygis. Jmenoval se Sirgulot a nebyl nemocný, takže se na něho zprvu hněvala, ale on ji rychle odzbrojil úsměvem i tvrzením, že ji nechce okrádat o čas určený pacientům.

»Přišel jsem čistě za tebou, krásná čarodějko,« usmál se na ni. »Cožpak si musím opatřit nějaké boláky, abys mi věnovala pozornost?«

Alžběta si ho chvíli zkoumavě prohlížela.

Byl vysoký, vyšší než ona – a to bylo co říci. Obličej měl hranatý, nepřilíh opálený. Vlasy měl jako všichni černé a tuhé, ale upravené nakrátko. Uši mu trochu odstávaly, ale ne tolik, aby

to vadilo. Nebyl zarostlý a vskutku působil dojmem člověka, který prožil většinu svého života v civilizovaném prostředí nějakého města.

Oblečený byl jako většina mužů v jižních krajích. Na sobě měl bílý plášť přepásaný silným pásem ze stejné látky, na hlavě upevněný čelenkou, jakou nosí Arabové. Ruce měl jemné, zřejmě nepracoval manuálně. Na bosých chodidlech měl koženými řemínky upevněné ploché sandály, jaké se v těchto krajích nosily. Neměl na sobě jedinou ozdobu – ale Alžběta už vyzorovala, že čím více ozdob kdo nosí, tím je pro ni méně zajímavý.

Toho muže by si na ulici některého zdejšího města těžko povšimla, byl příliš obyčejný. Měla ale tušení, že obyčejný nebude, až dojde na jeho vědomosti. Nepůsobil dojmem barbara, jako většina zdejších mužů. První dojem by ostatně mohl snadno zavádět – což nebyli všichni ti barbaři potomky starodávné, třicet tisíc let staré civilizace? Tato civilizace dodnes používala záhadných kouzel a primitivní byla jen část lidí. Nežije snad i na Zemi spousta lidí stejným způsobem jako v době kamenné?

»Tady je ordinace,« pokusila se ho usadit. »Přednost mají nemocní.«

»Nikomu nepřekážím a nemocné jsem pustil napřed. Kde jinde se mám s tebou setkat? Až skončíš s léčením, nasedneš do své pruhované létající lodě a zmizíš mi v oblacích.«

»Dobrá,« Alžběta zkontrolovala hodinky. Domů měla tři sta kilometrů, tedy jen půlhodinu letu, a bylo teprve časné odpoledne. »Věnuji ti hodinu svého času – víc ne.«

»Děkuji ti,« uklonil se. Pak natáhl ruku, nad níž se objevil známý vír sněhových vloček a za okamžik držel v ruce překrásnou květinu. Byla tuhá a voněla opojnou vůní. Nejspíš pralesní orchidea, tady v jižních mořích začínala tropická oblast planety. Ačkoliv – u čaroděje to přece nerozhodovalo...

»To je pro tebe,« podal Alžbětě.

»Aha – čaroděj?« zakabonila se Alžběta, ale květinu od něho přijala. »Bílý nebo šedý? Či snad dokonce černý?«

»Na barvě nesejde,« zavrtěl hlavou. »Tak jak to označuješ ty – snažím se být dobrý.«

»Výborně!« zvedla udiveně obočí. »Překvapuješ mě.«

»Mohl bych tě překvapit ještě vícrát,« usmál se muž. Alžběta si najednou uvědomila, že přestal hovořit jižním nářečím a začal s ní mluvit – řečí Bar, univerzální řečí světů Galaktického společenství.

»Tak jste nás přece našli?« vykřikla. Vyskočila a málem by mu radostí padla do náruče.

»Ach, promiň,« zarazil ji Sirgulot a udělal rukou pohyb, jako by ji chtěl odstrčit. »Asi mě považuješ za člověka od vás, ale musím tě ujistit, že řeč Bar znám z vaší dětské Encyklopedie v japonsku.«

»Aha,« odtušila zklamaně Alžběta a zase si sedla. Vidina záchrany byla nepravděpodobná, ale Alžběta stále v koutečku duše doufala, že se přece jen někdy vrátí domů... Každé zklamání bylo pochopitelně tím větší, čím větší naděje ji předcházela.

»Snažil jsem se několik let poctivě studovat obsah vašeho přístroje, ale přiznávám, je tam příliš rozsáhlé množství informací, než aby to zvládl jediný člověk.«

»Jsi přece čaroděj,« vrátil se Alžbětě trochu trpký humor, jehož záchvaty občas dostávala při setkáních s čaroději. Ti ji buď považovali za *obyčejnou* ženu a pak s ní jednali přezíravě jako čaroděj Zobeln, nebo věděli, že i ona má čarodějné schopnosti, jednali s ní jako se sobě rovnou, ale pohrdání *obyčejnými* lidmi z nich přímo číselo a Alžbětě byli protivní jako ti první. Řešila to podvědomě tím, že vůči čarodějům vždy uplatňovala poněkud suchý sarkasmus.

»Především jsem **člověk** jako ty,« řekl důrazně Sirgulot. »Jistě jsou mezi námi odlišnosti, když oba pocházíme z rozdílných světů, ale domnívám se, že myslíme podobným způsobem, takže si rozumíme. To je důležitější než rozdíly.«

Aha, takže jeden z těch, kdo studují zajímavé *exponáty*, pomyslela si trpce. Rozhodla se ale, že mu přece jen něco řekne – když začal tou květinou...

»My se neučíme všechno,« začala. »V japonsku je mnohem víc, než se vejde do jedné hlavy. Encyklopedie se dělí na více oborů. Povšechné znalosti můžeš získat o všech, ale když si vybereš jeden z nich, můžeš se o něm naučit více než ostatní. Pak můžeš být v tom oboru odborníkem. Nikdo se ale nemůže chlubit, že zná všechno.«

»To mě velice upokojilo,« usmál se i on. »Ale teď vážně – to mi bylo jasné hned. Ani my se nenaučíme z našeho vědění všechno, každý z nás zná jen část. Vaše *japanu* obsahují spoustu zajímavých vědeckých námětů. Některé jsou ale nedokončené. Čaroděj Zobel prý s tebou o nich hovořil, ale nikomu z nás pak nic nesdělil...«

»Zobelnovi už jsme vysvětlovaly, že některé problémy nejsou v pamětech *japanu* úmyslně a byly pečlivě odstraněny,« pokrčila rameny.

»Proč? Není to škoda?« podivil se.

»Některé nebezpečné znalosti se nesmí dostat do špatných rukou,« opakovala mu, co už se dozvěděl Zobel.

»Myslíš, že by je mohli někteří lidé použít proti jiným? To bych pochopil, ale proč tam nejsou například biologické znalosti? Jsou tam jen povšechné informace. Komu by mohlo škodit, kdybyste nám něco z toho objasnili?«

»Země nemá vlastní biologickou vědu,« usmála se Alžběta. »Tady nastoupila spolupráce mezi odlišnými civilizacemi, víš? Biologii se lidé Země učí ve světě zvaném Bardžá, která je biologii proslulá. Proto o ní v pozemském přístroji nejsou pořádné informace. A pak také proto, že by se laici do biologie míchat neměli, tam se dá mnoho pokazit. Mimochodem, co tě zajímá? Vystudovala jsem na univerzitě v Cokrezu na Bardžá a v biologii se vyznám. Bez těch znalostí bych těžko mohla léčit.«

»Proto jsem právě za tebou přišel,« pokýval hlavou. »Já už vím, že jsi vystudovala mimo Zemi – v Encyklopedii je napsáno, kde se které obory studují. Vzděláváte se déle než u nás, ale žijete mnohem déle než my a tím se to srovnává.«

»Vidím, že ses do naší civilizace pořádně zakousl,« usmála se a trochu jí otrnulo.

»Potřeboval bych se dozvědět co nejvíc ohledně biologie. Ty bys mi snad mohla poradit nebo pomoci. Největší problém bude v tom, že já sám biologii nerozumím,« přiznal.

Alžběta pozvedla údivem obočí.

»Proč se mě chceš ptát na něco, čemu vůbec nerozumíš?«

»Čemu nerozumím já, tomu bys mohla porozumět ty,« řekl trochu záhadně.

»Dobře – o co ti jde?« chytila se.

»Má to jeden háček,« přiznal až v této chvíli. »Jestli mi chceš pomoci, bude tě to stát více času než hodinu, kterou jsi mi vyměřila. Ale ujišťuji tě, bude to stát za to.«

»Aha – výměna informací. Já ti něco řeknu o Zemi a ty mi povíš něco o tomto světě.«

»Ne, tak to nemyslím,« zavrtěl hlavou. »Jestli za tebou byl někdo a pokoušel se od tebe dozvědět něco o vaší civilizaci, co před nezodpovědnými lidmi chráníte, já s tím vážně nemám nic společného. Mám jiný problém. My dva si spolu nebudeme povídat o vašem světě, ale pouze o našem, o Fulgiu. Dozvíš se o nás mnohem více, než já o vás. Přiznám se, vaše civilizace mě zajímá, ale není to můj hlavní zájem. To až na druhém místě.«

»Tak o co ti jde?« podívala se na něho opět udiveně.

»Možná jen ty můžeš pomoci našemu umírajícímu světu,« řekl náhle s vážností, až Alžbětu zamrazilo.

V jednom měl pravdu. Situace v tomto světě se, jak se zdálo, zhoršovala a Alžběta už tuto tendenci zpozorovala. Tento čaroděj je bezpochyby vzdělaný a také si uvědomuje, co se děje. Rozhodně je o tom lépe informovaný než jiní – než Zobel.

»Myslíš?« usmála se trochu křečovitě.

»Ano, já si to myslím,« řekl vážně. »Pozoruji tvé snažení už dlouho a jsem si jistý, že o nás víš po biologické stránce mnohem více než o sobě víme my sami.«

»No – mám tentýž dojem...« přikývla a řekla tiše.

»Jestli nás tedy někdo může zachránit, pak jsi to ty,« řekl jí přímo, bez vytáček. »Teď jde jen o to, budeš-li chtít nám pomoci. Zvlášť poté, co se k vám náš svět nezachoval spravedlivě. Ale doufám, že nám pomoc neodmítneš.«

»Neodmítnu – bude-li to v mých silách,« odpověděla mu stejně vážně. Náhle měla pocit, že tenhle muž, ačkoli je to čaroděj, to s ní myslí jinak než jiní lidé i čarodějové. Upřímně – hned po Milkirovi a Maardoi, jejími skutečnými přáteli. Dosavadní napětí z ní najednou spadlo a Alžběta se rozhodla. Upřímnost za upřímnost.

»Prosím tě, nemysli si o mně, že jsem z jiné civilizace. Já... já už teď skoro patřím k vám...« dodala rychle.

Teď se zase pro změnu podíval udiveně on na ni.

»Jak to myslíš?«

»Jednoduše,« opět se trochu křečovitě usmála. »Už se domů nevrátíme. Zůstaneme tu na pořád – patříme už k vašemu světu.«

»Vážně?« podivil se. »Náš svět vás natolik zaujal, že byste tu chtěly zůstat natrvalo?«

»Zajímá mě – ano, samozřejmě,« připustila. »Jenže my dvě se nemůžeme vrátit domů ani kdybychom chtěly.«

»Slyšel jsem, že jste u nás se svou lodí ztroskotaly a jste tu jako trosečnice na pustém ostrově. Doufáte ale v záchranu, má pro vás přece přiletět jiná loď, nebo ne?«

»Nemáme naději, že by nás objevila,« potřásla hlavou. »Jsme ve vašem světě doživotně. Buď se zařadíme mezi vás, nebo tu zemřeme jako cizinky.«

Sirgulot se na Alžbětu podíval udiveně.

»Myslíš to vážně? Proč vás nikdo nevysvobodí?«

»Od počátku jsme věděly, že jsme za hranicemi naší hvězdné říše,« vysvětlovala. »Jen jsme netušily, že jsme příliš daleko na to, aby nás někdo našel.«

»Vždyť jste se sem musely nějak dostat...«

»Nejde o vzdálenost,« zavrtěla hlavou. »Kdyby sem hvězdné lodě od nás zamířily, jsou tu do dvou měsíců. My dvě jsme se sem dostaly za tak krátkou dobu, že mrknutí oka je proti tomu věčnost. Horší je, že nás tu nebudou hledat. Nikdy jste neopustili svůj svět, neumíte si představit, jak těžké může být hledání ve vesmíru. Než by se sem naše lodi dostaly, musely by prohledat miliony světů. To nestihnou ani za několik desítek tisíc let. A to už pro nás bude pozdě.«

»A co kdybychom vyslali k vašim krajanům zprávu?« navrhl Sirgulot. »Mám kolegy, kteří experimentují se silnými rádiovými vysílači. Rádiové vlny a světlo jsou nejrychlejší, co existuje. Kdysi jsme je používali...«

»Rádio!« vybuchla trpkým smíchem. »Víte, jak dlouho by k našim světům letěly rádiové vlny? Dvaasedesát tisíc let! A celou tu dobu budou slábnout a slábnout. Až dorazí k cíli, úplně je překryje šum hvězd.«

»To jste od nás tak daleko?« ztuhl. »To snad není možné, jak to vůbec můžeš tvrdit?«

»Chceš to vidět?« navrhla mu.

Samozřejmě přikývl. Alžběta rychle uklidila ordinaci a vyšla na chodbu. Prohodila pár slov se správcem, drobným chlapcem s nově narostlou rukou. Všechno bylo v pořádku. Pak vyšla se Sirgulotem na střechu nemocnice, kde měla černožlutě pruhovaný gryul.

Nastoupili, ale nevznesli se hned. Alžběta sedla k řídicímu počítači, ale namísto letového programu vyvolala mapu Galaxie. Ukázala Sirgulotovi Zemi, světy Galaktického společenství a také Fulgiu, na němž se právě nacházejí.

»To je strašně daleko...« zamyslel se. »Vy žijete skoro na opačném konci *Herewoi*... V tom případě nevím, kdo z nás vám může pomoci k návratu.«

»Já vím – nikdo,« přikývla odevzdaně. »Nedá se nic dělat, zůstaneme tu až do smrti.«

»V tom případě dvojnásob obdivuji, co všechno pro nás vy dvě děláte, když takový dluh

nemůžeme nikdy splatit.«

»Pro vás?« usmála se. »Vždyť se už skoro nepočítáme za cizinky. Žijeme s vámi už jako kdybychom se tu narodily, jakoby náš skutečný domov ani neexistoval.«

»Tím hůř – pro nás... Poslyš, Alžběto, nevzala bys mě do party?« navrhl jí znenadání. »Jak víš, jsem čaroděj. Máte už mezi sebou jednoho, já vím, ale i tak ti mohu být užitečný. Umím používat černou magii a věř mi, chci být opravdu dobrým čarodějem. Dám se do tvých služeb rád, neodmítej mě.«

Podívala se na něho překvapeně.

»Černý mág – a dá se dobrovolně do služeb obyčejné...«

»Nejsi obyčejná – a já jsem člověk jako ty,« přerušil ji. »Nebude to ode mě milost, naopak, já prosím o tvou přízeň. Když budeš mít k ruce místo jednoho čaroděje dva, půjde ti vše lépe.«

»Dobrá,« svolila. »Vezmu tě do našeho spolku. Poletíš se mnou hned, nebo si potřebuješ ještě něco zařídit?«

Sirgulot se krátce zamyslel.

»Nepotřebuji s sebou vláčet zavazadla, když se stěhuji... Ale rád bych si z domova vzal svůj japan.«

»Dostaneš u nás nový,« mávla rukou.

»O přístroj mi nejde. Nový si mohu poručit kdykoliv, ale mám v něm své poznámky. Váš způsob záznamů se mi zalíbil, zvykl jsem si na něj a nerad bych o všechno přišel, je v nich hodně zkoumání a času.«

»Dobrá, to je samozřejmě něco úplně jiného,« přikývla. »Kde bydlíš?«

»Na ostrově Berkerage...«

»Dobrá, vezmeme to přes Berkerage,« svolila Alžběta.

\*\*\*\*\*

Žlutočerně pruhovaný gryul se vznesl nad střechu nemocnice, otočil se k jihu a plavně se rozlétl tam, kde se za vodním průlivem tmavěl černý pruh nejbližšího z jižních ostrovů Diugu. I cestou nabíral výšku, takže brzy letěl ve dvou kilometrech, odkud byl nádherný rozhled na mořský průliv s desítkami lodních plachet. Obchodní lodi křižovaly průliv všemi směry, občas se mezi nimi proháněly výletní plachetnice bohatších.

Berkerage byl druhý ostrov za Diugu. Diugu byl ostrov téměř kruhového tvaru s horami po obvodu – Alžběta ihned odhadla jeho sopečný původ. Když jej přeletěli, podle pokynů Sirgulota změnila směr o třicet stupňů k východu. Průliv tu byl širší a lodí v něm bylo méně.

»Bydlím nedaleko od pobřeží,« ukazoval Alžbětě Sirgulot široký zalesněný pás mezi žlutým, písčitým pobřežím a strmými horami, vypínajícími se do kilometrové výše.

Gryul zpomalil a naklonil se vpřed, aby lépe viděli. Alžběta pozorně sledovala Sirgulotovu ruku, ale žádné obydlí neviděla.

Vtom jako kdyby do nich udeřila pěst obra. Ozvala se strašná rána. Letoun se prudce roztočil, Alžbětu i Sirgulota odstředivá síla vymrštila ze sedadel a vmáčkla do popruhů. Skleněná okna se vysypala, sklo čelních oken odlétlo dopředu, ale střepy z bočních se rozlétly po kabině a a pořežaly jim obličej, protože sklenáři v Ronqe nedokázali vyrobit bezpečnostní skla.

Alžběta nedbala na krev. Nejprve se pokusila vyrovnat let. Zatím to ještě šlo – a pak teprve se ohlédla a zděsila. Zadní část gryulu byla v plamenech. Hořela nádrž B-paliva, pramínky ohně stříkaly do všech stran. Každým okamžikem vybuchne – ale pak by se upekli zaživa! Napadlo ji, že tam je skrytá vada – Kamila neměla moderní slitiny vyráběné rezonančními tavičkami, letadlo postavila z obyčejného železa, jaké měl při ruce kovář Sutokyn, ale za to jim nemůže nikdo dávat vinu, za daných podmínek to prostě lépe nešlo... Proboha, ta vada bude určitě ve všech gryulech a tohle se může brzy opakovat! Musíme chybu najít a odstranit, přinejmenším oddělit B-palivo něčím od kabiny, přimontovat tam ochrannou stěnu...

»Sirgulote, obejmi mě!« snažila se překřičet řev větru v kabině. Letěli velkou rychlostí, což

bylo dobře, vzduch fičel vyraženými okny dovnitř a srážel plameny hořícího paliva dozadu.  
»Mám na sobě létací nárameníky, sneseme se na nich k zemi.«

»Mám je také!« ujistil ji. »Máš ale pravdu, musíme se držet spolu. Drž se raději mě!«

V té chvíli začal slábnout tah motorů a gryul se začal propadat. Buď přehořelo elektrické vedení k některým motorům, nebo přestával fungovat isún. Museli rychle ven.

Snažila se otevřít zkřížené dveře na své straně, ale nešlo to. Sirgulot čekal, ale když viděl, že Alžběta dveřmi nehne, kopl nohou do dveří na své straně, ty se otevřely a proud vzduchu je okamžitě vyvrátil a utrhl. Pak se otočil k Alžbětě, popadl ji oběma rukama za ramena a doslova ji vyrval z jejího sedadla. Nevypadal na to, ale měl větší sílu než ona. Alžběta ho objala, jak si přál. Tím mu uvolnila ruce, on zapnul sygyty a vyskočil ze dveří, přesněji řečeno, nechal se naplno pracujícími antigravitačními motorky vytrhnout ven.

Sotva byli dvacet metrů od hořícího gryulu, v zadní části se ozval tlumený výbuch a kabinu zaplavil oheň. B-palivo – kdyby zůstali uvnitř, hořící kapalina by je pokropila a to by byl nejspíš jejich konec.

»Ozurejo!« vykřikl nahlas Sirgulot.

Nestačila se ani zeptat, co to znamená. Spatřila slabou, modrozeleně světélkující bublinu, rozprostřenou kolem nich. Náhle do ní cosi vrazilo, blýsklo se, na okamžik vzplálo jasné zelené světlo a opět zhaslo.

»Necháš toho, syčáku?« vykřikl Sirgulot rozhněvaně. Očividně to nebylo určeno Alžbětě, ale komusi jinému.

Gryul byl už daleko od nich a protože začali svůj pád brzdit, kdežto hořící letadlo padalo jako kámen, brzy poté dopadlo na hladinu mořského průlivu, až vodní tříšť vylétla vysoko do vzduchu. Nárazem se rozlomilo a zmizelo pod vodou, jen veliké kolo světlých bublin a kotouče rozplývající se páry ukazovaly místo jeho dopadu.

Modrozelená bublina kolem nich zazářila fialovým zábleskem – a cosi od ní odlétlo.

»Ftaz! Span! Ozurejo!« vykřikl Sirgulot rychle po sobě.

Modrozelená bublina praskla, jako kdyby byla z mýdlové vody. Od natažené ruky čaroděje vyšlehl dlouhý fialový blesk šikmo dolů na kraj pláže. Alžběta sledovala jeho dráhu a spatřila postavičku, do níž se vpil. Ta okamžitě klesla do písku a už se ani nepohnula. Sirgulot po svém útoku bleskem obnovil modravou ochrannou bublinu, ale už ji zřejmě nepotřebovali. Alžběta by raději přistávala sama, ale teď ji naopak objal on a jen několika hmaty na ovladači vedl sygyty na přistání. Nevzpírala se mu, věděla, že ji chrání – ale před kým? Aniž by se domlouvali, zamířili oba k ležící postavě.

Zvolna se snesli dva metry od muže zasaženého bleskem. Sirgulot vypnul ochrannou clonu a Alžběta se sklonila, aby zjistila, co se s neznámým stalo. Brzy poznala, že tady ani ona nemůže nic dělat. Mladý muž, sotva dvacetiletý, byl mrtev. Srdce netlouklo, ale to by snad ještě dokázala povzbudit. Horší bylo, že měl sežehnutý mozek. Ne, takovou spoušť nemohla napravit. I kdyby muže udržela naživu, i kdyby celý mozek regenerovala, nebyl by to už nikdy myslící tvor.

Vstala od ležícího těla a pohlédla na Sirgulota.

»Je mrtev. To – on?« zeptala se jenom.

Beze slova přikývl.

»Ale proč?« téměř vykřikla.

»Nevím,« pokrčil rameny. »Svakusen se mi nikdy nelíbil, ale netušil jsem, že by se odvážil ti ubližovat; vždyť jsme se přece dohodli, že vás všichni nechají na pokoji.«

»Ty ho znáš? Dokonce ses s ním o mně předem domlouval?«

»Měli jsme kvůli vám několik zvláštních sněmů,« řekl Sirgulot vyhýbavě. »První sněm černých čarodějů brzy poté, co Zobeln zjistil, že pocházíte z hvězd. Jednalo se o to, zda pro náš svět nepředstavujete nebezpečí. Dohodli jsme se, že nám vy dvě škodit nemůžete a naopak bude zajímavé vás studovat. Ještě nikdy jsme v našem světě neměli návštěvu z vesmíru. Mimo jiné

jsme dohodli přísný zákaz ubližovat vám. Svakusen zákaz porušil, měl jsem tedy právo ho zabít, i kdyby neohrožoval mě samotného. Možná o mně nevěděl – ale i tak je mi to divné. Možná se mu tvá létající loď nelíbila, ale když jsme padali, musel už poznat, že jde o lidi a když kolem nás vyvstala moje obranná stěna, musel přece pochopit, že má jako protivníka černého! Kdyby na nás v té chvíli přestal útočit, nic bych mu neudělal... Zním silné obranné kouzlo, ale nemohl jsem ho nechat vyzkoušet na něm všechna útočná kouzla, co znal on. Nevím přesně, jaká měl, ale říkalo se o něm, že jeho rod patří mezi čaroději k nejsilnějším. Nemohl jsem déle riskovat.«

»Nebudu ti ho vyčítat,« řekla Alžběta tiše. »Dobře vím, že se člověk musí na Fulgiu občas bránit – pokud má k tomu možnosti. Pokud je nemá, nezbyvá mu než trpět. Fulgiu už je takový nespravedlivý svět.«

»A váš svět je lepší?« odrazil ji ostře Sirgulot.

»Je,« přikývla klidně. »Neříkám, že se u nás nenajde surovec, ubližující druhým. Kdo to ale udělá, je vždycky potrestán.«

»Dlouho jsem vaše zákony studoval,« řekl. »Jsou opravdu přísné ke každému, zejména když ublíží jiným. Jen mi není jasné, kde se ve vašich zákonech bere jistota, že vždycky najdete správného pachatele. Že ho chytíte a že je to ten pravý.«

»Ani tahle informace se v našich japsech nenachází,« řekla Alžběta. »Ale tobě řeknu vše, co o našich Strážcích vím. Oni vidí do minulosti. To jim dává jistotu, že pachatele chytí a že to je zaručeně ten pravý. Ale jak to skutečně dělají, to opravdu nevím.«

»Vaši Strážci jsou něco jako naši černí čarodějové,« zamyslel se. »Nebo se mýlím?«

»Mýlíš se v tom podstatném,« řekla. »Strážce musí být především dobrý. Pokud se Strážce proviní proti zákonům, přestane být Strážcem. Navždycky.«

»Možná je to správné řešení,« uvažoval Sirgulot. »U nás je nejhorší to, že černé čaroděje nikdo neomezuje a mohou si dělat v podstatě cokoliv.«

Alžběta zatím svému novému příteli i sobě ošetřovala řezné rány od rozbitých skel gryulu v obličeji a na ruku. Její nový přítel ji při tom s údivem pozoroval. Všechny pacienty ošetřovala tak, že si nezasevený chapadla agisaru nevšiml, ale aby mohla ošetřit obličej sobě, musela si chapadlo agisaru vysunout daleko z úst.

Sirgulot pak vyčaroval nové letadlo. Stačilo mu dozvědět se, pod jakým jménem si jej má přát. Alžběta mu to ochotně sdělila. Mohla by si gryul vyčarovat sama, ale neustále oddalovala okamžik, kdy mu sdělí, že je stejnou čarodějkou jako on. Nejvíce ji na něm přece přitahovalo, že s ní jednal bez sebemenší stopy nadřazenosti. Ani k ostatním lidem se nikdy nevyjádřil přezíravě. Tím jí byl sympatičtější, než ostatní čarodějové – až na stejně upřímnou Maardoi.

Byl snad také taková – *bílá vrána*.

\*\*\*\*\*

Mrtvolu nechali ležet na pobřeží. Na Fulgiu se s člověkem po smrti nedělaly žádné okolky. Ptáci, krabi a drobná zvířata se starají o úklid. Alžběta se matně pamatovala, že i na Zemi tak některé národy s nebožtíky zacházejí. Možná je to přirozenější než stavba nákladných hrobek.

Vzlétli v novém gryulu a brzy dosedli před lehkým domkem, postaveným z jakési světlé zelené hmoty. Proto nebyl na kraji džungle vidět! Uvnitř bylo jednoduché zařízení. Lůžko, nízký stolek a *měkký kámen*, zdejší druh polštářku. Sirgulot vyňal z nevelké skříňky japan a vsunul si jej do záhybů bílého pláště. Pak se otočil a zamířil k východu, kde na něho čekala Alžběta.

»Víc nemáš?« usmála se.

»Jako většina čarodějů víc nepotřebuji,« odpověděl jí rovněž s úsměvem. »Přiznám se, všechno ostatní považuji za zbytečné a vzbuzuje to ve mně dojem marnivosti.«

I v tom s ním souhlasila. Opět nastoupili; tentokrát zamířili nejkratším směrem k horám Benera. Slunce zapadalo, bylo jim jasné, že doletí až za tmy. Alžběta zavolala Kamilu a ujistila ji, že je všechno v pořádku. Oznámila jí jen to, že se všichni mohou těšit na návštěvu.

»Doufám, že se nás už nikdo ze tvých přátel nepokusí sestřelit,« usmála se pak Alžběta na

Sirgulota.

»Také doufám,« vyhrkl. »Nikomu bych to neradil zopakovat. V něčem tě musím opravit. Všichni čarodějové nejsou mými přáteli, nemysli si to.«

»Ale radíte se spolu, konáte sněmy...«

»Na obecných věcech se dohodnout musíme, to ano,« přikývl. »Kdybychom se nedohodli, bylo by to nejspíš velice nepříjemné, věř mi. Viděl jsem několik soubojů mezi černými čaroději. Obranná stěna, kterou používám, patří k našim rodovým tajemstvím a většina čarodějů ji nezná, souboje se častěji vedou útočnými kouzly. Raději nechtěj vědět, jak končí. Smrt bleskem je proti některým jiným druhům smrti velice milosrdná.«

»Všichni tedy vaše dohody nedodržují, co?«

»Máš pravdu, naše dohody nejsou vaše zákony. Když si někdo usmyslí, že je dodržovat nebude, ani celý sněm ho nepřinutí, aby se podřídil.«

»K čemu potom takové sněmy pořádáte?« podivila se.

»Aspoň nějak se domluvit musíme,« pokrčil rameny. »Vím, není to moc platné, když se žádná dohoda nedá vynutit, ale dá se říci, že většinou dohody plníme. Ani my nemáme zájem neustále vyvolávat konflikty. Už proto, že souboj je vždycky až to poslední řešení.«

»To je zajímavé. Dohodli jste se, že nám nebudete škodit, ale dnes mě chtěl už druhý čaroděj zabít. Vaše dohody se mi zdají značně nepraktické, řekla bych, že jsou zbytečné. Vy si myslíte, že už je něco dohodnuté, ale když se na to spolehnete, ukáže se, že...«

»Vím, nedá se na ně spoléhat,« přiznal Sirgulot. »Jenže o vás jsme se ani nehádali, shodli jsme se naprosto jednomyslně. Nechápu, proč někdo tak jasnou dohodu porušil. Jaký mohl mít zájem na tom, aby si proti sobě postavil všechny ostatní?«

»Takové důvody si dovedu dobře představit,« povzdychla si Alžběta. »To bude tím, že vy černí nejste zvyklí podřizovat se nikomu a ničemu. Pak stačí jakýkoliv důvod. Třeba to, že vám náš letoun na okamžik zastíní slunce.«

Byla jedovatá, to byla pravda. Možná nespravedlivě zrovna k tomuto čarodějovi. Ten ji přece chránil, mohla by se snad na něho spolehnout. Anebo ani na něho ne?

Chvilí pak letěli mlčky. Sirgulot si najednou na něco vzpomněl, až sebou trhl.

»Poslyš, Alžběto, co jsi myslela tím, že Svakusen byl už **druhým** čarodějem, který se tě pokoušel zabít?«

»Nic víc, než že byl druhým. Což jinými slovy znamená, že jsem už jeden takový vražedný útok přežila.«

»Kdo se to opovážil?« zamračil se. »No, jak vidím, máte mezi sebou černého, naštěstí nejsem první, kdo tě chrání. To je jen dobře.«

»Bohužel jsi první...« řekla tiše.

»Počkej – nechceš mi snad tvrdit, že jsi přežila útok černého čaroděje bez ochrany jiným černým?« podíval se na ni udiveně.

Vyprávěla mu tedy o souboji s čarodějnou kněžnou Piruo. Když skončila tím, jak kněžna doplatila na vlastní zbraň, Sirgulot si trochu oddechl, ale hned zvažněl.

»Piruo jediná neporušila žádnou dohodu – ona jako jedna z mála nevěděla, co jste zač. Vím o ní jen to, že nikdy nechodí na sněmy od chvíle, kdy jí sněm doporučil – vlastně nařídil – rozchod s mužem nečarodějem a ona se mu vzepřela. Jestli jste ji ale přemohli a pokořili, je zle a nevím, kdo by vás uhlídal. Bude nebezpečnější než si myslíš. Zvlášť když jste často rozdělené a ty navíc létáš sama. Buď vděčná osudu, že mě k tobě poslal.«

»Kněžna Piruo mě neohroží,« ujistila ho. »Nedokáže už čarovat. Je z ní obyčejná žena.«

»To se ti jen zdá,« přesvědčoval ji a byl čím dál zasmušilejší. »Pravda, každý čaroděj je vlastně obyčejný člověk, ale kdo se narodí se schopností kouzlit, už jako čaroděj žije celý život. Nějaká droga na tom nemůže nic změnit. Zvlášť když její účinky trvají krátce.«

»Droga ne – ale já to dovedu,« řekla vážně Alžběta.

»Co že dovedeš?« nechápal.

»Umím měnit čaroděje v obyčejné lidi,« řekla klidným tónem. »Nebo naopak z obyčejného člověka udělat čaroděje. Není to jednoduché, ale umím to.«

»To bys... ne, tomu nemohu uvěřit,« zarazil se.

»Nemohu ti předvést to první, ledaže bych tebe samotného zbavila schopnosti kouzlit, což nechci,« usmívala se na svého spolucestujícího. »Ale přesvědčit tě mohu alespoň o tom druhém. Dívej se dobře!«

Vyčarovala obří broskev a podala mu ji. Jak s jistotou očekávala, ztuhl překvapením.

»Ty jsi... To není možné!«

»Což nevěříš ani svým očím?«

»Ne... vždyť jsi z jiného světa, nemůžeš znát příčinu našich čarodějných schopností!«

»Neznám ji,« přiznala. »Byla bych ráda, kdyby mi někdo vysvětlil, v čem to spočívá. Ale nemysli si, že jsem hloupá vesmířanka, že o vás nic nevím, ani vědět nemohu. Prve jsi prohlásil, že vás znám možná lépe, než znáte sami sebe. Měl jsi pravdu. Vím toho o vás dost, nemysli si.«

»To bys musela rozluštit největší tajemství našich prapředků – a mám dvojnásob pravdu, když tvrdím, že jen ty můžeš zachránit náš svět.«

»To zatím nemohu posoudit,« pokrčila rameny. »Co kdybys mi o tom něco pověděl?«

»Stejně jsem se k tomu chystal,« povzdychl si. »Předem jsem ti sliboval, že se o nás dozvíš víc než my o vás...«

Podíval se z okna dolů. Slunce zapadlo, jen červánky nad obzorem osvětlovaly krajinu, připravující se ke spánku. Před Alžbětou svítilo odklopené víko japanu, jehož prostřednictvím letoun řídila. Po pravdě řečeno, moc práce s tím neměla, japan řídil skoro sám. Ve spodní části letounu měl jako čidla komunikátory s kamerami zaměřenými přímo dolů a šikmo vpřed. Jejich infračervené dálkoměry poskytovaly japanu potřebné údaje. Obrazovka v jeho odklopeném víku ukazovala mapu pevniny; svítící značka, označující polohu grylu, se na ní pomalu pohybovala k severu. Stranou bylo na mapě město Uklebig – a opravdu, pohled tím směrem mohl odhalit několik jiskřiček – měšťané zapálili svíčky, aby mohli být ještě chvíli vzhůru.

»Dobrá, ale připrav se, nebude to krátká historie,« řekl čaroděj Sirgulot.

Alžběta sáhla na klávesy a napsala krátký příkaz. Gryul začal neznatelně zpomalovat.

»Dobře, povídej. Poletíme pomaleji, budeš mít na svoje vyprávění více času.«

\*\*\*\*\*

## Soumrak čarodějů

»Když jsem se zabýval vaší Encyklopedií,« začal vyprávění čaroděj Sirgulot, »zjistil jsem, že i vy máte podobnou civilizaci, jakou měli kdysi dávno naši předkové. Svět nazývaný Fulgiu byl bohatý, krásný a vzdělaný. Dnes vidíš jen zbytky, střepy nádherné vázy, zadupané do bláta.«

Podívala se na něho udiveně.

»Můžeš se mě ptát, odkud to všechno vím. Na to ti odpovím prostě: jsem historik. Historií Fulgiu se zabývám odmalička. Možná tě někdy seznámím s tím, jak si pořád udržujeme poslední zbytky naší bývalé všeobecné vzdělanosti, ale to si nechám na jindy, teď ti řeknu, co předcházelo naší velké tragédii.«

»Dobrá, povídej,« vybídla ho.

»Bývaly doby, kdy i v našem světě vzkvétala města, stokrát větší než největší z dnešních měst, propojená sítí rychlých dopravních tunelů. Vzduchem létaly tisíce malých i velkých letadel podobných tomuto. Naším předkům to ale nestačilo. Neustále vymýšleli, jak by všechno ještě víc a víc usnadnili. V prastarých knihách je vidět, jak tenkrát náš svět vypadal. Mohu ti říci, že vaše pozemské pohledy na New York se velice podobají obrázkům z našeho tehdejšího prasevěta.«

Sirgulotovo vyprávění Alžbětu zaujalo, ačkoliv dlouho tušila, že zdejší civilizace nepatří mezi společenství, pomalu se vyvíjející od barbarství k pokročilejšímu stupni. Lidé na planetě Fulgiu zřejmě byli kdysi na vyšší úrovni než dnes. Co se tu ale stalo, proč ten pokles?

»Pokrok, hnací síla pozemské civilizace, býval i u nás znamením úspěchu,« pokračoval hrdě Sirgulot. »Cílem bylo pohodlí, blahobyt, hojnost a život bez starostí. Sport a zábava pro všechny, každému co kdo potřebuje. A naši předkové takového stavu dosáhli již před čtyřiceti tisíci lety! Je možné, že továrny z tehdejší doby jsou dosud kdesi hluboko pod zemí, možná jen zanesené prachem. Nádherné továrny, vyrábějící bez dozoru člověka všechno potřebné zboží, nutné k udržování civilizace. I podzemní elektrárny byly tehdy v provozu, doly na suroviny. Kdo něco potřeboval, dal nejbližšímu distribučnímu středisku požadavek prostřednictvím mluvícího amuletu **zýtý** a objednaná věc přilétla až k němu. Zboží zprvu nosila letadélka, velká člověku sotva do pasu; větší předměty rozvážely rychle a pohodlně větší vzdušné lodi. Dalo se říci, že to byl zlatý věk světa Fulgiu.«

»To by se vám podařilo splnit jeden z odvěkých snů lidí Země. Společnost, kde má každý všechno... Společnost bohatých bez chudých... Dodnes o tom u nás mnoho lidí sní, ale nikdy se nám nic takového nepodařilo...«

»Nemáš nám co závidět,« pokračoval klidně Sirgulot. »Náš svět toho krásného stavu kdysi dosáhl, ale ukázalo se, že to byla největší chyba, jaké se naši předkové dopustili.«

Alžběta se na něho nedůvěřivě podívala.

»Pokrok se nezastavil,« pokračoval čaroděj, aniž by si všiml Alžbětiny nedůvěry. »Časem přestala objednávané zboží rozvážet malá i větší letadla a místo nich se objevovaly **piryboe**, ony vířící vločky, pod jejichž pláštěm všechny požadované předměty vznikají. Používáme je dodnes, ale co tam probíhá, nedokáží ti ani popsat, ani vysvětlit. Snad by tě mohl detailně poučit někdo jiný, já opravdu nevím co se tam děje, nepatří to do mého oboru. Víím, že se jedná o složitou strukturální přeměnu hmoty, souvisí to s přímou přeměnou hmoty v energii, podrobnosti nevím. Naši předkové **po** zavedení **piryboe** továrny vypnuli, uzavřeli a ponechali osudu. Nikdo je přece nepotřeboval, **piryboe** je nahradily. Z toho období našich dějin je málo svědectví, podobně jako z doby před vznikem první strojové civilizace. Došlo pak k několika katastrofám, které zničily kromě jiného i archívy, předtím velmi starostlivě chráněné celými generacemi.

Z doby strojového věku se zachovaly mluvící amulety **zýtý**. Tenkrát je potřeboval každý, bez nich si nikdo nemohl nic objednat, nemohl bez nich žít. Děti dostávaly krátce po narození své **zýtý** spolu s prvním oblečkem. Zýtý se nosily na pevné šňůrce kolem krku a byly spolehlivé, svému majiteli zpravidla vydržely až do smrti.

Celá civilizace se tehdy soustředila do měst. Města rostla dál, už ne do šířky, ale nejprve do výšky a pak do hloubky. Směrem dolů je rozšiřovali především proto, aby nenarušovala přírodu na povrchu. Lidé si zvykli, že obloha nad nimi je umělá, slunce není pravé a i nad nimi jsou další a další gigantická patra. Právě tak kdysi pod zem zmizely továrny. Nahoře brzy vyrostly divoké pralesy, kde nic nepřipomínalo přítomnost člověka na tomto světě. Lidé ani nemuseli pořádat naučné výpravy, aby se poučili o životě v nedotčené přírodě.

Z té doby se zachovaly kusé zprávy o lidech, kteří hlásali úplný návrat k přírodě a konec civilizace bohatství. Říká se, že to byli zarostlí, neučesaní krobiáni, kteří zahodili zýtý a tvrdili, že se obejdou bez nich. Tehdy se u nás mohli uživit v přírodě, na rozdíl od Země. Divoká zvířata se v lesích rozmnožila a pár stovek barbarů do přírodní rovnováhy příliš nezasáhlo.«

»Také u nás je dost lidí, hlásajících návrat k přírodě,« přikývla Alžběta. »Podle mě je to velice zajímavé hnutí.«

»U nás byli potomci těch lidí příčinou tragédie našeho světa,« řekl chmurně Sirgilot. »Ale k tomu se ještě dostanu. Barbaři, zahazující svá zýtý, by naší civilizaci nevadili, dokud se chtěli vrátit k přírodě sami a ostatním dali pokoj. Lidé nad nimi mávali rukama. Chcete žít v přírodě? Dobrá, jen si jděte! Lesy jsou hluboké, pro pár set primitivů v nich zvěře neubude. Barbaři ale tvrdošíjně žádali, aby se lidé do přírody vrátili všichni, opustili města a začali žít zdravě, jen tak, pod širokou oblohou. Znělo to krásně, ale nebylo to vůbec proveditelné...«

»Co je špatného na životu v přírodě?« opáčila. »Mně by se také více líbilo žít ve volné přírodě než ve městě.«

»Nic špatného by v tom samozřejmě nebylo – kdyby zůstalo u jednotlivců. Jenže příroda snese jakékoliv zátěže jen určité množství,« povzdychl si. »Kdyby se i u vás do přírody navrátili všichni lidé z měst, následoval by stejný kolaps. Lidé musí jíst – ale v přírodě není dost zvěře pro milióny. Lidé nechtějí žít v zimě a v mokru – ale v přírodě není dost suchých jeskyní, aby se na všechny dostalo. Pravda, dá se to řešit, například stavbou jednoduchých příbytků ze dřeva, ale to už není **pravé přírodní řešení** a zatvrzelí barbaři ty stavby s potěšením zapalovali, kdekoli na ně narazili. Napadení se obvykle bránili, vražda stíhala vraždu a nebralo to konce.«

»I život v přírodě potřebuje zákony,« zašeptala Alžběta.

»To barbaři neuznávali. Když návrat k přírodě, pak jedině přírodní zákony, hlásali. Ale i z těch uznávali jen zákon silnějšího, ostatními opovrhovali.«

»To na mnoha místech přetrvává dodnes...« oťásl se. »Už jsem to zažila i na vlastní kůži. Lidé nějaký řád určitě potřebují.«

»Propast mezi barbary a lidmi z měst se prohlubovala. Později barbaři pořádali nájezdy na blízká města, lidi zabíjeli, odvlékali – ale hlavně, rozbíjeli jim zýtý, aby je zbavili obživy. Člověk bez zýtý nemohl ve městě žít a někteří poškození pak museli odejít čistě z nutnosti.

Období barbarských nájezdů netrvalo dlouho. Lidé za zničená zýtý brzy dostávali náhradní a oddíly mužů v černých uniformách barbary rozprášily. Strážci pořádku časem dostali účinné zbraně a otevřený útok barbarů býval čirou sebevraždou. Barbaři ale přešli k jiné taktice. Když ve městě někoho přepadli, nezabili ho, jen mu vzali zýtý. Nešťastník pak nemohl žádat o vydání nového, centrální evidence tvrdila, že zýtý, ohlášené jako zničené, dál normálně pracuje – a černí muži vyhnali domnělého podvodníka z města. Šikovný barbar se dokázal zmocnit i několika stovek zýtý nic netušících obětí a teprve když byli praví nositelé vyhnáni z města, zýtý zničil.

A tehdy někdo přišel s geniálním nápadem, jak vyřešit několik problémů současně. Bylo to složité, napůl technické a napůl biologické řešení. Zýtý při něm vytvořili jinak, ne technickými, ale biologickými prostředky. Podle dochovaných fragmentů z oné doby se jednalo o maličkou biologickou vysílačku kdesi uvnitř lidského těla – nedochovalo se nám ale, kde je vlastně v těle ukrytá. Ani pozdější pokusy objevit ji nebyly úspěšné, i když kvůli tomu naši lékaři rozřezali na plátky několik desítek mrtvých.«

»Je v hlavě,« podotkla Alžběta tiše. »Malá pecka nervové hmoty, k nerozeznání od okolí,

těsně před podobnou pecičkou hypofýzy, nepatrným nervovým vláknem spojená s centrem řeči.«

Sirgulot se zarazil a vytřeštěně hleděl na pozemšťanku, ale i Alžbětě jezdil mráz po zádech. Biologové, kteří v hlavách obyvatel ten umělý orgán vytvořili, zemřeli před dávnými tisíciletími a jejich nástupci nemají ani potuchy o tajemství, bez něhož nemohou čarovat. Uvědomila si, že to tajemství zná asi jako jediná na celém Fulgiu. Možná ne celé – ale určitě má k němu nejbliž. Nejdůležitější je skutečnost, že ten orgán v hlavě nevykonává zázraky místních čarodějů sám. Je to jen prostředník, klíč k důmyslně ukrytým strojům, které pak mění hmotu a způsobují všechny ty nepochopitelné efekty. Na planetu Fulgiu se namísto tajemné magie opět vrátila střízlivá věda. Alžbětu to nesmírně potěšilo – přece jen je lépe, když platí známé přírodní zákony a člověk do nich smí svým podílem zasahovat! Současně si připomněla prastarý aforismus: ***Není v lidských silách zjistit rozdíl mezi jakoukoli dostatečně pokročilou technologií a černou magií...*** Pravda, dlouho jim trvalo, než přišly na podstatu zdejšího čarování a snad dokonce nějaký čas věřily, že čarování a magie jsou na této planetě možné. Technologie, nutná ke zdejším kouzlům, musela být opravdu pokročilá, když zmátla i vědecky založené pozemšťanky... ale není divu. Jestli jde o přímou přeměnu hmoty a energie, pak to nic jednoduchého nebude.

»Už jsi mi říkala, že o tom orgánu víš...« řekl po chvíli Sirgulot. »Ale umět jej u někoho zničit a jinému vytvořit? Raději mi neříkej podrobnosti, nejsem biolog, nepochopím to, i kdyby ses mi to snažila vysvětlit.«

»Měla bych **velké** problémy vysvětlit to i vašim biologům,« přikývla. »Moje možnosti jsou nesrovnatelně větší než jejich. Nikoho jsem nepotřebovala rozřezat na plátky, abych to zjistila.«

»Možná,« pokrčil rameny. »Já teď už jen dokončím naši historii a co dál, o tom bychom se měli dohodnout.«

Souhlasila lehkým přikývnutím. Bylo v tom cosi krásného, když se dva lidé z tak různých světů snažili pochopit jeden druhého a navzájem si pomoci.

»Vysílačku do lidí nemontovali dodatečně. Děti takto změněných lidí se s touto vysílačkou hned rodily, takže ji po nějaké době měli všichni lidé ve všech městech. Pro objednávání věcí z distribučních středisek úplně nahradila původní zýtý. Ty se změnily v prostředky dorozumění mezi lidmi a dodnes je k tomuto účelu používáme.«

»To přece muselo být nádherné, ne?« řekla nadšeně Alžběta.

»V té době žili všichni ve velkém přepychu. Na co si kdo vzpomněl, v okamžiku to dostal. Lidstvo dosáhlo vrcholu a lidé o další pokrok přestali usilovat.«

»Aha...« zašeptala – a konečně jí došlo, co se v tom skrývá. »A to byla vaše tragédie...«

»To ještě ne...« zavrtěl hlavou. »Kdyby se lidé tenkrát snažili zachovat, co jim předkové vytvořili... Společně s pohodlím zavládla mezi lidmi nesmírná lenost. Navzdory ní každý pořádek dostával všechno, co si přál. A tak se ten skutečně sen lidstva stal příčinou strašlivého pádu. Vzdělání bylo zbytečné, vždyť každý dostal všechno, ať dokázal více než ti ostatní, nebo neuměl číst. Lidé padli do nesmírné intelektuální bída. Nikdo nic neuměl, nevzdělanci změnili knihovny v taneční sály, knihy pálili nebo je uklidili, aby nepřekážely – a kde brzy podlehly pomalejší, ale neodvratné zkáze. Nebylo o čem usilovat, nebylo proč překonávat překážky, žádné neexistovaly. Jediné, v čem mohli lidé nalézat uspokojení, byla zábava, sex, sport – a život ve volné přírodě.«

»Jak to, že máte zprávy i z této doby?« podivila se.

»V každé době stejně jako dnes se našlo pár nadšenců, vybočujících z průměru. Aspoň mezi sebou pěstovali vzdělanost a učili i své děti. Bylo jich dost na to, aby nám poskytli své záznamy – ale málo na to, aby zabránili hrozící tragédii, o níž ostatně tenkrát neměli ani tušení.«

Sirgulot se na chvíli odmlčel. Pak mrkl na obrazovku, kde se světélko označující polohu gryulu již přiblížilo k pohoří Benera, povzdychl si a pokračoval.

»Pravá katastrofa přišla před pouhými třemi tisíci lety. Až na nevelkou skupinku lidí, soustředěných převážně v malém městě Vjoigji na jižním ostrově Kuddeotu, už nikdo na celém světě neuměl číst a psát. Nikomu to nevadilo, svět se točil dál a každý měl, nač si jen vzpomněl.

Města byla plná slavností, tanců a bálů, dobře se žilo i mimo ně. Navazovat rychle po sobě další a další známosti bylo v té době jediné, proč stálo za to žít. Lidé se nakrátko potkávali a aniž by se poznali, plodili spolu děti a opět se rozcházeli. Matky děti vychovávaly krátce. Když je naučily mluvit a mohly si všechno vyčarovat samy, matky je opouštěly a vracely se do víru radovánek. Některé se o své děti nestaraly vůbec a odložené děti uprostřed blahobytu umíraly... hlady...«

Alžběta zbledla.

»Takové matky nepochopím,« zašeptala.

»Nikomu to nevadilo, nikdo si toho ani nevšimal. Děti bylo přece dost. Počet obyvatel Fulgiu dosáhl neuvěřitelného počtu třiceti dvou miliard, víc, než kolik náš svět živil kdy předtím – a přibývalo nás ohromnou rychlostí. Zvláště při tomto způsobu života.«

»Hrozné,« otřásla se Alžběta. »Dodnes jsem věřila, že jsme nic takového nevytvořili jen proto, že někteří lidé dokázali překrásné ideály zhanobit, převrátit a změnit v opak. Většinou se pasovali za jediné pravdivé vůdce na cestě k ráji – a kdo nešel s nimi, byl jejich nepřítel a toho se snažili zničit, až utopili ideály v krvi nevinných. Většinu prostředků lidstva použili na vzájemné vraždění, místo na rozvoj, takže se místo do blahobytu hnali do bídy, ale – to se kdysi dělo u nás. Jak vidím, je dobře, že se nám nikdy nic takového nepodařilo dosáhnout... Vždyť to byla strašná past – a vy jste do ní spadli... Vždyť vy jste dokázali nesmyslnost samotných snů o dokonalém a spravedlivém světě, kde každý dostane vše co potřebuje!«

»Past?« usmál se trpce. »Ano – teď už to vidíme. Jen nevíme, jak se z ní dostat...«

»Já také ne...« zamyslela se. »Ale povídej, jak to bylo dál? Co se stalo, proč ten stav netrvá dodnes?«

»Nikdo neví, kdy se přišlo na to, že zdaleka ne všichni lidé mají schopnost čarovat,« rychle se vrátil k původnímu vyprávění. »Podle některých odborníků za to mohli barbari bez vrozených zýtý. Ani jejich děti nemohly čarovat a to se s nimi přenášelo, ale při tehdejšímu způsobu života se na to dlouho nepřišlo. Lidé žili dost pohromadě a komu čarování šlo, objednával za ostatní. Uspořádat hostinu pro velkou společnost pokládali čistě za projev dobrých mravů, zejména když se dotýčný blýskl neobvyklým druhem jídla nebo nápoje. Počet lidí bez schopnosti čarovat ale pomalu, ale neustále stoupal. Potíže vypukly, když v některé takové společnosti zůstali jen sami ne-čarodějové. To pak byla katastrofa, zpravidla všichni umírali – hlady.«

»Podle mě to nemusela být vina barbarů,« řekla tiše Alžběta. »Každý genetik ví, že existují náhodné mutace. Mohou přinést škody, nebo naopak výhody. Škody u nás obvykle napravujeme dříve než způsobí ohrožení lidí, tím méně celé společnosti. Vy jste ale neměli biology, tím méně specializované genetiky. Nikdo nic nenapravoval. Odchytky způsobující nefunkčnost některého orgánu vedou v přírodě obvykle ke smrti a řetěz poruch se tak přeruší, ale tady ke smrti nevedly a mohly se proto šířit. Lavinovitě.«

»Nevím, nemohu to posoudit. Jisté je, že nastala obrovská poptávka po pravých čarodějích. Každá skupina si nějakého čaroděje držela, často násilím a proti jeho vůli, a pečlivě ho chránila. Přijít o čaroděje znamenalo zemřít, to lidé brzy pochopili. Bohužel – právě tou ochranou jejich počet klesal ještě rychleji než dřív. Lidé se rozmnožovali jako kobylinky, ale svým čarodějům to neumožňovali. Asi si neuvědomovali, že čarodějem může být jen dítě dvou čarodějů, málokdy dítě zrozené mezi čaroději a ne-čaroději.«

»To muselo být hrozné,« představila si Alžběta důsledky takového stavu.

»Kam to dospělo, můžeme sledovat s odstupem času až dnes. Když v takové **rodině** zemřel čaroděj, například věkem, nebo při útoku jiné, **rodina** se rozpadla a zahynula. Šanci na přežití měly velké rodiny, které mohly získat jiného čaroděje pobitím rodiny sousední, ale často přitom zahynul i další čaroděj a zemřeli všichni. **Rodiny** se ve městech začaly opevňovat, ale čarodějů ubývalo a jejich osud byl obvykle zpečetěn. Dnes už původní města neexistují – přesněji, někde pod zemí snad ještě jsou, ale mrtvá, bez obyvatel. Snad jsi někde na pevnině viděla homolovité bílé stavby – občas v nich dokonce žijí lidé, ale nikdo z nich už asi neví, že to jsou bývalé větrací

šachty podzemních měst. Byl jsem se tam jako historik podívat. Podlahou těch staveb je udusaná hlína, čili navátý prach. Kdyby se tam kopalo, můžeš v hloubce objevit podzemní města. Možná tam jsou i kosti ubožáků, kteří za dávných časů zahynuli, když přišli o posledního čaroděje...

Větší naději přežít měli lidé v přírodě, pokud se naučili získávat si potravu jinak. Přežívali ovšem jen nejsilnější, ale časem se naučili žít bez kouzel, používat nářadí, pěstovat plodiny a lovit zvěř. Mělo to jednu nevýhodu. Tento způsob života mohl uživit nepatrnou část těch, kdo se v přírodě nacházeli. Lidí tam ale bylo příliš mnoho a další sem utíkali z měst. Nastaly strašné hladomory. Lesy byly plné ohlodaných lidských kostí. Mrtvoly nikde neležely, hned posloužily ostatním jako potrava. Lidojedství bylo pravidlem a docházelo i k pojídání lidí, aniž by se čekalo na jejich přirozenou smrt. Při setkání dvou tlup snědli vítězové poražené a většinou i své vlastní padlé. Navíc se začaly objevovat nemoci. Šířily se jako laviny – jediný nemocný člověk obvykle nakazil celou tlupu a když nemoc propukla, kosila lidi po stovkách. Ti, co to přežili, se rozprchli po okolí, ale často jen roznesli nemoc do dalších tlup – a tak to pokračovalo. O děsivosti toho procesu si můžeš udělat představu, když si uvědomíš, že během pouhých padesáti let klesl počet obyvatel Fulgiu ze třiceti dvou miliard na pouhých dvacet milionů. Obávám se, že jste se s něčím takovým nesetkali na žádném jiném světě ve vesmíru.«

»Příšerná historie...« oťrásla se Alžběta. »Tak krutě aby skončil nejkrásnější sen lidstva...«

»Města Vjoigji se katastrofy nedotkly,« pokračoval Sirgulot. »Žili zde vzdělanci, všichni čarodějové a především, město bylo na ostrově, kam nedolehly pochody smrti hladových, jaké se převalovaly pevninami. Město Vjoigji žilo klidným životem bez divokých zábav, bez radovánek, měsíce trvajících pitek, ale později ve stejné hojnosti bez hladomorů, nemocí a smrti.«

»Proč se nestarali o ostatní?« podotkla Alžběta vyčítavě.

»Nevěděli o nich,« zavrtěl hlavou Sirgulot. »Tehdy by snad mohli pomoci a řekl bych, že by se o to jistě pokusili – ale jak se zdá, nemělo to smysl. Možná by katastrofu o pár desítek let oddálili, ale nejspíš by ji ani nezmírnili.

Na pevninách se mezitím ustavila nová přírodní rovnováha. Lidé nevyhynuli úplně. Zůstal nepatrný zlomek, ale přežili. Příroda je mocná čarodějka, i když své problémy řeší katastrofami a někdy i vyhynutím celých druhů. Na pevninách přežili i někteří čarodějové. Mnozí pochopili, že budou mít šanci, když zhýralé spolubydlící opustí a své schopnosti zatají. Nepatrné skupinky čarodějů, často malé rodiny, se ukrývaly hluboko v podzemí měst, aby je lidé nenašli. Běda jim, když je lidé objevili! Dávali jim za vinu, že díky jejich sobectví zemřelo mnoho lidí a pak je zabíjeli pro výstrahu jiným, místo aby si je rozdělili mezi sebe. Skupina bez vlastního čaroděje si pak z takové rodiny nechávala jen nejmladší dítě, pokud bylo schopné čarovat a mohlo je zase nějakou dobu živit... děti drželi v klecích, zakované do pout, aby nemohly utéci...«

»Ach tak – proto Zobeln neviděl rád, když jsme se my dvě ujalý holčičky Maardoi!« došlo až teď Alžbětě.

»Ano – a na sněmu se podívoval, že jste mu ji vydaly bez násilí a dobrovolně. To už jsem začal tušit, že vy dvě budete jiné. Zobeln to přičítal tomu, že se za tisíce let lidé odnaučili držet si čaroděje násilím. Dnes se lidé uživí sami a čaroděje v podstatě nepotřebují – ale o vás to neplatí, když pocházíte odjinud.«

»My jsme Maardoi nezneužívaly,« řekla Alžběta. »My jsme ji zachránily a pak u nás žila, ale sama a ráda. To vidíš z toho, že jsme po jejím odchodu nejen netrpěly nouzí, ale naopak jsme až pak mohly začít pomáhat lidem ve velkém.«

»Nejste z našeho světa,« usmál se na Alžbětu. »Jste v mnoha směrech výjimky.«

Neodpověděla mu, jen se také začala usmívat.

»Přešly stovky let,« pokračoval po chvíli. »Čarodějové z jižních ostrovů nakonec navázali spojení se svými bratry na pevninách. Naučili jsme se zjišťovat, kde na světě někdo používá kouzla. Není to těžké. Jak víš, síla čaroděje není v něm samém, ale každý máme v sobě něco, co skutečnou sílu přivolává. Naše příkazy nejspíš plní důmyslně ukryté stroje, o kterých nikdo nic

neví. Můžeme je žádat nejen o různé předměty, ale také o informace. Na některé dotazy nám sice neodpovědí, ale řeknou nám, kolik bylo v určitém úseku krajiny požadavků na kouzla a jaká síla byla potřebná pro jejich splnění. Víme tedy, zda je či není v určité oblasti čaroděj a pokud jich tam je málo, můžeme zhruba určit i jejich možnosti – neboli barvu. Černí zpravidla potřebují víc síly než šedí či bílí.«

»To mě zajímá,« vskočila mu do řeči. »Jak vlastně vzniklo dělení čarodějů podle barev?«

»Kdysi dávno, jak už jsem se okrajově zmínil, bývali mezi námi lidé, pověřeni udržováním pořádku. Nosili černý oděv a podle toho se jim říkalo **Černí strážníci**. Měli zvláštní postavení. V dobách, kdy požadavky lidí přenášela původní zýtý, měli černé vysílačky a mohli používat prostředky, nedostupné jiným. Tenkrát bylo možné, aby se Černý strážník, pokud použil svou moc neoprávněně, stal pouhou výměnou zýtý obyčejným člověkem. Později byla zýtý nahrazena biologickými vysílačkami a jak se zdá, **černí** měli odlišný druh. Dodnes mohou používat výsady, nedostupné jiným.«

»A **Černí čarodějové**, původně ochránci pořádku a zákona, jsou dnes největší zločinci, před nimiž se všichni spoluobčané třesou a nenávidí je...« odušila Alžběta smutně. »Ale z toho si nic nedělejte, tohle známe i u nás, na Zemi. Do sjednocení Země tam bylo takových černých nebo khaki postav požehnaně – a také je lidé nenáviděli...«

»Situace černých čarodějů byla od začátku jiná, než šedých,« přikývl. »Černého čaroděje neudržíte násilím a nedonutíte ho čarovat pro bandu opilců, jak se stávalo šedým. Černý čaroděj může takové skupince posloužit ze zdvořilosti nebo z dobré vůle, ale kdyby ho chtěli přidržet násilím, měl dost možností zachovat si svobodu. Pokud by ho vyprovokovali, mohl své věznitele prostě pobít – ale často zlomil jen viditelný odpor a odešel. Zůstala za ním jen hrůza – a nenávist těch, které buď přehlédl, nebo nechal naživu úmyslně. Černí čarodějové často pomáhali svým šedým bratrům. Jejich původní povinností bylo pomáhat utlačovaným, ale osvobozením čaroděje odsoudil v pozdějších dobách skupinku ne-čarodějů k smrti hladem – a pokud to někteří přežili, odnášeli si nenávist především k černým. Byl to pak boj na život a na smrt, neboť ani černý není nezranitelný a ani kouzla nás neochrání před zákeřnou ranou zezadu. Domnívám se, že později se ta nenávist rozprostřela proti všem čarodějům bez ohledu na barvu, ale původně byla určena jen černým. Ti ovšem nemohli mlčky snášet útoky lidí – chránili se proti nim a pochopitelně také používali kouzla.«

»I proti jiným čarodějům,« podotkla tiše.

»I proti jiným čarodějům,« souhlasil. »Část si žila jako v bavlne na jižních ostrovech, ale ti, kdo zůstali na pevninách, prošli peklem hladomorů, zákeřnými útoky lidí proti sobě navzájem a proti čarodějům zvlášť, museli se nutně stát necitelnými. Jinak to nešlo. Čest a soucit byly slabosti, trestané smrtí. Zůstali jen ti silní.«

»Dobrá,« pokývala hlavou. »Tak tedy nakonec přežili lidé, přežili i čarodějové a nastala jakási rovnováha.«

»To není rovnováha,« vskočil jí do řeči. »To se ti může zdát, když jsi viděla jen malý úsek našich dějin. Ta katastrofa totiž v současné době pokračuje!«

»Jak se projevuje?«

»Nás čarodějů ubývá,« posteskl si. »Není to zatím znát, ale je nás mnohem méně než před sto lety. Zatímco lidí, těch obyčejných ne-čarodějů, ubývá jen pomalu, počet čarodějů se začal zmenšovat podezřele rychle. Stále častěji se nám rodí děti bez čarodějné moci. Občas se stává, že se dítě se schopností kouzlit narodí i obyčejným lidem, ale ty případy nejsou častější než jednou za sto let. Mimochodem, s jednou takovou čarodějkou ses setkala. Rodiče Maardoi byli obyčejní lidé a ona najednou začala sama od sebe čarovat. Proto jsme o ni měli zájem a dá se říci, že jsme ji vzali mezi sebe. Na tom by snad nebylo nic špatného. Jenomže teď jsou příliš časté případy, kdy se v rodině, kde je otec i matka starého rodu a měly by se jim podle všech pravidel narodit další čarodějné děti, rodí se jen obyčejné. Zhruba před dvaceti lety nás čaroděje napadlo sledovat

tyto jevy přesněji, ale získané statistické údaje jsou příšerné. Někteří rodiče už dnes nemají žádné kouzelné děti a jejich čarodějný rod nenávratně končí.«

»Něco jako je náš Mílkir?« vyhrkla Alžběta.

»Mílkir je docela běžný případ,« zavrtěl hlavou. »Jeho matka se zkrátka zamilovala do obyčejného člověka a navzdory varování si ho vzala. Její syn je docela obyčejné dítě, protože už jeho otec byl obyčejný. To je pravidlo, žádná výjimka. Já myslím na rodiny, kde jsou oba rodiče čarodějové, ale jejich děti ne.«

»To by podporovalo moji domněnku o mutacích,« zamyslela se Alžběta. »Občas vznikne odchylka, takže se poměr čarodějů a ne-čarodějů mění. Čarodějů ubývá, zatímco lidí přibývá...«

»Ani tak tomu není,« povzdychl si Sirgulot. »Ubývá nejen čarodějů, ale i těch obyčejných lidí. Jestli to tak půjde dál, za dalších tisíc let bude svět Fulgiu mrtvý. Bez lidí – i bez čarodějů.«

»Máte ve vašem světě příliš mnoho nemocí,« řekla Alžběta. »Já už jsem se s nimi setkala. Mnoho lidí umírá předčasně. Nejvíce mě mrzí, že tu umírá mnoho dětí.«

»Někteří tvrdí, že to je přirozený následek nezřízeného života předků,« natůkl Sirgulot.

»Jistě – nezvykli jste si dodržovat zásady hygieny, pak se nemoci šíří velice snadno. Ale to by nemohlo vysvětlovat genetické poruchy. Ty bych viděla jinde. Není pravidlo, že čarodějové musí mít děti jen sami mezi sebou? Kolik vás vlastně je?«

»Černých čarodějů je dnes po celém světě tři sta rodin,« řekl Sirgulot ustaraně. »O počtech šedých nevím, u těch se tyto problémy zatím neprojeví. Nebo aspoň ne tak zoufale jako u nás.«

»Aha – takže docela normální degenerace,« povzdychla si Alžběta.

»Ty umíš náš problém dokonce pojmenovat?« podíval se na ni s náhlou nadějí.

»Pojmenovat neznamená vyléčit,« musela přiznat. »Váš problém je právě v tom, že máte potomky jen sami se sebou. Uzavřené společenství se nutně začíná měnit čím dál tím k horšímu. Musíte se přestat omezovat jenom na své staré rody.«

»Pak bychom ale vyhnuli ještě rychleji!«

»Nevyhyne... nejvýš přijdete o černá kouzla. Šedých čarodějů je naštěstí mnohem víc a ti snad půjdou zachránit.«

»Tak tomu není,« zavrtěl hlavou. »Až my černí čarodějové zmizíme a šedé nebude nikdo chránit, lidé je pobijí. Pak na Fulgiu zůstanou jen barbaři – lidé nevzdělaní a bez kouzel. Nebude to přece jen škoda?«

»Možná,« pokrčila rameny. »Musíte být opravdu v zoufalé situaci, když se s problémy obrácíte na dvě obyčejné ženy, navíc z úplně jiného světa.«

»Ty přece nejsi obyčejná žena!«

»Když ses na mě obracel, nevěděl jsi to. Až pak jsem ti to ukázala,« připomněla mu.

»Bez ohledu na kouzla – nejsi obyčejná žena a já jsem ti to řekl dříve než jsem tě viděl čarovat,« rozohnil se. »Špatně jsi mě pochopila. Když říkám, že nejsi obyčejná žena, nemíním tím schopnost kouzlit. Jsi vzdělaná, ale ani to by nebylo nic neobyčejného. Tvoje zvláštnost je podle mě v tom, že jsi tak – lidská, jinak to ani neumím nazvat. Je to podivné, když vlastně nejsi z tohoto světa. Naopak to může znamenat, že jsi člověkem více než my, ačkoli se dějiny našeho světa počítají déle. Proto se na tebe obracím, ne jako čaroděj, spíš jako vědec – a také člověk. Jde mi o záchranu lidí. Možná jen skupiny do níž patřím, ale možná všech. Pokud tvrdíš, že u nás vy dvě zůstanete až do smrti a chcete se stát součástí naší civilizace, bude to i vaším problémem.«

»No – v tom máš pravdu,« připustila. »Až na to, že jste se na nás mohli obrátit dříve.«

»Dlouho jsme o vás nevěděli,« omlouval se. »Totiž – věděli jsme jen to, že do našeho světa zavítali lidé z hvězd. Nenapadlo nás, že byste nám mohly pomoci – a navíc v našem problému.«

»Trochu jste nás podcenili,« pokrčila rameny. »Z tvého vyprávění vidím, že na Fulgiu budu mít zajímavější práci, než jsem původně myslela. Nu což, to si budeme muset ještě pořádně promyslet. Každopádně to bylo zajímavé povídání a přesně tak dlouhé, jak bylo třeba. Právě totiž přistáváme – pod námi je pohoří Benera a vidím už světlo před naším *kovovým domem*. Už nás

tam všichni čekají...«

\*\*\*\*\*

## Metamorfóza

Nového dobrovolného obyvatele uiku přivítali ti dosavadní velice srdečně. Alžběta všem představila svého nového asistenta Sirgulota jménem a profesí historika, čarodějné schopnosti ponechala stranou. Vyklidili mu jednu menší kabinku, dosud používanou jako skladiště, upravili v ní lůžko, stoleček, křesílko a skříňku, kam si uložil svůj majetek – japan se svými poznámkami a výzkumy.

Jejich dobrodružství se ale neutajilo. Během své návštěvy jižních ostrovů se Kamile velice zalíbily talíře vyrobené z velikých mušlí, neměla ale čas opatřit si je. Alžběta jí je slíbila dovézt, už je měla i zakoupené. Když ale po ní Kamila slíbené mušlí talíře chtěla, Alžběta se podřekla.

»Zůstaly v prvním letadle,« pokrčila rameny. »Nic si z toho nedělej, přivezu ti jiné.«

»V jakém prvním letadle?« okamžitě zpozorněla Kamila.

Alžběta lhala nerada a jenom když musela. Kamarádce lhát nechtěla a musela proto všem povědět o sestřeleném letadle i o své záchraně před úklady dalšího černého čaroděje.

Všichni Alžbětě a Sirgulotovi blahopřáli, že útok přežili, ale večer měli docela zkažený. Druhého dne ráno přišla Kamila za kamarádkou s velice rezolutním přáním.

»Chci, abys splnila slib a předělala mě,« prohlásila pevně. »Nevidíš, že jsem tu opravdu šťastná? Mám hodného muže a jediné, co nám chybí, je vlastní dítě.«

»Proč pořád tak spěcháš?« vyhrkla Alžběta.

»Protože tenhle svět nepatří do Galaktického společenství a nemám jistotu, že na každém desátém rohu najdu někoho s agisarem, kdo mi umí pomoci. Kdyby tě včera zabili, co bych si tu bez tebe počala? Pochop, tady nemůžeme čekat sto let i déle, až budeme mít pro děti podmínky. Tak dlouho se mohou rozmyšlet lidé v civilizovaných světech, na barbarských planetách panují odlišné zvyky. Jestli chceme mít dítě, musíme si pospíšet, dřív než se to stane nemožné.«

»Opakuji ti, není to jednoduché,« varovala ji Alžběta.

»Já vím,« mávla rukou Kamila. »Ale nikdo jiný než ty nemá schopnosti takový zákrok provést. Přitom by tě mohl třeba už zítra zabít docela obyčejný psychopat, je jich tu požehnaně. Uvažuj! Když někdo zabije mě, budu mít asi smůlu, ale nikoho dalšího to neohrozí. Ty si možná popláčeš, ale budeš žít dál. Mílkir bude určitě truchlit víc, ale ani on kvůli mně neskočí se skály a nejspíš si najde jinou – do toho už mi nic nebude. Kdyby někdo zabil tebe, budeme já i Mílkir nešťastní do smrti. Je to tak?«

Alžběta tedy kapitulovala, oznámila prostřednictvím komunikátorů správcům nemocnic, že příští týden ordinovat nebude a že ji mohou volat jediné k těžkým případům, kdyby šlo o život. Pak skoro celý den ležela na lůžku nebo seděla v baru a přemýšlela. Ačkoliv to vypadalo, že jen sedí nad sklenicí Coca-coly a medituje, nebylo tomu tak. Přemýšleli dva – lékařka i její agisar.

Mezitím nařídila Kamile, aby se připravila. Po dva dny jí osobně připravovala dietu. Aby byly všechny tři svěží, Alžběta se s Kamilou i s Maardoi vykouply v teplé vodě bazénu. Až pak uložila Kamilu na lůžko a chapadlem agisaru jí vpravila do žil nevelké množství účinných látek.

Kamila brzy nato usnula. Museli u ní držet hlídky a pokud nehlídala Alžběta sama, měli ji při jakékoliv změně, ať bude k lepšímu nebo k horšímu, ihned vzbudit, aby mohla zasáhnout co nejdříve. Probíhající přeměny se projevovaly velice podobně, jako kdysi na Zemi tropická nemoc malárie. Zimnice se střídala s vysokými horečkami a ty museli mírnit. Kamila chvílemi blouznila a jednou navzdory Alžbětině péči zvracela, ale lékařka si vždy poradila. Nakonec proces přešel v dlouhý, klidný spánek.

Mílkir byl neustále v pohotovosti, vždy připraven pomoci. Ani ostatní nezůstávali stranou, drželi pozemšťankám palce, jenže poslední instancí byla Alžběta a všichni jí pouze přisluhovali. Mílkir věděl, že se jedná o další budoucnost Kamily i jeho. Věděl, že ta drobná dívka z dalekého hvězdného světa si ho zvolila za muže a teď kvůli němu podstoupila všechny současné těžkosti. A co bylo nejpodstatnější, vzdala se kvůli němu i rodného genetického kódu a nebude se moci

vrátit, ani kdyby to někdy bylo možné. Kamila si zvolila za osud planetu Fulgiu a Mílkira a on tu oběť pochopil a přijal s opravdovou úctou.

Sirgulot to ošetřování mlčky pozoroval. Sám byl rovněž ochoten pomoci, ale nezbylo mu než přiznat, že by se svými vědomostmi hrál nejvýš osmé housle na pozadí koncertu, jaký tu předváděla Alžběta. Pochopil, proč se genetická přestavba organismu děje, ale provedení samo bylo nad jeho chápání.

Osmého dne se horečky vrátily, ale už ne v takové síle. Alžběta kamarádku velmi opatrně krmila malými dávkami tekuté stravy, aby příliš nezeslábla. Konečně se Kamila probrala.

»Pít...« poprosila slabým hlasem.

Mílkir jí okamžitě podal sklenici připravené ovocné šťávy a Kamila se s chutí napila.

»Jak jsme na tom?« starala se šeptem.

»Zkus si něco přát!« navrhla jí Alžběta.

»Přeji si... přeji si *supideg*.« řekla Kamila.

Toto ovoce se začínalo stávat tradicí. Maardoi jím poprvé přesvědčila Kamilu, že skutečně umí čarovat. Alžběta použila totéž ovoce, aby své schopnosti zvěstovala Kamile. Když se nad rukou bývalé letušky Transgalaktu objevily charakteristické sněhové vločky, bylo všem jasné, že se právě zrodila nová čarodějka.

Pak se vířící vločky rozplynuly a Kamila držela na dlani obrovskou broskev. Pustila se do ní s velkou chutí. Jednak už měla hlad, ale především to bylo její první vlastnoručně vyčarované jídlo – a ačkoliv jásali všichni, nikdo z něj neměl větší radost.

»V jednom tě musím zklamat,« řekla jí Alžběta vážně, když spolu obě osaměly. »Čarovat můžeš hned. Ale to slíbené dítě smíš mít nejdříve za rok. Pamatuj si, že tak hluboké změny, jaké jsem v tobě udělala, neproběhly zatím až do posledních buněk tvého těla. Nejpozději se mění zárodečné buňky. Pořád máš zablokovanou schopnost mít dítě. Kdybych ti *dabyrgy* zrušila hned, mohlo by se vám narodit dítě deformované a to nechci. Zdravé můžete čekat – snad napřesrok. Rozmysli se – chceš si na odblokování počkat za rok, nebo ti mám *dabyrgy* zrušit hned? Musela bys přejít na nějaký jiný druh antikoncepce, ale já už něco vymyslím. Měli jsme na univerzitě předmět **Historické způsoby léčení**, byla v tom i přírodní antikoncepce. Nebylo toho mnoho, ale snad si na to ještě vzpomenu. Počkáte ještě rok a potom si můžete pořídit dítě podle svého přání i bez dalšího zásahu. Nemusela bych nutně být ani u jeho narození, kdyby se se mnou něco stalo, musela bys to zvládnout sama, ale to nevidím nijak zle. Jen ten jeden rok musíte bezpodmínečně počkat, ten vám slevit nemohu. Ale myslím si, že teď už to s Mílkirem vydržíte.«

»Dobře – raději mi tu blokádu ukonči hned,« požádala ji Kamila. »Jistota je jistota.«

»Dobře děláš,« usmála se Alžběta. »Ale to ti povídám, nejsi malá holčička a dobře víš, že teď máte oba velkou zodpovědnost. Kromě toho si uvědom, zrušení blokády měsíčních cyklů ti přinese spoustu nepříjemností. Naše babičky je snášely skoro celý život, ale my jsme si už trochu odvykly. Rozumíš mi?«

Kamila přikývla, ale okamžitě prohlásila, že si to sama uvědomila dřív, než přišla.

\*\*\*\*\*

Brzy poté navrhla Alžběta velikou společnou poradou všech obyvatel uiku.

Sama navštěvovala nemocné nejen na pevnině, ale teď už i na jižních ostrovech. Sirgulot ji doprovázel a během ordinování jí zajišťoval záležitosti, nutné ke hladkému chodu nemocnic.

Alžběta s Kamilou po její přeměně odletěla stranou mezi skály, aby si něco vyzkoušely. Jak se dalo čekat, zjistily, že Kamila může používat i *černá* kouzla. Alžběta kamarádku naučila používat obranná i útočná, jak je sama znala. Aniž by co tušil, stal se najednou Mílkir z ochránce své ženy ochraňovaným, ale neřekly mu to, aby nebyl smutný. Kamila s Mílkirem létali spolu a už se nechtěli od sebe nikdy nadlouho odloučit.

Maardoi pomáhala ostatním jak mohla. Často létala na pravidelnou cestu po nemocnicích spolu s Alžbětou, někdy dělala naopak společnost Kamile a jejímu muži. Při těch cestách často

seděla u řídicího počítače grylu, přepnula si na program Encyklopedie a učila se moudrostem z daleké Země.

Alžběta ale přemýšlela o všem děle a jak se zdálo, měla přede všemi v uvažování náskok. Proto také ona vyvolala velkou společnou poradou. Ta trvala několik dní, přesněji několik po sobě následujících večerů.

Nejprve pobídla Sirgulota, aby přítomné seznámil s dávnou historií planety Fulgiu. Ačkoli ji sama už slyšela, znovu si ji vyslechla spolu s ostatními. Neřekla přitom ani slovo, jen bedlivě naslouchala a přemýšlela. Kromě ní nikdo netušil, že spolu s ní poslouchá i její agisar a stará se, aby všechno pečlivě zanesl do *druhého patra* Alžbětina podvědomí.

Také ostatní poslouchali Sirgulota pozorně. Pro Kamilu to bylo něco úplně nového, ale ani místní Mílkir a Maardoi netušili, co zajímavého se skrývalo v minulosti jejich vlastního světa.

Když Sirgulot skončil, ujala se slova opět Alžběta.

»Historie Fulgiu je strašlivá, ale snad bychom se mohli pokusit současný neutěšený stav změnit. Přemýšlím o tom od chvíle, kdy jsem se s tím seznámila. Řešení nebude snadné a vůbec ne jednoduché. Musíme se nad tím zamyslet všichni. Především ty, Kamilo, máš z nás nejbliž k technické stránce pozemské civilizace. Také Sirgulot by se měl zapojit do rozvažování, co se dá podniknout. Mílkira a Maardoi prozatím nechávám stranou, ale měli by se teď oba vrhnout na japy, aby získali co nejdokonalejší přehled o Zemi a o Galaktickém společenství. Možná se jim pak všechno osvětlí jiným světlem a kdoví, třeba právě oni na něco přijdou.«

»Já bych viděl řešení poměrně jednoduše,« řekl Sirgulot. »Jak víme, Alžběta dokáže udělat z obyčejného člověka čaroděje nebo čarodějnici. Jak jsem pochopil, ta schopnost bude dědičná, ale na rozdíl od dosavadního stavu ji zdědí i děti narozené rodičům, kteří nejsou oba čaroději. Od nynějška přestane počet čarodějů klesat, ale naopak bude stoupat, až budou postupně čarovat všichni. A tím je to vyřešené! Stačí změnit dostatečný počet prvotních nových čarodějů – a to už je v silách Alžběty. Je to vlastně velice prosté.«

»Já to tak jednoduše nevidím,« namítla Alžběta.

»Proč?« zarazil se Sirgulot. »Říkám to špatně? Říkala jsi přece, že děti budou dědit...«

»V tom to není,« zarazila ho Alžběta. »Ale uvědomte si, kam by to vedlo. Myslíte, že bude dobré, když se v poněkud jiné podobě vrátí *staré zlaté časy*? To má na Fulgiu zase žít dvaatřicet nebo sto šedesát miliard lidí obklopených hojnostmi, kteří se starají jen o své radovánky? Nejvíce mě na té době znechutilo, že matky nechávaly děti umírat hladem uprostřed blahobytu, protože si jich nevšímalý. Ale co horšího – tentokrát by všichni získali schopnosti černé magie. Dovedete si představit, jaké peklo by se z toho mohlo vylíhnout? Každý by si dělal co chce, včetně zabíjení jiných? V takovém světě bych snad ani nechtěla žít. A tím méně bych chtěla něco tak nelidského způsobit – a nechat v tom pekle žít i vlastní potomky... Ne, my musíme vymyslet něco jiného.«

Zarazila tím všechny. Její slova působila, nikdo neměl další protinávrhy. Alžběta nakonec prohlásila, že nejhorší ze všeho by bylo přijmout ukvapené řešení, kterého by pak museli všichni litovat. A když ne oni sami, pak jejich potomci.

»A co tedy budeme dělat?« zeptala se po chvíli Maardoi.

»Přemýšlet,« usmála se na ni Alžběta. »Budu zatím léčit a všichni budete mít jistě práce dost. Kdo zatím na něco přijde, sdělí to ostatním. Kdyby to bylo nutné, uspořádáme další sněm a na něm se budeme navzájem informovat, co kdo vymyslel.«

S tím všichni souhlasili a na tom se rozešli.

Sirgulot však od té doby stále častěji sedával u obrazovky japy. Hledal tam pozemské informace, které by pomohly i jeho světu? Lidé Galaktického společenství přece žijí i bez kouzel podstatně lépe než čarodějové Fulgiu se svou černou magií....

\*\*\*\*\*

## Sněm Černých

Týdny ubíhaly a zdánlivě se nic nedělo.

Jednoho dne zabušily na pancéřové dveře transportní kapsle rány okovanou holí. Sirgulot otevřel a zjistil, že venku stojí čaroděj Zobeln. Pozval ho dovnitř, ale on odmítl. Vyřídil mu jen pozvání na další mimořádný sněm černých čarodějů a odletěl na svých létacích náramenících.

»Tam budu muset jít,« oznámil Sirgulot ostatním. »Budeme jednat o osudech celého světa – a nejspíš i o vás. Až se vrátím, všechno vám povím.«

»A co kdybychom tam odletěly s tebou?« navrhla bezelstně Alžběta. »Cožpak nejsme také černé čarodějky?«

»Nevím,« zděsil se Sirgulot. »Obávám se, že kromě mě to nikdo z čarodějů neví.«

»Jenže se tam bude jednat i o nás,« pozvedla Alžběta obočí. »Máte ve svých pravidlech nějaký důvod, který by nám bránil zúčastnit se?«

»To ani ne... Černé jste...«

»Dobře – pak tam pojedeme s tebou,« rozhodla rezolutně.

Sněm se měl konat čtvrtého dne. V určený den černí čarodějové Alžběta, Kamila a Sirgulot nasedli do gryulu a rozletěli se do jižních moří na ostrov Berkerage. Nepřistáli ale na severní pláži u Sirgulotova domu, zamířili do vnitrozemí ostrova. Uprostřed kráteru dávno vyhaslé sopky Guce tam stála prastará budova, vzdáleně podobná starým pozemským buddhistickým chrámům.

Zaparkovali gryul stranou a vstoupili hlavní bránou.

»Stůjte!« postavili se jim náhle do cesty tři obrovití chlapi. »Dál ani krok!«

»Sněm nás očekává,« odpověděl jim Sirgulot poněkud nejistě.

»A ty dvě?« obrátili se na něho strážci.

»Jsou tu poprvé, ale mají černý dar jako já,« prohlásil Sirgulot.

»Dobrá, vstupte, ale po jednom,« nařídili jim strážci.

Pozemšťanky už věděly, co musí udělat. Před druhým vchodem si musel každý příchozí otevřít vrata pomocí blesků **span**. Vrata propustila vždy jen jednoho člověka, muže nebo ženu. Kdyby se pokusilo vstoupit více lidí najednou, dveře by se s třeskem zavřely, i kdyby přitom někoho nemilosrdně rozdrtily.

První vstoupil Sirgulot, pak Kamila a nakonec Alžběta. Když strážní spatřili známé blesky, uklidili se do svých tmavých výklenků a příchozí vstoupili v pohodě.

Sestoupili po schodech do velikého sálu tvaru obří mušle, jehož konce se téměř nedalo dohlédnout. Podlaha byla dělená stupňovitě jako v nějakém amfiteátru. Uvnitř se právě chystala obrovská hostina. Na stolech stály mísy jídla, plné poháry, květiny. Mezi nimi se pohybovalo dobrých pár set lidí. Lidí? Podle toho co o nich věděli, každý z těchto mužů či žen byl černým čarodějem s právem zabíjet a mnozí tohoto za svůj život již bohatě využili. Nejen při obraně, ale někdy jen tak, z nudy a pro zábavu.

»Jak to tu probíhá?« zeptala se Alžběta Sirgulota.

»Teď je na programu hostina,« ujistil ji. »Až se květ *delemoenu* skloní k vodě, začneme jednat. Květ vlastně určuje, kolik nás ještě chybí.«

Květ byl tedy nejspíš umělý. Stál uprostřed sálu ve velké váze a jeho okvětní plátky se zvolna stáčely dolů, k vodě. Alžběta pohledem odhadla, že zahájení bude velice brzy, odhadem do deseti až dvaceti minut.

Sirgulot její odhad potvrdil a vybídl je, ať si mezitím vezmou něco k snědku. Vybrali si ovoce a pomalu vychutnávali jeho příjemnou sladkokyselou chuť.

Pak se ozval zvuk obrovského gongu a všichni se posadili po tureckém způsobu, každý tam kde právě stál.

Uprostřed sálu se váza s květem pomalu potopila do země a místo ní se vynořila stejně velká mušle. Do mušle vešel starší muž. Obrovský sál rázem utichl.

»Vítám vás,« oslovil muž všechny přítomné. Mušle jeho hlas odrazila a zesílila, takže ho dobře slyšeli i ti, kdo stáli až při okrajích sálu.

»Sešli jsme se, abychom se seznámili s událostmi, jež se dotýkají celého našeho světa,« pokračoval muž. »Jak víte, v posledním období se nám narodilo příliš mnoho dětí bez kouzelné síly. To je velice znepokojivé a ani dnešní zpráva není příznivější. Z další skupiny dvanácti dětí jen pět může ovládat černá kouzla, ostatních sedm je bez magické síly. Jsou to tedy obyčejní lidé. Minule jsme uvažovali o bezbolestném utracení takových nepodařených dětí, aby uvolnily místo dětem bez této vady. Tu možnost jsme zavrhnuli, ale na tento sněm podala skupina čarodějů opět stejný návrh.«

Alžběta se otrásla. Barbaři!

»Dále má pro nás obvyklou zprávu čaroděj Zobeln. Týká se návštěvnic z vesmíru. Jak asi víte, domnívali jsme se, že budou mít pro nás význam, ale ukázalo se, že jsme jejich přínos přecenili. To je pro dnešní program vše, nemá-li někdo další návrh...«

Vzhledem k očekávané menší závažnosti shromáždění rozhodlo přeložit zprávu o návštěvě z vesmíru jako první bod sněmu. Do mušle vstoupil čaroděj Zobeln.

»Jak všichni víte, naše očekávání v pomoc od návštěvnic z vesmíru se ukázala jako lichá,« začal Zobeln. »Tyto ženy jsou naprosto obyčejné a tedy pro nás nezajímavé. Navíc jsou u nás nedobrovolně, neboť se k nám dostaly selháním jejich prostředků. Nevědí ani, odkud se k nám dostaly. Jistou naději jsme vkládali v možnost zmocnit se hvězdné lodi, až si pro tyto trosečnice přiletí, ale jak se mi zdá, ani tato naděje nemá opodstatnění. Jak se dalo čekat, návštěvnice se rozhodly pomáhat obyčejným lidem, zejména léčením nemocí. V tom směru jsou úspěšné – umí vyléčit kašláni krve i malomocenství, pro nás beznadějně. Mohu doporučit, aby se jim světovali nemocní čarodějové. Protože nám mohou být užitečné, navrhuji prodloužit nad nimi neomezeně ochranu. Co se týče pokusu s vytvořením míšenců, prohlásily obě svorně, že je to z biologického hlediska nemožné. Vzhledem k jejich znalostem bych jim věřil a tento pokus odvolal.«

Zobeln zřejmě pozemšťanky podceňoval, jen Alžbětě přiznával její léčebné úspěchy.

»Nemám mu to jít vyvrátit?« obrátila se Alžběta na Sirgulota.

»Jak chceš,« pokrčil rameny. »Já bych počkal. Vůbec bych Zobelnovi neříkal, že se umíte předělat. Jeho skupina by zase mohla dostat chuť experimentovat s míšenci.«

Alžběta tedy potlačila chuť opravovat Zobelna, ale tím víc se těšila na další bod programu.

Sněm bez diskusí odsouhlasil **ochranu** nad pozemšťankami, ale bylo vidět, že čaroděje návštěva z vesmíru nezajímá. Očekávali bouřlivější téma.

Úvodem přednesla čarodějka Jelutič obnovený návrh povinného zabíjení nezdařených dětí. Zdůvodňovala to tím, že rodiče vychovávají naprosto neužitečné děti a nemají pak čas pořídit si plnohodnotné potomky.

»Přijatý návrh dávat nezdařené děti na vychování do obyčejných lidských rodin byl příliš opatrný a ukázal se neúčinný,« vysvětlovala své názory Jelutič. »Ano, několik takových pokusů jsme vykonali. Ale není to řešení. Lidé by sice takové děti přijali za své, ale jejich praví rodiče se jich nedokáží zbavit. Neustále se o ně zajímají, přilepšují jim, místo aby si hned pořídili další, zdravé děti. Myslíme si, že jedině důkladným zpretrháním citových svazků se dá docílit, aby i slaboši vyplnili svou povinnost.«

Podle očekávání pak vypukla bouřlivá diskuse. Čarodějové a čarodějky se hlásili o překot o slovo a rychle se střídali ve velké mušli, odkud je jedině bylo slyšet po celém sále. Návrh, aby **nepovedené** děti umisťovala neutrální komise bez vztahu k pravým rodičům, aby se tak nemohli dozvědět, kde jejich děti žijí, narazil na argument, že někteří vynaloží příliš mnoho energie, aby pobyt svého dítěte vypátrali. Navíc mohou být úspěšní, čímž by toto řešení ztratilo efekt.

Ve velké mušli se odehrávaly brilantní slovní souboje, ale ostatní diskutovali i v menších hloučcích po celém sále. Někteří přitom seděli, občas někdo vstal, aby se přemístil jinam. Jak se zdálo, tento problém byl pro všechny důležitější.

Alžběta se zapojila do jedné diskutující skupinky, Kamilu se Sirgulotem vtáhla jiná.

Náhle Kamila popadla Sirgulotu za rukáv a pevně ho stiskla.

»Dovolte mi také něčím přispět k této smutné debatě,« uslyšela známý hlas hovořit z velké mušle do celého sálu.

Kromě jednoho postaršího čaroděje a mladé čarodějky Jelutič tam stála všem na očích – pozemšťanka Alžběta Hronová.

»Na rozdíl od většiny z vás nehodlám diskutovat, zda děti zabíjet, nebo se jich zbavovat jinou cestou. Jádrem problému nevězí v tom, zda ještě můžete zachránit černé čaroděje zavržením dětí bez schopnosti kouzlit, nebo dokonce jejich zabíjením. Problém je jinde. Vaši předkové vám nechtěně připravili genetickou past a ta teď vede k vaší zkáze.«

»To přece nemůžete tvrdit, kolegyně!« napadla ji ihned čarodějka Jelutič. »Statistiky přece hovoří jasně...«

»Statistiky představují jen nepřímé svědectví a dají se vyhodnotit až zpožděně,« odrazila ji Alžběta. »Považujte, prosím, za prokázané, co jsem zjistila přímo z vaší dědičnosti. Schopnosti černých čarodějů jsou dědičně minoritní, ustupující. Počet černých čarodějů bude i nadále klesat a rychlost poklesu se bude s každou další generací zvyšovat.«

»Cože? Vy že se vyznáte v genetice?« naježila se čarodějka. »Mohu se vás zeptat, u koho jste se ji učila? Znáám osobně všechny čaroděje, kteří se zabývají genetikou, ale vy mi mezi nimi nějak chybíte!«

»Budete si mě muset doplnit do seznamu,« uklonila se pozemšťanka prkenně své soupeřce. »Nejspíš hned na první místo. A možná i tak, že vyškrtnete všechny ostatní – troufám si tvrdit, že genetice nikdo z vás nerozumí.«

»To přece není jen tak!« nakohoutila se Jelutič. »Studia genetiky jsou, co já vím, obtížná, trvají nejméně tři roky, jinak se nikdo nemůže ohánět, že by o genetice něco věděl. A nedají se zvládnout bez odborného vedení. Genetice se nikdo nenaučí pouze z knih!«

»V tom s vámi souhlasím,« usmála se Alžběta.

»Tak mi řekněte tady přede všemi, u koho jste se vyučila genetice!« vyštěkla na ni vědma.

»U profesora Grou Sofonaie,« oznámila jí Alžběta klidně. »Studovala jsem genetiku pět let a znám ji lépe než všichni vaši známí dohromady. Vás zaskočí i obyčejné malomocenství, černá sněť nebo mor... to se odborníkovi na genetiku nemůže stát.«

»U Zaduggy, kdo je ten váš Sofonai? Toho neznám! Kde bydlí? Čím se proslavil?«

»Ani ho znát nemůžete,« usmála se Alžběta. »Profesor Grou Sofonai žije příliš daleko od vás. Světlo hvězd, nejrychlejší jev, jaký si umíte představit, potřebuje k překonání té vzdálenosti šedesát dva tisíce let.«

»Ona má ale pravdu, kolegyně!« vtrhl náhle do řečnické mušle čaroděj Zobeln a uchopil Alžbětu za loket. »Ta dívka je skutečně odbornice a přiznávám, že velice dobrá. Ale mezi námi nemá co pohledávat, vždyť je to jedna z návštěvnic z hvězd! Prosím vážené kolegy za odpuštění, že vnikla na naše shromáždění, ačkoliv není čarodějkou. Vzhledem k tomu, že není z našeho světa, měli bychom jí udělit skutečně mimořádnou výjimku. Vždyť ona dokáže léčit nemoci, na které ani naši nejlepší znalci nestačí!«

»Takže není ani čarodějka?« zasmála se hystericky Alžbětina soupeřka. »Naše pravidla přece hovoří jasně! Kdo se na náš sněm vetře bez daru černých kouzel, zemře! Když jsem žádala o výjimku já, také jste mi ji nepovolili. Dobrá, já teď budu trvat na dodržování pravidel! Když žádné výjimky, tak opravdu žádné!«

»Nedovolila bych si porušit tak závažný zákaz,« usmála se klidně Alžběta. »Kolega Zobeln se ale mylí. Jsem tu plným právem. Umím čarovat – možná neovládám všechno, ale pár kouzel z černé magie umím. Pokud vím, pro uspokojení vašich pravidel bohatě stačí předvést jediné.«

»Požaduji důkaz!« vyskočil čaroděj, který v mušli dosud neřekl ani slovo.

»Beze všeho,« kývla Alžběta.

»Jsi-li čarodějka, udělej tohle!« vykřikl čaroděj.

Zvedl ruku a z ní vyšlehl blesk přímo do stropu. Strop byl zřejmě důkladný, neuškodilo mu to, ale hromová rána, zesílená mušlí, ohlušila snad všechny.

»Prosím!« pozdvihla ruku i Alžběta. Další blesk proletěl mezi její rukou a stropem a další, stejně silný hrom práskl sálem.

Nejvíce ze všech čarodějů to překvapilo Zobelna. Ostatní přijali zkoušku docela přirozeně, včetně Alžbětiny soupeřky zde v mušli. Jak jinak by se sem ostatně Alžběta dostala? Zobelna to ale šokovalo. Byl skálopevně přesvědčený o tom, že obě pozemšťanky jsou obyčejné dívky a ne čarodějky – a ke všemu černé. Po této ukázce se překvapením posadil a zůstal sedět jako ve snu, zatímco Alžběta pokračovala ve svém frontálním útoku na soupeřku Jelutič.

»Myslím, že jsem dost jasně ukázala, že mezi vás patřím jako čarodějka,« oznámila všem přítomným v sále. »Poslouchejte mě dobře všichni! Před chvílí jsem vyslechla čaroděje Zobelna, pověřeného sledováním nás, návštěvnic z hvězd. Nepopírám, že měl v mnoha věcech pravdu. Dostaly jsme se mezi vás nešťastnou náhodou, nevíme jak a proč. Maličko se mýlil, když tvrdil, že ani nevíme, odkud jsme, ale to má jen příliš staré informace. My jsme si to mezitím zjistily – i když to na věci samé nic nemění, dostat se odsud vlastními silami nedokážeme. Ani od vás ale pomoc neočekáváme, vaše možnosti na to rozhodně nestačí.«

»Proč se tedy mezi nás vnucujete?« zkusila Alžbětu vyprovokovat uražená Jelutič.

»To je přece pochopitelné, milá paní kolegyně,« obrátila se k ní s úsměvem Alžběta. »Když už musíme v tak příšerném světě žít, musíme se mezi vás zařadit. A když se chceme cítit jako vy, musí nás zajímat i vaše problémy, nemyslíte?«

»Vy nám přece nemůžete pomoci!« odpálila ji.

»Nebuďte si tím tak jistá! Děláte zřejmě stejnou chybu, jako náš přítel Zobelna. Dosud nás považoval za obyčejné ženy, proto jsme mu nestály ani za to, aby si nás všiml. Uniklo mu, že má před sebou zástupce jiné civilizace – a dokonce několika civilizací, neboť jsme ze Společenství, sdružujícího několik stovek světů, podobných Fulgiu. Jakmile zjistil, že neumíme čarovat, už se o nás nezajímal. Naše civilizace ale zná některé obory lépe než vaše – i když je možné, že jste i vy byli na vysoké úrovni, jen jste mnohé zapomněli.«

»Ale vždyť jste čarovat neuměly!« vydechl Zobelna. »Na to bych přísahal!«

»Neuměly,« přikývla Alžběta. »Čarování je specialita vaší civilizace. Nejsme ale ani hloupé vesmířanky, za jaké nás považuješ. Známe jiné obory. Zjistily jsme, že vaše čarování není nic, co bychom nedokázaly zvládnout. Ani vy přece nečarujete, lépe řečeno, čarování nevychází z vaší tělesné podstaty. Zadáváte příkazy nějaké Síle, schopné splnit v podstatě cokoli. Předkové vás vybavili biovysílačkami – to je vaše tajemství. Podstatu té Síly neznáme, ale na něco už jsme přišly. Když někomu z vás ten biočip odeberu, ztratí kouzelnou moc. Když naopak vytvořím biočip obyčejnému člověku, stane se čarodějem – a třeba i černým.«

»Ty umíš změnit obyčejného člověka v čaroděje?« nevěřila svým uším Jelutič.

Také ostatní v obrovském sále zanechali diskutování v kroužcích a teď bedlivě sledovali, co se děje ve velké řečnické mušli.

»Umím – a jak říkám, dokáži udělat i černého. Sama jsem živým důkazem, jak jinak bych teď čarovala? Vy takovou změnu vyvolat nedokážete, já ano. Dovedu i naopak udělat z čaroděje obyčejného člověka. Také to jsem si už vyzkoušela. Jedna vaše černá kolegyně mě nespravedlivě napadla, proto jsem jí za trest kouzla odebrala.«

»Ty umíš pracovat s dědičností?«

»Jistě. Jinak by to ani nešlo.«

»A dokázala bys oživit kouzelnou moc u dětí, narozených bez ní?«

»Ano – mohla bych způsobit, aby se všechny děti rodily s tou schopností, bez ohledu na schopnosti rodičů.«

»To bys úplně vyřešila náš největší problém!«

»Ne, ten bych tím nevyřešila,« zavrtěla hlavou Alžběta. »Vaším největším problémem není, že pomalu degenerujete a že se vám rodí **nepodařené** děti bez kouzel. Problém je jinde. Vy sami jste tím problémem!«

»Jak tomu máme rozumět?« nechápala čarodějka.

»Možná mě pochopí, kdo se začal důkladněji zabývat lidmi z Galaktického společenství a zejména ze Země,« začala Alžběta. »Dobře mě teď poslouchejte, něco vám o našem světě povím. Také u nás máme skupinu lidí, pověřenou dodržováním základních pravidel soužití mezi lidmi. Říkáme jim Strážci. Mají větší práva než ostatní, mimo jiné i právo omezovat jejich svobodu, ale pouze v těch případech, kdy by svobodné jednání lidí omezovalo svobodu dalších. Trochu se to podobá situaci v tomto světě, kde mají možnost omezovat ostatní černí čarodějové.«

»V čem se tedy od nás lišíte?«

»Především v tom, že práva Strážců provází přísně vyžadovaná povinnost chovat se tak, aby Strážce nikdy vědomě a úmyslně neublížil jiným. Kdo z nich ta pravidla poruší, přestane být Strážcem a zařadí se mezi obyčejné lidi. Navždy. Právě taková pravidla podle mého názoru vám, černým čarodějům, chybí především.«

»Má to snad znamenat, že u vás měníte čaroděje na lidi, kdykoliv se proviní proti nějakým vašim pravidlům?«

»Přesně tak. Strážci musí dodržovat zákony především sami a teprve pak mohou vyžadovat jejich dodržování jinými lidmi. To je ostatně jejich hlavní úkol.«

»To by všichni černí čarodějové rychle zmizeli!«

»Proč?« pokrčila rameny. »Zmizeli by jen takoví, kteří se zákony neřídí. Možná jich máte víc než my, ale tím spíše by bylo v zájmu všech, aby přestali škodit.«

»To by každý musel neustále dbát, aby neškodil jiným!«

»Jistě – to je základní pravidlo našich světů.«

»To bychom nesměli škodit ani obyčejným lidem?«

»My nerozlišujeme lidi na obyčejné a neobyčejné,« odvětila Alžběta. »Nanejvýš na dobré a zlé, ale zlým se u nás nedaří tak dobře, jako u vás.«

»Ale i u vás pak musí Strážců ubývat! Co budete dělat, až nebudete mít žádného?«

»Místo zlých se u nás může stát Strážcem někdo jiný, kdo dosud Strážcem nebyl.«

»Vy tedy měníte i naopak obyčejné lidi ve Strážce?«

»Samozřejmě.«

»To je ale zvrácený svět!«

»Já za zvrácený považuji spíš Fulgiu. U nás si lidé neusilují o život, jako tady. Zločiny jsou výjimkou a nezůstávají bez trestu a překračoval zákony se nevyplácí.«

»A takovou hroznou společnost nám tu chcete vychvalovat?«

»Není hrozná,« zamračila se Alžběta. »A nechci vám ji jenom vychvalovat. Bude naprosto nutné ji tady zavést.«

»Takže nám ji chcete vnutit? To by mě opravdu zajímalo, jak nám to chcete nařizovat.«

»Nechci vám nic vnucovat,« prohlásila Alžběta tiše, ale díky akustickému efektu řečnické mušle její slova slyšeli v sále všichni. »Vy si tu spravedlivou společnost zavedete sami. Dřív než s námi začnete jednat, abychom vám pomohly.«

»Myslíte si, že vaši pomoc tak nutně potřebujeme?« vyjela proti ní vyzývavě Jelutič.

»Vy, co jste tady, možná ne,« řekla Alžběta. »Ale už druhá generace po vás zjistí, že zkáza je příliš blízko a že na ni nestačíte. Ti za námi budou muset přijít chtít nechtě.«

»Budete-li tou dobou ještě naživu!«

»Samozřejmě, pokud nás někdo nezabije – to je na tomto světě bohužel pravděpodobné,« přikývla Alžběta. »Já si ale nedovedu představit, že by někdo z vás blížící se katastrofu zastavil. Nedokážete to. A už vůbec ne vražděním dětí, které mají smůlu, že se narodily degenerovaným rodičům. Jednoduchá řešení bývají falešná a vraždění **nezdařených** dětí vás nezachrání. *Vy totiž*

**za chvíli jiné děti mít ani nebudete!** Všimněte si, kolika rodinám chybí kouzelné děti úplně – a kolika se rodí i jinak deformované! Nemám přístup do vašich statistik, ale musí to tak být!«

»Jak se můžete odvolávat na naše statistiky, když je ani neznáte?« vykřikla Jelutič. »To je přece podvod, mystifikace, nehorázná lež!«

»Počkejte s těmi soudy, kolegyně,« zarazil ji dosud mlčící čaroděj, stojící vedle ní. »Vždyť ona má pravdu! Nezná naše statistiky – a přitom očividně ví, co je v nich! Deformací je mezi dětmi čarodějů víc než dost a stále přibývají! To by ale znamenalo, že ona tutéž skutečnost vidí stejně dobře jako my, jen z jiného pohledu. Cožpak to nevidíte? Ta hrůzná pravda je přece stejná, ať se na ni díváme zleva či zprava!«

Pak se obrátil k Alžbětě:

»Jak vidíte naše další vyhlídky?«

»Nepříliš dobře,« zavrtěla hlavou. »Po třech generacích vyhynou černí čarodějové úplně. Zůstanou jen šedí, ale i těch bude ubývat. Pokud vám nepomůžeme, do pěti, nejdéle do sedmi set let budou na tomto světě jen samí obyčejní lidé a věk čarodějů nadobro skončí.«

»A kdybyste nám vy dvě pomohly?«

»Můžeme zastavit proces ubývání čarodějů, dokonce obrátit jej, aby vás přibývalo a aby se i obyčejní lidé měnili v čaroděje. To už umíme.«

»Jako podmínku ale vyžadujete, abychom se přizpůsobili vašim požadavkům. Je to tak?«

»To nejsou naše vymyšlené požadavky, to je nutnost,« řekla rozhodně Alžběta. »Zatím to asi nechápete, ale pochopíte to.«

»Vždyť mezi nás ani nepatříte!« vyjekla čarodějka Jelutič.

»To už také není pravda,« řekla Alžběta klidně. »Jsme sice pořád odlišné, ale pomalu se měníme. Možná už brzy budeme stejné, jako vy všichni. Získaly jsme možnost používat vašich kouzel, to snad také něco znamená.«

»Ale – říkáte, že žijete mnohem déle než my...«

»To ano. Ale v tom směru můžeme působit i na ostatní lidi tohoto světa. Některé z našich přátel jsme již změnily. I ti budou žít stejně dlouho, jako my.«

»A proč to neuděláte se všemi?« Čaroději zasvítily oči, jak dychtivě se zeptal.

»Je mi líto, ale v tak příšerném světě to nejde,« zavrtěla hlavou Alžběta. »Dlouhověkost lidí má problémy a vyžaduje plnění přísných podmínek. Všeobecná dlouhověkost by tady znamenala katastrofu horší než vyhynutí černých čarodějů.«

»Vy si takovou katastrofu umíte představit?« zeptal se zklamaně a zaraženě.

»Umíme,« přikývla Alžběta. »Když budete chvíli přemýšlet, jistě na to také přijdete.«

»A co nám tedy navrhuje?«

»Především zrušte zabíjení **nepovedených** dětí – vůbec nic neřeší a je nelidské. Když říkám nelidské, neznamená to, že by bylo omluvitelné u čarodějů. Dále vám doporučuji, začněte trochu přemýšlet, jak zdejší společnost změnit. Každý si může snadno vyčarovat přístroj **Japan** a naučit se jazyk Bar. Když se zamyslíte nad Galaktickým společenstvím, odkud pocházíme, pochopíte, jak má vypadat opravdu dobrá společnost. Nemusíte s tím nijak spěchat. Katastrofa nad vámi visí tři tisíce let, ale postupuje pomalu a ani deset let přemýšlení vás nezabije. Pak se na nás obraťte.«

»A kdyby vás dvě mezitím někdo zabil?«

»Tomu šílenci byste mohli poděkovat za osud, jaký nedokážete odvrátit. Bylo by pak jisté, že vyhynete všichni.«

Alžběta se lehce uklonila a vyšla z řečnické mušle. Trochu se porozhlédla, ale pak zamířila do těch míst v sále, kde na ni čekali Sirgulot s Kamilou.

»Tys jim to dala,« prohlásila obdivně Kamila.

»Můžeme se vrátit domů,« usmála se opět Alžběta. »Tady už jednání skončilo...«

\*\*\*\*\*

## Vidina svítání

Po návratu ze sněmu nejprve seznámili Maardoi a Mílkira s tím, co se tam odehrálo.

»Jsi si opravdu jistá, Alžběto, že by bez tebe všichni černí brzy vyhynuli?« oťukávala kamarádku Kamila.

»Mohla jsem se splést plus minus dvacet procent v čase,« ujistila ji vážně. »Je mi už jasné, co se tu vlastně děje. Pokud do toho procesu někdo razantně nezasáhne, jsou zdejší čarodějové v podstatě vyřízení. Obávám se, že to tu kromě mě nikdo ani nechápe, natož aby do toho mohl úspěšně zasáhnout. Věk čarodějů na Fulgiu nenávratně končí.«

»A co my dvě?« strchovala se Kamila.

»My jsme jiné,« odušila Alžběta. »Oni to mají připojené k submisivnímu genu a když se sejdou dva různé geny, jejich ustoupí. My dvě to máme uložené v dominantním. Uchovali by se jen kdyby se rozmnožovali pouze mezi sebou. Jenže je jich příliš málo a hrozí jim degenerace, asi jako šlechticům. Genetické nadstavby se pak sesypou jako první. Past zkrátka sklapla.«

»Proč to ale mají v submisivním genu, když se to s dalšími generacemi ztrácí?«

»Tvůrci to snad původně mysleli dobře, nechtěli aby se počet černých čarodějů nadmíru zvyšoval. Očekávali, že jen děti shodných rodičů budou správně vychované a jen ty měly dostat tu moc automaticky. Pozůstatky něčeho podobného máme na Zemi v podobě šlechty. Domnívám se ale, že tvůrci počítali s korekcemi, zásahy zvenčí. Něco jako bylo povyšování do šlechtického stavu, co já vím... Možná tu k tomuto účelu býval tým schopných biologů, aby měnil biočipy za jiný typ. Je to velice pravděpodobné, neboť černí jinak zákonitě ubývají. Podle mě to mohlo být i naopak, kdo pravomoci zneužíval, mohl o ně přijít. Schopní biologové ale vyhynuli a nikdo se v tom už nevyzná.«

»Říkala jsi, že tento orgán mají všichni lidé... I ti, co nejsou čarodějové...«

»Mají,« přikývla. »Ale většina má v hlavě jen ubohé zbytky. Možná stačí malá odchylka, aby přestal pracovat a nefungující orgán zákonitě podléhá atrofii. I u žijícího jedince – tím více u potomstva. Jestli se na to přece jen dám, čeká mě pořádná práce, než se mi podaří obnovit jeho funkci – pokud to vůbec půjde.«

»A ty to chceš ještě odkládat... Kolik milionů lidí bys musela změnit, aby to mělo smysl? Nebo jsi se, že to nestihneš?«

»Předělávat miliony opravdu nestihnu. Mám na to sotva tři sta let a budu ráda, když stačím předělat pár desítek tisíc malých dětí. Pak budu mít čtyři až sedm set let na to, abych pozorovala, co jsem pokazila. Buď to udělám dobře, pak se počty čarodějů začnou zvolna zvyšovat, nebo to zkazím a pak bude nutné předělat tuhle společnost jinak. Myslím si, že je to v lidských silách.«

»To chceš předělávat jen děti?«

»Ano – přesněji děti krátce po narození. U těch proběhne přestavba organismu nejsnáze.«

»Dospělé ne?«

»Možná, v mimořádných případech. Sami vidíte, že to není žádná legrace. Malé děti budou mít horečky nižší, snáze je překonají a brzy u nich zmizí, neočekávám ani bezvědomí. To není jen moje domněnka, to je zkušenost Bardžanů. Genetický zásah může u novorozence proběhnout tak nepozorovaně, že si toho rodiče ani nevšimnou.«

»Budeš je dělat jako černé čaroděje?«

»Ano, protože – ačkoliv to vypadá divně, biočip černých čarodějů je jednodušší než šedých. To jsem si ověřila právě tady u Maardoi.«

»To znamená, že až budu mít dítě – uděláš mi z něj černé?« tázala se starostlivě Maardoi.

»Nevím,« zamyslela se Alžběta. »Mám takovou domněnku, ale kdyby byla pravdivá...«

»My ti samozřejmě pomůžeme,« ujistila ji Kamila. »Zajistíme ti nejlepší podmínky!«

»Víš – pokud moje domněnka platí, pak bys tu byla mnohem důležitější osobou ty,« obrátila se na ni tajemně Alžběta. »Protože máš technické vědomosti, jaké mi schází...«

»Myslíš si, že je to spíše technická záležitost?«

»Myslím,« přikývla. »Zatím jsme se zabývali hlavně stranou u lidí. Biovysílačka je hezká vymoženost, ale vyžaduje dozor – a kdo ví, jestli tu bude vždycky dostatek schopných biologů. Myslím, že klíč je na opačné straně. Někde tu přece musí být stroje, které všechna přání čarodějů plní, nemyslíš? Já se domnívám, že bychom měli zasáhnout především tam.«

»Myslíš – na straně jejich řízení?« pochopila konečně Kamila.

»Ano,« řekla Alžběta. »Představuji si to tak, že najdeme řídicí centrum, vybavené přijímači signálů, vyhodnocováním všech požadavků a výkonnými prvky. Podle mě to musí řídit dokonalé počítače, aspoň podle toho, že pracují už tisíce let bez poruch.«

»Neřekla bych, že bez poruch,« zaškaredila se Kamila. »Porouchaly se tak katastrofickým způsobem, že málem vyhynuli všichni!«

»Bez poruch,« trvala na svém Alžběta. »Závada není na straně strojů, ale v lidech. Selhaly přece jejich biovysílačky, odřízly je od strojů. Ti, kterým fungují, se dodnes pyšní schopnostmi, o jakých se nám na Zemi ani nezdá. Stroje jsou podle mě v pořádku.«

»A ty si myslíš, že my dvě můžeme změnit nějaké pradávne řídicí programy?«

»Tak nějak,« přikývla.

»To bych neviděla tak jednoduše,« zamyslela se Kamila. »Spíš bych se divila, kdyby tvůrci tak dokonalý systém proti podobným změnám nezabezpečili.«

»I to je možné,« souhlasila Alžběta. »Já bych na něco takového nestačila. Proto říkám, že budeš možná důležitější osobou ty. Já možná předělám lidi, ale ty pak budeš muset do zdejších počítačů doplnit známé základní zákony pozemské robotiky, zejména aby stroje neškodily lidem a staraly se o ně lépe než dosud.«

»Myslíš, že na to budu stačit?« zapochybovala Kamila. »Ty si asi neuvědomuješ, že jsem obyčejná stevardka bez pořádného technického vzdělání? Proti tobě toho vím jistě víc, ale bojím se, že na něco tak složitého nestačím.«

»Budeš muset,« řekla Alžběta s trpitelským úsměvem. »Já nejsem technický typ, ergo jsi jediná, kdo má šanci něco napravit. Budeš se muset snažit. Budeš mít na to skoro tisíc let a to by v tom byl rarach, abys na něco nepřišla. Pokud se ti podaří v dohledné době vychovat odborníka z Mílkira, budete dva – možná do toho později zapojíte Sirgulota a své budoucí děti.«

»Nevím ani, kde bych měla začít...«

»Tak aspoň začni bádat,« navrhla jí bezelstně Alžběta. »Snad by ti mohli pomáhat někteří černí čarodějové, Sirgulot tě s některými seznámí. Trochu to otočím: Máš na to necelých tisíc let, to už bys měla začít...«

\*\*\*\*\*

Příští měsíc dala Alžběta mezi čaroději rozhlásit, že uspořádá veliké školení pro léčitele. Uchazeči ale musí být čarodějové, stačilo by, aby byli podle svých vlastních měřítek bílí.

Vzhledem k Alžbětině popularitě přišla v určený den do města Ruzuvoji stovka uchazečů. Školení mělo být na ostrůvku, dříve určeném pro malomocné. Ti tam byli jen tři, všichni nováčci s lehkým stupněm – vlastně jen s počínajícími vředy. Alžběta už měla problém je opatřit. Lidé jí je přivedli z horských vesnic, neboť v nejbližším okolí měst malomocenství vymizelo. Alžběta přiletěla se Sirgulotem na poslední chvíli, shromáždila zájemce a začala přednášet. Sirgulot jen zařizoval co bylo třeba, ale brzy se zařadil mezi ostatní – přednáška ho též velice zajímala.

»Hned na úvod si povíme něco o parazitech, s nimiž mají lidé – klid prosím, čarodějové také – plno starostí,« začala Alžběta a začala vykládat o parazitech z rodu červů a hmyzu, pak přešla na mikroorganismy.

»Ti z vás, kdo se mohou *učit* nová kouzla, už jistě víte, že nemůžete čarovat živá zvířata,« pokračovala. »Když *přidělíte jméno* – dejme tomu čvožachovi – můžete to milé zvířátko kdykoli vyčarovat, ale nebude živé, i když se vám na ruce objeví ještě teplé. Raději to nezkoušejte, škoda těch hezkých zvířátek...«

Mikroby, o nichž jsem vám vykládala, ale čarovat můžete. Je v tom ale háček. Musí dostat jméno ve chvíli, kdy jsou mrtvé, jinak jako každý živý tvor zemřou. Mikroby naštěstí dokáží přežívat nepříznivé podmínky ve stavu spór – a to je jediná forma života, která se dá čarovat. Nebudeme se zabývat podrobnostmi, pamatujte si jen jedno. Moje léčitelské úspěchy jsou dány používáním mikrobů proti jiným mikrobům, dá se říci, hodných proti zlým. Má to ale háček. Nemůžete si ty hodné mikroby pěstovat dopředu. Zahynuly by dřív, než je můžete použít. Moje hodné mikroby sice rychle likvidují všechny zlé, jenže pak stejně rychle hynou, živí se totiž těmi zlými a nepustí se do pacienta.

Ale teď pozor! Já své hodné mikroby vypěstuji, převedu je do stavu spór a jako spóry se je naučím čarovat. Kdokoliv je později vyčaruje, já nebo někdo z vás, budou se tvářit jako mrtvé, ale dají se snadno oživit a pak se pustí do těch zlých. To už může udělat každý, kdo si je dokáže vyčarovat. Tedy i vy.«

»To znamená, že i my budeme léčit malomocenství?« zeptala se jedna mladá dívka.

»Nejen malomocenství, ale všechny nemoci, proti nimž vám připravím správný lék.«

»Stačí tedy znát jména těch léků?«

»Ano, postačí správně určit nemoc, vyčarovat lék a oživit protibakterie,« přikývla Alžběta.

»Pak je to hračka,« mávl kdos rukou. »Nevím, co na tobě všichni vidí...«

»Nic než to, že ty léky vytvořím,« usmála se Alžběta. »Připravím vám je – ale mně samotné je nikdo nemohl dát pod nos, protože fintu se spórami nikdo na celém světě nezná. I já jsem na ni přišla nedávno a znalosti o mikrobech tu nemá nikdo jiný, aby je dokázal vytvářet. Kromě toho – tak budete moci léčit jen nemoci, které se dají léčit předem připravenými protibakteriemi. Když za vámi někdo přijde, abyste mu vyčarovali useknutou ruku, musíte ho poslat za mnou. Takové případy nepůjdou vyřešit předem. Někteří z vás se honosíte, že jste černí, ale při tomhle léčení budete všichni bílí, protože budete používat jen co jsem vám připravila, sami nedokážete vytvořit nic nového.«

»Takže ty jsi v léčení – šedá?«

»V biologii, lékařství a genetice jsem **černá**,« zachmuřila se. »Mohu pomocí mikrobů zabít a už se to stalo... Nikdy ale nic takového neudělám svévolně – nemyslete si, že někomu ublížím ráda – ale když mi někdo hrozí smrtí, umím se bránit... Biologie může být strašnou zbraní, horší než vaše kouzla. Vy se můžete postavit celé armádě barbarů, ale já už jsem takový útok přežila. Bakteriemi bych ale dokázala vyhubit třeba celý svět a nikdo by se před nimi neschoval. Naštěstí to udělat nechci a také to nikdy neudělám.«

Několik dní pak své žáky trpělivě učila rozpoznávat známé i méně známé nemoci, čarovat a oživovat spóry protibakterií a aplikovat je. Součástí kursu byl i boj proti parazitům, od téměř neškodných drobných střevních červíků po zákeřné **xordy** a larvy tropických much, pomoc při úrazech, dezinfekce ran, likvidace nečistot a hnisu očistnými bakteriemi a léčení zánětů. Alžběta se už **naučila** léky proti kašlání krve, gangrénám a jiným nebezpečným komplikacím. Připravila jim ampulky s lepicím sekretem agisaru, schopným spojovat tkáně i kosti, aby rychleji srůstaly. Do seznamu léků zařazila přípravky, které musela nejprve vymyslet a odzkoušet. Jedním z nich byla účinná přírodní antikoncepce, už dávno ve Společenství nepoužívaná, protože genetická blokáda **dabyrgy** byla lepší. **Dabyrgy** ale nemohl nikdo použít bez aktivního přispění agisaru a Alžběta musela své léky vyvíjet tak, aby její žáci agisar ke své praxi nepotřebovali.

»Až vám bude někdo léčení závidět, pošlete ho do nejbližší nemocnice, kde se každý dozví, kdy uspořádám další takové učení,« skončila po třech týdnech na závěr prvního rychlokursu pro nové zdravotníky. Byli všichni čarodějové, ale lidem to nevadilo. Podle nomenklatury čarodějů jich většina patřila mezi šedé, bylo tu ale i pár bílých a dokonce i černých, jenže jim lidé začali říkat **»dobří bílí léčitelé«**.

Alžběta samozřejmě všechny učila zacházet i se sygyty, řídit gryuly a doporučila jim vyučít se z pozemských japanů podle potřeby dalším oborům. Na to ji už ani nepotřebovali.

Někteří se po skončení kursu vrátili domů, jiné přemluvila, aby nastoupili jako lékaři do dosavadních nemocnic, kde by měli lehčí začátek.

»Ale ty takhle přijdeš o práci,« divili se, když je rozvážela po nemocnicích a seznamovala s dosavadními správci.

»Potřebuji si uvolnit ruce na něco mnohem složitějšího a jsem jen ráda, když mi pomáháte. Ostatně jsme se dohodli, že mi budete posílat všechny případy na které sami nestačíte – budu mít jistě pořád co dělat,« odpovídala jim.

\*\*\*\*\*

Alžběta po větším zdráhání upravila i Mílkira, aby měli všichni stejné nebo aspoň podobné možnosti. Ukázalo se, že orgán, který už Mílkir v hlavě měl, jí úpravu velice usnadnil. Proměna proběhla během dvou dnů a dokonce za plného vědomí, jen s nepatrnými horečkami. Teď teprve se mohl Mílkir podívat domů.

Jeho matka, kněžna Piruo, skutečně ztratila kouzelnou moc – ale i chuť do života. Sedávala od té doby strnule ve velké síni, hleděla z okna, ale málokdy vnímala, co se kolem ní děje. Kníže Mílkir byl z ní nešťastný, ale nemohl jí pomoci.

Návrat ztraceného syna oba pochopili odlišně. Mladý Mílkir nevstoupil do zámku svých rodičů jako pokorný kající. Přišel rodičům oznámit, že hodlá žít dál se svou ženou a domů se už nevrátí. Měl zájem jen na občasných oboustranných návštěvách, ale občas se mu přece jen po domově zastesklo.

Kníže chtěl syna v první chvíli uvěznit. Zavolal své vojáky a Mílkir už začal uvažovat, že rodný zámek opustí oknem, aby nemusel použít černá kouzla. Kněžna však vyskočila a postavila se proti svému muži tak prudce, že svůj rozkaz strážím okamžitě odvolal.

Výčitky rodičů ale pomíjel Mílkir pokrčením ramen.

»Rozhodl jsem se jít vlastní cestou,« opakoval. »Slovo muže musí mít váhu, jinak nemá cenu. Synové se přece zařizují po svém a nejsou stále u svých rodičů.«

»Pak si přiveď svou ženu sem, do paláce,« přemlouvala ho matka. »To sídlo v horách je nedůstojné knížete.«

»Nikdy by sem nešla,« vrtěl hlavou. »Její dům v horách jí stále trochu připomíná domov. Ostatně není nijak malý. To, co je vidět zvenčí, je jen malý díl. Dům pokračuje ve skále a pod zemí je mnohem větší. Žije nás v něm pět a mohlo by nás být i víc.«

»Nemáš tam ale žádné služebníky...«

»Nepotřebuji je,« odvětil a ukázal překvapeným rodičům své nové čarodějné schopnosti.

»Co to má znamenat?« vykřikla kněžna. »Ty přece jen umíš kouzlit? Proč jsi to před námi tajil? Kolikrát jsem po tobě chtěla, abys zkusil čarovat – a nikdy jsi mi takovou radost neudělal.«

»Za to může zázračná Alžběta, matko,« ujistil ji. »Chtěla jsi ji zabít – a ona ti za to vzala kouzla a dala je mně. Donedávna jsem opravdu čarovat nemohl. Teď to konečně umím – a budou to umět i naše děti.«

»Proklela jsem ji tisíckrát,« zakabonila se kněžna při zmínce o Alžbětě. »Vzala mi kouzla i jediné dítě, co mi mohla udělat horšího? Splnila mi můj největší sen – že budeš čarodějem, ale za jakou cenu? Bez kouzel jako bych ani nežila. Cokoliv potřebuji, musím obtížně shánět – dřív jsem jen natáhla ruku. Já vím, ty jsi tak žil dodnes, ani ti to nevadilo, ale já – já jsem byla zvyklá mít všechno, nač si vzpomenu. Je to strašné být obyčejným člověkem... Ještě že máš kouzla ty, tím se to přece jen vyrovnává. Umíš i černá?«

»Ano, i černá,« odušil vážně. »Ale já jimi nikomu neškodím a používám je jen k dobrému. Podle mě byste se měly vy dvě smířit.«

»To těžko,« usmála se kněžna trpce.

»Pak ale přijdeš o mě. Už se sem nikdy nevrátím.«

»To nemyslíš vážně?« vykřikla.

»Na tom co se stalo nemá Alžběta nejmenší vinu,« řekl odhodlaně.

»Sebrala mi tebe!« vyhrkla kněžna.

»Přidal jsem se k nim sám, neočarovaly mě žádným kouzlem. Naopak mě vícekrát prosily, ať odejdu, že jsou jiné než my. To já jsem je přemluvil. Kamila kvůli mně podstoupila strašlivou přeměnu, aby nebyla jiná než my – jinak bych si ji nesměl vzít. Víš, co to pro ni bylo za obět? Ona se teď už nemůže vrátit domů. Je moje – navždy! A co jsi udělala ty? Napadla jsi je černými kouzly a chtěla jsi je zabít. Proč? Co se ti stalo, stalo se po právu. I kdyby tě Alžběta zabila, bylo by to spravedlivé. Nechala tě žít – a ty ji proklínáš?«

»Musím,« přikývla. »Neudělala mi nic dobrého. A o tebe mám pořád obavy. Ta žena není člověk, věř mi to! Nikdy nezapomenu, jak svůj hadí jazyk zabodla do mého oka... myslela jsem, že se mi rozskočí hlava, viděla jsem ji skrz jiskry a oheň... Ona má v sobě cosi nelidského, co mi nahání hrůzu čím dál větší. Má něco společného s hady a to je příšerné. Když jsem pak navíc zjistila, že vůbec nemám kouzelnou moc, že ta vědma ze mě udělala obyčejnou ženu, přísahala jsem jí pomstu. To je také slovo, které se nedá jen tak odvolat.«

»Kamila i Alžběta umějí lépe odpouštět,« řekl tiše.

»Nemají mi co odpouštět!« vykřikla kněžna.

»Nemají,« přikývl. »S tebou si to spravedlivě vyřídily hned tenkrát. Neměly jinou možnost – sama jsi jim nedala na vybranou. Někde na Fulgiu žije zločinec, který jim ublížil mnohem víc než ty – a Alžběta ho místo pomsty zbavila malomocenství.«

Vyprávěl pak rodičům, co se dozvěděl o setkání dívek s otrokáři, jak mu to Kamila světila.

»A tobě nevadí vzít si takovou... otrokyni beze cti?«

»Představuješ si její čest jednostranně,« zavrtěl odmítavě hlavou. »Ty dvě zbožňují tisíce lidí na celém světě. Těžko kdo spočítá, komu zachránily život, komu oko či nohu... Zachránily mi ruku a navíc mi daly kouzla. I kdybych neměl Kamilu, musel bych jim být vděčný. A pokud jde o odpouštění, nevím, kdo z nás by měl zpytovat svědomí víc. Co jste to před Alžbětou říkali o mučených dívkách ve sklepení našeho zámku? Já si na to naříkání dobře vzpomínám. Tvrdili jste mi tenkrát, že jsou to duchové, ale co když má pravdu Alžběta a já mám rodiče vrahy? Kdo vám odpustí ty nařikající dívky?«

Oba dva trochu pobledli, ale okamžitě popřeli, že by něco takového byla pravda.

»To bych mohl snadno zjistit,« zamračil se mladík. »Snad si ještě pamatuješ, co jsi použila proti Alžbětě. Proti ní ti to nebylo nic platné, dokázala to bleskurychle rozpoznat a zneškodnit, celou dobu omámenou jen hrála – ale co se přitom dozvěděla, to tedy stálo za to! O přikovávání dívek ve sklepení, o tom, že to žádná dlouho nevydrží – hnus!«

Oba rázem zbledli ještě víc.

»Nikdo jiný tu drogu zneškodnit nedokáže, jak dobře víme,« pokračoval nemilosrdně. »Co když vás teď oba stejnou drogou zbavím vůle a zeptám se vás na ty nařikající hlasy? Pod jejím vlivem mi řeknete pravdu, tím si můžete být jistí!«

Bledší už být nemohli, ale jejich mlčení bylo dostatečně výmluvné, svědomí čisté neměli.

»Alžběta mi navrhla, abych raději přece jen věřil té pohádce, i když dnes dobře vím, že to duchové být nemohli,« řekl po chvílce smířlivěji. »Co jste kdysi provedli, nedokážete napravit. Ale ode dneška nechci slyšet ani slovo o žádných mrtvých vojácích! A už nikdy, rozumíte, nikdy se to nesmí opakovat. To je její – i moje – podmínka k tomu, aby se s vámi smířila.«

»Ona se chce smířovat?« vyhrkla kněžna udiveně. »Proč? Co ji k tomu může vést? My dvě jsme přece nepřátelé na smrt!«

»Alžběta to tak řekla ten den, kdy ti vzala kouzla,« odvětil vážně. »Řekla to ve chvíli, kdy měla rozbitý obličej, nalomenou ruku a rukávy plné krve – od tvých kouzel. Málem jsi ji zabila. Ona tě také mohla zabít a kdyby to udělala, nemohl bych jí to vyčítat. Kvůli mně tě ušetřila.«

»Myslíš?« nedůvěřovala kněžna.

»Viděl jsem, jak dopadl soudce Grabiš! Také u něho rozmýšlela, zda se s ním dohodne po dobrém, ale když mě chtěl zabít, předešla ho. Zmodral, padl k zemi a za chvíli bylo po něm!«

»Ale nemůžeš popřít, že mi ublížila.«

»Mohla tě zabít už na začátku. Stejně rychle, jako draka. Tebe to nevarovalo? Tvoje chyba! Alžběta tě ale nezabila a raději snášela tvé nenávistné údery. Zato ty jsi ji nešetřila a málem jsi ji donutila poslat proti tobě smrt. Kdybys viděla, jak byla ráda, že tě může nechat naživu! Zbavila tě kouzel, pravda. Nemohla dopustit, abys ji napadla podruhé a zezadu – to snad pochopíš. Ale mohla by ti kouzla i vrátit.«

»Jak – když je dala tobě?«

»Ona je může dát každému, i obyčejným lidem,« řekl tiše. »Dala je mně i Kamile. Sama se předělala na černou vědmu – a teď už bys jí ani nemohla ublížit, když zná kouzla dvou světů.«

»Ta tvoje... Kamila... je teď také čarodějka? A černá?«

»Ano – jako já. Nemusíme si závidět. Snad jen to, že ona zná příliš mnoho věcí, které se budu muset teprve naučit. Ona je přitom umí už dávno, je mnohem starší než já.«

»Tím hůř! Jak je vlastně stará?« zajímalo kněžnu.

»Tvrdila mi, že jí je pětadvacet let, ačkoliv vypadá na desetileté děvče.«

»Vždyť by byla starší než já! Neudělal jsi špatně, že sis ji vzal za ženu? Ty, syn knížete?«

»Jsem si tím jistý. Ona stárne pomaleji, je pořád mladá a ještě dlouho bude. Bude taková ještě několik staletí.«

»Ale i kdyby mi ta... Alžběta vrátila kouzla – já bych ji stejně zabila.«

»Kdybys to udělala, byl by to od tebe černý nevděk,« řekl tiše. »Ale já ti povím, co by se pak stalo. Tebe by zabili ostatní černí čarodějové. Protože Alžběta bude jediný člověk na celém světě, kdo nás může zachránit.«

»Před čím?«

»Čarodějů ubývá,« řekl vážně. »Alžběta objevila, že do pěti set let by na světě nezůstal ani jediný. Chce ale čaroděje zachovat a všichni to vědí. A není to její výmysl, jak si možná myslíš. Všichni, kdo o tom něco vědí, to potvrzují. Měla jsi občas zavítat na sněm černých čarodějů, abys věděla, co se děje.«

»Teď tam ani nemohu,« zatvářila se kysele. »Ale řekni mi, podle čeho soudíš, že vaše děti budou umět čarovat? To by se jí podařilo zlomit prastarou kletbu...«

»Když to Alžběta tvrdí, nemá cenu o tom pochybovat. Na celém světě ona nejlépe rozumí všemu, co se týká léčení. Ale nebude to tak proto, že jsem tvým synem, ale proto, že Alžbětiny úpravy jsou dědičné. Naše děti budou tedy čarovat jen její zásluhou.«

»Možná že to je osud...« trochu se zamyslela. »Jestli je tvá žena čarodějkou a může ti dát kouzelné děti, pak je to snad lepší, než kdyby sis vzal za ženu tu koktavou Olige. Také se mi moc nelíbila, ale byla to jediná černá čarodějka, ochotná si tě vzít. Jenže jsem měla obavy, že by vaše děti nejen nemohly kouzlit, ale navíc by byly ošklivé. Ta tvoje žínka je docela hezká. Uvidíme.«

»Kdybys si vzal Olige, nejenom že by naše děti neuměly čarovat, ale celý život bych s ní byl nešťastný,« řekl mladík s jistotou v hlase. »Alžběta ví, jak je to se ztrátou čarovné moci. Není to problém jen naší rodiny, ale všech čarodějů. Olige je ke všemu krutá – nejen koktá, je vůbec celá nakřivo. Tělem – i povahou. Takovou bys mi chtěla vnutit?«

»Myslela jsem na tvé dobro,« zesínala kněžna. »Aspoň tvoje děti by byly kouzelné...«

»Moje děti?« vybuchl. »Byly by kdovíjak pokřivené na těle i na duchu – kdyby měly tak krutou matku. Ještě že jsi mě sama nevychovávala, byl bych teď jako vy dva! Děkuji Zaduggovi, že mě vychovávala stará Aun, lepší než vy dva dohromady.«

Chvilí všichni mlčeli.

»Tak ty si myslíš, že s tou... Kamilou... můžeš mít děti kouzelné, jako jsem byla já?« řekla kněžna po chvíli tiše.

»Když to říká Alžběta, věřím jí. Ona nám pomáhá, rozumíš? Chce aby byli lidé na Fulgiu šťastnější než dnes. Ona umí tolik kouzel – věřím, že se jí to podaří.«

»Jestli je tomu opravdu tak, už se ani na ni nezlobím. A příště – přijďte spolu.«

»Tak přece měla Alžběta pravdu!« vykřikl radostně. »Ale nechceš přijít raději ty k nám? Vezmu vás oba! Mám před zámek létající loď, uveze nás všechny...«

\*\*\*\*\*

Alžběta získala čas, ale teď po pravdě nějak nevěděla, jak dál.

Rozhodla se navštívit jedno ze starých podzemních měst původní *strojové civilizace* světa Fulgiu. V nejbližší vsi se snadno dohodla s místními lidmi a ti jí umožnili pokusit se proniknout do podzemních prostor, dokonce jí sami ochotně nabídli svou pomoc.

Začala s nimi kopat uprostřed krajní *budovy*, původně ošetřovny, kde teď nikdo nebydlel. Lidé se toho místa přece jen stranili. Alžběta si u kováře Sutokyna opatřila nářadí a s vesničany se odhodlaně pustila do ztvrdlého prachu. Začali kopat na třetině půdorysu a po dvou dnech byli v hloubce téměř dvaceti metrů. Vnitřek budovy vypadal pořád stejně, nerozšiřoval se. Vždy po jednom a půl metru byla ve vnější stěně půlmetrová štěrbinová, dnes beznadějně ucpaná hlínou. I uvnitř byl navátý jemný prach, bez kamenů a jiných příměsí, dal se proto snadno kopat i vytahovat v nádobách, přivázaných na dlouhá lana. Při kopání si svítili pozemskými elektrickými svítilnami. Alžběta si je mohla vytvořit podle libosti, ani B-palivem nemuseli šetřit.

Po dvaceti metrech narazili na první překážku. Uprostřed budovy byla menší kupole, také parabolického tvaru. Byla ze stejného, betonu podobného materiálu, ale nebyl velký problém se jí vyhnout. Po dalších třech metrech ale narazili na překážku mnohem horší. Po celé ploše tu byla masivní kovová mříž, navíc dvojitá. Spodní byly pruty kovu průměru tří centimetrů, spletených do čtverců o straně patnácti centimetrů. Na ní byla menší mříž z drátů průměru čtvrt centimetru s oky velikými dva centimetry. Ukázalo se ale, že mříže jsou z tvrdého kovu. Kovář Sutokyn si na té menší polámal své největší kleště, ale ani tu slabší mříž téměř nepoškodil.

Kde selhala kovářská síla, zkusila Alžběta sílu kouzel. Poručila všem, aby opustili budovu – a postupně do mříže udeřila několika rozličnými druhy.

Když se usadil zvířený prach, spatřila mříž rozervanou skoro dvoumetrovým otvorem, pod nímž byl slehlý prach narušen, stačilo nabírat jej do nádob.

Třetího dne navštívila Alžbětu Maardoi, zvědavá na to, co to tu její kamarádka tak usilovně dělá. Když viděla, jak se vesničané namáhají s vytahováním vykopané hlíny, slezla po žebříku na dno šachty a obrátila se k Alžbětě s návrhem.

»Proč taháte tu hlínu ven? Proč ji nezničíš tady? Vždyť je to jednoduché,« usmála se.

Ukázala na hromádku hlíny a prohlásila: »*Jmenuješ se – smetí.*«

Hlína samozřejmě zmizela v oblaku vířících vloček.

»Já husa!« udeřila se Alžběta do čela. »Že mě něco tak jednoduchého nenapadlo! Taková spousta zbytečné práce!«

»Tak úplně jednoduché to není,« usmívala se Maardoi. »Nemůžeš přidělovat stejná jména různým věcem. Já bych nemohla použít totéž slovo podruhé. Ty jsi sice černá a máš právo měnit i předchozí pojmenování, ale náhodou to není zapotřebí, protože slovo *smetí* může každý použít kolikrát chce. Nikdo ale nemůže zmizelé smetí vyčarovat zpět – a nikdo nemůže jmenovat jako smetí cokoliv živého. To jsi nevěděla, vid'?

A vítězoslavně se na Alžbětu podívala.

Alžběta zkusila toto kouzlo aplikovat i na obtížnou mříž, ale tentokrát neuspěla.

»Asi je to součást něčeho většího,« uvažovala Maardoi. »Kouzlo se smetím funguje jen na menší věci a nesmí být připojené k něčemu většímu.«

Nicméně i to byla obrovská pomoc a kopání od té chvíle pokračovalo větším tempem než dosud, zejména když Alžběta ztvrdlý prach odstřelovala kouzly.

Dva metry pod první mříží narazili na další. Zdálo se, že jim pradávni stavitelé nastavili takové překážky do cesty schválně. Druhá mříž kladla větší odpor, protože nejúčinnější kouzla zachytávala o vrchní. Alžběta trochu zvětšila první otvor, ale spodní mříž sotva natrhla.

Pomohl jí Sirgulot. Přišel se podívat, co dělá a nešetřil obdivem, jak hluboko se už dostala.

»Měla jsi mě do toho zapojit,« vyčetl jí pak mírně. »Ušetřil bych ti víc práce než Maardoi se svým smetím.«

»Ty víš, jak proti těm mřížím?« rozjasnila se Alžběta.

»Především bych je nechal být,« pokrčil rameny. »Je jich tu mnohem více než si myslíte a zbytečně je prorážíte, když můžete vstoupit dveřmi.«

»Jakými dveřmi?« nechápala Alžběta.

»Mříže museli čas od času čistit a vstupovali mezi ně středovou šachtou. Jestli má zavřené dveře a hlína není i za nimi, dostaneš se tudy možná až dolů do podzemí města.«

Podle jeho návodu začali kopat mezi dvěma mřížemi vodorovný tunel směrem k šachtě a dál kopali kolem ní. Zvolili si sice nesprávný směr, dveře byly jako na potvoru umístěny tak, že na ně narazili až po třech čtvrtinách obvodu, ale pak je pečlivě očistili a zkusili otevřít. Sirgulot chvíli zkoušel manipulovat jejich ztuhlým mechanismem a nakonec dveřmi pohnul. Jen ze dvou třetin, pak zadrhly a dál otevřít nešly, ale i to stačilo, aby se tudy mohli protáhnout.

Nebyl tam prach – přesněji bylo ho tam tak málo, že nepřekážel. Nacházeli se na podestě zaprášeného, ale volného točitého schodiště. Vinulo se do hlubin kolem kovového sloupu, byla tu tma, ale Alžběta na ni byla připravená. Jasně elektrické světlo pozemské svítilny ozářilo po celých tisíciletích tmy schody, pokryté prachem, kde novodobí archeologové zanechávali první šlápoty po tisíciletích klidu.

»Nechte mě jít napřed,« požádala všechny Alžběta.

»Máš na to právo, byl to tvůj nápad,« souhlasil Sirgulot a ostatní horlivě přikyvovali.

»O to nejde,« odtušila suše Alžběta. »Uvědomte si, že mám agisar. Já jediná včas poznám, kdyby tu byl nedýchatelný vzduch. Teď například vím, že je tady víc metanu. Ten sice pod zemí bývá, ale kdo ví, co bude níž.«

Dolů vedly stovky šedých schodů. Čas od času byly ve vnější stěně dveře, ale žádné se jim nepodařilo otevřít. Sestupovali dál, jistě museli být aspoň tři sta metrů pod úrovní terénu.

Schody končily šedivými dveřmi. Alžběta je otevřela – skřípaly, ale zajely stranou do stěny a uvolnily jim cestu. Za dveřmi byla rozsáhlá hala... jasně osvětlená trochu nažloutlým světlem, linoucím se ze svítících stropních desek skoro pět metrů nad jejich hlavami.

»U Zaduggy! Svítí tu světlo!« šeptal udiveně Sirgulot. »Vždycky jsem říkal, že civilizace našich předků byla obdivuhodná! Tady nikdo nebyl jistě už tisíce let, ale pořád tu svítí světlo. Dovedete si něco takového představit?«

»Náhodou dovedu,« odpověděla mu také tak tiše Alžběta. »Byla jsem na studijní návštěvě pevnosti *Chír Ekš* ve světě *Yllina*. Ten obývaly pozoruhodné ještěrovité bytosti, ale před mnoha tisíci lety vyhynuly, studovali jsme jejich genetiku. Stará pevnost je také dodnes jasně osvětlená. Je to rozsáhlý komplex podzemních prostor a dá se tam snadno zabloudit. Tak mě napadá značit si cestu zpět, aby se nám nestalo, že tu zabloudíme.«

Vyčarovala několik šípů a položila je na podlahu, aby jim ukazovaly cestu k východu. Pak se všichni společně vydali v houfu do nejbližší chodby.

Kráčeli chodbou a cestou otevírali dveře. Byly tu jasně osvětlené místnosti, ale na první pohled byly prázdné. V jiných byly skříně a kolem nich rozházené harampádí: oděvy, vysoké boty, nářadí, všechno rozbité a roztrhané. Dlouho je nezkoumali, jinde mohly být zajímavější nálezy. Rozběhli se a každý se vydal za svými objevy, ačkoliv se pořád drželi na dohled šipek. Alžběta, Maardoi a Sirgulot pokládali na zem další, kdykoliv se dostali dál, ale vesničané bez možnosti čarování se museli držet čarodějů, aby se tu neztratili. Po pravdě řečeno, sami měli příliš velký strach, než aby se vydali samotní do této pro ně neznámé džungle. Ale i čarodějové se drželi pohromadě, aby si mohli navzájem sdělovat zajímavé objevy.

Alžběta vstoupila do obstojně zařízené místnosti. Byl tu stůl, židle, lůžko a několik skříní. Na nižších se nacházelo několik divných přístrojů. Vypadalo to jako kuchyně nějakého učence. Když se ale pořádně podívala do lůžka, tlumeně vykřikla překvapením.

Na lůžku ležela lidská kostra, či spíše mumifikovaná mrtvola.

Všichni se sem seběhli a s bázní si prohlíželi pozůstatky člověka, zemřelého před dávnými tisíci lety. Alžběta se na mrtvolu »podívala« agisarem, ale zjistila jen to, že zemřel příliš dávno a podle všeho sešlostí věkem. Nezahynul hladem, ačkoliv nikde kolem nebyly žádné zbytky jídla. Sirgulota napadlo, že to mohl být jeden z čarodějů, který tu v osamění dožíval svůj život. Mohl se do poslední chvíle živit kouzly, proto netrpěl hladem.

»Dál to může být ale jiné,« upozorňoval včas ostatní. »Lidé ve městech prý v posledních fázích katastrofy žili v zoufalém nedostatku a kdoví, můžeme tu narazit i na jejich kostry. Podle vyrabovaných místností tu poslední lidé kdysi hledali něco k jídlu.«

Alžběta se náhle sehnula a zpod křesla vytáhla zašlou knihu, popsanou podivnými znaky.

»Podívej se!« ukázala ji hned Sirgulotovi.

»Ukaž!« natáhl se pro ni přes stůl. Podala mu ji. Opatrně ji otevřel.

»Je psaná ručně,« řekl po chvíli.

»O čem se v ní jedná?« zajímala se Alžběta.

»Tohle písmo neznám, ale zjistím ti je, chceš-li,« ujistil ji Sirgulot. »Dřívější civilizace měla tři druhy písma. Já jsem se naučil jen *jižní* písmo, užívané na ostrovech v jižních mořích.«

»Tu knihu si vezmeme,« rozhodla Alžběta. »Tím spíš, je-li psaná ručně. Kdoví, možná obsahuje zápisky toho člověka. Můžeme se z ní dozvědět, jak to tu tenkrát vypadalo.«

Vzala si knihu, všichni potichu opustili místnost – vlastně už několik tisíciletí hrobku – a opět se rozběhli do ostatních místností.

»Tady je nějaká obrovská hromada!« zvolal Soilli, jeden z vesničanů, který se odvážil dál dopředu chodbou a dostal se až za nejbližší rozcestí.

V té chvíli se z chodby ozval bolestivý výkřik.

Alžběta přerušila prohlížení zajímavého obrazu na stěně místnosti a s ostatními se rozběhla za Soillim. Objevili ho hned za rozcestím chodeb. Ležel bez sebe na zemi – a z krvavé rány na prsou mu trčel veliký opeřený šíp...

\*\*\*\*\*

Sirgulot ihned kolem celé skupinky vytvořil ochrannou stěnu *Ozurejo* a Alžběta se rychle sklonila k raněnému. Šíp mu probodl hrud', našťastí trochu ze strany, z důležitých orgánů zasáhl jen plíce – s tím si rychle poradila. Soilli však měl stále velké bolesti a to bylo s podivem, vždyť to byl jeden z otužilých lovců. Alžběta mu podala utišující prostředek a starala se, co se šípem. Prošel mezi žebry a druhou stranou trčel ze zad. Bylo jednodušší ulomit jej těsně u prsou a pak protáhnout na druhou stranu, než trhat z rány. To by navíc znesnadňovaly harpunovité háčky na hrotu šípu. Za pomoci dvou lovců to Alžběta učinila a pak se pokoušela operačním chapadlem svého agisaru zjistit rozsah poranění. Rychle k sobě slepovala krvácející tkáň, ale postupovala rychle a brzy ránu zacelila. Soilli se trochu vzpamatoval a když Alžběta skončila, poděkoval jí.

»Nevěřil bych, že taková rána může tak strašně bolet,« řekl na konec.

»Nebolela tě jen rána,« odtušila Alžběta. »Povrch šípu byl napuštěný jedem, který by tě během krátké chvílky zabil, kdybych jej nezneškodnila.«

»Jedem?« divili se i ostatní. Všichni se poté opatrně rozhlédli, ale v chodbě se nic nehnulo, všude bylo ticho a klid.

»Už to mám!« zvolal Sirgulot. Po prvním šípu se už nic nedělo, proto zrušil *Ozurejo* kolem skupinky a sám opatrně postupoval dál. Stál teď až těsně u barikády a cosi si tam prohlížel.

»Sirgu, pojd' zpátky!« zavolala na něho Alžběta s obavou.

»Už se nemusíte bát,« ujišťoval je čaroděj. »Byl tu samostříl, spouštěný velice zajímavým způsobem. Je tu taková zvláštní černá trubka s něčím citlivým na světlo. Když dám před ni ruku, ozve se cvaknutí a na samostřílu se pohne spoušť, ale už není nabitý a nemůže střílet.«

»Může tu být ale jiný takový stroj a než se naděješ, prostřelí tě jako Soilliho!« varovala Alžběta přítele. »Vrať se raději k nám, pokud možno stejnou cestou, ať se ti také něco nestane!«

Sirgulot ji poslechl, zapnul opět ochrannou stěnu a opatrně se připojil k ostatním.

»Nebude to tak jednoduché, jak se zdá,« zvažněl, když se dozvěděl o jedu na povrchu šípu.  
»Alžběta slepí každou ránu, ale co když se něco stane právě jí? Asi bychom se měli vrátit.«

»A navíc, i malá rána stojí zraněného hodně bolesti,« přikývla na souhlas Alžběta. »Možná se sem vypravíme jindy, ale teď bude lépe se vrátit. Nejdeme přece s prázdnou, máme tu knihu a to je úlovek, který stojí za to!«

Vrátili se podle šípů k šachtě a pak vystoupali po tisíci schodech až nahoru.

»Někdy se tam vrátím,« obrátila se Alžběta k černé jámě, když ji zakrývali silnou dřevěnou deskou, aby tam nešťastnou náhodou nespadlo nějaké zvědavé dítě.

\*\*\*\*\*

Zato Kamila Alžbětě pořádně vyhubovala, když se o její výpravě dozvěděla.

»Co kdyby ten šíp probodl tebe a strefil se líp?« dala jí najevo své obavy.

»K té barikádě bych se přibližovala opatrně,« snažila se Alžběta kamarádku uklidnit.

»To říkáš teď,« vrtěla hlavou Kamila. »Jak tě znám, šla jsi jistě v čele.«

Byla to pravda a Alžběta na to jen pokrčila rameny.

»A měla jsi mě vzít s sebou,« zlobila se Kamila. »Musíš všechno zajímavé objevit sama?«

Bylo ale znát, že je ráda, že se nic nestalo. Z nálezů knihy měla také radost, zejména když Sirgulot přinesl tabulku s významem všech používaných znaků a když si mohly přechíst, co tam bylo napsané.

»Pro knihy nemusíme podnikat nebezpečné výpravy do podzemních měst,« ujistil je ale Sirgulot. A na důkaz jim obratem ruky vyčaroval další knihy z dob pravěké strojové civilizace.

Alžběta byla nadšením bez sebe. Museli se nejprve naučit několikero prastaré písmo, ale ukázalo se, že žádné nebylo složité. Také jazyk těch starých knih se lišil od současné řeči, ale ne natolik, aby neporozuměli smyslu. Alžběta se obrátila na Kamilu se zvláštním požadavkem. Podle ní by bylo nejlépe dostat obsah všech knih co nejrychleji do počítače a ten by je mohl přeložit, aby se daly číst snáze.

Kamila brzy vymyslela, jak to udělat. Na stojánek nad stůl připevnila komunikátor, malou kamerou dolů. Stačilo položit knihu na desku stolu a pomalu listovat. Snímací programy nahrály její obsah do paměti připojeného japanu, kde čekaly další programy, samy se pustily do textu a vyhodnocovaly podle kontextu, nač si kdo vzpomněl. Kamila to s počítačem uměla lépe nežli Alžběta a i když občas tápala, přece jen si spíš věděla rady.

Čarodějky si brzy musely pořídit několik japanů. V každém bylo sice obrovské množství dat, programů, textů i obrazů, ale na interferenčních holografických pamětech, jež se daly pouze číst. Každý japan měl i volnou paměť pro data, ale té bylo mnohem méně a pár desítek knih by ji dokázalo naplnit. Vyřešil by to jistě malý přídatný disk, ale ty byly tisíce světelných let daleko.

Obsluhovat toto zařízení se naučili všichni. Kdo měl čas, zabýval se »čtením« knih. Nebyla to příliš náročná práce. Pokud vedle sebe listovali dva, mohli se přitom spolu bavit. Nejčastěji to byli Alžběta a Sirgulot. Toho nesmírně zajímal dosavadní pobyt pozemšťanek na planetě Fulgiu. Alžběta mu musela podrobně vyprávět o všem, co je tu potkalo. Řekla mu i o svých špatných zkušenostech s otrokáři.

»To se mezi lidmi bez kouzel děje,« přiznal. »Čarodějové se těch špinavostí nedopouštějí, nepotřebují za každou cenu získané peníze.«

»Čarodějové zato lidi prostě zabíjejí, kdykoliv se jim to hodí,« opáčila Alžběta. »A co se týče otrokyň, ty si mohou proti jejich vůli držet také – i když ne pro peníze.«

»Ne všichni,« připomněl jí. »Ale vážně – mám chuť ty chlapy najít a naučit chování...«

»Nemusíš se už namáhat,« mávla rukou. »Všichni onemocněli leprou a protože se ke mně neodvážili přijít, také už na tu hroznou nemoc zemřeli.«

Neřekla mu, že jeden z nich je ještě naživu. Mohl by ho třeba vyhledat a trestat – ale to už nebylo třeba. Lepra je trest víc než dostatečný.

»Co vlastně hledáme?« zeptal se jí jednoho večera, když spolu prolistovali každý téměř pět tlustých knih a oba už přemáhala únava.

»Myslela jsem, že to víš?« podívala se na přítele Alžběta. »Hledám klíčové informace ohledně **zýřů** a vašich biovysílaček. Potřebujeme se dozvědět, jak je to s druhou stranou řetězu. To znamená – co je to za sílu, která dovede plnit vaše přání. Čím víc o ní přemýšlím, tím je mi sympatičtější. Například proto, že šedým a bílým čarodějům nedovolí ubližovat. Proč ale mohou černí beztrestně lidi zabíjet? Nejsou to nakonec dvě různé síly? Jedna dobrá, druhá zlá?«

»Takové hledání může trvat příliš dlouho,« povzdychl si. »Dovedeš si představit, co knih budeme muset spolu prolistovat? Bývaly jich plné sály.«

»No a?« pokrčila rameny. »Je nás na to pět a máme před sebou celé roky času.«

»Obdivuji tvou trpělivost,« usmál se na ni. »Přiznám se, už mě to začíná zmáhat. Drží mě u toho jenom to, že máš tak úžasnou výdrž i ty. Já bych s tím dávno praštil.«

»Já taky,« přiznala se. »Je to hrozná práce, jednotvárná a vůbec... Ale jestli se chceme něco dozvědět, někdo se tím zabývat musí.«

»Víš, Alžběto, to na tobě obdivuji nejvíc,« začal mluvit měkce, jako by ji pohladil. »Jsi z nás všech tady nejvytrvalejší – a přitom jde o nás víc než o tebe...«

»To se ti asi zdá,« usmála se na něho.

»Nezdá,« zavrtěl hlavou. »Máš elánu pro všechny, nikdo ti nestačí. A já tě vážně obdivuji. Za tu krátkou dobu, co jsem tu s vámi, jsem se na tebe naučil dívat jinýma očima, věř mi...«

»To vůbec není pravda,« zašeptala. »Já to všechno dělám proto, abych zapomněla... abych zapomněla, že už se nemůžeme vrátit domů... Mně se totiž hrozně stýská, víš?«

Nedokázala potlačit slzy – a on si toho všiml.

»Máš doma rodiče, vid'?'« podíval se na ni zpřima.

»Oni mají jen mě... což o to, když jsem jim zmizela, snad si místo mě pořídí sestřičku nebo brášku, nejsou ještě tak staří, co já vím – ale já už je nikdy neuvidím...«

»Myslíš, že jsou ještě naživu?«

»Určitě – u nás lidé žijí déle. Pokud se nestane nějaké neštěstí, dožíváme se osmi set let, často i tisíce. Oni jsou určitě naživu, jen nevědí, jestli jsem živá i já. Možná se pro mě trápí.«

»A muže tam nemáš?«

»Naštěstí ne,« usmála se. »Poslední roky před osudnou cestou jsem studovala. V prvních ročnících jsem na univerzitě měla chlapce, ale pak jsme se rozešli, to je na školách běžné. Tam je lépe rozejít se hned, když to neklape, než později.«

»To je dobře,« oddechl si.

»Máš pravdu, aspoň se pro mě nikdo netrápí,« pohodila hlavou, ale hned ji zase svěřila. »Jen rodiče, ale to mě opravdu mrzí, ani si to nedovedeš představit.«

»Myslel jsem to jinak,« podíval se na ni. »Pro mě je moc dobře, že jsi volná.«

Zarazila se a podívala se na něho.

»Sirgu, člověče nešťastný, snad si nemyslíš...«

»Myslím,« vzal ji za ruku. »Chtěl bych ti nahradit ztracený domov. Chci si tě vzít za ženu, mám tě rád. Souhlasíš?«

Přestali po paměti listovat v knihách. Vzal ji za ramena, pootočil si ji k sobě a díval se jí zblízka přímo do očí. Pak ji najednou zlehka objal – a dal jí nesmělé políbení.

»Jenže to není tak jednoduché, jak si myslíš,« řekla potichu a trochu ho od sebe odstrčila.

»Protože jsi z jiného světa? To vím, ale pochopil jsem, že se nemůžeš vrátit. Jsi teď člověk, stejně jako já, ne? Proč bys nemohla žít se mnou? Vždyť si docela dobře rozumíme.«

»To ano, ale... jsem přece jen **jiná**,« zdůraznila.

»Kamile to nevádí. A Mílkirovi také ne. Proč by to mělo vadit nám dvěma?«

»Kamilu jsem geneticky předělala. Zobelnuv problém s míšenci jsem tím vyřešila – je teď stejná či skoro stejná, jako zdejší ženy, až na dlouhověkost a dominantní černá kouzla.«

»Pak snad můžeš stejně předělat i sebe.«

»Obávám se, že sama se sebou to nedokážu,« odvětila tiše. »Je to nebezpečný zákrok.«

»U Kamily to šlo, proč ne u tebe?«

»Ale já bych si s ní věděla rady, ať by nastala jakákoliv komplikace, víš? Jen proto jsem si na to troufla. Ona by si se mnou rady nevěděla a kdyby se něco nepovedlo, zemřu. Já vím, pak by mi to snad mohlo být jedno, ale když zahynu, nic už váš svět nezachrání, rozumíš mi? Snad to zkusím později, až budu vidět, že se to tady obrací k lepšímu.«

»Rozumím ti,« zbledl. »Jak dlouho na tebe budu muset čekat? A já čekat budu, věř mi!«

»Když ti řeknu, že možná tři sta let?«

Zarazil se.

»To už ze mně bude dávno jenom prach...« řekl smutně.

»A co když ne? Dám ti něco ze své podstaty – zařídím, abys žil stejně dlouho jako já, co se přirozeného věku týká.«

»Pak si na tebe počkám,« řekl prostě. »Jen se bojím, počkáš tak dlouho i ty na mě?«

»Sirgu, blázínku...«

Také ho objala a položila si hlavu na jeho rameno. Držel ji v náručí a hladil po špinavě žlutých vlasech. Pak si vzpomněla, že už ji jednou objímal, když společně padali se sestřeleným letadlem. Jenomže to ji objímal proto, aby ji chránil. Teď to bylo úplně jiné.

»Sirgu,« trochu se od něho odtáhla. »Jestli jsi opravdu rozhodnut čekat tak dlouho, musím ti říci všechno. Nemusíš tak dlouho čekat, nebo aspoň – ne na mě.«

»Vezmeš si mě? Hned?«

»Vezmu,« přikývla. »Ale má to háček.«

»Povídej!« vybídl ji. »Naděje tu snad je, ne?«

»Budu tvou ženou,« řekla bez dalších vytáček. »Ale nesmíš mi těch tři sta let vyčítat, že nemáme děti. Tuhle schopnost mám natrvalo pozastavenou, jinak to nejde. Nemusíš se bát, jsem jinak docela normální žena a určitě se se mnou nebudeš trápit. Ale nesmíš se divit, že děti mít nebudeme. Až moje poslání skončí, zkusím se sama předělat a pak se ukáže. Buď zemřu, nebo se ze mě stane úplně obyčejná žena. Pak teprve bych ti mohla děti dát.«

»Budeš pak bez kouzel?«

»Kouzla s tím nesouvisí, ta by mi zůstala. Ztratím jen možnost hledat si muže u nás doma, kdyby se přece jen ukázalo, že se my dvě můžeme vrátit. Ale ani to nebudu potřebovat, budu mít přece tebe. Kamila se rozhodla pro Mílkira bez možnosti návratu už dávno.«

Sirgulot pomalu vytáhl z oděvu krátkou dýku a položil ji před sebe na stůl.

»V tom případě tě žádám s rukou na noži: buď mou ženou.«

Nebyla to vyhrůžka, naopak. Tady to znamenalo slib.

\*\*\*\*\*

## Fuezova práva

Zdánlivě se nic mimořádného nestalo. Na Fulgiu se honosné obřady nekonaly. Sirgulot jen opustil svou kabinku a přestěhoval se k Alžbětě; vzal si s sebou *japan* s poznámkami. Ostatním oznámili, že si dali slib. Přesto Kamile zasvítily oči, když jim podávala ruku s blahopřáním.

»Já jsem ti to říkala,« šeptla Alžbětě. »Fulgiu je náš osud – ale nemusí to být tragédie, uvidíš... Jestli je tvůj Sirg alespoň tak milý jako Mílkir, nebudeš litovat.«

»Teď jsem tu samotná jen já,« povzdychla si malá Maardoi. Ale všichni ji spěšně ujistili, že je zatím moc mladá, aby si už teď pořizovala muže na celý život – zvláště když bude žít déle než většina lidí v tomto světě.

»Chtěla bych si někde poblíž postavit hrad,« vzdychla si Maardoi. »Možná by se k tomu hodilo i to podzemní město.«

»K čemu potřebuješ hrad?« usmála se na ni Alžběta.

»Přivezla bych si tam gryulem všechny opuštěné děti z celého světa,« řekla Maardoi. »Jako to dělá Zobeln – ale mně by nevadilo, kdyby neuměly čarovat.«

»Myslíš to hezky, Maardoi,« zvažněla Alžběta. »Ale podle mě by bylo lepší, kdyby se o všechny děti celého světa řádně starali vlastní rodiče. To by bylo záslušnější než se o ně starat v jakkoliv krásném hradě.«

»O tom se dá také přemýšlet,« přikývla Maardoi. »Nechci, aby se někde dětem vedlo zle.«

»Přemýšlej o tom tedy,« řekla vážně Alžběta. »Když tě něco správného napadne, možná ti s tím pomůžeme.«

Alžběta ani Sirg toho večera dlouho nemohli usnout. Pozemšťanka nelitovala svého slibu. Byla to jejich první společná noc, leželi si pak dlouho v objetí a skoro až do rána si povídali. Sirg se chtěl co nejvíc dozvědět o jejím domově, ale nechtěl ji zbytečně trápit vzpomínkami, proto jí raději vyprávěl o svém dosavadním životě. Alžběta ho pozorně poslouchala. Byl teď její nejbližší nejen na této planetě, ale v celém vesmíru a jen litovala, že ho nepřiměla takhle vyprávět už dřív.

Nebylo jí proti mysli, že si vzala za muže mimozemšťana. Od doby, kdy se lidé Země setkali s lidmi z planety Bardžá, bylo smíšených dvojic dost i na Zemi. Alžbětu by sice ve snu nenapadlo, že by i ona mohla mít takového muže, ale když poznala Sirga, nebránila se tomu. Problém byl s genetickou nesnášenlivostí mezi zdejšími lidmi a pozemšťankami. Pevně věřila, že se jí podaří i tuto překážku odstranit. Sirgulot byl hezký, inteligentní – a navíc se teď ze všech sil snažil se jí přiblížit. Dlouho uvažovala, zdali s ním může žít, aniž by po několika letech zjistili, že už si nemají co říci, ale byla si téměř jistá, že to jejich případ nebude.

Druhého dne Alžběta se Sirgem pokračovali ve čtení knih. Kamila s Mílkirem zařizovali ostatní záležitosti. Museli teď za Alžbětu udržovat i stav nemocnic, ale naštěstí s nimi moc práce neměli. Noví léčitelé se úspěšně pustili do boje s nejhoršími nemocemi, vzhledem k tomu, že na to měli kouzla, nenechali se zahanbit. Maardoi se zase dala do Encyklopedie v japanu – aby byla chytřejší, jak říkala.

»Pojď se podívat – mám něco zajímavého,« zatahal toho večera Sirgulot Alžbětu za rukáv.

»Vážně? Ukaž!« naklonila se k němu. Neodolal a políbil ji přitom na tvář.

»Tak tohle ne! To jsme si nedomluvili!« protestovala, ale s úsměvem.

»Počkej, zajímavé je to tady!« ukazoval jí na obrazovku svého japanu.

»Příkazy *zytyj*,« četla pomalu Alžběta. »Práva a pravomoci používajících... Sirgu, právě tohle asi hledáme,« vydechla.

»Je to v téhle knížce,« podával jí útlou brožurku, kterou před chvílí celou prolistoval. Teď ji luštily programy pro kontextové vyhledávání, zatímco Sirgulot už načítal text další knihy do paměti japanu.

»Půjč mi ji,« natáhla ruku.

»Co dáš?« utrl žertem ruku s knížkou stranou.

Knížku si vykoupila dlouhým políbením, ale na víc nepřistoupila a nedočkavě se začetla do nazelenalých listů, které vypadaly, jako by právě vyšly z tiskárny. Všechny knihy byly v tom stavu, v jakém se je kdysi **učili** dávní knihovníci. Některé byly už tenkrát stářím šedivé, jiné dodnes voněly novotou.

Sirg jí chvíli četl přes rameno, ale pak usoudil, že bude lépe pokračovat v listování dalším, mnohem tlustším svazkem, pokud jej chtěl zvládnout do večere.

Alžběta četla a občas vzdychla úžasem.

»Sirgu, to bude ono,« vydechla, když se zřejmě dostala ke klíčovému místu knihy.

»Co tam je?«

»Přečtu ti to: dělení čarodějů na třídy... Poslouchej!«

Listoval dál, ale pomaleji, aby se mohl soustředit.

»Vzhledem k tomu, že mezi námi zpočátku docházelo ke všelikým roztržkám, přičemž jedni i úmyslně, ze zlé vůle či škodolibosti mařili práci druhých, rozdělili jsme brzy uživatele do čtyř skupin,« četla.

»Nejnižší skupina: **Virui**, čili prostí. Jsou bez práv. Sem jsme přerazovali ty, kdo zneužili svých práv ke škodě jiných či jinak mařili jejich výsledky. Mohou pro sebe požadovat jakoukoliv položku, ale nemohou v seznamu položek nic měnit ani doplňovat.

Střední skupina: **Zidum**, čili obvyklí. Mají právo jako předchozí žádat o všechny položky. Navíc je mohou podle svého uvážení doplňovat do seznamu. Mohou též používat služeb první kategorie a tázat se na data místní důležitosti.«

»To jsou přece – bílí a šedí čarodějové!« pochopil Sirgulot.

»Počkej, to není všechno,« mávla Alžběta netrpělivě rukou a pokračovala:

»Vyšší skupina: **Umanfíja**, strážci pořádku. Kromě práv jako u nižších skupin mohou rušit položky v seznamu, nahrazovat je jinými a obnovovat podle starších předpisů, používat služby druhé kategorie a tázat se na všechna data s výjimkou blokováných.«

»Takže tu máme i černé čaroděje, jak jinak!« doplnil Sirgulot.

»Jenže to není všechno!« pokračovala k jeho obrovskému údivu Alžběta. »Píší tu, že černé čaroděje vytvářeli z příslušníků střední skupiny Zidum, naopak je při jejich selhání měnili až na Virui. To je samo o sobě zajímavé a potvrzuje to mé původní předpoklady, ale zdaleka to není všechno. Je tu totiž popisována ještě čtvrtá, nejvyšší kategorie čarodějů. Poslouchej!«

»Počkej, co je to za čaroděje?« vydechl Sirgulot údivem. »O té skupině nic nevím...«

»Nejvyšší rozsuzovatel: **Fuez**, neboli dohlížitel. Může být vždycky jediný na celém světě. Nemá omezení v rozsahu používaných služeb ani tajemství. Zná všechno, v případě potřeby řeší všechny spory, jeho slovo je poslední, konečné a platí bez výjimek a bez odvolání. Dohlížitel má jedinou povinnost: zasvětit do své práce několik dalších, zpravidla vybraných z řad vyšší skupiny strážců. Jeho následovníkem se stane ten z nich, kdo po jeho smrti jako první nahlas prohlásí: **Hlásím se o Fuezova práva...**«

Najednou Alžbětě vyskočila před očima rudá, zelená, bílá a fialová kola. Lapala po dechu, ale nemohla jej hned popadnout. V uších jí začalo hučet a uslyšela něco podobného vzdálenému hlaholu velkých zvonů. Obešla ji děsivá slabost, knížka jí vypadla z ruky a pozemšťanka se bez ducha svezla k zemi...

\*\*\*\*\*

Když se konečně probírala, ležela na svém lůžku a nad ní se ustaraně skláněli všichni její přátelé. Sirgulot, Kamila, Mílkir i Maardoi pozorovali s úzkostí každý její dech.

Nadechla se – a usmála se na ně.

»Zase jste měli o mě strach,« vydechla omluvně a sama se posadila. »Nebojte se, už je mi dobře. Tohle bylo našťěstí – velice svižné. Úžasně svižné!«

»Co se to s tebou stalo?« zeptal se jí rychle Sirgulot. »Četla jsi – a najednou ses úplně bez výstrahy složila, jako kdyby tě srazila něčí pěst. Dvě hodiny jsi byla bez sebe!«

»Já... já už vím, co se stalo,« odpověděla tiše. »Přečetla jsem nahlas příkaz – a provedl se... Přihlásila jsem se o fuezova práva... tak to tam přece stálo!«

»To mě také napadlo,« vrtěl hlavou Sirg. »Schválně jsem to po tobě přečetl aspoň desetkrát – a nic. Obávám se, že to nebude pravá příčina...«

»Něco jsi přehlédl. Přihlásit se může jen jeden člověk na celém světě. Ten, kdo se po smrti svého předchůdce o jeho práva přihlásí *jako první*. Dokud dohlížitel žije, nikdo se o jeho práva hlásit nemůže. Budete si muset počkat na mou smrt, pak bude ta formulka zase účinkovat.«

»Proboha!« Kamila zalapala po dechu. »To by znamenalo, že ty jsi... dohlážitelka...«

»Ano, jsem teď **fuez**...« řekla Alžběta klidně. »*Čarodějka čtvrté, nejvyšší kategorie*.«

Dívali se na ni všichni nedůvěřivě.

»Jak je to možné?« zeptala se Kamila.

»Vysvětlení je prosté,« usmála se Alžběta. »Můj poslední předchůdce Fuez Aciugol zemřel před třemi tisíci dvěma sty třiceti šesti lety. Po jeho smrti se o ta práva nikdo další nepřihlásil. Až já – tím, že jsem vyslovila tu formulku. Neuvědomila jsem si, co se stane, vědět to, nechala bych ji vyslovit Kamilu, ta má větší technické znalosti. Teď je pozdě honit bycha, ale – ona to vlastně není technická záležitost, takže se tím budu zabývat právem. Když o tom přemýšlím, i kdybych dosud nic nevěděla, mohla bych se tím zabývat. Fuez totiž může skoro všechno, kromě jediného. Nemůže předat své pravomoci nikomu jinému. Ani tím, že by sám sebe zabil. Nemůže zemřít, ani kdyby ho omrzela život. Ani nikdo jiný ho nemůže zbavit života, byť se o to snažil sebevíc. Fuez může zemřít jen jedinou smrtí – přirozeně, stářím.«

»Počkej! To je sice pravda, co říkáš, ale to bylo v té knize až v následující kapitole, tam jsi to ani nedočetla,« divil se Sirg. »Jak to můžeš tvrdit? Tu knihu jsem mezitím přečetl celou, hledal jsem příčinu tvého bezvědomí – a ty podrobnosti o tvém předchůdci tam nejsou vůbec!«

»Já teď ty knihy znám zpaměti,« usmála se trochu záhadným úsměvem. »Vím toho víc než je ve všech knihách, které jsme až dosud přečetli.«

»To snad není možné,« zarazil se Sirg. Také ostatní se na ni dívali s nedůvěrou.

»Nedovedete si představit, co se stalo za tu dobu, co jsem byla v bezvědomí...« vzdychla si Alžběta. »Něco vám z toho řeknu – všechno asi ne, to by bylo příliš dlouhé vyprávění, ale aspoň to důležité. Chcete?«

Zbytečná otázka! Viseli na ní všichni očima i ušima, aby jim nic neuniklo.

»Klíčem byla přihlašovací formulka,« začala Alžběta tiše. »Byla jsem první, kdo tato slova po třech tisících letech vyslovil – proto účinkovala. Vzápětí se rychle po sobě přihodilo pár událostí. Že jsem byla zapsána jako další do seznamu fuezů, bylo asi to nejmenší. Druhá akce nastala současně – Zadugga mi v hlavě přečaroval zýtý na vyšší typ, což byla příčina mého bezvědomí. Tak razantní zásah do mozku znamenal pořádný šok. Nemusíte se ale o mě bát, všechno kdysi vymysleli tak, aby to v žádném případě nikoho neohrozilo na zdraví a životě. A jak říkám – bylo to svižné. Sama bych to tak rychle nikdy nedokázala.«

»Zadugga?« zvedl údivem obočí Sirgulot.

Kamila i Mílkir se na Alžbětu podívali se zjevnou nedůvěrou. Neblouzní snad?

»Nikdy jste neslyšeli to jméno?« podivila se Alžběta. »Zadugga, nejvyšší duch Fulgiu...!«

»To jméno známe, ale patří snad do říše bájí,« řekl Sirgulot a Mílkir mu přikyvoval.

»Zadugga?« usmála se. »Ve starých bájích se tvrdí, že je to nějaká mocná bytost. Na rozdíl od mnoha jiných je tahle do posledního písmene pravdivá. Zadugga je skutečně mocná bytost. Bdí už třicet tisíc let nad všemi čaroději planety Fulgiu. Vděčí jim totiž za svoji existenci – to oni ho před dávnými tisíci lety oživilí a on jim od té doby trpělivě slouží...«

»Takže – Zadugga je ten tajemný stroj, který plní naše přání?« rozsvítlo se Kamile.

»Neříkej mu stroj, vždyť je živý,« usmála se Alžběta.

»Tedy je to – člověk?« vytřeštil oči údivem Sirgulot.

»No – člověk to zrovna není,« zavrtěla hlavou Alžběta.

Mluvila teď pomalu, trhaně, jako by se stále pokoušela na něco si vzpomenout.

»Není to bytost, kterou byste mohli vidět na vlastní oči – přinejmenším ne vcelku. Říkejte mu raději prostě Zadugga, to jméno mu kdysi dali prapředkové zdejších čarodějů.«

»Jak vypadá?« zajímala se Kamila.

»To bude těžké... Já už ho pochopitelně znám a popíšu ti, jak asi vypadá, ale nejspíš ti to moc nepomůže. Zadugga je bytost složená z milionů menších součástí. Každá z nich se podobá dvoumetrové šedivé kouli. Uvnitř je cosi podobného mozku, ale složitějšího než mozek člověka. Navíc jsou tam stovky výkonných orgánů. Zadugga jimi může měnit energii ve hmotu a naopak. Nejsi biolog ani fyzik, těžko ti vysvětlím, o čem jde. Zadugga je jediný skutečný čaroděj Fulgiu, ale i pro něho platí základní přírodní zákony, jak jinak... Když někde **stvoří** hmotu, spotřebuje na to odpovídající množství energie. Aby ji získal, musí jinde patřičné množství hmoty zničit. Dělá to současně a všechny přenosy probíhají přes nadprostor, takže se to zdánlivě vyrovnává. Zákony zachování hmoty i energie platí dál, ale nikde není psáno, že musí jít o tutéž hmotu a energii. Největší předností je spojení všech částí té bytosti navzájem. Nejsou to žádné hmotné spoje, ale biočipy, jaké mají ve svých hlavách zdejší lidé. Zadugga je po celém světě dokonale rozptýlený. Jeho součásti žijí v hlubokých jeskyních, pod zbytky prastarých měst, pod vrcholky hor i na dně oceánů. Živí se čarováním – přesněji řečeno, přímou přeměnou hmoty. Jeho části neumírají, ale v případě nečekané katastrofy se mohou samy obnovit, podle potřeby i rozmnožovat... I když se sestává z tolika milionů částí, je to jediná bytost.«

»A jak to, že to najednou víš?« divila se Kamila.

»To bylo ze všeho nejzajímavější,« vzdychla si Alžběta. »Pomocí pozměněného zýtý mi Zadugga do první a druhé vrstvy podvědomí zapsal... nějaké příliš velké množství informací... a ještě zapisuje... takže já... zdá se mi to až strašidelné, ale...«

Na okamžik se odmlčela, ale pak rychle dodala – či spíše vykřikla:

»**Já teď vím o Fulgiu úplně všechno!**«

»To je nesmysl!« vykřikla Kamila. »Žádný člověk na světě přece nemůže vědět všechno!«

»No, máš trochu pravdu,« slevila Alžběta. »Nikdo nemůže vědět o kdejakém kamínku v moři, to by asi bylo přehnané, uznávám to. Ale říkalo se, že se nikomu nevejde do hlavy úplně vědění lidstva, všechny vědomosti, které lidstvo za celou dobu své existence nashromáždilo a zapsalo. Je toho opravdu moc... možná mi bude trochu déle trvat, než si to v hlavě uspořádám... ale já to teď všechno znám!«

»Počkej – ty to máš všechno najednou v hlavě?«

»Jak se to vezme...« řekla tajemně. »Nezdá se mi to čistě z biologického hlediska, tak příšerná dávka znalostí se snad ani nemůže vejít do jedné ubohé lidské hlavy... ale já teď opravdu vím všechno a to ve všech oborech. Nikdy dřív jsem nerozuměla matematice a fyzice – teď znám teorie gravitace i jiných polí, je mi jasná jejich matematická podstata, jsou to příšerné rovnice – ale jsou mi jasné! Zním tajemství přímé přeměny hmoty a energie – já se snad z toho zblázním! Možná ale, že to je trochu jinak. Moje zýtý mě teď trvale propojuje s něčím, co si těžko dovedete představit. Je to strašlivá, po tisíciletí shromažďovaná moudrost světa Fulgiu. Všechno, co za ty desetitisíce let vymysleli všichni vědci, kteří tu kdy žili...!«

»To znamená, že tvá bio-vysílačka pracuje oběma směry?« uvažovala usilovně Kamila.

»Ano,« přikývla. »Tu možnost mají všechny, nejen moje. I ty se můžeš tázat a dostávat odpovědi, jen jsme o té možnosti nevěděly a nevyužívaly ji. Nezná ji ostatně většina čarodějů.«

»Jak to můžeš tvrdit?« nevěřil jí Milkir.

»Za poslední tři tisíce let se jen málokdo na něco zeptal. Nejspíš o této možnosti málokdo ví. Ale vzpomeň si – Zobeln se ptát umí a Sirg také.«

»A ty se teď také umíš zeptat?«

»Umím, ale nepotřebuji,« řekla tiše. »**Já všechno vím!**«

»Všechno?« opakovala významně Kamila.

»Všechno,« tvrdila Alžběta. »Podívej se, zkusím ti to přiblížit. Náš *Japan* obsahuje velké množství dat, ale jsou obory, o kterých ví jen povrchně. Doma na Zemi máš možnost dojít si do nejbližší veřejné databanky a nechat si ho příslušné informace přenést – to je přece podobné dotazu. Já jsem ale v jiné situaci. Připojila jsem se k celosvětovému inteligenčnímu zdroji přímo, jsem jeho částí a on se naopak stal částí mě samotné...! Když budeš chtít, abych ti v moři našla červený kamínek, máš ho mít – najdu ho. Ne že bych věděla o každém, ale když budu chtít...«

»Běto, proboha! Co se to s tebou stalo?« vzlykla Kamila.

»Počkej... jde mi z toho hlava kolem,« pokrčila rameny a otřásla se. »Až si to v hlavě lépe uspořádám...«

»To znamená, že je teď z tebe – stroj?« vykřikl nešťastně Sirgulot.

»Ne, to ne,« zavrtěla prudce hlavou. »Jsem pořád co jsem byla dosud. Mám svou vůli, své vědomosti. Jen se mi trochu... trochu podstatně rozšířily znalosti. A také moje možnosti jsou... nesrovnatelně větší.«

»Takže – ty jsi teď víc než černá čarodějka?« Kamila se na kamarádku podívala asi stejně, jako když se poprvé dozvěděla, že má v těle *vnořený* agisar.

»Mnohem víc,« přikývla. »Kdybych si umanula, mohla bych vyvolat zemětřesení, potopit do moře kterékoliv souostroví, zamést pevniny tajfunem, nebo vyvolat ničující výbuch sopky... Jímá mě hrůza z pomyslení, kdyby ty možnosti dostal někdo jiný!«

Všem při těch slovech přejel mráz po zádech, ale všichni si ihned uvědomili, že se ta moc asi přece jen dostala do správných rukou. Alžběta byla ze všech nejmírnější a dalo se čekat, že se svým zásadám nezpronevěří ani teď.

»A co budeš dělat?« zeptal se jí Sirg. »Když všechno víš a všechno znáš, nemusíme už ani číst další knihy.«

»Nemusíme,« souhlasila. »Nemusíme podnikat ani nebezpečné cesty do podzemních měst. Já je teď znám všechna, vím, kde jsou v nich zátarasy a pasti, umím mrknutím oka otevřít jejich hlavní vchody – nepotřebuji dovnitř vstupovat nouzovými větracími šachtami – ale přitom vím, že uvnitř není nic, co by nám mohlo pomoci. Nikde nežijí lidé – všichni dávno vyhynuli. Možná se lidé do měst jednou vrátí, ale až mnohem později, až to tu dáme do pořádku. V nejbližších dvou až třech letech to nevidím reálné. Jsme ale v úplně jiné situaci, než včera. Teď nejde o to, zda máme či nemáme možnost svět změnit. Tu možnost jsme získali, jde o to, jak to udělat co nejlépe. Pro dnešek bych měla jiný návrh. Máme teď všichni nárok na odpočinek. Vyhlášu všeobecné volno.«

Zvedla se a prohlásila, že se půjde podívat ven.

»To těžko, venku je chumelenice, že bys psa nevyhnala,« upozornila ji Kamila. »Před chvílí jsem tam byla.«

»Venku je jasno a slunečno,« tvrdila Alžběta. »Pojďme se trochu vyhrát na sluníčko!«

Všichni se na sebe podívali. Pak se zvedli a pospíchali k východu. Otevřeli dveře – a chtěli nechtěli jí museli dát zapravdu. Ačkoliv venku ležel sníh, pálilo tam slunce, bylo jasno, ani vítr nefoukal. Alžběta tedy měla pravdu – věděla, co se právě děje venku.

»Dáme si ven židličky, ano?« navrhla Alžběta.

»Proboha! S těmi židličkami bych nespěchala, podívejte se!« ukázala Kamila. »Tam se snad čerti žení! Za chvíli se to k nám určitě přizene!«

Průhledem mezi skalními štíty viděli, jak pouhé dva kilometry od nich zuří sněhová bouře. Vichřice bičovala skály a vrhala na jejich štíty mračna sněhu. V údolí s uikem však bylo zatím ticho, klid a svítilo tu slunce.

»Neboj se, sem se to nedostane,« řekla Alžběta.

»Ty teď umíš předpovídat počasí? Jak můžeš tak jistě tvrdit, že právě u nás vydrží hezky?«

»Já to nepředpovídám,« zavrtěla hlavou trochu unaveně. »Před chvílí jsem to pěkné počasí kolem nás **udělala**. Mohu teď přece poručit i větru.«

To stačilo. Kamila zůstala stát jako omráčená. To už snad bylo trochu moc!

Vynesli si ale každý židličku a rozestavili je do sněhu. Počasí bylo nádherné, na obloze ani mráček – jen průhledem mezi dvěma skalními štíty byla vidět zuřící sněhová vánice, která sem ale nemohla... Všichni tam několikrát stočili pohledy...

\*\*\*\*\*

»Pojď si ke mně sednout, Maardoi,« poprosila Alžběta dívenku. Ta si přenesla židličku vedle ní a posadila se.

»Natáhni ruku tam ke skále,« požádala Alžběta Maardoi. »A teď řekni: Span!«

Kamila se nahrbila v očekávání blesku. Nic se nestalo, ale to právě Kamilu vyvedlo z míry. Tady něco nesedí! Alžbětu neposlechlo kouzlo černé magie, ačkoliv tvrdila, že jsou její možnosti větší než dřív!

Maardoi opakovala příkaz po Alžbětě. Teprve teď vzduchem práskl známý blesk. To ale znamenalo, že naopak Maardoi je teď černá čarodějka.

»Co to má znamenat?« vyskočila Kamila.

»Jen si něco zkouším,« vrtěla hlavou Alžběta. »Právě jsem udělala z naší kamarádky černou. Doufám, Maardoi, že budeš především **dobrá** čarodějka. Slibuješ?«

Maardoi oněměle přikývla.

»Také tvé děti budou černé,« pokračovala Alžběta. »Budeš je muset dobře vychovat, aby se nestaly zlými čaroději, rozumíš?«

Maardoi opět jen přikývla.

»Ale – tebe samotnou to neposlechlo!« skoro vykřikla Kamila.

»Já nepotřebuji vyslovovat příkazy,« vysvětlovala jí hned Alžběta. »Anebo naopak, i když je vyslovím, ale nemyslím je doopravdy, neprovedou se. Mohu je filtrovat i jiným.«

»A můžeš udělat čaroděje i z obyčejného člověka?« zeptal se dychtivě Sirgulot.

»Ano,« přikývla. »Mohu měnit podle své libosti oprávnění lidí i čarodějů. Na Fulgiu nikdy nebyly týmy schopných biologů, kteří by měnili oprávnění čarodějů podle jejich chování. Dělal to vždycky dohlížitel, fuez, prostřednictvím Zaduggy. Umím to teď okamžitě, ne jako dřív, když jsem to dělala s agisarem.«

»Takže – teď jsme všichni **černí**?« vzpomínala se Maardoi a přivinula se k Alžbětě.

»Ano – ale rozlišování čarodějů podle možností ztratí význam,« ujistila ji Alžběta. »Já to tak nenechám.«

»Chceš v tom snad něco měnit?« zeptal se jí Sirgulot vyčkávavě. »Vážně si myslíš, že to čarodějové přijmou? Víš přece, jaký to vzbudilo odpor?«

»Už uvažuji, co to bude znamenat,« odtušila. »Uvědom si ale, mám teď právo změnit třeba celý svět a čarodějů se na nic neptat – a já to změním, protože současný stav je všechno jiné, jen ne ideální. Jen nevím, co všechno udělat, abych nezpůsobila víc zla než užitku. Budu se muset lidí ptát, ale jen těch, kdo mi k tomu může něco říci, ne těch, kdo si o sobě moc myslí, protože ještě mohou čarovat. Poroučet větru mohli přece i ti přede mnou – a jak příšerně to skončilo, nemyslíte?«

»Myslíš – jako já s tím hradem plným dětí?« řekla Maardoi sebekriticky.

»To zas tak špatný nápad nebyl,« řekla Alžběta. »V tom hradu se děti mohou učit. Proč by tam žily trvale, mohly by tam jen docházet. Na Zemi se takovému zařízení říká škola. A to není špatný nápad, tady jich bude potřeba jako soli.«

Maardoi se celá rozzářila.

»Ale budeš muset sama víc vědět, abys mohla učit,« usmála se na ni povzbudivě Alžběta. »Takže je dobře, že si hledíš Encyklopedie. Bude se ti to hodit.«

Pak se zahleděla kamsi daleko a dodala: »Mimochodem – teď už konečně vím, jak jsme se sem dostaly. Kamilo, mám pro nás dvě přivolat záchrannou hvězdnou loď ze Společenství? Nebo to teď už není důležité?«

Kamila zbledla, krve by se v ní nadořezal. Vrátit se domů? Teď, když si cestu zpátky navždy znemožnila?

»Co se tenkrát vlastně stalo?« vydechla vyschlým hrdlem. Objala Mílkira a křečovitě se k němu přitiskla.

»Jeden z černých čarodějů, jmenuje se Dyrit a je to pořád velmi schopný fyzik, si zahrával s nadprostorem,« vysvětlovala Alžběta. »Podařilo se mu přístrojem zaznamenat synchronizační signály nadprostorových stanic Transgalaktu. Správně uhodl, že to jsou signály myslících bytostí, ale nepochopil jejich význam. Toho osudného dne se na ně pokusil odpovědět. Ve chvíli, kdy se objevily další signály, vyslal své záznamy jako odpověď. Nevědomky se mu podařilo zasynchronizovat přenos se stanicí Cokrez/Bardžá. Tím náš uik nasměroval na planetu Fulgiu. Dyritovy přístroje ale přitom shořely a on v dalších pokusech nepokračoval. Ani si neuvědomil, že nás svým neúspěšným pokusem vytrhl z Galaktického společenství.«

Nerozuměli jí, snad kromě Kamily. Ta zbledla ještě víc.

»Ty bys mohla udělat totéž?« zeptala se přidušeně.

»Nemá cenu sem přivolávat další trosečníky,« usmála se Alžběta. »Synchronizační impulsy ale obsahují mnoho dalších kódů... Když je správně rozluštit, mohla bych vstoupit do některého rozhovoru mezi planetami. Mám to zkusit?«

»Zkus to...« vydechla Kamila.

»Dobře,« slíbila Alžběta. »Ale bude mi to chvíli trvat. Nejprve musím rozluštit kódovací systém Transgalaktu – ale já teď nad technickými problémy uvažuji hrozně rychle, rychleji než vám to tady říkám.«

»To je strašné,« vydechl Sirgulot. Byl bledý jako Kamila a ohromeně si prohlížel Alžbětu, jako kdyby ji viděl poprvé v životě. »Ty už snad ani... nejsi člověk...«

Alžběta sebou trhla, podívala se na něho, pak se otrásla a schoulila se sama do sebe.

»Pojďme dovnitř,« zašeptala náhle unaveně.

»Sama jsi přece chtěla ven,« připomněla jí Maardoi.

»Ano, vím,« přiznala. »Ale teď jsem unavená a chci si odpočinout. Omluvte mě, prosím...«

Vrátili se do uiku všichni. Jakmile zavřeli vnější těžké dveře, přihnala se sněhová fujavice. Uvnitř ale bylo teplo a poryvy větru sem skoro nedoléhaly.

»Necháte mě odpočinout?« zeptala se malátným hlasem Alžběta. Všichni ji ujistili, že pro ni udělají cokoli.

»Prosím tě, zůstaň se mnou,« obrátila se na Sirga.

Pomohl jí do jejich společné kabinky. Lehla si a on si sedl vedle jejího lůžka.

»Sirgu, prosím tě, obejmi mě,« zašeptala Alžběta. »Snad se mě nebojíš, to bych nerada...«

»Budu s tebou,« objal ji. »Moc jsi se změnila...«

»Jak se to vezme,« přitiskla se k němu. »Nechci ti nic zastírat, něco obrovského se se mnou stalo. Ale jinak, jinak jsem pořád stejná jako předtím. Cítím, že jsem pořád tvoje, ale bojím se o tebe, víš?«

»Tady nám snad žádné nebezpečí nehrozí...«

»Nejde o nebezpečí,« zavrtěla hlavou. »To nám teď vůbec nehrozí – se mnou ani tobě ne. Všechna přání čarodějů, ať už šedých či černých, procházejí mojí vůlí a já je mohu splnit nebo zakázat. Slyšela jsem už, že se někteří černí čarodějové nebojí ani Zaduggy – to je nebetyčná hloupost, bez něho nedokáží zabít ani mouchu! Kdyby se někdo postavil mé vůli, udělám z něho v jediném okamžiku obyčejného člověka a do nejdelší smrti se mu může o kouzlech jen zdát. Nebezpečí je tady jiné. Nechci tě ztratit. Chci být dál tvoje žena, ty abys byl můj muž. Raději bych se zbavila fuezových práv, než abych o tebe přišla... ale to jediné nemohu, tady si nemohu vybírat, budu až do smrti taková. Zvykneš si na to?«

»Je to hrozně nezvyklé,« řekl nerozhodně.

»Nechci tě ztratit,« vzlykla.

»Cožpak mě ztrácíš?« objal ji pevněji. »Víš, také se bojím, abych o tebe nepřišel – pokud se tak už nestalo. Jestli víš všechno, nemusel bych ti stačit...«

»Nepřišel jsi o mě,« zavrtila hlavou. »Neboj se, jsem jako dřív. Jsem tvoje a mám tě pořád stejně ráda. Vědomosti mám jiné, možnosti také. City jsou ale nejdůležitější a ty se nezměnily.«

»Co teď s námi bude?« zeptal se po chvílce ticha.

»Já... já ještě nevím,« přiznala. »Budu muset vyřešit mnoho problémů; některé přede mnou vyvstaly jako zeď.«

»Mohu ti s nimi pomoci? Nebo jsou nad mé síly?«

»Můžeš,« rychle přitakala. »Pojď ke mně, chci tě mít vedle sebe... můj největší problém jsi teď ty sám.«

»Já přece nejsem žádný problém,« ujistil ji. Vklouzl k ní pod měkkou, huňatou deku a opět ji zlehka objal. »Jak jsi na něco takového mohla přijít?«

»Byla jsem vším jako opojená,« přitiskla se k němu. »Už jsem v životě zažila několik opravdu hezkých okamžiků, věř mi, ale tenhle byl tak silný... Najednou jsem pochopila, že mohu více než jako černá čarodějka. Uvědomila jsem si, že mohu podle své vůle měnit počasí, mám ve svých rukou osudy miliónů lidí, mohla bych... ale pak jsem se podívala na tebe a pochopila jsem, že mohu také všechno ztratit. Kdybych se ti odcizila, přišla bych o tebe a věř mi, bolelo by mě to více, než přijít o kouzla. Sirgu, já tě potřebuji. Vůbec nerozhoduje, zdali teď znáš tisícinu nebo milióntinu toho co já, protože to jsou jen fakta a zase jen fakta. Mám teď nesmírnou moc, ale ta mi nemusí stačit k tomu, abych si udržela jednoho jediného muže, kterého mám ráda... tebe...«

»A já jsem se bál, že o tebe přijdu... že teď budu pro tebe jen primitivní barbar...«

»Vědomosti nejsou všechno, Sirgu. V jednom jsem se určitě nezměnila a proměna, která mě postihla, na to nemá žádný vliv. Neovlivnilo to mé city. Mám tě pořád ráda jako předtím. Já teď ale nesmím zůstat na tomto světě jen pro tebe, musím tu splnit... jedno životní poslání, tomu se prostě nemohu vyhnout... ani nechci... Můžeš mi v tom pomáhat? Víš, Sirgu, ať to vezmeš kolem dokola jak chceš, jsem *vládkyně Fulgiu* – jen pořád nevím, co s ním udělám. Snad mě něco chytrého napadne... Jenže i když jsem čarodějka a teď dokonce i *fuez*, zůstala jsem člověk jako ty, rozumíš? Jsem pořád tvá Alžběta a potřebuji tě. Máš mě ještě aspoň trochu rád?«

»Mám, to víš, že ano...«

Leželi vedle sebe, objímali se a tiskli k sobě. Cítila jeho srdce a to ji uklidňovalo.

»Právě jsem se domluvila se stroji Transgalaktu,« řekla tiše. »Do dvou měsíců tu bude hvězdná loď od nás. Všiml sis, jak Kamila zbledla, když jsem jí tu novinku oznámila? Ona už nemůže couvnout, příliš pevně se připoutala k Mílkirovi a k tomuto světu. Domů se smí vrátet jen na skok, protože ona teď patří sem... Já bych se snad ještě vrátit mohla, ale něco ti povím – jakmile se sem na Fulgiu dostane první bardžanský biolog, sama se předělám, jak jsem ti slíbila. Chci být jako ty. Pořádný biolog si se mnou určitě bude vědět rady, i kdyby nastaly komplikace. To znamená, že to nebude až za tři sta let, ale dřív.«

»To myslíš vážně?« podíval se jí zblízka do očí.

»Naprosto vážně,« řekla. »Chci tě mít, ty můj nevěřící čaroději, jsi teď celý můj svět...«

Objal ji tak pevně, až skoro nemohla popadnout dech. Také ona se ho pevně držela. Mlčky jí naznačil, že ji chce jako ženu a mlčky mu přikývla. Pak už nevnímali nic, než jeden druhého...

»Chci abys věděl, že i ty mě můžeš mít rád,« pokračovala, když po chvílce opět tiše leželi vedle sebe. »Jako žena jsem pořád stejná, v tom tě určitě nezklam. Nějakou dobu budeme bez dětí, to už jsem ti vysvětlovala. Až se předělám, a budu se o to snažit co nejdřív, nebudu se už lišit od ostatních žen tohoto světa.«

»A budeme mít dítě? Jaké bude?« zeptal se.

»Budeme mít stejné děti, jako všechny narozené na tomto světě,« ujistila ho. »Budou malé, bezbranné, budeme je muset vychovat a nakonec vyrostou a budou z nich docela obyčejní lidé... když pomínu, že budou žít tisíc let jako lidé u nás a budou umět čarovat jako lidé tady...«

»A co ostatní lidé na Fulgiu?«

»Dosavadní základní problém už není,« řekla zamyšleně, ale už zase s úsměvem. »Mohu teď z lidí dělat čaroděje rychleji, než jsem původně doufala. Maardoi jsem předělala v okamžiku, bez bolesti a bezvědomí, ani by si toho nevšimla. Tak to mohu udělat se všemi. Kdybys věděl, jak je to jednoduché... aspoň pro mě... Jenže teď je před námi úplně jiný problém. Nebudeme muset předělávat lidi na čaroděje, ale všechny nevzdělané, hrubé barbary na poctivé, snášenlivé lidi. A budeme jim muset dát nějaký cíl, aby zase neupadli do té katastrofální lenosti. Lenost – to byla pravá zkáza Fulgiu! A bezohlednost. Zvykli jste si na to, že každý silný může zabíjet slabší. To musí přestat!«

»Máš nějakou představu, jak to provést? Já vím, máš ohromné možnosti, ale tohle bude určitě nad lidské síly.«

»Nebude. Požádám Galaktické společenství o uxiony, jaké mají naši Strážci. Zlikvidovaly zločince už na několika světech, také tady si lidé zvyknou, že ubližovat jiným se nesmí a bude se to trestat. Já uxiony nepotřebuji, vím všechno i bez nich, ale o zdejší spravedlnost se budou starat Strážci, nebo chceš-li, černí čarodějové. Není to špatný nápad, ale budou muset být spravedliví. Já už si je vyberu. Když bude každá parta spravovat omezený prostor, nebude to nad lidské síly. Důležité ale bude, aby Strážci sami hledali a nalézali pravdu a nespolehnali se na Fuéze, jako dřív. Uxiony jim dají pravdivé znalosti, aby nedělali křivdy. Budu se pak starat jen o vrchol pyramidy a předem zabráním křivdám, úmyslně či neúmyslně způsobeným Strážci. A už to dělám, nemysli si. Neposlechla jsem dvacet příkazů, které by ublížily nevinným – a mohu ti říci, že se původci zamýšlených křivd k smrti vyděsili. Domnívali se, že je kouzla přestala poslouchat úplně. Ale ani to není všechno, budu toho muset řešit víc. Například pro vyspělé světy platí určitá pravidla dlouhověkových společností ohledně dětí, aby nedošlo k přeplnění světů. Nebude možné, aby měla každá žena i nadále tolik dětí jako dosud.«

»To jsem ti přece říkal – tady už takový stav jednou nastal a vedlo to ke katastrofě.«

»Na Zemi platí, že každá žena smí mít za celý život jen dva porody, pokud se jí při prvním narodí jediné dítě. Více dětí si mohou rodiče pořídit jen v případě neštěstí, když jim děti zahynou bez dalších potomků. Lidé nesmí ovlivňovat ani četnost dětí. Přirozená dvojčata či trojčata sice počet obyvatel pomalu zvětšují, ale přirozený přírůstek se dá zvládnout. To pravidlo musí platit i pro Fulgiu – a samozřejmě i pro nás dva. Galaktické společenství znamená spojení několika desítek světů, obydlených stovkou miliard myslících bytostí. Obnova Fulgiu bude postupovat rychleji, když spojíme síly. Ale bude potřeba uznat naše pravidla, ověřená tisíciletími – a já je tady prosadím.«

»Já proti tomu přece neprotestuji,« usmál se na ni. »Jedna katastrofa našemu světu stačila... Ale mezi námi bych neměl nic ani proti čtyřčatům...«

»Pak můžeme všem lidem prodloužit život a současně zařídit, aby všichni mohli využívat kouzel. Jen nechci, aby se vrhli na zahálčivý život jako předtím. Budeme je muset nějak užitečně zaměstnat. Nikdy už nesmí vzniknout svět, kde každý má všechno, nač si vzpomene. Ta cesta se vine krásnými růžovými zahradami, ale vede do pekel, i když se při ní mluví o ráji.«

Chvilí mlčeli a přemýšleli.

»Podíváš se domů, až to bude možné?« zeptal se jí.

»Určitě,« přikývla. »Musím tě představit rodičům, to se u nás na Zemi dělá. Půjdeš tam se mnou jistě rád, ne?«

»Ale vrátíme se sem...«

»Jsem přece tvoje,« usmívala se šťastně. »Fulgiu se stal mým osudem, já už patřím sem... Ale vracet se domů je vždycky krásné. Budeme se spolu vracet k nám na Zem a pak zase k nám na Fulgiu, chceš?«

Přikývl a také se usmál.

»Zajímalo by mě, jestli budeme čarovat i na Zemi...«

»Nikdo to ještě nevyzkoušel – a přece si tím jsem jistá,« řekla Alžběta.

»Jak to?«

»Vím to,« pokrčila rameny. »Musela bych ti vykládat teorie nadprostorů, ale nerozuměl bys mi. Někdy ti to vysvětlím, ale k tomu musíš pochopit velkou porci vyšší matematiky, takže bys musel nejméně dva roky tvrdě studovat. Chceš?«

»Raději někdy jindy. Ale poslyš, nemůžeš využít svých nových možností a předělat sama sebe i bez vašich biologů?« napadlo ho najednou.

»Ne, nemohu,« zavrtěla hlavou. »My máme přece jen znalosti, které až dosud Zadugga neměl a nemohl používat. Ode mě se toho dozvěděl hodně, ale bude potřebovat ještě několik lidí – biologů s vlastními agisary. Spolupráce lidí a agisarů je opravdu vynikající, ani Zadugga nemá nic lepšího. On už cosi o genetice ví a není toho málo, když dokáže zasahovat do lidí i na dálku, ale já jsem o ní věděla více než on. I on se bude muset ještě mnohému přiučit...«

»A ty jsi teď součástí takové bytosti?«

»Ano, jsme teď složená bytost,« řekla vážně. »Podobná, jakou tvořím já a agisar. I ten je ostatně naší součástí. Není to tak, jako kdyby mě něco pohltilo. Jsem pořád sama sebou, jen jsem se... trochu rozšířila, ale nic víc...«

»Zvykl jsem si už, že v tobě žije jiný tvor,« povzdychl si. »Také mi to bylo zpočátku nepříjemné, ale teď to ani tak zle nevnímám... Snad si zvyknu i na tohle.«

»Sirgu – já tě teď moc potřebuji,« přiznala. »Tvoje žena Alžběta tě potřebuje, rozumíš? Já... já chci pořád zůstat člověkem...«

»Cožpak by se mohlo stát, že člověkem nezůstaneš?« zděsil se a pevně ji objal.

»Právě toho se bojím,« řekla tiše. »Nejde o mé tělo ženy, to se nezmění. Dlouho budu taková jakou mě vidíš teď, ale nejde přece o mé tváře. I když se ti mohou líbit, nic se na nich nepozná. Časem budou stárnout, to je náš lidský úděl, právě tak jako smrt...«

»To přece dávno vím,« usmál se na ni.

»Jde o to, že příliš mnoho **fuezů** přede mnou přestalo být lidmi. Někteří propadli pýše, jiní se stali nevšímavými... Naštěstí se nikdo nestal krutým, to by tohle lidstvo nepřežilo... Prosím tě, kdybys měl dojem, že přestávám být člověkem, že jsem se stala příliš pyšná, nebo že tě už nemám ráda, dej mi najevo, že se mnou nesouhlasíš, moc tě o to prosím... Uhod' mě třeba i do obličeje, abych se vzpamatovala. Zato se budu ze všech sil snažit být ti dál dobrou ženou...«

»Já ti také budu dobrým mužem,« sliboval Sirg. »Alžběto, lásko moje, vždyť tě mám rád pořád víc...«

»Sirgu...«

Víc neřekla – umlčel ji dalším polibkem...

\*\*\*\*\*

## Bohové Olympští

Návštěvní den skončil. Alžběta zběžně uklidila ordinaci a předala nemocné svému zástupci Zippirovi. Víc už nemusela; Zippir se o ně staral s příkladnou péčí. Byl černý čaroděj, ale měl za sebou Alžbětin zdravotnický rychlokurs a nevedl si špatně. Zippirova nemocnice byla mezi lidmi i mezi čaroději vyhlášená jako nejlepší široko daleko. Alžběta sem jezdila, jako v poslední době všude, jenom kvůli případům, vyžadujícím regeneraci. Tu kromě ní nikdo na celé planetě nedokázal, musela zůstat její doménou, protože k ní nezbytně potřebovala agisar. Kdyby o něj přišla, kvalita lékařské péče by se zhoršila – ale zatím nevěděla, co by proti tomu mohla podniknout. Nezbyvalo jí než trpělivě čekat na spojení s Galaktickým společenstvím – naštěstí už šlo o pouhé měsíce do příletu prvních hvězdných lodí.

Mluvila se Zippirem o dvou pacientech, kteří vyžadovali větší péči než ostatní. Jedním byla dívka s nebezpečnými, rozsáhlými popáleninami – před dvěma dny málem uhořela při požáru domku ve městě, přišla o polovinu obličeje a zejména o oči, ale už jí začínaly vyrůstat nové. Druhým byl stařík, jemuž sám Zippir nedávno odstranil z rány za uchem několik larev xordů; ty mu ale zničily sluch a musela tedy zasáhnout Alžběta.

Potom se rozloučila se Zippirem a chystala se odejít.

Mladík, který vstoupil do ordinace až teď, když už byla na odchodu, se k ní však obrátil s lehkou samozřejmostí.

»Mohl bych tě poprosit o slyšení, Alžběto?«

»Dnes už je pozdě,« zamračil se na něho Zippir. »Ostatně – nezdá se mi, že patříš mezi závažné případy. Tebe bych mohl jistě ošetřit sám. Alžběta už chce odletět domů.«

»Potřebuji si s ní promluvit o samotě,« naléhal mladík. »Ty mi pomoci nemůžeš, nejsem nemocný.«

»Proč sem tedy chodíš? Tady je nemocnice!«

»Nech ho, Zippire,« usmála se Alžběta.

V poslední době se k ní obraceli lidé častěji. Nebylo to tím, že by věděli o jejích nových schopnostech. Lidé věděli, že čaruje, ale všichni ji uznávali především jako *zázračnou* léčitelku. Její kouzla nikomu nevadila a čarodějové jí už nevyčítali, že se stará o obyčejné lidi. Pokud za ní čas od času přicházeli zdraví, obvykle žádali radu, málokdy potřebovali jinou pomoc. Alžběta si teď věděla rady vždycky – a i to se brzy rozkriklo...

»Pověz mi, co tě trápí?« vybídla mladíka k řeči, jakmile za Zippirem zaklaply dveře. Seděli spolu u nevelkého stolku s květinami – pozornost jednoho z pacientů. Mladík byl menší postavy než ona a působil nějak dětsky. Měl mnohem světlejší kůži než místní lidé – i než pozemšťanky, které tu stačily pořádně zhnědnout. Černé vlasy a oči byly v těchto krajích tak samozřejmé, že se nedaly použít jako rozpoznávací znamení. Naopak, vlasy *zázračné Alžběty* byly stejnou raritou, jako její lékařské umění.

»Nedá se říci, že mě něco trápí,« řekl mladík. »Naopak. Přišel jsem ti pomoci.«

»To je zajímavé,« podivila se. »To nebývá zvykem.«

»Vím. Zatím jsi vždycky pomáhala ty jiným,« přisvědčil. »Ale každého člověka potká v životě okamžik, kdy potřebuje pomoc od někoho jiného. Někdy o tom neví a někdy tu službu ani neočekává.«

»Opravdu nevím, v čem bys mi mohl pomoci,« zavrtěla hlavou s úsměvem. »Mám všechno co potřebuji. Jsem přece čarodějka – a ty ne. Kdybys byl, věděla bych to...«

»A přece ti přináším něco, co rozhodně neočekáváš,« řekl tajemně. »Ale jsem si jistý, že budeš překvapena příjemně. Přináším ti pozdrav od tvého bratra Jaroslava.«

Rázem ztuhla, jako kdyby vedle ní udeřil blesk.

Kdyby neseděla, musela by se v této chvíli posadit – tak ji ta zpráva vyvedla z míry.

V první chvíli by mu málem odpovíděla, že žádného bratra nemá. Hned si ale uvědomila,

že jméno Jaroslav se ve Fulgiu nevyskytuje a nikdy nevyskytovalo. Pocházelo ze světa, vzdáleného odtud dvaasedesát tisíc světelných let, bylo to pozemské jméno a pokud je někdo použil, musel znát něco o Zemi. Jméno by se mohl samozřejmě kdokoliv dozvědět i ze slovní zásoby japanů, ale spojovat je s pojmem bratr...

Alžbětu na okamžik obešly mrákoty...

»Přicházíš ze Země?« zeptala se ho přímo.

»Také ze Země,« přikývl. »Dalo by se to tak říci.«

Tisíce otazníků zavířilo Alžbětě hlavou. Aniž by se dál vyptávala, sama si na ně hned odpovídala.

Mám tedy bratra! Pozdravuje mě – tedy už o mně ví!

Jásala by, ale na tom by ještě nebylo nic divného. Když navázala první myšlenkové spojení s komunikačními moduly Transgalaktu, věděla, že nemluví s člověkem, ale s řídícími počítači. Pomocí kódovaných synchronizačních impulsů je požádala, aby její vzkaz předaly službě v Radě kosmonautiky na Bardžá. Neměla zatím jinou možnost, řeč v multiplexním režimu byla i pro její nové možnosti příliš složitá. Komunikační protokoly našťestí odpovídaly možnostem jejího komunikátoru i japanu. Tyto přístroje si mezitím k sobě připojila – Zadugga měl v tomto směru docela dobré možnosti. Vyslala zprávu jako blok dat s určením: Rada kosmonautiky, Cokrez, Bardžá. »Pozemské trosečnice Camille Leroux a Alžběta Hronová čekají na planetě Fulgiu na přilet záchrané výpravy« – a pak to nejdůležitější, přesné galaktické souřadnice. Byla si jistá, že ta krátká zpráva vyvolá ve Společenství odezvu a Rada pro ně vyšle některou z nadprostorových hvězdných lodí Průzkumu. Mohla předpokládat, že bude informovat i rodiny obou trosečnic, ale nečekala, že sem někdo přijde tak brzy. Podle svých nejnovějších znalostí o dosažitelných rychlostech v nadprostoru Evseji, vytažených nedávno Zaduggou z japanu, odhadovala nejbližší termín přiletu záchraného hvězdoletu za dva měsíce. Dvaasedesát tisíc světelných let je příliš velká vzdálenost i pro nadsvětelné hvězdné letouny Galaktického společenství.

Tento mladík ale přišel ze Země jen týden poté, co se Alžbětě podařilo vstoupit do datové sítě Transgalaktu. Byl tu, to se nedalo popírat, ale – nemohl přece přiletět hvězdným letounem Galaktického společenství!

Alžběta ale věděla o civilizaci, jejíž hvězdolety dokáží předstihnout i Aigurské nadsvětelné letouny. Trochu ji zamrazilo, když si uvědomila, koho má zřejmě před sebou.

»Ty jsi Gurroa, vid'?'« zeptala se ho přímo, aniž by čekala jinou než kladnou odpověď.

Mlčky přikývl.

»Asi bych se tě měla zeptat, co je nového u nás doma,« usmála se trochu nejistě. »Zatím stačí, když mi řekneš, kolik je bratrovi let. Mám tady na Fulgiu vážnější problémy.«

»Jardovi je teprve šest,« řekl mladík. »Ale o tvých problémech už vím. Přiznám se, daly mi pořádně zabrat, než jsem si vytvořil aspoň jakousi představu.«

»Když něco takového přiznává Gurroa...« podotkla tiše, ale okamžitě uvažovala dál.

Ví o mých problémech, znamená to tedy, že určitě už nějakou dobu pátrá po Fulgiu pomocí časoprojektorů. Jejich dosah je osm standardních let. Nemůže už zjistit všechno od okamžiku, kdy se na planetě Fulgiu znenadání objevily dvě vyplašené dívky. Dosah uxionů mu ale umožní, aby se Strážci dozvěděli o nespravedlivém soudci Grabišovi – i o tom, jak ho Alžběta zabila...

Časoprojektory určitě zjistí, co Alžběta nebo kdokoli jiný řekl v posledních osmi letech. To znamená, že se Gurroa dozví prakticky všechno – snad kromě toho, co Alžběta nikomu výslovně neřekla, co proběhlo jen mezi ní a Zaduggou. Ví ale jistě o podstatě čarování i o jejím spojení s tou podivnou ne-lidskou bytostí. Pokud by o těchto skutečnostech nevěděl, může se všechno dozvědět každým okamžikem. Přinejmenším zjistil, kde ji může hledat. Vzhledem k možnostem, jaké měla sama, by měla předpokládat obdobné možnosti i u něho. I on byl složenou bytostí, navíc měl k dispozici technické vybavení, o němž měla jen mlhavé tušení.

»Předpokládám že víš, co mě sem přivádí,« řekl po chvíli Gurroa. »Už týden kroužím na

oběžné dráze kolem této planety. Musel jsem použít časoprojektory; přinejmenším abych tě našel. Jistě už tušíš, že znám značnou část tvých tajemství.«

»Ano, dovedu si to představit,« řekla klidně. Opravdu, když zaostříla pozornost, vnímala, jak kolem Fulgiu pomalu krouží dvacetimetrová ebenově černá matná koule se třemi lidmi na palubě... Nebylo to pouhé nejasné tušení, či cosi na způsob »šestého smyslu«. Mohla teď vnímat naprosto přesně cokoliv – do značné vzdálenosti od planety. Věděla – ne, to nebyl jen pocit, ale jistota – že jí od té sametově černé koule ani od jejích obyvatel nehrozí nic zlého – sedí tam jen tři malé děti, pověstná Gurroova batolata...

»Jestli jsi tady už týden, mohl ses snad ukázat dřív, ne?« řekla s lehkým odstínem výčitky.

Lidé v Galaktickém společenství věděli o časoprojektorech Strážců. Každý věděl, že mohou sledovat kroky všech lidí a nikdo si nemohl být jistý, že jedná beze svědků. Strážci měli za úkol potírání zločinů a svými *uxiony* měli přístup do všech míst na světě. Někteří lidé se jich báli, jiní věděli, že žádný Strážce nesmí své možnosti zneužít a především nesmí nikoho sledovat bez vážného důvodu. Čisté svědomí bylo tedy proti sledování dostatečnou obranou. Alžběta se zpočátku obávala, že ji někdo obviní ze zabití Grabiše. To byl jediný případ, kdy na této planetě zabila člověka, ale kdykoli o tom přemýšlela, vycházelo jí, že to byla z její strany jediná možná obrana a proto může mít svědomí čisté i před Strážci.

»Nezlob se, ale hned zpočátku jsem se tu setkal s velmi podivuhodným fenoménem,« řekl mladík omluvně. »Jakmile jsem zjistil, že zdejší lidé používají nadpřirozené síly, musel jsem zdvojnásobit opatrnost. Přesně tak, jak jsi to sama nedávno vykládala místním čarodějům. Fulgiu zdaleka není jediný svět, kde se odehrávají takové divy. Vliv některých civilizací sahá ke světům Společenství a mohly by nás zasáhnout – a některé z nich i ničivě. Obydlené světy Galaktického společenství o nich ani netuší, přesto je nemohu vystavit nějakému nebezpečí.«

»Fulgiu se nebojíš?«

»Teď už ne – věřím ti, že máš všechno pod kontrolou a ty sama jsi pro mě zárukou. Znáš mě možná víc, než si v současné době uvědomuješ. A chci ti pomoci.«

»Pokud znáš můj současný vliv na tuto civilizaci, pak asi víš, že můj vliv je tak nesmírný, že si to stěží sama dovedu představit. Jak bys mi chtěl pomoci?«

»Možná bych ti mohl objasnit mnohé z toho, co tě poslední dobou trápilo,« nabídl jí Gurroa. »Většinu tvých problémů znám z vlastní zkušenosti, ale měl jsem mnohem delší dobu na přemýšlení o nich. Předpokládám, že ti mohu být užitečný především v tom, co sis možná dosud neuvědomila, nebo o čem sis sama ani nepřipustila uvažovat.«

»Dobrá, budu ti vděčná za každou radu,« přikývla.

»Nejprve bych se chtěl ujistit, zda jsem dobře pochopil tvou situaci a situaci této planety,« začal Gurroa. »Z tvých vlastních slov vím, že ses nedávno stala součástí něčeho, co se dá těžko popsat jinak, než jako složená bytost.«

»Ano, tak jsem to vysvětlovala ostatním.«

»Obávám se, že tě nikdo z nich nepochopil,« pokračoval. »Pochopit tě může jen složená bytost. Je nás víc, ale jsem nejstarší ze všech, které znám. Proto jsem za tebou přišel.«

»Zadugga je mnohem starší než ty,« zašeptala Alžběta.

»Zadugga není bytost jako já,« zavrtěl hlavou. »Už proto ne, že nemá vlastní vůli. To jsem si uvědomil ve chvíli, kdy jsi o svém telepartnerovi říkala svým přátelům.«

»Jak to můžeš tvrdit?« vyskočila. Jakkoli cítila k tomu mladíkovi od počátku sympatie, něco takového by říkat neměl – a rozhodně ne před ní!

»Alžběto, já o telepatickém propojování vím příliš mnoho, než abych se mohl mýlit v tak elementární věci,« vysvětloval jí rychle. »Jsem také telepaticky propojená bytost, na rozdíl od tebe jsem vznikl postupným připojováním. Také jsem kdysi začínal jako člověk, ale genetickým zásahem mi v mozku vznikl dědičně fixovaný telepatický orgán. Máš v hlavě podobný a víš to.«

»Ano – vím o něm,« řekla a uklidnila se.

»Když se mi později měly narodit děti, stala se tehdy pro mě naprosto neočekávaná věc. Jakmile se u nich telepatický orgán vyvinul, děti se ke mně připojily, vždycky dávno předtím, než se narodily.«

»Pak by se mnohem spíš dalo tvrdit o tobě, že jsi vznikl z bytostí bez vlastní vůle!« skoro vykřikla Alžběta.

»Neříkám přece nic jiného,« přikývl. »To je totiž bezpodmínečná podmínka. Člověk, který mě takto vytvořil, byl sice génius, ale bohužel také zločinec. Konal své pokusy na mnoha lidech současně, byl jsem jen jedním z nich. Tak jsem vznikl, ale takto získané poznatky platí i pro jiné telepaticky složené bytosti. Není možné dokonale propojit dvě bytosti s vlastní vůlí. Pokud se někdo připojí k hotové telepatické síti, nastane mezi nimi téměř okamžitě konflikt. Zpravidla to přetížením zničí telepatický orgán, většinou i s částí mozku kolem, což může mít různě vážné následky – od nevinné bolesti hlavy až po těžkou idiocii.«

»Na Fulgiu se tím orgánem k Zaduggovi připojují milióny lidí,« připomněla mu Alžběta.

»Ne, nemáš pravdu,« namítl. »Jen ty se připojuješ naplno, všichni – kromě tebe – mají ten orgán slabší a připojují se jen částečně. Mohou tak předávat svá přání, ale nikdo nemůže víc, než opatrně používat **klíčových slov**. Jen ty jsi připojená dokonale – ale vzpomeň si, sama jsi říkala, že můžeš být jediná s tímto připojením.«

»Ale to snad ještě neznamená, že Zadugga sám vůli nemá?«

»Příliš mnoho indicií tomu nasvědčuje,« ujistil ji. »Sám princip připojení vyžaduje, aby měla vlastní vůli jen jedna z bytostí. Ke mně se připojují jen malé děti, přesněji desetitýdenní embrya, dokonce s tak málo vyvinutým mozkem, že ani nevnímají své nejbližší okolí. Ti, kdo vytvořili Zaduggu, nedokázali mu dát vlastní vůli – nejspíš to ani nechtěli. Jen proto bylo možné, aby mu svou vůli vnutil člověk, připojený k němu dodatečně. Připojit se ale může jen jeden. Každý další by znamenal konflikt.«

»Vždyť Zadugga rozumí miliónům lidí, plní jejich příkazy... Na to nepotřebuje vůli?«

»Vůli ne, jen poslušnost,« pokrčil rameny Gurroa. »To dokáže i pes – nebo počítač.«

»Zadugga ale umí v případě potřeby sám regenerovat poškozené části, i vytvářet nové...«

»Má to zřejmě v nějakém trvale platném příkazu už od dob svého vzniku. Ale všimni si – bez připojeného člověka se sám nedokáže rozhodnout ani o jeho nástupci.«

»I to by mohl mít v trvalém příkazu.«

»Mohl – ale zřejmě nemá. Proč? Nevím. Jak víš, má na to formuli, klíčovou větu.«

»Já také nevím proč...« podotkla tiše. »Jinak vím všechno, ale tohle – ne, to tam není.«

»Když vyjdeš z toho, co o něm oba víme – a já vím jen co jsi vysvětlovala svým přátelům, pak víme, že Zadugga plní příkazy lidí podle určitého klíče. Lidé byli hned od začátku rozděleni do tří skupin. Jedna nesměla nic, kromě udržení vlastní životní úrovně. Druhou, největší, tvořili lidé, řekl bych normální, s možností tvořivě přistupovat sami k sobě i k takzvanému čarování. Třetí skupinu tvořili lidé, určení k udržování pořádku. Člověk, připojený přímo k Zaduggovi, měl rozhodovat spory na nejvyšší úrovni.«

»Ano, tak jsem to říkala a tak to pořád cítím.«

»Poslední skupinu měl tedy tvořit jediný člověk, vybavený pravomocí srovnatelnou s mocí božského vládce legendárního starověkého Olympu.«

»Tak tomu není,« zavrtěla hlavou. »Ani já nemohu vše, co bych si usmyslila. Ostatně – jako vládce Olympu bych musela být nesmrtelná a to nejsem.«

»Právě,« podotkl Gurroa. »Když poslední **fuez** před tebou zemřel bez svého nástupce, celý systém se během pouhých tří tisíciletí zhroutil. Zadugga nemá vůli, proto bez příkazu nezasáhne, ani když mu lidé umírají přímo před očima. Začalo to odloženými dětmi. Vina byla především na matkách, ale Zadugga o těch dětech věděl. Nedostal příkaz – nepomohl jim. Pak náhodná mutace vyřadila biočipy u celé skupiny lidí – a Zadugga nezasáhl, ačkoliv to zaručeně bylo v jeho silách. Hladomory, nemoci, degenerace černých čarodějů – to vše nechávalo tuto superbytost klidnou.

Netečnou. Jak sama víš, stačí tak málo. Jen vůle pomoci – ale on ji nemá. Proto tvrdím, že nemá vůli vůbec žádnou.«

»Proč mu ji nedali?« skoro vykřikla.

»Správná otázka,« přikývl Gurroa. »Proč mu nedali vůli... Ale když se nad tím zamyslíš, co by taková bytost udělala, kdyby vlastní vůli měla? Zadugga měl lidem sloužit, to byl prvotní důvod jeho vzniku. Bytost o čtyři řády složitější než člověk, jejíž inteligenční kapacita přesahuje celé lidstvo, by lidem sloužit nemusela, leda z vlastní vůle – ale tomu jeho tvůrci nedůvěřovali... Zařídili si to jinak. Nedali mu vůli, ale jeden člověk na planetě se k němu měl trvale připojit – aby propůjčil Zaduggovi svou **lidskost**.«

»Dobrá, přesvědčil jsi mě,« řekla Alžběta tiše. »Opravdu jsi asi vystihl skutečnost. Co to ale znamená? Tvrdila jsem žertem Sirgulotovi, že jsem dnes vládkyní světa, ale nemyslela jsem to vážně. Teď se mi zdá, že jsem měla pravdu. Strašlivou pravdu.«

»Na té pravdě není strašlivé, že jsi neomezenou paní celé planety, možná i víc než se zatím odvážíš pomyslet, ale něco úplně jiného.«

»Já vím – že by se to mohlo dostat do rukou nějaké lidské bestii, která by získala všechno... Člověk může Zaduggovi propůjčit lidskost jen pokud ji má sám.«

»Ano,« souhlasil. »Vidím, že pořád uvažuješ lidsky. To je dobře, Alžběto Hronová...«

»Budu mít proti svým předchůdcům asi výhody,« začala přemýšlet. »Předně dlouhověkost a s tím víc času na všechny změny. Za druhé – mám jasný cíl. Chci tento svět předělat, aby byl dobrý. Mám před očima i vzor – Galaktické společenství.«

»To nemění nic na tom, že se takové plány mohou den ze dne zřítit. Tvé lidské tělo dívky je příliš křehké.«

»Není to tak docela pravda,« zavrtěla hlavou. »To moje, jak říkáš, křehké tělo, je teď velice účinně chráněné. Bude ale stárnout a zemře. Pak bude velice záležet na tom, kdo přijde po mně. Náhlá smrt mého předchůdce před třemi tisíci lety stála Fulgiu života sto šedesáti miliard lidí. Budu si muset lépe připravit dobrého nástupce, aby se nikdy nemohlo opakovat takové období.«

»Měl bych pro tebe jiné, lepší řešení,« nabídl jí.

»Vážně? To si opravdu ráda poslechnu. Třeba na ně přistoupím, bude-li dobré.«

»Předem se tě ale musím na něco zeptat – je to nesmírně důležité,« zvažněl náhle Gurroa.

»Alžběto Hronová, cítíš se být pořád ještě člověkem?«

»Samozřejmě!« nadskočila. »Cožpak nejsem?«

»**Ne, nejsi,**« řekl pomalu. Ta dvě slova na ni dopadla jako dvě tuny ledu.

»A co podle tebe jsem?« vybuchla.

»Jsi složená bytost,« řekl pomalu. »Lidskou hranici jsi překročila, nejsi člověk – a nikdy už nebudeš. První krok jsi učinila na univerzitě v Cokrezu, souhlasila jsi k soužití se svým agisarem, ale to jsi stále zůstávala člověkem, agisar své symbionty neovládá. Definitivně jsi přestala být ve chvíli, kdy jsi vyslovila formuli a připojila se k Zaduggovi.«

»Ale to přece ne... Já **jsem** člověk! Jsem jako každá žena, vnímám, cítím, miluji Sirga...«

»To se nevyklučuje,« řekl Gurroa. »Můžeš žít dál jako žena jménem Alžběta Hronová – ale uvnitř budeš bezpečně vědět, že nejsi a nemůžeš být stejná jako ostatní. Vnímáš, cítíš, miluješ – ale současně můžeš vnímat i miliony dalších podnětů. To všechno vůbec nemusí oslabit tvé city k Sirgovi, k tomuto světu, i k Zemi.«

»Já ale **chci** zůstat člověkem!« vykřikla vášnivě.

»To už není ve tvých silách,« pokrčil smutně rameny. »Ani mě se nikdo neptal, zda se chci nebo nechci stát složitou bytostí. Prostě jsem jiný, mám větší možnosti. Jak víš, i já ovládám síly, jaké nikdo ve Společenství nemá a mít nebude. Ty jsi přesně ve stejné situaci. Proto si myslím, že můj návrh přijmeš.«

»Co mi vlastně navrhuješ?« podívala se na něho nedůvěřivě.

»Staň se tím, čím jsem já.«

»Chceš, abych se k tobě připojila?«

»Musíš být hodně popletená, když jsi zapomněla, co jsem ti před chvílí říkal,« usmál se.

»To je přece vyloučeno.«

»Jak se mám stát sebou – a zůstat sama sebou?«

»Pokud budeš souhlasit, zůstaneš sama sebou, ale daruji ti něco z mé podstaty. Daruji ti – nesmrtelnost druhého druhu.«

»Proč zrovna mně?« vyjekla.

»Protože ať chceš nebo ne, na tobě teď leží zodpovědnost za planetu Fulgiu,« naklonil se k ní. »Zadugga nesmí zůstat bez vlastní vůle a už vůbec se nesmí dostat do nehodných rukou. Budeš mu tedy propůjčovat svou lidskost, i když za cenu, že jsi o ni sama přišla. Ono se to totiž nevyklučuje, ačkoliv to tak zní.«

»A když nebudu chtít?«

»Budeš chtít, právě proto, že jsi dosud člověk,« řekl.

»Promiň, ale teď ti asi opravdu nerozumím,« zarazila se. »Jsem člověk – nebo ne?«

»Jsi člověk, protože **lidskost** v tobě nezemřela,« vysvětloval jí pomalu. »Nejsi ale člověk, protože už nemůžeš žít individuálně. Jsi nadosmrti připojena k bytosti, která svou vlastní vůli nemá a proto tě poslouchá.«

»A to bych měla takhle žít pořád?« zbledla Alžběta. »Myslela jsem, že nám Bardžané darovali života právě tolik, kolik je únosné. Osm set let je dostatečně dlouhá doba, tisíc let už je příliš. Lidé pak bývají unaveni životem a málokdo touží po delším. Proč bych měla žít třeba tři, pět, nebo třicet tisíc let? Byla by ze mě vychrtlá čarodějnice, kost a kůže! To by bylo trápení, ne život! Ale i kdybych zůstala věčně mladá, bylo by to hrozné – ani teď si to nedovedu představit.«

»Nebudeš žít tak jako teď,« zavrtěl hlavou. »Tvoje současné tělo samozřejmě dřív nebo později zemře, není o nic trvanlivější, než nám dali Bardžané. Dokázali prodloužit lidem život na maximum, ale víc už zřejmě není možné čistě z biologického hlediska. Smrt jedince je nutná, přirozená a z hlediska každého živočišného rodu dokonce žádoucí. Kdyby byli lidé nesmrtelní, museli by se přestat množit, jinak by brzy přeplnili všechny planety ve vesmíru. Kdyby ale děti neměli, neobnovovali by se – a protože nikdo nedokáže vyloučit náhodná úmrtí při všelijakých nehodách, časem by vyhynuli. U složených bytostí je to jiné. Jak víš, Zadugga žije už třicet tisíc let a bude žít možná miliony, ačkoliv jeho jednotlivé části stárnou a umírají. On se prostě pořád obnovuje – a jen taková nesmrtelnost může mít smysl. Já jsem už také zemřel, moje původní tělo zabil jeden zločinec osm let poté, co jsem se stal složenou bytostí – ale neboj se, nejsem duch. Stejně i ty časem přežiješ své vlastní, smrtelné tělo. Možná se ti po něm také bude nějakou dobu stýskat, ale zvykneš si, jako sis nejprve zvykla na spolupráci s agisarem a pak i se Zaduggou...«

»Já v tom ale vidím něco jiného,« téměř vzlykla. »Cítím v tom obrovskou tíhu, nadlidskou, drtivou – a bez úniku.«

»Já vím,« řekl měkce. »Já už to znám. Ale budeš to mít na rozdíl ode mě lehčí. Já jsem byl na tu tíhu dlouho v celém vesmíru sám.«

»Myslíš – že když budeme dva...«

»Nebudeme dva,« zavrtěl hlavou. »Bytostí, jako jsem já, je už několik. Stvořil jsem je.«

»Nevím o žádné další,« zachvěla se. »Kde jsou?«

»Seznámíš se s námi brzy,« řekl. »Včas jsem pochopil, že nesmím ve vesmíru zůstat sám. Vybral jsem si několik z mých lidských přátel a nabídl jim totéž, co tobě. Faktickou nesmrtelnost – pokud se stanou stejnou složitou bytostí, jako jsem já.«

»Kolik jich je?« zeptala se rychle.

»Nabídl jsem to dvanácti lidem,« řekl. »Dva odmítli, když pochopili oč jde a zalekli se. Nevyčítám jim to, není jednoduché na to přikývnout. Šest lidí si vyžádalo čas na rozmyšlenou. Slíbil jsem jim, že na ně počkám – třeba pět set let, to už je dost dlouhá doba.«

»Také bych se raději rozmýšlela...«

»Čtyři lidé souhlasili,« pokračoval. »Žijí teď na mé planetě Gurr, chráním je tam jako oko v hlavě, ale už je seznamuji se vším, co znám sám. Takže nás, složitých bytostí je teď i s tebou šest. Ale ty nemáš čas na rozmyšlenou, tobě nic jiného nezbyvá – složitou bytostí ses už stala.«

»Co to ale znamená? Spojení se Zaduggou není maličkost, něco už vím, ale nesmrtelnost je pro mě zatím nepředstavitelná.«

»Samozřejmě – něco za něco,« přikývl Gurroa. »Když se dáš ode mne upravit, přijdeš o možnost vychovávat vlastní děti. To je má cena za nesmrtelnost. Navenek to tak vypadat nebude, můžeš mít děti jako každý jiný člověk, ale dříve než se ti narodí, poznáš, že už se k tobě nenávratně připojily a staly se tebou samotnou. Naučíš se žít ve více tělech, ne jako když jsi žila se svým agisarem, ale jako teď žiješ v telepatickém svazku se Zaduggou.«

»A když odmítnu? Mám snad i tuto možnost – nebo už ne?«

»I s tím jsem počítal,« ujistil ji Gurroa. »Pak bych si musel počkat na tvého nástupce. Ale vím, že neodmítneš. Mám tušení, znásobený instinkt, jaký mě mnohokrát správně vedl v různých rozhodnutích. Máš k tomuto světu životní povinnost. Vždyť ses přece sama chystala předělat, abys geneticky vyhovovala zdejšími lidem a mohla mít děti se Sirgem, kterého miluješ. Znamená to pro tebe velikou oběť, ale zodpovědnost za tento svět je větší závazek. Ten tě povede k tomu, abys s mým návrhem souhlasila.«

»Co bys se mnou udělal – kdybych souhlasila?« zeptala se, celá pobledlá.

»Předělám tě po genetické stránce tak, abys mohla žít na všech světech osídlených lidmi. Budeš smět mít děti nejen se Sirgem, ale i s lidmi z Bardžá, Země, Aigury a Saimeio – pokud po tom budeš toužit. Neříkej mi, že nechceš mít jiné děti než se svým mužem Sirgem – to pochopíš, až budeš žít najednou deset, dvanáct, anebo tři sta tisíc životů. Kromě toho tvé děti budou dědit i tvou biologickou telepatickou vysílačku. Připojí se současně k tobě i k Zaduggovi – a protože se to stane dříve než se narodí, nevznikne konflikt.«

»Ale co tomu řekne Sirgulot?« vzpomněla si pojednou. »Neublížím mu tím?«

»Neublížíš, věř mi. Ve vztahu k němu bude všechno normální. Budeš ho mít pořád stejně ráda, nejprve jako svého muže, později i jako svého otce... Jeho tělo nakonec zemře, stejně jako tělo Alžběty Hronové, tomu se nedá zabránit – a není to ani nutné, ani žádoucí. Jako Alžběta mu můžeš být věrná do smrti – ale jeho a tvé děti se stanou tebou samotnou a budeš v nich žít dál, i když ani on, ani ty nebudete naživu. Rozumíš mi?«

»Ano, rozumím...« hlesla skoro bez dechu. Její znásobená inteligenční kapacita už chápala miliony souvislostí, ačkoliv si některé nechtěla připustit. Potřebovala ale pomoc, podporu – a mohla ji očekávat jen od podobné bytosti, jakou byla sama.

»Půjdeš tedy se mnou?« porušil po chvílce oboustrannou odmlku.

»Kam?« zeptala se rozechvěle.

»Na planetu Gurr. Nechci nic ponechat náhodě. Tady nejsem doma – na Gurru jsem si pro tebe všechno přichystal. Chci tě přivítat mezi nás – ale musím to udělat důkladně, chápeš? Jak to říkáš ty sama – zgruntu!«

»Dobrá, tak tedy do toho!« usmála se odhodlaně. Vstala ze židličky a podávala mu ruku na znamení souhlasu. I on vstal a přistoupil až k ní. V té chvíli se kolem ní zatmělo, vzduch ji udeřil do tváří, nazelenalé světlo její ordinace náhle vystřídalo namodralé – a stáli spolu na nevysoké věžičce nad rozsáhlou přízemní budovou, obklopeni jemnou modravou mlhou. Slyšela kdysi, že Gurroa umí létat vesmírem i bez hvězdných lodí, ale dnes poprvé prožila takový nadprostorový skok na vlastní kůži.

Rozhlédla se. Nedaleko stálo dvanáct obrovských stříbrných koulí. Tyto letouny byly na první pohled jiné než hvězdolety Galaktického společenství. Nebyly to Aigurské nadprostorové lodě patřící Kosmickému průzkumu, ale Gurroovy křižníky – rychlejší, mocnější a pro všechny lidi záhadnější. Nevypadaly na to, že by se s nimi daly přemísťovat planety a krotit vybuchující hvězdy, ale Alžběta dobře věděla, že to dokáží. Ze supernovy udělají stabilní hvězdu G-typu,

podobnou Slunci – přebytečná hmota se rozletí do okolí, ale k nejbližším hvězdám doletí jen jako poněkud silnější závan slunečního větru, ne jako vše spalující oheň. Mezitím Gurroovy křižníky dopraví k bývalé explodující hvězdě jednu z ledových planet, určenou k přeměně v nový, obývatelný svět. Galaktické společenství dostalo jako dar od civilizace Gurroa již čtrnáct nových světů – nikdo neví, co s nimi, je jich příliš mnoho, než aby je lidé dokázali využít, ale jisté je jedno – přelidnění přestalo znamenat hrozbu v dalším vývoji civilizací.

Krajina kolem tonula v modravé mlze, dál než k hvězdoletům Alžběta neviděla. Rychle se nadechla – a aniž by chtěla, automaticky prozkoumala zdejší vzduch chapadlem agisaru.

Ano, nacházeli se v jiném světě, než znala. Neměl složení vzduchu jako žádný známý svět, ale předem věděla, co je to zač. Tajemná planeta Gurr, sídlo stejně tajemné civilizace Gurroa.

»Pojď se mnou, prosím,« pobídl ji Gurroa, když se trochu rozhlédla.

Sestoupili spolu po krátkých točitých schodech. Pak vešli na světlou chodbu a po několika krocích vstoupili do dveří.

»Vítám tě u nás, Bětko!« podávala jí ruku mladá žena ve dveřích.

»Profesorka Weisová!« vykřikla Alžběta překvapením. »Co vy tady děláte? Vy už neučíte na univerzitě?«

»Ovšemže učím,« usmála se na ni její známá. »Dnes mě ale budeš více potřebovat ty.«

»Odkdy se znáte s civilizací Gurroa?« divila se Alžběta.

»Řekla bych od narození, kdyby to nebylo už dřív. Jsem také Gurroa, jako všichni tady.«

»Vy také?« málem oněměla překvapením.

Pak jí to bylo docela jasné. Profesorka Hanele Weisová znala svou žačku lépe než kdo jiný, snad kromě rodičů. Alžběta neměla ani tušení, že se ve svém životě už s Gurroou setkala. Nikdy ji nenapadlo, že její nejmilejší učitelka je součástí té složené bytosti. Gurroa ji tedy znal – a snad proto tak rychle uvěřil, že se planeta Fulgiu nachází v dobrých rukou.

Profesorka potom požádala svou nadanou žačku, aby si co nejpohodlněji lehla na lůžko. Do místnosti vstoupili další tři lidé – dvě ženy a muž. Všichni se starali především o to, aby se jí dobře leželo. Věděla, že ta starost není zbytečná. Zásahy do dědičnosti obvykle doprovází delší bezvědomí a je třeba předcházet škodám, které by mohly vzniknout proležením.

»Počkejte!« vzpomněla si náhle Alžběta. Posadila se a natáhla ruku. Zavířilo to – a držela v ruce překrásnou orchideu z jižních moří Fulgiu.

»To je pro vás,« podávala profesorce.

To byl poslední pokus, který potřebovala udělat. Znamenal nic víc a nic méně, než že její spojení s bytostí Zaduggou trvá i tady. Věděla to, ale přece jen si to ověřila.

Všichni čarodějové planety Fulgiu budou moci čarovat i na opačném konci Galaxie; možná i dál. Celá Galaxie teď bude lidem otevřená. A nejen lidem Fulgiu.

Pak se spokojeně položila. Profesorka Weisová se usmála, sklonila se nad ní, z jejích úst vyklouzlo malé žlutohnědé chapadlo agisaru a přisálo se na ruce její žačky.

Ta se brzy začala propadat do šumění jakéhosi nesmírně vzdáleného deště...

Rubikon může vypadat různě...

© Praha 1994

\*\*\*\*\*

# Slovník některých důležitých výrazů z jazyka BAR

**AGISAR** – inteligentní živočich z planety Bardžá. Původně parazit, ale již od dávnověku žije s lidmi v symbióze. Dnes je to neocenitelný biologický pomocník. Původní druh se podobá chobotnici (vejde se do dlaní) s jemně šupinatou kůží tmavohnědé barvy, na vnitřní části chapadel nažloutlé. Novější druh je světlé žluté barvy, má pouze dvě delší chapadla (ostatní zakrněla) a žije uvnitř svého nositele. Oba druhy jsou stále hojně používány. První písemné záznamy o soužití agisarů s lidmi jsou na planetě Bardžá datovány z doby před 50.000 léty.

**AGRÍŠI** – hmyzí barbarská civilizace, sousedící s GSMB. Tato civilizace násilím obsadila více než 2000 planet, pokaždé s vyvražděním původního života. První setkání s touto civilizací bylo pro Galaktické společenství dramatické (50 milionů mrtvých na straně GSMB); dnes již konflikty nehrozí, ale spolupráce se nijak neprojevuje.

**AIGURA** – středně vyspělá planeta. Jako jediná se připojila ke GSMB pomocí vlastních hvězdných lodí, létajících nadprostorem (viz igidhig). Od centrální planety Bardžá je vzdálena cca 1 700 světelných let a oddělena rozsáhlým prázdným prostorem, bez nadsvětelných letounů nepřekonatelným.

**BAPORGY** – antigravitační motory 1.typu (izolační), vynalezené před 50 tisíci lety na planetě Bardžá. Let s jejich použitím byl typický beztlákovým stavem v letadle po celou dobu letu.

**BAR** – oficiální jednotný jazyk, původem z planety Bardžá, používaný na všech planetách GSMB. Ujal se i u bytostí, jejichž řeč by byla pro humanoidy nevyslovitelná, neboť byl sestaven tak, aby ani jim nečinil potíže. Správu jazyka BAR má podle tradice jazykový ústav na planetě Bardžá, kam je nutné adresovat veškeré požadavky na změny (nezbytné například při objevech nebo vynálezech, které nemají odpovídající výraz ve slovníku).

**BARBAR** – bytosti schopné navzájem si škodit až do usmrcení. Galaktické společenství své obyvatele před barbary chrání zpravidla izolací a postupnou výchovou barbarů.

**BARDŽÁ** – centrální planeta Společenství GSMB. První ze všech světů GSMB pronikla do vesmíru a spojila stanicemi vjosuzgu více planet do Společenství. Po celá tisíciletí jako jediná ze Společenství vysílala své hvězdné lodi do vesmíru. Rovněž proslula i úrovní lékařství a biologie (viz agisar).

**BEVUFE** – též B-palivo. Biologická hmota s vysokým obsahem energie, uvolňované snadno rozkladem v katalyzačních vacích isún. Produktem je elektrický proud nebo teplo, odpadem voda a oxid uhlíku. Ve speciálních hořácích může být i spalována, hoří velice jasným plamenem (2500 C). Vynalezena na Bardžá před 45 000 lety.

**BIFARNA** – vodní rostlina produkující sladké, slabě nakyslé plody (zpravidla tvaru koule, až 1 m v průměru), s vysokým obsahem bílkovin a vitamínů. Pěstuje se ve všech světech GSMB.

**ČASOPROJEKTORY** (viz Uxiony).

**DABYRGY** – Lékařský zásah, proveditelný u lidí typů A, B, E a G. Blokuje měsíční biorytmy, znemožňuje rozmnožování, ale pomáhá prodloužit život jedince a obvykle se nastavuje natrvalo u celé populace. Stav lze v případě potřeby i na několik let přerušit a opět obnovit. (Viz agisar).

**EFERNID** – geneticky mutovaná bakterie, programově vytvářená k vykonání určitých úkonů. Vytváří je zpravidla agisar pod vedením biologa-lékaře.

**ÉRA** – zvlášť charakteristická období ve vývoji Galaktického společenství:

**První éra:** Trvala přibližně 20000 let, počátky nejsou přesně zachyceny. Zhruba před 40.000 léty odlétala první mezihvězdná výprava z planety Bardžá. Byla úspěšná, neboť objevila planetu Aiool s vlastním životem. Nebyl agresivní, šlo tedy o svět vhodný ke kolonizaci. Byla zde postavena první stanice vjosuzgu, tím byla planeta fakticky připojena k nově založenému Společenství Bardžanských světů. První éra skončila objevením světa obydleného přátelskými myslícími bytostmi (Askaris). Skončilo období osamocení civilizace Bardžá, což bylo vyjádřeno přejmenováním Společenství Bardžanských světů na Galaktické společenství myslících bytostí.

**Druhá éra:** (11915 let) – charakterizovala zprvu bouřlivá expanze Galaktického společenství, objevy a kolonizace světů vhodných pro život. Éra skončila dočasnou stagnací, neboť bylo ve všech směrech dosaženo přírodní hranice Společenství. Tehdejší kosmická letadla nedokázala kvůli neúnosné spotřebě energie a zejména zásob pro posádku překonat vzdálenosti nad 30 světelných let. Koncem Druhé éry byly realizované i první projekty úpravy planet, což umožnilo kolonizaci světů dosud pro život nevhodných. Takto byly osídleny například planety Moniír a Vedeta, kde původně nebyl život ani dýchatelná atmosféra. Úprava ovzduší trvala tři až pět set let, ale výsledkem byla planeta vhodnější pro kolonizaci než planeta s původním životem.

**Třetí éra:** (8750 let). – Zvýšení účinnosti generátorů energie isúnů a praktické zvládnutí zimního spánku posádky umožnilo stavbu nových hvězdných lodí a další rozmach Společenství. Třetí éra přinesla významné objevy, Společenství navázalo kontakt s dalšími civilizacemi, mezi nimiž i té, která se stejně jako Bardžá odvážila vyslat své lodi do vesmíru (Gea-Země). Okamžik tohoto kontaktu byl dokonce po jistou dobu chápán jako začátek Čtvrté éry, ale jeho význam zatlačilo do pozadí setkání s civilizací Aigurou. Mezníkem Čtvrté galaktické éry se staly hvězdné lodi z Aigury, které způsobily naprostý převrat v kosmickém průzkumu i v dalším rozšiřování Galaktického společenství. Nultým rokem Čtvrté galaktické éry byl proto vyhlášen rok přistání aigurského letadla na Askarisu po překonání více než jednoho a půl tisíce světelných let.

**Čtvrtá éra:** trvá prakticky dodnes. Expanze Galaktického společenství získala aigurskými hvězdolety další možnosti, na druhé straně bylo nutné průzkum v mnoha směrech zastavit, neboť se ukázalo, že zde Galaktické společenství sousedí s oblastí Říše Glug. Obyvatelé Říše Glug se psychicky odlišují od psychiky většiny obyvatel Společenství (jde o inteligentní hmyz). Jsou to sice inteligentní bytosti, ale v mnoha směrech barbarské. Proto nebylo nikdy vytvořeno spojení těchto odlišných civilizačních oblastí. Největším problémem se ale stala tzv. »kapacitní hranice«. Není v silách spojených světů Společenství kolonizovat nově objevené planety ani zajistit rozvoj nově objevených světů inteligentních bytostí na úroveň Společenství. Galaktické společenství dnes možnosti Kosmického průzkumu plně nevyužívá a udržuje předstih průzkumných cest před reálnou možností využití těchto objevů jen aby mohlo včas zabránit kosmickým katastrofám, ohrožujícím světy mimo Společenství. Na počátku Čtvrté éry se od Galaktického společenství oddělila první civilizace s diametrálně odlišným rozvojem – civilizace Gurroa. I nadále udržuje se Společenstvím přátelské vztahy, ale její psychický vývoj se s ostatními světy dávno rozešel.

**EVSEJ** – hyperprostor 3. typu, umožňující hvězdným letadlům s příslušným konvertorem (viz igidhig), volný let na značné vzdálenosti několikanásobně větší rychlostí, než je rychlost

světla. Objeven na planetě Aigura.

**ENZOD** – druh efernidů, vytvořený jako útočné bakterie. Tyto druhy byly vyvinuty jako obrana proti dravé zvěři, zejména při průzkumu neznámých planet.

**ELEKTRONIKA** – věda o miniaturních elektrických prvcích, jejichž složité kombinace mohou vytvářet podivuhodné roboty, jako například přístroje JAPAN. Původem z planety Země.

**GALAXIE** – námi obývaná oblast vesmíru.

**GEA** – oficiální název planety Země. Pozoruhodná planeta, zčásti obydlená barbary, v některých oborech vědy (biologie) nesmírně zaostalá, v jiných naopak tak pokročilá, že v celém Galaktickém společenství v nich nikdo jiný nepracuje (elektronika, nukleonika, robotika). Ačkoliv se bez těchto oborů světy Společenství dříve obešly, jsou dnes od běžného života neodmyslitelné. Gea je proslulá i nejkrásnější hudbou ve známém vesmíru a proto jsou její hudebníci všude nesmírně ceněni.

**GIRRIGY** – antigravitační motory 2. typu (využívající torzní pole), vynalezené na planetě Aigura. Gravitaci nepřekonávají izolačním efektem, ale vyvíjením protitahu. Používají se u všech letadel od připojení Aigury ke Společenství.

**GRYUL** – malá osobní letadla, obvykle čtyřmístná, poháněná akumulátory nebo B-palivem. Slouží k dopravě na krátké vzdálenosti a k rekreačním letům.

**GSMB** – Galaktické společenství myslících bytostí. Oblast vesmíru v Galaxii, obsahující několik stovek hvězd a planet, s největší vzdáleností 2148 světelných let mezi okrajovými planetami Gea a Aigura. Je obydlena zhruba 120 miliardami myslících bytostí, z toho je převaha (85 miliard) lidí. Jednotlivé světy jsou samostatné, uznávají jen společná Základní pravidla a o záležitostech společného charakteru rozhodují prostřednictvím Sněmu, který se v případě potřeby schází v centru na planetě Bardžá. Kromě dopravy stanicemi vjosuzgu Společenství používá i mezihvězdné lodi, ovšem jen u Kosmického průzkumu.

**GI** = Genetický Index – příbuznost či odlišnost dvou jedinců. Je to číslo, které nikdy není větší než 1 (1 = absolutní totožnost). Čím jsou dva tvorové odlišnější, tím menší index mají navzájem. (Viz agisary).

**GURR** – planeta, na níž sídlí civilizace Gurroa. Ačkoliv ji už navštívilo několik desítek bytostí ze Společenství, nikdo nezná její polohu. Podle některých poznámek ji Gurroa občas stěhuje hyperprostorem k opuštěným hvězdám (je známo, že to dokáže a nejméně jednou takový přesun realizoval).

**GURROA** – záhadná civilizace, která občas podle svého uvážení spolupracuje se Společenstvím GSMB, většinou se však drží odděleně. Má ze všech civilizací nejméně členů, údajně jen několik stovek až tisíc, kteří jsou telepaticky dokonale propojeni do jediné složené bytosti. Tato civilizace je v mnohém záhadná, dosud však vždy Společenství pomáhala.

**HIVKUL** – slabé vlnění, vyzařující z mozku. Jeho elektrická složka se dá měřit i zobrazit, např. encefalografy. Agisar dokáže jeho pomocí přečíst i obsah paměti živočichů (včetně lidí) a využít ji pro sebe.

**HUDCHYT** – technická planeta, pro život myslících bytostí nechráněných skafandrem nevhodná, ale důležitá jinak (doly na suroviny, výroba koncentrované energie, nebezpečné provozy, těžká chemie apod.). Technické planety obhospodařuje Rada kosmonautiky, i když bývají vlastnictvím jednotlivých planet, které je využívají pro svoji potřebu.

**IGIDHIG** – konvertor mezi hyperprostorem Evsej a normálním prostorem, nazývaným Euklid. Vynalezen na planetě Aigura. Umožňuje volné lety hvězdnými letadly do vzdálených míst vesmíru, protože vzdálenosti kterýchkoliv dvou míst jsou v Evseji mnohem menší než v Euklidu. Hvězdoletů s těmito stroji se používá k průzkumu neznámých oblastí, kde nejsou stanice vjosuzgu a kam by jinými dopravními prostředky byla cesta příliš dlouhá.

**INITH** – 1. hyperprostor, používaný k teleportaci předmětů pomocí stanic vjosuzgu. Objeven před 40 000 lety na planetě Bardžá. Jiné dosud objevené hyperprostory jsou Ultreg, Evsej a Léth. Civilizace Gurroa údajně zná i další hyperprostory, dosud ve Společenství GSMB neznámé.

**ISÚN** – katalyzační vak s bio-elektrodami, užívaný k přeměně B-paliva (viz bevufe) na elektrickou energii nebo v teplo.

**JAPAN** – původně malé souostroví na planetě Zemi, přeneseně nejdokonalejší elektronické přístroje, zejména navigační.

**MÍR** – Na barbarských planetách stav, kdy není válka. Na civilizovaných planetách se obou těchto slov zpravidla neužívá.

**ROBOT** – neživý stroj, částečně vybavený inteligencí. Původem z planety Gea.

**STRÁŽCI** – občanská policie GSMB, díky uxionům téměř neomylná.

**SVĚTELNÝ ROK** – Jednotka vzdálenosti, jakou urazí světlo za dobu pozemského roku. Jedná se o pozůstatek pozemské měrné soustavy. Udržel se zřejmě proto, že první mapy vesmíru, použitelné pro hyperprostorovou navigaci, sestavoval právě s použitím těchto jednotek pozemšťan Pavel Horák a od těch dob nevyvstala potřeba revize. Tato jednotka se ostatně používá jen pro určování vzdáleností hvězd v astronomii a v Kosmickém průzkumu, jinak nemá žádný praktický význam.

**SYGYTY** – lehké antigravitační girrigy vestavěné do ramenních nebo padákových popruhů. Slouží k vznášení zpravidla jedné osoby. Původem z planety Aigura, kde je sestavil nadaný konstruktér Uilli Sygyt.

**UIK** – osobní nebo nákladní kontejner, používaný pro přepravu hyperprostorovými stanicemi vjosuzgu. Původ tohoto názvu je nejasný.

**UX** – planeta obývaná myslícími bytostmi U-typu. Podobají se chobotnicím s dvoumetrovým tělem a šestimetrovými chapadly, na rozdíl od většiny chobotnic žijí na souši stejně dobře jako ve vodě. Uxané vynalezli především rezonanční tavičky kovů a uxiony, přístroje pro vidění minulosti.

**UXION** – přístroj pro vidění minulosti. Může zobrazit minulé děje v časovém rozmezí od -3 minut (přesněji od -3 minut, 4,85 sekundy) až asi do -8 let. Vzdálenější minulost bývá příliš vybledlá a tedy těžko zobrazitelná.

**VÁLKA** – častá zábava barbarů v málo civilizovaných světech, obvykle přinášející předčasnou smrt mnoha myslícím bytostem. Pro civilizované myslící bytosti nepochopitelná.

**VJOSUZGU** – dopravní prostředek, využívající hyperprostoru Inith. Teleportuje dopravní kontejnery Uik na libovolnou vzdálenost téměř okamžitě, vyžaduje však ke své činnosti spolupráci dvou stanic, vysílací a přijímací. Stanice mohou pracovat pouze na planetách dostatečné velikosti. Lze jimi též posílat binárně kódované zprávy. Veškerá doprava v GSMB je zajišťována především tímto způsobem. Nadsvětelná hvězdná letadla jsou používána pouze u Kosmického průzkumu.

**YLLINA** – planeta vzdálená cca 650 světelných let od planety Aigura, osídlovaná jejími lidmi. Pozoruhodná zejména nálezy staveb původních obyvatel, vymřelých již v pravěku.

**ZADAGUS** – Menší transportní kabinky, určené na krátké vzdálenosti (nanejvýš v rámci planety). Z technických důvodů je omezen i jejich objem. Pracují bleskurychle, podobně jako stanice **vjosuzgu** (viz heslo), ale pro nevelký výkon nejsou masově používány. Ačkoliv jde spíše o atrakci, používají se s úspěchem i v extrémních podmínkách.

**ZEMĚ** – viz Gea.

**ZHAVAE** – jednotka délky (vlnová délka vodíku, přibližně 21 pozemských centimetrů). Platná ve všech světech Společenství. Nemá vztah k velikostem planet ani jejich obyvatel, proto je přijatelná pro všechny vyspělé kosmické civilizace. Mimo GSMB ji používá i civilizace Gurroa, přechází na ni celá říše Glug a akceptují ji nedávno objevené vyspělé civilizace, dosud ke GSMB nepřipojené.

\*\*\*\*\*

# Seznam světů Galaktického Společenství

(stav počátkem 4. galaktické éry)

| Pořadí | Typ | Jméno         | Charakter                                                                                                                                               |
|--------|-----|---------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1      | B   | Aiool         | Průmyslový svět (kovovýroba, dopravní stroje – gryuly)                                                                                                  |
| 2      | G*  | Aigura        | Středně vyspělý svět. Připojila se sama, vlastními nadsvětelnými letadly. Od jejího připojení se počítá Čtvrtá galaktická éra.                          |
| 3      | A   | Aliané        | Stepi a polopouště, osídlené klokanovitými Askarisany                                                                                                   |
| 4      | B   | Amalírie      | Vyspělá zemědělská planeta                                                                                                                              |
| 5      | A*  | Askaris       | Klokanovití ne-lidé velmi mírné povahy                                                                                                                  |
| 6      | I   | Attchia       | Polopouštní planeta, osídlena ještěrovitými ne-lidmi z Ilooniku                                                                                         |
| 7      | B   | Auraeia       | Planeta starců u dvojhvězdy. Rezonance záření hvězd prodlužuje podle ročního období buď mládí, nebo stáří. Příznivou část roku využívají hojně turisté. |
| 8      | I   | Azozsáa       | Osídlena ještěrovitými ne-lidmi z Ilooniku, pro lidi zde rostou příliš jedovaté rostliny                                                                |
| 9      | J*  | Bajjír        | Poloprůhlední ne-lidé                                                                                                                                   |
| 10     | B*  | Bardžá        | <b>Kolébka Společenství</b> , dlouho byla v jejím středu geometricky i významem, význam si uchovala dodnes                                              |
| 11     | S   | Cilsané       | Obtížně kolonizovatelná, pouště s častými bouřemi                                                                                                       |
| 12     | B   | Ebóia         | Vyspělé vodní zemědělství                                                                                                                               |
| 13     | E*  | Eio           | Ledová planeta, studenokrevní modří lidé                                                                                                                |
| 14     | L*  | Errola        | Středně vyspělý svět poblíž Kerré, provozující kosmické lety dávno před připojením ke GSMB, byť jen na podsvětelných raketách.                          |
| 15     | B   | Esteo         | Polovina planety džungle, převážně zemědělská                                                                                                           |
| 16     | B   | Eukranie      | Rychlejší rotace (15 hod) způsobuje problémy cizincům                                                                                                   |
| 17     | B   | Fekepaia      | Rozvinuté zemědělství i průmysl                                                                                                                         |
| 18     | B1  | Fosonbi       | Svět vyhrazený k osídlení lidem Země                                                                                                                    |
| 19     | B   | Galirhen      | <b>Dvojník Bardžá významem i podnebím</b>                                                                                                               |
| 20     | B1* | Gea<br>(Země) | Střední typ, velice hustě osídlená.                                                                                                                     |
| 21     | B   | Gíjó          | Nazývaná prokletou planetou. Počátek kolonizace musel být kdysi téměř na deset tisíc let přerušen kvůli výskytu nebezpečných améb                       |
| 22     | B3  | Grunn         | V počátcích kolonizace lidmi z Kerré. Stanice dálkové dopravy, nahrazující kosmické lodě, kolonizaci významně usnadnily.                                |
| 23     | U   | Harxid        | Ostrovni svět, většina povrchu jsou moře.                                                                                                               |
| 24     | B   | Hruíané       | Pancéřnaté rostliny                                                                                                                                     |
| 25     | I*  | Iloonik       | Ještěrovití ne-lidé                                                                                                                                     |

|    |     |            |                                                                                              |
|----|-----|------------|----------------------------------------------------------------------------------------------|
| 26 | K*  | Keléné II  | Létaví netopýří lidé. Původní planeta Keléné I zmizela při Agříšské válce, tato je náhradní. |
| 27 | B3* | Kerré      | Vyspělý svět s vlastními podsvětelnými hvězdolety. Připojen s Errolou a Grunnem.             |
| 28 | B   | Kimopetuí  | Planeta s převahou hmyzu                                                                     |
| 29 | B   | Lyngartha  | Tisíce ostrovů, mírné podnebí                                                                |
| 30 | B   | Momoroi    | Obří lišejníkové lesy                                                                        |
| 31 | B   | Moniír     | Planeta tří měsíců                                                                           |
| 32 | H   | Neiroi     | Moře, pouze několik ostrovů                                                                  |
| 33 | N*  | Nonta      | Pantherovití lidé                                                                            |
| 34 | I   | Peatkinei  | Džungle                                                                                      |
| 35 | R   | Poenaid    | Svět osídlený lidmi (R) z Rhyinkáa                                                           |
| 36 | U   | Rbor       | Převaha moří (98%)                                                                           |
| 37 | R*  | Rhyinkáa   | Zničený svět. Zbytky obyvatel byly na poslední chvíli přemístěny na Poenaid.                 |
| 38 | B   | Rikiri     | V počátcích kolonizace (první století)                                                       |
| 39 | B2* | Saimeo     | Primitivní civilizace, nedávno objevená                                                      |
| 40 | B   | Sinthareia | Džungle a sopky                                                                              |
| 41 | A   | Sirmie     | Nepřívětivá moře (jedovaté dravé pahvězdice)                                                 |
| 42 | S*  | Sirraea    | Měňaví ne-lidé                                                                               |
| 43 | B   | Sišak      | Jedovatá údolí s kyanidy                                                                     |
| 44 | U   | Solg       | Typické modro-bílé rostliny                                                                  |
| 45 | B   | Tagavalon  | Průmysl (převážně zemědělské stroje)                                                         |
| 46 | T*  | Ťan-ia     | Primitivní ptakopyskovití lidé                                                               |
| 47 | H*  | Ullhettl   | Vodní ne-lidé (krakeni). Jen dva ostrovy                                                     |
| 48 | U*  | Ux         | Ne-lidé (chobotnice)                                                                         |
| 49 | B   | Vaehlina   | Vyspělá planeta techniků                                                                     |
| 50 | B   | Vedeta     | Monopolní dodavatel obřích průmyslových diamantů                                             |
| 51 | B   | Wuiteona   | Malý podíl pevnin (23%)                                                                      |
| 52 | B   | Xinthú     | Vyšší gravitace (2,1)                                                                        |
| 53 | G   | Yllina     | Vymřelá civilizace; planeta je nyní osídlována lidmi z Aigury                                |
| 54 | B   | Zirial     | Bohatá biologická planeta                                                                    |
| 55 | B   | Zumga      | Nulový sklon osy – nezná roční období. Zemědělství produkuje potraviny plynule po celý rok.  |

Obsahuje jen obydlené planety. Prvotní planety mají typ (\*), kolonie jsou označeny typem svých obyvatel.

Vybráno z Naučného slovníku jazyka BAR,  
168.vydání, roku 007 4. galaktické éry.

© vydavatelství Aixil, Cokrez, planeta Bardžá, GSMB

\*\*\*\*\*

## Typy obyvatel Galaktického společenství:

- A) **Askarisané**. Poněkud podobní pozemským klokanům. Velikost cca 12 zhavae (2,5 m).
- B) **Bardžané**. Základní typ. Výška 10-11 zhavae (2-2,2 m).
- B1) **Pozemšťané**. Plně kompatibilní s B-typem. Jsou obvykle menší, zpravidla pod 10 zhavae (2 m), jejich výška navíc kolísá mnohem více než na jiných světech. Různí jedinci mívají také rozdílnou barvu kůže.
- B2) **Saimeové**. Výška 10 zhavae. Podobní lidem Země (Evropy). Překonatelné genetické odchylky (mírná nesnášenlivost).
- B3) **Kerréjci**. Geneticky nejvíce kompatibilní s lidmi B2.
- E) **Eioni**. Studenokrevní lidé modré kůže a krve. Výška 7-8 zhavae (1,4-1,6m).
- G) **Aigurci**. Lidé poněkud odlišného vzhledu (bez nehtů, velký rozplácý knoflíkovitý nos a úplně černé oči). Průměrná výška 8 zhavae (1,6m).
- H) **Ullhettlinci**. Vodní kalmarovití tvorové o délce těla až 20 zhavae (4m), délka chapadel až 80 zhavae (16m).
- I) **Ilooničané**. Inteligentní ještěři. Průměrná výška 12 zhavae (2,5m).
- J) **Bajjúrané**. Poloprůhlední ne-lidé, polo-rostliny. Rozměry těla variabilní.
- K) **Kelénci**. Netopýrovití lidé s křídly. Výška 7-8 zhavae (1,4-1,6m), rozpětí křídel až 20 zhavae (4m).
- L) **Errolové**. Podobní lidem, ale s velikými zubatými kusadly. Výška těla 10 zhavae (2 m).
- N) **Nontové**. Černým pantherům podobní kočkovití lidé. Výška těla průměrně 6-7 zhavae (1,2-1,4m).
- R) **Rhyinkové**. Inteligentní ještěrky průměrné výšky 6 zhavae (1,2m). Neblaze proslulé tím, že si zničily vlastní svět krutou atomovou válkou, ale ty, které to přežily, jsou velice mírné.
- S) **Sirraeici**. Měňaví ne-lidé.
- T) **Ťanové**. Ptakopyskovití primitivní lidé. Výška těla pouze 5 zhavae (1 m).
- U) **Uxané**. Chobotnicovití obojživelní lidé. Rozměr těla 10 zhavae (2m), rozpětí chapadel 60 zhavae (12m).

\*\*\*\*\*

# Známé bytosti mimo Galaktické společenství:

- Agaborilové** - bytosti geneticky kompatibilní lidem B-typu. Jejich svět (Planeta Mágů) je od Galaktického společenství dosud oddělen a jen pomalu se vzpamatovává z katastrofy, vzniklé zneužitím vědy proti lidem.
- Fulgiané** - bytosti, podobné lidem B-typu, s nepříliš velkými genetickými nekompatibilitami. Barbarští potomci dříve velice vyspělé, nyní zhroutené a opět stoupající civilizace.
- Glugruzi** - stonožkovité hmyzí bytosti. Jejich říše Glug je mnohem rozsáhlejší, než Galaktické společenství. Říká se jim i Agriši, pro způsob jejich prvního kontaktu s Galaktickým společenstvím (začali agresí). Po porážce svých flotil se ke Společenství nepřipojili, ale žijí s ním v trvalém míru. Velikost těch bytostí je odlišná podle pohlaví. Dělníci mají tělo dlouhé zhruba 20 zhavae (4m), nemyslíci samečci pouze 1,5 zhavae (30 cm), samičky-královny zato dorůstají délky až 200 zhavae (40m).
- Gurroa** - civilizace vzniklá naopak odštěpením z Galaktického společenství. Tvoří ji několik různých typů bytostí včetně uměle vzniklých rozsáhlými mutacemi z původně nemyslicích zvířecích tvorů – a přece jde o bytost jedinou, i když nepochopitelnou.
- Kígórové** - bytosti podobné mořským hvězdicím s pěti rameny a deseti menšími chapadly. Jejich první kontakt s Galaktickým společenstvím byl rovněž válečný, Galaktické společenství jim zabránilo vyvraždit planetu Ťanů. Zcela vztyčená hvězdice dosahuje výšky asi 10 zhavae (2m).
- Líviaané** - bytosti s osmi zatažitelnými končetinami. Obvykle mají tvar chlupaté koule o průměru 5 zhavae (1m). Do prvního kontaktu s Galaktickým společenstvím vedli urputné hvězdné války s Kígóry, ukončené až přispěním civilizace Gurroa. Líviaané ani Kígórové se potom ke Galaktickému společenství nepřipojili.
- Zgotybové** - vejcorodé bytosti průměrné velikosti těla (asi 10 zhavae = 2m), vzdáleně podobné žábám. Byli objeveni teprve nedávno.
- Zuveiové** - další hmyzí civilizace (inteligentní vosy). Zatím nebyl navázán pozitivní kontakt. Rozměry: délka těla 5 zhavae (1m), rozpětí 7-8 zhavae (1,5m).

Vybráno z Galaktické encyklopedie, 91.vydání (4. elektronické) roku 004 4. galaktické éry.

© vydavatelství Aixil, Cokrez, planeta Bardžá, GSMB

© Praha 1994

\*\*\*\*\*